RAPPORT

Omgevingseffectrapport (OER)

Toekomstvisie Meierijstad 2040

Klant: Gemeente Meierijstad

Referentie: BJ9389-OER-RP-03
Status: Definitief/01
Datum: 13 maart 2025

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
Email: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document:	Omgevingseffectrapport (OER)
Ondertitel:	Toekomstvisie Meierijstad 2040
Referentie:	BJ9389-OER-RP-03
Uw kenmerk	Click or tap here to enter text.
Status:	Definitief/01
Datum:	13 maart 2025
Projectnaam:	OER Meierijstad 2040
Projectnummer:	BJ9389

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

Samenvatting **1**

1 Waarom een Toekomstvisie en Omgevingseffectrapport? 4

1.1 De procedure van het OER 5

1.2 Waar bestaat dit OER uit? 6

2 Waar gaat de Toekomstvisie over en hoe is deze gemaakt? 7

3 Hoe is dit OER gemaakt? 13

3.1 Doorlopen stappen en onderdelen 13

3.2 Beoordelingskader 14

4 Wat laat de ‘foto van de leefomgeving’ zien? 15

4.1 Kwaliteitsniveaus, knelpunten en aandachtspunten 16

4.2 Aandachtspunten voor verdere uitwerking van de Toekomstvisie 17

5 Welke scenario’s zijn er onderzocht en wat zijn de gevolgen daarvan? 19

5.1 Totstandkoming scenario’s 19

5.2 Onderzochte scenario’s 19

5.3 Beoordeling 22

6 Wat is het voorkeursscenario dat in de Toekomstvisie is opgenomen? 25

6.1 Totstandkoming voorkeursscenario 25

6.2 Beoordelingswijze 25

7 Wat zijn de gevolgen van het voorkeursscenario? 32

8 Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden? 36

9 Is het nieuwe beleid consistent? 38

10 Draagt het nieuwe beleid bij aan het halen van de gestelde ambities? 40

11 Met welke mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden? 45

12 Wat komt er na dit OER? 49

Begrippenlijst 53

Bijlagen

A1 Foto van de leefomgeving
A2 Specificatie beoordelingsaspecten
A3 Resultaten en onderbouwing scenariobeoordeling
A4 Scores scenariobeoordeling per beoordelingsaspect
A5 Presentatie scenariobeoordeling
A6 Resultaten en onderbouwing beoordeling voorkeursscenario
A7 Passende beoordeling Natura 2000
A8 Resultaten en onderbouwing botsproeven
A9 Effectscores doelbereik
A10 Zoneringskaart voorkeursscenario

Samenvatting

Toekomstvisie en Omgevingseffectrapport
De Gemeente Meierijstad stelt een integrale strategische visie op voor de toekomst van Meierijstad: de 'Toekomstvisie Meierijstad 2040'. Deze toekomstvisie bevat strategische uitspraken op zowel het sociaal-maatschappelijk, het economisch, het ruimtelijk en het bestuurlijke domein. De Toekomstvisie bevat ook de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Het geldt daarmee gelijk ook als de Omgevingsvisie voor Meierijstad. Om het milieu en de leefomgeving op een volwaardige manier mee te wegen bij de besluitvorming over de Toekomstvisie is een Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld. Dat is gedaan conform de procedure en vereisten van de milieueffectrapportage (mer) volgens de Omgevingswet.

Hoe is dit OER gemaakt?
In het OER zijn de kwaliteiten van de leefomgeving in Meierijstad in brede zin in beeld gebracht. Dat is gedaan voor nu en in de toekomst bij ongewijzigd beleid, en onder invloed van autonome trends en ontwikkelingen (bijvoorbeeld klimaatverandering). Vervolgens is voor twee mogelijke scenario's voor nieuw beleid beoordeeld wat daarvan de effecten kunnen zijn in de leefomgeving. Daarmee is de gemeente Meierijstad gekomen tot een voorkeursscenario voor nieuw beleid in de Toekomstvisie. Daarvan is in het OER beoordeeld wat de effecten kunnen zijn in de leefomgeving en in hoeverre het bij kan dragen aan de gestelde ambities in de Toekomstvisie. Met 'botsproeven' is beoordeeld in hoeverre het nieuwe beleid tot onderlinge versterking (synergie) of afbreuk (tegenstrijdigheid) kan leiden. Voor de mogelijke effecten op buiten Meierijstad gelegen Natura 2000-gebieden is een 'passende beoordeling' opgesteld. Het OER bevat mitigerende maatregelen en beleidsopties voor het wegnemen of verminderen van negatieve effecten van nieuw beleid en resterende knelpunten. De beoordeling in het OER is gedaan op hoofdlijnen, in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten – in lijn met het karakter van de Toekomstvisie: hoofdlijnenbeleid voor de lange termijn. Dit hoofdlijnenbeleid wordt in vervolgbeleid verder uitgewerkt en daar waar aan de orde ook meer in detail beoordeeld op effecten in opvolgende mer-procedures. In het OER is beschreven hoe het vervolg van beleidsuitwerking na vaststelling van de toekomstvisie er uit ziet.

Wat zijn de belangrijkste bevindingen van dit OER?

Hoge kwaliteiten op sociaal-maatschappelijk vlak, sommige klimaat- en energie-aspecten en werkgelegenheid – met kansen op versterking in voorkeursscenario
Meierijstad kent richting de toekomst bij ongewijzigd beleid en onder invloed van autonome trends en ontwikkelingen hoge kwaliteiten van de leefomgeving op sociaal-maatschappelijk vlak (sociale veiligheid, maatschappelijke deelname), op sommige klimaat- en energie-aspecten (uitstoot broeikasgassen, energiebehoefte en besparing, energiezuinige woningen) en op het vlak van werkgelegenheid. Voor deze aspecten bevat het voorkeursscenario van de Toekomstvisie nieuw beleid dat sociale veiligheid, maatschappelijke deelname en werkgelegenheid verder kan versterken. Dat hangt vooral samen met nieuw beleid gericht op het versterken van voorzieningen in kernen en wijken, nieuwe kleinschalige woonvormen met ruimte voor behoeften van kwetsbare inwoners, binnenstedelijke transities naar gemengde gebieden met wonen en voorzieningen, nieuwe hotels en ruimte voor uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid.

Knelpunten op het vlak van sommige andere klimaat- en energie-aspecten, enkele mobiliteit gerelateerde aspecten en oppervlaktewater – met afwisselend kansen en risico's in voorkeursscenario en resterende knelpunten
- Knelpunten zijn er bij ongewijzigd beleid op sommige andere klimaat- en energie-aspecten (droogte, hemelwateroverlast, duurzame energieopwekking en warmtebronnen), mobiliteit gerelateerd

(verkeersveiligheid, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit) en oppervlaktewater. Het voorkeursscenario van de Toekomstvisie bevat nieuw beleid dat overwegend kansen op positieve effecten kent op het vlak van oppervlaktewater, droogte en hemelwateroverlast. Dat hangt samen met nieuw beleid gericht op meer ruimte voor natuur en water in zowel het stedelijk als het buitengebied. Voor oppervlaktewater mogelijk in die mate dat het een gelijkblijvende autonome trend ombuigt richting een verbeterende trend; voor droogte en hemelwateroverlast mogelijk van een verslechterende naar een gelijkblijvende trend. Gezien sterke autonome trends en ontwikkelingen is het niet aannemelijk dat het genoeg gaat zijn om 'uit het rood' te komen, wat ook afhankelijk is van uitwerking in vervolgbeleid. Dit OER bevat daar mitigerende maatregelen en beleidsopties voor.

- Op het vlak van duurzame mobiliteit biedt het voorkeursscenario eveneens kansen op positieve effecten, die de autonome trend kan beïnvloeden van gelijkblijvend naar verbeterend. Voor openbaar vervoer zijn er zowel kansen als risico's, en voor verkeersveiligheid overwegend risico's op negatieve effecten. Dat laatste hangt vooral samen met verkeersaantrekkende werking door nieuwe ontwikkelingen (meer woningen, meer voorzieningen, meer bedrijvigheid), wat meer verkeersdruk oplevert en daarmee risico op verkeersveiligheidsknelpunten. Het voorkeursscenario bevat nieuw beleid gericht op verkeersluwe zones en snelheidsremmende maatregelen; het is de vraag of dat voldoende gaat zijn om het risico op verslechtering van verkeersveiligheid weg te nemen bij een al tekort schietend kwaliteitsniveau.
- Wat betreft duurzame energieopwekking en warmtebronnen bevat het voorkeursscenario beperkt voldoende concreet nieuw beleid met kansen op positieve effecten, naar verwachting niet genoeg om 'uit het rood' te komen. Het voorkeursscenario bevat wel meerdere uitspraken gericht op duurzame energieopwekking (ruimte voor zonnevelden, ruimte voor windenergie, ruimte voor inpassing energieopwekkend bedrijf, realiseren lokaal collectief energienetwerk), maar omdat niet is ingevuld in welke omvang en op welke plekken dat ingevuld gaat worden is het niet mogelijk om dat in deze fase in het OER te beoordelen. Deze uitspraken bieden potentieel kansen op positieve effecten op het vlak van duurzame energieopwekking; in welke mate kan beoordeeld worden na verdere invulling in vervolgbeleid.

Overwegend risico's op omgevingsveiligheid, geurhinder, grondstoffen en circulariteit en autobereikbaarheid
Bij omgevingsveiligheid, geurhinder, grondstoffen en circulariteit en autobereikbaarheid levert het voorkeursscenario overwegend risico's op negatieve effecten op. Voor omgevingsveiligheid komt dat door toevoegen nieuwe woningen en daardoor risico op toename kwetsbare objecten binnen risicocontouren. Voor geurhinder en grondstoffen en circulariteit hangt dat vooral samen met nieuw beleid dat voorziet in nieuwe ontwikkelingen en daarmee risico op toename van objecten binnen geurcontouren en beroep op grondstoffen. Op beide aspecten bevat het voorkeursscenario geen tot nauwelijks specifiek beleid. Dit OER bevat daar mitigerende maatregelen en beleidsopties voor.

Zowel kansen als risico's bij geluidhinder, luchtkwaliteit, biodiversiteit, landschappelijke waarden, broeikasgassen, energiebehoefte en -besparing
Bij deze aspecten zijn er in het voorkeursscenario zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten. Dit vraagt daarmee om de nodige aandacht bij de uitwerking in vervolgbeleid.

Overwegend kansen op positieve effecten: woningaanbod en -behoefte, beweegvriendelijke leefomgeving, maatschappelijke basisvoorzieningen, bodem, grondwater, hittestress, onderwijs en vrijetijdseconomie
Deze kansen hangen vooral samen met nieuw beleid in het voorkeursscenario gericht op meer woningen, versterken van voorzieningen en onderwijs en ontwikkelprincipes gericht op bodem en water sturend en randvoorwaarden over klimaatmitigatie en -adaptatie bij nieuwe ontwikkelingen.

Botsproeven: overwegend kansen op onderlinge versterking
De uitgevoerde botsproeven laten zien dat het nieuwe beleid in het voorkeursscenario vooral kansen biedt op onderlinge versterking (synergie). Bijvoorbeeld: bij gebiedsontwikkelingen kunnen de ontwikkelprincipes toegepast worden in de vorm van inrichtingseisen, kan groen toegevoegd worden, voorzieningen geoptimaliseerd en snelheidsbeperkende maatregelen genomen worden om het betreffende gebied aantrekkelijker en veiliger te maken. Er zijn enkele risico's op onderlinge afbreuk/strijdigheid geconstateerd. Die hangen vooral samen met mogelijk conflicterende ruimteclaims. Bijvoorbeeld: door stedelijke inbreiding is er mogelijk beperkt ruimte voor het toevoegen van bomen, sloten en wadi's en vice versa.

Doelbereik: voorkeursscenario biedt overwegend kansen op bijdragen aan behalen van ambities
Het voorkeursscenario biedt overwegend kansen op bijdragen aan het behalen van de gestelde ambities in de Toekomstvisie op het vlak van betaalbaar wonen, inclusieve samenleving, toegankelijke zorg, kennis en talent aantrekken en klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dat hangt vooral samen met nieuw beleid gericht op realiseren meer woningen, versterken van voorzieningen, realiseren zorgpoli, gericht uitbreiden van onderwijsaanbod en ontwikkelprincipes op het vlak van bodem en water sturend en randvoorwaarden klimaatmitigatie en – adaptatie bij nieuwe ontwikkelingen.
Bij ambities gericht op mobiliteitstransitie, gezonde en veilige leefomgeving en circulaire economie zijn er naast kansen ook meerdere risico's op afbreuk geconstateerd voor het bijdragen aan het behalen. Dat hangt vooral samen met nieuw beleid gericht op meer woningen en voorzieningen. Dat leidt tot meer verkeer met impact op luchtkwaliteit, geluidhinder, verkeersveiligheid, doorstroming van verkeer. Ook doet het een beroep op grondstoffen, terwijl concreet daarop gericht beleid ontbreekt.

Passende beoordeling: meerdere risico's op negatieve effecten in nabij gelegen Natura 2000-gebieden, maar naar verwachting wel mitigeerbaar
Binnen Meierijstad zijn geen Natura 2000-gelegen. Vanaf zo'n 5-6 kilometer buiten Meierijstad liggen er wel meerdere Natura 2000-gebieden binnen de invloedssfeer van Meierijstad. Die gebieden kennen nu en bij voortzetting huidig beleid knelpunten, waaronder op het gebied van stikstofdepositie. Het is de verantwoordelijkheid van Rijk en provincies om maatregelen te nemen om bestaande en autonome knelpunten in Natura 2000-gebieden weg te nemen. Het voorkeursscenario van de Toekomstvisie bevat nieuw beleid met risico's op negatieve effecten in Natura 2000-gebieden. Die hangen vooral samen met nieuw beleid gericht op meer woningen, voorzieningen en bedrijvigheid. Dat brengt stikstofuitstoot met zich mee, met daardoor risico op toename stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om die negatieve gevolgen van gemeentelijk beleid te voorkomen. Uit de passende beoordeling volgt dat die negatieve gevolgen naar verwachting mitigeerbaar zijn, en daarmee in principe uitvoerbaar binnen kaders van de Omgevingswet.

Vervolg na OER: verdere uitwerking van hoofdlijnenbeleid in programma's en omgevingsplan
Het in de Toekomstvisie opgenomen hoofdlijnenbeleid wordt verder uitgewerkt in programma's en het omgevingsplan. Waar aan de orde vindt dan ook nadere en meer gedetailleerde beoordeling van effecten op de leefomgeving plaats in een vervolg MER-en of OER-en.

1 Waarom een Toekomstvisie en Omgevingseffectrapport?

Toekomstvisie gemeente Meierijstad

In 2017 zijn de gemeenten Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel samengegaan in de nieuwe gemeente Meierijstad. In 2019 is al eens gestart met de ontwikkeling van een voorontwerp omgevingsvisie (2020). Destijds was de insteek 'beleidsneutraal', met het oog op het samenvoegen van het beleid van de drie voormalige gemeenten. Hierdoor bleven de actuele en toekomstige opgaven onderbelicht. Voor de Toekomstvisie is het uitgangspunt 'beleidsneutraal' losgelaten en is een nieuw traject gestart. De Gemeente Meierijstad heeft besloten om één integrale strategische visie voor de toekomst van Meierijstad op te stellen (genaamd de 'Toekomstvisie Meierijstad'). Deze toekomstvisie bevat strategische uitspraken op zowel het sociaal-maatschappelijk, het economisch, het ruimtelijk en het bestuurlijke domein. De Toekomstvisie Meierijstad 2040 beschrijft hoe Meierijstad zich zal ontwikkelen richting 2040 en wat de gemeente daarin wil doen.

Naast de wens tot het opstellen van een strategische toekomstvisie, heeft de gemeente vanuit de Omgevingswet de verplichting om een omgevingsvisie op te stellen: een integrale langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving. De gemeente steekt het zo in dat de Toekomstvisie Meierijstad ook de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving bevat. De Toekomstvisie Meierijstad moet daarmee gelijk ook gelden als de omgevingsvisie voor Meierijstad, met de daarbij behorende inhoudelijke[1] en procedurele[2] eisen conform de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit.

Van daaruit heeft de gemeente Meierijstad de Toekomstvisie Meierijstad 2040 opgesteld. Omdat de Toekomstvisie ook over de fysieke leefomgeving gaat, wordt het ook als gemeentelijke omgevingsvisie in de zin van de Omgevingswet vastgesteld. In het vervolg van dit Omgevingseffectrapport wordt gesproken van Toekomstvisie, waarmee gelijk ook de omgevingsvisie wordt bedoeld.

De toekomstvisie is een strategische beleidsvisie waarin opgaven en ambities zijn opgenomen voor de lange termijn (2040) en richtinggevende keuzes op hoofdlijnen waarmee de gemeente invulling wil geven aan het behalen van de ambities. Verdere uitwerking van die keuzes op het vlak van de fysieke leefomgeving vindt na vaststelling van de Toekomstvisie plaats in instrumenten zoals bijvoorbeeld het omgevingsplan en programma's in de zin van de Omgevingswet.

Naast het inhoudelijke proces van het opstellen van de Toekomstvisie, wordt ook een wettelijke besluitvormingsprocedure. Onderdeel van de besluitvormingsprocedure vanwege de Omgevingsvisie is het opstellen van een Omgevingseffectrapport (OER). Dat wordt gedaan op grond van de procedure van de milieueffectrapportage (mer) volgens de Omgevingswet. Het doel van mer is het belang van het milieu en de leefomgeving op een volwaardige manier meewegen bij de besluitvorming over in dit geval de Toekomstvisie Meierijstad 2040.

Het college van burgemeesters en wethouders stellen de Toekomstvisie vast door middel van de uitgebreide voorbereidingsprocedure.[3] Er komt eerst een ontwerp-Toekomstvisie en daarna een definitieve Toekomstvisie. In het OER is de ontwerp-Toekomstvisie onderzocht.

[1] De omgevingsvisie bevat volgens de Omgevingswet de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.
[2] Afstemming met andere bestuursorganen, participatie in de vorm van betrekken burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, voorbereidingsprocedure met mogelijkheid tot indienen zienswijzen en beroep.
[3] Algemene wet bestuursrecht, Afdeling 3.4.

Waarom een Omgevingseffectrapport?
De Toekomstvisie vormt het kader voor zogenaamde 'mer-(beoordelings)plichtige activiteiten'[4], die mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor (onder andere) beschermde natuur in Natura 2000-gebieden. In die gevallen is het opstellen van een OER verplicht, omdat er dan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op kunnen treden. In het OER moeten dan de effecten van Toekomstvisie op de leefomgeving beschreven worden. Het OER laat zien hoe het milieu en de bredere leefomgeving er nu en bij ongewijzigd beleid in de toekomst voor staat, en hoe het nieuwe beleid in de Toekomtsvisie dat beïnvloedt. De gemeente wil het OER inzetten om de informatie te leveren die nodig is voor een zorgvuldig besluit over de Toekomstvisie. Daarnaast wil zij het OER gebruiken om keuzes te maken bij de invulling van de Toekomstvisie.

Dit OER is opgesteld op een abstractieniveau passend bij de Toekomstvisie: op hoofdlijnen, met effecten in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Net zoals verdere uitwerking en detaillering van het hoofdlijnenbeleid plaatsvindt in instrumenten zoals het omgevingsplan en programma's, kan meer gedetailleerde effectbeoordeling plaatsvinden op basis van dat vervolgbeleid.

Wat is OER en wat is mer?
Mer staat voor 'milieueffectrapportage' en is de procedure volgens de Omgevingswet waarin een MER wordt opgesteld. MER staat voor 'Milieueffectrapport' en bevat de resultaten van het onderzoek naar de (milieu)effecten binnen een mer. Als daarbij breder dan alleen naar milieueffecten gekeken wordt, dan wordt in plaats van over een MER van een Omgevingseffectrapport (OER) gesproken. Als het om een MER bij een Omgevingsvisie gaat, wordt gesproken van een planMER. Het OER heeft dan de status van een planMER, en doorloopt de wettelijke mer-procedure. Daar waar in dit OER wordt gesproken van OER, wordt dan ook bedoeld een planMER dat de wettelijke mer-procedure doorloopt.

1.1 De procedure van het OER

Het OER is opgesteld volgends de mer-procedure in de Omgevingswet. Dat bestaat uit de volgende stappen.

1. *Openbare kennisgeving van het voornemen door bevoegd gezag*
   De mer-procedure is gestart met een bekendmaking van het voornemen tot opstellen van OER bij de Toekomstvisie Meierijstad 2040, via een openbare kennisgeving en publicatie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD heeft ter inzage gelegen van 6 december 2024 tot en met 17 januari 2025. Een ieder heeft daar zienswijzen voor in kunnen dienen bij de gemeente Meierijstad. Op de NRD zijn geen zienswijzen binnengekomen.

2. *Raadplegen betrokken instanties over reikwijdte en detailniveau van het OER en vaststellen reikwijdte en detailniveau*
   De gemeente Meierijstad heeft bij het opstellen van de NRD verschillende instanties geraadpleegd[5]. Daar is geen concrete input uit naar voren gekomen.

3. *Opstellen OER en passende beoordeling Natura 2000*
   Vervolgens is het OER opgesteld. Omdat negatieve gevolgen vanwege de Toekomstvisie voor Natura

[4] Dat zijn activiteiten die voort kunnen komen uit het programma en waarvoor een mer(beoordelings)-procedure doorlopen moet worden. Het gaat daarbij om activiteiten zoals benoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit. In de context van de Toekomstvisie Meierijstad 2040 kan dat bijvoorbeeld gaan om stedelijke ontwikkelingsprojecten vanaf een bepaalde omvang en aanleg van bepaalde weginfrastructuur.
[5] Provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas.

2000-gebieden op voorhand niet uitgesloten konden worden, is ook passende beoordeling gericht op Natura 2000-gebieden opgesteld. De passende beoordeling is een bijlage bij het OER.

4. *Ter inzage leggen OER en ontwerp-omgevingsvisie*
   Het OER wordt 14 maart 2025 samen met de ontwerp Toekomstvisie zes weken ter inzage gelegd. Iedereen heeft in deze zes weken de gelegenheid zienswijzen in te dienen. De Commissie voor de milieueffectrapportage toetst in deze periode de kwaliteit van het OER en beoordeelt of de juiste (milieu)informatie aanwezig is om een besluit over de Toekomstvisie te kunnen nemen.

5. *Besluit en vervolg*
   De Toekomstvisie en het OER worden vastgesteld door het bevoegd gezag, dat is de gemeenteraad van de gemeente Meierijstad.

1.2 Waar bestaat dit OER uit?

Dit OER bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 2: Waar gaat de Toekomstvisie over en hoe is deze gemaakt?
- Hoofdstuk 3: Hoe is het OER gemaakt?
- Hoofdstuk 4: Wat laat de ‘foto van de leefomgeving’ zien?
- Hoofdstuk 5: Welke scenario’s zijn er onderzocht en wat zijn de gevolgen daarvan?
- Hoofdstuk 6: Wat is het voorkeursscenario dat in de Toekomstvisie is opgenomen?
- Hoofdstuk 7: Wat zijn de gevolgen van het voorkeursscenario?
- Hoofdstuk 8: Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden?
- Hoofdstuk 9: Is het nieuwe beleid consistent?
- Hoofdstuk 10: Draagt het nieuwe beleid bij aan het halen van de gestelde ambities?
- Hoofdstuk 11: Met welke mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden?
- Hoofdstuk 12: Wat komt er na dit OER?

Na hoofdstuk 12 is een begrippenlijst opgenomen met per OER-gerelateerd begrip dat in dit OER voorkomt een uitleg wat het betekent.

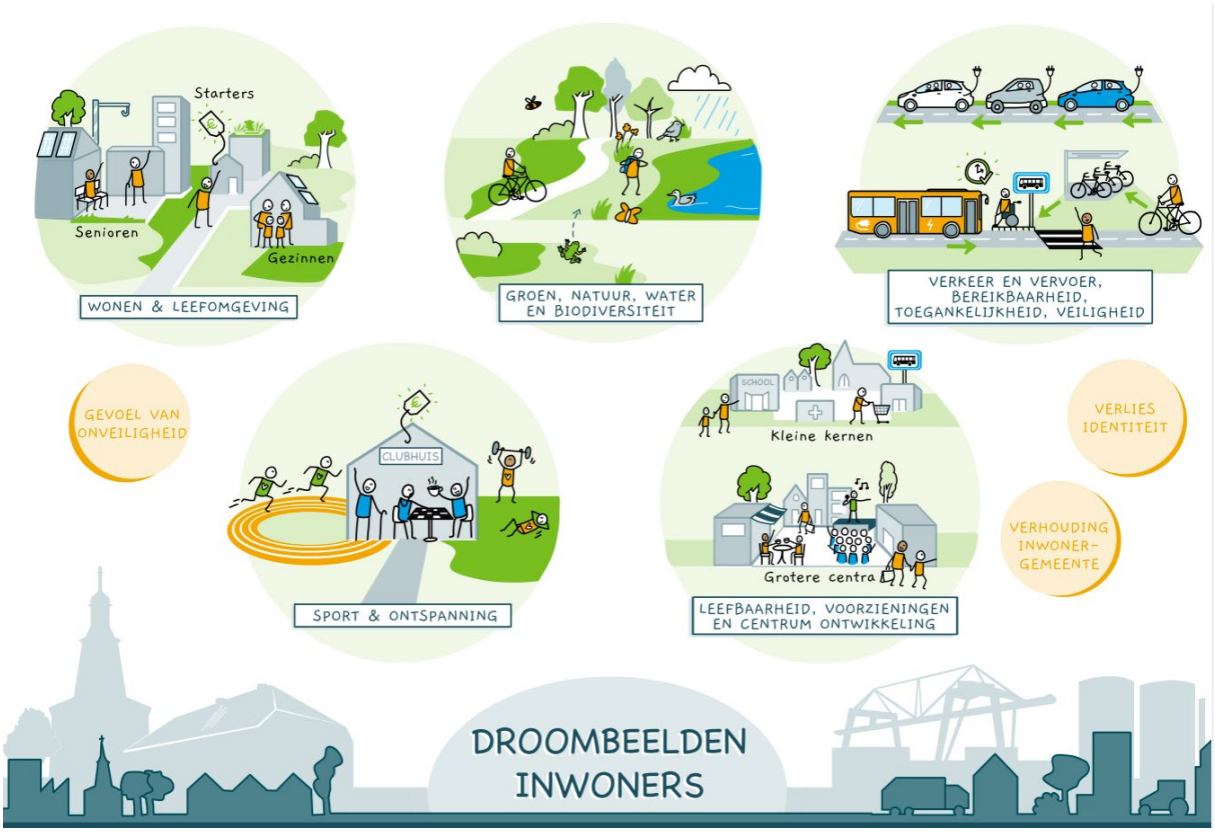
2 Waar gaat de Toekomstvisie over en hoe is deze gemaakt?

Het Collegewerkprogramma Thuis in Meierijstad, waarin is vastgelegd dat een strategische Toekomstvisie ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, vormde de start voor het opstellen van de Toekomstvisie. De Toekomstvisie is vervolgens opgesteld met het doorlopen van de onderstaande fasen.

Voorbereidingsfase
Hierin is op de 'Dag van de Verbeelding' (september 2022) een podium geboden voor organisaties en inwoners van Meierijstad om dromen over hun toekomstig Meierijstad te delen. De gemeente heeft een 'Raad van Verbeelding' laten onderzoeken wat de identiteit van Meierijstad is. Dat heeft een 'Atlas van de verbeelding' opgeleverd.

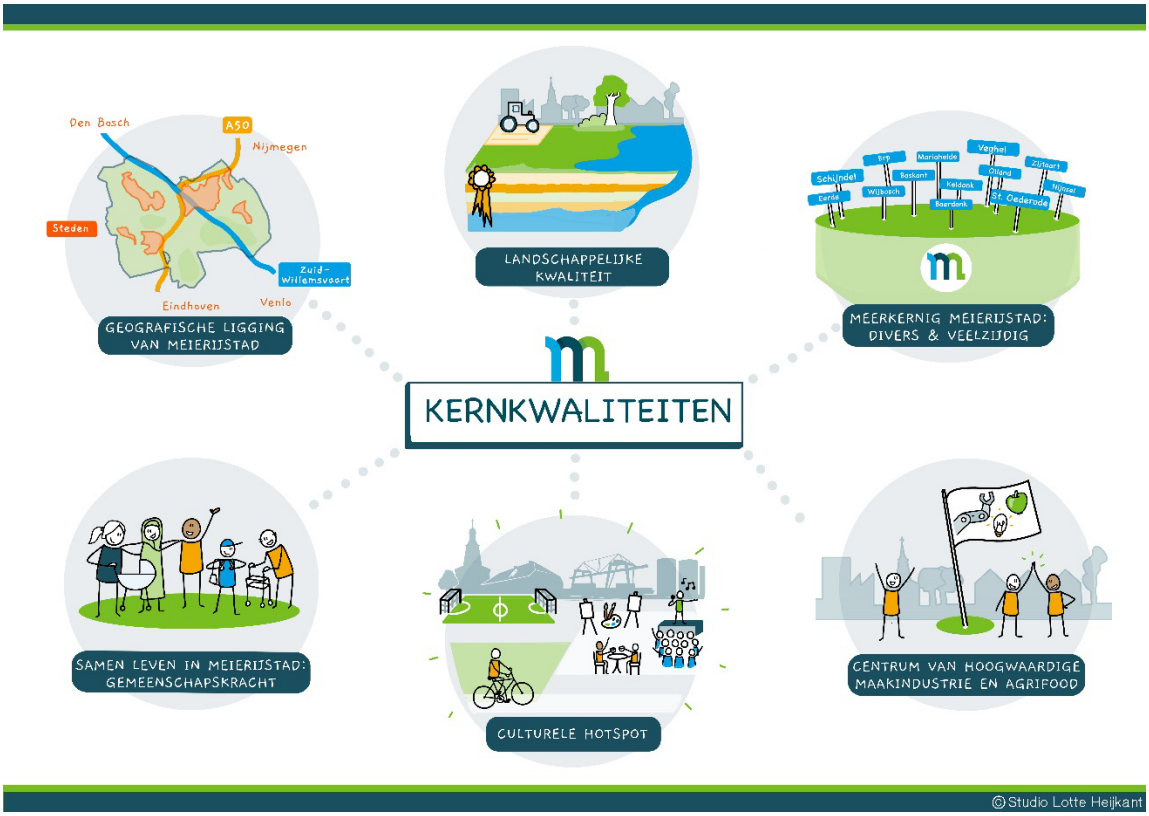
Droomfase
In 2023 heeft de gemeente inwoners uitgenodigd om mee te dromen over de toekomst van Meierijstad. Dat heeft de verbeelding in onderstaande figuur opgeleverd.

Figuur 2.1: Droombeelden inwoners Meierijstad.

Vanuit de droombeelden van inwoners, aangevuld met ideeën, visies en meningen van andere belanghebbenden is de gemeente gekomen tot onderstaande kernkwaliteiten van de gemeente Meierijstad.

Figuur 2.2: Kernkwaliteiten Meierijstad.

Denkfase

Met de opbrengsten van de voorgaande fasen is de gemeente de ‘Denkfase’ ingegaan. Vragen die daarbij centraal staan: welke belangrijke thema’s spelen er in Meierijstad? Welke keuzen en knelpunten liggen er voor? En wat zijn de ambities? Daarbij is gekomen tot een set aan hoofdthema’s en ambities over waar de gemeente in 2040 zou willen staan. Daarbij zijn de ‘Sustainable Development Goals’ (SDG’s) van de Verenigde Naties als kapstok gebruikt. Dat zijn doelen gericht op het bereiken van een duurzame wereld, waarin niemand wordt buitengesloten. In onderstaande tabel zijn de hoofdopgaven van de Toekomstvisie opgenomen. De in grijs weergeven thema’s komen in het OER niet aan de orde, die staan te ver af van de fysieke leefomgeving.

Tabel 2.1. Hoofdthema's en ambities Toekomstvisie Meierijstad 2040.

Thema	Relatie met SDG[6]	Ambitie
Wonen en voorzieningen:	SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen.	*Betaalbaar wonen voor iedereen: verstedelijking en dorpse gemoedelijkheid gaan hand in hand* Meierijstad heeft in 2040 een passend en betaalbaar woningaanbod voor iedere doelgroep. De kernen hebben hun eigen identiteit en de basisvoorzieningen in alle kernen zijn op peil.
Inclusieve samenleving	SDG 1: Geen armoede SDG 5: Gendergelijkheid SDG 10: Ongelijkheid verminderen.	*Inclusieve samenleving, iedereen doet mee: de Meierijstadse samenleving voelt zich verbonden en kijkt naar elkaar om* In 2040 kan iedereen meedoen aan het maatschappelijk verkeer ongeacht beperking, religie, gender, geaardheid of afkomst. Zo voelt iedereen zich thuis in Meierijstad. Werk of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Voor inwoners in een kwetsbare situatie is er laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning. Inwoners ervaren bestaanszekerheid op het gebied van inkomen, gezondheid, gezin en participatie.
Zorgtransitie	SDG 3: Goede gezondheid en welzijn.	*Zorgtransitie: de zorg is toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief* In alle levensfasen bieden we met elkaar passende ondersteuning. Met extra aandacht voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben. Er voor elkaar zijn en zorgen is vertrekpunt. Hiervoor versterken we de sociale basis en ontwikkelen zorgzame wijken.
(Circulaire) economie	SDG 8: Waardig werk en economische groei SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie.	*(Circulaire) economie: sterk en samen duurzaam ondernemen in Meierijstad* Meierijstad kent een relatief hoge werkgelegenheid en lage werkloosheid, een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en een goed sociaal voorzieningenniveau. Dit is een prima uitgangspositie voor welzijn en brede welvaart in Meierijstad. Dit willen wij richting 2040 vasthouden en versterken. In 2040 ligt Meierijstad op koers om in 2050 een circulaire leef- en werkomgeving te hebben. Hieronder verstaan we hergebruik van grondstoffen en mate van restafval. Deze ambitie ligt in lijn met de afspraken van Parijs.

[6] https://www.sdgnederland.nl/de-17-sdgs/ *[geraadpleegd oktober 2024].*

Thema	Relatie met SDG[7]	Ambitie
Kennis en talenten aantrekken en behouden	SDG 4: Kwaliteitsonderwijs.	*Kennis en talenten aantrekken en behouden: een leven lang ontwikkelen* We creëren gelijke kansen voor alle kinderen. Dit willen we via doorlopende ontwikkellijnen van kinderopvang naar de basisschool en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. In 2040 hebben we laaggeletterdheid verder teruggedrongen. Er is een intensievere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp. Ook is er een stevige samenwerking tussen Onderwijs-Overheid-Ondernemers tot stand gekomen. We zetten in op een leven lang ontwikkelen.
Mobiliteitstransitie	SDG 9: industrie innovatie en infrastructuur. SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen	*Mobiliteitstransitie: beter bereikbaar via weg en water en een boost voor de fiets en het OV* Meierijstad is in 2040 duurzaam bereikbaar voor wonen, werken en leven. Voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar. De verkeersveiligheid, het fietsgebruik, en de verduurzaming van automobiliteit zijn verbeterd, zodat de leefbaarheid vergroot.
Energiesysteem	SDG 7: Betaalbare en duurzame energie.	*Energiesysteem van de toekomst: een hoogwaardig en robuuste energievoorziening* In 2040 zijn we op koers met de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem (opwek, opslag en infrastructuur). Hiermee heeft Meierijstad in 2050 een CO2-neutrale, leef- en werkomgeving. Dit is in lijn met de afspraken van Parijs. Het betekent in elk geval dat we in 2030 het doel van 49% CO2-reductie via de sectoren Gebouwde Omgeving en Elektriciteit hebben behaald. Dit is volgens afspraak in de RES.
Agrarische sector	SDG 2: Geen honger. (In Nederland ligt de nadruk van dit doel op de duurzaamheid van de voedselproductie en de impact ervan op de kwaliteit van de leefomgeving en het dierenwelzijn.)	*Agrarische sector: ruimte voor een vitaal en agrarisch buitengebied* In 2040 hebben we een toekomstbestendige agrarische sector in Meierijstad. Deze levert op een duurzame manier een bijdrage aan de voedselproductie.

[7] https://www.sdgnederland.nl/de-17-sdgs/ *[geraadpleegd oktober 2024].*

Thema	Relatie met SDG[8]	Ambitie
Gezonde en veilige leefomgeving	SDG 3: Goede gezondheid en welzijn. SDG 6: Schoon water en sanitair. (De toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen is goed geregeld in Nederland. De focus van deze SDG ligt in Nederland op waterkwaliteit en de efficiëntie van watergebruik.)	*Gezonde en veilige leefomgeving: een sterk groen raamwerk voor ontmoeten en het bevorderen van gezondheid* In 2040 zijn we gezonder gaan leven. Hier hebben we onze leefomgeving op aangepast. De bodem- en waterkwaliteit zijn in 2040 verbeterd. We werken toe naar de WHO- advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid. Ook gaan we verantwoord om met risico's voor de omgevingsveiligheid.
Klimaatbestendig en biodivers	SDG 13: Klimaatactie. SDG 14: Leven in het Water. SDG 15: Leven op het land.	*Klimaatbestendig en biodiversiteit: verbonden en klimaatadaptief* In 2040 zijn we op koers om een klimaatbestendige leef- en werkomgeving te creëren. Het landgebruik is in 2040 beter bestand tegen de opwarming van de aarde en is waterrobuust en klimaatbestendig ingericht. We koesteren de landschappelijke kwaliteiten. De biodiversiteit is in 2040 niet verder afgenomen, en op onderdelen verbeterd.
Democratische transitie	SDG 16: Vrede, rechtvaardigheid en sterke publieke diensten. SDG 17: Partnerschap om de doelen te bereiken.	*Democratische transitie: gemeente pakt regie, gevoed door de gebiedskennis van haar stakeholders* Meierijstad is een bestuurskrachtige gemeente. We hanteren burger- en overheidsparticipatie op maat. Ook bieden we dienstverlening dicht bij de inwoner, waarover de inwoners meer dan tevreden zijn. Met participatie bieden we burgers een stem.

Durffase

In de durffase zijn 2 scenario's uitgewerkt die beknopt zijn samengevat in tabel 2.2.[9] Deze zijn op 26 september 2024 vastgesteld door de Gemeenteraad.[10] De scenario's zijn gericht op het op verschillende mogelijke manieren behalen van de gestelde ambities.

[8] *https://www.sdgnederland.nl/de-17-sdgs/ [geraadpleegd oktober 2024].*
[9] *In hoofdstuk 5 over de scenariobeoordeling wordt verder inzicht gegeven in de scenario's.*
[10] *https://meierijstad.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/f3457290-121a-4e1f-b3e9-f2e0277ca1bc (agendapunt 26)*

Tabel 2.2. Scenario's voor behalen ambities Toekomstvisie Meierijstad 2040.

Scenario 1	Scenario 2
• Geleidelijke groei • We doen het samen, met (basis)voorzieningen in elke kern • Verbonden kernen en duurzame mobiliteit • Een agrarisch landschap • Sterk en samen ondernemen in Meierijstad • Een leefbaar landschap • Samen voor fossielvrij • Meierijstad: verantwoord, samen en ondernemend	• Schaalsprong naar een verstedelijkt Meierijstad • Voorzieningen en culturele hotspot • Investeringen in regionale mobiliteit • Landschap als innovatieve proeftuin voor agrifood • Fossielvrije en ijzersterke economische positie • Toekomstbestendig en toonaangevend Meierijstad

Voorkeursscenario

Vanuit bovenstaande scenario's en de beoordeling daarvan in het OER, is tot het voorkeursscenario gekomen zoals beschreven in hoofdstuk 6. Dat zijn de uiteindelijke gemaakte keuzes voor nieuw beleid die in de Ontwerp Toekomstvisie zijn opgenomen.

3 Hoe is dit OER gemaakt?

3.1 Doorlopen stappen en onderdelen

Dit OER is opgesteld op basis van de onderstaand doorlopen stappen.

1. *Opstellen Foto van de leefomgeving*
   De Foto van de leefomgeving beschrijft hoe de leefomgeving er nu (huidige situatie) en bij ongewijzigd beleid in de toekomst (autonome ontwikkeling) voor staat. Dat is gedaan op basis van de indicatoren zoals opgenomen in het beoordelingskader van het OER, zie paragraaf 3.2). De Foto van de leefomgeving is de referentiesituatie waar de effecten van het nieuwe beleid in de Toekomstvisie tegen afgezet zijn.

2. *Beoordelen scenario's voor mogelijk nieuw beleid*
   Op basis van het beoordelingskader is in beeld gebracht hoe de scenario's ten opzichte van elkaar scoren. Hiermee leverde het OER de leefomgevingsinformatie voor de keuze voor een voorkeursscenario dat in de ontwerp Toekomstvisie is opgenomen. De beoordeling van effecten in het OER sluit aan op het abstractieniveau van de Toekomstvisie. De effecten van de scenario's zijn in lijn met het strategische karakter (hoofdlijnenbeleid) beoordeeld in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Dat is kwalitatief gedaan, op basis van deskundigenoordeel ('expert-judgement').[11] De resultaten van de scenariobeoordeling zijn aan de opstellers van Toekomstvisie gepresenteerd (zie presentatie in bijlage A5), als input voor het komen tot een voorkeursscenario.

3. *Beoordelen voorkeursscenario met gekozen nieuw beleid*
   Op dezelfde manier als bij de scenario's, is het voorkeursscenario beoordeeld. Ook weer in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Kwalitatief, op basis van deskundigenoordeel ('expert-judgement').[11]

4. *Beoordelen doelbereik*
   Het nieuwe beleid is ook beoordeeld op het behalen van de ambities van de Toekomstvisie ('doelbereik'): dit laat zien in hoeverre verwacht wordt dat het nieuwe beleid bijdraagt aan het halen van de ambities die met de Toekomstvisie nagestreefd worden.

5. *Botsproeven consistentie in beleid*
   Hoewel de Toekomstvisie streeft naar consistentie in beleidsambities en -inhoud, kan er ook sprake zijn van onderlinge strijdigheid. Daarom is in het OER met zogenaamde 'botsproeven' beoordeeld in hoeverre er risico's zijn dat nieuw beleid tot onderlinge strijdigheid kan leiden. Daarbij is ook gekeken naar kansen op onderlinge versterking van beleidsonderdelen.

6. *Mitigerende maatregelen*
   In geval van geconstateerde risico's op negatieve effecten, zijn er in het OER mogelijke 'mitigerende maatregelen' opgenomen: maatregelen waarmee negatieve effecten weggenomen of verminderend kunnen worden.

Passende beoordeling Natura 2000
Van het voorkeursscenario is beoordeeld wat de gevolgen daarvan zijn voor Natura 2000-gebieden. Ook daarbij is aangesloten bij het abstractieniveau van de visie: beoordeling op hoofdlijnen, kwalitatief, op

[11] *Betrokken expertises bij de beoordeling: geluidhinder, luchtkwaliteit, bodem, water, klimaat, duurzaamheid, natuur.*

basis van deskundigenoordeel (‘expert-judgement’) door een ecoloog. De passende beoordeling is opgenomen in bijlage A7, en verwerkt in dit OER.

3.2 Beoordelingskader

De kwaliteiten van de leefomgeving en de effecten van de Toekomstvisie zijn in beeld gebracht aan de hand van een beoordelingskader met leefomgevingsthema’s. Naast de aspecten binnen het domein van de Omgevingswet (de fysieke leefomgeving), bevat het beoordelingskader ook sociale en economische aspecten. Met een dergelijk breed beoordelingskader – breder dan gangbaar bij mer – kan een OER bijdragen aan een goede weging van belangen in de Toekomstvisie in brede zin. Belangrijk is dat een beoordelingskader voldoende breed moet zijn om de staat van de leefomgeving en het behalen van ambities goed te kunnen duiden. Het beoordelingskader is daarom afgestemd met de ambities uit de Toekomstvisie. Hierdoor sluit het beoordelingskader aan bij de specifieke leefomgeving in Meierijstad.

Van daaruit is tot het beoordelingskader gekomen zoals in onderstaande tabel opgenomen. De beoordelingen in het OER zijn gedaan op basis van de tabel opgenomen beoordelingsaspecten. In bijlage A3 is een specificatie van de beoordelingsaspecten opgenomen, met daarbij per aspect aangegeven waar specifiek op beoordeeld is.

Tabel 3.1. Beoordelingskader OER.

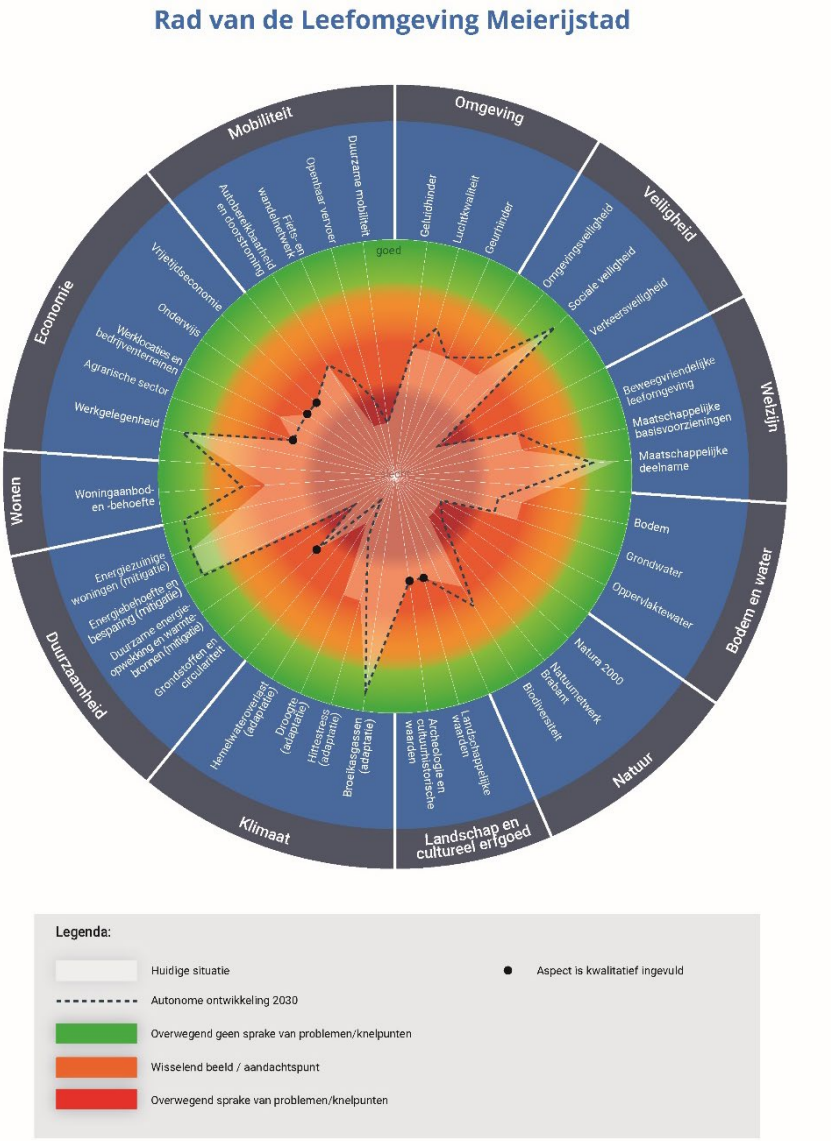
Thema	Beoordelingsaspect
Omgeving	Geluidhinder, luchtkwaliteit, geurhinder
Veiligheid	Omgevingsveiligheid, sociale veiligheid, verkeersveiligheid
Welzijn	Beweegvriendelijke leefomgeving, maatschappelijke basisvoorzieningen, maatschappelijke deelname
Bodem en water	Bodem, grondwater, oppervlaktewater
Natuur	Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Brabant, biodiversiteit
Landschap en cultureel erfgoed	Landschappelijke waarden, archeologie en cultuurhistorische waarden
Klimaat	Broeikasgassen, hittestress, droogte, hemelwateroverlast
Duurzaamheid	Grondstoffen en circulariteit, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, energiebehoefte en besparing, energiezuinige woningen
Wonen	Woningaanbod en -behoefte
Economie	Werkgelegenheid, agrarische sector, werklocaties en bedrijventerreinen, onderwijs, vrijetijdseconomie
Mobiliteit	Autobereikbaarheid en doorstroming, fiets- en wandelnetwerk, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit

4 Wat laat de ‘foto van de leefomgeving’ zien?

De Foto van de leefomgeving beschrijft de staat van de leefomgeving in de huidige situatie, en in de toekomst op basis van vaststaand beleid en autonome trends. Dit vormt de referentiesituatie in het OER. In het voorliggende hoofdstuk is de Foto van de leefomgeving samengevat. De volledige beschrijvingen van de methodiek en de uitkomsten zijn terug te vinden in bijlage A2 .

Onderstaand figuur geeft de staat van de leefomgeving in Meierijstad weer in een ‘rad van de leefomgeving’. Het witte transparante vlak geeft de huidige situatie weer, de donkerblauwe stippellijn de autonome ontwikkeling in 2030. Het verschil tussen de autonome ontwikkeling en de huidige situatie geeft weer in hoeverre er sprake is van een negatieve of positieve autonome trends. De positie van de lijnen in het Rad is per indicator bepaald zoals beschreven in bijlage A2. [12]

Figuur 4.1: Rad van de leefomgeving gemeente Meierijstad.

[12] *Voor een aantal aspecten is vanwege veelal onvoldoende passende informatie geen kwaliteitsniveau toegekend. Die aspecten worden in de Foto van de leefomgeving kwalitatief beschreven. Voor de zichtbaarheid en compleetheid zijn ze wel in het Rad van de leefomgeving opgenomen, maar dan als zwarte punten – die representeren geen kwaliteitsniveau.*

4.1 Kwaliteitsniveaus, knelpunten en aandachtspunten

Huidige situatie: wisselend kwaliteitsbeeld

De huidige staat van de fysieke leefomgeving in Meierijstad laat een wisselend beeld zien. Vooral voor de aspecten sociale veiligheid, maatschappelijke deelname, broeikasgassen, energiebesparing en -behoefte, energiezuinige woningen en werkgelegenheid staat de fysieke leefomgeving er op dit moment over het algemeen goed voor (‘groen’). Leefomgevingsaspecten met een laag kwaliteitsniveau (‘rood’) zijn verkeersveiligheid, oppervlaktewater, Natura 2000, Natuurnetwerk Brabant, hemelwateroverlast, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, fiets- en wandelnetwerk, openbaar vervoer en deelmobiliteit en duurzame mobiliteit.

Autonome ontwikkeling 2030: negatieve en positieve trends

De autonome ontwikkeling in Meierijstad laat wisselende trends zien in de kwaliteit van de leefomgeving. Tabel 4.1 laat zien welke aspecten er in de toekomst goed voor staan, bij welke aspecten het beter kan en met welke aspecten het slecht gaat.

Tabel 4.1: De autonome ontwikkeling in de gemeente Meierijstad.

Hoe gaat het in de toekomst met de gemeente Meierijstad?		
Het gaat goed	Het kan beter	Het gaat slecht
• Sociale veiligheid =	• Geluidhinder =	• Verkeersveiligheid =
• Maatschappelijke deelname ↘	• Luchtkwaliteit ↗	• Oppervlaktewater =
• Broeikasgassen =	• Geurhinder =	• Natura 2000 ↗
• Energiebehoefte en besparing =	• Omgevingsveiligheid ↗	• Droogte ↘
• Energiezuinige woningen =	• Beweegvriendelijke leefomgeving =	• Hemelwateroverlast ↘
• Werkgelegenheid ↘	• Maatschappelijke basisvoorzieningen ↗	• Duurzame energieopwekking en warmtebronnen =
	• Bodem ↘	• Openbaar vervoer ↗
	• Grondwater ↘	• Duurzame mobiliteit =
	• Natuurnetwerk Brabant ↗	
	• Biodiversiteit ↗	
	• Hittestress ↘	
	• Woningaanbod- en behoefte ↗	
	• Werklocaties en bedrijventerreinen ↘	
	• Autobereikbaarheid en doorstroming =	
	• Fiets- en wandelnetwerk ↗	

Bij de meeste aspecten die in de huidige situatie ‘in het rood’ staan, wordt ook bij autonome ontwikkeling (2030) een laag kwaliteitsniveau verwacht. Daarbij wordt voor hemelwateroverlast een verslechterende trend verwacht (binnen kwaliteitsniveau ‘rood’). Ook voor droogte wordt een verslechterende trend verwacht, van ‘oranje’ naar ‘rood’. Voor verkeersveiligheid, oppervlaktewater, duurzame energieopwekking en duurzame mobiliteit wordt een gelijkblijvend kwaliteitsniveau verwacht, waarmee bij autonome ontwikkeling nog steeds sprake is van ‘rood’. Voor Natura 2000 en openbaar vervoer en deelmobiliteit wordt een verbeterende autonome trend verwacht, maar niet voldoende om ‘uit het rood’ te komen. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij alle bovengenoemde aspecten de belangrijkste opgaven voor de Toekomstvisie.

De aspecten bodem, grondwater, hittestress en werklocaties en bedrijventerreinen zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, en laten autonoom een verslechterende trend zien. Ook voor deze aspecten liggen belangrijke opgaven voor de Toekomstvisie.

Daarentegen zijn de aspecten natuurnetwerk Brabant en fiets- en wandelnetwerk in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, maar is de verwachting dat deze autonoom verbeteren naar kwaliteitsniveau ‘oranje’. De aspecten geluidhinder, geurhinder, beweegvriendelijke leefomgeving en autobereikbaarheid en doorstroming zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, en laten autonoom geen verandering zien.

De aspecten luchtkwaliteit, omgevingsveiligheid, maatschappelijke basisvoorzieningen, biodiversiteit en woningaanbod en -behoefte zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’ en laten autonoom een verbetering binnen ‘oranje’ zien.

De aspecten maatschappelijke deelname en werkgelegenheid laten een autonome verslechterende trend zien binnen kwaliteitsniveau ‘groen’. Sociale veiligheid, broeikasgassen, energiebehoefte en -besparing en energiezuinige woningen laten een gelijkblijvende autonome trend zien binnen kwaliteitsniveau ‘groen’.

4.2 Aandachtspunten voor verdere uitwerking van de Toekomstvisie

De beoordelingsaspecten die in de huidige situatie en autonome ontwikkeling beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en ‘oranje met verslechterende trend’ zijn aangemerkt als knelpunt en aandachtspunt. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij deze aspecten de belangrijkste opgaven voor de Toekomstvisie. De aspecten waar het om gaat en specifieke aandachtspunten zijn hieronder omschreven.

Knelpunten
Knelpunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en autonoom ‘in het ‘rood’ blijven of van ‘oranje’ naar ‘rood’ verslechteren.

Verkeersveiligheid
Het aantal verkeersdoden per 100.000 inwoners in Meierijstad is hoger dan andere weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland.

Oppervlaktewater
De meeste KRW-waterlichamen voldoen wat betreft chemische en ecologische toestand niet aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Natura 2000
In de Natura 2000-gebieden rondom Meierijstad worden de instandhoudingsdoelstellingen niet behaald. De stikstofdepositie in die gebieden liggen boven de kritische depositiewaarden.

Droogte
Bijna alle natuur in de gemeente is zeer droogtegevoelig. De gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) ligt bijna overal in de gemeente te diep onder het maaiveld (meer dan 1,5 meter), voornamelijk in de kernen.

Hemelwateroverlast
Op veel plekken in de stedelijke gebieden is sprake van water op straat na een extreme bui (eens per 100 jaar) en het percentage verhard oppervlak in de bebouwde omgeving van de gemeente is overwegend groter dan 70%. Met name op bedrijventerreinen is er veel verharding en veel water op straat.

Duurzame energieopwekking en warmtebronnen
Het aandeel duurzaam opgewekte energie voldoet niet aan de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs zoals opgesteld door de Europese Unie.

Openbaar vervoer
De gemiddelde afstand tot een treinstation en een andere OV-halte is in Meierijstad groter dan het landelijk gemiddelde en de ontsluitingskwaliteit is slechter dan gemiddeld genomen over Nederland.

Duurzame mobiliteit
Alle indicatoren (energieverbruik, aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split (fiets) liggen in Meierijstad lager dan het provinciale gemiddelde.

Aandachtspunten
Aandachtspunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom verbeteren naar 'oranje' of in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'oranje' en autonoom verslechteren binnen 'oranje'.

Bodem
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje', omdat er meerdere verontreinigde locaties zijn ('zinkassen'). In de toekomst is in Sint-Oedenrode sprake van risico op toename van bodemdaling.

Grondwater
De kwaliteit van het grondwater is over het algemeen goed, maar de gemiddelde grondwaterstand is van dien aard dat sprake is van risico op verdroging. Onder invloed van klimaatverandering kan dat dat richting 2030 toenemen.

Natuurnetwerk Brabant
Het doel van de provincie Noord-Brabant is om uiterlijk in 2027 alle nieuwe natuur en ontbrekende schakels voltooid te hebben, het is onzeker of dat overal in Meierijstad gaat lukken

Hittestress
Het stedelijk hitte eiland effect is op plekken binnen de bebouwde kom, zoals Veghel en Schijndel, matig (tussen de 1°C en 2°C) en er sprake is van nachtelijke hittestress van maximaal een week. Er is risico dat bestaand beleid niet genoeg is om toename van hittestress vanwege klimaatverandering te verminderen.

Werklocaties en bedrijventerreinen
Het aanbod aan werklocaties en bedrijventerreinen kan niet volledig voorzien in de marktvraag, op korte termijn wordt een tekort verwacht. Met name voor doorgroei en uitbreiding van bestaande bedrijven is weinig plek. Het harde aanbod aan werklocaties en bedrijventerrein is bij autonome ontwikkeling in 2030 in het segment modern-gemengd niet in evenwicht met de provinciale vraagraming.

Fiets- en wandelnetwerk
De score van het fietsnetwerk van de Fietsersbond ligt in Meierijstad voor nagenoeg alle indicatoren (onder andere beleving, onderhoud, netwerk) onder het landelijke gemiddelde en er is in grotere mate sprake van ontbrekende schakels in het fiets- en wandelnetwerk. Bestaand gemeentelijk beleid voorziet in verbeteren van het fiets – en wandelnetwerk, maar zal vooral de subjectieve indicatoren (zoals beleving) van de fietsscore van de Fietsersbond positief beïnvloeden.

Naast bovenstaande aandachtspunten geldt dat de aspecten geluidhinder, geurhinder, beweegvriendelijke leefomgeving en autobereikbaarheid en doorstroming in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'oranje' en autonoom geen verbetering of verslechtering laten zien. Ook hier liggen opgaven voor de Toekomstvisie.

5 Welke scenario's zijn er onderzocht en wat zijn de gevolgen daarvan?

De gemeente Meierijstad heeft twee scenario's voor nieuw beleid opgesteld. Beide scenario's zijn in het OER op effecten beoordeeld. Dat is als volgt gedaan:

- Selecteren 'be-OERbare' beleidsuitspraken: voor de beoordelingen zijn uitspraken in de scenario's geselecteerd die:
  - nieuw zijn ten opzichte van de autonome ontwikkeling, en
  - voldoende concreet om een relatie te leggen met de beoordelingsaspecten in het beoordelingskader.
- Op basis van expert-judgement beoordelen van de beleidsuitspraken, door aan elke uitspraak een kwalitatieve effectscore toe te kennen.

Effectscore	Betekenis
++	kans op positief effect
+	kans op positief effect, in geringe mate[13]
0	geen of verwaarloosbare effecten te verwachten
-	risico op negatief effect, in geringe mate[12]
--	risico op negatief effect
n.v.t.	geen relatie tussen beoordelingsaspect en beleidsonderdeel

5.1 Totstandkoming scenario's

Met de invulling van de scenario's zijn de 'randen van het speelveld' opgezocht. Er zijn twee scenario's opgesteld waarin de eerder geïdentificeerde hoofdopgaves en kernkwaliteiten van de gemeente terugkomen. De kernkwaliteiten zijn in beeld gebracht tijdens het interne- en externe participatietraject. In scenario 1 is Meierijstad beperkt gegroeid en ligt de focus voornamelijk op de landschappelijke kwaliteit, de diversiteit aan kernen en hun gemeenschapskracht. Dit sluit ook aan bij de bevindingen uit de 'Foto van de Leefomgeving' waaruit blijkt dat aspecten zoals 'maatschappelijke deelname' en 'sociale veiligheid' een goed kwaliteitsniveau hebben. Dit scenario ziet erop om deze kwaliteiten te behouden en versterken. Omdat dit scenario uitgaat van beperkte groei en verstedelijking ligt ook de nadruk op de versterking van de landschappelijke kwaliteit, welke als kernkwaliteit wordt gezien maar volgens de foto van de leefomgeving wel aandacht behoeft. In scenario 2 is Meierijstad meer gegroeid en in de grote kernen meer verstedelijkt. In dit scenario ligt de focus voornamelijk op de agrifood en de maakindustrie, de geografische ligging en de culturele hotspots. Dit sluit aan bij de Foto van de leefomgeving waaruit blijkt dat de gemeente een goed kwaliteitsniveau heeft bij werkgelegenheid, maar dat gerelateerde aspecten zoals vraag- en aanbod van werklocaties en (duurzame)mobiliteit achterblijven. Daarnaast bleek dat een passend woningaanbod en -behoefte een aandachtpunt is. Scenario 2 is primair gericht op het behouden dan wel verbeteren van voornoemde aspecten.

5.2 Onderzochte scenario's

Scenario 1

Meierijstad is gegroeid, maar in beperkte mate. De focus ligt vooral op landschappelijke kwaliteit, de diversiteit aan kernen en gemeenschapskracht. De gemeente is karakteristiek en gemoedelijk en

[13] *In geringe mate vanwege beperkte geografische omvang, kleine effectomvang en/of van toepassingen op een deel van het betreffende beoordelingsaspect*

daarnaast ook duurzaam en innovatief. In Meierijstad worden stad en natuur verbonden. De beleidsuitspraken van scenario 1 staan in onderstaande tabel.

Tabel 5.1. Beoordeelde beleidsuitspraken scenario 1.

Beleidsuitspraken - scenario 1		
1	Wonen	Nieuwe woningen voor inwoners van nu en generaties van de toekomst, met: a) in eerste instantie inbreiding, d.m.v. woningsplitsing, compacter en hoger bouwen. In grote kernen inbreiding door transformatie van vrijgekomen locaties. b) in tweede instantie uitbreiding: in kleine kernen d.m.v. 'straatje-erbij'-principe, en op locaties waarbij het op basis van water en bodem passend is; in grote kernen meer groei, potentiële uitbreidingslocaties (vanuit bodem en water) benutten.
2	Groene ruimte	Investeren in groene openbare ruimtes, te gebruiken voor recreatie en ontspanning, met klimaatadaptieve functies (verkoelen omgeving, opvangen en vasthouden regenwater).
3	Basisvoorzieningen	Elke kern en wijk heeft een buurthuis en een basisschool.
4	Activiteiten	Waar nodig faciliteren en ondersteuning door gemeente bij organiseren activiteiten en (kleinschalige) evenementen op gebied van sport en bewegen en kunst en cultuur in buurthuis of sportvereniging die draaien op een sterk vrijwilligersnetwerk.
5	Nieuwe voorzieningen	Optimaliseren en toevoegen voorzieningen bij blijk aan behoefte en financiële rentabiliteit, passend bij demografische ontwikkeling van de kern.
6	Ondersteunen inwoners	Actief stimuleren en ondersteunen van inwoners op gebied van bestaanszekerheid, fysieke en mentale gezondheid en goed functionerend gezin, vanuit buurthuizen en sociale teams en digitale producten en diensten.
7	Fietsnetwerk	Optimaliseren fietsnetwerk, met meerdere snelfietsroutes (F50 Uden-Veghel, snelfietspaden tussen Veghel, Eindhoven, Den Bosch).
8	Duurzame mobiliteit	In elke kern komen verschillende vormen van duurzame mobiliteit samen (fiets, OV/bus, deelauto).
9	Landelijk gebied	Duurzame, natuurinclusieve land- en tuinbouw met ook landschaps- en natuurbeheer, aangepast aan beschikbaarheid (grond)water, energie en grondstoffen zonder deze uit te putten; bodemkwaliteit en watersysteem zijn leidend; verbreding naar andere functies (eigen energieproductie, benutten van reststromen, recreatie, horeca, opslag).
10	Innovatie	Ondernemers gebruiken nieuwe, schone energiebronnen en werken met nieuwe technieken om efficiënt (in ruimte) en meer circulair te zijn.
11	Bedrijventerreinen	Niet meer maar betere bedrijventerreinen, gericht op efficiënt ruimtegebruik met waar passend verticale bedrijfsuitbreiding; t.b.v. nieuwe bedrijven die bijdragen aan het bestaande ecosysteem; actieve ondersteuning van bedrijven met de overgang naar fossielvrije energiebronnen; vooral bestaande ondernemers die minder ruimteclaims leggen; kleinere bedrijven.
12	Onderwijs	Koppelen bedrijven en kennisinstellingen, onderwijs met praktijk combineren; gericht op bedrijfstakken waar al groot is: agrifood en maakindustrie; enkel blijven richten op onderwijskoppelingen die passen bij deze bedrijvigheid, zoals MBO in de technische sector.
13	Natuurgebieden	Versterken natuurgebieden en beter beschermen landschappelijk erfgoed; natuurgebieden beter met elkaar verbinden door aanleg van nieuwe natuur, afronding van het Natuurnetwerk Brabant en door natuurinclusieve landbouw.
14	Beekdalen	Beschermen en versterken beekdalen Aa, Dommel en Leijgraaf door ze meer ruimte te geven, nieuwe (woning)bouwontwikkelingen daar niet toegestaan; ruimte benutten voor waterberging, delen vrijhouden als overstromingsgebied.
15	Sustainable development	In het handelen van de gemeente Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties verankeren via praktische initiatieven om voedselverspilling tegen te gaan, voor verantwoord watergebruik of een inclusieve arbeidsmarkt.
16	Duurzame opwek	Gebruikmaken van eigen energiesystemen, verspreid over de gemeente opgewekt - bijvoorbeeld via zonneparken of windturbines (in combinatie met landbouw); samenwerking met lokale coöperaties, bestaande uit ondernemers, burgers of een combinatie daarvan, met maatwerk in het opwekken van energie en het verduurzamen van de leefomgeving.

Scenario 2

Meierijstad is gegroeid, en in de kernen sterk verstedelijkt. De focus ligt vooral op agrifood en maakindustrie, geografische ligging en culturele hotspot. De gemeente is een dynamische omgeving geworden waar veel ruimte wordt gegeven aan wonen, werken en ondernemen. De beleidsuitspraken van scenario 2 staan in onderstaande tabel.

Tabel 5.2. Beoordeelde beleidsuitspraken scenario 2.

Beleidsuitspraken - scenario 2		
1	Wonen	Forse groei in woningen: tweemaal de woningbouwprognose die in 2024 voor 2040 was vastgesteld; voor eigen inwoners en van buitenaf; in- en uitbreiding in alle kernen, passend bij grootte en aard van de kern; grootste groei in grotere kernen Veghel (grootste groei, hoogbouw, i.c.m. met openbare plekken om te werken en te ontmoeten, levendig woonmilieu), Schijndel (minder hoogbouw, passend bij schaal karakter kern), Sint-Oedenrode (minder inbreiding, uitbreiding met extra woonwijk aan rand kern), vooral door inbreiding, sterke transformatie van de centrumgebieden met hoogbouw.
2	Winkels	In grote kernen minder winkeloppervlak in kern, t.b.v. inbreiding woningbouw.
3	Groen straatbeeld	In grote kernen groen toevoegen in straatbeeld (bomen en waterelementen) en groene daken.
4	Voorzieningen toevoegen	In grote kernen: a) toevoegen grootstedelijke voorzieningen, nieuwe sportcentra, horecagelegenheden. b) ontwikkeling multifunctionele accommodaties met breed aanbod aan sport en bewegen en kunst en cultuur. c) In Veghel multifunctionele accomodaties ontwikkelen waar ook HBO onderwijs gevolgd kan worden op het terrein van techniek en zorg; polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.
5	Dorpse identiteit	In kleine kernen groei (‘straatje-erbij’, uitbreiden bestaande wijk) met behoud van dorpse identiteit, zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen en identiteitskenmerken; toevoegen groen.
6	Basisvoorzieningen	Elke kern en woonwijk heeft een buurthuis en een basisschool.
7	Inburgering	Ontwikkelen integraal inburgeringsprogramma voor nieuwe inwoners, gericht op wonen, welzijn en werk.
8	Evenementen	Ruimte bieden aan nieuwe festivals en evenementen.
9	A50	Realiseren nieuwe op-/afrit A50.
10	N279	Omlegging N279 bij Veghel.
11	Infrastructuur	Ondersteunende infrastructuur, zoals een aantal provinciale wegen en de rondwegen rond Sint-Oedenrode en Schijndel is voltooid.
12	OV-netwerk	Intensiveren OV-netwerk naar regio, busverbindingen versterken; Bus Rapid Transit (BRT, snelle busverbinding) wordt actief gebruikt om snel tussen de kernen en regionaal te verplaatsen; voorbereidingen voor de realisatie van een lightrail-verbinding richting Eindhoven en in de toekomst Den Bosch zijn recent gestart.
13	Wandel- en fietsnetwerk	Optimaliseren wandel- en fietsnetwerken.
14	Duurzame mobiliteit	Creëren lokale en regionale mobiliteitshubs, met deelmobiliteit, voorzieningen, overstap OV en parkeervoorzieningen aan rand van centra; o.a. regionale hub langs A50 bij Sint-Oedenrode, waar BRT-lijnen vanuit Eindhoven, Den Bosch en Oss samenkomen.
15	Duurzame opwek	Verdeeld over gemeente realiseren van grote centrale energiehubs met opwek (wind, zon), opslag, conversie en aansluiting op waterstof leidingnetwerk (Delta Rhine Corridor).
16	Duurzame opwek bedrijven	Realiseren fossielvrij bedrijventerrein, met innovatieve oplossingen voor energieproductie en -opslagcombinaties met bedrijvigheid door zon-op-dak, kleine windturbines op bedrijventerreinen, en restwarmte uitwisselen tussen bedrijven en met woonwijken.

Beleidsuitspraken - scenario 2		
17	Bedrijventerreinen	Uitbreiding ruimte voor bedrijvigheid in agrifood en maakindustrie en nieuwe bedrijvigheid uit Brainport-ecosysteem; nieuwe beginnende bedrijven in landelijk gebied nabij bedrijventerreinen; nieuwe bedrijvigheid zoveel mogelijk bij elkaar zetten voor uitwisseling, restwarmte, elektriciteit; nabij bedrijventerreinen grootschalige huisvesting voor internationale werknemers; meer en intensievere bedrijvigheid in het havengebied van Veghel aan de Zuid-Willemsvaart, waardoor beter gebruikt wordt gemaakt van het watertransport.
18	Innovatie	Bestaande bedrijventerreinen zijn geoptimaliseerd, en groener, circulair en fossielvrij gemaakt.
19	Onderwijs	Ontwikkeling onderwijscampus met MBO en HBO; koppelen bedrijven aan onderwijs, connectie met kennis- en onderwijsinstellingen Brainport en regio Noordoost-Brabant.

5.3 Beoordeling

De toegekende scores en bijbehorende onderbouwing per beleidsuitspraak en per beoordelingsaspect zijn in opgenomen in bijlage A2.

Hieronder worden de overall resultaten weergegeven, geaggregeerd op het niveau van thema's en scenario's als geheel.[14] Daar kan geen absoluut, exact beeld aan ontleend worden. Wel geeft het een beeld van hoe de scenario's scoren op de verschillende thema's, en de verschillen daarin. Bijvoorbeeld: hoe meer toegekende kansen op een positief effect binnen een thema, hoe beter het scenario op dat thema naar voren komt.

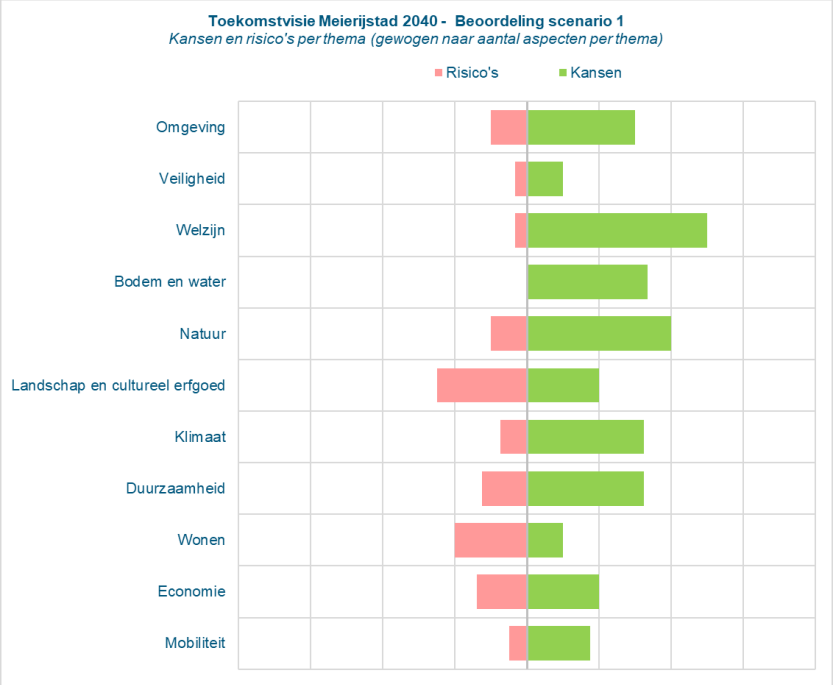
Scenario 1

Figuur 5.1 laat voor scenario 1 het volgende zien:

- Overall gezien meer kansen op positieve effecten dan risico's op negatieve effecten.
- De meeste kansen op positieve effecten zijn te zien bij welzijn, natuur, klimaat, duurzaamheid, omgeving, bodem en water. Dat komt doordat in dit scenario veel wordt ingezet op investeren in groen en natuur en duurzame vormen van mobiliteit, landbouw en bedrijvigheid.
- Bij wonen en bij landschap en cultureel erfgoed zijn er meer risico's op negatieve effecten, dan kansen op positieve effecten. Dat houdt vooral verband met conflicterende ruimteclaims, zoals ruimte voor meer woningen versus meer ruimte voor groen en natuur, en ruimte voor duurzame vormen voor energieopwekking (bijvoorbeeld windturbines) versus landschap en cultureel erfgoed.
- Bij aspecten waar vanuit de Foto van de leefomgeving te zien is dat er sprake is van knelpunten, kan verwacht worden dat er meer nodig is om 'uit het rood te komen' dan waar scenario 1 in voorziet. Dat gaat dan om vooral om droogte, hemelwateroverlast, verkeersveiligheid, oppervlaktewater, duurzame energieopwekking en warmtebronnen en duurzame mobiliteit.

[14] Per beoordelingsaspect is een ++ geteld als 1, een + als 0.5, een 0 als 0, een - als -0.5 en een -- als -1. Vervolgens zijn de scores op themaniveau gewogen geaggregeerd op basis van het aantal beoordelingsaspecten per thema. De scores per beoordelingsthema zijn opgenomen in bijlage A3.

Figuur 5.1: Scores scenario 1.

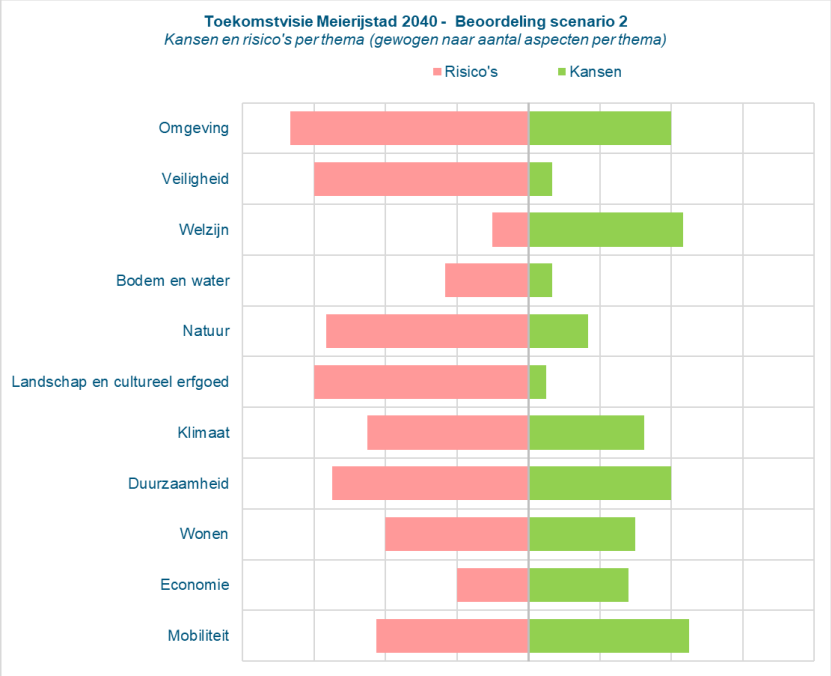

Scenario 2

Figuur 5.2 laat voor scenario 2 het volgende zien:

- Overall gezien geeft scenario 2 meer risico's op negatieve effecten dan kansen op positieve effecten.
- De meeste risico's op negatieve effecten zijn er op het gebied van veiligheid, landschap en cultureel erfgoed, natuur, bodem en water, duurzaamheid, klimaat en omgeving.
- Hemelwateroverlast, bodem, en verkeersveiligheid zijn aspecten die bij autonome ontwikkeling 'in het rood' staan, waarbij er in scenario 2 overwegend risico's op negatieve effecten zijn. Daarmee geeft een invulling als in dit scenario risico's op verdere verslechtering in al tekort schietende situaties.
- Bij grondwater en hittestress geldt dat die bij autonome ontwikkeling een verslechterende trend hebben binnen 'oranje'. Ook voor deze aspecten geldt dat een invulling als in dit scenario risico's op verdere verslechtering in al tekort schietende situaties met zich meebrengt.
- Vanwege overwegend risico's op negatieve effecten vormen in scenario 2 geluidhinder, luchtkwaliteit, omgevingsveiligheid, biodiversiteit, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, grondstoffen en circulariteit, energiebehoefte en besparing en de agrarische sector aandachtspunten.
- De risico's op negatieve effecten houden vooral verband met de negatieve gevolgen van de verdergaande verstedelijking waar scenario 2 in voorziet:
    - Meer bebouwing en de effecten daarvan op hittestress, hemelwateroverlast, grondstoffen en energie.
    - Meer verkeer en effecten daarvan op geluidhinder, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid
- Risico's op negatieve effecten treden ook op door conflicterende ruimteclaims: ruimte voor meer woningen versus ruimte voor energievoorzieningen versus ruimte voor economische activiteiten.
- Bij het aspect welzijn laat scenario 2 duidelijk meer kansen op positieve effecten zien dan risico's op negatieve effecten. Dat komt doordat in scenario 2 voorziet in zaken als het toevoegen van voorzieningen waar ontmoeting plaatsvindt en vervoersvormen die maatschappelijke deelname mogelijk kunnen maken en uitnodigen tot bewegen.

Figuur 5.2: Scores scenario 2.

Suggesties voor invulling voorkeursscenario

De resultaten van de scenariobeoordeling zijn aan de projectgroep van Toekomstvisie gepresenteerd, door middel van de presentatie zoals opgenomen in bijlage A5. Daarbij zijn de volgende suggesties gedaan de invulling van het voorkeursscenario:

- Maak locatiekeuzes waarbij risico's op negatieve effecten vermindert of weggenomen worden, bijvoorbeeld met betrekking tot geluidshinder (woningen in relatie tot drukke wegen), omgevingsveiligheid (woningen in relatie tot risicocontouren en aandachtsgebieden) en landschappelijke waarden.
- Neem specifieke randvoorwaarden op om risico's op negatieve effecten te verminderen of weg te nemen, bijvoorbeeld dat nieuwbouw klimaatadaptief en circulair moet zijn, klimaatadaptieve-biodiverse inrichting openbare ruimte bij inbreiding en uitbreiding, begrenzing verkeers-aantrekkende werking door middel van daarop gerichte parkeernormen en deelauto-voorzieningen. Geef daarbij aan hoe rekening gehouden wordt met benodigde fysieke ruimte voor deze randvoorwaarden.
- De beoogde schaalsprong in scenario 2 lijkt dermate fors dat het de vraag is of dat zodanig in te passen is dat risico's op verslechtering voldoende weggenomen kunnen worden. Bijvoorbeeld waar het gaat om hittestress, hemelwateroverlast, landschappelijke waarden, grondstoffen en circulariteit, energiebehoefte.

6 Wat is het voorkeursscenario dat in de Toekomstvisie is opgenomen?

6.1 Totstandkoming voorkeursscenario

Het voorkeursscenario bevat elementen uit zowel scenario 1 als scenario 2, met daarbij aanvullingen en aanscherpingen. Dit is een resultante van stakeholderconsultaties en van bestuurlijke keuzes. Bij de bestuurlijke afweging keuzes zijn ook de resultaten van de Foto van de Leefomgeving en de scenariobeoordeling gebruikt. Zowel het college van B&W als de gemeenteraad zijn in werksessies en informatiebijeenkomsten geïnformeerd over de 'Foto van de Leefomgeving', de scenariobeoordeling, en de aanbevelingen vanuit het OER voor het voorkeursscenario.

Het voorkeurscenario biedt meer ruimte voor verstedelijking (wonen en werken) dan scenario 1, omdat zowel uit het participatietraject als bestuurlijk veel belang wordt gehecht aan de aspecten zoals woningaanbod en -behoefte, voorzieningen en economie.

Uit het OER volgt dat de schaalsprong zoals beschreven in scenario 2 meer risico's en conflicterende ruimteclaims met zich meebrengt. Daarom voorziet het voorkeursscenario in een ruimte voor groei (100.000+ gemeente) die wat ambitieuzer is dan bestaand beleid en scenario 1, maar minder ingrijpend is dan scenario 2.

Omdat uit de Foto van de leefomgeving volgt dat er bij de aspecten op het gebied van water en bodem knelpunten en aandachtspunten zijn, is het principe van bodem- en water sturend in het voorkeursscenario nadrukkelijker verankerd.

Tot slot is de keuze om de verstedelijking te focussen in Veghel mede ingegeven door de veronderstelde kansen die dit biedt voor de mobiliteitstransitie (meer duurzame mobiliteit) en kansen voor binnenstedelijke verdichting, waardoor het ruimtebeslag (en daarmee conflicterende ruimteclaims tussen bijvoorbeeld groen en wonen en werken) wordt gedempt. Ook het inzetten op efficiënter grondgebruik en inbreiding en vergroening van de openbare ruimte, komt mede tot stand door het versterken van de landschappelijke kwaliteit van het open buitengebied en de aandachtspunten op het gebied van gezondheid en milieueffecten.

6.2 Beoordelingswijze

Voor het OER is een selectie gemaakt van in het OER te beoordelen beleid in het voorkeursscenario. Dat gaat om:

- Nieuw beleid, dat wil zeggen: beleid waar nog niet over besloten is of niet eerder een kader voor geschapen is. Beleid waar al eerder toe besloten is maakt deel uit van de autonome ontwikkeling/referentiesituatie, waar de effecten van nieuw beleid tegen afgezet worden.
- Voldoende concreet beleid, dat wil zeggen: voldoende duidelijk wat (functie) er op hoofdlijnen waar en in welke omvang gedaan gaat worden.
- Beleid waar een relatie gelegd kan worden met het beoordelingskader van het OER.
- Beleid waar de gemeente zelf toe bevoegd is om mogelijk te maken.

Bij de geselecteerde onderdelen is onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- Ontwikkelingen: uitspraken over concrete ontwikkelingen, waarvan locatie en omvang op hoofdlijnen bekend is; te beoordelen in OER door confrontatie met beoordelingskader en doelbereik;

- Ontwikkelprincipes: uitspraken over te hanteren nieuwe principes bij nieuwe ontwikkelingen zoals benoemd bij ‘beleidsuitspraken’; te beoordelen in OER door confrontatie met beoordelingskader en doelbereik;
- Ambities: uitspraken over wat de gemeente wil ontwikkelen/ruimte aan wil geven, waarbij invulling qua omvang en locatie in vervolgbeleid plaatsvindt; er is onvoldoende duidelijk waar en in welke omvang dit in de leefomgeving z’n beslag krijgt; niet mogelijk om in OER te beoordelen op effecten.
- Bestaand beleid: uitspraken die al in bestaand beleid zijn opgenomen, en waar de Toekomstvisie niet méér of concreter mogelijk maakt dan al benoemd in bestaand beleid. Dit is onderdeel van de autonome ontwikkeling, zoals beschreven in de Foto van de leefomgeving. Geen onderdeel van de effectbeoordeling van nieuw beleid.

In onderstaande tabel is geselecteerde beleid om te beoordelen in het OER opgenomen. Daarbij is ook aangegeven welke instrumenten de gemeente in vervolgbeleid wil en kan inzetten om het te realiseren.

Tabel 6.1. Geselecteerde beleidsonderdelen in voorkeursscenario voor beoordeling in OER.

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ontwikkelingen: uitspraken over concrete nieuwe ontwikkelingen, waarvan locatie en omvang op hoofdlijnen bekend is.		
Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Transitie naar gemengd gebied, woon- en leefomgeving met voorzieningen op gebied van cultuur, food, en leisure.	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Stedelijke inbreiding Veghel	Op gerichte plekken ‘de hoogte in’, oude dorpskern in teken van landschappelijke kwaliteit.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Stedelijk inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Groei met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit, extra woningen passend bij schaal en karakter van kern; combinatie van transformatie en inbreiding: meer woningen, wat minder (leegstaand) winkeloppervlak, meer groen in het straatbeeld.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Stedelijk inbreiding kleine kernen	Nieuwe woningen door ‘straatje-erbij’-principe, uitbreiden van bestaande wijk of transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen; toevoegen van groen en ruimte voor fietser en wandelaar.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Stedelijke uitbreiding Sint Oedenrode	Nieuwe woonwijk aan de rand van de kern.	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	Kernen	Programma sociaal domein Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Havenkwartier en bedrijventerreinen Veghel.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	Noordkade Veghel (Havenkwartier).	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis.	Kernen	Programma sociaal domein

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ontwikkelingen: uitspraken over concrete nieuwe ontwikkelingen, waarvan locatie en omvang op hoofdlijnen bekend is.		
Nieuwe multifunctionele accomodaties, horecagelegenheden en polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Veghel (kern)	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Wijken en kernen	Programma sociaal domein Stimuleringskader Samenwerking
In elke wijk een actief gemeenschapshuis.	Veghel	Programma sociaal domein
Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte.	Vooralsnog wordt landelijk beleid gevolgd: rookverbod op schoolpleinen, soms op terrassen en evenementen. Mogelijke uitbreiding in toekomst.	Programma
Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	Havengebied Veghel, Zuid-Willemsvaart.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	Veghel	Omgevingsplan Omgevingsvergunning Samenwerking
Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	Veghel	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	Veghel: Rembrandtlaan-Corridor	Omgevingsvergunning
Aanleg Noordelijke Randweg	Veghel Ligging wordt niet de Toekomstvisie benoemd. Effectbeoordeling in dit OER gebaseerd op ligging aan noordzijde Veghel waarbij het door bestaand open, minder bebouwd gebied gaat.	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Capaciteitsvergroting Noordelijke Randweg Sint-Oedenrode	Sint-Oedenrode	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	Kleinere kernen	Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	Centra en randen van kernen	Parkeerverordening
Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging	Aa, Dommel en Leijgraaf	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Versterken en uitbreiden natuurgebieden	Wijbosch Broek, Diependaal, Lieseind, de Geelders en Gemonde, Schijndelse en Rooijsche heide, het Dommeldal tussen Sint-Oedenrode en Boxtel, het Dommeldal bij Breugel en het Vresselse Bos.	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning
Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's	Kernen	Programma Omgevingsplan

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ontwikkelingen: uitspraken over concrete nieuwe ontwikkelingen, waarvan locatie en omvang op hoofdlijnen bekend is.		
		Stimuleringsregeling/subsidie
Instellen verkeersluwe zones.	Kernen Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Programma Verkeersbesluiten
Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van fietspaden.	Kernen	Verkeersbesluiten
Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten.	Kernen	Programma Stimuleringsregeling/subsidie
Bestaande werklocaties (bedrijventerrein, kantoren) optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	Bestaande werklocaties	Programma Stimuleringsregeling/subsidie Samenwerking

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ontwikkelprincipes: nieuwe principes die gehanteerd worden bij het accomoderen van autonome ontwikkelingen en invulling van nieuwe ontwikkelingen waarvoor de Toekomstvisie het kader vormt.		
Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en – adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen.	Volledig scala aan openbare ruimte	Programma
Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	Alle nieuwe woningbouwontwikkelingen	Programma

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ontwikkelprincipes: nieuwe principes die gehanteerd worden bij het accomoderen van autonome ontwikkelingen en invulling van nieuwe ontwikkelingen waarvoor de Toekomstvisie het kader vormt.		
Ontwikkelrichtingen landelijk gebied [15]	Primaire agrarische gronden: deel van landelijk gebied waar landbouw de belangrijkste landschappelijke en economische drager is gebleven. Inzet op koploper zijn op gebied van duurzaamheid en innovatie: nieuwe vormen van hoogtechnologische landbouw, innovatieve kringlooplandbouw, combinaties op gebied van duurzame energie. Verstedelijking alleen in bebouwingslinten, bijvoorbeeld op plekken waar agrariërs zijn gestopt en stallen zijn gesloopt. Tussengebied agrarisch en natuur: omslag naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, waterberging, functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie), verstedelijking in bebouwingslinten waar agrarische activiteiten zijn gestopt en stallen gesloopt. Tussengebied agrarisch en kernen: omslag van landbouw naar andere functies (wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur, kleinschalige bedrijvigheid, stoppende agrariërs gefaciliteerd in omslag naar bijv. recreatie, zorgboerderij). *Zie kaart in bijlage A10.*	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Stimulerings-/subsidieregelingen

[15] Het gaat hier om richtingen die leidend zijn voor het accommoderen van autonome ontwikkelingen en het toekomstig toestaan van uitbreiding van bestaande activiteiten/bestemmingen en het toestaan van nieuwe activiteiten/bestemmingen in het landelijk gebied. Gezien de beschrijving in de toekomstvisie zijn deze ontwikkelprincipes niet opgevat alszijnde het inzetten op een algehele herschikking van het landelijk gebied of een wezenlijk andere omvang van de landbouw en natuur in het landelijk gebied.

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Ambities: in OER te beschouwen op hoofdlijnen, onvoldoende concreet (ontbreken omvang, locatie) om in OER te kunnen beoordelen.		
Meer (fysieke) ruimte bieden aan bestaande bedrijven en nieuwe bedrijvigheid in topsectoren die sterk zijn in Meierijstad: agrifood en maakindustrie; en ruimte aan nieuwe bedrijvigheid die voortkomt uit het Brainport-ecosysteem en aansluit bij het eigen economische ecosysteem van Meierijstad; nieuwe werklocaties zetten nieuwe standaard voor duurzaamheid neer, die worden ook zoveel mogelijk overgenomen in verbetering van bestaande terreinen.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Samenwerking
Ruimte voor (circulaire) verwerkingsbedrijven binnen het agrifood- en maakindustrie-ecosysteem en generieke maatregelen voor bedrijven om duurzame overgang te maken.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Stimuleringsregeling/subsidie Samenwerking
Uitbreiden fietsroutenetwerk.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma
Ruimte voor zonnevelden door dubbelgebruik van gronden en combineren van functies.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Stimuleringsregeling/subsidie
Ruimte voor warmte-uitwisseling, groengas, aardwarmte, windenergie, elektrolyse en andere waterstoftoepassingen zoals aansluiting op waterstof leidingnetwerk Delta Rhine Corridor.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Stimuleringsregeling
Ruimte voor en inpassing van een sterk energieopwekkend bedrijf.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Samenwerking
Realiseren lokaal collectief energienetwerk (energiehub), waarbij energie binnen Meierijstad (her)gebruikt wordt.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Omgevingsvergunning Samenwerking
Natuur, recreatie, de diverse landschappen en hun verschillende bodem- en waterkenmerken en specifieke woonvormen krijgen hun plek en onze aandacht in het buitengebied.	In te vullen in vervolgbeleid	Programma Omgevingsplan Stimuleringsregeling/subsidie

Uitspraak	Locatie en omvang	Vervolgbeleid (welke instrumenten worden ingezet?)
Bestaand beleid: onderdeel van autonome ontwikkeling (Foto van de leefomgeving), niet beoordeeld als nieuw beleid.		
Verbeteren en intensiveren OV-verbinding.	Bus Rapid Transit system en (deelmobiliteit)hubs zodat kernen beter verbonden zijn met plekken zoals Veghel en de Noordkade. *BRT en hubs al benoemd in huidige mobiliteitsvisie. Bekrachtiging bestaande ambitie.*	Lobby
Aanpassingen A50: verhogen capaciteit snelweg, met nieuwe aansluitingen.	*Al benoemd in huidige mobiliteitsvisie. Bekrachtiging bestaande ambitie.*	Lobby
N279: realiseren omleiding of uitbreiden capaciteit op bestaand trace.	*Al benoemd in huidige mobiliteitsvisie. Bekrachtiging bestaande ambitie.*	Lobby

7 Wat zijn de gevolgen van het voorkeursscenario?

Het voorkeursscenario, zoals beschreven in hoofdstuk 6, is in het OER op effecten beoordeeld. Dat is als op dezelfde manier gedaan als de scenario's 1 en 2: op basis van expert-judgement beoordelen van geselecteerd beleid (zie hoofdstuk 5), door aan elke uitspraak een kwalitatieve effectscore toe te kennen.

Effectscore	Betekenis
++	kans op positief effect
+	kans op positief effect, in geringe mate[16]
0	geen of verwaarloosbare effecten te verwachten
-	risico op negatief effect, in geringe mate[Error! Bookmark not defined.]
--	risico op negatief effect
n.v.t.	geen relatie tussen beoordelingsaspect en beleidsonderdeel

De toegekende scores en bijbehorende onderbouwing per beleidsuitspraak en per beoordelingsaspect zijn opgenomen in bijlage A6.

In figuur 7.1 en figuur 7.2 (zie onder) zijn de uitkomsten van de beoordelingen per beoordelingsaspect geaggregeerd weergegeven. In figuur 7.1 is dat gedaan voor sec de toegekende kansen en risico's van het voorkeursscenario op de beoordelingsaspecten. In figuur 7.2 is dat geprojecteerd in het Rad van de leefomgeving, in relatie tot de toegekende kwaliteitsniveaus in de huidige situatie en bij ontwikkeling in de Foto van de leefomgeving. Het gaat hier om beoordelingen van hoofdlijnenbeleid op de lange termijn, dat nog verder uitgewerkt wordt in vervolgbeleid (zie hoofdstuk 12). Bij de beoordelingen is op dat abstractieniveau aangesloten. Aan de gepresenteerde geaggregeerde effecten kunnen dan ook niet zozeer exacte, absolute beelden ontleend worden. Wel geeft het een beeld van hoe het voorkeursscenario scoort op de verschillende aspecten. Bijvoorbeeld: hoe meer toegekende kansen op een positief effect bij een beoordelingsaspect, hoe beter het scenario op dat aspecten naar voren komt. Daarbij is ook aangegeven in hoeverre het voorkeursscenario bijdraagt aan het verminderen dan wel verergeren van in de Foto van de leefomgeving geconstateerde knelpunten en aandachtspunten bij autonome ontwikkelintg.

Hoge kwaliteiten op sociaal-maatschappelijk vlak, sommige klimaat- en energie-aspecten en werkgelegenheid – met kansen op versterking in voorkeursscenario
Meierijstad kent richting de toekomst bij ongewijzigd beleid en onder invloed van autonome trends en ontwikkelingen hoge kwaliteiten van de leefomgeving op sociaal-maatschappelijk vlak (sociale veiligheid, maatschappelijke deelname), op sommige klimaat- en energie-aspecten (uitstoot broeikasgassen, energiebehoefte en besparing, energiezuinige woningen) en op het vlak van werkgelegenheid. Wat betreft deze aspecten bevat het voorkeursscenario van de Toekomstvisie nieuw beleid dat sociale veiligheid, maatschappelijke deelname en werkgelegenheid verder kan versterken. Dat hangt vooral samen met nieuw beleid gericht op het versterken van voorzieningen in kernen en wijken, nieuwe kleinschalige woonvormen met ruimte voor behoeften van kwetsbare inwoners, binnenstedelijke transities naar gemengde gebieden met wonen en voorzieningen, nieuwe hotels en ruimte voor uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid.

[16] *In geringe mate vanwege beperkte geografische omvang, kleine effectomvang en/of van toepassingen op een deel van het betreffende beoordelingsaspect*

Knelpunten op het vlak van sommige andere klimaat- en energie-aspecten, enkele mobiliteit gerelateerde aspecten en oppervlaktewater – met afwisselend kansen en risico's in voorkeursscenario en resterende knelpunten

- Knelpunten zijn er bij ongewijzigd beleid op het vlak van sommige andere klimaat- en energie-aspecten (droogte, hemelwateroverlast, duurzame energieopwekking en warmtebronnen), mobiliteit gerelateerd (verkeersveiligheid, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit) en oppervlaktewater. Het voorkeursscenario van de Toekomstvisie bevat nieuw beleid dat overwegend kansen op positieve effecten kent op het vlak van oppervlaktewater, droogte en hemelwateroverlast. Dat hangt samen met nieuw beleid gericht op meer ruimte voor natuur en water in zowel het stedelijk als het buitengebied. Voor oppervlaktewater mogelijk in die mate dat het een gelijkblijvende autonome trend ombuigt richting een verbeterende trend; voor droogte en hemelwateroverlast mogelijk van een verslechterende naar een gelijkblijvende trend. Gezien sterke autonome trends en ontwikkelingen is het niet aannemelijk dat het genoeg gaat zijn om 'uit het rood' te komen, wat ook afhankelijk is van uitwerking in vervolgbeleid. Dit OER bevat daar mitigerende maatregelen en beleidsopties voor.
- Op het vlak van duurzame mobiliteit biedt het voorkeursscenario eveneens kansen op positieve effecten, die de autonome trend kan beïnvloeden van gelijkblijvend naar verbeterend. Voor openbaar vervoer zijn er zowel kansen als risico's, en voor verkeersveiligheid overwegend risico's op negatieve effecten. Dat laatste hangt vooral samen met verkeersaantrekkende werking door nieuwe ontwikkelingen (meer woningen, meer voorzieningen, meer bedrijvigheid), wat meer verkeersdruk oplevert en daarmee risico op verkeersveiligheidsknelpunten. Het voorkeursscenario bevat nieuw beleid gericht op verkeersluwe zones en snelheidsremmende maatregelen; het is de vraag of dat voldoende gaat zijn om het risico op verslechtering van verkeersveiligheid bij een al tekort schietend kwaliteitsniveau weg te nemen.
- Wat betreft duurzame energieopwekking en warmtebronnen bevat het voorkeursscenario beperkt voldoende concreet nieuw beleid met kansen op positieve effecten, naar verwachting niet genoeg om 'uit het rood' te komen. Het voorkeursscenario bevat wel meerdere uitspraken gericht op duurzame energieopwekking (ruimte voor zonnevelden, ruimte voor windenergie, ruimte voor inpassing energieopwekkend bedrijf, realiseren lokaal collectief energienetwerk), maar omdat niet is ingevuld in welke omvang en op welke plekken dat ingevuld gaat worden is het niet mogelijk om dat in deze fase in het OER te beoordelen. Deze uitspraken bieden potentieel kansen op positieve effecten op het vlak van duurzame energieopwekking; in welke mate kan beoordeeld worden na verdere invulling in vervolgbeleid.
- Voor Natura 2000 zijn er meerder risico's op negatieve effecten, bij een al tekort schietend kwaliteitsniveau bij autonome ontwikkeling. Dit wordt beschouwd in hoofdstuk 8 over de passende beoordeling Natura 2000.

Overwegend risico's op omgevingsveiligheid, geurhinder, grondstoffen en circulariteit en autobereikbaarheid

Bij omgevingsveiligheid, geurhinder, grondstoffen en circulariteit en autobereikbaarheid levert het voorkeursscenario overwegend risico's op negatieve effecten op. Voor omgevingsveiligheid komt dat door toevoegen nieuwe woningen en daardoor risico op toename kwetsbare objecten binnen risicocontouren. Voor geurhinder en grondstoffen en circulariteit hangt dat vooral samen met nieuw beleid dat voorziet in nieuwe ontwikkelingen en daarmee risico op toename van objecten binnen geurcontouren en beroep op grondstoffen. Op beide aspecten bevat het voorkeursscenario geen tot nauwelijks specifiek beleid. Dit OER bevat daar mitigerende maatregelen en beleidsopties voor.

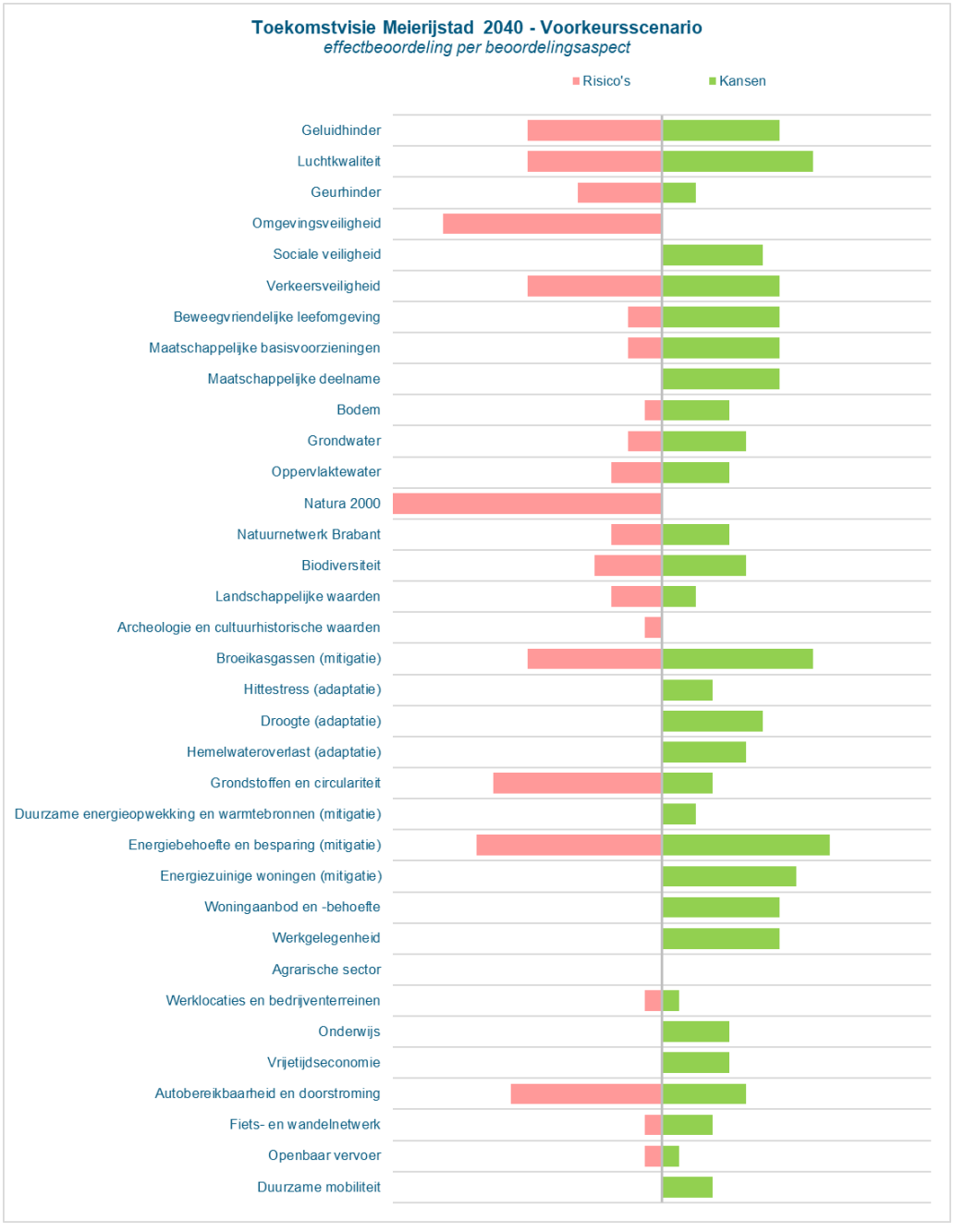
Zowel kansen als risico's bij geluidhinder, luchtkwaliteit, biodiversiteit, landschappelijke waarden, broeikasgassen, energiebehoefte en -besparing

Bij deze aspecten zijn er in het voorkeursscenario zowel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten. Dit vraagt daarmee om de nodige aandacht bij de uitwerking in vervolgbeleid.

Overwegend kansen op positieve effecten: woningaanbod en -behoefte, beweegvriendelijke leefomgeving, maatschappelijke basisvoorzieningen, bodem, grondwater, hittestress, onderwijs en vrijetijdseconomie

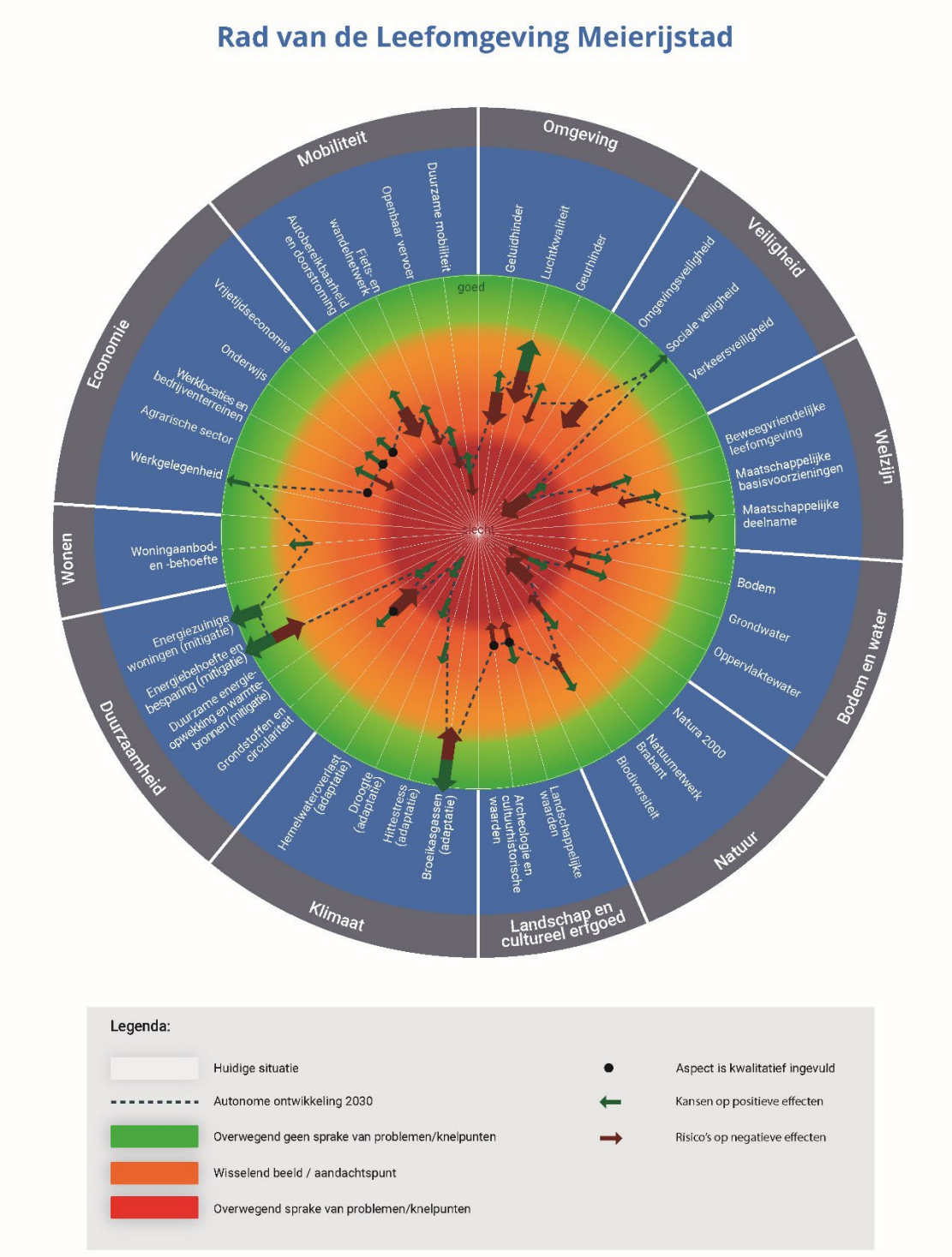
Deze kansen hangen vooral samen met nieuw beleid in het voorkeursscenario gericht op meer woningen, versterken van voorzieningen en onderwijs en ontwikkelprincipes gericht op bodem en water sturend en randvoorwaarden over klimaatmitigatie en -adaptatie bij nieuwe ontwikkelingen.

Figuur 7.1: Scores voorkeursscenario per beoordelingsaspect. [17]

[17] *Per beoordelingsaspect is een ++ geteld als 1, een + als 0.5, een 0 als 0, een - als -0.5 en een -- als -1. Aan deze aggregatie kan geen absoluut beeld ontleend worden. Wel een beeld in welke mate er per aspect kansen en risico's te verwachten zijn.*

Figuur 7.2: Rad van de leefomgeving inclusief voorkeursscenario. [18]

[18] *Per beoordelingsaspect is een grote pijl toegekend als er sprake is van vier of meer kansen op positief effect of risico's op negatief effect en een kleine pijl als er sprake is van minder dan vier kansen of risico's.*
Voor een aantal aspecten is vanwege veelal onvoldoende passende informatie geen kwaliteitsniveau toegekend aan de huidige situatie of de autonome ontwikkeling. Voor de zichtbaarheid en compleetheid zijn ze wel in het Rad van de leefomgeving opgenomen, maar dan als zwarte punten – die representeren geen kwaliteitsniveau. Met pijlen is bij deze aspecten wel aangegeven of er sprake is van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten door het voorkeursscenario.

8 Wat zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden?

In dit hoofdstuk is een samenvatting opgenomen van de bevindingen uit de Passende Beoordeling voor de Toekomstvisie Meierijstad. De volledige passende beoordeling is opgenomen in bijlage A7.

Omdat het op voorhand niet is uitgesloten dat het nieuwe beleid in de Toekomstvisie een (significant) negatief effect veroorzaakt op de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden is een Passende Beoordeling opgesteld op grond van de Omgevingswet. Het gaat om de Natura 2000- gebieden binnen een straal van 25 km van Meierijstad.

In deze Passende Beoordeling is het nieuwe beleid uit de Toekomstvisie beoordeeld aan de hand van beleidsuitspraken die in het OER zijn geselecteerd. Het gaat om uitspraken die voldoende concreet zijn en die een relatie hebben met de leefomgeving. De Passende Beoordeling beoordeeld per uitspraak of en zo ja hoe groot het risico is op significant negatieve effecten op Natura 2000-gebied in en in de omgeving van Meierijstad. Daarbij is getoetst aan de belangrijkste instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 20000-gebied. Bij de beoordeling is aangesloten bij het karakter van het strategische beleid in de Toekomstvisie, wat wil zeggen dat de beoordeling op hoofdlijnen is gedaan.

Het doel van de passende beoordeling is het in beeld brengen:

a) van de risico's op het optreden van (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van het voorkeursscenario van de Toekomstvisie Meierijstad.
b) met welke maatregelen geconstateerde risico's voorkomen of beperkt kunnen worden.

Geconstateerde risico's zijn aandachtspunten waar bij de verdere uitwerking van het beleid rekening mee gehouden moet worden. Op deze manier kan voorkomen worden dat (significant) negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden daadwerkelijk optreden.

In de Passende Beoordeling is naar verschillende storingsfactoren gekeken, zoals effecten van stikstofdepositie, ruimtebeslag, effecten als gevolg van hydrologische veranderingen (bijvoorbeeld verdroging of vernatting) of verstoring door geluid of optische verstoring. Het gaat hierbij om effecten in de gebruiksfase. Effecten als gevolg van de aanlegfase worden in deze passende beoordeling niet meegenomen omdat op basis van het strategische karakter onvoldoende duidelijk is op welke wijze de beleidsuitspraken worden uitgewerkt. De Passende Beoordeling is opgenomen in bijlage A7.

De passende beoordeling laat zien dat enkele beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes in het voorkeursscenario van de Toekomstvisie een groot risico (rood) kunnen hebben op significant negatieve effecten binnen Natura 2000-gebieden. Het gaat hier veelal om nieuw beleid dat voorziet in meer woningen, meer bedrijvigheid en meer voorzieningen met daardoor toename van stikstofuitstoot en mogelijk toename van stikstofdepositie. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk binnen Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling kunnen negatief effecten voorkomen of gemitigeerd worden.

Actuele situatie met betrekking tot stikstof en Natura 2000 is dat toepassing van mitigerende maatregelen beperkingen op kan leveren op het vlak van de additionaliteitsvereiste. Het is de verantwoordelijkheid van het Rijk en de provincies om de wettelijke stikstofdoelen te halen door inzet van passende maatregelen ten behoeve van Natura 2000-gebieden. De Rechtbank Den Haag heeft het Rijk onder last van een dwangsom van € 10 miljoen opgelegd dat uiterlijk in 2030 50% van stikstofgevoelige natuur onder de

betreffende grenswaarde gebracht moet worden.[19] Het behalen van die doelen met inzet van passende maatregelen moet ook de weg effenen om bij nieuwe ontwikkelingen mitigerende maatregelen in zetten, waarbij voldaan wordt aan de additionaliteitsvereiste. Redelijkerwijs mag verwacht worden dat Rijk en provincies hun wettelijke verplichtingen invullen, zodat nieuwe ontwikkelingen waar de Toekomstvisie in voorziet op termijn wettelijk inpasbaar gemaakt kunnen worden – ook met mitigerende maatregelen, als dat nodig blijkt te zijn. Bij uitwerking in vervolgbeleid zal dat nader beoordeeld moeten worden en getoetst aan vereisten in de Omgevingswet.

[19] *https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Rechtbank-beveelt-Nederlandse-Staat-wettelijk-stikstofdoel-2030-te-halen.aspx*

9 Is het nieuwe beleid consistent?

Het voorkeursscenario is in het OER op consistentie beoordeeld. Dat is gedaan door alle geselecteerde nieuwe beleidsonderdelen in de Toekomstvisie onderling met elkaar te confronteren. En daarbij te beoordelen of het ene beleidsonderdeel het andere kan versterken of daar afbreuk aan doen. Op basis van expert-judgement zijn daar kwalitatieve effectscores voor toegekend.

Effectscore	Betekenis
+	kans op onderlinge versterking
0	geen of verwaarloosbare versterking of afbreuk
-	risico op onderlinge afbreuk
+/-	zowel kans op onderlinge versterking als risico op onderlinge afbreuk niet uitgesloten
n.v.t.	geen onderling relatie tussen beide beleidsonderdelen

De toegekende scores en bijbehorende onderbouwing per beleidsonderdeel is opgenomen in bijlage A8.

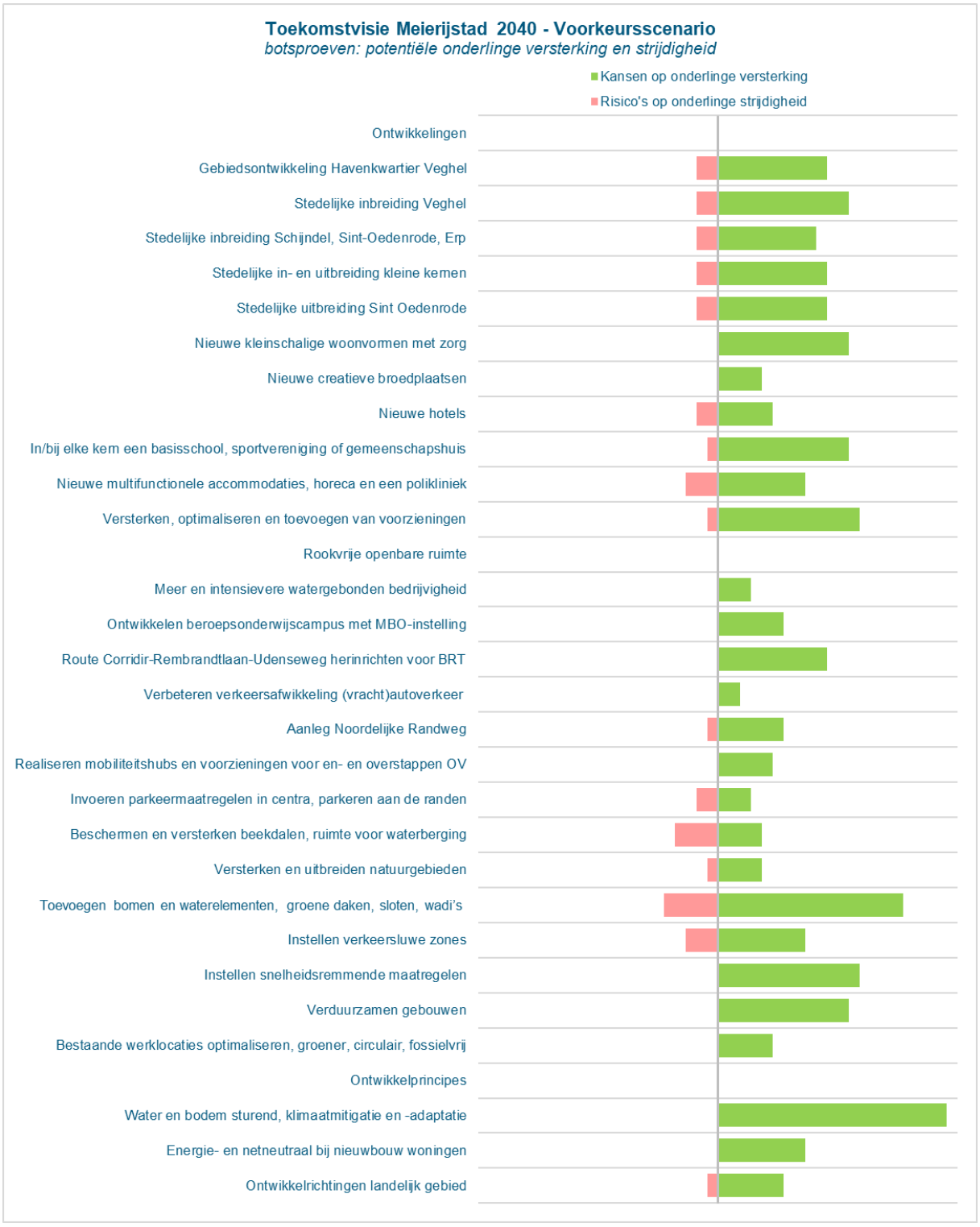
Hieronder zijn de overall resultaten weergegeven.[20] Daar kan geen absoluut, exact beeld aan ontleend worden. Wel geeft het een beeld van hoe de verschillende ontwikkelingen uit het voorkeursscenario elkaar versterken of juist onderling strijdig zijn. Bijvoorbeeld: hoe meer toegekende kansen op onderlinge versterking, hoe beter een ontwikkeling naar voren komt.

Figuur 9.1 laat het volgende zien:

- Overall gezien geven de ontwikkelingen uit het voorkeursscenario onderling meer kansen op versterking dan risico's op afbreuk.
- De ontwikkelingen met de meeste kansen op onderlinge versterking zijn:
  - Inrichtingseisen bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van water en bodem sturend, klimaatmitigatie en -adaptatie, verbetering biodiversiteit;
  - Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's;
  - Versterken, optimaliseren en toevoegen voorzieningen passend bij demografische ontwikkelingen;
- De meeste kansen op onderlinge versterking ontstaan doordat stedelijke ontwikkeling de mogelijkheid biedt om andere aspecten mee te ontwikkelen. Bijvoorbeeld: bij de ontwikkeling van het havenkwartier kunnen inrichtingseisen meegenomen worden, kan groen toegevoegd worden, kunnen voorzieningen geoptimaliseerd worden en kunnen snelheidsremmende maatregelen genomen worden om het gebied aantrekkelijker en veiliger te maken.
- De ontwikkelingen met de meeste risico's op onderlinge strijdigheid/afbreuk zijn:
  - Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's;
  - Beschermen en versterken van beekdalen;
  - Nieuwe multifunctionele accommodaties, horeca en een polikliniek.
  - Instellen verkeersluwe zones
- De meeste risico's op strijdigheid ontstaan omdat ontwikkelingen mogelijk conflicterend zijn in de ruimte. Bijvoorbeeld: door stedelijke inbreiding is er mogelijk minder ruimte voor het toevoegen van bomen, sloten wadi's of het ruimte geven aan beekdalen en vice versa.
- Het instellen van verkeersluwe zones en betaald parkeren doet mogelijk afbreuk aan het toevoegen/optimaliseren van voorzieningen, omdat deze voorzieningen dan mogelijk niet voor iedereen toegankelijk zijn.

[20] *Per beleidsonderdeel is een + geteld als 1, een 0 als 0, een - als -1 en een +-/ als zowel +1 als -1. De scores per beleidsonderdeel zijn opgenomen in bijlage A8.*

Figuur 9.1: Scores boetsproeven per ontwikkeling uit het voorkeursscenario.

10 Draagt het nieuwe beleid bij aan het halen van de gestelde ambities?

Werkwijze
Van het voorkeursscenario is in het OER beoordeeld in hoeverre het bij kan dragen aan de gestelde ambities in de Toekomstvisie (‘doelbereik’). Die ambities zijn als volgt tot stand gekomen. Als aanknopingspunt zijn de Sustainable Development Goals (SDG’s) van de Verenigde Naties gebruikt. Dit zijn doelen die veel organisaties over de hele wereld gebruiken om van de wereld een betere plek te maken. Daarnaast zijn de ambities ook gebaseerd op een uitgebreid participatietraject dat is doorlopen met zowel interne stakeholders (ambtelijk en bestuurlijk) als externe stakeholders (inwoners en belanghebbenden). De ambities zijn op onderdelen aangevuld en aangescherpt met informatie vanuit bestaand beleid en (autonome) ontwikkelingen, waarvoor de ‘Foto van de leefomgeving’ vanuit het OER als waardevolle input is gebruikt. De hoofdthema’s van de Toekomstvisie en de bijbehorende ambities zijn ook opgenomen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, waarover geen zienswijzen zijn ingediend.

De beoordeling van het doelbereik is gedaan door per ambitie de beoordelingsaspecten te selecteren die daar een relatie mee hebben, zie onderstaande tabel. Zo is de effectbeoordeling zoals beschreven in hoofdstuk 7 gebruikt om te beoordelen in hoeverre het voorkeursscenario kan bijdragen aan het behalen van ambities.

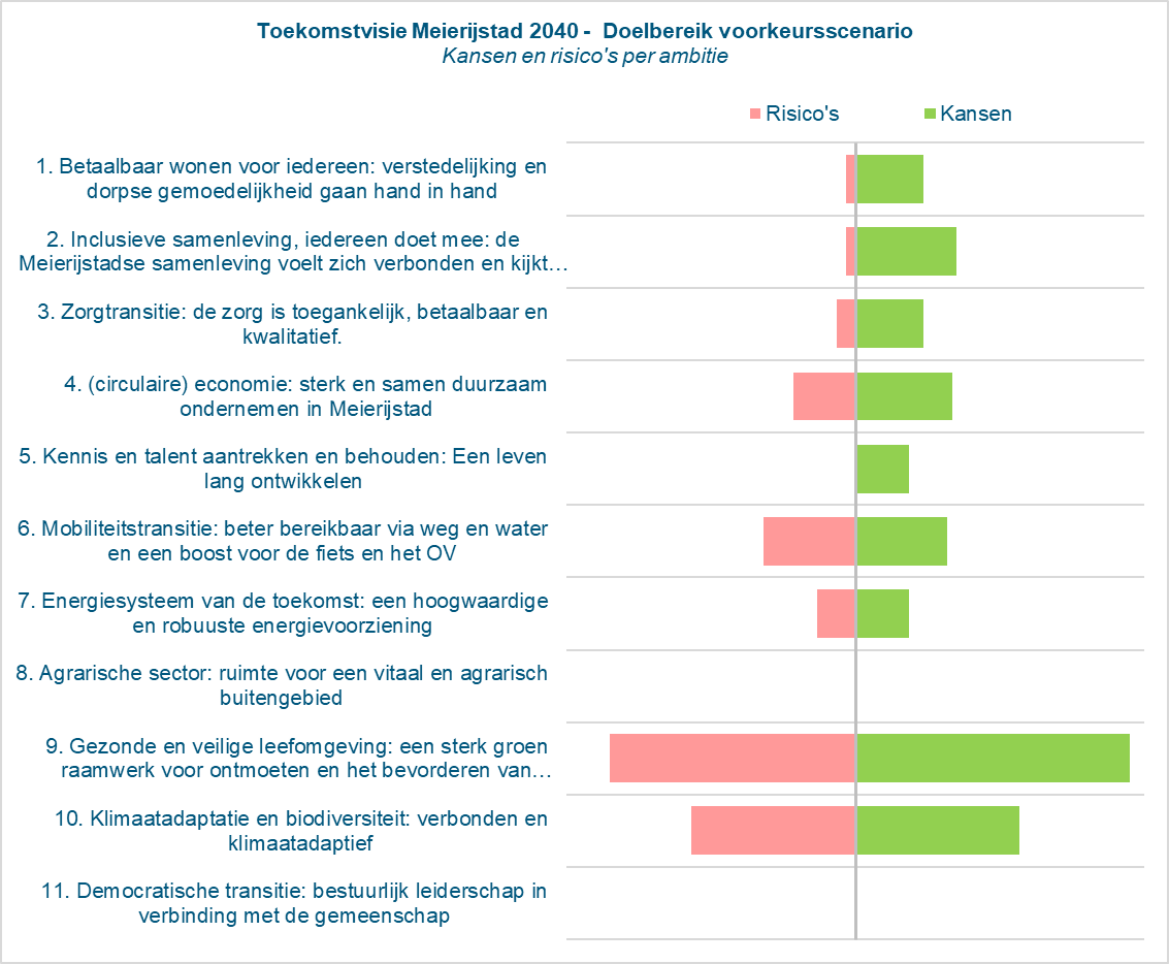
Tabel 10.1. Ambities Toekomstvisie Meierijstad 2040 en gerelateerde beoordelingsaspecten OER.

Ambitie	Toelichting	Gerelateerde beoordelingsaspecten OER
1. Betaalbaar wonen voor iedereen: verstedelijking en dorpse gemoedelijkheid gaan hand in hand	Meierijstad heeft in 2040 een passend en betaalbaar woningaanbod voor iedere doelgroep. De kernen hebben hun eigen identiteit en de basisvoorzieningen in alle kernen zijn op peil.	Woningaanbod en -behoefte Maatschappelijke basisvoorzieningen
2. Inclusieve samenleving, iedereen doet mee: de Meierijstadse samenleving voelt zich verbonden en kijkt naar elkaar om	In 2040 kan iedereen meedoen aan het maatschappelijk verkeer ongeacht beperking, religie, gender, geaardheid of afkomst. Zo voelt iedereen zich thuis in Meierijstad. Werk of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Voor inwoners in een kwetsbare situatie is er laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning. Inwoners ervaren bestaanszekerheid op het gebied van inkomen, gezondheid, gezin en participatie.	Maatschappelijke deelname Werkgelegenheid Maatschappelijke basisvoorzieningen
3. Zorgtransitie: de zorg is toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief.	In alle levensfasen bieden we met elkaar passende ondersteuning. Met extra aandacht voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben. Er voor elkaar zijn en zorgen is vertrekpunt. Hiervoor versterken we de sociale basis en ontwikkelen zorgzame wijken.	Maatschappelijke basisvoorzieningen Beweegvriendelijke leefomgeving
4. (circulaire) economie: sterk en samen duurzaam ondernemen in Meierijstad	Meierijstad kent een relatief hoge werkgelegenheid en lage werkloosheid, een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en een goed sociaal voorzieningenniveau. Dit is een prima uitgangspositie voor welzijn en brede welvaart in Meierijstad. Dit willen wij richting 2040 vasthouden en versterken. In 2040 ligt Meierijstad op koers om in 2050 een circulaire leef- en werkomgeving te hebben. Hieronder verstaan we hergebruik van grondstoffen en mate van restafval. Deze ambitie ligt in lijn met de afspraken van Parijs.	Grondstoffen en circulariteit Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie) Werkgelegenheid Agrarische sector Werklocaties en bedrijventerreinen Maatschappelijke basisvoorzieningen

Ambitie	Toelichting	Gerelateerde beoordelingsaspecten OER
5. Kennis en talent aantrekken en behouden: Een leven lang ontwikkelen	We creëren gelijke kansen voor alle kinderen. Dit willen we via doorlopende ontwikkellijnen van kinderopvang naar de basisschool en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. In 2040 hebben we laaggeletterdheid verder teruggedrongen. Er is een intensievere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp. Ook is er een stevige samenwerking tussen Onderwijs-Overheid-Ondernemers tot stand gekomen. We zetten in op een leven lang ontwikkelen.	Onderwijs Maatschappelijke deelname
6. Mobiliteitstransitie: beter bereikbaar via weg en water en een boost voor de fiets en het OV	Meierijstad is in 2040 duurzaam bereikbaar voor wonen, werken en leven. Voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar. De verkeersveiligheid, het fietsgebruik, en de verduurzaming van automobiliteit zijn verbeterd, zodat de leefbaarheid vergroot.	Verkeersveiligheid Autobereikbaarheid en doorstroming Fiets- en wandelnetwerk Openbaar vervoer Duurzame mobiliteit
7. Energiesysteem van de toekomst: een hoogwaardige en robuuste energievoorziening	In 2040 zijn we op koers met de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem (opwek, opslag en infrastructuur). Hiermee heeft Meierijstad in 2050 een CO2-neutrale, leef- en werkomgeving. Dit is in lijn met de afspraken van Parijs. Het betekent in elk geval dat we in 2030 het doel van 49% CO2-reductie via de sectoren Gebouwde Omgeving en Elektriciteit hebben behaald. Dit is volgens afspraak in de RES.	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie) Broeikasgassen (mitigatie)
8. Agrarische sector: ruimte voor een vitaal en agrarisch buitengebied	In 2040 hebben we een toekomstbestendige agrarische sector in Meierijstad. Deze levert op een duurzame manier een bijdrage aan de voedselproductie.	Agrarische sector
9. Gezonde en veilige leefomgeving: een sterk groen raamwerk voor ontmoeten en het bevorderen van gezondheid	In 2040 zijn we gezonder gaan leven. Hier hebben we onze leefomgeving op aangepast. De bodem- en waterkwaliteit zijn in 2040 verbeterd. We werken toe naar de WHO- advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid. Ook gaan we verantwoord om met risico's voor de omgevingsveiligheid.	Geluidhinder Luchtkwaliteit Geurhinder Omgevingsveiligheid Sociale veiligheid Verkeersveiligheid Beweegvriendelijke leefomgeving Bodem Grondwater Oppervlaktewater Hittestress (adaptatie) Fiets- en wandelnetwerk
10. Klimaatadaptatie en biodiversiteit: verbonden en klimaatadaptief	In 2040 zijn we op koers om een klimaatbestendige leef- en werkomgeving te creëren. Het landgebruik is in 2040 beter bestand tegen de opwarming van de aarde en is waterrobuust en klimaatbestendig ingericht. We koesteren de landschappelijke kwaliteiten. De biodiversiteit is in 2040 niet verder afgenomen, en op onderdelen verbeterd.	Biodiversiteit Natuurnetwerk Brabant Natura 2000 Landschappelijke waarden Droogte (adaptatie) Hemelwateroverlast (adaptatie)
11. Democratische transitie: bestuurlijk leiderschap in verbinding met de gemeenschap	Meierijstad is een bestuurskrachtige gemeente. We hanteren burger- en overheidsparticipatie op maat. Ook bieden we dienstverlening dicht bij de inwoner, waarover de inwoners meer dan tevreden zijn. Met participatie bieden we burgers een stem.	Geen relaties met beoordelingsaspecten in het OER.

Vervolgens zijn per ambitie de toegekende kansen op positieve en risico's op negatieve effecten zoals toegekend in de effectbeoordeling (zie hoofdstuk 7) in samenhang beschouwd[21]. Dat is weergegeven in onderstaande figuur 10.1. Op basis daarvan is kwalitatief beoordeeld in hoeverre het voorkeursscenario kan bijdragen aan het behalen van de ambities.

Figuur 10.1: Doelbereik voorkeursscenario.

Beoordeling

1. Betaalbaar wonen voor iedereen: verstedelijking en dorpse gemoedelijkheid gaan hand in hand
Het voorkeursscenario laat hier overwegend kansen op bijdragen aan de ambitie zien. Het voorziet in meerdere ontwikkelingen gericht op het toevoegen van woningen. Of er in 2040 voor iedere doelgroep daadwerkelijk een passend en betaalbaar woningaanbod is zal afhangen van verdere uitwerking in vervolgbeleid. In het voorkeursscenario worden geen woningaantallen benoemd.

[21] *De toegekende kansen en risico's per beoordelingsaspect dat aan de betreffende ambities gerelateerd is, zijn bij elkaar opgeteld: een ++ is geteld als 1, een + als 0.5, een 0 als 0, een - als -0.5 en een -- als -1. Hier kan geen absoluut, exact beeld aan ontleend worden. Wel geeft het een beeld van hoe het voorkeursscenario kan bijdragen aan het behalen aan ambities. Bijvoorbeeld: hoe meer toegekende kansen op een positief effect bij een ambitie een thema, hoe meer het scenario in beginsel kan bijdragen aan het behalen van de betreffende ambitie. De scores per ambitie en beoordelingsaspect zijn opgenomen in bijlage A11.*

2. Inclusieve samenleving, iedereen doet mee: de Meierijstadse samenleving voelt zich verbonden en kijkt naar elkaar om
Ook hier overwegend kansen op bijdragen aan deze ambitie. Het voorkeursscenario voorziet in meerdere nieuwe beleidsonderdelen met kansen op positieve effecten op maatschappelijke deelname en basisvoorzieningen. Bijvoorbeeld het versterken van voorzieningen en wijk- en gemeenschapshuizen, ontwikkeling van nieuwe kleinschalige woonvormen met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners en gemeenschapshuizen in kernen. Of iedereen daadwerkelijk mee doet en zich verbonden voelt is een doel dat in dit OER niet beoordeeld kan worden.

3. Zorgtransitie: de zorg is en toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief.
Overwegend kansen op bijdragen aan deze ambitie. Het voorkeursscenario voorziet in nieuwe beleidsonderdelen met kansen op positieve effecten op maatschappelijke basisvoorzieningen (zorgvoorzieningen) en beweegvriendelijke leefomgeving (preventieve werking). Bijvoorbeeld het versterken van voorzieningen en wijk- en gemeenschapshuizen, ontwikkeling van nieuwe kleinschalige woonvormen met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners en gemeenschapshuizen in kernen, nieuwe multifunctionele accomodaties, een polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen. Daarnaast zijn er enkele risico's op afbreuk aan deze ambitie. Dat houdt vooral verband met niet nieuwe beleid gericht op stedelijke uitbreiding, met daardoor risico op grotere afstand tot (zorg)voorzieningen en daardoor een hogere drempel voor beweegvriendelijke verplaatsingen (preventie). Of de zorg betaalbaar en kwalitatief is, valt buiten de scope van dit OER.

4. (circulaire) economie: sterk en samen duurzaam ondernemen in Meierijstad
Voor deze ambitie zijn er meer kansen op positieve bijdragen, maar ook meerdere risico's op afbreuk. De positieve bijdragen houden verband met nieuw beleid gericht op versterken van en ruimte voor voorzieningen en bedrijvigheid (werkgelegenheid). De risico's zijn er vanwege ontbrekend beleid op het gebied van ciricularitеit en duurzaam gebruik van grondstoffen, terwijl er wel veel nieuws ontwikkeld wordt. Hetzelfde geldt voor duurzame energie-opwekking. Provincie en gemeente hebben beleid opgesteld met kaders voor de ontwikkeling van zonne-energie en windenergie. Het is onzeker of de gemeente met dit beleid een voldoende 'inhaalslag' zal maken, ook omdat concreet uitvoeringsbeleid nog ontbreekt.

5. Kennis en talent aantrekken en behouden: een leven lang ontwikkelen
Het voorkeursalternatief biedt kansen om hieraan bij te dragen. Vanwege nieuw beleid gericht op ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.

6. Mobiliteitstransitie: beter bereikbaar via weg en water en een boost voor de fiets en het OV
Bij deze ambitie zijn er zowel kansen op positief bijdragen als risico's op afbreuk. Kansen op positief bijdragen zijn er vanwege nieuwe beleid gericht op aanleg Noordelijke Randweg in Veghel, realiseren voor lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op OV, aanleg van fietspaden. Risico's zijn er vooral vanwege de inzet op verdere verstedelijking met meer wonen en bedrijvigheid, wat meer verkeer aantrekt en zo de druk op het bestaande verkeersnetwerk vergroot.

7. Energiesysteem van de toekomst: een hoogwaardige en robuuste energievoorziening
Voor deze ambitie zijn er meer kansen op positieve bijdragen, maar ook meerdere risico's op afbreuk. De positieve bijdragen houden verband met nieuw beleid gericht op het landelijk gebied met ruimte voor duurzame energie, en beleid gericht op vermindering van uitstoot van broeikasgassen (duurzamere mobiliteit, isolatie van gebouwen). De risico's zijn er vanwege ontbrekend beleid op het gebied van duurzame energie-opwekking. Provincie en gemeente hebben beleid opgesteld met kaders voor de

ontwikkeling van zonne-energie en windenergie. Het is onzeker of de gemeente met dit beleid een voldoende ‘inhaalslag’ zal maken, ook omdat concreet uitvoeringsbeleid nog ontbreekt.

8. Agrarische sector: ruimte voor een vitaal en agrarisch buitengebied
Bij de beoordeling van het voorkeursscenrio zijn op het aspect agrarische sector qua nieuw beleid geen wezenlijke kansen en risico’s geconstateerd. Daarbij is primair gekeken naar het verdienvermogen van agrariërs. Het ontwikkelprincipe voor het landelijk gebied voorziet in primaire agrarische gronden, waar landbouw de belangrijkste economische drager blijft. Het voorziet niet in een wezenlijk andere omvang van de landbouw. Zo bezien blijft er ruimte voor agrarische activiteiten in Meierijstad. Hoe toekomstbestendig dat zal zijn, ook qua verdienvermogen, is met onzekerheden omgeven – wat ook te maken heeft met ontwikkelingen buiten de invloedssfeer van de gemeente om. Zo zijn er bijvoorbeeld de opgaven voor stikstofreductie in het kader van Natura 2000, waarvan op dit moment onzeker is hoe dit uit gaat pakken voor de agrarische sector – ook in Meierijstad. Ook internationale (markt)ontwikkelingen en grondstoffen(prijzen) spelen een rol, net als onzekerheden rondom effectiviteit van (stal)innovaties en mogelijkheden voor en winstgevendheid van (biologische) vormen van (kringloop)landbouw.

9. Gezonde en veilige leefomgeving: een sterk groen raamwerk voor ontmoeten en het bevorderen van gezondheid
Voor deze ambitie zijn er kansen op positieve bijdragen, maar ook risico’s op afbreuk. De positieve bijdragen houden verband met nieuw beleid gericht op duurzame mobiliteitsvormen (deelmobiliteit, fiets), verbeteren van verkeersdoorstroming, verkeersluwe zones en nabije voorziening die uitnodigen tot beweegvriendelijke bereikbaarheid en ontmoeting. De risico’s zijn er vooral vanwege ontbrekende randvoorwaarden bij nieuwe beleid op het gebied van omgevingsveiligheid, geurhinder en nieuwe ontwikkelingen die voor meer verkeer kunnen zorgen.

10. Klimaatadaptatie en biodiversiteit: verbonden en klimaatadaptief
Voor deze ambitie zijn er kansen op positieve bijdragen, en ook risico’s op afbreuk. De positieve bijdragen houden verband met nieuw beleid gericht op versterken van natuur (beschermen en versterken van natuurgebieden en beekdalen) en het ontwikkelprincipe dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan klimaatadaptatie en verbetering van biodiversiteit door middel van inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid. De risico’s zijn er vooral vanwege nieuwe stedelijke ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, die voor meer uitstoot van stikstof en broeikasgassen zorgen en ten koste van biodiversiteit kunnen gaan.

11 Met welke mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden?

De effectbeoordeling in hoofdstuk 7 laat zien bij welke beoordelingsaspecten het voorkeursscenario risico's op negatieve effecten oplevert, en/of waar er ondanks het voorkeursscenario nog een tekortschietend kwaliteitsniveau te verwachten is. Voor die aspecten is in dit hoofdstuk een voorstel gedaan voor mogelijkheden tot verdere verbetering, in de vorm van beleidsopties of concrete mitigerende maatregelen. Voor Natura 2000-gebieden zijn de mitigerende maatregelen opgenomen in de Passende Beoordeling, bijlage A7.

Knelpunten
Knelpunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau 'rood' en autonoom 'in het 'rood' blijven of van 'oranje' naar 'rood' verslechteren.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Verkeersveiligheid	=	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering De verkeersveiligheid verslechtert mogelijk, omdat er overall meer risico's op negatieve effecten dan kansen op positieve effecten zijn door het voorkeursscenario. Om het knelpunt te verhelpen is naar verwachting aanvullend beleid nodig, specifiek gericht op het terugdringen van verkeersongevallen. Daarbij kan gedacht worden aan het opstellen van doelen en maatregelen in een Programma Mobiliteit gericht op het terugdringen van het aantal verkeersongevallen. Deze doelen en maatregelen kunnen zich richten op het aanpakken van locaties waar vaak verkeersongevallen gebeuren en op toenemende diversificatie op de weg en het fietspad (e-bikes, fatbikes, speed-pedelecs, etc.).		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Droogte	↘	↗
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Het voorkeursscenario draagt bij aan het verminderen van droogte(stress), maar dit is ook afhankelijk van de invloed/mate van klimaatverandering. Om droogtestress tegen te gaan kunnen doelen en maatregelen opgenomen worden in een Programma Klimaatadaptatie of Programma Landelijk Gebied. Maatregelen om droogtestress te verminderen zijn bijvoorbeeld waterbuffers of vijvers die water op slaan om in droge periodes te kunnen gebruiken of peilgestuurde drainage, waardoor water beter wordt vastgehouden in de bodem.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Hemelwateroverlast	↘	↗
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Het voorkeursscenario draagt bij aan het verminderen van hemelwateroverlast, maar dit is ook afhankelijk van de invloed/mate van klimaatverandering. Het voorkeursalternatief voorziet in maatregelen om hemelwateroverlast terug te dringen, zoals het toevoegen van groene daken, sloten en wadi's in de bestaande kernen. Deze maatregelen beperken zich tot de openbare ruimte[22]. Om hemelwateroverlast verder terug te dringen kan de gemeente inzetten op subsidies voor particulieren om percelen te vergroenen (stenen eruit) en hemelwater af te koppelen. Deze maatregelen kunnen opgenomen worden in een Programma Klimaatadaptatie of in het Omgevingsplan.		

[22] *Bij nieuwe ontwikkelingen wordt wel ingezet op gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater.*

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Oppervlaktewater	=	↗

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering
Het is niet aannemelijk dat het knelpunt wordt verholpen en het kwaliteitsniveau van rood naar oranje of groen gaat, maar er zijn overall wel meer kansen op positieve effect dan risico's door het voorkeursscenario.
Om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren kunnen regels en maatregelen opgenomen worden in het Omgevingsplan of het Waterbeheerprogramma die de ecologische en chemische waterkwaliteit kunnen verbeteren. Maatregelen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren zijn bijvoorbeeld het aanleggen van natuurlijke oevers of vispassages. De chemische kwaliteit kan verbeterd worden door te monitoren op prioritaire stoffen en maatregelen te nemen waar nodig, én door nutriënten terug te dringen door gebruik meststoffen in de landbouw (verder) te verminderen.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Duurzame energieopwekking	=	↗

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering
Het is niet aannemelijk dat het knelpunt wordt verholpen en het kwaliteitsniveau van rood naar oranje of groen gaat, maar er zijn wel enkel kansen op positieve effecten door het voorkeursscenario.
Om te kunnen voldoen aan de klimaatdoelstellingen is substantiële inzet nodig op duurzame energieopwekking en warmtesystemen. Vanuit de RES zijn in Meierijstad vier zoekgebieden voor duurzame opwekking geformuleerd. Deze zoekgebieden moeten samen 0,28 TWh opbrengen. De gemeenten speelt een cruciale rol in de ruimtelijke ordening en vergunningverlening voor duurzame energieopwekking, zoals zonnevelden en windturbines, en samen te werken met andere overheden en stakeholders om geschikte locaties te identificeren en de projecten te faciliteren. Verdere uitwerking zal opgenomen moeten worden in het Warmteprogramma of het Omgevingsplan. .

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Duurzame mobiliteit	=	↗

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering
Het is niet aannemelijk dat het knelpunt wordt verholpen en het kwaliteitsniveau van rood naar oranje of groen gaat, maar er zijn wel enkel kansen op positieve effecten door het voorkeursscenario.
Duurzame mobiliteit wordt enkel gestimuleerd in kleine kernen met mobiliteitshubs, niet gemeentebreed. Om het knelpunt te verhelpen is naar verwachting aanvullend beleid nodig, specifiek gericht op het stimuleren van deelauto's en elektrisch rijden. In een Programma Mobiliteit kunnen maatregelen opgenomen worden zoals het faciliteren van mobiliteitshubs in de gehele gemeente en het subsidiëren van deelauto's en laadpalen.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Openbaar vervoer	↗	=

Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering
Het is niet aannemelijk dat het knelpunt wordt verholpen en het kwaliteitsniveau van rood naar oranje of groen gaat, omdat er evenveel kansen op positieve effecten als risico's op negatieve effecten zijn door het voorkeursscenario.
Om het openbaar vervoer te verbeteren kan de gemeente inzetten op het moderniseren van haltes en stations met betere voorzieningen zoals overkappingen, zitplaatsen, en informatieborden. Daarnaast kan de gemeente samenwerken met (regionale) vervoerders om de frequentie van bestaande verbindingen te verhogen, punctualiteit en betrouwbaarheid te verbeteren en waar mogelijk het netwerk uit te breiden. Deze maatregelen kunnen vastgelegd worden in een Programma Mobiliteit, in samenwerking met de provincie als concessiehouder.

Aandachtspunten
Aandachtspunten zijn aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en autonoom verbeteren naar ‘oranje’ of in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘oranje’ en autonoom verslechteren binnen ‘oranje’.

Bij de aandachtspunten bodem, grondwater, Natuurnetwerk Brabant, hittestress en fiets- en wandelnetwerk zijn enkel kansen op positieve effecten of overall meer kansen dan risico’s op negatieve effecten. Deze aandachtspunten worden naar verwachting geen knelpunten. Hiervoor zijn daarom geen mitigerende maatregelen benoemd.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Werklocaties en bedrijventerreinen	↘	=
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Het is niet aannemelijk dat het aandachtspunt wordt verholpen door het voorkeursscenario, omdat er evenveel kansen op positieve effecten als risico’s op negatieve effecten zijn. Om het aandachtspunt voor werklocaties en bedrijventerreinen te verhelpen moet vraag en aanbod van omvang en type werklocaties aan elkaar voldoen. Vraag en aanbod kan beter aansluiten bij elkaar door dit te monitoren. Door het Omgevingsplan flexibel te maken, kan de gemeente sneller inspelen op veranderende behoeften van bedrijven en werknemers.		

Er ontstaan mogelijk ook nieuwe aandachtspunten. Dit zijn aspecten die in de referentiesituatie het kwaliteitsniveau oranje hebben of kwalitatief omschreven zijn (zonder kwaliteitsniveau) en waar meer risico’s op negatieve effecten ontstaan door het voorkeursscenario.

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Geluidhinder	=	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Stedelijke ontwikkeling zorgt voor extra verkeersbewegingen wat kan leiden tot meer geluidhinder. Bij woninginbreiding kunnen specifieke voorwaarden opgenomen worden in het Omgevingsplan over de afstanden tot geluidbronnen en het toegestane geluidniveau. Daar waar niet voldaan kan worden aan het toegestane geluidniveau, kunnen geluidluwe gevels geplaatst worden. Naast het instellen van snelheidsremmende maatregelen (maakt al onderdeel uit van de Toekomstvisie) kunnen snelheidsverlagingen en stiller asfalt toegepast worden of kunnen woningen met een hoge geluidbelasting geïsoleerd worden.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Geurhinder	↗	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Er zijn stedelijke ontwikkelingen voorzien in de buurt van geurintensieve bedrijvigheid (veehouderijen). Hierdoor neemt mogelijk het aantal geurgehinderden toe. Om het aantal geurgehinderden te verminderen (of in ieder geval niet te laten toenemen) kan (in een Programma Landelijk Gebied) ingezet worden op minder gebruik van mest of kan onderzoek gedaan worden naar het aankopen of het verplaatsen van geurintensieve bedrijven.		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Omgevingsveiligheid	↗	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Er zijn mogelijk stedelijke ontwikkelingen voorzien bij aandachtsgebieden voor omgevingsveiligheid, zoals in Veghel en Sint-Oedenrode waar buisleidingen en transport van gevaarlijke stoffen aanwezig is. De aanbeveling is om (beperkt) kwetsbare gebouwen (woningen en voorzieningen) zo veel mogelijk buiten de aandachtsgebieden te houden en waar mogelijk andere functies aan de binnen aandachtsgebieden te plaatsen. Daarnaast kan in een latere (plan)fase randvoorwaarden opgesteld worden om omgevingsveiligheidsrisico's te minimaliseren, zoals afstand tot risicobronnen of bouwtechnische maatregelen (brandwerende materialen, versterkte constructies).		

Thema	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Landschap en cultureel erfgoed	*Kwalitatief*	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Er zijn stedelijke ontwikkelingen voorzien bij locaties met landschappelijke en culturele waarden: woningbouwuitbreidingen in het buitengebied en de aanleg van hotels bij de Noordkade. Om risico's te mitigeren en aantasting van landschappelijke en cultuurhistorische waarden te voorkomen dienen deze waarden als randvoorwaarde opgenomen te worden in uitvoeringsprogramma's.		

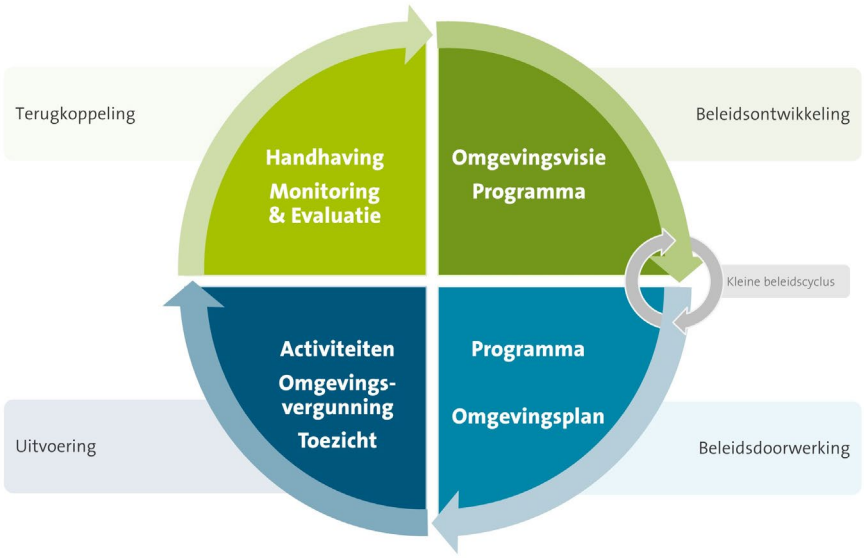
Thema	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Grondstoffen en circulariteit	*Kwalitatief*	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Om stedelijke ontwikkeling mogelijk te maken, zijn grondstoffen nodig. De gemeente kan eisen stellen aan nieuwbouwprojecten door circulariteit als voorwaarde op te nemen in het Omgevingsplan. Bij het uitgeven van bouwopdrachten kan circulariteit als een (mede) bepalend criterium opgenomen worden in de aanbestedingsvoorwaarden (circulaire aanbesteding).		

Beoordelingsaspect	Referentiesituatie	Toekomstvisie
Autobereikbaarheid en doorstroming	=	↘
Beleidsopties/mitigerende maatregelen voor verbetering Stedelijke ontwikkeling zorgt voor extra verkeersbewegingen wat kan leiden tot verminderde doorstroming. Bij de uitwerking in programma's en plannen kan de gemeente parkeernormen opnemen bij stedelijke inbreiding in combinatie met maatregelen voor deelmobiliteit en betere OV- en fiets-bereikbaarheid. In het voorkeursscenario zijn verkeersluwe zones opgenomen. Bij verkeersluwe zones bestaat het risico op waterbedeffecten. Nader onderzoek is nodig om te kijken hoe dit uitpakt en hoe eventuele risico's geminimaliseerd kunnen worden.		

12 Wat komt er na dit OER?

De nieuwe Omgevingswet stelt monitoring en evaluatie van het beleid verplicht om in beeld te krijgen of de uitwerking van het beleid daadwerkelijk bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Periodiek wordt er middels een terugkoppeling nieuwe input geleverd voor de beleidsontwikkeling wat kan leiden tot voortzetting of bijsturing van het beleid. Door monitoring en evaluatie ontstaat een gesloten beleidscyclus. Onderstaande figuur geeft de beleidscyclus weer. Deze beleidscyclus werkt als volgt.

1) In de beleidsontwikkeling wordt de Toekomstvisie opgesteld, deze stap wordt met vaststelling van de Toekomstvisie Meierijstad voltooid;
2) In de beleidsdoorwerking worden de uitspraken uit de Toekomstvisie verder geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's en andere instrumenten, zoals het Omgevingsplan;
3) Tijdens de uitvoering worden de concrete besluiten en/of regels en ander instrumentarium toegepast;
4) In de terugkoppeling wordt door monitoring en evaluatie gereflecteerd op behaalde resultaten waarna deze op basis van hun betekenis input vormen voor een nieuwe beleidscyclus.

Figuur 12.1: Beleidscyclus Toekomstvisie Meierijstad

Met de vertaling van de Toekomstvisie (Omgevingsvisie) naar een Omgevingsplan en eventuele omgevingsprogramma's start de beleidscyclus van de Omgevingswet. Deze beleidscyclus vormt een instrument om de uitvoering van de Omgevingsvisie volgens een logisch proces te structureren. Figuur 12.1 geeft de beleidscyclus weer. De strategische cyclus (*"kleine beleidscyclus"*) draait om de verbetering van de inhoud van het beleid, in dit geval de Toekomstvisie (Omgevingsvisie), terwijl de operationele beleidscyclus ingaat op de uitvoering van het beleid. De grote cyclus (met gekleurde pijlen aangeduid) eindigt met monitoring waarmee het resultaat van het beleid inzichtelijk gemaakt wordt.

Doorwerking in programma's
Naast de Toekomstvisie heeft de gemeente Meierijstad de mogelijkheid tot het opstellen van omgevingsprogramma's. De gemeente Meierijstad kent geen verplichte programma's onder de Omgevingswet.

De doorwerking van de Toekomstvisie in programma's werkt als volgt:

1) **Omgevingsprogramma's opstellen**:
   Op basis van de Toekomstvisie worden omgevingsprogramma's ontwikkeld. Deze programma's concretiseren de doelen en ambities uit de visie in specifieke acties, projecten en maatregelen. Omgevingsprogramma's zijn gericht op het realiseren van bepaalde maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, gebiedsontwikkeling, enzovoort. Onderdeel van een op te stellen programma is een monitoringstool waarmee beoordeeld kan worden in hoeverre het programma bijdraagt aan het behalen van de ambities die gerelateerd zijn aan dat programma. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van dezelfde beoordelingsmethodiek als bij het beoordelen van de Toekomstvisie en de daarin opgenomen ambities. Door dit op dezelfde wijze te beoordelen en met elkaar te vergelijken wordt inzicht verkregen in het effect van de programma's.
2) **Uitvoering en implementatie**:
   Omgevingsprogramma's vormen de operationele uitvoeringsagenda van de Toekomstvisie. Ze bevatten concrete maatregelen en projecten die moeten worden uitgevoerd om de gestelde doelen te bereiken. Het omgevingsprogramma dient als leidraad voor de betrokken actoren en partijen om gezamenlijk te werken aan de realisatie van de gewenste ontwikkelingen. De programma's kunnen ook input leveren voor het Omgevingsplan en de daarin op te nemen planregels. De programma's vormen op die manier een brug tussen de abstracte Toekomstvisie enerzijds en het concrete Omgevingsplan anderzijds.
3) **Monitoring en evaluatie**:
   Gedurende de uitvoering van de omgevingsprogramma's wordt de voortgang gemonitord en geëvalueerd aan de hand van de monitoringstool zoals omschreven bij punt 1. Dit helpt bij het beoordelen of de gestelde doelen en ambities worden behaald en of er eventueel bijsturing nodig is. Op basis van deze evaluaties kunnen de omgevingsprogramma's worden bijgesteld en geoptimaliseerd. Na afronding van een programma wordt op dezelfde wijze een eindevaluatie uitgevoerd.

Kortom, omgevingsprogramma's zijn concrete uitvoeringsplannen die voortvloeien uit de Toekomstvisie. Ze vertalen de doelen en ambities uit de visie naar specifieke acties en projecten die moeten worden uitgevoerd om de gewenste ontwikkelingen te realiseren en leveren input voor het Omgevingsplan.

Doorwerking in Omgevingsplan
Na het opstellen van de Toekomstvisie dient het Omgevingsplan opgesteld te worden. De relatie tussen de Toekomstvisie en het Omgevingsplan en de stappen van een Omgevingsplan, na totstandkoming van de Toekomstvisie, zijn als volgt:

1) **Omgevingsplan opstellen**:
   Het Omgevingsplan wordt opgesteld op basis van de Toekomstvisie. Het Omgevingsplan bevat concrete regels en voorschriften voor het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving binnen het betreffende gebied. Het plan omvat onder andere regels met betrekking tot bouwen, milieu, erfgoed, waterbeheer, enzovoort.
2) **Vertaling van visie naar plan**:

Bij het opstellen van het Omgevingsplan worden de beleidskeuzes en ambities uit de Toekomstvisie vertaald naar concrete voorschriften en regelingen. Het Omgevingsplan dient de doelen en uitgangspunten van de Toekomstvisie te weerspiegelen.

3) **Coherentie en consistentie**:
Het Omgevingsplan moet in lijn zijn met de Toekomstvisie. Er dient samenhang en consistentie te zijn tussen beide documenten. Het Omgevingsplan mag geen regels bevatten die in strijd zijn met de visie en moet juist de beoogde ontwikkelingen en ambities ondersteunen.

Kortom, de Toekomstvisie fungeert als een overkoepelend kader en richtinggevend document voor de ontwikkeling van een gebied, terwijl het Omgevingsplan de concrete regels en voorschriften bevat die gebaseerd zijn op de visie. Het Omgevingsplan implementeert als het ware de beleidskeuzes en ambities uit de Toekomstvisie in de juridische context van de fysieke leefomgeving.

Monitoring van de beleidsambities uit de Toekomstvisie
Monitoring en evaluatie is verplicht onder de Omgevingswet. De gemeente monitort of de ambities van de Toekomstvisie worden gehaald. Als dit niet het geval is kunnen maatregelen worden genomen, zoals het starten van een programma of het bijstellen/actualiseren van strategische doelen en ambities in de Toekomstvisie. Uitgegaan wordt van herziening van de Toekomstvisie (Omgevingsvisie) 4 jaar na vaststelling. Of dit haalbaar is, is ook afhankelijk van de snelheid van de totstandkoming van programma's en het Omgevingsplan, maar ook van de snelheid van ontwikkelingen of de bestuurlijke visie op trends en ontwikkelingen. Zo kunnen toekomstige ontwikkelingen of beleidsmatige wijzigingen op lokaal, provinciaal en nationaal niveau aanleiding zijn om de ambities van de Toekomstvisie bij te stellen.

Om hier inzicht in te krijgen wil de gemeente een monitoringsprogramma opzetten, aansluitend op en overeenkomend met de beoordelingskaders zoals opgenomen in dit OER. De daarin opgenomen beoordelingsaspecten vormen samen met de ambities het vertrekpunt. Hiervoor wordt in elk geval gebruik gemaakt van dezelfde beoordelingsaspecten en bronnen zoals bijvoorbeeld CBS, RIVM, CROW, RVO, RDW, klimaatmonitor/klimaateffectatlas, Atlas van de leefomgeving, Alterra, PBL, VNG en GGD. De ontwikkelingen rondom dataverzameling gaan heel snel. De gemeente volgt deze ontwikkelingen en beoordeelt welke data kan helpen om de beoordelingsaspecten te monitoren. Naast kwantitatieve indicatoren zal, waar mogelijk, ook ingezet worden op kwalitatieve beoordelingsmethodieken waarbij tevens inwoners/stakeholders betrokken worden als dat van toegevoegde waarde wordt geacht. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het "Monitoroverzicht Sociaal Domein en Gezondheid". Dit is een overzicht waarin alle relevante monitors en dashboards over thema's in het sociaal domein en gezondheid op één centrale plek worden verzameld. Verder wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie die we zelf hebben of door derden (bijv. de GGD) beschikbaar wordt gesteld. Indien de situatie er om vraagt vragen we aan een externe om hun monitoring (bijv. GGD monitoring) uit te breiden met gebiedsgebonden indicatoren die voor ons van belang zijn. In het op te stellen monitoringsprogramma wordt dit beschreven.

Nieuwe ontwikkelingen worden gespiegeld met de beoordelingsaspecten uit het beoordelingskader en de ambities om in beeld te krijgen in hoeverre ambities gehaald worden, kansen op verbetering mogelijk zijn of dat er risico's op verslechtering zijn.

Geadviseerd wordt om de volgende stappen te doorlopen voor het monitoringsprogramma ten behoeve van de beleidsevaluatie:

Stap 1: Welke ontwikkelingen hebben plaats gevonden sinds het vorige peil-/meetmoment? Dat kunnen vaststelling van programma's zijn, autonome trends, wetenschappelijke inzichten en/of nieuwe wet- en regelgeving.

Stap 2: Vallen de gevolgen voor de leefomgeving van deze ontwikkelingen binnen de ambities van de Toekomstvisie en/of doen zich (nieuwe) knelpunten of problemen voor? Gemeente kijkt hierbij of de leefomgeving zich in ‘de goede richting’, of ‘niet de goede richting’ ontwikkeld.

Stap 3: Zijn er aanvullende maatregelen of ingrepen nodig om de gevolgen van de leefomgeving acceptabel te houden of te krijgen?

Stap 4: Zijn de ambities van de Toekomstvisie nog realistisch? Voldoen de gestelde kaders nog? Is er aanleiding voor bijstellen van de bestuurlijke aanpak?

Stap 5: Geven programma’s of het omgevingsplan aanleiding om de Toekomstvisie bij te stellen?

Begrippenlijst

Alternatieven/scenario's	De mogelijke manieren waarop de doelen van de Toekomstvisie behaald kunnen worden.
Autonome ontwikkeling	Verwachte toekomstige situatie zonder de vast te stellen Toekomstvisie. Het bevat op zichzelf staande ontwikkelingen waar eerder al over besloten is.
Bevoegd gezag	Eén of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn een besluit te nemen over een visiedocument met de status van een omgevingsvisie conform de Omgevingswet, en de mer-procedure organiseert.
Commissie voor de mer	Een bij wet ingestelde landelijke commissie van onafhankelijke milieudeskundigen. Zij adviseren het bevoegd gezag over de kwaliteit van de informatie in het milieueffectrapport en naar wens ook over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport.
Inspraak	Mogelijkheid om informatie te krijgen en op basis daarvan een mening, wensen of bezwaren kenbaar te maken, bijvoorbeeld voor een activiteit, plan of visie waarover door de overheid een besluit zal worden genomen.
Kennisgeving	Het openbaar maken van een voornemen om een mer-procedure te starten en/of een mer-plichtig programma vast te stellen.
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau: notitie die beschrijft waar de mer-procedure wel en niet overgaat ('reikwijdte'), welke aspecten in de mer onderzocht gaan worden en met welke diepgang ('detailniveau').
Mer	Mer staat voor 'milieueffectrapportage', de procedure waarbinnen een MER wordt opgesteld.
MER	Rapport dat de resultaten bevat van het doorlopen van de mer-procedure.
Natura 2000	Europees netwerk van beschermde natuurgebieden waar bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd worden om de biodiversiteit te behouden.
OER	Rapport dat de resultaten bevat van het doorlopen van de mer-procedure, maar dan met een reikwijdte waarbij breder dan alleen naar milieueffecten gekeken wordt.
Passende beoordeling	Beoordeling van de effecten van een activiteit op de natuurdoel-stellingen van een Natura 2000-gebied.
Programma	Instrument dat de overheid in kan zetten voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van beleid.
Ter inzage leggen	Gedurende een bepaalde tijd de gelegenheid geven om op een voornemen of ontwerp programma te reageren met een zienswijze.
Zienswijze	Reactie die een belanghebbende aan het bevoegd gezag kan sturen als reactie op een NRD of planMER/OER.

A1 Foto van de leefomgeving

RAPPORT

Omgevingseffect Rapport (OER) bij Toekomstvisie Meierijstad 2040

Foto van de leefomgeving

Klant: Gemeente Meierijstad

Referentie: BJ9389-FvdL-RP-06

Status: Definitief/04

Datum: 6 maart 2025

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
Email: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document: Omgevingseffect Rapport (OER) bij Toekomstvisie Meierijstad 2040

OndertitelReferentie: BJ9389-FvdL-RP-06
Status: 04/Definitief
Datum: 6 maart 2025
Projectnaam: OER Meierijstad
Projectnummer: BJ9389

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

Inhoud

1 Introductie 4
1.1 Wat is een ‘foto van de leefomgeving’? 4
1.2 Wat wordt er gedaan met de informatie uit de ‘foto van de leefomgeving’? 4

2 Hoe is de ‘foto van de leefomgeving’ gemaakt? 6
2.1 Het beoordelingskader 6
2.2 Welke wetten, regels en beleid worden meegenomen in de ‘foto van de leefomgeving’? 10
2.3 Wat wordt er al ontwikkeld in de gemeente Meierijstad? 11

3 Wat blijkt er uit de Foto van de leefomgeving? 12
3.1 Kwaliteitsniveaus, knelpunten en aandachtspunten 13
3.2 Aandachtspunten voor verdere uitwerking van de Toekomstvisie 13

4 Omgeving 16
4.1 Geluidhinder 16
4.2 Luchtkwaliteit 24
4.3 Geurhinder 31

5 Veiligheid 34
5.1 Omgevingsveiligheid 34
5.2 Sociale veiligheid 38
5.3 Verkeersveiligheid 42

6 Welzijn 47
6.1 Beweegvriendelijke leefomgeving en leefstijl 47
6.2 Maatschappelijke basisvoorzieningen 52
6.3 Maatschappelijke deelname 57

7 Bodem en water 61
7.1 Bodem 61
7.2 Grondwater 68
7.3 Oppervlaktewater 76

8 Natuur 82
8.1 Natura 2000 82
8.2 Natuurnetwerk Brabant 87
8.3 Biodiversiteit 91

9 Landschap en cultureel erfgoed 95
9.1 Landschappelijke waarden 95
9.2 Archeologie en cultuurhistorische waarden 97

10 Klimaat 102
10.1 Broeikasgassen 102
10.2 Hittestress 106
10.3 Droogte 111
10.4 Hemelwateroverlast 117

11 Duurzaamheid 121
11.1 Grondstoffen en circulariteit 121
11.2 Duurzame energieopwekking en warmtebronnen 124
11.3 Energiebehoefte en besparing 127
11.4 Energiezuinige woningen 129

12 Wonen 132
12.1 Woningaanbod en -behoefte 132

13 Economie 138
13.1 Werkgelegenheid 138
13.2 Agrarische sector 141
13.3 Werklocaties en bedrijventerreinen 146
13.4 Onderwijs en innovatie 150
13.5 Vrijetijdseconomie 153

14 Mobiliteit 155
14.1 Autobereikbaarheid en doorstroming 155
14.2 Fiets- en wandelnetwerk 158
14.3 Openbaar vervoer 161
14.4 Duurzame mobiliteit 163

Referentielijst 166

1 Introductie

De gemeente Meierijstad werkt aan een integrale strategische visie voor de toekomst: de Toekomstvisie Meierijstad 2040. In de Toekomstvisie worden strategische uitspraken op zowel het sociaal-maatschappelijke, het economische, het ruimtelijke als het bestuurlijke domein. De Toekomstvisie wordt formeel ook als gemeentelijke Omgevingsvisie conform de Omgevingswet vastgesteld. In dat kader wordt ook een m.e.r.-procedure doorlopen, resulterend in de een Omgevingseffect Rapport (OER). In het OER wordt beschreven wat de huidige staat is van de leefomgeving van Meierijstad in brede zin, hoe die zich in de toekomst ontwikkelt met het huidige beleid, en hoe het nieuwe beleid in de Toekomstvisie dat beïnvloedt. Dat wordt gedaan op basis van beoordelingsaspecten zoals opgenomen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarbij wordt de leefomgeving in brede zin opgevat, waarbij ook sociaal-economische en sociaal-maatschappelijke aspecten betrokken worden – voor zover die raakvlak hebben met de leefomgeving. De huidige staat van de leefomgeving en de toekomstige ontwikkeling met het huidige beleid worden beschreven in de voorliggende ‘Foto van de leefomgeving’.

1.1 Wat is een ‘foto van de leefomgeving’?

De ‘foto van de leefomgeving’ is de referentiesituatie die gebruikt wordt in het OER. Het beschrijft hoe de leefomgeving er nu voor staat, dit wordt de huidige situatie genoemd. Ook is in beeld gebracht hoe de leefomgeving naar verwachting ontwikkelt in de toekomst (2030-2040). Dit wordt de autonome ontwikkeling genoemd. De autonome ontwikkeling is de verwachte toekomstige situatie bij voortzetting van het huidige beleid, rekening houdend met autonome trends (bijvoorbeeld klimaatverandering) en al genomen besluiten over ingrepen in de leefomgeving. Per beoordelingsaspect wordt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven.

Op die manier brengt de ‘foto van de leefomgeving’ in beeld wat de kwaliteit is van de verschillende aspecten van de leefomgeving in Meierijstad. Ook laat de ‘foto van de leefomgeving’ zien bij welke leefomgevingsaspecten er, nu en in de toekomst, problemen en knelpunten optreden en welke autonome trends er daarin te verwachten zijn. Deze informatie vormt belangrijke input voor de Toekomstvisie. Door tijdig te weten waar knelpunten of problemen zich voordoen kan er in de Toekomstsvisie een keuze gemaakt worden voor nieuw strategisch beleid dat daar op gericht is.

1.2 Wat wordt er gedaan met de informatie uit de ‘foto van de leefomgeving’?

Zoals hierboven beschreven vormt de ‘foto van de leefomgeving’ de basis voor het OER bij de Toekomstvisie van de gemeente Meierijstad. In het OER wordt het nieuwe beleid uit de Toekomstvisie getoetst op effecten in termen van kansen op positieve effecten en risico’s op negatieve effecten ten opzichte van de referentielijst. Het OER heeft een abstract karakter en de effecten worden daarom kwalitatief beoordeeld.

Door het nieuwe beleid uit de Toekomstvisie te beoordelen in het OER ontstaat een beeld van de te verwachten impact van het nieuwe beleid, inclusief mate van invloed dat het nieuwe (strategische) beleid heeft op autonome trends en ontwikkelingen ten opzichte van het bestaande beleid. In het OER wordt een samenvatting opgenomen van de ‘foto van de leefomgeving’.

Basis voor monitoring
De horizon voor de Toekomstvisie is 2040 en het karakter is abstract. Dat maakt dat het nog onduidelijk is hoe het beleid uit de Toekomstvisie precies wordt uitgevoerd. Daarnaast is er onzekerheid over de

implicaties die het beleid op lange termijn heeft voor de fysieke leefomgeving. Daarom is het belangrijk dat er vroegtijdig wordt ingezet op monitoring van de kwaliteit van de leefomgeving.

Gezien deze onzekerheden is het belangrijk om met monitoring de ‘vinger aan de pols te houden’. Dit wordt gedaan tijdens de periode dat het beleid uitgevoerd wordt. Op die manier kan er bij eventuele onvoorziene omstandigheden tijdig bijgestuurd worden. Ook voor deze monitoring is het belangrijk om een beeld te hebben van de uitgangssituatie waartegen autonome ontwikkelingen en het optreden van effecten, kansen en risico’s kunnen worden afgezet. Deze beschrijving van de ‘foto van de leefomgeving’ biedt daarom ook een basis voor toekomstige monitoring.

2 Hoe is de ‘foto van de leefomgeving’ gemaakt?

2.1 Het beoordelingskader

De kwaliteiten van de leefomgeving en de effecten van de Toekomstvisie worden in beeld gebracht aan de hand van het beoordelingskader (zie tabel 2.1). Het beoordelingskader volgt de brede en integrale benadering uit de Omgevingswet [Aan de slag met de Omgevingswet, 2019]. Dit betekent dat naast de thema’s binnen de fysieke leefomgeving het beoordelingskader ook sociale en economische thema’s bevat. Het beoordelingskader voor Meierijstad staat in onderstaande tabel.

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is een eerste versie van het beoordelingskader gepubliceerd. Onderstaand beoordelingskader is ten opzichte van de NRD verder aangescherpt, waarbij sommige beoordelingsaspecten zijn opgesplitst, samengevoegd of toegevoegd.

Tabel 2.1: Beoordelingskader zoals gehanteerd in deze ‘foto van de leefomgeving’

Thema	Beoordelingsaspect
Omgeving	Geluidhinder, luchtkwaliteit, geurhinder
Veiligheid	Omgevingsveiligheid, sociale veiligheid, verkeersveiligheid
Welzijn	Beweegvriendelijke leefomgeving, maatschappelijke basisvoorzieningen, maatschappelijke deelname
Bodem en water	Bodem, grondwater, oppervlaktewater
Natuur	Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Brabant, biodiversiteit
Landschap en cultureel erfgoed	Landschappelijke waarden, archeologie en cultuurhistorische waarden
Klimaat	Broeikasgassen, hittestress, droogte, hemelwateroverlast
Duurzaamheid	Grondstoffen en circulariteit, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, energiebehoefte en besparing, energiezuinige woningen
Wonen	Woningaanbod en -behoefte
Economie	Werkgelegenheid, agrarische sector, werklocaties en bedrijventerreinen, onderwijs en innovatie, vrijetijdseconomie
Mobiliteit	Autobereikbaarheid en doorstroming, fiets- en wandelnetwerk, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit

Definitie beoordelingsaspecten

In het beoordelingskader zijn per thema en sub-thema beoordelingsaspecten opgenomen. Per beoordelingsaspect is een beoordelingscriterium gedefinieerd. Voor de invulling van het beoordelingscriterium kunnen meerdere indicatoren gebruikt zijn.

Voorbeeld beoordelingsaspect, -criterium en indicatoren
Binnen het thema 'welzijn' is het beoordelingsaspect 'beweegvriendelijke leefomgeving en leefstijl'.

Het beoordelingscriterium daarbij is de mate van een de beweegvriendelijkheid van de leefomgeving.

De gebruikte indicatoren bij het beoordelen van dit criterium is de mate van beweegvriendelijkheid van de leefomgeving op basis van de indicator van het RIVM. Deze indicator laat per gemeente zien hoe de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving scoort op de mogelijkheid voor mensen om te bewegen en te sporten. De indicator wordt bepaald door vier deelindicatoren: sportaccommodaties, sport- en speelplekken, recreatief groen- en blauw, nabijheid van voorzieningen.

Voor elk beoordelingsaspect wordt de huidige situatie en autonome ontwikkeling beschreven. Op basis daarvan wordt er een conclusie getrokken over hoe het gesteld is met de kwaliteit van de leefomgeving. Dit wordt het kwaliteitsniveau genoemd. Belangrijk daarbij is de waardering van de kwaliteit van de leefomgeving. Aan de hand van de beoordelingsaspecten zijn de leefomgevingskwaliteiten navolgbaar en reproduceerbaar.

Resultaten van beoordeling: kwaliteitsniveaus
De beoordeling van de aspecten resulteert per aspect in een kwaliteitsniveau: groen, oranje of rood. Per aspect is een schaallat gedefinieerd voor de toekenning van een kwaliteitsniveau. In het algemeen geldt: bij kwaliteitsniveau groen is sprake van een overwegend goede kwaliteit, er is geen sprake van overschrijding van wettelijke of beleidsnormen, knelpunten of anderszins. Bij rood is sprake van overwegend slechte kwaliteit, dat wil zeggen: er is sprake van overschrijding van normen of knelpunten. Bij oranje is er in zijn algemeenheid sprake van risico op normoverschrijding of knelpunten, de kwaliteit zit dan tussen groen en rood in.

Voor het zo objectief, navolgbaar en reproduceerbaar mogelijk toekennen van kwaliteitsniveaus zijn twee aspecten bepalend:

a) Beschikbare informatie en de status daarvan;
b) Beschikbare referentiewaarde voor het definiëren van kwaliteitsniveau groen, oranje, rood.

Per beoordelingsaspect is een schaallat voor de kwaliteitsniveaus gedefinieerd op basis van bovenstaande twee aspecten. De schaallat is gebaseerd op indicatoren die het meest tot de kern van het beoordelingsaspect behoren en waar goede informatie beschikbaar voor is om er een kwaliteitsniveau aan toe te kennen. Het kan voorkomen dat er indicatoren zijn bij een beoordelingsaspect die wel in de beschrijving van de huidige situatie terugkomen, maar niet expliciet in de schaallat voor het kwaliteitsniveau. In dat geval behoort de indicator niet tot de kern van het beoordelingsaspect en/of is de beschikbare informatie niet voldoende geschikt om het te vertalen naar een schaallat. In enkele gevallen is er te weinig informatie aanwezig om een goede schaallat te maken, in dat geval is het beoordelingsaspect kwalitatief ingevuld zonder dat er een score aan toegekend is.

Beschikbare informatie en status daarvan
Hierbij is onderscheid in:

1) *Kwantitatieve informatie*: dit betreft cijfermatige informatie, bijvoorbeeld data uit rekenmodellen of meetgegevens.
2) *Kwalitatieve informatie:* dit betreft niet-cijfermatige informatie, bijvoorbeeld kaartmateriaal met landschapstypen.
3) *Expert-judgement*: in dit geval is er geen kwantitatieve of kwalitatieve informatie beschikbaar en wordt teruggevallen op het oordeel van een specialist.

Over het algemeen geldt dat kwantitatieve informatie het meest objectief, navolgbaar en reproduceerbaar is, en expert-judgement het minst. Kwalitatieve informatie zit er tussenin. Er is daarom gestreefd om de beoordeling zoveel mogelijk op basis van kwantitatieve informatie te baseren. Bij aspecten waar dat niet beschikbaar is, is teruggevallen op kwalitatieve informatie. Daar waar ook geen kwalitatieve informatie beschikbaar is, is teruggevallen op expert-judgement.

Bronvermelding
De leefomgevingskwaliteiten voor de huidige situatie en de autonome ontwikkeling zijn in beeld gebracht op basis van beschikbare (cijfermatige en kwalitatieve) informatie bij de gemeente Meierijstad, de provincie Noord-Brabant, de GGD Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en openbare bronnen. Per thema en beoordelingsaspect is in de navolgende hoofdstukken aangegeven welke bronnen specifiek zijn gebruikt. In de beschouwing van de autonome ontwikkeling zijn de gevolgen van verschillende trends en ontwikkelingen voor de verschillende beoordelingsaspecten meegewogen, zoals technologische ontwikkelingen (zoals in mobiliteit en digitalisering), maatschappelijke ontwikkelingen (zoals ontwikkeling van de economie en het aantal huishoudens) en andere autonome trends die de kwaliteit van de fysieke leefomgeving beïnvloeden (zoals klimaatverandering). Ook is meegewogen wat de verwachte invloed is als het bestaande beleid wordt voortgezet. Waar mogelijk worden belangrijke onzekerheden expliciet benoemd (denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van schone, emissieloze voertuigtechnologie).

Beschikbare referentiewaarde voor het definiëren van groen, oranje, rood
Onder referentiewaarde wordt hier verstaan een waarde waaraan een kwaliteitsniveau wordt gerelateerd. Hierbij is onderscheid gemaakt in:

1) Wettelijke normen;
2) Vastgestelde beleidsnormen of -doelstellingen;
3) Advieswaarden van instituten (bijvoorbeeld GGD, RIVM, WHO);
4) Vraag versus aanbod (vanuit maatschappij, markt);
5) Benchmark ten opzichte van gemeentelijke doelstellingen/ambities;
6) Benchmark ten opzichte van landelijk gemiddelde, tijdreeksen (ontwikkelingen van de indicator over de afgelopen tijd) en geografische vergelijkingen (cijfers en trends van vergelijkbare gemeenten of de provincie Noord-Brabant);
7) Expert judgement.

Bovenstaande opsomming moet als rangorde gezien worden in objectiviteit, navolgbaarheid en reproduceerbaarheid. Per beoordelingsaspect is deze rangorde afgelopen als een ladder, te beginnen bij 1 en eindigen bij 7. Als er wettelijke normen beschikbaar zijn, zijn die gehanteerd. Bij afwezigheid van wettelijke normen is teruggevallen op vastgestelde beleidsnormen en zo verder. Daar waar geen enkele andere referentie beschikbaar is om een kwaliteitsniveau aan te relateren, is teruggevallen op expert-judgement. In de hoofdstukken met de resultaten van de beoordeling zijn telkens aan het begin de gehanteerde informatie en referentiewaarde gedefinieerd.

Voorbeeld schaallat kwaliteitsniveau: luchtkwaliteit
Binnen het thema 'aangenaam leven' en sub-thema 'milieu' is één van de beoordelingsaspecten 'luchtkwaliteit'. Het beoordelingscriterium daarbij is de concentratie van en blootstelling aan fijnstof (PM_{10}, $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2).

Beschikbare informatie: kwantitatief, concentratiekaarten op basis van modelberekeningen.
Referentiewaarde: wettelijke normen (rijksomgevingswaarden Besluit kwaliteit leefomgeving) en gezondheidskundige advieswaarden (WHO).

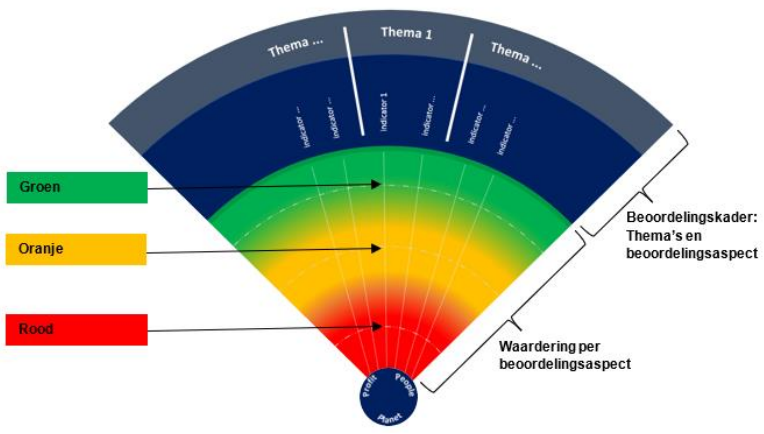
Hiermee is voor dit aspect kwantitatieve informatie beschikbaar en wettelijke normen en gezondheidskundige advieswaarden als referentiewaarden voor de definitie van kwaliteitsniveaus. Op basis hiervan is de onderstaande schaallat voor kwaliteitsniveaus toegekend.

Kwaliteitsniveau	Luchtkwaliteit
Groen	Wettelijke grenswaarden worden overal behaald en WHO-advieswaarden worden (zo goed als) overal behaald.
Oranje	Wettelijke grenswaarden worden overal of bijna overal behaald, WHO-advieswaarden worden niet gehaald
Rood	Op meerdere locaties worden wettelijke grenswaarden overschreden.

Op basis van de beschikbare kwantitatieve informatie en de gedefinieerde schaallat is het kwaliteitsniveau toegekend voor de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Het toegekende kwaliteitsniveau is een gemeentebreed beeld, daar waar er specifieke relevante afwijkingen zijn van het gemeente brede beeld wordt dat in de onderbouwende beschrijving benoemd.

De toegekende kwaliteitsniveaus zijn voor alle beoordelingsaspecten in het Rad van de leefomgeving toegekend, zoals onderstaand weergegeven.

Figuur 2.1: Algemene schaallat van de indicatoren zoals visueel weergegeven in een uitsnede van het Rad van de leefomgeving.

Waardering autonome ontwikkeling
Bij de beschouwing van indicatoren is een waardering gegeven aan de autonome ontwikkeling, op basis van een kwalitatieve inschatting van ontwikkelingen die optreden als gevolg van:

- De mate waarin autonome trends en ontwikkelingen leiden tot een vooruitgang of achteruitgang van de huidige situatie, zoals demografische veranderingen, klimaatveranderingen en veranderingen in de woningmarkt.
- De mate waarin voortzetting van bestaand (gemeentelijk) beleid leidt tot een vooruitgang of achteruitgang.

- De mate waarin besluiten over plannen, programma's en projecten die worden geïnitieerd door andere partijen zoals het Rijk, Rijkswaterstaat, waterschap en omliggende gemeenten leidt tot een vooruitgang of achteruitgang.

Toekomstjaar autonome ontwikkeling
De Toekomstvisie Meierijstad is gericht op 2040. Omdat de meeste beschikbare informatie over autonome trends of prognoses voor leefomgevingsaspecten niet verder gaan dan 2030 of omdat de onzekerheidsmarge na 2030 groot wordt, is in het OER 2030 in beginsel als toekomstjaar gehanteerd. Aanvullend is een doorkijk gegeven richting 2040.

2.2 Welke wetten, regels en beleid worden meegenomen in de 'foto van de leefomgeving'?

Bij het opstellen van de Toekomstvisie is rekening gehouden met regelgeving en beleid van andere overheden. Daarbij gaat het om beleid en besluiten die onderdeel zijn van de volgende plannen en programma's:

- **Europese regelgeving:** mer-richtlijn, Vogel- en Habitatrichtlijn, NEC-richtlijn, Kaderrichtlijn water, Richtlijn luchtkwaliteit, Europese Richtlijn Overstromingsrisico's, Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB), Verdrag van Malta, Verdrag van Granada.
- **Nationale regelgeving en beleid:**
  - *Wetten:* Omgevingswet (Ow), Klimaatwet, Erfgoedwet 2016, Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz), Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn);
  - *Besluiten:* Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);
  - *Nota's:* Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Nationaal waterplan 2022-2027, Structuurvisie buisleidingen (2012-2035), Waterbeleid 21e Eeuw, Klimaatakkoord, Water en Bodem Sturend, Energieakkoord, Schone Lucht Akkoord, GALA-akkoord, Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN), Nationaal Isolatieprogramma (2022);
- **Regionaal:** Actieplan Geluid 2024-2029, Routekaart Stalaanpassingen 2024, Beleidskader Wonen en Werken (2024), Natuurnetwerk Brabant Natuurbeheerplan, Maatregelenkaart Biodiversiteit, Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030, Verkenning toeristisch-recreatieve samenwerking Noordoost-Brabant (2024), Beleidskader Milieu 2030, Integraal Veiligheidsplan 2023-3026 (gemeentes Meierijstad, Heusden, Boxtel, Sint-Michielsgestel & Vught), Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022 – 2027, Nota Bodembeheer (2019), Grondwaterconvenant en Droogteagenda (2021), Programma Schoon Water Waterschap de Dommel, Waterbeheerplan Waterschap Aa en Maas (2027), Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (BOS), Energieagenda 2019 – 2030, Visie Klimaatadaptatie, Regionale Energiestrategie (RES), Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030, Beleidskader Mobiliteit Koers 2030, Regionale Mobiliteitsprogramma's;
- **Gemeentelijk:** Verordening geurhinder en veehouderij Veghels Buiten (2023), Detailhandelvisie (2019), Biodiversiteitsbeleid 2022-2030, Woonzorgvisie (2024), Mobiliteitsvisie (2021), Nota Bodembeheer 2019-2024, Programma Water en Riolering (2022), Erfgoedverordening (2018), Erfgoedvisie 2020 – 2030, Beleidskader Duurzame Dnergie 2030, Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2023 – 2026, Actieplan Energiebesparing (2023).

2.3 Wat wordt er al ontwikkeld in de gemeente Meierijstad?

Op dit moment vinden er ook ruimtelijke ontwikkelingen plaats in de gemeente Meierijstad of zijn deze vastgesteld. Dit is relevant om mee te nemen omdat het onderdeel uitmaakt van de autonome ontwikkeling. Het gaat om de onderstaande fysiek ruimtelijke ingrepen.

Veghels Buiten
Veghels Buiten is een woonlandschap, waar wonen in een landelijke groene omgeving centraal staat. In totaal worden er circa 2.200 woningen gebouwd, verspreid over verschillende buurten die worden ingepast in het landschap.
De eerste 1.000 woningen zijn inmiddels gebouwd, de voorbereiding voor de ontwikkeling van het laatste deelgebied (Veghels Buiten Noordoost, maximaal 1.250 woningen) is op dit moment gaande.

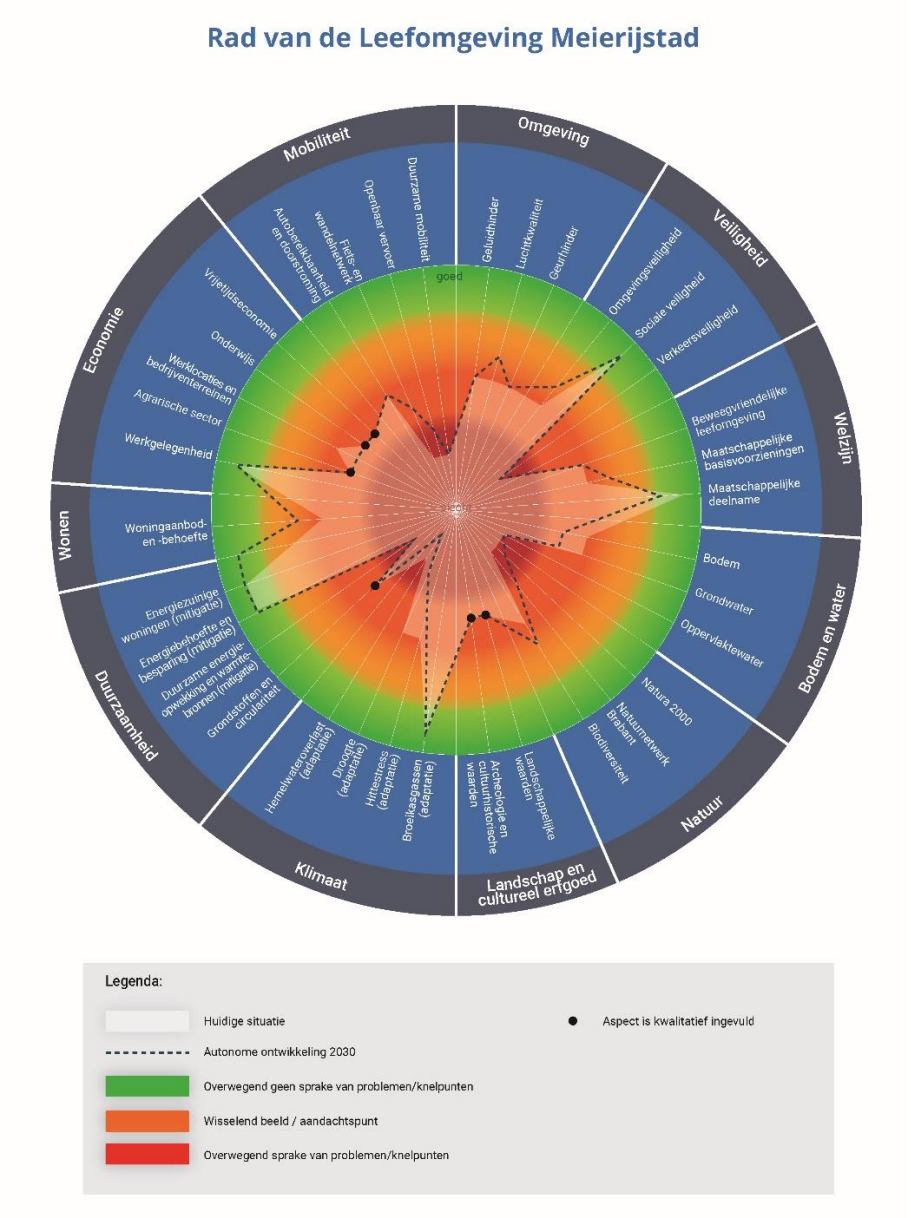
Grote Braeck
Grote Braeck is een nieuwe woningbouwlocatie aan de zuidzijde van Schijndel tussen Plein, Langstraat en Venushoek. Er zullen circa 240 woningen gerealiseerd worden in diverse prijsklassen en categorieën (twee-kappers, rijwoningen, levensloopbestendige woningen (‘rug-aan-rug’), appartementen en zelfbouwkavels).

Sint-Oedenrode woningbouwplannen
De gemeenteraad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met het Actieplan woningbouw “Bouwoffensief Meierijstad”. Het actieplan heeft de onder andere de ambitie om de realisatie van woningbouw in Sint-Oedenrode te versnellen voor tenminste 550 extra woningen.
Uitgangspunt in het actieplan voor de versnelling: ‘woningen waar volgens de prognoses behoefte aan is in minder tijd te realiseren; niet uiterlijk 2040, maar minimaal vijf jaar eerder’.

Foodpark Veghel
Aan de zuidkant van Veghel, gelegen aan de A50, ontwikkelt de gemeente Meierijstad een nieuw, 70 hectare groot uitgeefbaar bedrijventerrein. De eerste drie fasen (met een totale oppervlakte aan uitgeefbaar bedrijventerrein van circa 51 ha) zijn inmiddels in ontwikkeling genomen en nagenoeg volledig verkocht. De vierde en laatste fase is momenteel in ontwikkeling.

3 Wat blijkt er uit de Foto van de leefomgeving?

De resultaten van de Foto van de leefomgeving zijn samengevat weergegeven in het Rad van de leefomgeving gemeente Meierijstad (zie onderstaand figuur). De witte lijn geeft de huidige situatie weer, de witte stippellijn de autonome ontwikkeling in 2030. Het verschil tussen de autonome ontwikkeling en de huidige situatie geeft weer in hoeverre er sprake is van een negatieve of positieve autonome trend voor de verschillende indicatoren. De positie van de lijnen in het Rad (de doorgetokken lijn en de stippellijn) is per indicator bepaald aan de hand van de definitie en de gehanteerde schaallat voor de waardering van de huidige en autonome situatie, zoals in de hoofdstukken per thema en beoordelingsaspect beschreven en verantwoord is.[1]

Figuur 3.1: Rad van de leefomgeving gemeente Meierijstad.

[1] *Voor een aantal aspecten is vanwege veelal onvoldoende passende informatie geen kwaliteitsniveau toegekend. Die aspecten worden in de Foto van de leefomgeving kwalitatief beschreven. Voor de zichtbaarheid en compleetheid zijn ze wel in het Rad van de leefomgeving opgenomen, maar dan als zwarte punten – die respresenteren geen kwaliteitsniveau.*

Onderstaand worden voor de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen beknopte samenvattingen gegeven. De volgende hoofdstukken bevatten de volledige beschrijvingen voor alle beoordelingsaspecten.

3.1 Kwaliteitsniveaus, knelpunten en aandachtspunten

Huidige situatie: wisselend kwaliteitsbeeld
De huidige staat van de fysieke leefomgeving in Meierijstad laat een wisselend beeld zien. Vooral voor de aspecten sociale veiligheid, maatschappelijke deelname, broeikasgassen, energiebesparing en -behoefte, energiezuinige woningen en werkgelegenheid staat de fysieke leefomgeving er op dit moment over het algemeen goed voor (‘groen’). Leefomgevingsaspecten met een laag kwaliteitsniveau (‘rood’) zijn verkeersveiligheid, oppervlaktewater, Natura 2000, Natuurnetwerk Brabant, hemelwateroverlast, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, fiets- en wandelnetwerk, openbaar vervoer en deelmobiliteit en duurzame mobiliteit.

Autonome ontwikkeling 2030: negatieve en positieve trends
De autonome ontwikkeling in Meierijstad laat wisselende trends zien in de kwaliteit van de leefomgeving. Bij de meeste aspecten die in de huidige situatie ‘in het rood’ staan, wordt ook bij autonome ontwikkeling (2030) een laag kwaliteitsniveau verwacht. Daarbij wordt voor hemelwateroverlast een verslechterende trend verwacht (binnen kwaliteitsniveau ‘rood’). Ook voor droogte wordt een verslechterende trend verwacht, van ‘oranje’ naar ‘rood’. Voor verkeersveiligheid, oppervlaktewater, duurzame energieopwekking en duurzame mobiliteit wordt een gelijkblijvend kwaliteitsniveau verwacht, waarmee bij autonome ontwikkeling nog steeds sprake is van ‘rood’. Voor Natura 2000 en openbaar vervoer en deelmobiliteit wordt een verbeterende autonome trend verwacht, maar niet voldoende om ‘uit het rood’ te komen. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij alle bovengenoemde aspecten de belangrijkste opgaven voor de Toekomstvisie.

De aspecten bodem, grondwater, hittestress en werklocaties en bedrijventerreinen zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, en laten autonoom een verslechterende trend zien. Ook voor deze aspecten liggen belangrijke opgaven voor de Toekomstvisie.

Daarentegen zijn de aspecten natuurnetwerk Brabant en fiets- en wandelnetwerk in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, maar is de verwachting dat deze autonoom verbeteren naar kwaliteitsniveau ‘oranje’. De aspecten geluidhinder, geurhinder, beweegvriendelijke leefomgeving en autobereikbaarheid en doorstroming zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, en laten autonoom geen verandering zien.

De aspecten luchtkwaliteit, omgevingsveiligheid, maatschappelijke basisvoorzieningen, biodiversiteit en woningaanbod en -behoefte zijn in de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’ en laten autonoom een verbetering binnen ‘oranje’ zien.

De aspecten maatschappelijke deelname en werkgelegenheid laten een autonome verslechterende trend zien binnen kwaliteitsniveau ‘groen’. Sociale veiligheid, broeikasgassen, energiebehoefte en -besparing en energiezuinige woningen laten een gelijkblijvende autonome trend zien binnen kwaliteitsniveau ‘groen’.

3.2 Aandachtspunten voor verdere uitwerking van de Toekomstvisie

De beoordelingsaspecten die in de huidige situatie en autonome ontwikkeling beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en ‘oranje met verslechterende trend’ zijn aangemerkt als knelpunt en aandachtspunt. Vanuit het belang van de kwaliteit van de leefomgeving liggen bij deze aspecten de

belangrijkste opgaven voor de Toekomstvisie. De aspecten waar het om gaat en specifieke aandachtspunten zijn hieronder omschreven.

Knelpunten
Knelpunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en autonoom ‘in het ‘rood’ blijven of van ‘oranje’ naar ‘rood’ verslechteren.

Verkeersveiligheid
Het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners in Meierijstad is hoger dan andere weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland.

Oppervlaktewater
De meeste waterlichamen voldoen wat betreft chemische en ecologische toestand niet aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Natura 2000
In de Natura 2000-gebieden rondom Meierijstad worden de instandhoudingsdoelstellingen niet behaald. De stikstofdeposities in die gebieden liggen boven de kritische depositiewaarden.

Droogte
Bijna overal in de gemeente is sprake van zeer grote droogtegevoeligheid van de natuur, de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) ligt overal of bijna overal in de gemeente te diep onder het maaiveld (meer dan 1,5 meter).

Hemelwateroverlast
Op veel plekken in de stedelijke gebieden is sprake van water op straat na een extreme bui (eens per 100 jaar) en het percentage verhard oppervlak in de bebouwde omgeving van de gemeente is overwegend groter dan 70%.

Duurzame energieopwekking en warmtebronnen
Het aandeel duurzaam opgewekte energie voldoet niet aan de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs zoals opgesteld door de Europese Unie.

Openbaar vervoer
De gemiddelde afstand tot een treinstation en een andere OV-halte is in Meierijstad groter dan het landelijk gemiddelde en de ontsluitingskwaliteit is slechter dan gemiddeld genomen over Nederland.

Duurzame mobiliteit
Alle indicatoren (energieverbruik, aantal deelauto’s per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto’s per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets) liggen in Meierijstad lager dan het provinciale gemiddelde.

Aandachtspunten
Aandachtspunten zijn de aspecten die in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘rood’ en autonoom verbeteren naar ‘oranje’ of in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘oranje’ en autonoom verslechteren binnen ‘oranje’.

Bodem
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat er meerdere verontreinigde locaties zijn (‘zinkassen’). In de toekomst is in Sint-Oedenrode sprake van risico op toename van bodemdaling.

Grondwater
De kwaliteit van het grondwater is over het algemeen goed, maar de gemiddelde grondwaterstand is van dien aard dat sprake is van risico op verdroging. Onder invloed van klimaatverandering kan dat dat richting 2030 toenemen.

Natuurnetwerk Brabant
Het doel van de provincie Noord-Brabant is om uiterlijk in 2027 alle nieuwe natuur en ontbrekende schakels voltooid te hebben, het is onzeker of dat overal in Meierijstad gaat lukken

Hittestress
Het stedelijk hitte eiland effect is op enkele plekken binnen de bebouwde kom matig (tussen de 1°C en 2°C) en er sprake is van nachtelijke hittestress van maximaal een week. Er is risico dat bestaand beleid niet genoeg is om toename van hittestress vanwege klimaatverandering te verminderen.

Werklocaties en bedrijventerreinen
Het aanbod aan werklocaties en bedrijventerreinen kan niet volledig voorzien in de marktvraag, op korte termijn wordt een tekort verwacht. Met name voor doorgroei en uitbreiding van bestaande bedrijven is weinig plek. Het harde aanbod aan werklocaties en bedrijventerrein is bij autonome ontwikkeling in 2030 in het segment modern-gemengd niet in evenwicht met met de provinciale vraagraming.

Fiets- en wandelnetwerk
De score van het fietsnetwerk van de Fietsersbond ligt in Meierijstad voor nagenoeg alle indicatoren (onder andere beleving, onderhoud, netwerk) onder het landelijke gemiddelde en er is in grotere mate sprake van ontbrekende schakels in het fiets- en wandelnetwerk. Bestaand gemeentelijk beleid voorziet in verbeteren van het fiets – en wandelnetwerk, maar zal vooral de subjectieve indicatoren (zoals beleving) van de fietsscore van de Fietsersbond positief beïnvloeden.

Naast bovenstaande aandachtspunten geldt dat de aspecten geluidhinder, geurhinder, beweegvriendelijke leefomgeving en autobereikbaarheid en doorstroming in de huidige situatie beoordeeld zijn met kwaliteitsniveau ‘oranje’ en autonoom geen verbetering of verslechtering laten zien. Ook hier liggen opgaven voor de Toekomstvisie.

4 Omgeving

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘omgeving’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Geluidhinder		=
Luchtkwaliteit		↗
Geurhinder		=

4.1 Geluidhinder

4.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Geluidhinder	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Geluidbelasting (wegverkeer, vliegverkeer en cumulatie) • Aantal geluidbelaste woningen langs provinciale wegen • Percentage volwassenen dat ernstige geluidhinder ondervindt
Beschikbare referentiewaarden	Wettelijk toegestane waarden voor geluid bij woningen volgens de Omgevingswet en WHO-advieswaarden.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	In vrijwel alle woongebieden wordt voldaan aan de wettelijke standaardwaarde voor geluid bij woningen en aan de WHO-advieswaarden. De wettelijke grenswaarde wordt niet overschreden.
Oranje	In meerdere woongebieden is sprake van overschrijding van de wettelijke standaardwaarde en de WHO-advieswaarden. De wettelijke grenswaarde wordt niet of niet meer dan op enkele plekken overschreden.
Rood	In meerdere woongebieden wordt niet voldaan aan de wettelijke grenswaarde voor geluid bij woningen.

4.1.2 Huidige situatie

Omgevingsgeluid kan een grote bijdrage leveren aan de beleving van de leefomgeving. Te veel geluid is vaak onwenselijk of zelfs schadelijk. Gezondheidseffecten als slaapverstoring, gehoorschade, risico op hart- en vaatziekten of verminderd prestatievermogen en leerproblemen bij kinderen willen we uiteraard zoveel mogelijk voorkomen.

Een belangrijke basis voor de afweging in het kader van het aspect geluid is de Omgevingswet. Deze wet biedt geluidgevoelige functies (zoals wonen) bescherming tegen geluid van wegverkeer, spoorwegen en industrie door middel van zonering. De wettelijke standaard- en grenswaarden die doorgaans gelden op de gevels van woningen zijn in Tabel 4.1 weergegeven.

In de wettelijke standaard- en grenswaarden wordt onderscheid gemaakt tussen L_{den} en L_{night}. L_{den} is het geluid gedurende een geheel etmaal over een heel jaar gemiddeld. Bij het berekenen van de L_{den}-waarde geldt dat het geluid in de avond (19.00-23.00 uur) en de nacht (23.00-07.00 uur) extra zwaar telt. De L_{night}-waarde is het gemiddelde geluid over een heel jaar, waarbij alleen het geluid in de nacht (23.00-07.00 uur) telt.

Tabel 4.1: Wettelijke grenswaarden geluid bij woningen volgens de Omgevingswet [Overheid.nl, 2024a]

Bron	Standaardwaarde	Grenswaarde bestaande geluidgevoelige gebouwen	Grenswaarde nieuwe geluidgevoelige gebouwen
Provinciale wegen en rijkswegen	50 dB L_{den}	65 dB L_{den}	60 dB L_{den}
Gemeentewegen	53 dB L_{den}	70 dB L_{den}	70 dB L_{den}
Lokale spoorwegen en hoofdspoorwegen	55 dB L_{den}	70 dB L_{den}	65 dB L_{den}
Industrieterreinen	50 dB L_{den} 40 dB L_{night}	60 dB L_{den} 50 dB L_{night}	55 dB L_{den} 45 dB L_{night}

Omdat geluidshinder invloed heeft op de gezondheid, heeft de Europese Unie besloten de richtlijn omgevingslawaai op te stellen. Deze richtlijn is verwerkt in de Omgevingswet. Op basis van de richtlijn omgevingslawaai maakt de provincie elke 5 jaar een geluidbelastingkaart en een Actieplan. Het ontwerp Actieplan Geluid 2024-2029 van de provincie Noord-Brabant is vastgesteld op 2 juli 2024 en is gebaseerd op de geluidbelastingkaart (peiljaar 2022). De provincie wil bij het aanleggen en onderhouden van provinciale wegen de geluidshinder voor bewoners in de directe omgeving beperken. De geluidsdrempel is daarbij vastgesteld op 60 dB. De provincie wil zo geluidsbelastingen hoger dan 60 dB voorkomen of verhelpen. 50 dB is de standaardwaarde voor provinciale wegen die wordt gehanteerd in de Omgevingswet. Bij deze waarde is het geluid volgens de Omgevingswet aanvaardbaar en is de kans op gezondheidsschade klein [Provincie Noord-Brabant, 2024a].

In 2018 heeft de WHO (World Health Organization) nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor geluid gepubliceerd: Environmental Noise Guidelines for the European Region (2018). De richtlijn geeft aanbevelingen voor weg-, rail-, vliegverkeer, windturbines en recreatiegeluid en is gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten (tot en met 2014). In Tabel 4.2 zijn de WHO-advieswaarden weergegeven ten aanzien van weg-, rail- en vliegverkeer. De WHO-advieswaarden zijn zonder aftrek conform art. 110g Wet geluidhinder.

Tabel 4.2: WHO-advieswaarden [2018] m.b.t. jaargemiddelde en nachtelijke blootstelling aan geluid door weg-, rail-, en vliegverkeer [RIVM, 2018a]

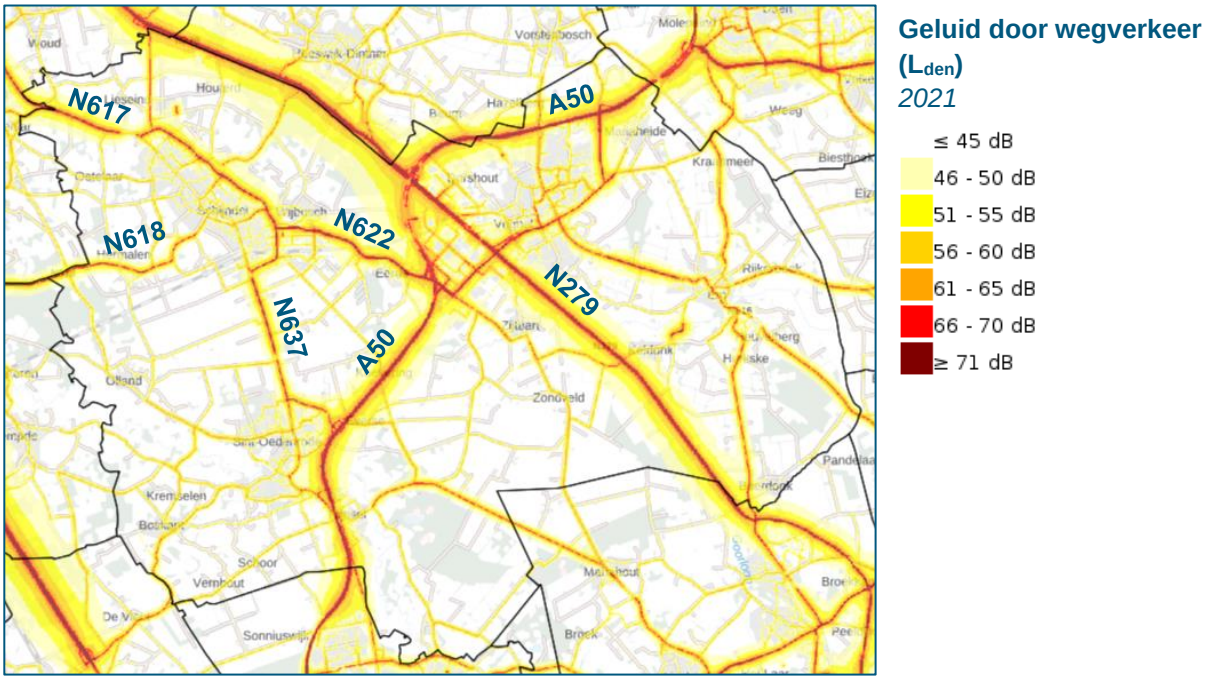
Bron	Jaargemiddelde blootstelling	Onderbouwing	Nachtelijke blootstelling	Onderbouwing
Wegverkeer	53 dB L_{den}	10% ernstige hinder	45 dB L_{night}	3% ernstige slaapverstoring
Railverkeer	54 dB L_{den}	10% ernstige hinder	44 dB L_{night}	3% ernstige slaapverstoring
Vliegverkeer	45 dB L_{den}	10% ernstige hinder	40 dB L_{night}	11% ernstige slaapverstoring

Wegverkeer

De wettelijke grenswaarde voor wegverkeer is 70 dB op de gevel van een woning (voor gemeentewegen). De standaardwaarde is 53 dB (voor gemeentewegen). In Figuur 4.1 is het geluid door wegverkeer (L_{den}) in de gemeente Meierijstad weergegeven. Dit zijn zowel de rijkswegen, provinciale wegen als de gemeentewegen.

In de figuur is te zien dat het meeste geluid wordt geproduceerd op de A50, de N279, de N617/Structuurweg, de N618, de N637 en de N622/Corridor/Udenseweg. Langs deze wegen is sprake van een overschrijding van de standaardwaarde (50 dB provinciale wegen en rijkswegen en 53 dB gemeentewegen) en de WHO-

advieswaarde (53 dB) op de gevels van woningen. De dorpen en woningen die dicht langs deze routes liggen zullen de meeste geluidhinder ervaren.

Figuur 4.1: Geluid van wegverkeer (L_{den}) in de gemeente Meierijstad in 2021 [RIVM, 2021a]

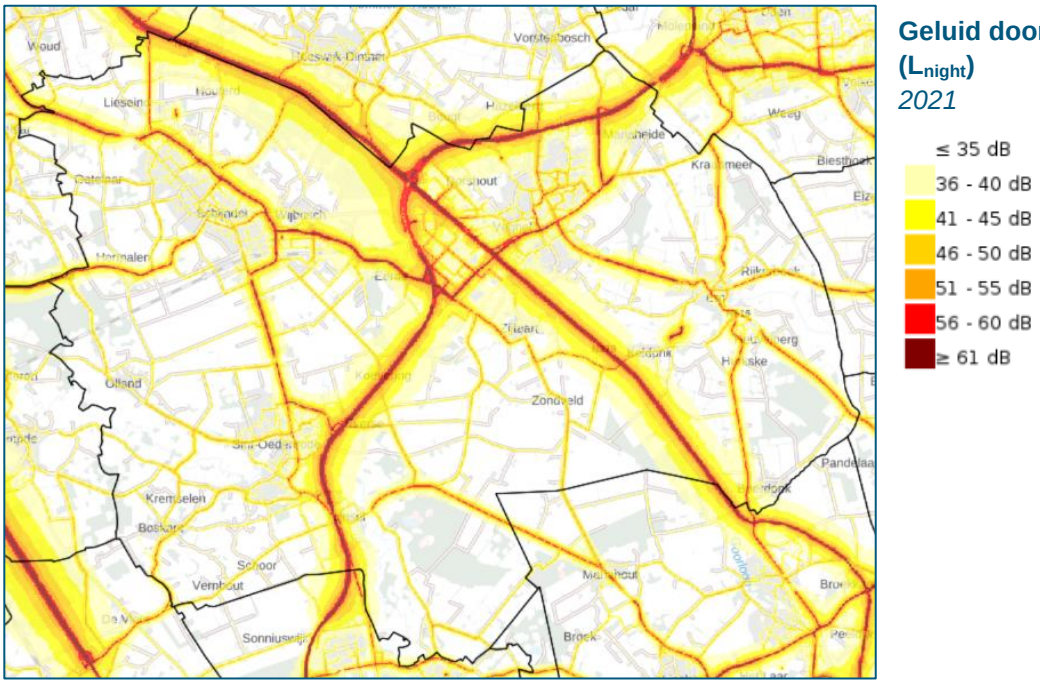
In 2019 heeft de provincie Noord-Brabant met geluidmodellen het aantal geluidbelaste woningen door provinciale wegen berekend. In Tabel 4.3 is weergegeven hoeveel woningen in de gemeente Meierijstad blootgesteld worden aan geluidniveaus door verkeer op provinciale wegen. De wettelijke grenswaarde voor wegverkeer op provinciale wegen is 65 dB op de gevel van een bestaande woning. Uit onderstaande tabel blijkt dat langs de N279, de N617, de N622 en de N637 deze grenswaarden overschreden worden. Voor deze situaties is de provincie Noord-Brabant het bevoegd gezag. Wettelijk gezien is er geen noodzaak om een overschrijding van de grenswaarde bij bestaande woningen weg te nemen, tenzij sprake is van een saneringssituatie. In het Actieplan Geluid 2024-2029 van de provincie Noord-Brabant is te zien dat er langs deze wegen zogenaamde ‘saneringswoningen’ gelegen zijn, die wat betreft geluid nog niet gesaneerd zijn [Provincie Noord-Brabant, 2024a]. De betreffende woningen moeten wat betreft geluid uiterlijk in 2039 gesaneerd zijn.[2]

Tabel 4.3: Aantal geluidbelaste woningen L_{den} langs provinciale wegen in 2019 [Provincie Noord-Brabant, 2022a]

Weg	Aantal geluidbelaste woningen Lden in dB				
	55-60	60-65	65-70	70-75	>75
N279	124	63	15	9	1
N617	9	15	5	0	0
N618	39	8	0	0	0
N622	37	19	2	0	0
N637	6	15	9	0	0

[2] *Saneren wat betreft geluid wil zeggen dat er onderzocht moet worden of geluidbeperkende maatregelen mogelijk zijn waarmee bepaalde streefwaarden behaald kunnen worden. Als die gehaald kunnen worden, dan moeten de betreffende maatregelen getroffen worden. Bij provinciale wegen is de provincie daarvoor het bevoegde gezag, waarbij de rijksoverheid de maatregelen financiert.*

Naast de jaargemiddelde blootstelling (L_{den}) wordt volgens de WHO-advieswaarden ook getoetst aan de nachtelijke blootstelling (L_{night}). Voor wegverkeer is de advieswaarde 45 dB L_{night}. Figuur 4.2 geeft de nachtelijke blootstelling door wegverkeergeluid in de gemeente Meierijstad weer. De WHO-advieswaarden worden overschreden op de gevels van woningen. Dit vindt plaats langs wegen die hierboven opgenoemd zijn.

Figuur 4.2 Geluid-van wegverkeer (L_{night}) in de gemeente Meierijstad in 2021 [RIVM, 2021b]

In Tabel 4.4 is weergegeven hoeveel woningen in de gemeente Meierijstad 's nachts blootgesteld worden aan geluidniveaus door verkeer op provinciale wegen. De WHO-advieswaarden (45 dB L_{night}) worden op alle provinciale wegen in de gemeente overschreden.

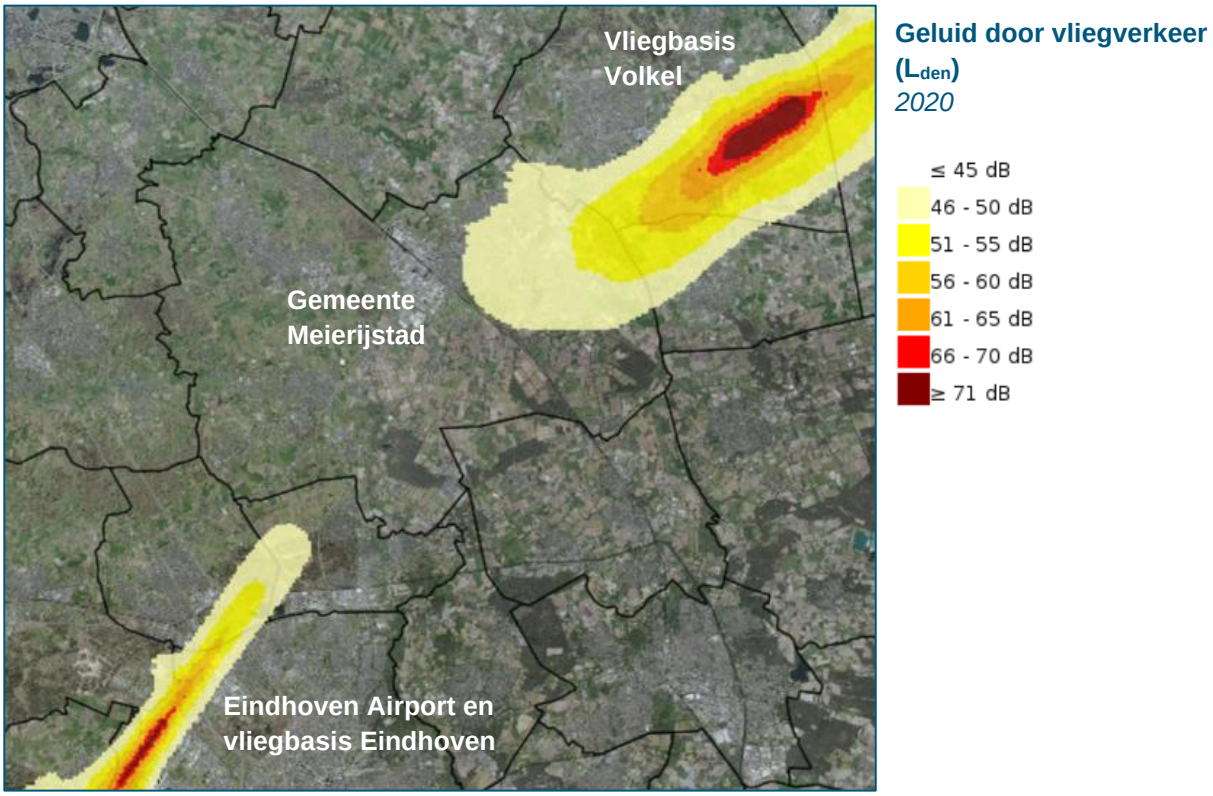
Tabel 4.4: Aantal geluidbelaste woningen L_{night} in Meierijstad langs provinciale wegen in 2019 [Provincie Noord-Brabant, 2022a]

	Aantal geluidbelaste woningen L_{night} in dB				
Weg	55-60	60-65	65-70	70-75	>75
N279	83	44	13	5	0
N617	13	5	2	0	0
N618	18	0	0	0	0
N622	32	5	0	0	0
N637	14	12	1	0	0

Vliegverkeer

Rondom de gemeente Meierijstad liggen twee luchthavens: Volkel en Eindhoven. Beide luchthavens dienen als militaire vliegbasis. Eindhoven is naast militaire vliegbasis ook in gebruik als civiel vliegveld. Het luchtvaartgeluid in Nederland moet binnen vastgelegde grenzen blijven. Deze grenzen zijn per luchthaven vastgesteld in een luchthavenbesluit in de vorm van geluidcontouren. De contouren van twee luchthavens vallen niet over het grondgebied van de gemeente Meierijstad heen [Overheid.nl, 2024b; Overheid.nl, 2024c]. Ondanks dat is er in de gemeente Meierijstad toch sprake van geluid(hinder) door vliegverkeer. Dit is te zien in Figuur 4.3. De vliegbasis Volkel veroorzaakt een jaargemiddelde geluidbelasting van 46-55 dB

Lden in oostelijke grondgebied van Meierijstad, boven Erp. De WHO-advieswaarde (45 dB L_{den}) wordt hiermee overschreden.

Figuur 4.3: Geluid door vliegverkeer (L_{den}) in en rondom de gemeente Meierijstad [RIVM, 2020a]

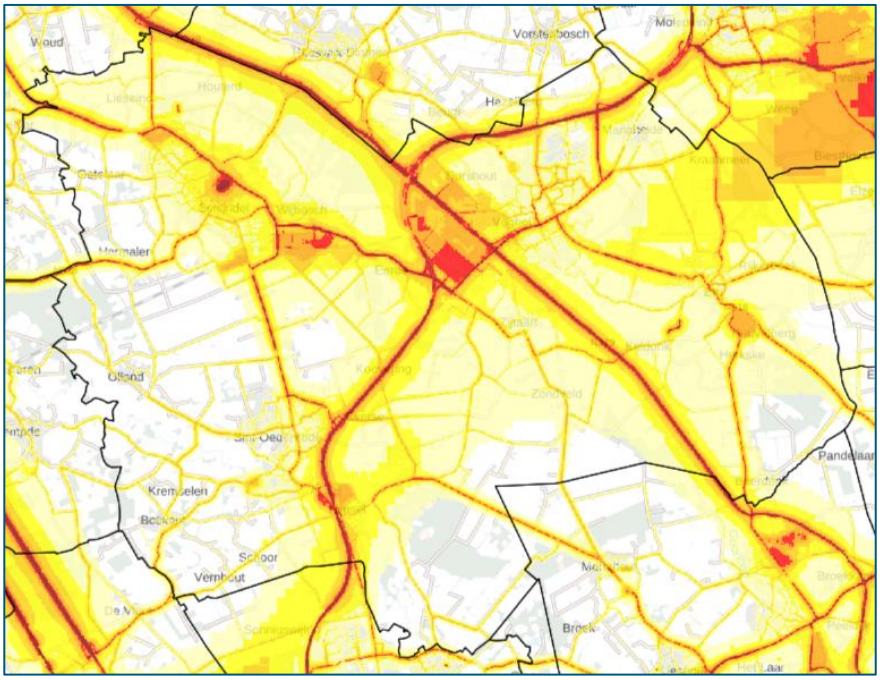
Industrie

Rondom veel industrieterreinen is een geluidzone opgenomen. Dit betekent dat de bedrijven op dat industrieterreinen samen een bepaalde hoeveelheid geluid produceren. Deze hoeveelheid geluid is hoger dan in een woonwijk. Voor industrieterreinen geldt een wettelijke grenswaarde van 60 dB L_{den} en 50 dB L_{night} op woningen.

Cumulatie van geluid

Het gecumuleerd geluid op de gevel is het geluid van verschillende geluidbronnen tezamen op de gevel van een woning. Het gaat hier om het gemiddelde geluidsniveau per jaar van wegverkeer, treinverkeer, vliegtuigen, industrie en windturbines. Treinverkeer en windturbines zijn er niet in de gemeente Meierijstad. De berekening van cumulatie van geluid houdt rekening met verschillen in hinderlijkheid van verschillende geluidbronnen.

In Figuur 4.4 is de cumulatie van geluid (L_{den}) weergegeven in de gemeente Meierijstad. Zoals uit bovenstaande paragrafen al duidelijk is geworden is die het hoogst langs de hoofdwegen en vliegroute van vliegbasis Volkel. Daarnaast laat de kaart zien dat de geluidbelasting op industrieterreinen hoger is.

Figuur 4.4: Cumulatie van geluid (L_{den}) in de gemeente Meierijstad in 2020 [RIVM, 2020b]

Ervaring van geluidhinder

In de Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen van de GGD is gevraagd naar de geluidhinder die werd ervaren in de gemeente Meierijstad in 2022. De resultaten hiervan zijn te zien in Tabel 4.5. Hieruit blijkt dat de grootste bron ernstige geluidhinder verkeer en bedrijven/industrie is. Hierna ervaren veel bewoners geluidhinder van vliegverkeer (12%). Opvallend is dat dit percentage veel hoger is dan het provinciale gemiddelde (4%). De ervaren geluidhinder is in Meierijstad sinds 2020 voor bijna alle bronnen toegenomen (zie rode pijlen in de tabel).

Tabel 4.5: Percentage volwassenen dat in de afgelopen 12 maanden ernstige geluidhinder geeft ervaren (minimaal 8 op een schaal van 0-10) [GGD, 2022]

	Meierijstad 2020	Meierijstad 2022	Provincie Noord-Brabant 2022	Matig stedelijke gemeenten 2022
Verkeer > 50 km/u	4	5 ↑	6	5
Verkeer max. 50 km/u	4	8 ↑	8	7
Vliegverkeer	11	12 ↑	4	6
Brommers/scooters	6	8 ↑	10	8
Buren	5	4 ↓	5	5
Bedrijven/industrie	1	2 ↑	1	1
Verkeer en bedrijven/industrie	17	20 ↑	19	17

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’. Op meerdere plekken is sprake van overschrijding van de wettelijke standaardwaarde en de WHO-advieswaarden. De wettelijke grenswaarde wordt op enkele plekken langs provinciale wegen overschreden, voornamelijk de N279.

4.1.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
Autonoom zijn er trends en ontwikkelingen die mogelijk zorgen voor meer geluidhinder:

- Ontwikkeling van windmolens.
- Toename airco's.
- Toename warmtepompen met buitenunits (ventilatoren).
- Bevolkingsgroei waarvoor er meer verkeer bijkomt.

Het groeiend aantal elektrische voertuigen kan juist voor een vermindering van geluidhinder zorgen. Aangezien bij hogere snelheid het bandengeluid bepalend is (bij personen- en bestelauto's vanaf plm. 30 km/u, bij vrachtauto's vanaf plm. 70 km/u), heeft het elektrisch rijden ter hoogte van rijkswegen en provinciale wegen naar verwachting geen effect op de mate van geluidoverlast.

Provinciaal beleid
Het Actieplan Geluid 2024-2029 van de provincie Noord-Brabant is vastgesteld op 2 juli 2024.
Voor het actieplan heeft de provincie een plandrempel vastgesteld. Dat is de grens van de geluidbelasting op woningen waarvan de provincie vindt dat deze niet wenselijk is. Na afweging van belangen en op basis van gezondheid, haalbaarheid en betaalbaarheid hanteren de provincie als plandrempel een geluidbelasting van 60 dB. Uit de geluidbelastingkaart van de provincie blijkt dat bij een groot aantal woningen de geluidbelasting meer bedraagt dan deze drempelwaarde.

In het Actieplan heeft de provincie maatregelen opgenomen. De belangrijkste zijn het toepassen van stil asfalt bij regulier groot onderhoud. Met de MGR-methode (Milieugezondheidsrisico) wordt de milieugezondheid in beeld gebracht. De MGR geeft een gezondheidskundige beoordeling van de milieukwaliteit. Met dit instrument worden locaties geïdentificeerd waar (toekomstige) bewoners op basis van de gecumuleerde milieubelasting een hoog risico lopen op gezondheidseffecten. De provincie geeft aan zich te realiseren dat de geluidbelasting buiten niet altijd afdoende te reduceren is naar een situatie onder de plandrempel. Daarom wil de provincie de bewoners waar een geluidsaneringsproject speelt middels een subsidieregeling tegemoetkomen in de kosten om ten minste een goed binnenniveau te realiseren. De provincie verwacht dat na het treffen van de in de periode 2024-2029 voorgenomen maatregelen het aantal gehinderden met circa 2% en het aantal slaapgestoorden met 5% zal afnemen. Daarbij wordt opgemerkt dat met de voorgenomen maatregelen, de geluidbelasting bij 14% van de gehinderden in een lagere geluidklasse terecht zullen komen. Wanneer ook de bovenwettelijke gevelmaatregelen worden meegewogen zal het aantal gehinderden volgende de provincie verder afnemen. [Provincie Noord-Brabant, 2024a]. In de gemeente Meierijstad zullen er maatregelen genomen gaan worden bij twee provinciale wegen: N617 en N637. Bij beide wegen zal bij onderhoud geluidreducerend asfalt aangelegd worden. Onderhoud aan de N637 zal in 2025 plaatsvinden en onderhoud aan de N617 zal voor 2027 plaatsvinden.

Geluid vanwege provinciale wegen gaat vallen onder het regime van provinciale 'geluidproductieplafonds' (gpp) zoals opgenomen in de Omgevingswet. Een gpp geeft aan hoeveel geluid is toegestaan op 'geluidreferentiepunten'[3]. Met een gpp bewaakt de provincie het geluid door provinciale wegen. Bij toelaten van een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied is het geluid gelijk aan het geluid bij volledige benutting van het gpp. Hetzelfde geldt voor Rijkswegen, waarvoor de Rijksoverheid de gpp's moet vaststellen en industrieterreinen, waarvoor gemeenten de gpp's moeten vaststellen.

Gemeentelijk beleid
De gemeente Meierijstad heeft op dit moment geen vigerend geluidbeleid.

[3] *Virtuele punten aan weerszijden van alle provinciale wegen, iedere 100 meter.*

Onder de Omgevingswet gaat de gemeente te maken krijgen met de zogenaamde ‘basisgeluidemissie’ (bge). Dat houdt in dat de gemeente van alle wegen in haar beheer met meer dan 2.500 motorvoertuigen per etmaal, vast moet leggen wat het bronvermogen van de betreffende wegen is (uitgedrukt in L_{den}). Na het vastleggen van deze bge in een geluidregister moet de gemeente de ontwikkeling van het geluid iedere 5 jaar monitoren. Als daarbij blijkt dat de geluidemissie op een weg met meer dan 1,5 dB is toegenomen, dan moet de gemeente verplicht maatregelen afwegen. Een gemeente mag zelf bepalen voor wel jaar zij de bge vastlegt, zolang het niet later is dan 2026. Op dit moment is niet bekend wanneer gemeenten hun bge vastgesteld moeten hebben.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn vereisten opgenomen over het betrekken van het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel en de aanvaarbaarheid van het gecumuleerde geluid op een geluidgevoelig object. Om te voorkomen dat deze afweging in elk individueel geval opnieuw gemaakt moet worden (bijvoorbeeld bij het realiseren van woningen), is het raadzaam om hier een generiek gemeentelijk afwegingskader voor op te stellen.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. Enerzijds kan de mate van geluidhinder toenemen door ontwikkelingen rondom de energietransitie en autonome toename van verkeer. Anderzijds kan de mate van geluidhinder afnemen door de maatregelen aan provinciale wegen in het provinciale Actieplan Geluid en in bebouwde kommen met een lage rijsnelheid door het groeiend aantal elektrische voertuigen. Al met al is daarbij een gelijkblijvende trend te verwachten.

4.1.4 Doorkijk 2040

Bij een verwacht toenemend bevolkingsaantal na 2030 kan de potentiële groep ernstig gehinderden door geluid grote worden. Kwaliteitsniveau oranje lijkt hierdoor ook na 2030 aannemelijk. In hoeverre de trend wijzigt is afhankelijk van ontwikkelingen in geluidreducerende technieken bij bijvoorbeeld motorvoertuigen en van de mate waarin de gemeente Meierijstad na 2030 maatregelen treft om de geluiddeken te reduceren.

4.2 Luchtkwaliteit

4.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Luchtkwaliteit	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Concentraties fijnstof (PM_{10} $PM_{2.5}$) en stikstofdioxide (NO_2) • Incidentie astma, hart- en vaatziekten, longkanker en vroegtijdige sterfte door luchtverontreiniging • Mate van bezorgdheid over de luchtkwaliteit
Beschikbare referentiewaarden	Wettelijke grenswaarden (rijksomgevingswaarden) Besluit kwaliteit leefomgeving en WHO-advieswaarden ($PM_{10,}$ $PM_{2.5}$ en NO_2)
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De concentraties fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) zijn in de hele gemeente onder de wettelijke grenswaarden en WHO-advieswaarden
Oranje	De concentraties fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) zijn in de hele gemeente onder de wettelijke grenswaarden, maar boven de WHO-advieswaarden
Rood	De concentraties fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) overschrijden de wettelijke grenswaarden

4.2.2 Huidige situatie

De afgelopen decennia is de lucht in Nederland een stuk schoner geworden en voldoet nu vrijwel overal aan de Europese normen. Het huidige beleid is gericht op het halen van wettelijke grenswaarden. Hoewel de luchtkwaliteit grotendeels aan de normen voldoet, veroorzaakt luchtverontreiniging nog steeds aanzienlijke gezondheidsschade. Fijnstof in de lucht leidt in Nederland tot een levensduurverkorting van naar schatting twaalf maanden. Volgens de Gezondheidsraad leiden concentraties fijnstof, stikstofdioxide en ozon in de lucht naar schatting tot 12.000 vroegtijdige sterfgevallen per jaar [Gezondheidsraad, 2018].

Naast wettelijke grenswaarden zijn er ook de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit. Deze waarden liggen lager dan de wettelijke grenswaarden en zijn gericht op het creëren van een gezonde leefomgeving. Eind 2021 zijn de WHO-advieswaarden bijgesteld. De waarden zijn fors lager geworden ten opzichte van de advieswaarden uit 2005. In Tabel 4.6 zijn de wettelijke grenswaarden en de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit weergegeven.

Voorstel voor aanscherping van Europese grenswaarden

De Europese Raad en het Europees Parlement hebben voorjaar 2024 ingestemd met een voorstel voor aanscherping van EU-luchtkwaliteitsnormen. Die zijn opgenomen in een nieuwe Europese richtlijn voor luchtkwaliteit die op 14 oktober 2024 formeel is aangenomen door de Europese Raad. Dat betekent dat er vanaf 2030 strengere eisen gaan gelden voor fijn stof (PM_{10}, $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2). De nieuwe regels gelden voor alle lidstaten van de Europese Unie en vormen de basis voor bijvoorbeeld de grenswaarden in de nationale wetgeving. Eind 2026 moeten de lidstaten hun nationale regels in lijn gebracht hebben met de richtlijn [Informatiepunt Leefomgeving, 2024]. Tot die tijd gelden de huidige wettelijke grenswaarden zoals opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In deze Foto van leefomgeving is primair gekeken naar de actuele wettelijke grenswaarden, en is voor de autonome ontwikkeling aanvullend een doorkijk gemaakt naar de concentraties in Meierijstad in relatie tot de voorgestelde nieuwe grenswaarden.

Tabel 4.6: Grenswaarden en WHO-advieswaarden PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_2.

Stof	Toetsingsperiode	Actuele wettelijke grenswaarde	Voorgestelde nieuwe grenswaarde	WHO-advieswaarde
Fijnstof PM_{10}	Jaargemiddeld	40 µg/m^3	20 µg/m^3	15 µg/m^3
	Etmaalgemiddeld	50 µg/m^3, mag max. 35 keer per jaar overschreden worden	45 µg/m^3, mag max. 18 keer per jaar overschreden worden	45 µg/m^3
Fijnstof $PM_{2,5}$	Jaargemiddeld	25 µg/m^3	10 µg/m^3	5 µg/m^3
Stikstofdioxide NO_2	Jaargemiddeld	40 µg/m^3	20 µg/m^3	10 µg/m^3

Fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$)

Fijnstof is onderverdeeld in PM_{10} en $PM_{2,5}$. De cijfers staan voor een verschil in de grootte van de stof. Hoe kleiner de diameter van het stof, hoe dieper dit het menselijk lichaam binnen kan dringen en schadelijk kan zijn voor de gezondheid.

PM_{10}

In Tabel 4.7 zijn de gemiddelde en maximale waarden voor PM_{10} in Meierijstad in 2022 weergegeven conform het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK) van het RIVM [RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat zowel de gemiddelde als de maximale waarden in Meierijstad onder de huidige wettelijke grenswaarden liggen (jaargemiddeld en etmaalgemiddeld). De hoogste maximale etmaalgemiddelde waarde is bij veehouderijen te zien. De gemiddelde en maximale waarden in Meierijstad liggen boven de WHO-advieswaarden.

Tabel 4.7: PM_{10} in 2022 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage, zonder zeezoutcorrectie) [RIVM, 2024].

Stof	Gemiddeld[4]		Maximaal[5]	
	Langs wegen	*Bij veehouderijen*	*Langs wegen*	*Bij veehouderijen*
PM_{10} jaargemiddeld	18 µg/m^3	18 µg/m^3	23 µg/m^3	23 µg/m^3
PM_{10} etmaalgemiddeld	7 overschrijdingen	7 overschrijdingen	11 overschrijdingen	32 overschrijdingen

In Figuur 4.5 zijn de jaargemiddelde concentraties PM_{10} in 2022 in een kaart weergegeven. De hoogste concentraties PM_{10} bevinden zich rond de N279 – industriegebied De Dubbelen en bij industriegebied Molenakker bij Erp. De concentraties zijn hoger in de kernen en langs de hoofdwegen ten opzichte van het buitengebied.

$PM_{2,5}$

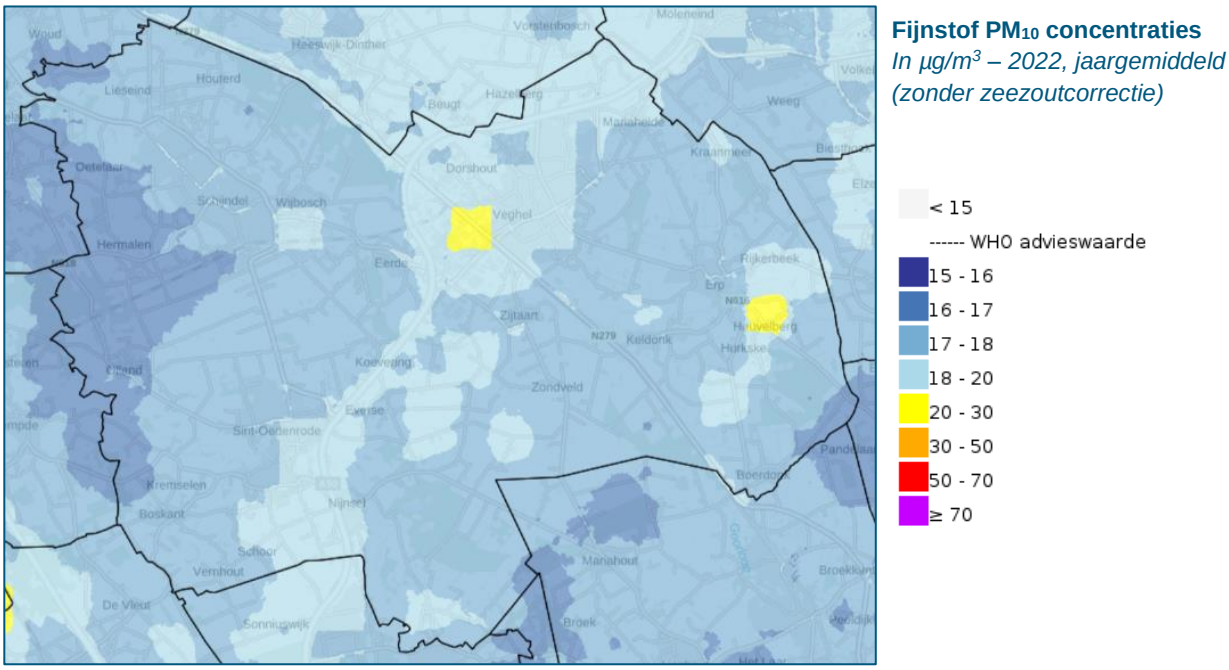
In Tabel 4.8 zijn de gemiddelde en maximale waarden voor $PM_{2,5}$ in Meierijstad in 2022 weergegeven conform het CIMLK van het RIVM [RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat de gemiddelde en maximale waarden in Meierijstad onder de huidige wettelijke grenswaarden liggen. De gemiddelde en maximale waarden in Meierijstad liggen boven de WHO-advieswaarden.

Tabel 4.8: $PM_{2,5}$ in 2022 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage) [RIVM, 2024].

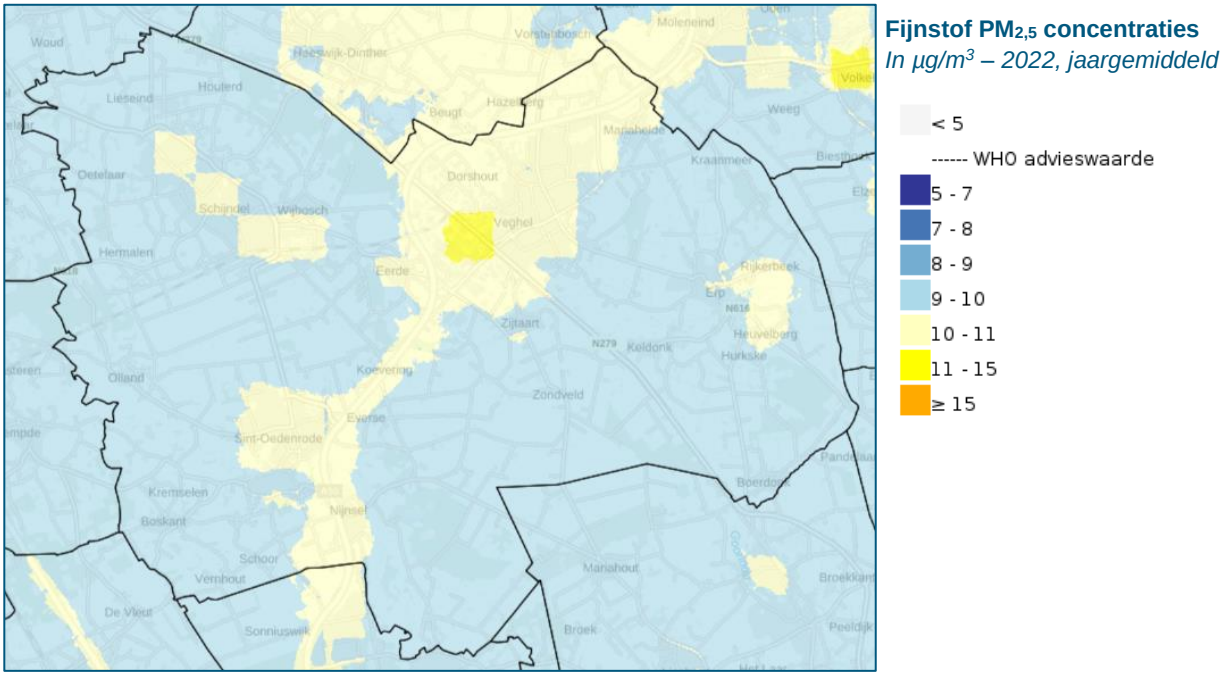
Stof	Gemiddeld	Maximaal
	Langs wegen	*Langs wegen*
$PM_{2,5}$ jaargemiddeld	10 µg/m^3	14 µg/m^3

[4] *Gemiddelde waarde van alle toetspunten in CIMLK binnen Meierijstad.*
[5] *Maximale waarde van alle toetspunten in CIMLK binnen Meierijstad.*

In Figuur 4.6 zijn de concentraties $PM_{2.5}$ in 2022 weergegeven. De hoogste concentraties bevinden zich rond de N279 – industriegebied De Dubbelen. De concentraties zijn hoger in de kernen en langs de hoofdwegen ten opzichte van het buitengebied.

Figuur 4.5: Concentraties fijnstof (PM_{10}) in de gemeente Meierijstad in 2022 [RIVM, 2022a]

Figuur 4.6: Concentraties fijnstof ($PM_{2,5}$) in de gemeente Meierijstad in 2022 [RIVM, 2022b]

Stikstofdioxide (NO_2)

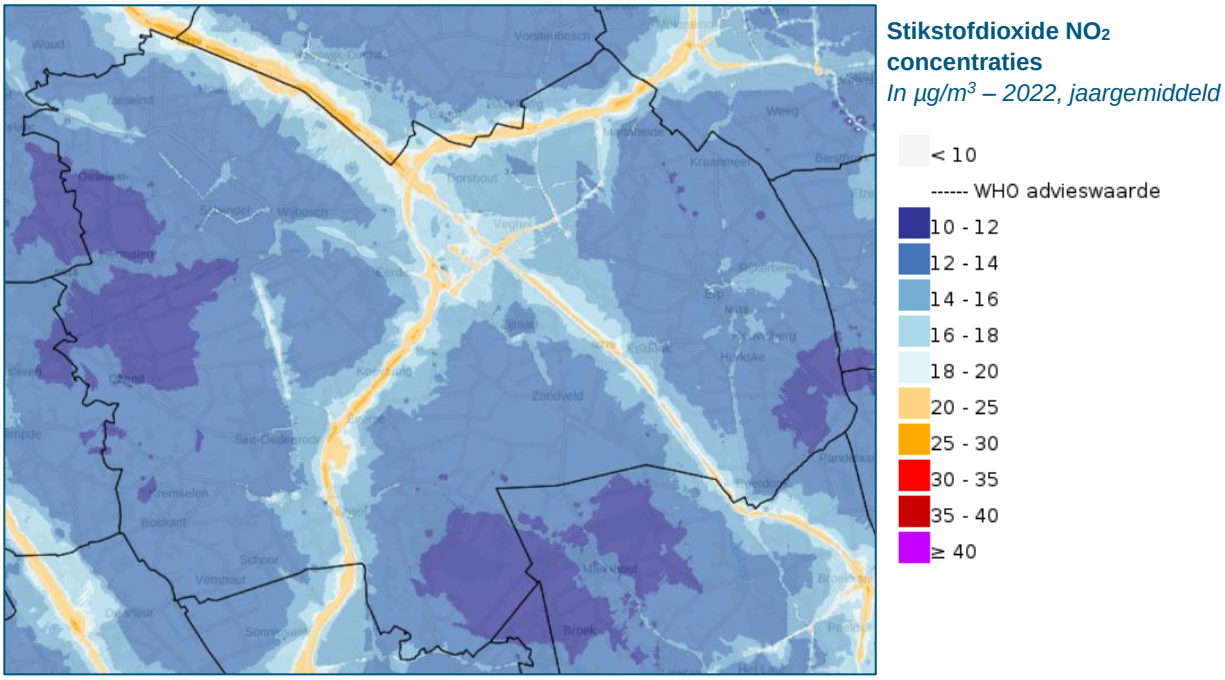
Naast fijnstof is stikstofdioxide (NO_2) van invloed op de volksgezondheid. In Tabel 4.9 zijn de gemiddelde en maximale waarden voor NO_2 in Meierijstad in 2022 weergegeven conform het CIMLK van het RIVM

[RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat de gemiddelde en maximale waarden in Meierijstad onder de huidige wettelijke grenswaarden liggen. De gemiddelde en maximale waarden in Meierijstad liggen boven de WHO-advieswaarden.

Tabel 4.9: NO_2 in 2022 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage) [RIVM, 2024].

Stof	Gemiddeld	Maximaal
	Langs wegen	*Langs wegen*
NO_2 jaargemiddeld	17 µg/m^3	29 µg/m^3

In Figuur 4.7 zijn de NO_2 concentraties weergeven. De hoogste concentraties zijn te zien langs de hoofdwegen.

Figuur 4.7: Concentraties stikstofdioxide (NO_2) in de gemeente Meierijstad in 2022 [RIVM, 2022c]

Gezondheid

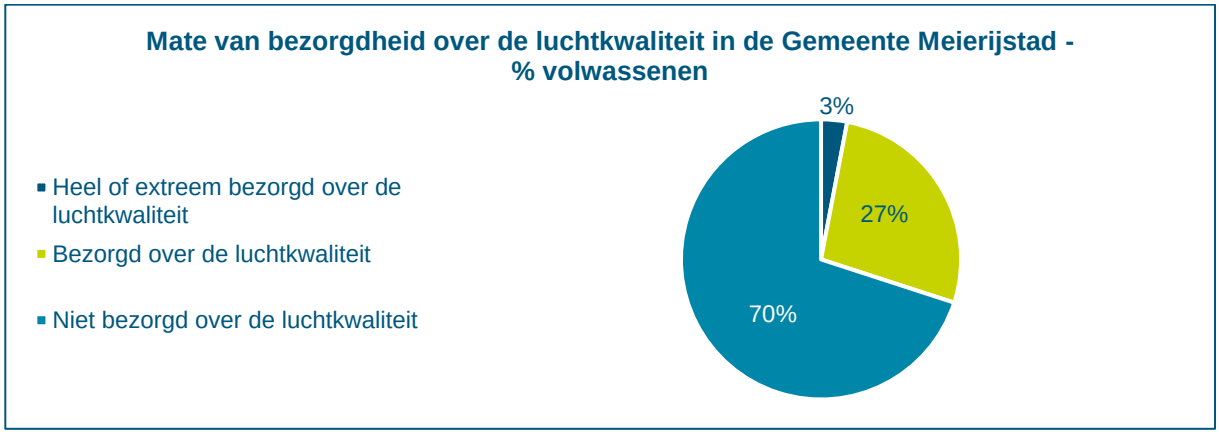
Zoals al eerder benoemd is de luchtverontreiniging gelinkt aan gezondheidsschade. In Tabel 4.10 is de incidentie van astma, hart- en vaatziekten, longkanker en vroegtijdige sterfte door luchtverontreiniging in 2019 weergegeven. Hieruit blijkt dat de luchtkwaliteit in de gemeente Meierijstad zeker een aandeel heeft in het voorkomen van deze aandoeningen, maar dat dit niet veel afwijkt van de mate waarin dit voorkomt in de provincie.

Tabel 4.10: Incidentie astma, hart- en vaatziekten, longkanker en vroegtijdige sterfte door luchtverontreiniging in 2019 [GGD, 2019]

Incidentie	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Kinderen (0-18 jaar) met astma veroorzaakt door luchtverontreiniging (NO_2)	19%	20%
Patiënten met hart- en vaatziekten (40+ jaar) veroorzaakt door luchtverontreiniging (NO_2)	22%	23%
Longkankerpatiënten (50+ jaar) veroorzaakt door luchtverontreiniging (PM_{10})	16%	15%

Incidentie	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Vroegtijdige sterfte veroorzaakt door luchtverontreiniging (PM_{10} en NO_2)	362 dagen	358 dagen

In Figuur 4.8 is weergegeven in welke mate volwassenen bezorgd zijn over de luchtkwaliteit in de gemeente Meierijstad. Uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen van de GGD blijkt dat het overgrote deel (70%) van de volwassenen in Meierijstad niet bezorgd is over de luchtkwaliteit. 30% is wel bezorgd en 3% is heel of extreem bezorgd over de luchtkwaliteit.

Figuur 4.8: Mate van bezorgdheid over de luchtkwaliteit in de Gemeente Meierijstad in percentage volwassenen [GGD, 2022]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de concentraties fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) in de hele gemeente onder de actuele wettelijke grenswaarden liggen, maar boven de WHO-advieswaarden uitkomen.

4.2.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
De kwaliteit van de lucht is grotendeels afhankelijk van landelijke en internationale ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en technologische ontwikkelingen. Ontwikkelingen met betrekking tot een veranderd klimaat hebben invloed op de luchtkwaliteit. Extreme weeromstandigheden kunnen leiden tot pieken in de verslechtering van luchtkwaliteit. Klimaatmaatregelen kunnen daarentegen een positief effect hebben op de luchtkwaliteit, maar het is onzeker hoe groot die effecten zijn. Het gebruik van andere vormen van mobiliteit (bijvoorbeeld elektrisch vervoer) een positief effect hebben. Door onder andere de verwachte toenemende bevolkingsdichtheid, voortgaande verstedelijking en groei van het verkeer zullen naar verwachting meer mensen worden blootgesteld aan een relatief hogere concentratie van luchtverontreiniging [RIVM, 2023].

Provinciaal en gemeentelijk beleid
De overheid heeft het Schone Lucht Akkoord (SLA) opgesteld met het doel de gezondheidsschade door luchtvervuiling in 2030 te beperken met minimaal 50% ten opzichte van 2016. Rijksoverheid [2020]. De gemeente Meierijstad heeft het SLA ondertekend, net als de provincie Noord-Brabant. De Provincie Noord-Brabant ondersteund gemeenten bij het treffen van maatregelen [Provincie Noord-Brabant, 2023].

Gemeenten die meedoen aan het SLA zijn verplicht elk jaar bekend te maken welke vorderingen zij hebben gemaakt. Binnen het SLA wil Meierijstad meedoen aan een pilot waarin wordt onderzocht wat erbij komt kijken om een wijk houtstookvrij of houtstookarm te maken; vooral gericht op particuliere haarden en kachels

binnenshuis. Daarnaast wil Meierijstad meedoen in een pilot waarbij het RIVM meetstations uit het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit beschikbaar stelt. Inwoners en bedrijven kunnen dan sensoren plaatsen om lokaal de luchtkwaliteit te meten en de gegevens uit te wisselen [Omroep Meierij, 2020].

Aanscherping van grenswaarden

Zoals eerder aangegeven is er 14 oktober 2024 een nieuwe Europese richtlijn voor luchtkwaliteit aangenomen, met per 2030 strengere grenswaarden dan de huidige wettelijke normen. Eind 2026 moeten de lidstaten hun nationale regels in lijn gebracht hebben met de richtlijn. Als de nieuwe normen niet gehaald dreigen te worden, dan moet een lidstaat vóór 2030 een routekaart opstellen. Daarin moeten beleidslijnen en maatregelen staan om op tijd aan de grenswaarden te voldoen. Als er na 2030 toch nog overschrijdingen zijn, dan moeten binnen 2 jaar na constatering aanvullende maatregelen vastgelegd worden in een luchtkwaliteitsplan.

De huidige Europese grenswaarden zijn in Nederland als rijksomgevingswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen. Deze moeten uiterlijk 2026 aangepast zijn naar de nieuwe Europese grenswaarden. Bij een (dreigende) overschrijding van een (rijks)omgevingswaarde schrijft de Omgevingswet[6] voor dat de overheid een programma met maatregelen op moet stellen, om te zorgen dat voldaan wordt aan de betreffende omgevingswaarde. Als er na implementatie van de Europese grenswaarden in de Nederlandse wetgeving in Meierijstad sprake is van een (dreigende) overschrijding van een rijksomgevingswaarde, dan moet er rekening mee gehouden worden dat er een gemeentelijk programma opgesteld moet worden. Het traject van implementatie van de nieuwe grenswaarden in de Nederlandse wetgeving moet daar duidelijkheid over geven. Dat is aan de Rijksoverheid.

Prognoses in CIMLK

In het CIMLK zijn prognoses voor de concentraties PM_{10}, $PM_{2,5}$ en NO_2 opgenomen in 2030, op basis van het huidige vastgestelde beleid (Europees, nationaal, regionaal).

PM_{10}

In Tabel 4.11 zijn de prognoses voor gemiddelde en maximale waarden voor PM_{10} in Meierijstad in 2030 weergegeven conform het CIMLK van het RIVM [RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat de prognoses voor zowel de gemiddelde als de maximale waarden in Meierijstad lager liggen dan in de huidige situatie, en daarmee nog steeds ook onder de actuele wettelijke grenswaarden. Als naar de voorgestelde nieuwe grenswaarden gekeken wordt, dan liggen de prognoses voor gemiddelde en maximale jaargemiddelde waarden daaronder.

Gemiddeld genomen liggen de prognoses voor de jaargemiddelde waarden in 2030 op het niveau van de WHO-advieswaarde, de maximale waarden liggen daarboven. Het is onzeker of in 2040 overal in Meierijstad onder de WHO-advieswaarde gekomen wordt.

Tabel 4.11: PM_{10} in 2030 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage, zonder zeezoutcorrectie) [RIVM, 2024]

Stof	Gemiddeld[7]		Maximaal[8]	
	Langs wegen	*Bij veehouderijen*	*Langs wegen*	*Bij veehouderijen*
PM_{10} jaargemiddeld	15 µg/m^3	15 µg/m^3	19 µg/m^3	19 µg/m^3
PM_{10} etmaalgemiddeld	6 overschrijdingen	7 overschrijdingen	7 overschrijdingen	27 overschrijdingen

[6] Art. 3.10 Omgevingswet.
[7] *Gemiddelde waarde van alle toetspunten in CIMLK binnen Meierijstad.*
[8] *Maximale waarde van alle toetspunten in CIMLK binnen Meierijstad.*

$PM_{2,5}$

In Tabel 4.12 zijn de prognoses voor de gemiddelde en maximale waarden voor $PM_{2,5}$ in Meierijstad in 2030 weergegeven conform het CIMLK van het RIVM [RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat de prognoses voor zowel de gemiddelde als de maximale waarden in Meierijstad lager liggen dan in de huidige situatie, en daarmee nog steeds ook onder de actuele wettelijke grenswaarden. Als naar de voorgestelde nieuwe grenswaarden gekeken wordt, dan liggen de prognoses voor de maximale jaargemiddelde waarden daarboven.

De geprosnoticeerde gemiddelde en maximale waarden in 2030 liggen boven het niveau van de WHO-advieswaarde. Aangezien de maximale waarde in 2040 meer dan gehalveerd moet zijn ten opzichte van 2030, is het op basis van de huidige inzichten niet aannemelijk dat in 2040 overal in Meierijstad onder de WHO-advieswaarde uitgekomen wordt.

Tabel 4.12: $PM_{2,5}$ in 2030 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage) [RIVM, 2024]

Stof	Gemiddeld	Maximaal
	Langs wegen	*Langs wegen*
$PM_{2,5}$ jaargemiddeld	8 µg/m^3	11 µg/m^3

NO_2

In Tabel 4.13 zijn de prognoses voor de gemiddelde en maximale waarden voor NO_2 in Meierijstad in 2030 weergegeven conform het CIMLK van het RIVM [RIVM, 2024]. Uit de tabel volgt dat de prognoses voor zowel de gemiddelde als de maximale waarden in Meierijstad lager liggen dan in de huidige situatie, en daarmee nog steeds ook onder de actuele wettelijke grenswaarden. Als naar de voorgestelde nieuwe grenswaarden gekeken wordt, dan liggen de prognoses voor de maximale jaargemiddelde waarden daarboven.
De geprosnoticeerde gemiddelde en maximale waarden in 2030 liggen boven het niveau van de WHO-advieswaarde. Aangezien de maximale waarde in 2040 meer dan gehalveerd moet zijn ten opzichte van 2030, is het op basis van de huidige inzichten niet aannemelijk dat in 2040 overal in Meierijstad onder de WHO-advieswaarde uitgekomen wordt.

Tabel 4.13: NO_2 in 2030 in Meierijstad (achtergrondconcentratie + lokale bronbijdrage) [RIVM, 2024]

Stof	Gemiddeld	Maximaal
	Langs wegen	*Langs wegen*
NO_2 jaargemiddeld	13 µg/m^3	27 µg/m^3

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verbeterende trend: de concentraties nemen naar verwachting af, maar het is niet aannemelijk dat in Meierijstad in 2030 overal onder de WHO-advieswaarden gekomen wordt.

4.2.4 Doorkijk 2040

Het is aannemelijk dat technologische ontwikkelingen met betrekking tot onder andere schone mobiliteit ook na 2030 doorzetten. De verwachting is dat door aangescherpte grenswaarden, technologische ontwikkelingen en beleid op verschillende niveaus zal leiden tot een verdere verbetering van de luchtkwaliteit tot 2040.

4.3 Geurhinder

4.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Geurhinder	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Achtergrondbelasting geur • Percentage geurgehinderden per bron
Beschikbare referentiewaarden	Geurhinderkaart veehouderijen getoetst aan de GGD-richtlijnen
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De achtergrondbelasting bij woonfuncties en gemengde functies voldoet aan de GGD-normen
Oranje	De achtergrondbelasting bij woonfuncties en gemengde functies voldoet op een aantal locaties niet aan de GGD-normen
Rood	De achtergrondbelasting bij woonfuncties en gemengde functies voldoet op veel locaties niet aan de GGD-normen

4.3.2 Huidige situatie

Geurhinder door veehouderijen

Geurhinder kan optreden door langdurige blootstelling aan een geur of (kortdurende) blootstelling aan onaangename geuren. In de gemeente Meierijstad bevindt zich meerdere veehouderijen. Veehouderijen zijn mogelijke bronnen voor geurhinder en daarom gelden voor veehouderijen regels met betrekking tot aan te houden afstanden tot voor geurhinder gevoelige objecten zoals woningen.

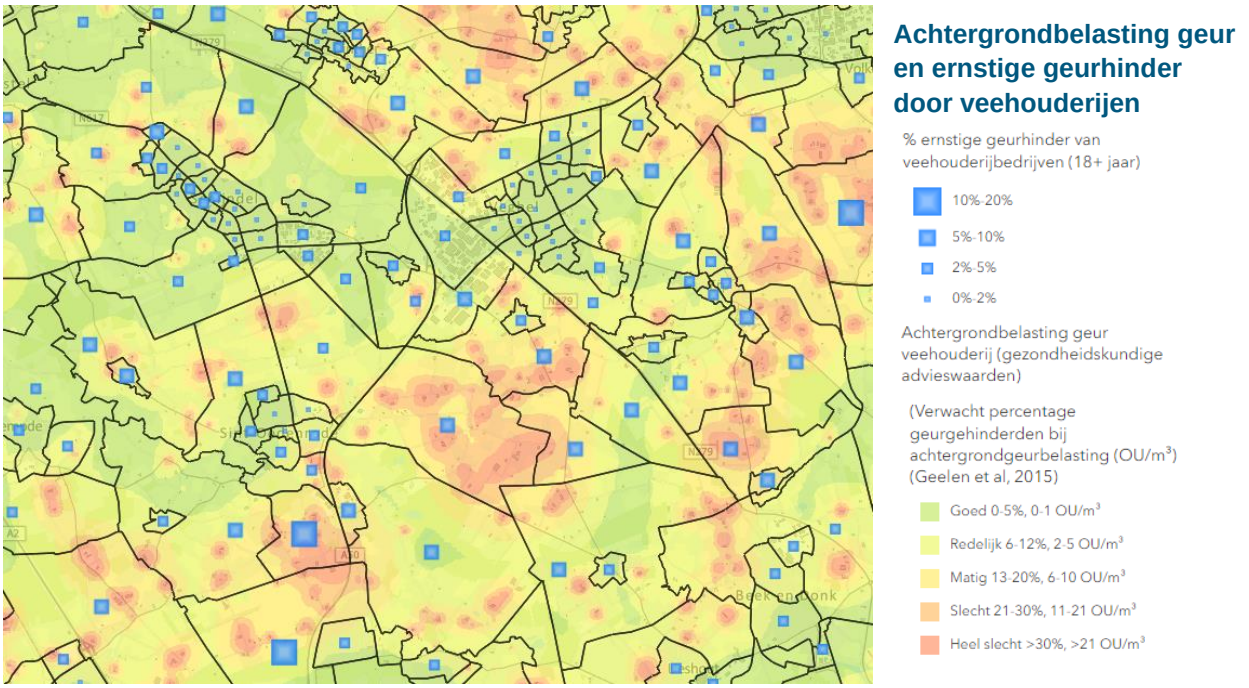
De GGD heeft voor geurhinder van veehouderijen advieswaarden opgesteld. Bij woonfuncties acht de GGD meer dan 12% geurhinder onacceptabel (dit komt overeen met maximaal 2 OU/m^3 in de woonkern). Bij gemengde functies (wonen en werken) zijn hogere geurhinderpercentages denkbaar. Hoger dan 20% geurhinder vindt de GGD onacceptabel (dit komt overeen met maximaal 10 OU/m^3 in het buitengebied).

Tabel 4.14: GGD-beoordeling geurhinder van veehouderijen [RIVM, 2022e]

Percentage geurgehinderden	Geurbelasting (OU/m3)	
	Voorgrond	*Achtergrond*
Woonfuncties (12%)	2	5
Gemengde functies (20%)	5	10

Een regel over geurbelasting door veehouderij op een geurgevoelig object in een gemeentelijke verordening is bij inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel geworden van het tijdelijk omgevingsplan. De Verordening geurhinder en veehouderij Veghels Buiten staat een maximale waarde van 5 ouE/m3 toe voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in het gebied ‘Veghels Buiten’. Dit sluit aan bij de adviezen van de GGD voor acceptabele geurnormen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in gemengd gebied [Gemeente Meierijstad, 2023a].

In Figuur 4.9 is de geursituatie in Meierijstad weergegeven. In de kaart is de achtergrondbelasting door veehouderijen in OU/m^3 weergegeven. Op een aantal locaties in het buitengebied de achtergrondbelasting hoog/(heel) slecht (>11 OU/m^3). Op deze locaties is daarom sprake van een slechte geursituatie bij geurgevoelige objecten (gebouwen bestemd voor wonen of verblijf). De slechte geursituaties bevindt zich met name in de kern Nijnsel en (vanzelfsprekend) in het buitengebied (waar relatief weinig woningen zijn ten opzichte van de kernen).

Figuur 4.9: Achtergrondbelasting geur en ernstige geurhinder door veehouderijen [GGD, 2022 & ODZOB, 2023]

In onderstaande tabel is het percentage volwassenen (18+) weergegeven dat in 2022 ernstige geurhinder heeft ervaren. Uit deze tabel blijkt dat in Nijnsel, Boskant, Olland en Veghel-noord de meeste geurhinder wordt ervaren. Het percentage komt niet boven de 12% (GGD-richtlijn).

Tabel 4.15: Percentage geurgehinderden door veehouderijen in verschillende wijken in Meierijstad (18+) [GGD, 2022]

Wijk	Percentage ernstig geurgehinderden (18+)		
	Door veehouderijbedrijven	*Door mest uitrijden*	*Door opslag/productie van veevoer*
Veghel-midden	0	2	0
Veghel-noord	5	5	4
Veghel-oost	2	3	1
Veghel-west	1	3	2
Schijndel-centrum	2	1	1
Schijndel-west	4	2	2
Schijndel-oost, Wijbosch	3	6	2
Sint-Oedenrode	4	2	0
Nijnsel, Boskant, Olland	9	5	2
Gemeente Meierijstad	*3*	*3*	*2*

Geurhinder door overige bronnen

Naast veehouderijen zijn er ook andere bronnen die geurhinder kunnen veroorzaken. In onderstaande tabel zijn deze andere bronnen weergegeven. In Meierijstad ervaart in 14% van de volwassenen (18+) ernstige geurhinder. Dit komt deels door veehouderijen, zoals hierboven al toegelicht. Maar ook vliegverkeer en open haard/allesbrand veroorzaken relatief veel geurhinder in Meierijstad. In 2022 zijn in Meierijstad 91 klachten van geuroverlast binnengekomen bij de Milieuklachtencentrale [Brabant in Zicht, 2022].

Tabel 4.16: Percentage geurgehinderden door overige bronnen in Meierijstad (18+) [GGD, 2022]

	Percentage ernstig geurgehinderden (18+)				
	Totaal	*Door riolering/zuivering*	*Door bedrijven/industrie*	*Door vliegverkeer*	*Door open haard/allesbrand*
Gemeente Meierijstad	14	1	2	5	4

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de achtergrondbelasting voor geur op een aantal locaties met woonfuncties en gemengde functies niet voldoet aan de GGD-normen.

4.3.3 Autonome ontwikkeling

Het beëindigen van veehouderijen staat sinds het uitbreken van de ‘stikstofcrisis’ volop in de belangstelling. Het vorige kabinet reserveerde miljarden euro’s om veehouderijen te sluiten om zo de stikstof-, natuur-, klimaat- en wateropgaven in het landelijk gebied te realiseren [Planbureau voor de Leefomgeving, 2022]. Bij het sluiten van veehouderijen zal ook de geurhinder in de omgeving afnemen. Op dit moment is niet bekend in hoeverre er in Meierijstad veehouderijen tot uiteindelijke overeenstemming met het Rijk en de provincie komen voor bedrijfsbeëinding conform de huidige regelingen als Lbv en Lbv-plus.

Met de routekaart stalaanpassingen 2024 wil de provincie Noord-Brabant veehouderijen sturen en helpen bij het verduurzamen van de stallen. Dit wil de provincie doen door het vergunningsverleningsproces te optimaliseren, te zorgen dat de financiële ondersteuning van het Rijk snel bij de veehouder terecht komt en door de veehouder goed te informeren. Onder de stalaanpassingen zijn technieken bekend die geurhinder kunnen verminderen [Provincie Noord-Brabant, 2022f].

Het huidige kabinet heeft aangegeven het door het vorige kabinet ingezette NPLG en daaronder vallende provinciale programma’s niet verder uit te werken. Er is nog geen nieuw beleid bekend gemaakt wat het NPLG moet gaan vervangen. Het toekomstbeeld voor veehouderijen is hierdoor onzeker en daarmee is de ontwikkeling van geurhinder de komende jaren ook nog onzeker.

In 2023 is de Verordening geurhinder en veehouderij Veghels Buiten vastgesteld. In verordening geldt voor Veghels Buiten een vaste afstand tot veehouderijen van 50 meter (ook bij veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld) en een geurnorm van 5 OU/m^3 aan voorgrondbelasting. Deze voorgrondbelasting is strenger dan die uit het voorgaande geurbeleid. Daar was de norm 8 OU/m^3. Met de nieuwe norm wil de gemeente enerzijds recht doen aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en anderzijds aan het gemengde karakter van het gebied.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een gelijkblijvende trend. Het is onduidelijk in hoeverre stalaanpassingen de komende jaren gaan zorgen voor een vermindering van geurhinder.

4.3.4 Doorkijk 2040

De ontwikkeling van geurhinder na 2040 is in grote mate afhankelijk van landelijk beleid op het gebied van landbouw en veehouderij onder invloed van opgaven voor klimaat, water en natuur. Op dit moment is niet bekend hoe dat beleid eruit gaat zien.

5 Veiligheid

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘veiligheid’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Omgevingsveiligheid		↗
Sociale veiligheid		=
Verkeersveiligheid		=

5.1 Omgevingsveiligheid

5.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Omgevingsveiligheid	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Aantal kwetsbare objecten binnen plaatsgebonden risicocontour • Hoeveelheid bebouwing binnen brand- en explosieaandachtsgebied
Beschikbare referentiewaarden	Aanwezigheid van kwetsbare gebouwen binnen 10^{-6} per jaar PR-contour conform Bkl en aanwezigheid brand- en explosieaandachtsgebied conform Bkl
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Er zijn geen kwetsbare gebouwen aanwezig binnen een 10^{-6} per jaar PR-contour en er is sprake van een beperkt aandeel bebouwing binnen een brand- en explosieaandachtsgebied
Oranje	Er zijn één of meer kwetsbare gebouwen aanwezig binnen een 10^{-6} per jaar PR-contour of er is wel sprake van een redelijk aandeel bebouwing binnen brand- en explosieaandachtsgebied
Rood	Er zijn één of meer kwetsbare gebouwen aanwezig binnen een 10^{-6} per jaar PR-contour en er is sprake van een redelijk aandeel bebouwing binnen brand- en explosieaandachtsgebied

Omgevingsveiligheid (beter bekend onder de naam externe veiligheid) betreft de beschouwing en afweging van de risico’s voor de leefomgeving ten gevolge van een ongeval bij de opslag, het transport en de productie van gevaarlijke stoffen waarbij dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Risicobronnen in het kader van omgevingsveiligheid zijn onder andere autosnelwegen, spoorlijnen, vaarwegen en buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Ook bedrijven die grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen gebruiken/ produceren vallen onder omgevingsveiligheid. In het omgevingsveiligheidsbeleid staat de beperking van mogelijke effecten van gevaarlijke activiteiten voor de omgeving centraal.

Beleidsverandering ten gevolge van de Omgevingswet
Tot de komst van de Omgevingswet bestaat het wettelijk kader uit verschillende besluiten en regelingen. De belangrijkste zijn het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Daarnaast zijn er voor verschillende activiteiten veiligheidsafstanden vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Onder de Omgevingswet wordt het externe-veiligheidsbeleid gemoderniseerd en wordt gesproken van omgevingsveiligheidsbeleid. Het omgevingsveiligheidsbeleid wordt verankerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De essentie van het beleid verandert: daar waar onder de vigerende wetgeving het groepsrisico en het plaatsgebonden risico centraal staan, wordt er onder de Omgevingswet uitgegaan van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden, in plaats van het

groepsrisico. Hier zal later in het hoofdstuk verder op ingegaan worden. Een aantal termen gaat wijzigen en een deel van het beleid wordt anders ingericht. Dit laatste heeft gevolgen bij ruimtelijke planvorming zoals de invulling van de Toekomstvisie en het omgevingsplan.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

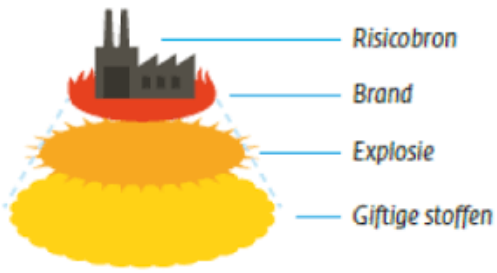
Het plaatsgebonden risico (PR) is het risico op een plaats nabij een transportroute, buisleiding of inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats verblijft, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met de buisleiding, op de transportroute of binnen de inrichting, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. De weergave van het PR is in de vorm van risicocontouren op een geografische ondergrond weer te geven.

Onder de vigerende wetgeving is de 10-6 per jaar PR-contour de grenswaarde voor kwetsbare objecten en als richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. Onder de Omgevingswet geldt: de 10-6 per jaar PR-contour als grenswaarde voor (zeer) kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties en als standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties.

Het groepsrisico (GR) is de kans per jaar dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt uitgedrukt met een oriëntatiewaarde welke wordt weergegeven in een zogenoemde fN-curve. Op basis van de hoogte van het groepsrisico ten opzichte van de oriëntatiewaarde en de procentuele stijging ten gevolge van een ruimtelijke ontwikkeling is de mate van verantwoording bepaald. De verantwoording groepsrisico is een afweging van bevoegd gezag, waarbij advies wordt ingewonnen bij de veiligheidsregio, hoe om te gaan met de gevaren en bijbehorende veiligheidsrisico's.

Aandachtsgebieden

In plaats van het groepsrisico uit te drukken in een fN-curve, komen er aandachtsgebieden. Aandachtsgebieden zijn gebieden rond infrastructuur (met transport van gevaarlijke stoffen) of een activiteit (met gevaarlijke stoffen) waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevaren die in de omgeving kunnen optreden. Dat betekent dat zich, bij een ongeval, nog levensbedreigende gevolgen voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen drie soorten gevaren voor de omgeving:

- Warmtestraling (brand)
- Overdruk (explosie)
- Concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk)

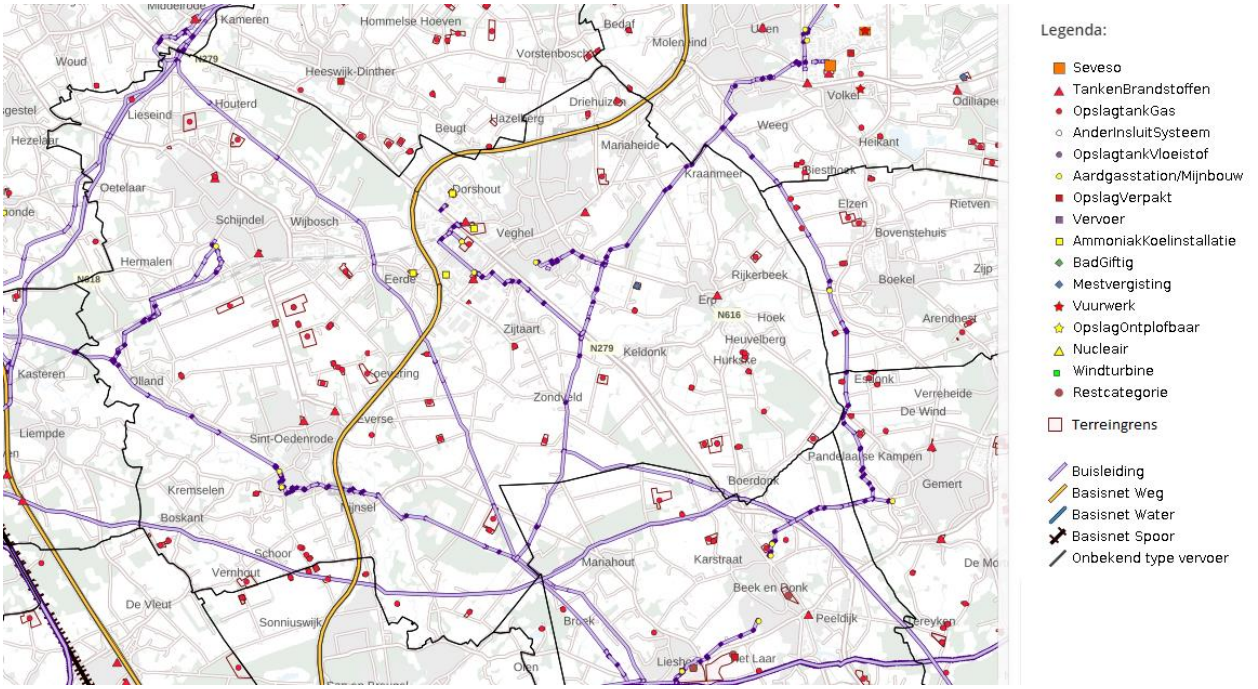
Het bepalen van een aandachtsgebied maakt direct zichtbaar welke gevaren in een gebied kunnen optreden. Hierdoor vormt het aandachtsgebied een instrument voor bedrijf, bestuurder en burger om het gesprek over veiligheid en bescherming te starten.

De gemeente moet in het omgevingsplan binnen deze aandachtsgebieden rekening houden met het groepsrisico. Deze wordt getoetst aan hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Binnen een aandachtgebied zijn kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen toegestaan mits dit goed onderbouwd is (bijvoorbeeld omdat er effect- of kansreducerende maatregelen zijn getroffen). Voor maatregelen ten aanzien van de gevaren van brand en explosie kan de gemeente dat doen door voorschriftengebieden aan te wijzen. Voor nieuwe en bestaande zeer kwetsbare gebouwen is het aanwijzen van een

voorschriftengebied verplicht. Onder bestaande zeer kwetsbare gebouwen wordt ook verstaan wat al in het omgevingsplan mogelijk wordt gemaakt.

5.1.2 Huidige situatie

Figuur 5.1 geeft de milieubelastende activiteiten met een extern veiligheidsrisico binnen de gemeente Meierijstad weer. Uit dit figuur kan afgeleid worden dat er meerdere risicobronnen aanwezig zijn. Zo zijn er meerdere locaties waar een tank met brandstof of gas aanwezig is. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met de aanwezigheid van een tankstation of een camping met een gastank. Activiteiten met gevaarlijke stoffen hebben een plaatsgebonden risico (PR). Dit is de kans per jaar dat een persoon, die altijd aanwezig is op die plaats, overlijdt door een ongeval met een gevaarlijke stof. De meeste milieubelastende activiteiten met een extern veiligheidsrisico hebben een PR van 10^{-6} (één op de miljoen per jaar). Ook geldt voor de meeste milieubelastende activiteiten een aandachtsgebied voor explosie- en/of brandgevaar.

Figuur 5.1: Milieubelastende activiteiten [Atlas van de Leefomgeving, kaart opgesteld door Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024a]

Aandachtsgebieden zijn gebieden waarbinnen mensen in gebouwen, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Denk bij gebouwen bijvoorbeeld aan woningen, winkels of scholen. Bij nieuwbouwplannen in aandachtsgebieden heeft de gemeente extra aandacht voor de veiligheid van personen. Het type aandachtsgebied maakt direct zichtbaar door welke gevaren (brand, explosie of gifwolk) de omgeving kan worden getroffen. Op Figuur 5.2 is te zien waar de aandachtsgebieden in de gemeente liggen.

Door de gemeente lopen meerdere buisleidingen. Verschillende aardgasstations zijn hiermee verbonden. Voor de buisleidingen geldt een PR van 10^{-8} (één op de 100 miljoen per jaar) en een aandachtsgebied voor brandgevaar. Omdat de buisleidingen deels door de plaatsen lopen, zijn er woningen die binnen het aandachtsgebied voor brandgevaar vallen. Dit speelt met name bij Veghel, Sint-Oedenrode, Havelt en Eerde. Bij de aardgasstations in Eerde en Veghel geldt een PR van 10^{-6} en een aandachtsgebied voor brandgevaar. Er liggen geen woningen in deze zones.

Figuur 5.2: Aandachtsgebieden explosie of brandgevaar gemeente Meierijstad [Atlas van de Leefomgeving, kaart opgesteld door Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024b]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat er sprake is van een redelijk aandeel bebouwing binnen een brand- en explosieaandachtsgebied. Er zijn geen kwetsbare gebouwen aanwezig binnen een 10^{-6} per jaar PR-contour.

5.1.3 Autonome ontwikkeling

In het Beleidskader Milieu 2030 is te lezen welke ambities de provincie op het gebied van externe veiligheid heeft. De provincie wil ten minste voldoen aan de wettelijke normen voor externe veiligheid voor activiteiten die vallen onder provinciaal bevoegd gezag. Denk daarbij bijvoorbeeld aan taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij risicorelevante bedrijven en aan de ruimtelijke inpassing van risicorelevante activiteiten. Naast het uitvoeren van haar wettelijke taken investeert de provincie in ondersteunende taken. Denk aan kennis delen over, samenwerken bij en monitoring van de effecten op omgevingsveiligheid. Als hulpmiddel heeft de provincie een stappenplan ontwikkeld [Provincie Noord-Brabant, 2024d]. Dit stappenplan helpt gemeenten om de juiste afweging te maken bij ontwikkelingen binnen aandachtsgebieden.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verbeterende trend. Dit omdat de provincie, veiligheidsregio’s, omgevingsdiensten en andere partners samenwerken om kansen en belemmeringen tijdig te signaleren.

5.1.4 Doorkijk 2040

Voor omgevingsveiligheid is het aannemelijk dat de geschetste trend in 2030 zich voortzet richting 2040. Of het kwaliteitsniveau nog verbetert van ‘oranje’ naar ‘groen’ is afhankelijk van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de exacte beleidsinvulling na 2030.

5.2 Sociale veiligheid

5.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Sociale veiligheid	

Status gebruikte informatie	Kwantitatief
	• Sociale veiligheidsindex:
	  ○ Onveiligheidsgevoelens
	  ○ Ervaren van overlast
	  ○ Preventie

Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking sociale veiligheid (onveiligheidsgevoelens en ervaren van overlast) en beleving sociale onveiligheid ten opzichte van de provincie Noord-Brabant en geheel Nederland.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De sociale veiligheidsindex ligt voor alle categorieën (onveiligheidsgevoelens, ervaren van overlast en preventie) en beleving sociale onveiligheid lager dan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant.
Oranje	De sociale veiligheidsindex ligt voor één of meerdere categorieën (onveiligheidsgevoelens, ervaren van overlast en preventie) en beleving sociale onveiligheid hoger dan of gelijk aan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant.
Rood	De sociale veiligheidsindex ligt voor alle categorieën (onveiligheidsgevoelens, ervaren van overlast en preventie) en beleving sociale onveiligheid hoger dan of gelijk aan het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant.

5.2.2 Huidige situatie

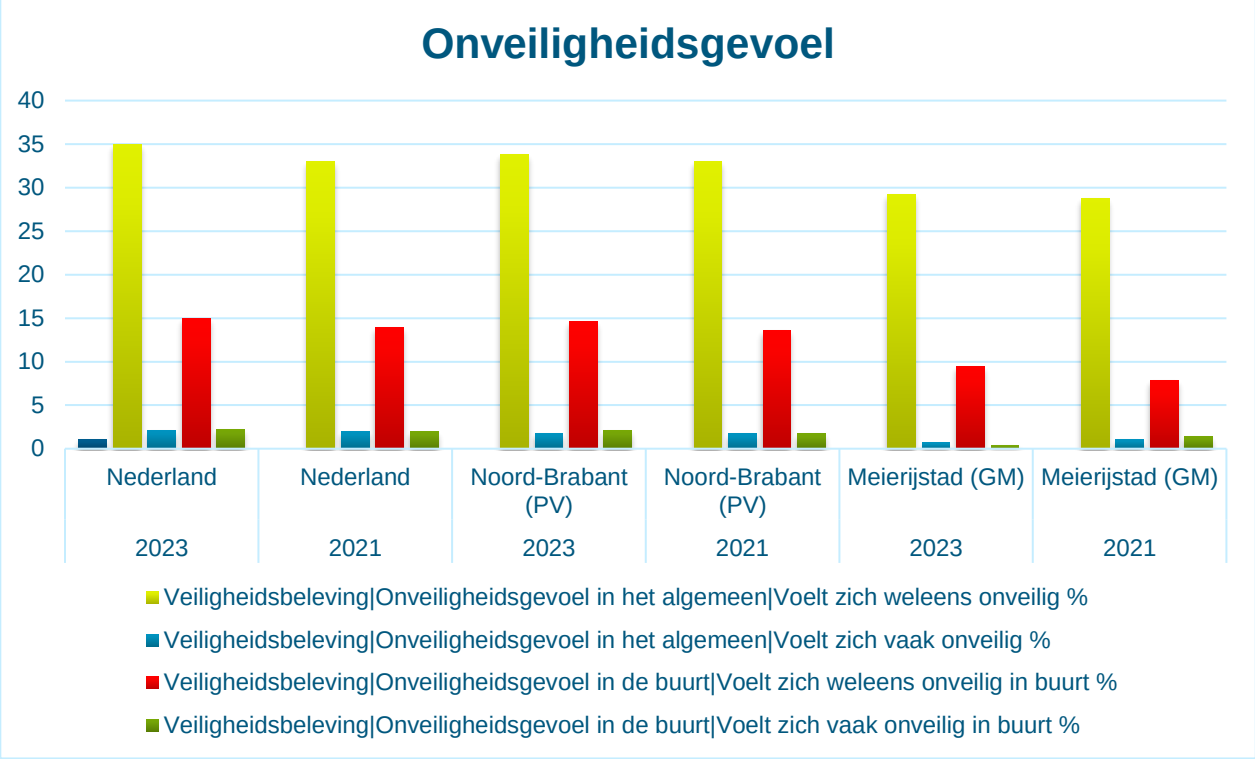
Om de sociale veiligheid te beoordelen, wordt gekeken naar de onveiligheidsgevoelens, het ervaren van overlast en preventie. Samen vormen deze indicatoren de veiligheidsbeleving. De waarde van de indicatoren is gebaseerd op stellingen uit de veiligheidsmonitor [CBS, 2023e]. De indicatoren zijn gepresenteerd als percentages.

Onveiligheidsgevoel
‘Onveiligheidsgevoelens’ zijn een meting van hoe onveilig mensen zich voelen. Onveiligheidsgevoelens, zijn gebaseerd op een beoordeling van criminaliteit en veiligheid, inschatting van kans om slachtoffer te worden van criminaliteit, respectloos gedrag en discriminatie. In Figuur 5.3 zijn de onveiligheidsgevoelens van de gemeente Meijerijstad, de provincie Noord-Brabant en Nederland te zien. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen hoe veilig bewoners zich over het algemeen voelen en hoe veilig bewoners zich in buurten voelen. In de gemeente Meijerijstad geven minder bewoners aan zich onveilig te voelen dan in Noord-Brabant en Nederland. Ten opzichte van het jaar 2021 zijn bewoners zich in de gemeente Meijerstad minder veilig gaan voelen in het jaar 2023. Datzelfde geldt voor Noord-Brabant en geheel Nederland. In 2021 gaf 28.7% van de bewoners in Meijerijstad aan zich weleens onveilig te voelen in het algemeen. In 2023 was dat 29,2%. In 2021 gaf 7,8% aan zich weleens onveilig te voelen in de buurt. In 2023 was dat 9,4%.

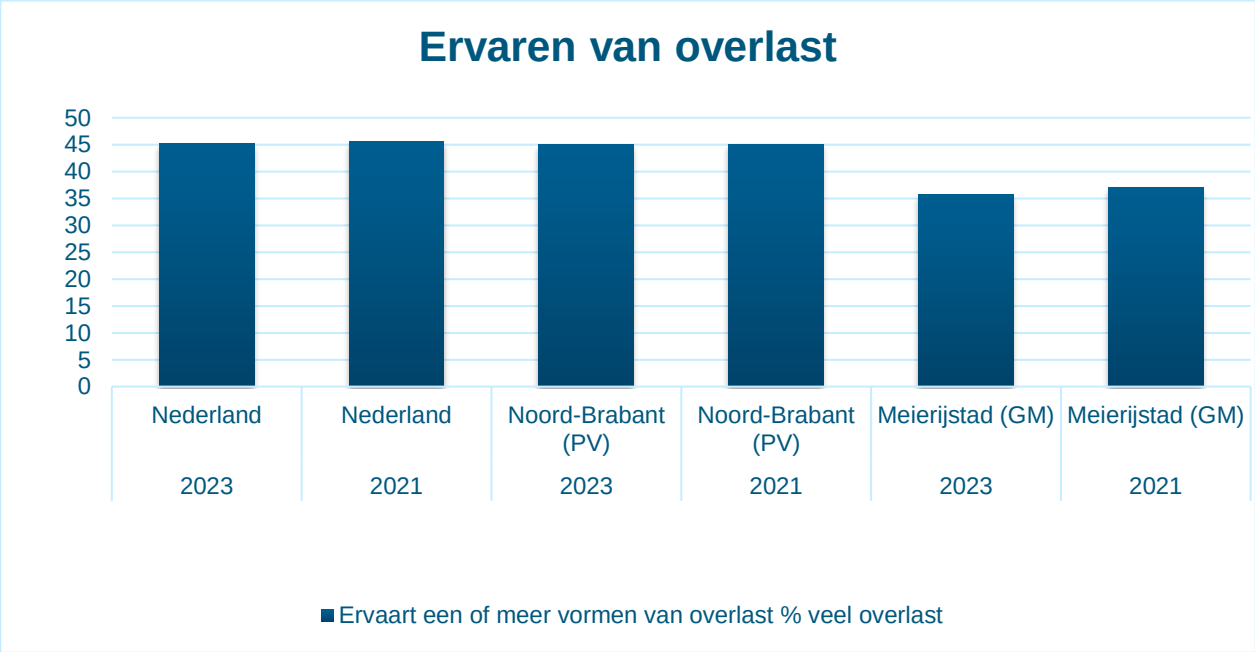
De gemeente Meierijstad houdt ook zelf een monitor over de gemeente bij. Zij geven als gemiddeld rapportcijfer voor veiligheid in de buurt een 7,9. Informatie per buurt is in de gemeentelijke leefbaarheidsmonitor [Gemeente Meierijstad, 2022a] te lezen.

Ervaren van overlast
Onder het ervaren van overlast valt fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast. Fysieke verloedering heeft betrekking op meerdere onderwerpen, waaronder rommel op straat en bekladde muren. Sociale overlast heeft onder meer betrekking op overlast door dronken mensen op straat, drugshandel en lastiggevallen worden op straat. Verkeersoverlast heeft bijvoorbeeld betrekking op parkeerproblemen en te hard rijden. Milieuoverlast heeft bijvoorbeeld betrekking op geluidsoverlast en stankoverlast. In Figuur 5.4 is te zien dat bewoners in de gemeente Meijerijstad minder vaak aangeven

vormen van overlast ervaren dan in Noord-Brabant en in Nederland. Ten opzichte van 2021 ervoeren in 2023 minder bewoners overlast. In Meijerijstad gaf in 2021 37% van de bewoners aan weleens overlast te ervaren. In 2023 was dat 35,7%.

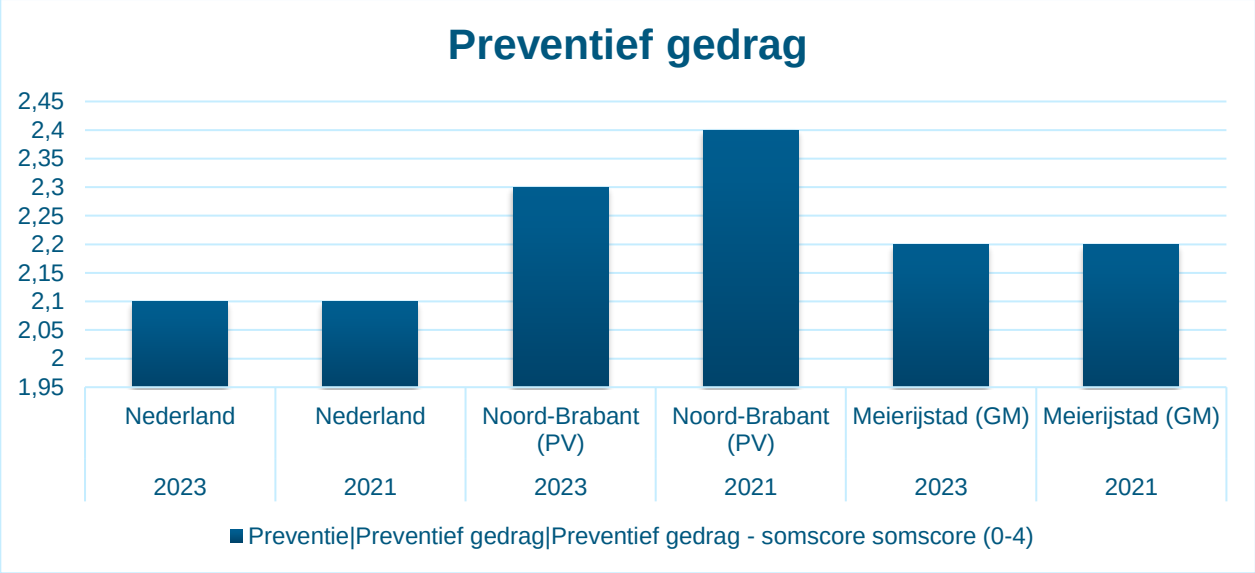

Figuur 5.3: Veiligheidsmonitor [CBS, 2023e]. Gevoel van onveiligheid over het algemeen en in buurten

Figuur 5.4: Veiligheidsmonitor [CBS, 2023e]. Ervaren van overlast in buurten

Preventief gedrag
Preventie gaat over voorzorgsmaatregelen tegen criminaliteit. Het gaat om preventief gedrag, zoals lampen laten branden in woningen bij afwezigheid, preventievoorzieningen in/rond de woning, zoals waardevolle spullen meenemen bij afwezigheid, buurtpreventie en digitale gegevensbescherming. De somscore 'preventief gedrag' (0-4) is samengesteld op basis van de antwoorden van respondenten op de vraag of en hoe vaak ze preventieve maatregelen nemen, waarbij het getal 1 staat voor ‘altijd’ en het geval 5 voor ‘nooit’.

Figuur 5.5: Veiligheidsmonitor [CBS, 2023e] Preventief gedrag

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, omdat de gemeente Meijerijstad op alle indicatoren beter scoort dan Noord-Brabant en Nederland. Een aandachtspunt is dat het gevoel van onveiligheid in 2023 licht steeg ten opzichte van 2021.

5.2.3 Autonome ontwikkeling

De gemeente Meierijstad werkt samen aan de integrale veiligheid met de gemeentes Heusden, Boxtel, Sint-Michielsgestel en Vught. Hiervoor is een integraal veiligheidsplan 2023-3026 opgesteld. Hierin worden een aantal trends en ontwikkelingen gesignaleerd [Meierij, 2022]:

- Een nagenoeg gelijkblijvend aantal misdrijven;
- Een toename van het aantal meldingen overlast jeugd, jongeren staan in de huidige maatschappij onder druk;
- Een enorme toename van incidenten met kwetsbare- en/of personen met onbegrepen gedrag;
- Een daling van het aantal woninginbraken en kans op slachtofferschap (traditionele criminaliteit);
- Het aantal misdrijven op het gebied van horizontale fraude/digitale oplichting stijgt;
- Een verharding van ondermijnende criminaliteit;
- Een toename van maatschappelijke en sociale onrust;
- Een dalend vertrouwen in de overheid;
- Meer maatschappelijke vraagstukken worden bij de gemeente neergelegd, veelal (deels) bij veiligheid;
- De huidige maatschappelijke ontwikkelingen (stijging energiekosten, inflatie) zorgen voor een toename van de druk op een grotere groep inwoners en creëren nieuwe risico’s voor veiligheidsproblematiek.

Op basis van deze trends en ontwikkelingen hebben de vijf gemeentes besloten extra aandacht te geven de komen vier jaar aan de volgende overkoepelende strategische thema's [Meierij, 2022]:

1) Het verstevigen van zorg en veiligheid voor kwetsbare inwoners en huishoudens en jongeren, onder andere door:
   - *Kwetsbare inwoners en huishoudens* - Verstevigen van de ketensamenwerking tussen het sociaal domein en veiligheidsinstanties, waarbij (eigen) verantwoordelijkheden, het benutten van mogelijkheden en integraliteit centraal staan.
   - *Kwetsbare inwoners en huishoudens* - Maatschappelijke coalities verstevigen met bijvoorbeeld woningbouwcoöperaties, in het kader van (vroeg-) signalering en integraliteit.
   - *Jongeren* - Intensiever samenwerken met ouders/opvoeders, wijk- en maatschappelijke partners (zoals het onderwijs of welzijnsinstanties) om jongeren op een positieve manier onderdeel te laten zijn en blijven van een vertrouwde, veilige buurt.
   - *Jongeren* - Stevige regie op de ketensamenwerking vanuit de gemeente: (vroegtijdig) investeren in integrale groepsaanpak middels het 7-stappen model (methodiek) en een structurele overlegstructuur.

2) Het vergroten van de digitale veiligheid, onder andere door:
   - Het eigen huis op orde brengen en houden op het gebied van informatiebeveiliging, zodat we aan het basisniveau voldoen.
   - Investeren op bewustwording en deskundigheidsbevordering van de eigen gemeenten.
   - Integrale voorbereiding op cyberincidenten- en crises bijvoorbeeld met ketenpartners (Veiligheidsregio Brabant-Noord, politie en OM); hieronder valt ook de voorbereiding op online aangejaagde ordeverstoringen.

3) Het tegengaan van polarisatie en voorkomen maatschappelijke onrust, onder andere door:
   - Investeren in sociale cohesie in onze wijken en dorpen, met name gericht op jeugdigen en kwetsbare(n).
   - Investeren in stevige lokale netwerken en het aangaan van andere coalities.
   - Het opzetten van een netwerk van sleutelfiguren om beter in contact te staan met de diverse gemeenschappen.

4) Het tegengaan van ondermijning/georganiseerde criminaliteit, onder andere door:
   - We werken in de aanpak van ondermijning integraal samen met de partners binnen het basisteam Meierij. Alleen door samen op te trekken, is het mogelijk een vuist te maken tegen de georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Een samenhangende aanpak van preventie, weerbaarheid en verstoring is nodig. Voorop staat het realiseren van impact.
   - We werken aan het voorkomen van jonge aanwas en zetten in op het weerbaar maken van jeugdigen.
   - Investeren op weerbare ondernemers en het bouwen van sterke coalities. Daarnaast gaan we werken aan barrières, om een eerlijk ondernemersklimaat te creëren.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'groen', gelijk aan de huidige situatie. Dit omdat de gemeente inzet op het behouden van een veilige samenleving.

5.2.4 Doorkijk 2040

Als de gemeente Meierijstad het huidige beleid na 2030 voortzet en verder concretiseert is het aannemelijk dat de onveiligheidsbeleving ook na 2030, (positief) beïnvloed wordt. In hoeverre dit leidt tot een verandering in kwaliteitsniveau na 2030 is afhankelijk van het dan vigerende beleid.

5.3 Verkeersveiligheid

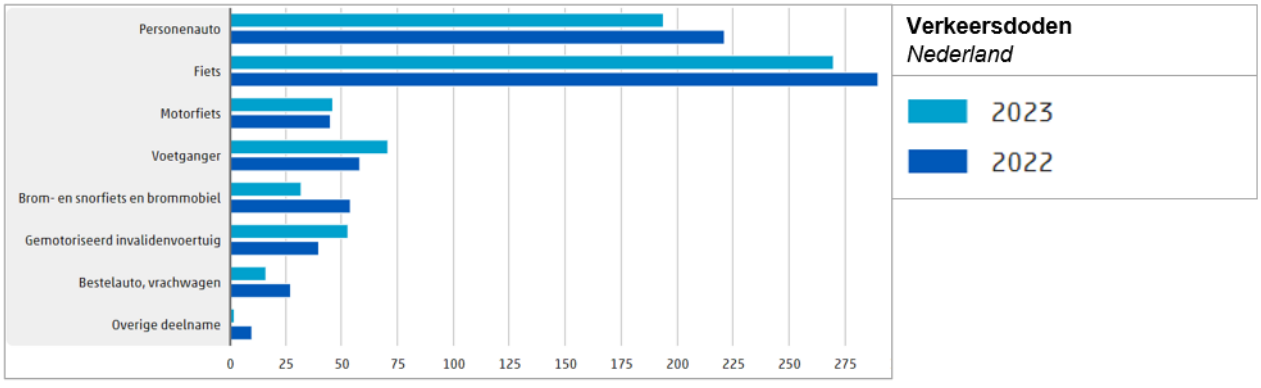
5.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Verkeersveiligheid	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Aantal verkeersdoden per 100.000 inwoners • Aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking aantal verkeersdoden en verkeersongevallen ten opzichte van het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners is lager dan het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners bij weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland.
Oranje	Het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners is gelijk aan het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners bij weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland.
Rood	Het aantal verkeersongevallen en/of verkeersdoden per 100.000 inwoners is hoger dan het aantal verkeersongevallen en verkeersdoden per 100.000 inwoners bij weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland.

De verkeersveiligheid wordt beïnvloed door de fysieke infrastructuur en het gedrag van verkeersdeelnemers. De meeste ongelukken in het verkeer gebeuren als gevolg van menselijke fouten. Afleiding speelt een rol bij het ontstaan van 68% van de ongevallen. Eén van de bronnen van afleiding is het gebruik van een smartphone of andere apparatuur tijdens verkeersdeelname. Het aantal ernstig verkeersgewonden is de afgelopen tien jaar landelijk gezien gestegen met gemiddeld 2,5% per jaar.

In de afgelopen 10 jaar is het aantal verkeersdoden onder fietsers niet duidelijk afgenomen en het aantal verkeersdoden onder fietsers laat zelfs een stijgende trend zien. Het is aannemelijk dat de vergrijzing hierbij een rol speelt. Ook worden de wegen steeds drukker met de diverse vormen van vervoer (speed pedelecs en elektrische fietsen), waardoor de kans op ongelukken wordt vergroot [CBS, 2024a].

In 2023 nam het aantal verkeersdoden landelijk af ten opzichte van 2022 [CBS, 2024a]. Met name het aantal dodelijke slachtoffers onder fietsers, automobilisten en brom- en snorfietsers en brommobielen nam af. Het aantal dodelijke slachtoffers onder voetgangers en gemotoriseerd invalidenvoertuigen nam juist toe. Fietsongevallen komen voornamelijk voor onder 60+'ers, terwijl auto-ongelukken voornamelijk voorkomen bij slachtoffers jonger dan 40 jaar.

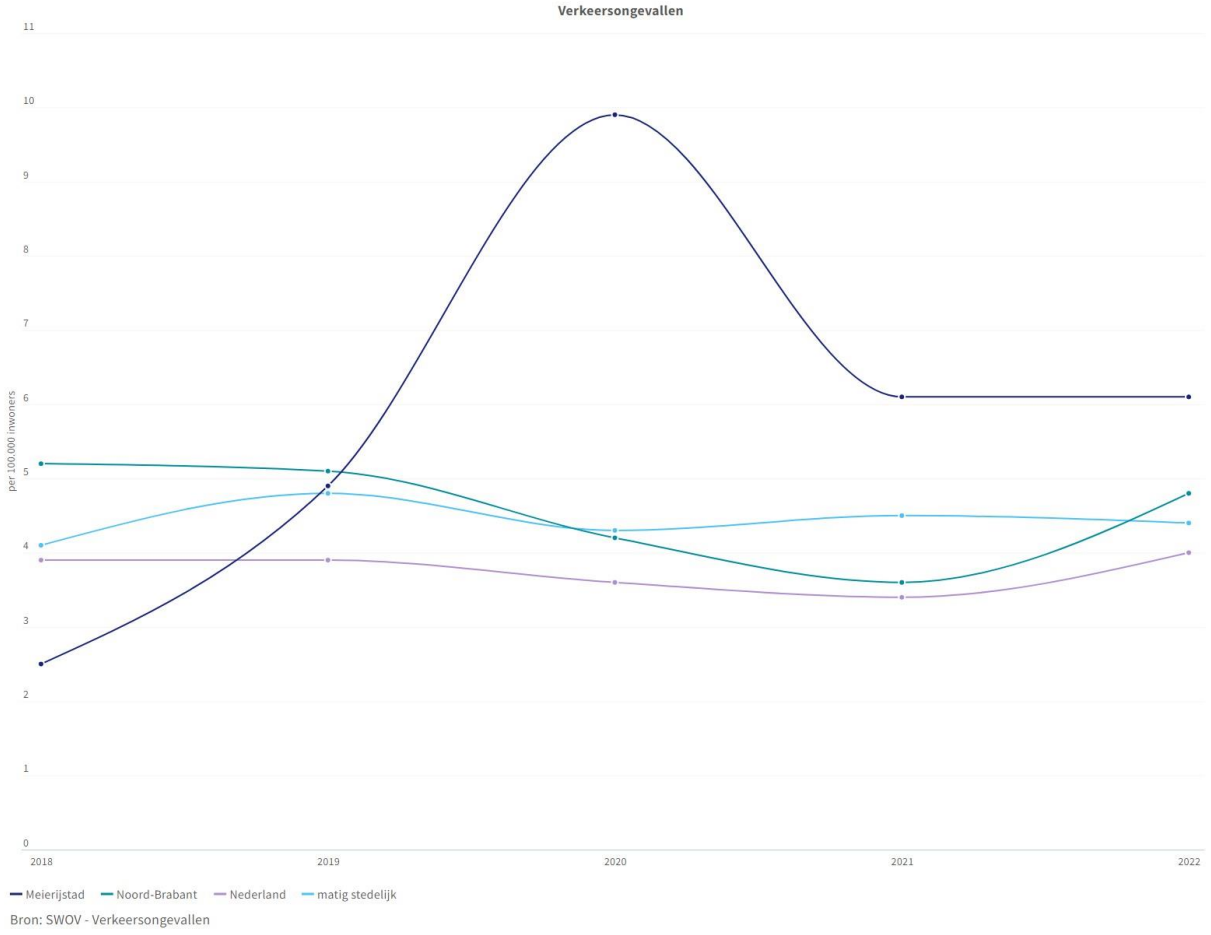

Figuur 5.6: Aantal verkeersdoden [CBS, 2024b]

5.3.2 Huidige situatie

Verkeersdoden

Het aantal verkeersdoden nam landelijk in 2021 in totaal af ten opzichte van de jaren 2018 tot en met 2020. In 2022 was er weer een stijging van aantal verkeersdoden tot het hoogste aantal vanaf het jaar 2018. In dat jaar was de voornaamste stijging te zien in de leeftijdscategorieën vanaf de 60. Vooral het aantal dodelijke ongelukken met personenauto's en fietsen steeg. In 2023 nam het aantal dodelijke verkeersslachtoffers weer af. In de gemeente Meierijstad neemt het aantal verkeersdoden sinds 2018 toe, met een piek in 2020. Het aantal verkeersdoden ligt in Meierijstad hoger ten opzichte van de provincie Noord-Brabant, Nederland en weinig stedelijke gemeenten In Figuur 5.7 is het aantal verkeersdoden door de jaren heen te zien.

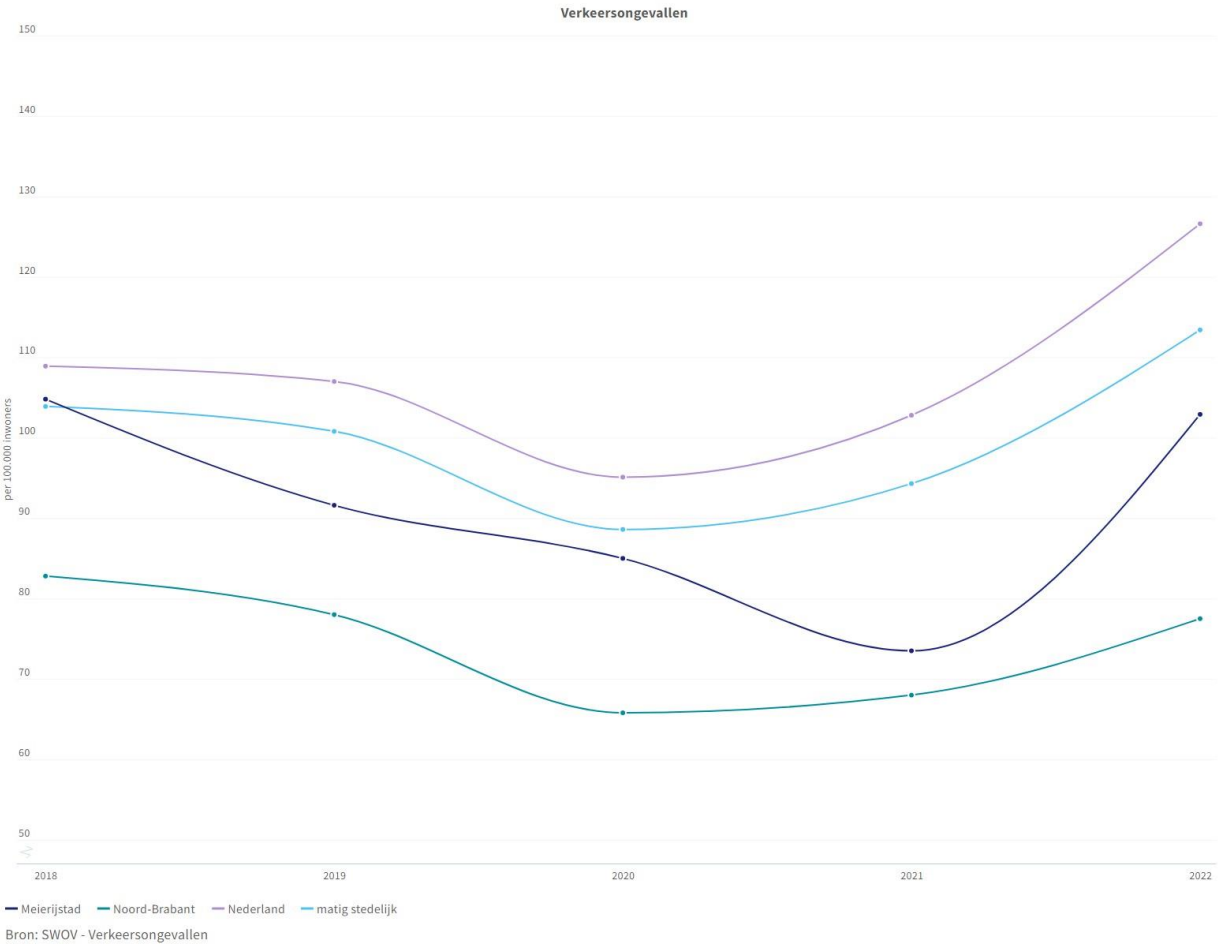
Figuur 5.7: Verkeersongevallen met dodelijke afloop [SWOV, 2023]

Verkeersongevallen

In Figuur 5.8 is het aantal verkeersongevallen, met letsel als gevolg, per 100.000 inwoners in de periode 2018-2022 in de gemeente Meierijstad weergeven ten opzichte van weinig stedelijke gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Nederland. Een groot deel van de ongelukken gebeurt op de provinciale weg. De gemeente heeft hier dus geen invloed op.

Uit de figuur blijkt dat het aantal ongevallen, met letsel als gevolg, per 100.000 inwoners in de gemeente Meierijstad sinds 2018 lager ligt dan het aantal per 100.000 inwoners van weinig stedelijke gemeenten en

Nederland. Voor zowel Meierijstad, de provincie, Nederland als matig stedelijke gebieden geldt dat het aantal verkeersongevallen vanaf 2021 een stijgende lijn heeft.

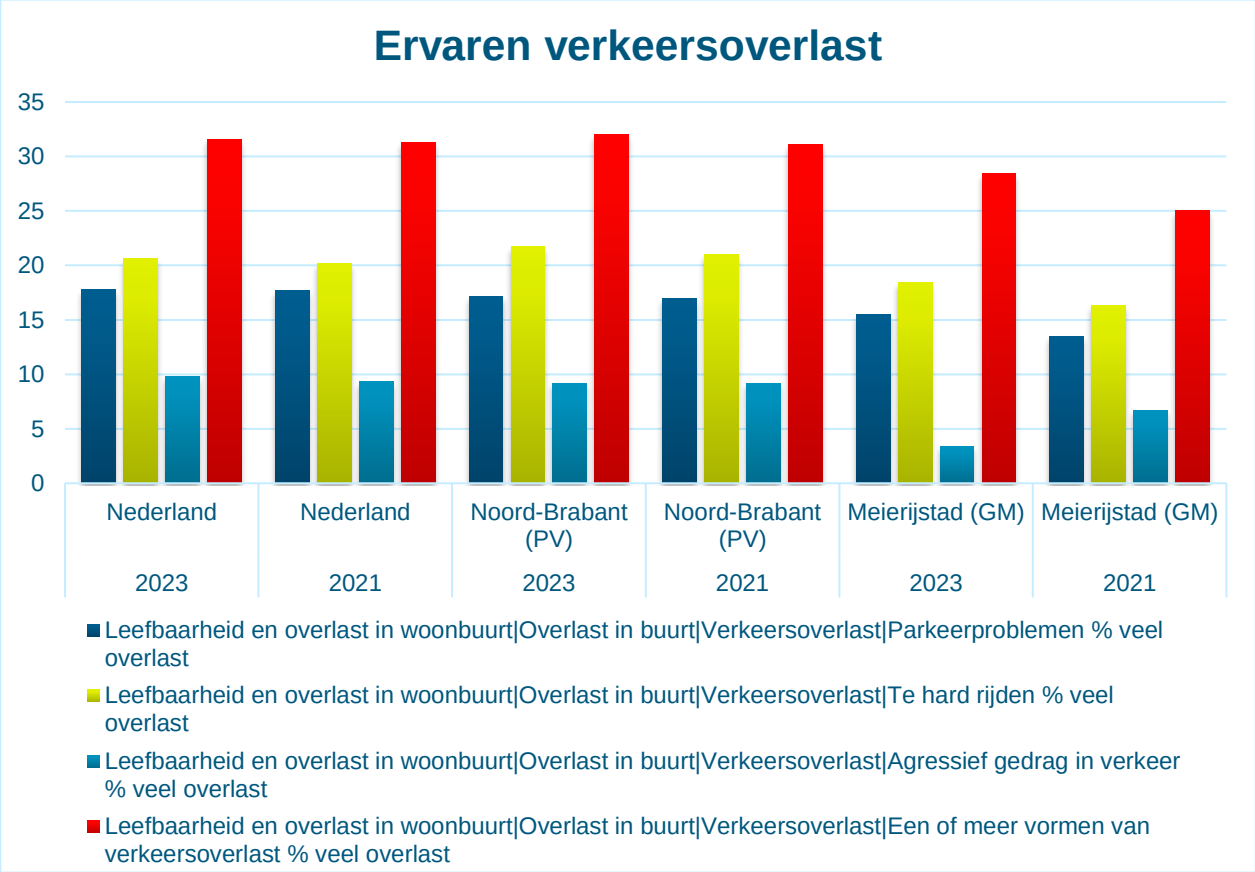
Figuur 5.8: Aantal verkeersongevallen [SWOV, 2023]

Ervaren overlast verkeer

Het ervaren van verkeersoverlast heeft betrekking op parkeerproblemen, overlast door te hard rijden en overlast door agressief rijgedrag. In Figuur 5.9 is te zien dat er minder verkeeroverlast wordt ervaren in de gemeente Meierijstad dan in de provincie Noord-Brabant en geheel Nederland. Wel is te zien dat er in 2023 een toename was van verkeeroverlast ten opzichte van 2021.

Verkeersveiligheid

De gemeente Meierijstad kreeg in 2021 een rapportcijfer van een 3,26 op het thema verkeersveiligheid. Noord-Brabant kreeg een 3,75, net iets hoger dan de gemeente Meierijstad. Het Nederlandse rapportcijfer was een 4,06. Daarmee scoort de gemeente Meierijstad net iets lager dan Noord-Brabant en Nederland.

Figuur 5.9: Ervaren verkeersoverlast [CBS, 2024b]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, omdat de gemeente Meierijstad wat betreft het aantal verkeersdoden slechter scoort ten opzichte van Noord-Brabant, Nederland en matig stedelijke gemeenten.

5.3.3 Autonome ontwikkeling

De voertuigverliesuren en -kilometers voor het gemotoriseerd verkeer nemen tussen 2015 en 2035 in de gemeente Meierijstad waarschijnlijk toe [Gemeente Meierijstad, 2021]. De ontsluitingsstructuur zorgt richting de toekomst in onvoldoende mate voor een goede bereikbaarheid van het gebied. Er zijn aanvullende maatregelen nodig om de woongebieden en de bedrijventerreinen ook in de toekomst bereikbaar, veilig, leefbaar en gezond te houden. De gemeente Meierijstad zet in op drie hoofdambities, namelijk:

1. Bereikbaar Meierijstad “werken aan een economisch vitale stad”
2. Leefbaar Meierijstad “zorg dragen voor een prettige en veilige leefomgeving”
3. Duurzaam en gezond Meierijstad “transitie naar een duurzame, gezonde en slimme mobiliteit”

Er wordt ingezet op meerdere deelprogramma’s om de hoofdambities te bereiken. Eén van deelprogramma’s zet in op het zorgdragen voor een prettige en veilige leefomgeving. In dit deelprogramma worden risicolocaties aangepakt en wordt de verkeersveiligheid verbeterd. Specifieke locaties worden in de visie benoemd en er wordt ingezet op mensgerichte maatregelen, zoals verkeersexamens en buurtbegeleidingstrajecten.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. De gemeente noemt in haar mobiliteitsvisie (2021) een aantal risicolocaties die zij wil aanpakken, daarbij worden concrete maatregelen genoemd om de verkeersveiligheid te verbeteren. Het is onzeker of deze maatregelen voldoende gaan zijn om het toenemend verwachte aantal verkeersbewegingen het hoofd te bieden en de trend van het toenemend aantal verkeersongevallen de afgelopen jaren te doen keren.

5.3.4 Doorkijk 2040

De huidige mobiliteitsvisie geeft een doorkijk naar het jaar 2030. Ontwikkelingen als diversificatie van verkeersdeelnemers en autonoom rijden zullen naar verwachting na 2030 verder ontwikkeld zijn dan daarvoor. De mate waarin het verkeersbeleid daarin is mee ontwikkeld en in staat is om het risico op verkeersongevallen te verminderen is echter onzeker.

6 Welzijn

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘welzijn’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Beweegvriendelijke leefomgeving		=
Maatschappelijke basisvoorzieningen		↗
Maatschappelijke deelname		↘

6.1 Beweegvriendelijke leefomgeving en leefstijl

6.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Beweegvriendelijke leefomgeving	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving • Opinie buurtbewoners over sport- en speelvoorzieningen • Voldoende beweging en overgewicht
Beschikbare referentiewaarden	Landelijke benchmark op basis van kernindicator beweegvriendelijke omgeving van het RIVM en het percentage mensen met overgewicht ten opzichte van het streven in het Nationale Preventieakkoord
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De score voor de kernindicator beweegvriendelijke omgeving is 65 of hoger, het aantal volwassenen met overgewicht is minder dan 38%
Oranje	De score voor de kernindicator beweegvriendelijke omgeving ligt boven de 55 en de onder de 65, het aantal volwassenen met overgewicht ligt tussen de 38-50%
Rood	De score voor de kernindicator beweegvriendelijke omgeving is 55 of lager, het aantal volwassenen met overgewicht is meer dan 50%

6.1.2 Huidige situatie

Kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving

“Een beweegvriendelijke omgeving faciliteert, stimuleert en daagt uit om te bewegen en te sporten. Denk hierbij aan voldoende wandel- en fietspaden, speeltuinen, parken en bos. Het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte is primair een lokale verantwoordelijkheid.” [Sociaal Cultureel Planbureau, 2018].

Het RIVM heeft een kernindicator beweegvriendelijke omgeving ontwikkeld [RIVM, 2022d]. De beweegvriendelijke omgeving is één van de 20 kernindicatoren voor het landelijk monitoren van sport en bewegen. Het laat voor alle gemeenten in Nederland zien hoe de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving scoort op de mogelijkheid voor mensen om te bewegen en te sporten. De kernindicator wordt bepaald door vier deelindicatoren[9]:

1. *Sportaccommodaties:* diversiteit en nabijheid voetbalvelden, hockeyvelden, tennisbanen, sporthallen, fitnessvoorzieningen en zwembaden;
2. *Sport- en speelplekken:* nabijheid sport- en speelplekken in de openbare ruimte;

[9] *Per gemeente wordt de absolute score (gebaseerd op objectieve registraties) op de onderliggende elementen omgerekend naar een score tussen de 0 en 100. De score wordt per deelindicator berekend door de score op alle onderliggende elementen te middelen. Het gemiddelde van de scores op de vier deelindicatoren is uiteindelijk de waarde voor de kernindicator.*

3. *Recreatief groen- en blauw:* nabijheid van oppervlakten parken, water geschikt voor recreatief gebruik, en;
4. *Nabijheid van voorzieningen:* gemiddelde afstand tot voorzieningen van algemeen dagelijks gebruik, zoals supermarkten en scholen.

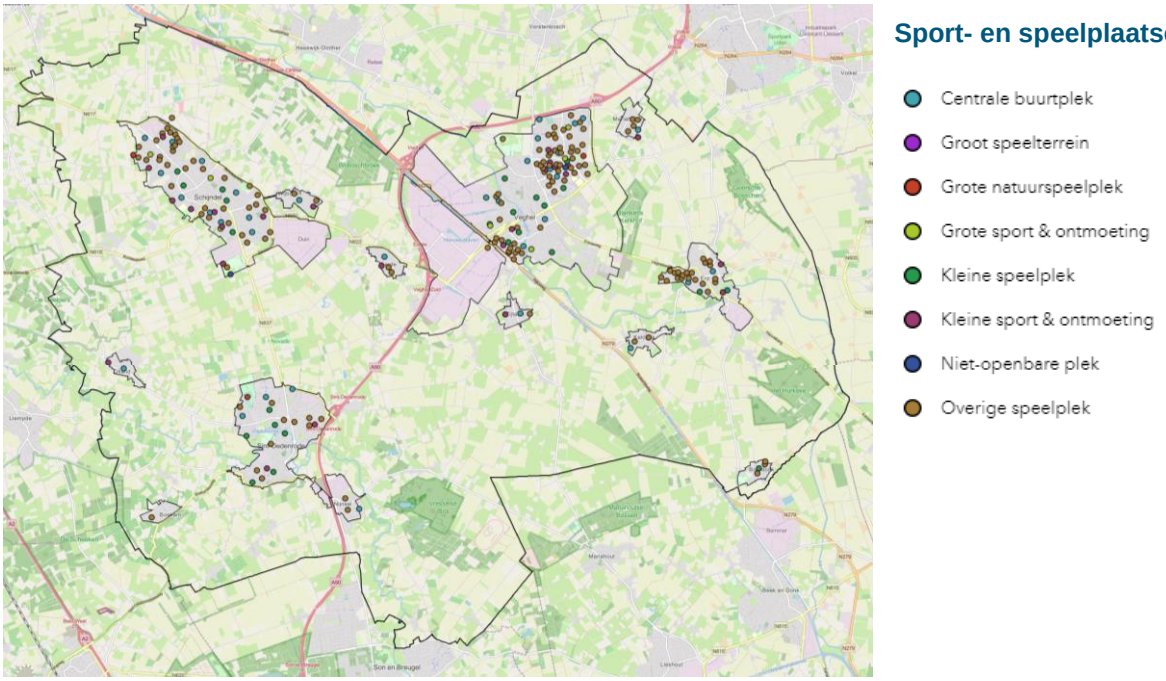
In Tabel 6.1 is te zien dat de gemeente Meierijstad iets slechter scoort op de kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving dan gemiddeld in Nederland in 2022. De waarde van de kernindicator is het gemiddelde van de scores op de vier deelindicatoren. Op de deelindicatoren sportaccommodaties, recreatief groen-blauw en nabijheid voorzieningen scoort Meierijstad slechter dan gemiddeld in Nederland. Met name op nabijheid voorzieningen scoort Meierijstad aanmerkelijk lager. Op de deelindicator speelplekken scoort Meierijstad juist hoger dan landelijk gemiddeld.

Tabel 6.1: Score beweegvriendelijke leefomgeving gemeente Meierijstad ten opzichte van Nederland (2022) [RIVM, 2022d]

	Kernindicator	Deelindicator			
	Beweegvriendelijke omgeving	1. Sport-accommodaties	2. Speelplekken	3. Recreatief groen-blauw	4. Nabijheid voorzieningen
Nederland	**65**	58	80	62	63
Gemeente Meierijstad	**62**	53	91	56	48

Sportaccommodaties (1) en speelplekken (2)

Zoals hierboven toegelicht scoort de gemeente Meierijstad bovengemiddeld op de deelindicator speelplekken. In Figuur 6.1 zijn de speel en sportlocaties in de gemeente Meierijstad weergegeven. Meierijstad heeft ruim 240 speelplekken met in totaal ongeveer 1300 (speel)toestellen.

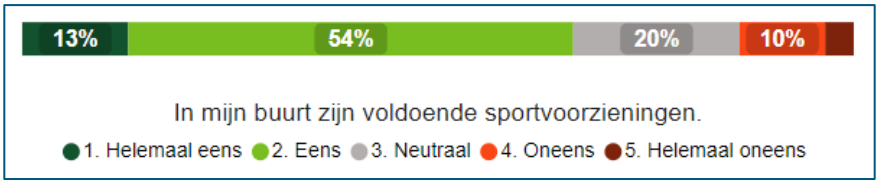
Figuur 6.1: Sport en speelplaatsen in de gemeente Meierijstad [Gemeente Meierijstad, 2024a]

In 2022 is onderzocht hoe bewoners in gemeente Meierijstad de leefbaarheid en veiligheid ervaren [Companen, 2023]. In Figuur 6.2 en Figuur 6.3 is weergegeven of bewoners vinden dat er in hun buurt goede speelplekken en voldoende sportvoorzieningen zijn. Meer dan de helft van de bewoners is het hier

(helemaal) mee eens. Buurten die er negatief uitspringen zijn Schijndel, Scheifelaar & Veghels Buiten, Leest en Veghel Centrum.

Figuur 6.2 Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt speelplekken voor kinderen zijn [Companen, 2023]

Figuur 6.3 Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt voldoende sportvoorzieningen zijn [Companen, 2023]

Recreatief groen-blauw (3)

Voor het dagelijks gebruik van groen (spelen, ommetjes, luieren en sporten) en het vergroten van de mentale weerstand zijn openbare groengebieden binnen een afstand van 500 meter van de woning van belang. Europees onderzoek adviseert een maximale afstand van 300 meter tot stedelijke groen met een minimale afmeting van 1 hectare [Van den Bosch et al., 2016]. De gemiddelde afstand tot openbaar groen ligt in Meierijstad op 500 meter. Dit is verder dan de aanbevolen afstand uit Europees onderzoek, maar is gelijk aan het landelijk en provinciaal gemiddelde.

Nabijheid voorzieningen (4)

De nabijheid van voorzieningen is verder behandeld onder het volgende aspect ‘maatschappelijke basisvoorzieningen’.

Gezond gedrag inwoners

Een gezonde leefstijl bestaat uit onder anderen uit voldoende bewegen en gezonde voeding. In Tabel 6.2 is weergegeven hoeveel procent van de volwassenen en kinderen genoeg beweegt en hoeveel procent overgewicht (inclusief obesitas) heeft. Onder de volwassenen voldoet 44% aan de beweegrichtlijn: ten minste 2,5 uur per week matig intensieve inspanning en ten minste 2x per week spier- en botversterkende activiteiten. Onder kinderen (4 tot 11 jaar) voldoet 46% aan de Nederlandse norm voor gezond bewegen: 7 dagen per week minimaal 1 uur per dag sporten/bewegen.

De helft van de volwassenen in Meierijstad heeft overgewicht. Dit is vrijwel gelijk aan het provinciale gemiddelde. Onder kinderen van 2 tot 11 jaar heeft 11% overgewicht in Meierijstad. Met het Nationale Preventieakkoord streeft de Nederlandse overheid ernaar om in 2040 het aantal mensen met overgewicht terug te brengen van 50 naar 38 procent [NOS, 2022].

Tabel 6.2: Gezonde leefstijl onder volwassenen en kinderen in de gemeente Meierijstad [GGD, 2021; GGD, 2022]

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Volwassenen (18+) – 2022		
Voldoet aan de beweegrichtlijnen7F[10]	44%	45%
Sport ten minste 1 dag in de week	56%	54%
Volwassenen met overgewicht (incl. obesitas)	50%	52%
Kinderen (t/m 11 jaar) – 2021		
Nederlandse norm gezond bewegen8F[11] (4-11 jaar)	46%	45%
Kinderen met overgewicht (incl. obesitas) (2-11 jaar)	11%	12%

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de score voor de kernindicator beweegvriendelijke omgeving met 62 boven de 55 en onder de 65 ligt. Daarnaast heeft 50% van volwassenen overgewicht terwijl het streven in het Nationale Preventieakkoord is om dit percentage terug te brengen naar 38%.

6.1.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
Autonoom staan de deelindicatoren die vallen onder de kernindicator ‘beweegvriendelijke leefomgeving’ onder druk. Ruimteclaims voor woningbouw en energietransitie vormen risico’s voor speelplekken, sportvoorzieningen en de nabijheid van groen en buitengebieden. Doordat meer mensen ouder worden, neemt ook het aantal mensen met een chronische ziekte, sociale problemen en eenzaamheid toe. Er zal vaker sprake zijn van een opeenstapeling van gezondheids- en sociale problemen bij kwetsbare groepen [RIVM, 2018b].

De komende jaren zal door vergrijzing, migratie en het toenemende belang van de beleving van sport een verschuiving plaatsvinden naar andere typen sport, vooral naar meer individuele (zelfgeorganiseerde) sporten of alternatieven op bestaande sporten. Voorbeelden hiervan zijn hardlopen en bootcampen in zelfgeorganiseerde groepjes, maar ook wandelvoetbal voor ouderen, kitesurfen en klimmen. Landelijke trends en ontwikkelingen in de sport laten zien dat Nederlanders in 2035 minder vaak lid zijn van een sportvereniging. Dit heeft naar verwachting gevolgen voor de manier waarop sport georganiseerd wordt, waarbij de openbare ruimte vaker gebruikt zal worden om te sporten [Sociaal Cultureel Planbureau, 2018].

Gemeentelijk beleid
Bestaand gemeentelijk beleid bestaat uit onderstaande nota’s, met daarbij benoemd de voor beweegvriendelijke leefomgeving en leefstijl relevante en concrete beleidselementen:

- Gezondheidsnota ‘Samen gezonder telt’ [Gemeente Meierijstad, 2024f]:
  - Stimuleren gezonde leefstijl bij ouderen met behulp van leefstijlcoaches;
  - Faciliteren inloopvoorzieningen in wijken en kernen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten voor vrije inloop en voor activiteiten op het gebied van creativiteit (kunst/cultuur), bewegen/sport en ontspanning;
  - Werkwijze om alle initiatieven en projectvoorstellen in de openbare ruimte te toetsen op gezondheid.
  - Faciliteren speelplaatsen en beweegplekken in de openbare ruimte.
- Sportnota ‘Sportief in beweging naar 2030’ [Gemeente Meierijstad, 2018d]:

[10] *Ten minste 2,5 uur per week matig intensieve inspanning en ten minste 2x per week spier- en botversterkende activiteiten*
[11] *7 dagen per week minimaal 1 uur per dag sporten/bewegen*

- Zoeken naar mogelijkheden van samenwerking en multifunctioneel gebruik van velden.
- Bouwen en renoveren van binnensportaccommodaties volgens de wettelijke eisen voor toegankelijkheid van sportaccommodaties;
- Beter benutten van de sportvoorzieningen voor ongeorganiseerde sporters;
- Vervangen van intensief gebruikte kunstgrasvelden.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is net als de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. Enerzijds staat de beweegvriendelijke leefomgeving autonoom onder druk, anderzijds zet de gemeente zich in om sporten toegankelijk te maken en een gezonde leefstijl te stimuleren.

6.1.4 Doorkijk 2040

Of en hoe de beweegvriendelijkheid van de leefomgeving zich ontwikkelt na 2030 is sterk afhankelijk van het beleid van de gemeente Meierijstad. Verwacht kan worden dat de druk op de beweegvriendelijke leefomgeving verder zal toenemen.

6.2 Maatschappelijke basisvoorzieningen

6.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Maatschappelijke basisvoorzieningen	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Gemiddelde afstand tot voorzieningen (horeca & winkels, culturele & recreatieve voorzieningen, gezondheidszorg) • Opinie buurtbewoners over nabijheid voorzieningen
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van de afstand tot maatschappelijke voorzieningen (horeca en winkels, culturele voorzieningen, gezondheidszorg en welzijn) ten opzichte van het provinciale gemiddelde
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De afstand tot alle typen maatschappelijke voorzieningen (horeca & winkels, culturele & recreatieve voorzieningen, gezondheidszorg) is kleiner dan het provinciale gemiddelde
Oranje	De afstand tot één of twee typen maatschappelijke voorzieningen (horeca & winkels, culturele & recreatieve voorzieningen, gezondheidszorg) is groter dan het provinciale gemiddelde
Rood	De afstand tot alle typen maatschappelijke voorzieningen (horeca & winkels, culturele & recreatieve voorzieningen, gezondheidszorg) is groter dan het provinciale gemiddelde

6.2.2 Huidige situatie

Adequate voorzieningen zijn maatschappelijke voorzieningen waartoe eenieder toegang zou moeten hebben. Het gaat om voorzieningen op wijk, stad en regionaal niveau. Onder het aspect maatschappelijke basisvoorzieningen beschouwen we horecavoorzieningen, winkels, culturele voorzieningen en gezondheidszorg. Een andere belangrijke basisvoorziening is onderwijs. Dit is behandeld onder een apart aspect (zie hoofdstuk 13.4).

Horeca en winkels

In Tabel 6.3 is weergegeven wat de gemiddelde afstand tot horeca en winkels is in Meierijstad. Ten opzichte van het provinciale gemiddelde liggen grote supermarkten, voorzieningen voor dagelijkse levensmiddelen, cafetaria's, restaurants en hotels gemiddeld verder weg in Meierijstad. Enkel de afstand tot warenhuizen is kleiner.

Tabel 6.3: Afstand tot horecavoorzieningen en winkels in gemeente Meierijstad (in km, 2021) [CBS, 2021]

Type voorziening	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Grote supermarkt	1,2	0,9
Overige dagelijkse levensmiddelen	1,0	0,8
Warenhuis	2,2	2,6
Cafés	1,0	1,0
Cafetaria's	0,8	0,7
Restaurants	1,0	0,8
Hotels	4,3	2,4

In 2022 is onderzocht hoe bewoners in gemeente Meierijstad de leefbaarheid en veiligheid ervaren [Companen, 2023]. In Figuur 6.4 is weergegeven of bewoners vinden dat in hun buurt voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen zijn. Meer dan 70% is het daar (helemaal) mee eens en 20% is het daar (helemaal) mee oneens. Buurten die er negatief uitspringen zijn Nijnsel (66% oneens), Olland (66% oneens), Eerde (68% oneens), Wijbosch (68% oneens), Boerdonk (78% oneens) en Zijtaart (86% oneens).

Figuur 6.4: Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen zijn [Companen, 2023]

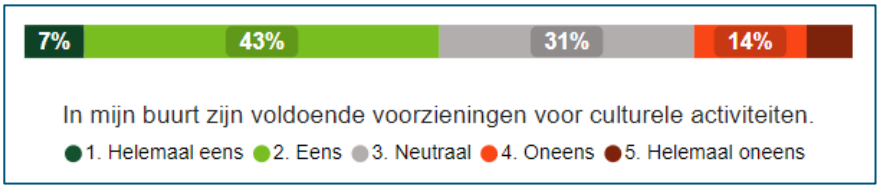
Culturele en recreatieve voorzieningen

Veel culturele en recreatieve voorzieningen zijn in de gemeente Meierijstad dichterbij aanwezig dan gemiddeld in de provincie Noord-Brabant (zie Tabel 6.4), zoals de bibliotheek, het zwembad en de bioscoop.

Tabel 6.4: Afstand tot culturele voorzieningen in gemeente Meierijstad (in km, 2021) [CBS, 2021]

Type voorziening	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Bibliotheek	1,8	2,2
Zwembad	2,5	3,4
Museum	4,1	4,2
Podiumkunsten (excl. festivals)	3,5	4,9
Poppodium	11,4	9,8
Bioscoop	3,7	6,8
Sauna	11,5	6,8
Attractie	6,4	5,3

In Figuur 6.5 is weergegeven hoe bewoners in Meierijstad denken over de hoeveelheid culturele voorzieningen. De helft van de bewoners vindt dat er in de buurt voldoende culturele activiteiten zijn. Van de bewoners vindt 19% het aantal culturele activiteiten in de buurt onvoldoende.

Figuur 6.5: Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt voldoende culturele activiteiten zijn [Companen, 2023]

Gezondheidszorg

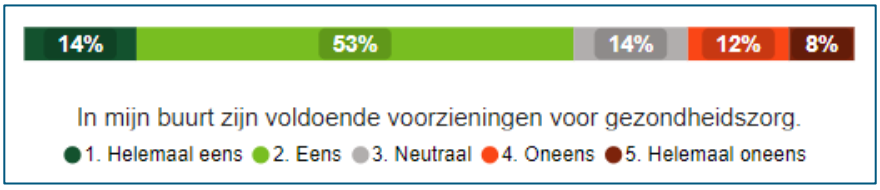
De gezondheidszorg in Meierijstad ligt gemiddeld verder weg dan in de provincie Noord-Brabant (zie Tabel 6.5). Enkel de brandweerkazerne ligt iets dichterbij.

Tabel 6.5: Afstand tot gezondheidszorg in gemeente Meierijstad ten opzichte van provincie Noord-Brabant (in km, 2021) [CBS, 2022a]

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Huisartsenpraktijk	1,3	1,0
Huisartsenpost	12,0	6,7
Apotheek	1,6	1,4
Ziekenhuis (incl. buitenpolikliniek)	9,7	5,2

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Ziekenhuis (excl. buitenpolikliniek)	12,0	7,2
Brandweerkazerne	1,9	2,0

In Figuur 6.6 is weergegeven hoe bewoners in Meierijstad denken over de hoeveelheid voorzieningen voor gezondheidszorg. Meer dan de helft van de bewoners vindt dat er in de buurt voldoende voorzieningen voor gezondheidszorg zijn. Onder de bewoners vindt 20% het aantal voorzieningen voor gezondheidszorg in de buurt onvoldoende. De buurten die er negatief uitspringen komen overeen met de buurten die slecht scoren op voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen. Respectievelijk zijn dit Wijbosch (58% oneens), Nijnsel (64% oneens), Zijtaart (66% oneens), Olland (68% oneens), Boerdonk (68% oneens) en Eerde (75% oneens).

Figuur 6.6: Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt voldoende voorzieningen voor gezondheidszorg zijn [Companen, 2023]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de afstand tot voorzieningen voor horeca & winkels en gezondheidszorg in Meierijstad groter is dan het provinciale gemiddelde. De afstand tot culturele & recreatieve voorzieningen is in Meierijstad wel kleiner dan provinciaal gemiddeld.

6.2.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
Het is de verwachting dat de druk op voorzieningen (zoals zorg) in Nederland toe zal nemen door toename in de bevolking en verandering van de bevolkingssamenstelling met een toename in vergrijzing. De vraag naar fysieke winkelruimte zal in de komende jaren verder afnemen, onder andere vanwege de opkomst van het online winkelen. Met name in de landelijke gebieden zal het aantal voorzieningen onder druk komen te staan, waardoor de leefbaarheid van de (kleinere) kernen risico loopt.

Provinciaal beleid
De provincie Noord-Brabant heeft in mei 2024 het Beleidskader Wonen en Werken vastgesteld. Dit beleidskader verwoord waar de ontwikkeling van ‘sterke steden en vitale kernen’ rekening mee moet houden. Het beleidskader benoemd dat detailhandel, horeca en voorzieningen een essentieel onderdeel zijn van de leefbaarheid van de Brabantse steden en dorpen. De provincie streeft er daarom naar om detailhandelsontwikkelingen in een breder regionaal kader te plaatsen en verspreide detailhandel te voorkomen door het voeren van concentratiebeleid. Nieuwe detailhandelsontwikkelingen worden in- of aansluitend aan perspectiefrijke winkelgebieden ontwikkeld. Clustering van voorzieningen kan er zo voor zorgen dat maatschappelijke voorzieningen een bestaansrecht behouden.

Gemeentelijk beleid
In 2019 heeft de gemeente Meierijstad de Detailhandelvisie vastgesteld [Gemeente Meierijstad, 2019]. In deze visie definieert de gemeente drie verschillende typen winkelgebieden.

1. *Hoofdwinkelgebied:* centrum van Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel. Inwoners uit de gemeente kunnen in deze centra terecht voor een zo breed mogelijk pakket aan winkels en overige voorzieningen, waaronder horeca en diensten.
2. *Wijk-/dorpscentrum:* Erp centrum, Schijndel 't Zuid en Veghel De Bunders. Deze centra vormen een aanvulling op de hoofdwinkelgebieden. De basis wordt gevormd door ten minste één supermarkt, aangevuld met een drogisterij en diverse overige (dagelijkse) winkels en voorzieningen (horeca, maatschappelijk, sport, etc.).
3. *Buurtsteunpunt:* Schijndel 't Noord, Sint-Oedenrode Kienehoef en Veghel De Boekt. De buurtcentra bestaan uit een (kleine) supermarkt en hoogstens enkele (vers)speciaalzaken en overige buurtvoorzieningen (o.a. café of cafetaria).

Op basis van deze typering heeft de gemeente voor elk gebied een gewenste ontwikkeling geformuleerd:

- *Schijndel centrum:* het centrum van Schijndel vormt in de toekomst de aantrekkelijke aankoop-, verblijfs- en ontmoetingsplek in het dorp. Dit hoofdwinkelgebied heeft in de toekomst primair een functie voor het eigen dorp en het omliggende buitengebied (waaronder Wijbosch).
- *Sint-Oedenrode centrum:* het centrum van Sint-Oedenrode vormt in de toekomst dé aantrekkelijke aankoop-, verblijfs- en ontmoetingsplek in het dorp. Dit hoofdwinkelgebied heeft in de toekomst primair een functie voor het eigen dorp en het omliggende buitengebied (waaronder Nijnsel, Boskant en Olland).
- *Veghel centrum:* het centrum van Veghel vormt in de toekomst dé aankoop-, verblijfs- en ontmoetingsplek van Veghel én omliggende kernen (Mariaheide, Zijtaart, Eerde). Er is een compleet boodschappenaanbod, aangevuld met een divers pakket niet-dagelijks (modisch) aanbod, horeca, dienstverlening en ambachten. Voor een goed functioneren is een meer compacte en overzichtelijke structuur nodig en zal leegstand moeten worden teruggedrongen.
- *Erp centrum:* het aanbod in Erp wordt zoveel mogelijk ondersteund, ten behoeve van behoud van voorzieningen in het dorp, maar actieve versterking (in de vorm van nieuwe winkels) is niet gewenst
- *Schijndel 't Zuid:* niet-dagelijks aanbod verplaatst idealiter op termijn naar het hoofdwinkelgebied, waarbij enig versaanbod in 't Zuid toegevoegd zou kunnen worden. Uitbreiding van de supermarkt is ongewenst (en niet nodig gelet op zijn huidige omvang).
- *Veghel De Bunders:* dit wijkcentrum blijft in de toekomst fungeren als boodschappenlocatie dicht bij huis, met name voor de wijken De Bunders en 't Ven. De Jumbo-supermarkt is, gezien het verzorgingsgebied, aan de krappe kant. Beperkte schaalvergroting is mogelijk om het winkelcentrum te versterken.
- *Schijndel Noord:* 't Noord behoudt zijn huidige positie. Indien de mogelijkheid zich aandient om de supermarkt te verplaatsen naar een locatie aan de Boschweg en in de directe nabijheid van de versspeciaalzaken, dan is dat een gewenste ontwikkeling.
- *Sint-Oedenrode Kienehoef:* dit buurtsteunpunt ligt enigszins verscholen in de woonwijk en heeft vooral een lokale verzorgingsfunctie. Gelet op de omvang van het verzorgingsgebied blijft er in de toekomst ruimte bestaan voor behoud van dit buurtsteunpunt, met een supermarkt, snackbar en bloemist dicht bij huis. Indien gewenst vanuit de supermarkt, is enige modernisering van de supermarkt mogelijk. Verdere versterking van de supermarkt dan wel het overige aanbod is ongewenst.
- *Veghel De Boekt:* dit buurtsteunpunt heeft een beperkte boodschappenfunctie voor de inwoners van Veghel ten zuiden van de Corridor/Rembrandtlaan. Gelet op de nabijheid tot het centrum, is er geen aanleiding het huidige beperkte aanbod uit te breiden.

Daarnaast zijn er volgende bestaande gemeentelijke nota's, met daarbij benoemd de voor maatschappelijke basisvoorzieningen relevante en concrete beleidselementen:

- Gezondheidsnota 'Samen gezonder telt' [Gemeente Meierijstad, 2024f]:

- Faciliteren inloopvoorzieningen in wijken en kernen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten voor vrije inloop en voor activiteiten op het gebied van creativiteit (kunst/cultuur), bewegen/sport en ontspanning;

- Visie recreatie en toerisme Meierijstad [Gemeente Meierijstad, 2018c]:
  - Bereikbaarheid via het water optimaliseren. Vanaf buitenaf (bijvoorbeeld Zuid-Willemsvaart) en binnen de gemeente (Dommel en Aa toegankelijk voor boten, routes voor sloepjes/kano's, etc.).
  - Aantrekkelijke jachthaven in Veghel: een vaardoel creëren voor passanten met zogenaamde boodschappensteigers (even aanleggen, boodschapje doen en hapje eten, en weer verder varen).
  - Verbinding tussen de recreatieve clusters versterken. Zowel in (door)verwijzing via toeristische informatie en bebording, als in fysieke vorm via routes en clustering van aanbieders.
- Kunst & Cultuur kleuren Meierijstad [Gemeente Meierijstad,2023d]:
  - Het stimuleren van activiteiten met een bovenregionale/landelijke uitstraling, bijvoorbeeld een Jeugdtheaterfestival. Het stimuleren van nieuwe festival-initiatieven.
  - Facilitering en ondersteuning beschikbaarheid laagdrempelige oefenruimtes voor bandjes.
  - Het verhogen van het budget voor de realisatie van kunst in de openbare ruimte met onder andere nieuwe kunstvormen, zoals streetart en graffiti.
  - Het uitbreiden van het aantal kunstwandel- en fietsroutes in Meierijstad.
  - Het verruimen van de gebruiksmogelijkheden van de Noordkade voor de gehele sector kunst en cultuur.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verbeterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Door on- line winkelen en vergrijzing komen maatschappelijke voorzieningen onder druk te staan. De provincie zet zich daarom in om voorzieningen te clusteren. De gemeente Meierijstad is voornemens om de bestaande voorziening- en winkelgebieden in ieder geval te behouden en (waar daar behoefte aan is en het kan) uit te breiden.

6.2.4 Doorkijk 2040

Hoe de afstand tot voorzieningen zich na 2030 ontwikkelt is afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot online winkelen en e-consults. De kans bestaat dat fysieke voorzieningen verdwijnen waardoor de afstand tot voorzieningen toe zal nemen.

6.3 Maatschappelijke deelname

6.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Maatschappelijke deelname	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief/kwalitatief • Percentage volwassenen dat vrijwilligerswerk doet • Percentage volwassenen dat veel sociale cohesie ervaart • Percentage volwassenen dat eenzaamheid ervaart • Percentage volwassenen dat lid is van een (sport)vereniging of -club • Percentage mantelzorgers • Jeugdigen met jeugdhulp • Opinie buurtbewoners over aantal ontmoetingsplekken • Aantal uitkeringsgerechtigden
Beschikbare referentiewaarden	Benchmark van het percentage volwassenen dat vrijwilligerswerk doet, veel sociale cohesie ervaart, eenzaamheid ervaart, lid is van een (sport)vereniging of -club, mantelzorger is en het aantal jeugdigen met jeugdhulp in vergelijking met het landelijke gemiddelde.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Op alle indicatoren (vrijwilligerswerk, sociale cohesie, eenzaamheid, lidmaatschap (sport)vereniging of -club, mantelzorgers, jeugdigen met jeugdhulp) scoort Meierijstad beter dan landelijk of provinciaal gemiddeld.
Oranje	Op één tot vijf indicatoren (vrijwilligerswerk, sociale cohesie, eenzaamheid, lidmaatschap (sport)vereniging of -club, mantelzorgers, jeugdigen met jeugdhulp) scoort Meierijstad slechter dan landelijk of provinciaal gemiddeld.
Rood	Op alle indicatoren (vrijwilligerswerk, sociale cohesie, eenzaamheid, lidmaatschap (sport)vereniging of -club, mantelzorgers, jeugdigen met jeugdhulp) scoort Meierijstad slechter dan landelijk of provinciaal gemiddeld.

6.3.2 Huidige situatie

Maatschappelijke deelname houdt in dat inwoners actief meedoen aan het maatschappelijke leven, als leerling, werknemer, ondernemer, vrijwilliger en/of mantelzorger. Mensen met gezondheidsproblemen doen over het algemeen minder mee aan de maatschappij dan gezonde mensen. Ze kunnen bijvoorbeeld niet werken of raken in een sociaal isolement. Andersom kan meedoen aan de maatschappij een positief effect hebben op gezondheid. Dat geldt bijvoorbeeld voor school en werk. Daarnaast hebben sociale contacten een positieve invloed op de gezondheid [RIVM, 2021c].

Tabel 6.6 geeft weer hoe in de gemeente Meierijstad maatschappelijke deelname ervoor staat, specifiek op het gebied van vrijwilligerswerk, sociale cohesie, eenzaamheid, lidmaatschap (spot)verenigingen of -club, mantelzorg, jeugdigen met jeugdhulp. Dit is uitgedrukt in percentages die vergeleken zijn met het gemiddelde van Nederland of de provincie Noord-Brabant (afhankelijk van de aanwezige beschikbare informatie. De uitkomsten uit deze tabel worden vervolgens verder toegelicht.

Tabel 6.6: Maatschappelijke participatie in de gemeente Meierijstad ten opzichte van de provincie Noord-Brabant en Nederland [GGD, 2020; Kenniscentrum Sport & Bewegen, 2022; CBS, 2023a]

Indicator	Omschrijving	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Vrijwilligerswerk	% volwassenen dat vrijwilligerswerk doet (2020)	28,5 %	-	25,4 %
Sociale cohesie	% volwassenen dat veel sociale samenhang ervaart in de buurt (2022)	17 %	14 %	-
Eenzaamheid	% volwassenen dat ernstig/zeer ernstig eenzaam is (2020)	8,2 %	-	11,0 %

Indicator	Omschrijving	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Lidmaatschap (sport)vereniging of -club	% volwassenen dat lid is van een (sport)vereniging of -club (2022)	46 %	45%	-
Mantelzorg	% volwassenen dat mantelzorg geeft (2020)	14,4 %	-	13,5 %
Jeugdigen met jeugdhulp	% jongeren met jeugdzorg (2023)	10,6 %	10,8 %	10,8 %
	% jongeren met jeugdhulp (2023)	10,4 %	10,6 %	10,5 %
	% jongeren in jeugdbescherming (2023)	0,9 %	1,0 %	1,1 %

Vrijwilligerswerk
Vrijwilligerswerk is werk dat men onbetaald en onverplicht doet, voor anderen of voor de samenleving. In de gemeente Meierijstad is het percentage vrijwilligers hoger dan het landelijk gemiddelde [GGD, 2020].

Sociale cohesie
Sociale cohesie gaat over naar de mate waarin (groepen) mensen zich met elkaar en met de omgeving verbonden voelen, en naar het gedrag dat hieraan invulling geeft. In de gemeente Meierijstad ervaren volwassenen gemiddeld meer sociale cohesie dan gemiddeld in de provincie [GGD, 2022].

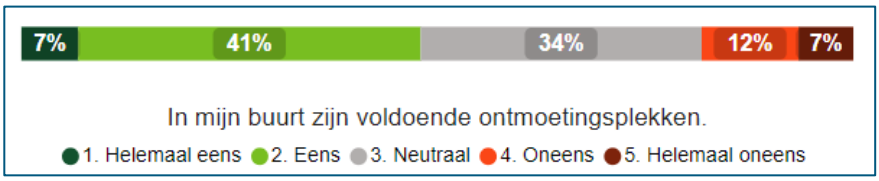
Eenzaamheid
Ernstige of zeer ernstige eenzaamheid komt in de gemeente Meierijstad minder vaak voor dan gemiddeld in Nederland [GGD, 2020].

Lidmaatschap (sport)vereniging of -club
In de gemeente Meierijstad zijn volwassenen iets vaker lid van een (sport)vereniging of -club dan gemiddeld in de provincie Noord-Brabant [GGD, 2022].

Mantelzorg
Mantelzorg is onbetaalde en vaak langdurige zorg voor zieke familieleden of vrienden. Het percentage volwassenen dat mantelzorg geeft is in Meierijstad hoger dan landelijk gemiddeld. Het percentage volwassenen in Meierijstad dat zich tamelijk zwaar belast voelt door het geven van mantelzorg is met 8,0% ook behoorlijk lager dan het landelijk gemiddelde van 13,5% [GGD, 2020].

Jeugdigen met jeugdhulp
Jeugdhulp is hulpverlening die bestemd is voor jongeren met problemen, veelal in de vorm van het bieden van bescherming en opvang, of van extra begeleiding en opvoeding. In de gemeente Meierijstad zijn er gemiddeld minder jeugdigen met jeugdhulp in vergelijking met het provinciaal en landelijk gemiddelde. Alleen het percentage jongeren met jeugdhulp met verblijf is iets hoger dan het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant en Nederland [CBS, 2023a]. Er zijn geen gegevens over het percentage jongeren in jeugdreclassering.

Ontmoetingsplekken
In 2022 is onderzocht hoe bewoners in gemeente Meierijstad de leefbaarheid en veiligheid ervaren [Companen, 2023]. In Figuur 6.7 is weergegeven of bewoners vinden dat in hun buurt voldoende ontmoetingsplekken zijn. Bijna 50% is het daar (helemaal) mee eens en zo'n 20% is het daar (helemaal) mee oneens.

Figuur 6.7 Percentage bewoners in de gemeente Meierijstad dat vindt dat er in de buurt voldoende ontmoetingsplekken zijn [Companen, 2023]

Aantal uitkeringsgerechtigden
Het aantal personen met een bijstands(gerelateerde) uitkering is in Meierijstad 12,5 per 1.000 inwoners. Bij de meeste gemeenten ligt dit cijfer tussen 10 tot 15 [CBS, 2023d].

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, omdat Meierijstad op alle indicatoren (vrijwilligerswerk, sociale cohesie, eenzaamheid, lidmaatschap (sport)vereniging of -club, mantelzorgers, jeugdigen met jeugdhulp) beter scoort dan landelijk of provinciaal gemiddeld.

6.3.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trend
Het aantal ouderen neemt de komende decennia naar verwachting fors toe. Het zwaartepunt van de vergrijzing ligt tussen 2025 en 2040. Met name het aantal oude ouderen zal meer dan verdubbelen. De kloof tussen zorgvraag en beschikbare (mantel)zorg neemt hierdoor dramatisch snel toe. De organisatie van betaalbare zorg en ondersteuning aan ouderen thuis vormt een grote uitdaging voor de toekomst. Als samenleving zullen we tot (creatieve) oplossingsrichtingen moeten komen die vaak buiten de zorg liggen.

Een andere grote uitdaging is om mensen in staat te (blijven) stellen mee te kunnen doen aan de samenleving. Er ontstaat sluipenderwijs een tweedeling tussen mensen die wel en niet mee kunnen blijven doen. Bepalende factoren zijn hierbij de vaardigheden (bijv. digitaal), de toegankelijkheid van de openbare voorzieningen en het beschikbaar hebben van sociaal, cultureel en economisch kapitaal.

Landelijk beleid
Gemeenten en GGD’en, zorgverzekeraars en VWS werken samen aan een gezond en actief leven voor iedereen. In het GALA-akkoord staat hoe in 2040 een gezonde generatie opgroeit in een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk. En welke stappen gezet worden om dat te bereiken.

In het GALA staan een aantal resultaten die het rijk wil behalen. Een van die resultaten is: ‘Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis’. Op dit resultaat te behalen zijn er acties voor gemeenten geformuleerd. De acties zijn:

- Gemeenten versterken nog nadrukkelijker de inzet van de sociale basis en de algemene voorzieningen als passende laagdrempelige maatschappelijke ondersteuning.
- Elke gemeente heef uiterlijk in 2024 een beleidsvisie op de sociale basis. De gemeente Meierijstad heeft dat gedaan met de gezondheidsnota ‘samen gezonder telt!’
- Gemeenten gaan in de periode 2023 – 2026 mantelzorgers extra ondersteunen bij het uitvoeren van hun zorgtaken.
- Gemeenten werken aan het versterken en door ontwikkelen van hun respijtzorgaanbod om in samenspraak met de mantelzorgers in de periode 2023-2026 het respijtzorgaanbod beter aan te laten sluiten op de vraag en behoefte van de mantelzorgers.

- Gemeenten gaan in regionaal verband via de samenwerkingsagenda actief de dialoog aan met zorgverzekeraars en zorgkantoren over een domein-overstijgend aanbod van zwaardere vormen van respijtzorg om waar passend een aantal pilots te kunnen starten.
- Gemeenten zeten in op een lokale aanpak eenzaamheid langs de vijf pijlers: bestuurlijk commitment, een sterk netwerk creëren, mensen met gevoelens van eenzaamheid zelf betrekken, aan een duurzame aanpak werken en monitoring en evaluatie organiseren.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is net als de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, Vanwege toenemende vergrijzing en tweedeling tussen burgers die wel en niet ‘mee kunnen doen’ en het ontbreken van bestaand daar op gericht concreet beleid, is er een risico op een verslechterende trend.

6.3.4 Doorkijk 2040

Door ontwikkelingen als vergrijzing en groeiende concurrentie tussen steden kan het aantal (vrijwillig) werkzame mensen na 2030 afnemen. Of dit ook het geval is in Meierijstad is afhankelijk van de verdere invulling van het beleid van de gemeente na 2030.

7 Bodem en water

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘bodem en water’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Bodem		↘
Grondwater		↘
Oppervlaktewater		=

7.1 Bodem

7.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

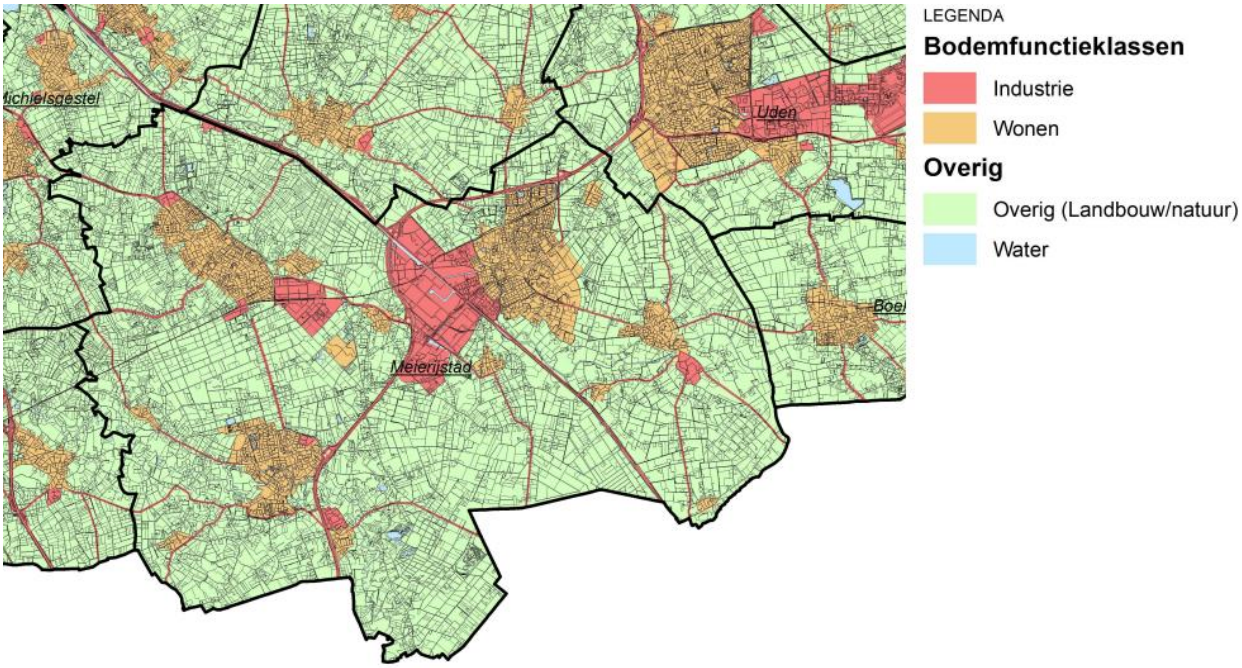
Bodem	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief en kwalitatief • Bodemkwaliteit (omgevingsdienst) en bodemverontreiniging • Bodemdaling
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van bodemdaling, bodemkwaliteit en bodemverontreiniging
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Er is geen sprake van bodemdaling en er zijn vrijwel geen bodemverontreinigingen.
Oranje	Er is nauwelijks sprake van bodemdaling en er zijn meerdere bodemverontreinigingen.
Rood	Er is sprake van bodemdaling en er zijn veel bodemverontreinigingen.

7.1.2 Huidige situatie

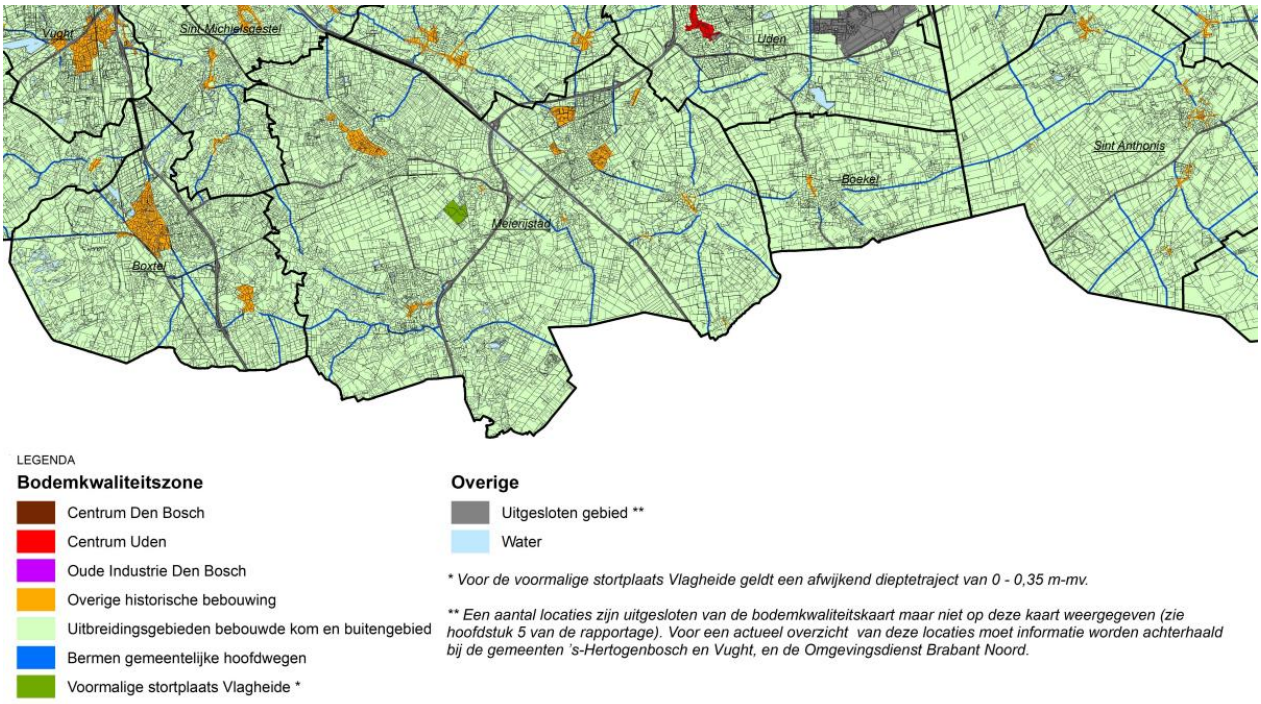
De gemeente Meierijstad bestaat voornamelijk uit dekzandgebied, met in het noorden lichte klei. De klimaatonderlegger van de provincie Noord-Brabant laat dit op kaart zien. De gemeente staat van oudsher bekend als gebied waar diffuse verontreiniging door zware metalen heeft plaatsgevonden. Bovendien is, volgens de gemeente, in het verleden veel landbouwgrond ontgrond en daardoor fosfaatverzadigd geraakt. Ook zijn de nodigde residuen van bestrijdingsmiddelen in de bodem te vinden.

Bodemkwaliteit
De bodemfunctieklassen- en bodemkwaliteitskaart zijn de instrumenten bij de uitvoering van het duurzame en efficiënte grondstromenbeleid. Op de bodemfunctieklassenkaart zijn de functies ‘wonen’ en ‘industrie’ weergegeven. Ook is overig landgebruik zoals landbouw, natuur en oppervlaktewater op de kaart weergegeven. De bodemkwaliteitskaart geeft voor de gemeenten de te verwachten chemische bodemkwaliteit aan van voor bodemverontreiniging niet-verdachte locaties voor de bodemlaag vanaf het maaiveld tot en met 2 meter diepte. In Figuur 7.1 is de bodemfunctieklassenkaart van de gemeente Meierijstad weergegeven. Logischerwijs is in een groot deel van de gemeente sprake van klasse ‘landbouw/natuur’. De kernen hebben de klasse ‘wonen’ en de klasse ‘industrie’.

In Figuur 7.2 is de bodemkwaliteitszonekaart van de gemeente Meierijstad weergegeven. Hieruit blijkt dat in een groot deel van de gemeente sprake van zone ‘overig gebied’. De kernen zijn deels aangewezen als overige historische bebouwing. Nergens in Meierijstad is sprake van een bodemkwaliteitszone industrie.

Figuur 7.1: Bodemfunctieklassen gemeente Meierijstad (bron: omgevingsdienst Brabant Noord, 2019)

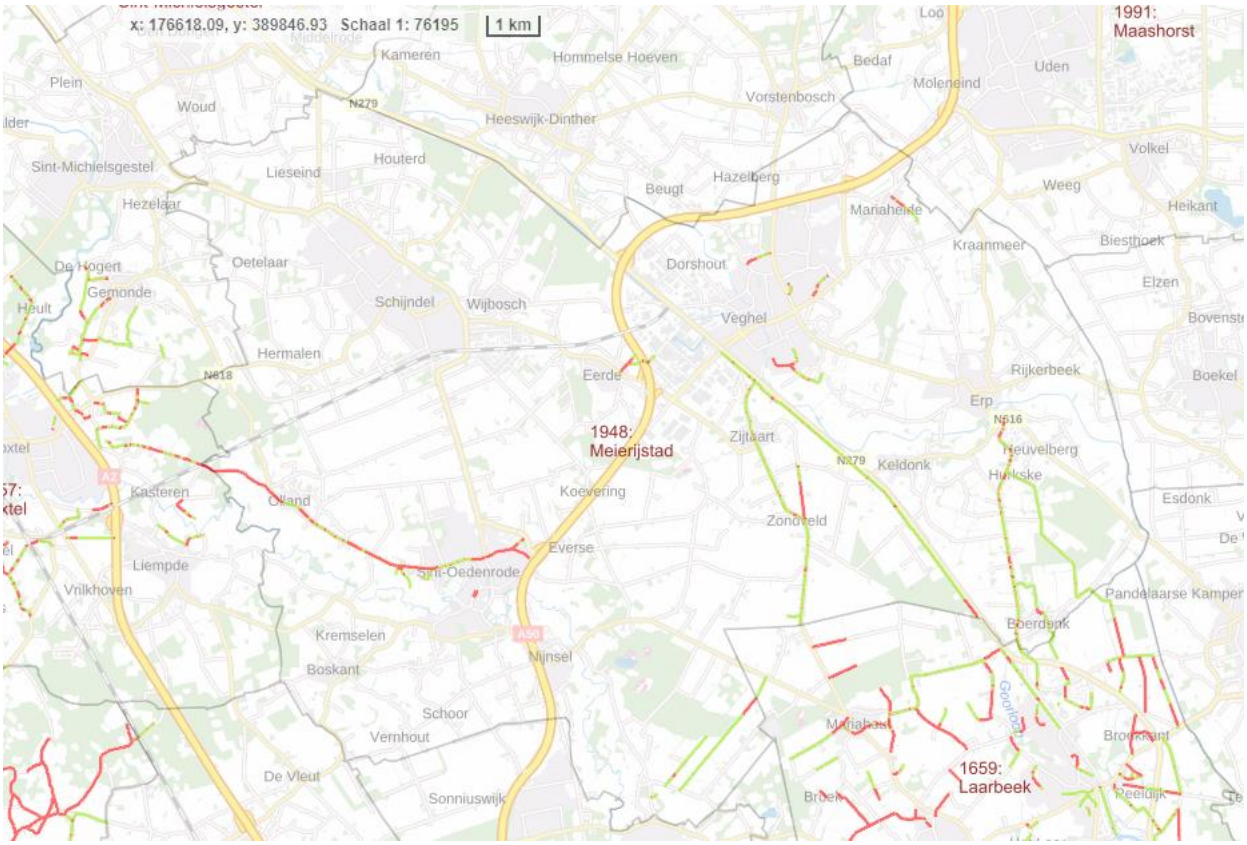
Figuur 7.2: Bodemkwaliteitszonekaart (bron: omgevingsdienst Brabant Noord, 2019)

In 2023 werd door meerdere gemeenten, waaronder Meierijstad en de omgevingsdienst Brabant Noord de Nota Bodembeheer (opnieuw) vastgesteld. Als onderdeel hiervan zijn meerdere kaarten opgesteld die de kwaliteit van de boven – en ondergrond weergeven. Uit de ontgravingskaart blijkt voor de meeste

bodemkwaliteitszones dat de grond die vrijkomt uit zowel de boven- als de ondergrond, voldoet aan de eisen voor schone grond (zo blijkt uit het raadsvoorstel Nota Bodembeheer en bodemkwaliteitskaart) [Gemeente Meierijstad, 2022]. Een schone grond verklaring is een verklaring dat de bodem niet ernstig verontreinigd is. Er zijn in de regio Brabant Noord een aantal uitzonderingen. Voor de gemeente Meierijstad geldt alleen dat er verontreiniging is geconstateerd in wegbermen (bovengrond) van de doorgaande gemeentelijk wegen in het buitengebied en bij de voormalige stortplaats Vlagheide. Bovendien blijkt uit de bodemkwaliteitskaart PFAS dat het gehalte aan PFAS in de bodem in Meierijstad ruim onder de norm zit. PFAS vormt derhalve geen probleem voor grondverzet.

Bij de aanleg van een waterbergingsgebied in het Ham-Havelt zijn door de gemeente hoge natuurlijke achtergrondwaarden van onder andere arseen in het Aa-dal, ten zuidoosten van Veghel geconstateerd. De reden voor de hoge waarden die ook ondiep worden gemeten ligt mogelijk in het lokaal voorkomen van geologische breuken.

Op een aantal plaatsen in de gemeente zijn nog zinkassen, een afvalproduct van de zinkindustrie uit de twintigste eeuw. Zinkassen bevatten zware metalen die in contact met water kunnen oplossen en uitspoelen in de bodem. Te grote hoeveelheden van die metalen zijn schadelijk voor mens en milieu. Op Figuur 7.3 hieronder is te zien op welke locaties zinkassen voor kunnen komen. Met rode lijnen worden gebieden aangegeven waar zinkassen wel voorkomen en met groene lijnen worden gebieden aangegeven waar geen zinkassen voorkomen. In de gemeente zijn enkele zinkassen aanwezig.

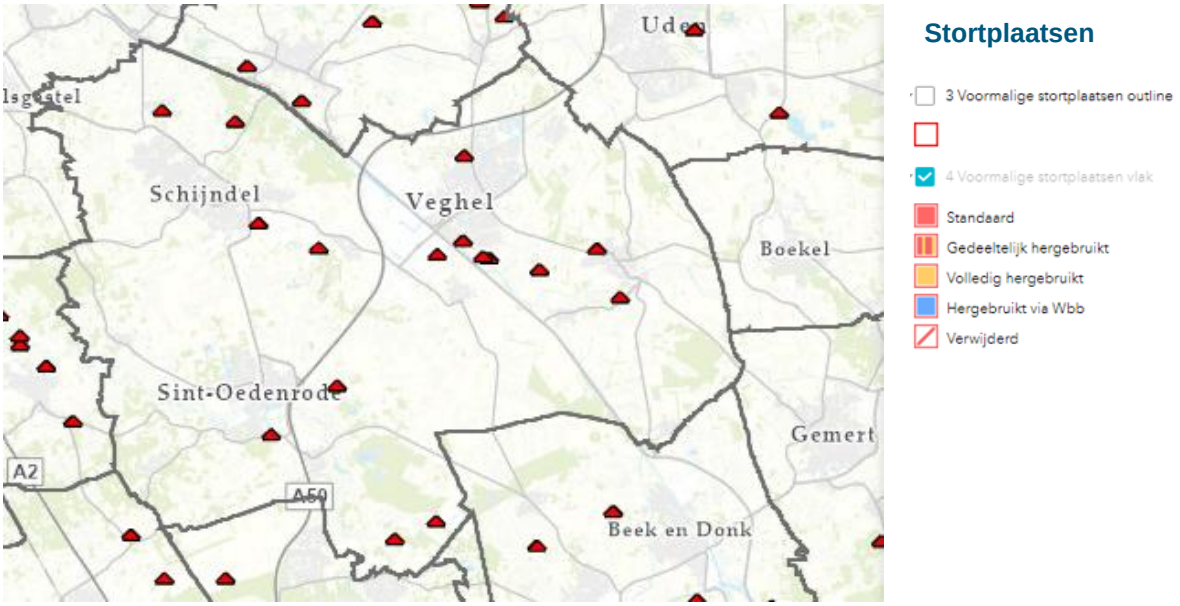

Figuur 7.3: Locaties zinkassen (ODZOB, jaartal onbekend].

In Noord-Brabant zijn ongeveer 600 voormalige stortplaatsen met een gemiddelde grootte van 1,5 hectare. Deze stortplaatsen zijn de afgelopen jaren bijna allemaal meerdere malen onderzocht op milieu-hygiënische aspecten. Een deel van de oude stortplaatsen is ondertussen gesaneerd of heeft een nieuwe bestemming

gekregen. In de kaart hieronder zijn de stortplaatsen in de gemeente Meierijstad te zien. Nagenoeg alle stortplaatsen vallen onder de categorie ‘standaard’. Dit zijn bestaande locaties die nog niet zijn verwijderd of hergebruikt. Twee locaties zijn gedeeltelijk hergebruikt.

De gemeente vermoedt dat er (illegale) stortplaatsen liggen aan weerszijden van het Duits Lijntje in de bebouwde kom van Veghel. Mogelijk ligt een deel (zuidwesten) van de Buunders op een voormalige stort. Nader onderzoek zal dat uit moeten wijzen.

Figuur 7.4: Locaties stortplaatsen [Provincie Noord-Brabant, jaartal onbekend]

Bodemverontreiniging

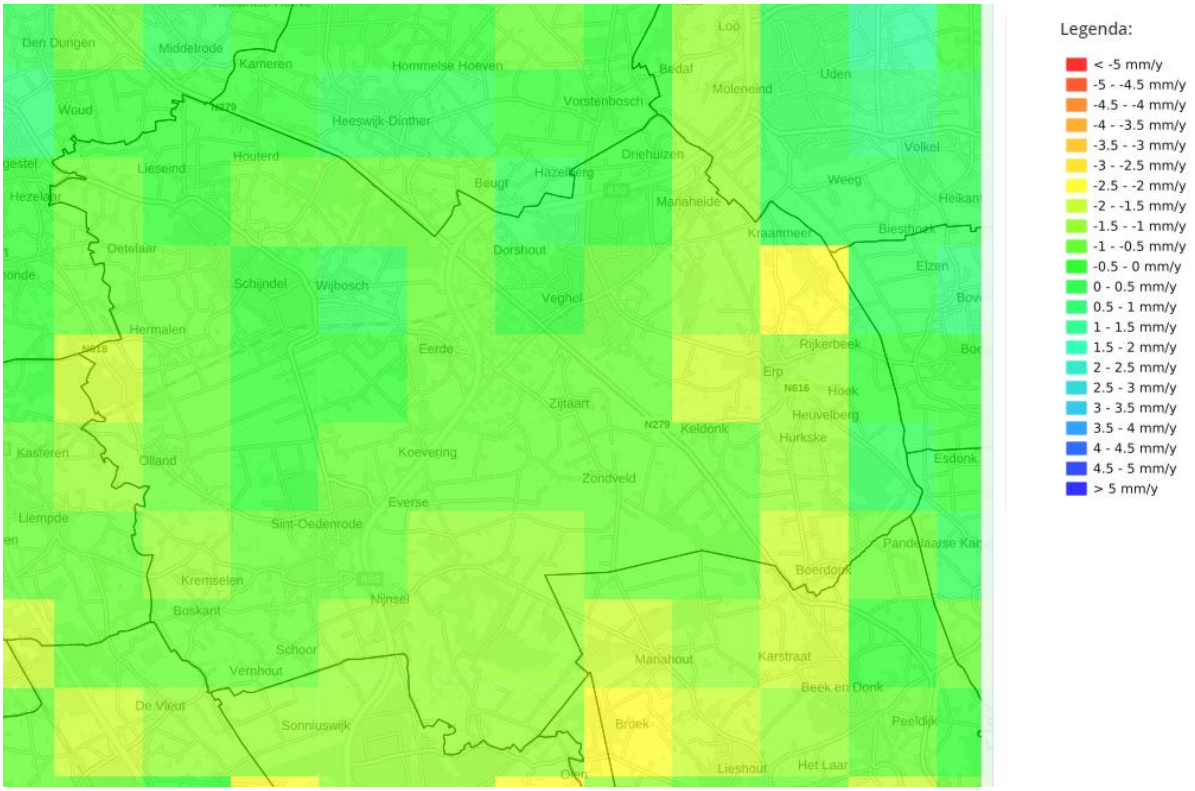
Bij gebruik van de bodem kan bodemverontreiniging ontstaan. Ook bij het hergebruik van grond, bouw- en reststoffen kunnen stoffen in de bodem terecht komen. Bij activiteiten op, in en met de bodem wordt rekening gehouden met de mogelijke gevolgen zodat de effecten op mens en dier minimaal zijn. Zo wordt ongewenste achteruitgang van de bodem voorkomen.

Bodemverontreiniging kan mogelijk gezondheidsrisico’s veroorzaken, de exacte risico’s van bodemverontreiniging hangen af van de mate van blootstelling aan de verontreiniging. Voor verontreinigingen die ontstaan zijn na 1 januari 1987 geldt dat de verontreiniging volledig weggenomen of ongedaan gemaakt moet worden. Bij een voorval waardoor er verontreiniging ontstaat moet de veroorzaker de bodem zo snel mogelijk saneren. Bij het achterblijven van (rest-)verontreinigingen na een sanering geldt een nazorgplicht.

De locaties met onaanvaardbare risico’s bij het huidige gebruik, zijn in het bodemsaneringsbeleid gedefinieerd als spoedlocaties. Er wordt onderscheid gemaakt in drie soorten spoedlocaties. Bij humane spoedlocaties is er sprake van onaanvaardbare risico’s voor de mens. Spoedlocaties verspreiding zijn locaties waarbij verontreinigingen zich verspreiden via het grondwater. Tenslotte zijn spoedlocaties ecologische locaties waarbij het ecosysteem wordt bedreigd [CLO, 2015]. In 2023 waren er drie spoedlocaties aanwezig in de gemeente Meierijstad: Boschweg in Schijndel, N.C.B-Laan in Veghel, Lage Landstraat in Veghel en de Lelielaan in Veghel. Op al deze locatie is de sanering gestart en zijn de risico’s beheerst [Provincie Noord-Brabant, 2023a].

Bodemdaling

In grote delen van Nederland daalt de bodem door menselijke activiteit. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verlagen van het grondwaterpeil om onze voeten droog te houden en het bouwen van woonwijken en wegen op slappe bodems. Daarnaast speelt het winnen van gas, olie, en zout een belangrijke rol. Vooral in delen van Nederland met veel klei en veen in de ondergrond is bodemdaling een probleem, omdat we het grondwaterpeil daar kunstmatig laag houden en de grond zeer samendrukbaar is. Bodemdaling komt in Nederland voornamelijk voor in de provincie Groningen en Zuid-Holland. In mindere mate komt bodemdaling voor in de provincie Noord-Brabant en Meierijstad. Volgens de gemeente is er sprake van lichte bodemdaling in het beekdal van de Aa, binnen de bebouwing van Veghel en in Erp, vanwege het lokaal voorkomen van veen – en kleilagen. In Figuur 7.5 is de mate van verzakking van de bodem in de gemeente te zien.

Figuur 7.5: Bodemdaling in Nederland (bron: Atlas van de Leefomgeving, Nederlands Centrum voor Geodesie en geo-informatica, 2019)

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat er meerdere verontreinigde locaties zijn (‘zinkassen’). Er is weinig tot geen sprake van bodemdaling.

7.1.3 Autonome ontwikkeling

In november 2022 is er vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een Kamerbrief Water en Bodem Sturend gepubliceerd. Daarin maakte het kabinet 33 structurerende keuzes die richting geven aan beleid om het water- en bodemsysteem meer sturend te maken. ‘’De processen van bodemdaling, zeespiegelstijging en extremer weer kunnen we niet beheersen. In plaats van ons land en water aan te passen aan ons en onze wensen, is het daarom nodig dat wij ons gaan aanpassen aan de grenzen van bodem en water’’. De structurerende keuzes in deze kamerbrief zijn:

1. Versterken van de regie op de inrichting van de ondergrond.

2. Streven om bij verstedelijking en infrastructuur zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van ruimte. De bodem wordt zo min mogelijk afgedekt en hersteld waar mogelijk.
3. Sturen in bestaand bebouwd gebied op vermindering van onnodige bodemafdekking en herstellen van de bodem inzetten op stedelijk groen.
4. Behouden van de toekomstige waardevolle landbouwgronden door maatregelen uit te werken voor het beheer van landbouwgronden op het gebied van materieel, nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen etc.
5. Bodemverstoring door ontgraving tegengaan en hoogwaardige grond hergebruiken om de gezonde en vitale bodems te behouden.
6. Herijken van de aanpak van bestaande en diffuse bodemverontreiniging.

Provinciaal en regionaal beleid

De provincie geeft richting aan ‘water en bodem sturend’ in haar Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g]. Doel van het RWP 2022-2027 is: een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit (de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied) erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie. De principes zijn:

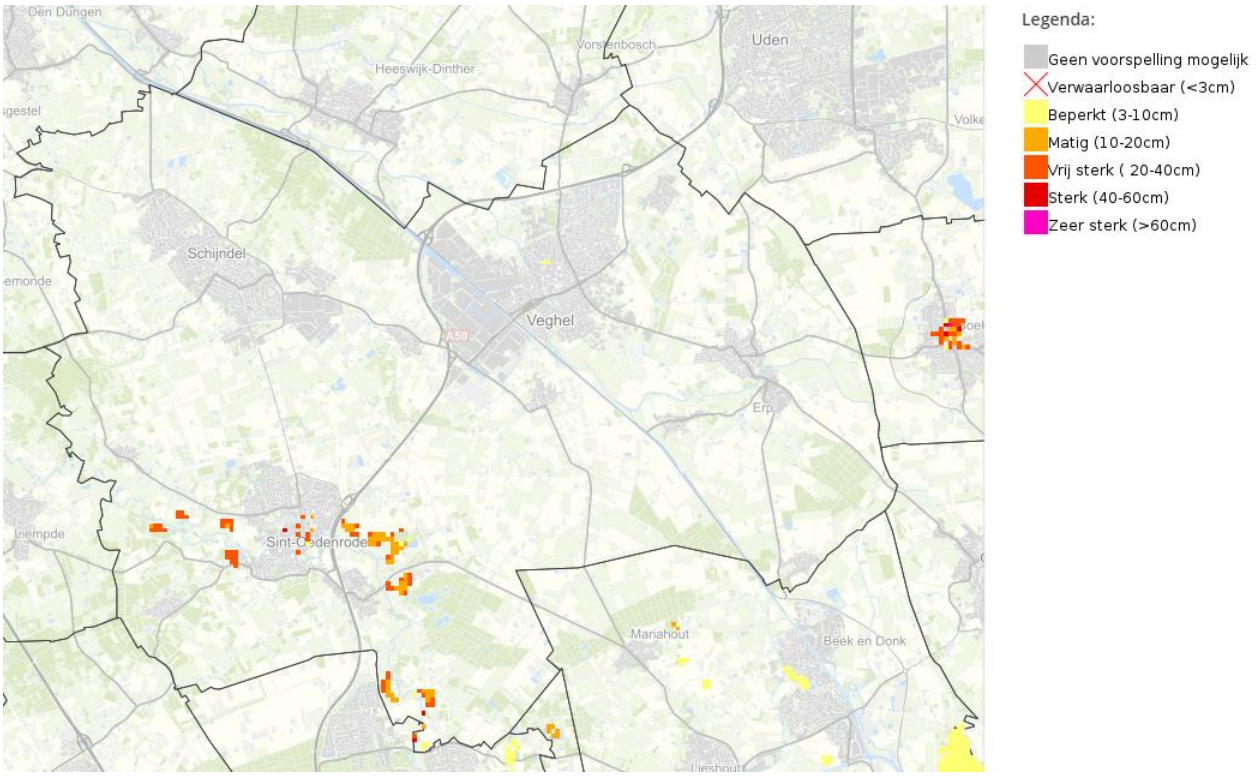
1. De watervoorraad in balans
2. Elke druppel telt
3. Niet alles kan overal
4. Brabant is in staat extreme weerssituaties op te vangen
5. Bescherming van water - en bodemkwaliteit
6. Gebruikers zijn maximaal verantwoordelijk
7. Circulair denken en doen

Gemeentelijk beleid

De Nota Bodembeheer 2019-2024 is gericht op het huidige sectorale beleid (gericht op de chemische kwaliteit). Daarnaast is voorgesorteerd op de Omgevingswet, die zich richt op het duurzaam en efficiënt beheren en gebruiken van de bodem en ondergrond. Met genoemde Nota wordt hierop geanticipeerd. Maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie en de energietransitie vragen om ruimtelijke ingrepen, waarbij grondstromen ontstaan. Grondstromen die de Regio op een duurzame en efficiënte wijze wil hergebruiken. Doordat de deelnemende gemeenten, waaronder Meierijstad, de voorliggende Nota Bodembeheer vaststellen en het beheergebied verruimen tot de regio wordt hiervoor de basis gelegd.

Bodemdaling

In Figuur 7.6 is de bodemdaling tussen 2020 en 2050 volgens het hoge scenario met sterke klimaatverandering weergegeven. De verwachting is dat rondom de kern Sint-Oedenrode sprake kan zijn van vrij sterke bodemdaling (20-40 cm).

Figuur 7.6: Bodemdaling verwachting 2020 - 2050 [Deltares; WenR; TNO, 2024]

Bodemkwaliteit

Noord-Brabant streeft naar een Vitale Bodem in 2030. Een vitale bodem is schoon, gezond en weerbaar. Dit is niet alleen essentieel voor een gezonde bedrijfsvoering en een toekomstbestendige agrarische sector. Een vitale bodem is een bodem die vruchtbaar is, biodiversiteit (de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied.) huisvest, ziektes weert, water bergt en voedingsstoffen vasthoudt en gedoseerd afgeeft. In het Regionaal Water- en Bodemprogramma (RWP) [Provincie Noord-Brabant, 2022g] is aangegeven dat een vitale bodem van belang is voor een goede waterkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit. Naast een RWP, is in 2019 de Nota Bodembeheer vastgesteld. De Nota kent twee doelen:

- Het stellen van een kader voor het duurzaam en efficiënt hergebruik van grond binnen de regio;
- Het beleidsmatig verankeren van het zogenaamde meersporenbeleid.

Conclusie

De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. Dit heeft te maken met het hoge klimaatscenario, waarin er in de toekomst mogelijk in Sint-Oedenrode sprake kan zijn van toename van bodemdaling. Daarnaast bevat het huidige beleid geen concrete maatregelen gericht op bodemverontreinigingen vanwege zinkassen.

7.1.4 Doorkijk naar 2040

Volgens het scenario ‘hoog’ in de klimaateffectatlas (in de kaart van Deltares, TNO-geologische dienst Nederland en Wageningen Environmental Research) is er een kans dat bodemdaling tussen 2020 – 2050 zal plaatsvinden, en mogelijk dus ook na 2030. Het werken volgens het principe van ‘water en bodem sturend’ zal steeds vaker worden toegepast, maar de daadwerkelijke effecten hangen af van concrete maatregelen die hieruit voortvloeien.

7.2 Grondwater

7.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Grondwater	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief en kwalitatief • Gemiddelde laagste en hoogste grondwaterstand (GLG/GHG) • Kwaliteit van het grondwater • Grondwaterbeschermingsgebieden
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van grondwaterstanden (GHG/GLG) en de kwaliteit van het grondwater (mate van kwel)
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De gemiddelde grondwaterstand in het bebouwde gebied ligt overal of bijna overal tussen de -0,6m-mv (GHG) en -1,5m-mv (GLG), de kwaliteit van het grondwater is goed en in lijn met de KRW-richtlijn
Oranje	De gemiddelde grondwaterstand in het bebouwde gebied ligt voor een deel tussen de -0,6m-mv (GHG) en -1,5m-mv (GLG), de kwaliteit van het grondwater is matig en niet geheel in lijn met de KRW-richtlijn
Rood	De gemiddelde grondwaterstand in het bebouwde gebied ligt vrijwel nergens tussen de -0,6m-mv (GHG) en -1,5m-mv (GLG), de kwaliteit van het grondwater is slecht en niet in lijn met de KRW-richtlijn

7.2.2 Huidige situatie

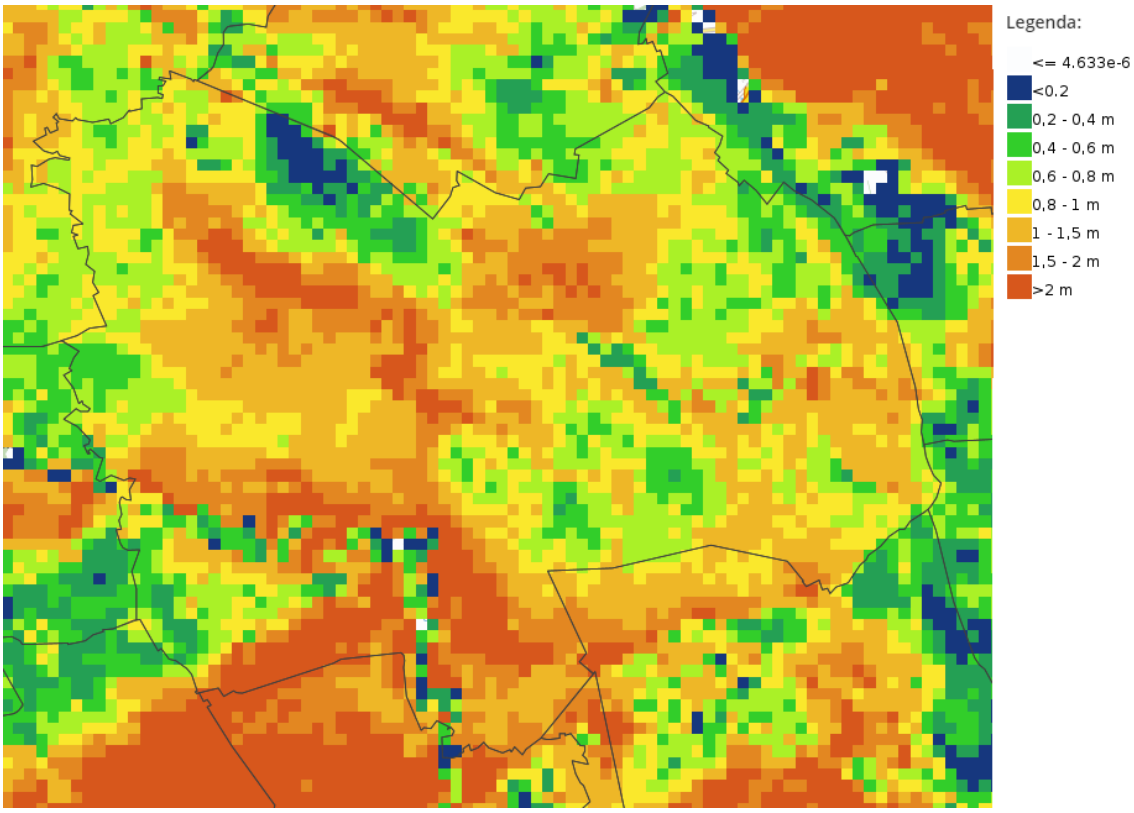
Grondwaterstanden

Grondwater is het water dat zich in de grond bevindt. De hoogte van het grondwater wordt de grondwaterstand genoemd. Als de grondwaterstand niet optimaal is kan er sprake zijn van grondwateroverlast of grondwateronderlast. Bij grondwateroverlast ligt de grondwaterstand te hoog, dit kan leiden tot overlast en schade in de vorm van natte kelders en kruipruimten. Overlast kan veroorzaakt worden door een natuurlijke oorzaak zoals extreme neerslag of de samenstelling van de bodem. Bij grondwateronderlast is er sprake van een te lage grondwaterstand.

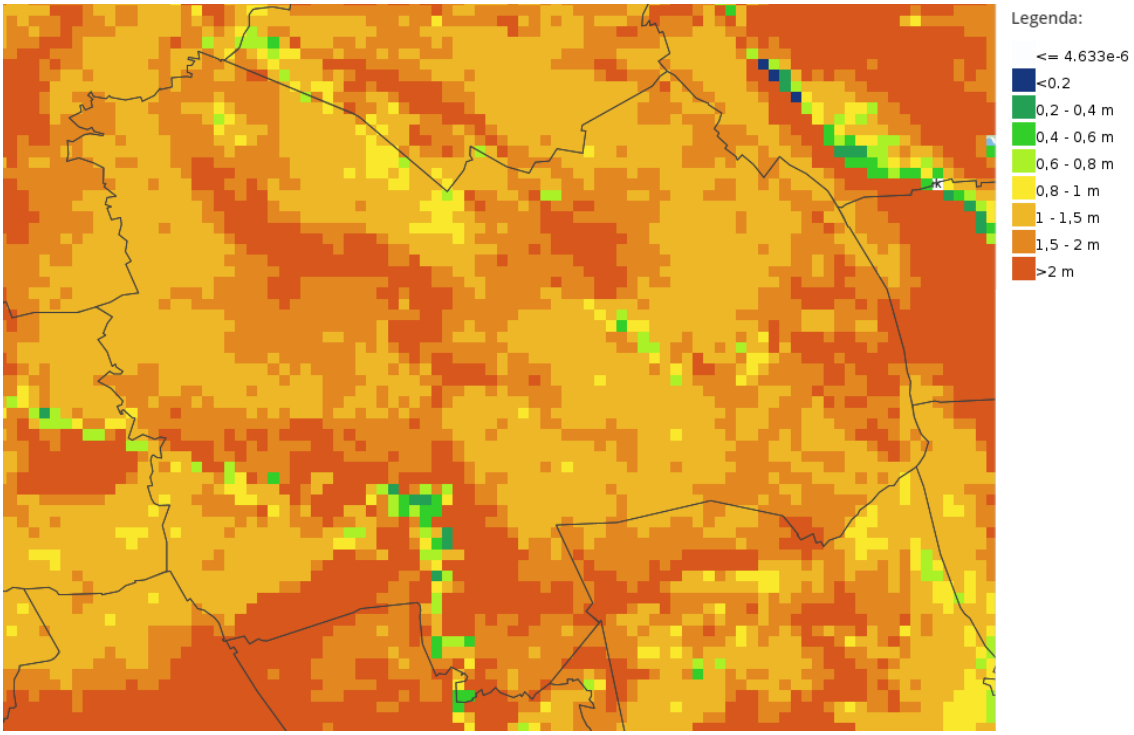
Dit heeft gevolgen voor onder andere funderingen van huizen gebouwen en leiden tot bijvoorbeeld paalrot en verzakkingen van huizen en gebouwen. Een grondwaterstand tussen de 0,6 meter en 1,5 meter onder het maaiveld kan als een optimum gezien worden in het bebouwde gebied. Boven de 0,6 meter is er verhoogd risico op het onderlopen van kelders of kruipruimtes, onder de 1,5 meter is er risico op het droogvallen van paalfunderingen.

De grondwaterstanden worden weergeven in Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) en de Gemiddelde Laagste Grondwaterstand (GLG). In Figuur 7.7 is de GHG in de gemeente Meierijstad te zien en in Figuur 7.8 de GLG [Klimaateffectatlas en Nationaal Water Model, 2019a].

Uit de figuren kan afgeleid worden dat de GHG in Meierijstad dieper dan twee meter is op de hoger gelegen delen en in bebouwd gebied. In de lagergelegen delen is de GHG hoger (dichter bij het maaiveld). Bij veel van deze lagergelegen delen ligt de GHG zelf minder dan 2 meter onder het maaiveld. De GLG ligt voornamelijk tussen de 1 en dieper dan 2 meter. De ligging en het bijhorend dekzandlandschap zorgen van nature al voor lage grondwaterstanden, wat de kwetsbaarheid voor droogtegevoeligheid vergroot.

Figuur 7.7: Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) [Nationaal Water Model, 2019a]

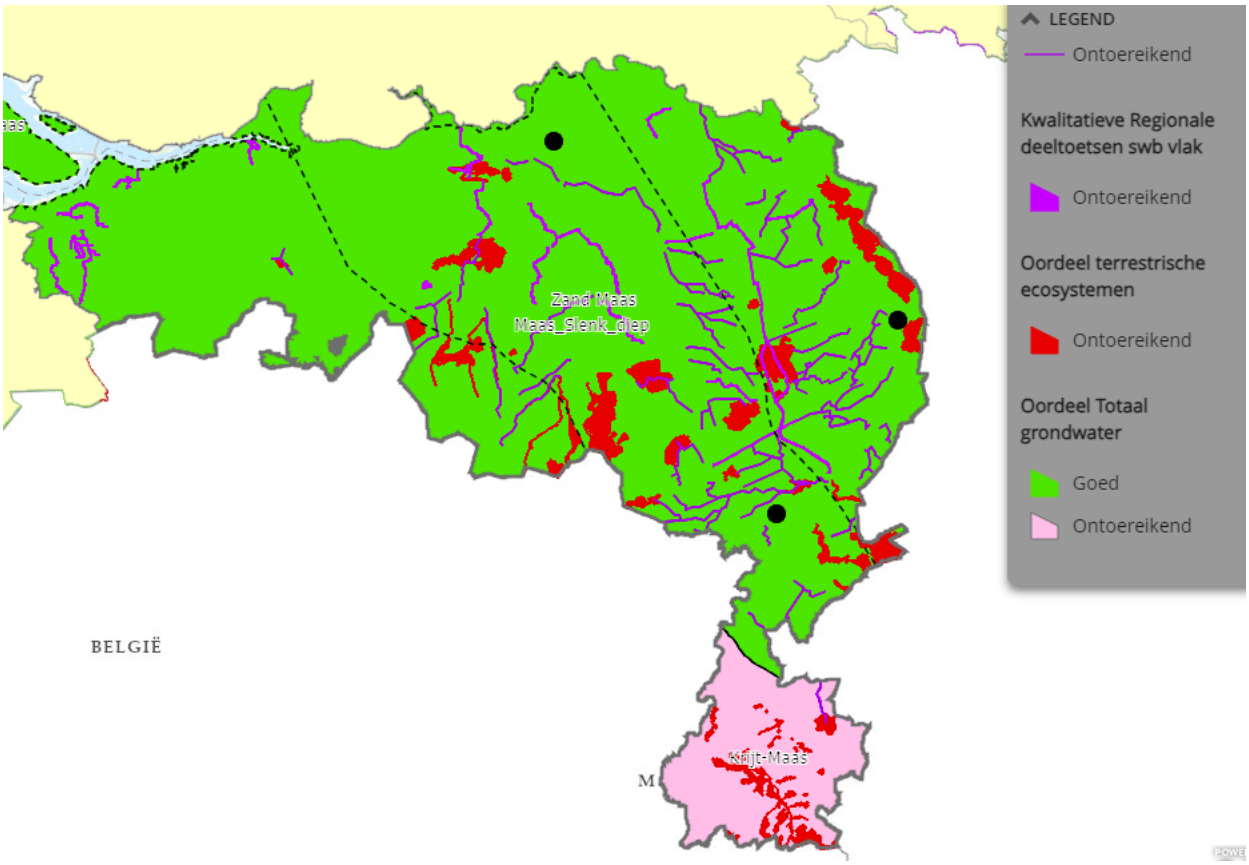
Figuur 7.8: Gemiddelde Laagste Grondwaterstand (GLG) [Nationaal Water Model, 2019a]

Kwaliteit grondwater

Het grondwater moet voldoen aan richtlijnen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Brabant kent twee grote grondwaterlichamen: het ondiepe grondwaterlichaam ‘Zand Maas’ en het daaronder gelegen ‘Slenk Diep’. Zand Maas beslaat vrijwel de hele provincie, Slenk Diep beperkt zich tot Midden- en Oost-Brabant. Voor de algemene chemische kwaliteit wordt door Brabant in Zicht een oordeel geveld op basis van de concentraties van:

- Nitraat
- Totaal fosfaat
- Chloride
- Bestrijdingsmiddelen
- Vier zware metalen

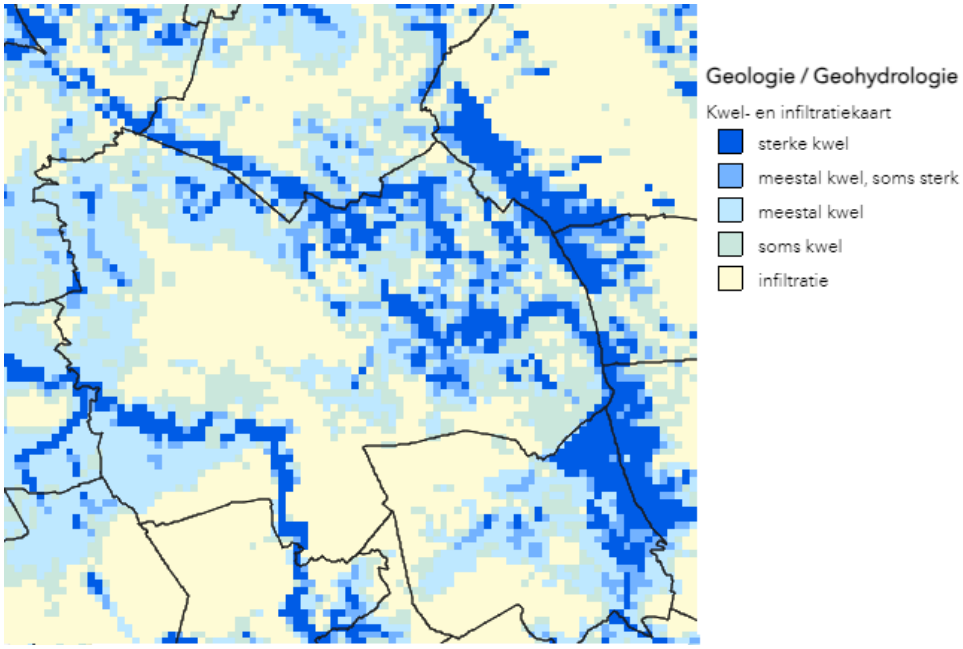
Over het algemeen kan worden gesteld dat de kwaliteit van het grondwater in Nederland over het algemeen nog (zeer) goed is. Grondwater heeft over het algemeen een vrij constante temperatuur en samenstelling [tekst afkomstig van Informatiepunt Leefomgeving].
Op de kaart hieronder is de algemene, chemische kwaliteit van het grondwater in het stroomgebied van de Maas te zien. Ook voor het stroomgebied geldt dat het grondwater over het algemeen van goede kwaliteit is en voldoet aan de KRW-richtlijnen. Uit deeltoetsen is gebleken dat het grondwater op sommige locaties mogelijk niet van goede kwaliteit is (paarse lijnen). De exacte locaties zijn op de kaart niet benoemd. Van ecologische kwaliteit van het grondwater is geen data (op kaart) beschikbaar.

Figuur 7.9: Kaart kwaliteit grondwater stroomgebied Maas [Brabant in Zicht, 2021]

Kwel

Uittreden van grondwater heet kwel. Kwel beperkt zich doorgaans tot diepe polders en de lage randen van heuvels, duinen en plateaus. Het stroomt daar naartoe vanuit hoger gelegen gebieden, waar water in de grond infiltreert. Hoogteverschillen en de bodemopbouw zorgen voor een wisselwerking tussen kwel en infiltratie. Door menselijk ingrijpen kan de 'flux' tussen kwel en infiltratie veranderen, bijvoorbeeld door grondwaterwinningen. Kwel kan nadelig zijn voor de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, bijvoorbeeld door zout en nutriënten. Kwel kan ook van zeer goede kwaliteit zijn, zoals het water dat aan de rand van de Veluwe uittreedt. Als zoute kwel via de bodem verplaatst is er sprake van verzilting. Verzilting is in Meierijstad niet aan de orde. Wel is er langs rivieren in Meierijstad sprake van kwel. In Figuur 7.10 is de kwel – en infiltratiekaart te zien.

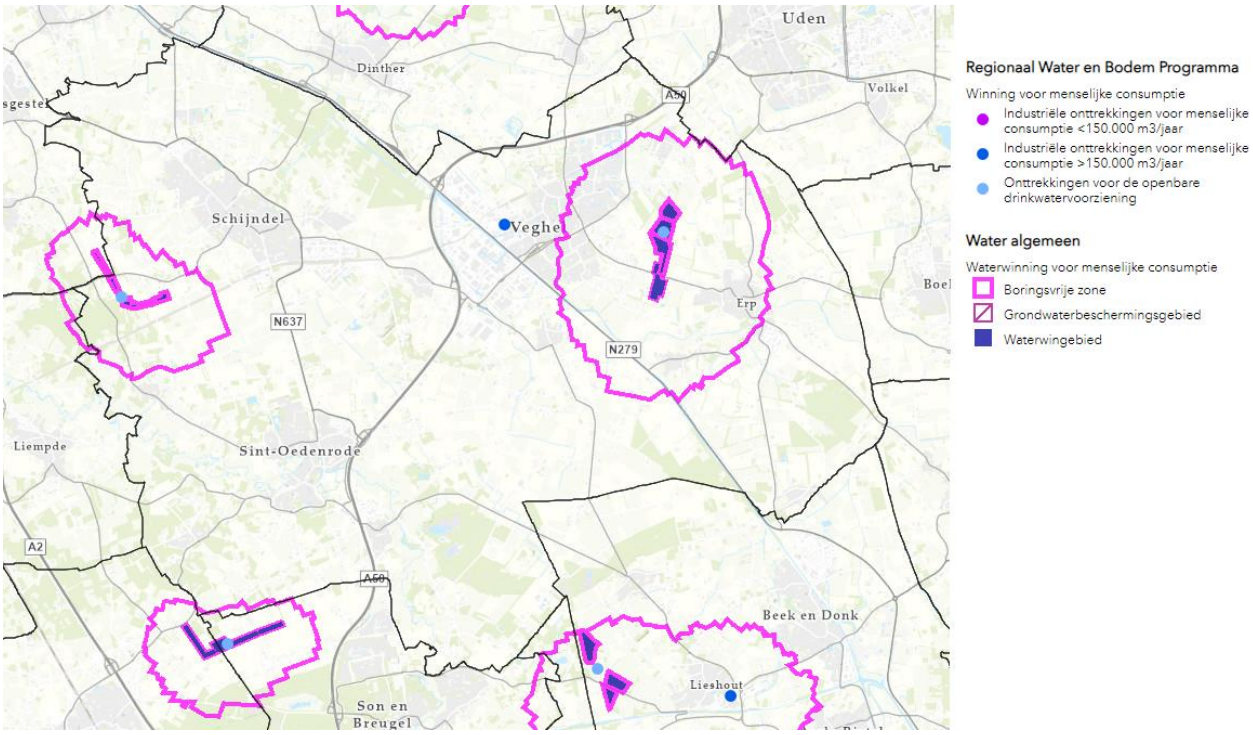

Figuur 7.10: Kwel en infiltratiekaart (bron: Provincie Noord-Brabant)

Grondwaterbeschermingsgebied

Grondwater is de belangrijkste grondstof voor ons drinkwater. Om het grondwater te beschermen en verontreiniging te voorkomen wijzen de provincies beschermingszones aan (waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en/of boringsvrije zone). In de beschermingszones worden beperkingen gesteld aan de menselijke activiteiten om zo de kans op verontreiniging van het grondwater te voorkomen.

Sommige gebieden zijn waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebied. Een grondwaterbeschermingsgebied is de buitenste schil rondom een waterwingebied. Voor het grondwaterbeschermingsgebied gelden regels om het grondwater niet te vervuilen. Binnen deze gebieden zijn woningen, wegen en bedrijven toegestaan, maar er gelden wel wettelijke regels om vervuiling van het grondwater te voorkomen. Dit wordt ook wel de 25-jaarszone genoemd. In zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden (waar beschermende kleilagen ontbreken) is de 25-jaarszone bovendien omgeven door een 100-jaarszone. Mocht er iets misgaan (bijvoorbeeld door lozingen die in de grond komen), dan is er voldoende tijd om maatregelen te nemen om de zuivering van het drinkwater aan te passen. Op Figuur 7.11 is te zien dat er binnen de gemeente Meierijstad een aantal drinkwaterwingebieden zijn, inclusief een aantal boringsvrije zones. Er zijn geen grondwaterbeschermingsgebieden.

Figuur 7.11: Drinkwaterwingebieden voor menselijke consumptie en boringsvrije zones [Kaartbank Provincie Noord-Braban]

Volgens de gemeente zijn de gevolgen van wateroverlast al merkbaar in de gemeente. De gemeente heeft te maken met sterfte van planten door langdurig hoge grondwaterstanden. Dit komt doordat planten de afgelopen jaren vanwege de droogte een diepgaander wortelgestel gekregen. Bij hoge grondwaterstanden sterven deze wortels af door zuurstoftekort [informatie afkomstig van de gemeente intern].

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de gemiddelde grondwaterstand (GLG en GHG) in het bebouwde gebied veelal onder de -1,5m-mv ligt. Verdroging is daardoor een risico. De kwaliteit van het grondwater is over het algemeen goed.

7.2.3 Autonome ontwikkeling

In november 2022 is er vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een Kamerbrief Water en Bodem Sturend gepubliceerd [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2022]. Daarin maakte het kabinet 33 structurerende keuzes die richting geven aan beleid om het water- en bodemsysteem meer sturend te maken. De processen van bodemdaling, zeespiegelstijging en extremer weer kunnen we niet beheersen. In plaats van ons land en water aan te passen aan ons en onze wensen, is het daarom nodig dat wij ons gaan aanpassen aan de grenzen van bodem en water. De relevante structurerende keuzes voor voldoende water zijn:

1. Op basis van het huidige klimaatscenario, is de ambitie voor het hoofdwatersysteem om weerbaar te zijn tegen een droogte, die bij een scenario van grote klimaatverandering en sterke groei van economie en bevolking gemiddeld eens in de 20 jaar voorkomt.
2. De omvang van alle grondwateronttrekkingen wordt in beeld gebracht om toe te werken naar een robuust
3. Werken aan nieuwe en diverse drinkwaterbronnen voor voldoende drinkwaterbronnen van voldoende kwaliteit.

Provinciaal en regionaal beleid
Waterschappen en overheden in Noord-Brabant sloten een grondwaterconvenant en droogteagenda [2021] met elkaar. Gewenste effect van dit convenant is dat (regen)water in hoger gelegen gebieden niet wordt afgevoerd, maar zoveel als het kan wordt vastgehouden en geïnfiltreerd naar het grondwater, waardoor grondwaterstanden structureel hoger zijn en kwelstromen zich herstellen. In 2027 moet de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand ten opzichte van 2002 10 centimeter hoger liggen in de lagere, peilgestuurde delen van Noord-Brabant, tot zeker 35 centimeter op de hoger gelegen infiltratiegebieden.

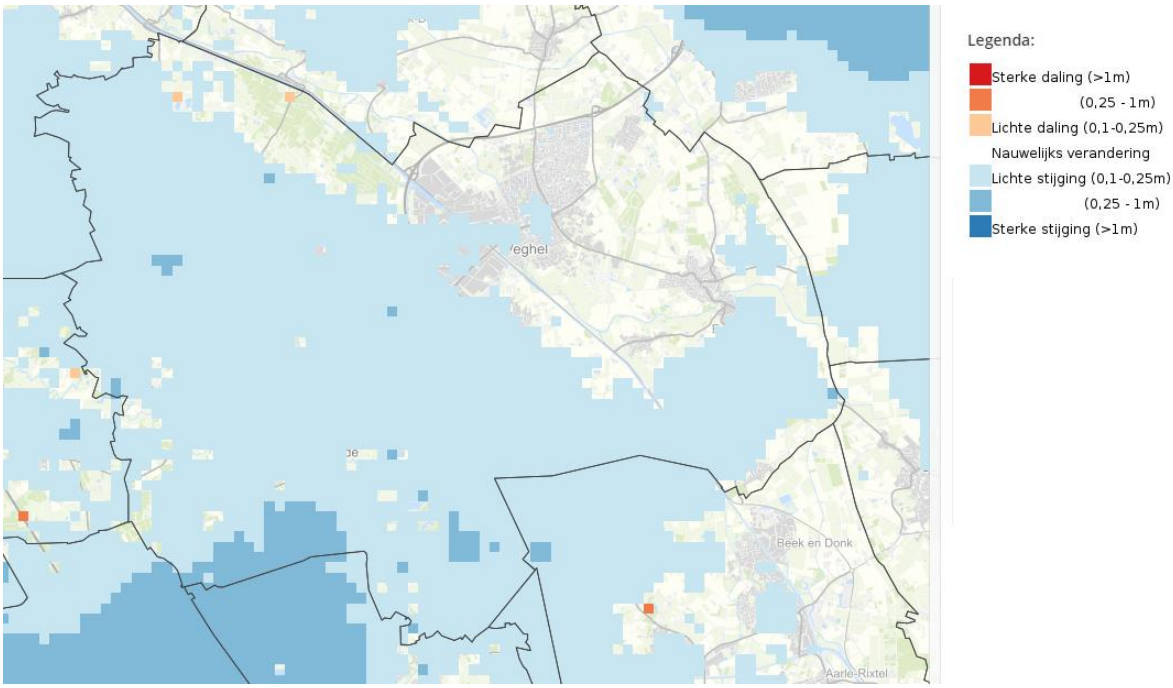
Verder is er GGOR-beleid met maatregelen in bijvoorbeeld het beekdal van de Leigraaf (waterschap Aa en Maas) en zet het waterschap Aa en Maas in op het verondiepen van beekbodems.

De provincie geeft richting aan ‘water en bodem sturend’ in haar Regionaal Water en Bodem Programma 2022 – 2027. Doel van het RWP 2022-2027 is: een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit (de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied) erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie. De principes zijn:
1. De watervoorraad in balans
2. Elke druppel telt
3. Niet alles kan overal
4. Brabant is in staat extreme weerssituaties op te vangen
5. Bescherming van water - en bodemkwaliteit
6. Gebruikers zijn maximaal verantwoordelijk
7. Circulair denken en doen

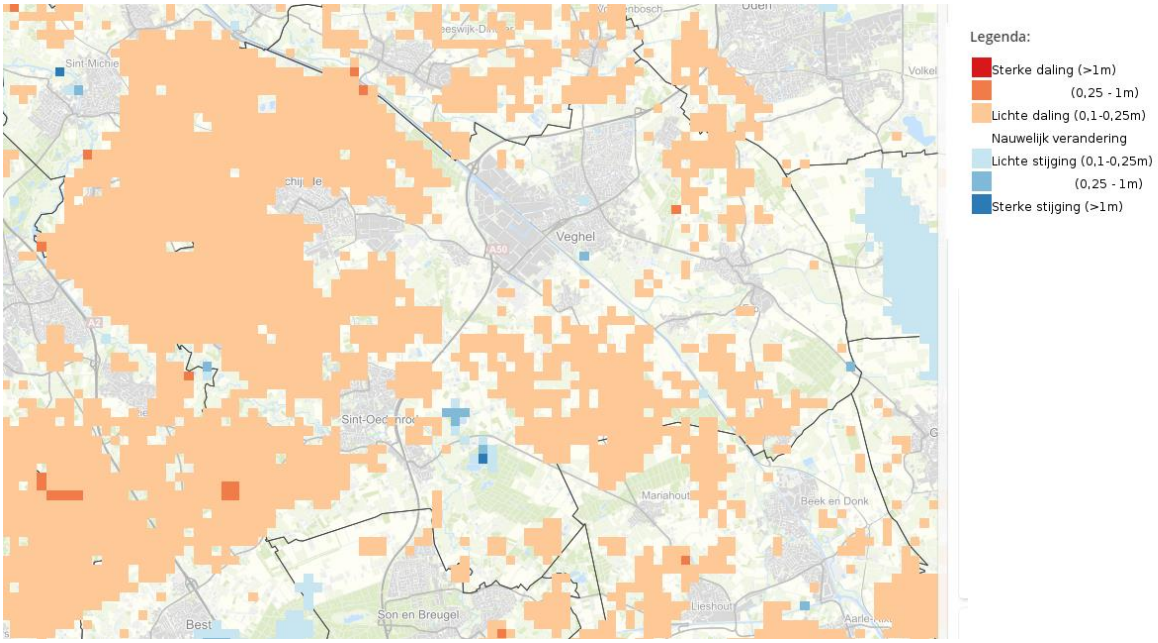
Gemeentelijk beleid
In het Programma Water en Riolering [Gemeente Meierijstad, 2022c] beschrijft de gemeente dat de gemeente volgens de Waterwet een zorgplicht heeft met betrekking tot grondwater. ‘’De zorgplicht heeft het karakter van een inspanningsverplichting. Dat wil zeggen dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied, maar alleen een regierol vervult.’’

De gemeente geeft hierin aan dat zij, om invulling te geven aan de grondwaterzorgplicht’ richt op het zorgen dat grondwater de bescherming van een gebied niet structureel belemmert. Ook faciliteert zij bij grondwaterproblemen. Alleen in bepaalde gevallen neemt de gemeente maatregelen.

Grondwaterstand
De verwachting is dat als gevolg van klimaatverandering er meer extreme neerslag zal vallen gedurende de winters en er een groter watertekort ontstaat gedurende droge en warme zomers. Als gevolg van klimaatverandering zal de GHG in Meierijstad met name stijgen in het zuidwesten van de gemeente. In Figuur 7.12 is dit te zien. De GLG laat een daling zien in en rondom Schijndel. In Figuur 7.13 is dit te zien. Autonome daling van de grondwaterstand kan hier schade aan de natuur, landbouw en fundering aanrichten. Voor de autonome situatie is uitgegaan van de ontwikkelingen tot 2035. Er kan aangenomen worden dat grondwaterstijging en -daling tot 2030 zal plaatvinden, in mindere mate dan is weergegeven in de figuren.

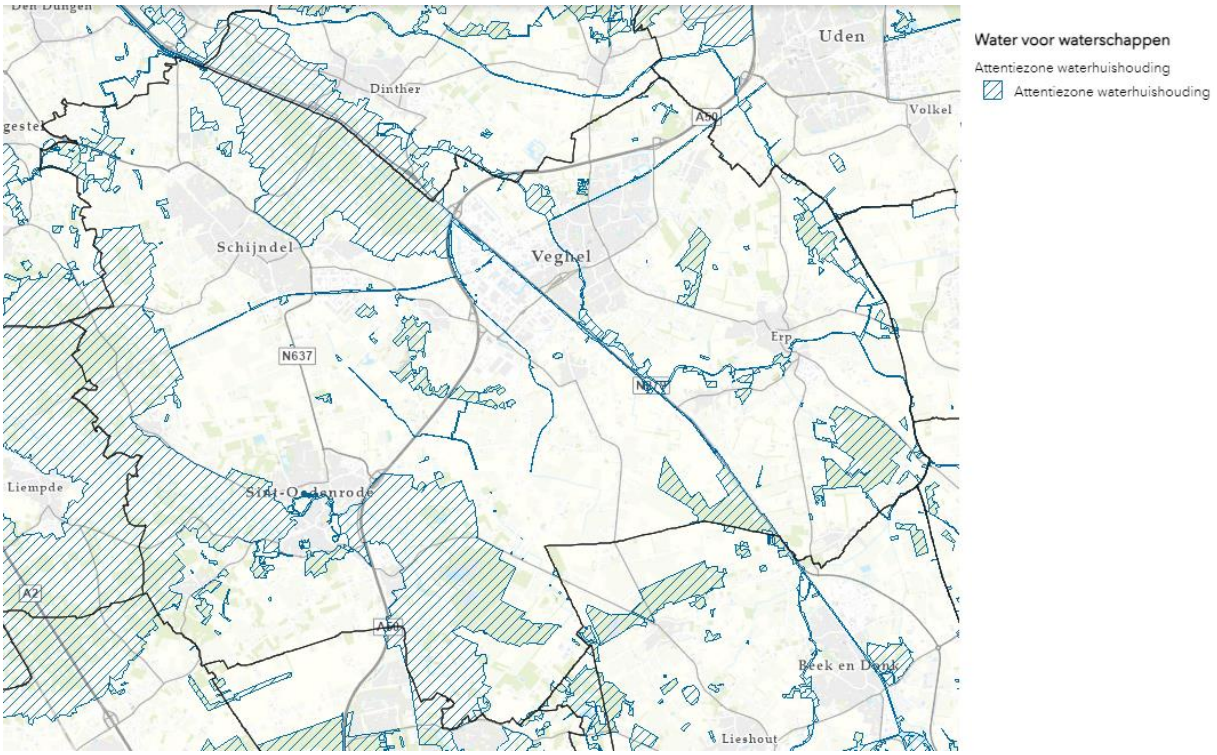
Figuur 7.12: Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand hoog scenario 2050 [Nationaal Water Model, 2019a]

Figuur 7.13:Gemiddelde Laagste Grondwaterstand hoog scenario 2050 [Nationaal Water Model, 2019a]

Grondwaterbeschermingsgebieden

De vraag naar drinkwater zal tot zeker 2030 stijgen. Door klimaatverandering en verontreiniging staat het aanbod ervan onder druk. Om later genoeg drinkwater te hebben, heeft de provincie Noord-Brabant gebieden gereserveerd voor drinkwaterwinning. In deze gebieden wordt nog geen water gewonnen, maar ze moeten al wel beschermen worden om ervoor te zorgen dat het grondwater geschikt blijft voor toekomstige drinkwaterwinning. In Figuur 7.14 zijn deze zogeheten attentiezones te zien.

Figuur 7.14: Attentiezones waterhuishouding (Kaartbank Provincie Noord-Brabant)

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. Als gevolg van klimaatverandering zal er meer extreme neerslag vallen gedurende de winters en er een groter watertekort ontstaat gedurende droge en warme zomers. Dit heeft een negatieve doorwerking op de grondwaterstanden in Meierijstad.

7.2.4 Doorkijk 2040

Richting 2040 zullen extreme regenval en droogte verergeren. Dit is negatief voor de grondwaterkwantiteit en -kwaliteit. Als er geen beleid opgesteld wordt of maatregelen genomen worden zal het aspect grondwater richting 2040 verder verslechteren (negatieve trend).

7.3 Oppervlaktewater

7.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Oppervlaktewater	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Chemische toestand oppervlaktewater • Ecologische toestand of potentieel oppervlaktewater
Beschikbare referentiewaarden	De chemische en de ecologische toestand van wateren op basis van de KRW-doelstellingen voor 2027
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De chemische en ecologische toestand van het oppervlaktewater is goed (voldoet aan de KRW)
Oranje	De chemische of ecologische toestand van het oppervlaktewater is goed (de helft voldoet aan de KRW)
Rood	De chemische en ecologische toestand van het oppervlaktewater is ontoereikend/slecht (voldoet niet aan de KRW)

7.3.2 Huidige situatie

Chemische en ecologische toestand oppervlaktewater

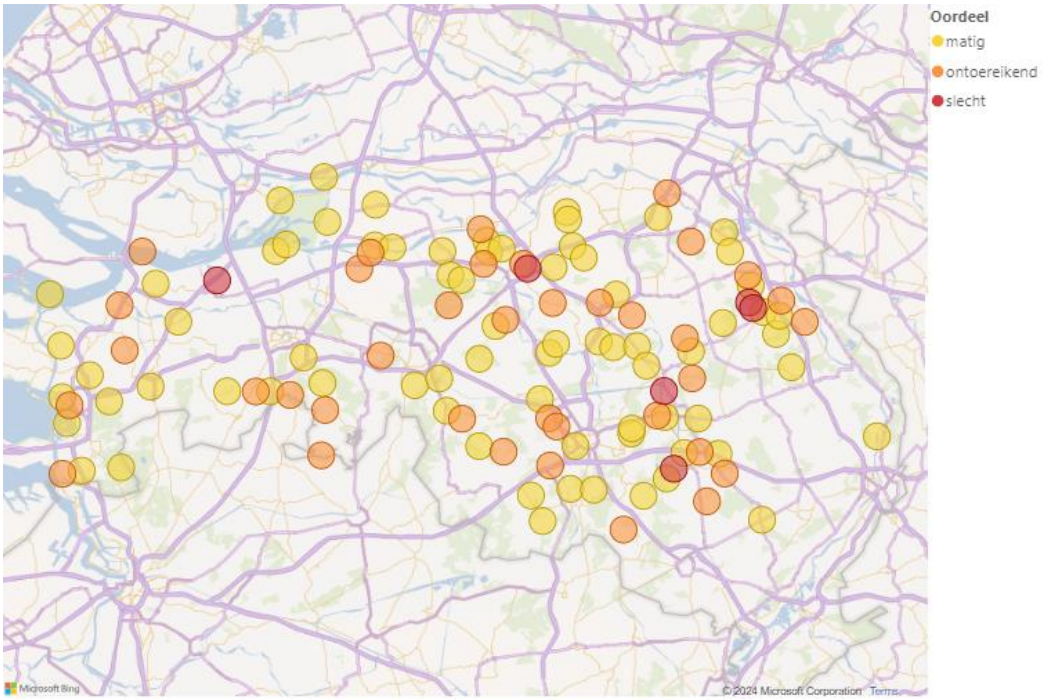
Een goede oppervlaktewaterkwaliteit is belangrijk voor mens, natuur en bedrijvigheid. Industrie en landbouw stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van het water. Het gaat dan om water waar niet te veel voedingsstoffen en geen vervuilende stoffen in zitten. Om een goede oppervlaktewaterkwaliteit te realiseren en te borgen is de Kaderrichtlijn Water (KRW) opgesteld. De KRW is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2015 aan bepaalde eisen moest voldoen. Daarnaast zijn er waterkwaliteitsdoelen geformuleerd. In 2027 moet deze opgave gerealiseerd zijn. Het thema waterkwaliteit is gemeentegrens overstijgend. Dat betekent dat de gemeente meestal niet de volledige regie heeft op de kwaliteit van de KRW-wateren.

Het doel van KRW is om chemisch schoon en ecologisch gezond water te realiseren. De chemische en ecologische toestand wordt op basis van verschillende parameters (stoffen) bepaald. De chemische toestand van het oppervlaktewater wordt in de KRW-beoordeling bepaald door de aanwezigheid van 53 stoffen of groepen van stoffen. Een onvoldoende kwaliteit wordt meestal veroorzaakt doordat één of twee stoffen niet aan de norm voldoen. De ecologische toestand laat zien in hoeverre een waterlichaam een goed leefklimaat biedt voor planten en dieren. De ecologische toestand (en het potentieel) wordt beoordeeld op basis van vier biologische kwaliteitselementen en een aantal biologische ondersteunende parameters. De ecologische toestand wordt per parameter gerapporteerd in klassen: goed, matig, ontoereikend en slecht. Een parameter in de klasse “goed” voldoet aan de KRW-doelstelling voor die parameter [Rijksoverheid 2017]. In de tabel hieronder is de chemische en ecologische toestand van KRW-waterlichamen weergegeven in en rondom de gemeente Meierijstad. In de tabel is te zien dat geen enkel KRW-waterlichaam in de gemeente voldoet wat betreft ecologie. Twee KRW-waterlichamen voldoen wat betreft chemische toestand, de overige waterlichamen niet [Brabant in Zicht, z.d.].

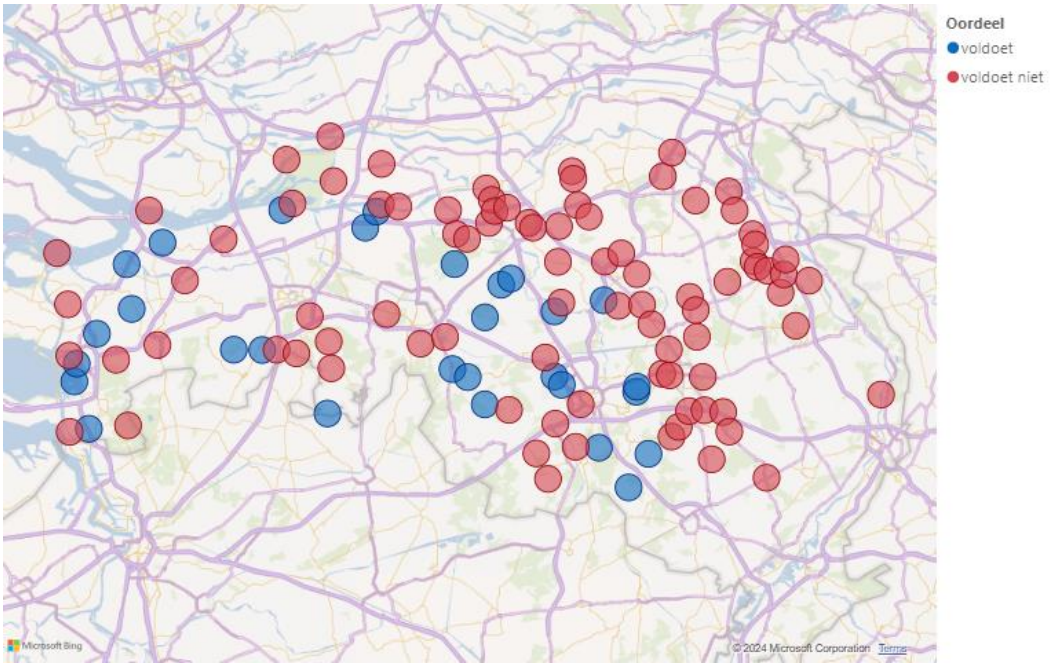
Tabel 7.1: Chemische en ecologische toestand van de KRW-wateren in Meierijstad

#	Water	Chemische toestand	Ecologische toestand of potentieel
1	De Dommel	Voldoet niet	Matig
2	Biezenloop	Voldoet niet	Matig
3	Beeksche waterloop	Voldoet	Matig
4	Dungense loop	Voldoet niet	Ontoereikend
5	Beekgraaf	Voldoet niet	Ontoereikend

#	Water	Chemische toestand	Ecologische toestand of potentieel
6	Grote waterloop	Voldoet	Matig
7	Goorloop (Aa)	Voldoet niet	Matig
8	Landmeersche Loop	Voldoet niet	Ontoereikend

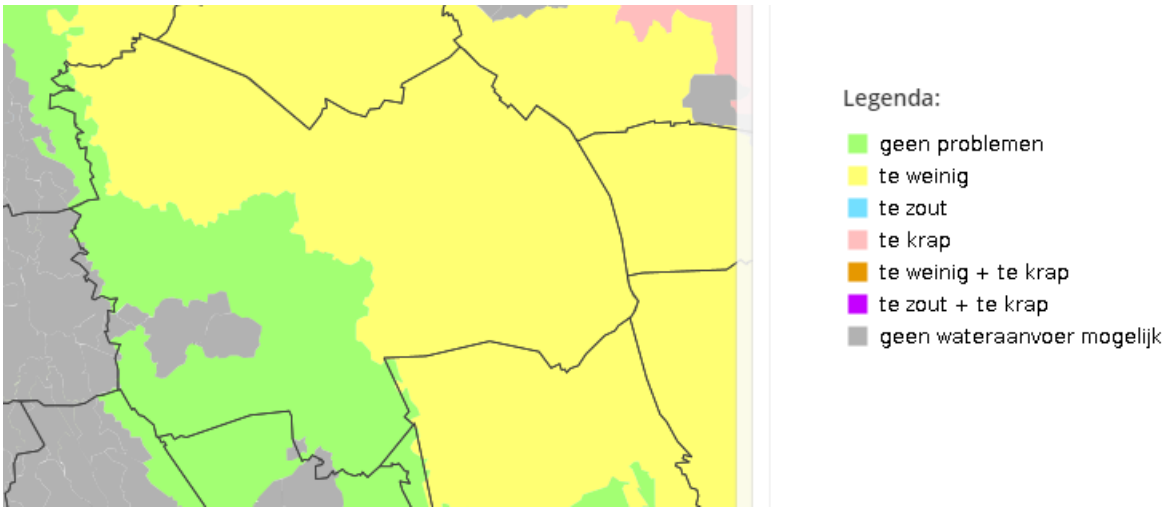
Figuur 7.15: Ecologische toestand (totaal) wateren in Noord-Brabant [Brabant in Zicht, z.d.]

Figuur 7.16: Chemische kwaliteit (totaal) wateren in Noord-Brabant [Brabant in Zicht, z.d.]

Tekorten oppervlaktewater
Vele functies in Nederland zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van zoetwater. Door de ligging in een delta en door het gematigd klimaat, is er jaarrond voldoende water beschikbaar. Tijdelijke watertekorten kunnen optreden als de neerslag en aanvoer via de grote rivieren en kanalen kleiner is dan de vraag, óf als het aangevoerde water van onvoldoende kwaliteit is [op basis van informatie uit de Klimaateffectatlas].

In een gemiddeld droge zomer treden er vrijwel nergens oppervlaktewatertekorten op, met uitzondering van een paar gebieden in Brabant, Zeeland en noord Friesland en Groningen waar het regionale watersysteem 'te krap' is. Ook in de gemeente Meierijstad treden in een gemiddeld droge zomer oppervlaktewatertekorten op, voornamelijk aan de oostkant. Aan de zuidwestelijke zijde van de gemeente zijn er in een gemiddeld jaar geen problemen te verwachten. In Figuur 7.17 is te zien op welke plekken mogelijk tekorten kunnen ontstaan in droge zomers. Volgens de gemeente Meierijstad worden tekorten van oppervlaktewater in het beheergebied van Waterschap Aa en Maas zoveel mogelijk tegemoetgekomen door de aanvoer van oppervlaktewater uit Midden-Limburg en door de inlaat van effluent uit de Rioolwaterzuiveringsinstallaties van het waterschap.

Figuur 7.17: Oppervlaktewatertekorten in een gemiddeld droge zomer [Nationaal Water Model, 2019]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood', omdat de meeste waterlichamen wat betreft chemische en ecologische toestand niet voldoet aan de KRW-doelstellingen.

7.3.3 Autonome ontwikkeling

Provinciaal en regionaal beleid
Met monitoring probeert de provincie Noord-Brabant het rijksbeleid voor stoffen in grond- en oppervlaktewater (het KRW) te evalueren om zo te kijken of het leidt tot de gewenste waterkwaliteitsverbetering. Echter, autonome ontwikkelingen zoals klimaatverandering (lange periodes van droogte bijvoorbeeld) kunnen ook grote negatieve invloed hebben op de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlaktewater. Naast de provincie is ook het waterschap voornemens om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren. Het Waterschap de Dommel geeft vorm aan het programma Schoon Water langs drie sporen:

- *Verbeteren van de ecologische waterkwaliteit in waterlichamen:*
  In 2027 heeft het waterschap KRW-maatregelen genomen voor verbetering van de waterkwaliteit en ecologie in de waterlichamen en het grondwater. Onderdeel hiervan in het aanpakken van overstorten.
- *Verbeteren van de waterkwaliteit en nuttig inzetten van effluent (gezuiverd afvalwater):*

De waterkwaliteit van het effluent wordt verder verbeterd door een verdergaande zuivering. Benedenstrooms wordt het effluent hergebruikt (een pilot) en bovenstrooms wordt het gebruikt als belangrijke voeding voor de beken.

- *Doelen stellen voor en acties richten op overige wateren:*
  Verbeteren van de waterkwaliteit van de overige wateren door doelen te stellen binnen de gebiedsgerichte aanpak en samen met partners acties hierop richten.

Waterschap Aa en Maas heeft de doelen voor de komende jaren (tot 2027) uitgewerkt in een waterbeheerplan. Het Waterschap werkt aan schoon water, onder andere door bij alle zuiveringen processen te optimaliseren we de processen. En maatregelen te nemen gericht op extra zuivering op stoffen in het water zoals stikstof en fosfor als bijdrage aan het halen van de KRW-doelen (Kaderrichtlijn Water) in het oppervlaktewater (water in sloten en beken).

De provincie geeft richting aan ‘water en bodem sturend’ in haar Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g]. Doel van het RWP 2022-2027 is: een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit (de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied) erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie. De principes zijn:

1. De watervoorraad in balans
2. Elke druppel telt
3. Niet alles kan overal
4. Brabant is in staat extreme weerssituaties op te vangen
5. Bescherming van water - en bodemkwaliteit
6. Gebruikers zijn maximaal verantwoordelijk
7. Circulair denken en doen

Gemeentelijk beleid
In het Programma Water en Riolering [gemeente Meierijstad, 2022c] beschrijft de gemeente dat samen met de waterschappen wordt gewerkt aan het verder behalen van de KRW-doelstellingen. Wanneer er zich waterkwaliteitsknelpunten voordoen oordelen ze samen met de waterbeheerder over de noodzaak van maatregelen. De gemeente draagt bij aan het signaleren van negatieve gevolgen van riooloverstorten op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De gemeente werkt aan het installeren van meetapparatuur, zodat de waterkwaliteit beter kan worden bijgehouden.

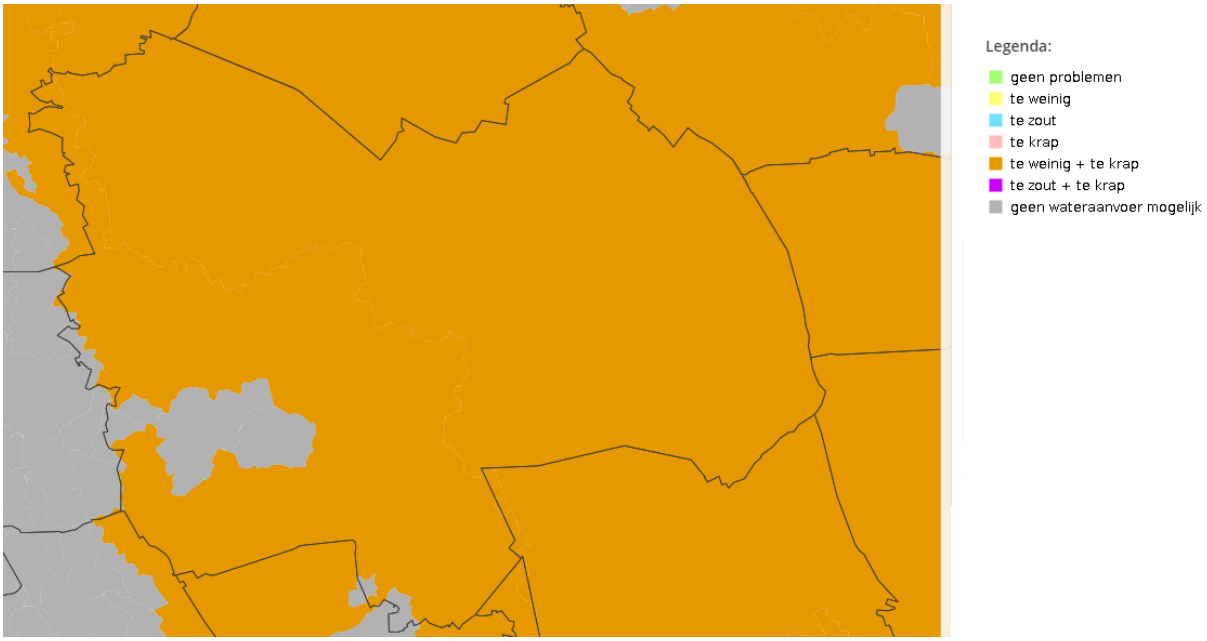
Volgens de gemeente is het bergen van water in de gemeente uitdagend, omdat de bodemopbouw in de gemeente zodanig is dat oplossingen voor waterberging mogelijk hoge kosten met zich meebrengen. Bovendien legt waterberging een belasting op de fysieke ruimte.

Tekorten oppervlaktewater
Autonoom kan worden verwacht dat er in de toekomst een tekort kan ontstaan aan oppervlaktewater wanneer er extreem droge periodes zijn. In Figuur 7.18 is te zien wat de verwachte tekorten aan oppervlaktewater zullen zijn in een extreem droog jaar en in een gemiddeld jaar. Er is te zien dat er in extreem droge periodes tekort ontstaat aan de beschikbaarheid van water in het hoofdsysteem.

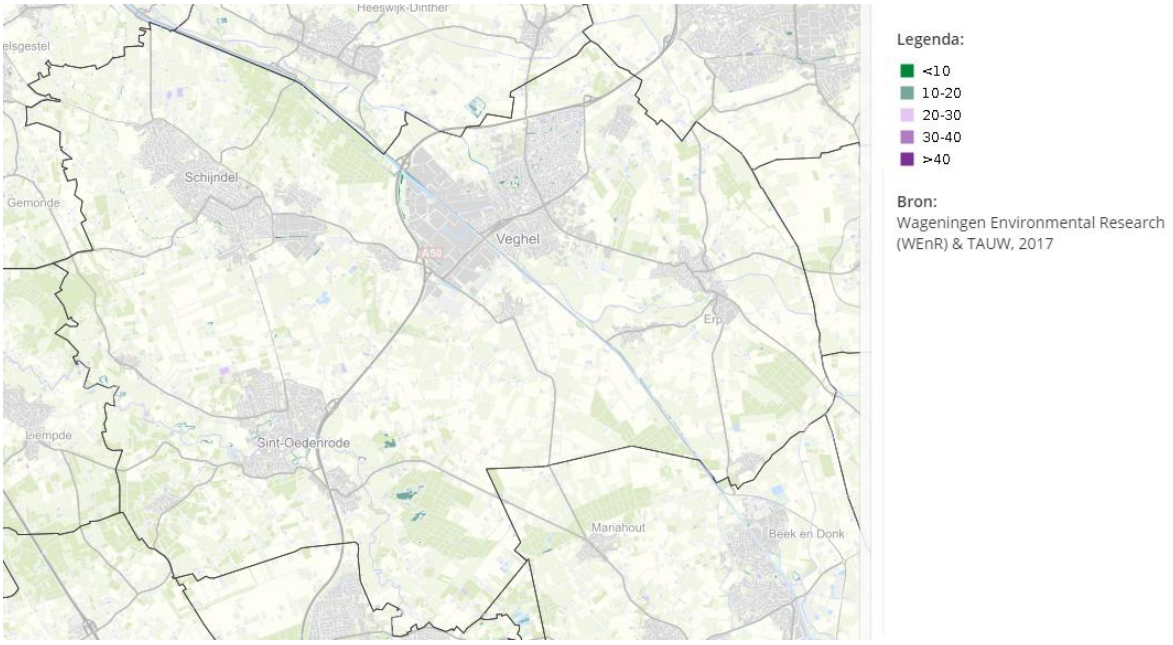
Temperatuur oppervlaktewater
De temperatuur van oppervlaktewater is bepalend voor de kwaliteit en ecologische toestand van het water. Wanneer de temperatuur boven de 20°C uitkomt daalt de oplosbaarheid van zuurstof in water, neemt de consumptie van zuurstof in het water toe en botulisme, en groeit blauwalg veel beter. Ook groeien in

opgewarmd water ziekteverwekkers beter en verspreiden ziekten sneller in warm water. De grens van 20°C is daarmee een ‘tipping point’ voor waterkwaliteit van oppervlaktewater.

Op Figuur 7.19 is het risico op opwarming van het oppervlaktewater weergegeven. Voor elk jaar is de maximale lengte (in dagen) van periodes bepaald waarin de watertemperatuur zonder onderbreking hoger is dan 20°C. De gemiddelde maximale periode is weergegeven op de kaart.

Figuur 7.18: Verwachte tekorten oppervlaktewater extreem droge periodes [Nationaal Water Model, 2019]

Figuur 7.19: Opwarming van oppervlaktewater in dagen (Klimaateffectatlas, kaart opgesteld door Wageningen Environmental Research, WEnR en TAUW, 2017)

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. De provincie, gemeente en waterschappen zijn voornemens om de (ecologische) waterkwaliteit te verbeteren, maar het is nog onduidelijk welke maatregelen ze precies gaan nemen en in hoeverre het beleid anticipeert op toekomstige tekorten en opwarming van oppervlaktewater.

7.3.4 Doorkijk 2040

Of er na 2030 sprake is van een kering van de trend richting een verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit is afhankelijk van het dan vigerend beleid.

8 Natuur

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘natuur’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Natura 2000		↗
Natuurnetwerk Brabant		↗
Biodiversiteit		↗

8.1 Natura 2000

Voor de mogelijke gevolgen van de Toekomstvisie voor beschermde Natura 2000-gebieden wordt een passende beoordeling opgesteld. Daarin wordt ook de huidige staat van de Natura 2000-gebieden beschreven, en hoe zich dat ontwikkelt in de toekomst. Voor de volledigheid van deze Foto van de leefomgeving wordt beknopt ingegaan op Natura 2000. Een uitgebreide beschouwing van Natura 2000 komt in de passende beoordeling.

8.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Natura 2000	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 • Mate van overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW) stikstof Natura 2000 • Uitstoot NH_3 en NO_x van bronnen binnen Meierijstad
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen en de overschrijding van de kritische depositiewaarde stikstof
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De instandhoudingsdoelstellingen bevinden zich allen in een gunstige staat van instandhouding en er is geen sprake van een overschrijding van de kritische depositiewaarde van stikstof in Natura 2000 gebieden.
Oranje	De instandhoudingsdoelstellingen bevinden zich deels in een gunstige staat van instandhouding en er is sprake van een matige overschrijding van de kritische depositiewaarde van stikstof in Natura 2000 gebieden.
Rood	Geen enkele instandhoudingsdoelstelling bevindt zich in een gunstige staat van instandhouding en in alle gebieden is sprake van een sterke overschrijding van de kritische depositiewaarde van stikstof in Natura 2000 gebieden.

8.1.2 Huidige situatie

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. De Europese afspraken zijn in Nederland vastgelegd in de Omgevingswet. Het biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en stelt de kaders voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de in voornoemde gebieden geformuleerde instandhoudings-doelstellingen.

In zogenoemde aanwijzingsbesluiten is de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. In een aanwijzingsbesluit wordt onder meer vermeld voor welke soorten en/of habitattypen het gebied van belang is en welke doelen per soort of habitattype worden nagestreefd (‘instandhoudingsdoelstellingen’).

De instandhoudingsdoelstellingen vormen de specifieke doelstellingen die in een gebied gelden en zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten.

Natura 2000-gebieden zijn in beheer bij de provincies, die beheerplannen opstellen voor de Natura 2000-gebieden binnen hun grondgebied. In de beheerplannen wordt aangegeven op welke wijze, waar, wanneer de ‘instandhoudingsdoelstellingen’ gehaald gaan worden. Vaak zijn er voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zowel interne als externe maatregelen nodig. Beheerplannen zijn tevens het uitgangspunt en toetsingskader voor handhaving en vergunningverlening.

In de gemeente Meierijstad liggen geen Natura 2000-gebieden. Binnen een straal van 10 kilometer rondom Meierijstad liggen twee Natura 2000-gebieden. Dit zijn de gebieden Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (op 5 km afstand) en Kampina & Oisterwijkse Vennen (op 6 km afstand). Deze gebieden zijn aangewezen als Habitatrichtlijn. Daarnaast is een deel van het gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen aangewezen onder Habitat- en Vogelrichtlijn. De ligging van de Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 kilometer rondom Meierijstad is weergegeven in Figuur 8.1.

De gebieden binnen een straal van 10 tot 25 kilometer zijn:

- Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (11 km)
- Kempenland-West (12 km)
- Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (12 km)
- Stabrechtse Heide & Beuven (12 km)
- Deurnsche Peel & Mariapeel (15 km)
- Rijntakken (16 km)
- Langstraat (23 km)
- Oeffelter Meent (23 km)
- Boschhuizerbergen (24 km)
- Sint Jansberg (24 km)
- Maaduinen (24 km)
- Grote Peel (25 km)
- Regte Heide & Riels Laag (25 km)

Figuur 8.1: Ligging van natura 2000-gebieden binnen en straal van 10 kilometer rondom de gemeente Meierijstad [Ministerie van Economische Zaken, 2018]

Ontwikkelingen in Meierijstad kunnen van invloed zijn op de kwaliteit van nabijgelegen Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld vanwege uitstoot van stikstof dat neer kan slaan in Natura 2000-gebieden of de onttrekking van water die tot verstoring (verdroging) binnen het Natura 2000-gebied kan leiden.

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000

De actuele staat van de Brabantse Natura 2000-gebieden is opgenomen in Natuurdoelanalyses [Provincie Noord-Brabant, 2023b]. Daaruit blijkt dat de natuur in de Brabantse Natura 2000-gebieden verslechtert. De problemen worden veroorzaakt door een mix van verzuring, vermesting en verdroging, dat per gebied verschilt. Een diversiteit aan planten en bomen hebben hieronder te lijden en verdwijnen langzaam maar zeker uit de gebieden. Dat heeft onder meer tot gevolg dat het aantal insecten vermindert, waardoor in sommige gebieden bepaalde vogels en andere dieren niet meer kunnen leven. De instandhoudingsdoelstellingen worden in de huidige situatie in geen enkel Brabants Natura 2000-gebied behaald.

Stikstofdepositie

Op basis van de gegevens in AERIUS Monitor 2024 blijkt dat er in alle Brabantse Natura 2000-gebieden sprake is van actuele overschrijding van de kritische depositiewaarde[12]. Deze depositie is niet alleen afkomstig uit Brabant en Nederland. Ongeveer 50% komt uit het buitenland, 17% uit andere Nederlandse provincies en 33% vanuit bronnen in Noord-Brabant. Van de bronnen in Noord-Brabant komt gemiddeld ongeveer 75% van de stikstofdepositie die in de Brabantse Natura 2000-gebieden neerslaat vanuit de landbouw. [Provincie Noord-Brabant, 2024e]

Als gekeken wordt naar stikstofbronnen in Meierijstad, dan laat onderstaande Tabel 8.1 zien dat de meeste uitstoot van ammoniak (NH_3) vanuit de landbouw komt, en de meeste uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) vanuit verkeer en vervoer.[13]

Tabel 8.1 Emissie van ammoniak en stikstof per bron in de gemeente Meierijstad in 2022 [Rijksoverheid, 2022a]

Bron	Ammoniak [NH_3]	Stikstofoxiden [NO_x]
Afvalverwijdering	39,32	3,69
Bouw	0,04	0,43
Chemische industrie	-	0,06
Handel diensten en overheid (HDO)	2,84	13,57
Landbouw	1.060,24	188,61
Verkeer en vervoer	22,27	505,18
Natuur		4,26
Energiesector	-	0,09
Drinkwatervoorziening	-	0,02
Riolering en waterzuiveringsinstallaties	-	0,004
Totaal	*1.169,27*	*803,13*

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’. In de Natura 2000-gebieden rondom Meierijstad worden de instandhoudingsdoelstellingen in de huidige situatie niet behaald. De stikstofdepositie in die gebieden liggen boven de kritische depositiewaarden.

[12] *De KDW is een wetenschappelijke maatstaf die aangeeft hoeveel stikstof de natuur aan kan, zonder risico op verslechtering.*
[13] *De meeste stikstofdepositie is afkomstig van ammoniak (NH_3), zie https://www.rivm.nl/stikstof/wat-is-stikstof/stikstofdepositie*

8.1.3 Autonome ontwikkeling

In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) zijn verplichtingen opgenomen om de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te verminderen en de natuur te verbeteren door het halen van de instandhoudingsdoelstellingen in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. In de Wsn staan wettelijke doelstellingen voor het areaal van de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Daarbij gaat het om de voorgeschreven oppervlaktes aan stikstofgevoelige natuur waar de depositie van stikstof niet groter mag zijn dan de hoeveelheid waarboven verslechtering van de kwaliteit van die habitats niet op voorhand is uit te sluiten. In 2025 moet tenminste 40% van de stikstofgevoelige Natura 2000 daaraan voldoen, in2030 50% en en in 74%. Het landelijke Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN) bevat maatregelen om de verplichtingen en doelen van de Wsn te behalen.

In beheerplannen heeft de provincie per Natura 2000-gebied beschreven welke maatregelen er per gebied genomen worden om de instandhoudingsdoelstelling te behalen.

Vanuit het Rijk en de provincies lopen er verschillende beëindigingsregelingen voor veehouderijen.[14] Bedrijven kunnen zich hier vrijwillig voor aanmelden. Als aan de vereisten voor de betreffende regeling voldaan wordt en het bedrijf met de overheid tot overeenstemming voor bedrijfsbeëindiging komt, dan ontvangt het bedrijf een financiële vergoeding.

Vanuit het Rijk was een start gemaakt met een landelijk programma[15] om op een integrale manier doelen voor verbetering van natuur, water en klimaat in het landelijk gebied te behalen. Het huidige kabinet heeft aangegeven niet met dat programma verder te gaan. Het is niet bekend wat het kabinet in plaats daarvan gaat doen om tot verbetering van natuur, water en klimaat in het landelijk gebied te komen.

De provincie Noord-Brabant werkt aan de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (BOS) 2.0. [Provincie Noord-Brabant, 2024e] Het bevat maatregelen om tot vermindering van stikstofuitstoot te komen door landbouw, mobiliteit en industrie/energie.

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000
Op basis van voorgenomen natuurmaatregelen en verwachte veranderingen in stikstofdepositie wordt een verbetering verwacht van beschermde natuur in Natura 2000-gebieden. Verwacht wordt dat een groot areaal aan Natura 2000-gebieden na de uitvoering van de maatregelen nog steeds te maken heeft met één of meer suboptimale condities. Daarbij is aangetekend dat effecten van maatregelen tegen kunnen vallen, en is er reden tot zorg over de ecologische kwaliteit van maatregelen. Dat maakt dat het onzeker is of de maatregelen resulteren in een gunstige staat of positieve trend van de instandhouding van soorten en habitattypen. [Bussel, L.G.J. van, A. van Binsberg, 2024]

Uit de Natuurdoelanalyses voor de Brabantse Natura 2000-gebieden volgt dat met de huidige maatregelen de instandhoudingsdoelstellingen niet gehaald kunnen worden. [Provincie Noord-Brabant, 2023b]

Stikstofdepositie
Het oppervlak aan Natura 2000-gebied in Nederland waar de stikstofdepositie lager is dan de kritische depositiewaarde neemt in 2030 naar verwachting toe ten opzichte van de huidige situatie. De gemiddelde overschrijding van de kritische depositiewaarden daalt met een derde tot 2030, maar de wettelijke stikstofdoelen liggen ver buiten bereik. [RIVM, 2023a]

[14] *Zie https://www.onslevendlandschap.nl/aanpak-piekbelasting/vrijwillig-beeindigen-bedrijf [geraadpleegd*
[15] *Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).*

Uit de Natuurdoelanalyses voor de Brabantse Natura 2000-gebieden volgt dat de kritische depositiewaarden met de huidige maatregelen niet behaald kunnen worden. [Provincie Noord-Brabant, 2023b]

In Noord-Brabant hebben meer dan 300 veehouderijbedrijven zich gemeld voor een regeling voor vrijwillige bedrijfsbeëindiging[16]. Het is niet bekend hoeveel daarvan tot overeenstemming met het Rijk en provincie komen, waarmee onzeker is hoeveel depositiedaling de vrijwillige beëindigingsregelingen in Noord-Brabant op gaan leveren.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, met een verbeterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Rijk en provincie nemen maatregelen voor stikstofreductie en natuurverbetering, maar die zijn naar verwachting onvoldoende om de instandhoudingsdoelen en de kritische depositiewaarden te behalen.

8.1.4 Doorkijk 2040

In hoeverre de verbeterende trend zich na 2030 doorzet richting het behalen van instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden is afhankelijk van waar het huidige kabinet op in gaat zetten om dat te behalen. Dat is op dit moment niet bekend.

[16] *Zie https://www.rvo.nl/onderwerpen/lbv-plus-actueel [geraadpleegd d.d. 19-11-2024].*

8.2 Natuurnetwerk Brabant

8.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

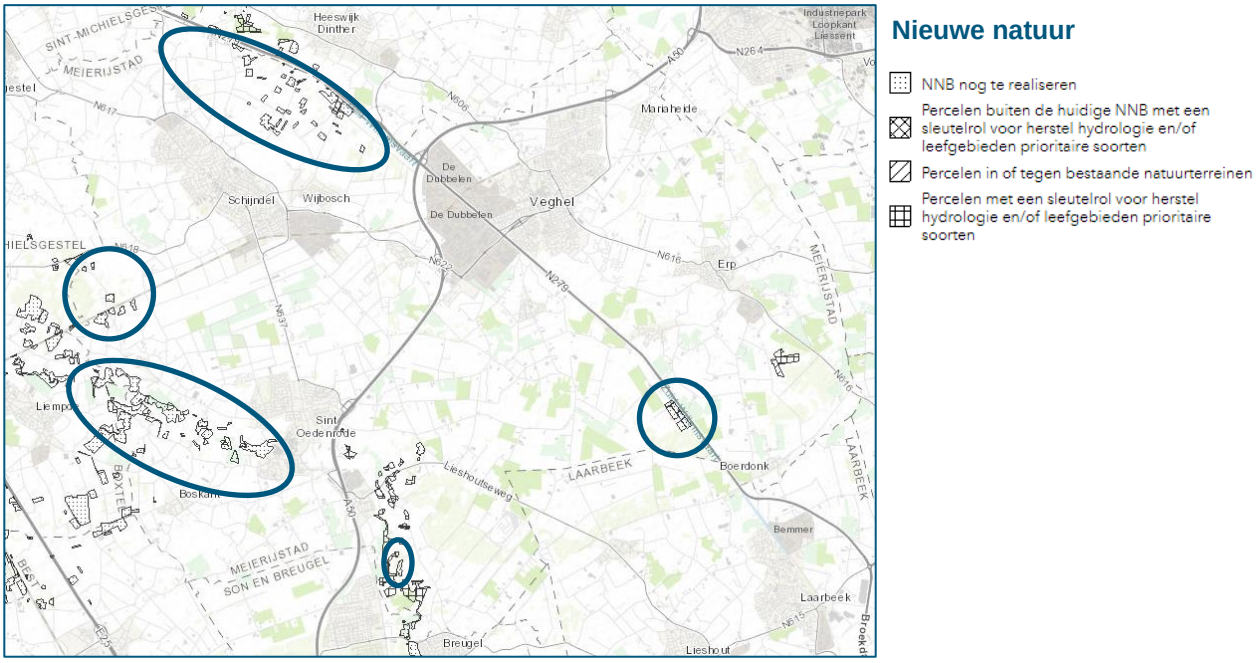
Natuurnetwerk Brabant	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief/kwalitatief • Staat van voltooiing van Natuurnetwerk Brabant (omvang) • Kwaliteit van het Natuurnetwerk Brabant • Functioneren van het Natuurnetwerk Brabant
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van realisatie Natuurnetwerk Brabant
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het Natuurnetwerk Brabant is in zijn geheel voltooid, er is geen restantopgave
Oranje	Het Natuurnetwerk Brabant is nagenoeg voltooid, er is sprake van één of enkele restantopgaven
Rood	Het Natuurnetwerk Brabant is nog niet voltooid, er is sprake van meerdere restantopgaven

8.2.2 Huidige situatie

Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden. Het vormt een belangrijk onderdeel van het natuurbeleid. Streven is de biodiversiteit in Nederland ten minste te stabiliseren, en dus verdere achteruitgang tegen te gaan. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Daarom duidt de provincie Noord-Brabant het met de naam: Natuurnetwerk Brabant (NNB). De effecten op NNB door plannen worden beoordeeld aan de hand van drie criteria, namelijk het oppervlak, de samenhang en de ‘wezenlijke kenmerken en waarden’. De ‘wezenlijke kenmerken en waarden’ zijn in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant vertaald als de ‘ecologische waarden en kenmerken’ [Provincie Noord-Brabant, 2025]. De ecologische waarden en kenmerken beschrijven de aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, mate van stilte, donkerte, openheid, landschapsstructuur en belevingswaarde. Hieronder worden de omvang, de kwaliteit en het functioneren van het NNB binnen de gemeente Meierijstad geschetst.

Omvang

Een van de criteria voor het beoordelen van de staat van het NNB is de omvang van het netwerk. In Figuur 8.2 is weergegeven welke delen van het NNB in Meierijstad nog gerealiseerd moeten worden. Deze delen zijn met blauw omcirkeld. Het gaat om gebieden langs de Dommel, De Geelders, Wijboschbroek en Bar bossen beek en donk. Het areaal dat beoogd is om opgenomen te worden in het NNB binnen de gemeente Meierijstad is dus nog niet geheel verkregen. Daarmee is de omvang nog niet toereikend.

Figuur 8.2 Nog te realiseren nieuwe natuur (waaronder NNB, weergegeven met blauwe cirkels) in de gemeente Meierijstad [Provincie Noord-Brabant, 2024b]

Kwaliteit

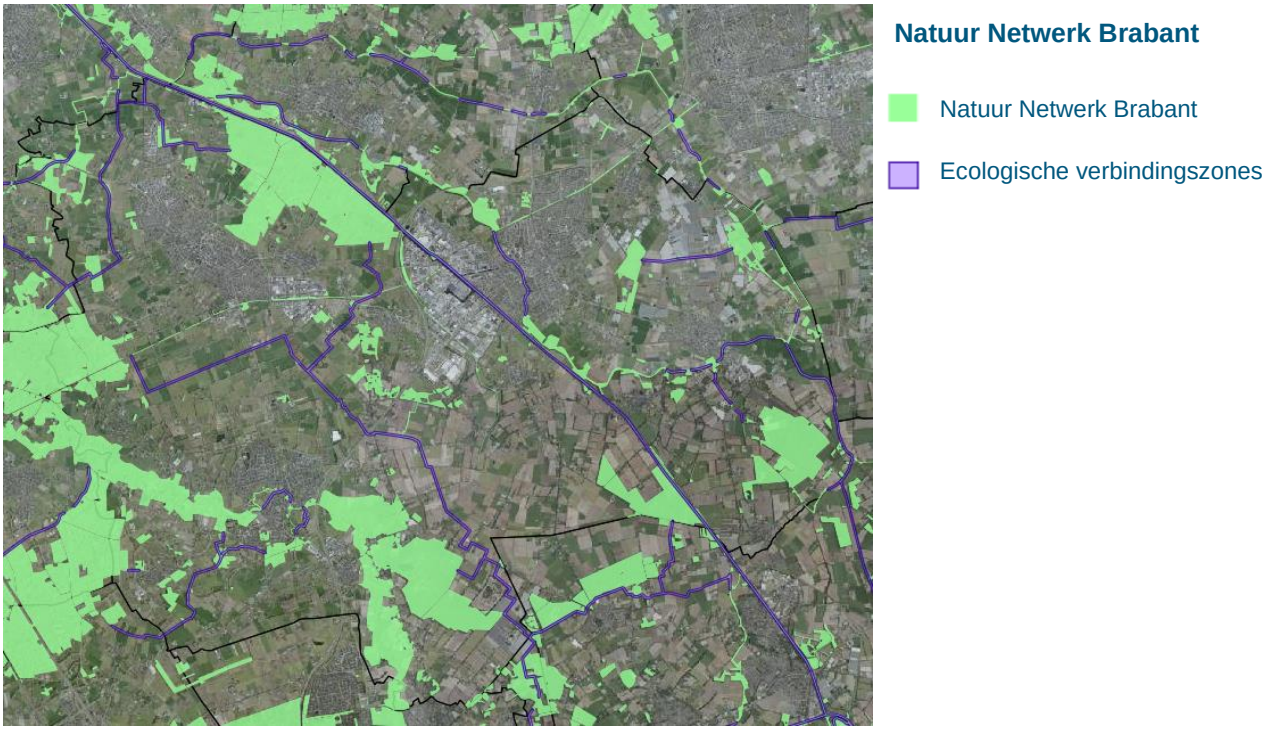
Hoe meer kwalificerende soorten voorkomen binnen een natuurbeheertype, hoe hoger de kwaliteit is. Een hoge kwaliteit wordt onder andere gerealiseerd door het creëren van voldoende verbindingen zodat uitwisseling van soorten makkelijker wordt. Daarnaast zorgt een goede verbinding van natuur ervoor dat er uitwisseling van genen plaatsvindt waardoor de soorten minder vatbaar zijn voor veranderingen in het milieu. Voor het aanvragen van de subsidie Natuur en Landschap (SNL) is het uitvoeren van een zes-jaarlijkse monitoring van kwalificerende soorten binnen de natuurbeheertypes een vereiste. Deze monitoring geeft direct inzicht in het voorkomen van soorten en dus in het voldoen aan de kwaliteitseisen zoals deze per natuurbeheertype zijn opgesteld [Bij12, z.d.]. Er zijn echter geen kwantitatieve gegevens beschikbaar van de resultaten van deze monitoring op de schaal van de gemeente Meierijstad. Het uitvoeren van een gedetailleerde kwantitatieve analyse naar de kwaliteit van de natuurbeheertypen sluit niet aan bij het detailniveau van de Foto van de leefomgeving als onderdeel van de OER.

De huidige aanwijzing van natuurbeheertypen en de bijbehorende ambities die er liggen kunnen ook iets zeggen over de kwaliteit van het netwerk van natuurbeheertypen binnen de gemeente. Het natuurbeheerplan laat zien dat het relatief laagwaardige N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland het grootste aandeel natuurbeheertype betreft in de gemeente Meierijstad. De ambitiekaart laat zien dat voor de meeste gebieden die nu zijn aangewezen als *N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland* een transitie naar meer hoogwaardige natuur zoals *N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos, N05.04 Dynamisch moeras en N10.02 Vochtig hooiland* voorzien is. De ambitiekaart laat zien dat er gewerkt moet worden naar meer hoogwaardige natuur waar ruimte is voor een grotere soortenrijkdom. Ondanks dat er geen gegevens beschikbaar zijn over de huidige kwaliteit, is duidelijk dat de wenselijke kwaliteit van de natuurbeheertypen hoger is dan waar de natuurbeheertypen nu voor zijn aangewezen.

Functioneren

Het verbinden van natuur is een van de belangrijkste functies van het NNB. Verbindingszones en passages van voldoende formaat zijn hiervoor van belang. In Figuur 8.3 is de natuur behorende tot het Natuurnetwerk Brabant in de gemeente Meierijstad weergegeven. De grootste NNB-gebieden in Meierijstad zijn het Groene

Woud, De Geelders, Wijboschbroek, Vresselse Bos, Bar bossen beek en donk, Het Hurkske en natuur langs de Aa en de Dommel. Deze gebieden zijn verbonden via ecologische verbindingszones (EVZ's). Deze zones zorgen ervoor dat fauna veiliger tussen deze gebieden kan bewegen en uitwisseling van andere soorten mogelijk is. Figuur 8.3 laat een aantal grote gebieden binnen het NNB zien in groen. Deze gebieden liggen echter op redelijke afstand van elkaar en zijn verbonden met de redelijk smalle ecologische verbindingszones. Een voorbeeld hiervan is het gebied langs de Dommel in het zuiden van de gemeente. Dit gebied strekt zich aan de westzijde uit over het Groene Woud en biedt een goede mogelijkheid voor het voorkomen van verschillende soorten. Toch mist een verbinding met de zuidoostzijde van het NNB (richting het Dommeldal Eindhoven en Kleine Dommeldal) door de ligging van de bebouwing rondom Sint-Oedenrode. De Dommel stroomt aan de oostzijde van de A50 onder de snelweg door, maar de verbindingszone is hier heel smal en biedt waarschijnlijk onvoldoende ruimte voor een substantiële uitwisseling van soorten tussen deze gebieden.

Figuur 8.3 Ligging van Natuurnetwerk Brabant in de gemeente Meierijstad

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood', omdat het Natuurnetwerk Brabant nog niet voltooid is en het behalen van de ambities voor hoogwaardigere natuurbeheertypen met voldoende verbinding nog niet in zicht is, er is sprake is van meerdere restantopgaven.

8.2.3 Autonome ontwikkeling

De Provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor het natuurbeleid. Ongeveer 90% van het Natuurnetwerk Brabant is bestaande natuur, de overige 10% wordt gevormd door aanleg van nieuwe natuur. De provincie heeft het Groen Ontwikkelfonds Brabant opgericht om initiatiefnemers te helpen nieuwe natuur te maken. Het doel van de Provincie is om uiterlijk in 2027 alle nieuwe natuur en ontbrekende schakels voltooid te hebben [Provincie Noord-Brabant, 2021a].

Voor het Natuurnetwerk Brabant is er een Natuurbeheerplan. In het Natuurbeheerplan staat waar en welke soort natuur aanwezig is of ontwikkeld kan worden. De aanwezige natuur staat op de beheertypekaarten, en met de ambitiekaart geeft de provincie de ambities aan voor het natuurbeheer. Op basis van het natuurbeheerplan kunnen beheerders bij de provincie een subsidie aanvragen voor de ontwikkeling of voor het beheer van deze natuur (Subsidieregeling realisering Natuurnetwerk Brabant). Volgens de Ambitiekaart uit het natuurbeheerplan is een omvorming van bestaande natuur wenselijk op meerdere locaties in Meierijstad [Provincie Noord-Brabant, 2022b].

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat het doel van de Provincie is om uiterlijk in 2027 alle nieuwe natuur en ontbrekende schakels voltooid te hebben, maar het is nog niet met zekerheid te zeggen valt of dat dat ook overal gaat lukken. Een verbetering is aannemelijk.

8.2.4 Doorkijk 2040

Het is aannemelijk dat het Natuurnetwerk Brabant voor 2040 in zijn geheel voltooid is.

8.3 Biodiversiteit

8.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

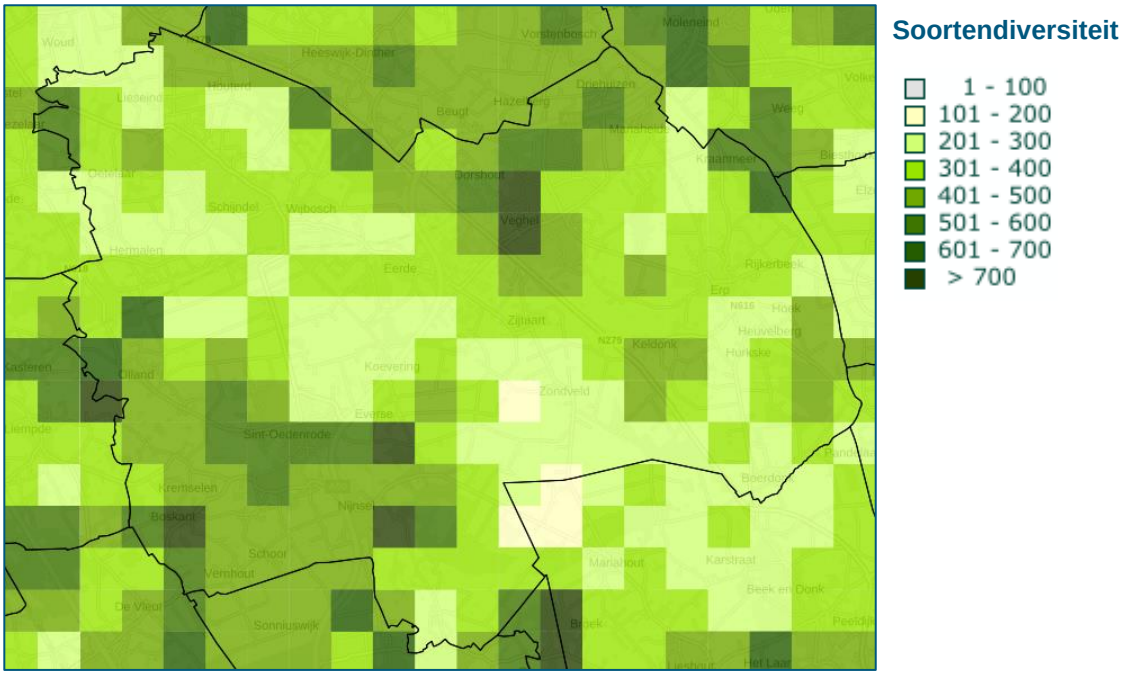
Biodiversiteit	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Soortendiversiteit • Soortendiversiteit Rode lijstsoorten
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van soortendiversiteit
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De soortendiversiteit is over het algemeen hoog (de soortendiversiteit is >600 en bij rode lijstsoorten >60)
Oranje	De soortendiversiteit is in enkele gebieden binnen de gemeente hoog en voor de rest gemiddeld (de soortendiversiteit is 301-600 en bij rode lijstsoorten 31-60)
Rood	De soortendiversiteit is over het algemeen laag (de soortendiversiteit is <300 en bij rode lijstsoorten <30)

8.3.2 Huidige situatie

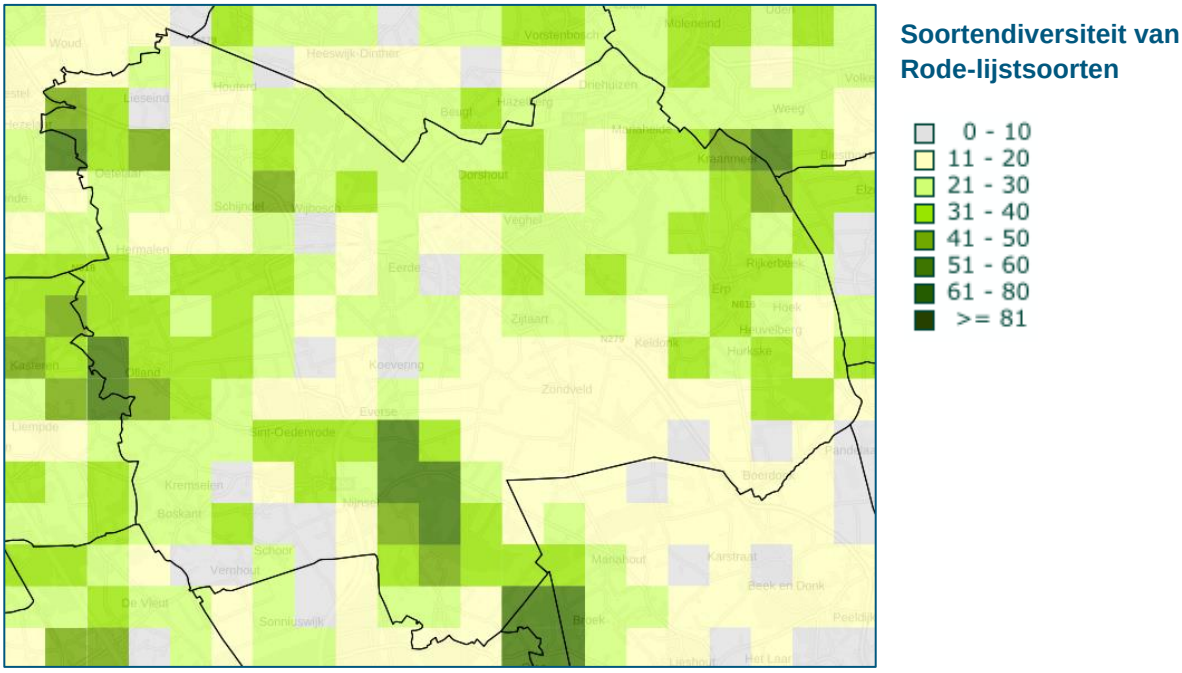
Biodiversiteit omvat de verscheidenheid aan leven van verschillende ecosystemen zoals een bos, een oceaan maar ook de aarde als geheel. Het omvat alle op aarde levende organismen zoals planten, dieren en micro-organismen en de verscheidenheid hiervan binnen een ecosysteem. Biodiversiteit staat onder druk door menselijk handelen waardoor veel soorten met uitsterven zijn bedreigd of reeds zijn uitgestorven. Bedreigingen voor biodiversiteit zijn onder andere invasieve exoten, habitatverlies en overexploitatie. Wereldwijd is in de Conventie voor Biologische Diversiteit (CBD) afgesproken dat landen ernaar streven hun biodiversiteit te behouden en te beschermen en deze op een duurzame manier te benutten [CLO, 2022].

Soortendiversiteit
In Figuur 8.4 is de soortendiversiteit in de gemeente Meierijstad weergegeven. Het valt op dat de soortendiversiteit hoger is in het NNB. In de agrarische gebieden is de soortendiversiteit lager. In Figuur 8.5 is de soortendiversiteit van Rode-lijstsoorten weergegeven. Dit zijn bedreigde soorten die het grootste risico lopen op uitsterven. De Rode Lijst vormt een belangrijk uitgangspunt voor natuurbescherming en natuurbeleid. Ook de soortendiversiteit van Rode-lijstsoorten lijkt hoger te zijn rond natuurgebieden (NNB).

Deze soortendiversiteit is bepaald aan de hand van waarnemingen uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is mogelijk dat de soortendiversiteit in werkelijkheid in sommige delen van de gemeente hoger ligt dan weergegeven in deze figuren. Op locaties die regelmatig door mensen worden bezocht, worden over het algemeen meer waarnemingen gedaan van soorten.

Figuur 8.4 Soortendiversiteit in de gemeente Meierijstad per vierkante kilometer [Nationale Databank Flora en Fauna, 2017]

Figuur 8.5 Soortendiversiteit van Rode-lijstsoorten in de gemeente Meierijstad per vierkante kilometer [Nationale Databank Flora en Fauna, 2017]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’ op het randje met rood. De soortendiversiteit in de NNB-gebieden is gemiddeld tot hoog en in agrarische gebieden laag (‘oranje score’). De soortendiversiteit van Rode-lijstsoorten is in het overgrote deel laag (‘rode’ score).

8.3.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends

De vier belangrijke oorzaken voor verlies van biodiversiteit zijn vermesting, verzuring, verdroging en versnippering. Naar verwachting zal verzuring afnemen door verduurzaming van de maatschappij (denk aan elektrisch rijden en verwarmen). Vermesting zal mogelijk ook afnemen door transitie van de agrarische sector. Versnippering zal ook afnemen door voltooiing van het NNB, maar dit is afhankelijk van provinciale en gemeentelijke inzet. Verdroging zal mogelijk juist toenemen door klimaatverandering.

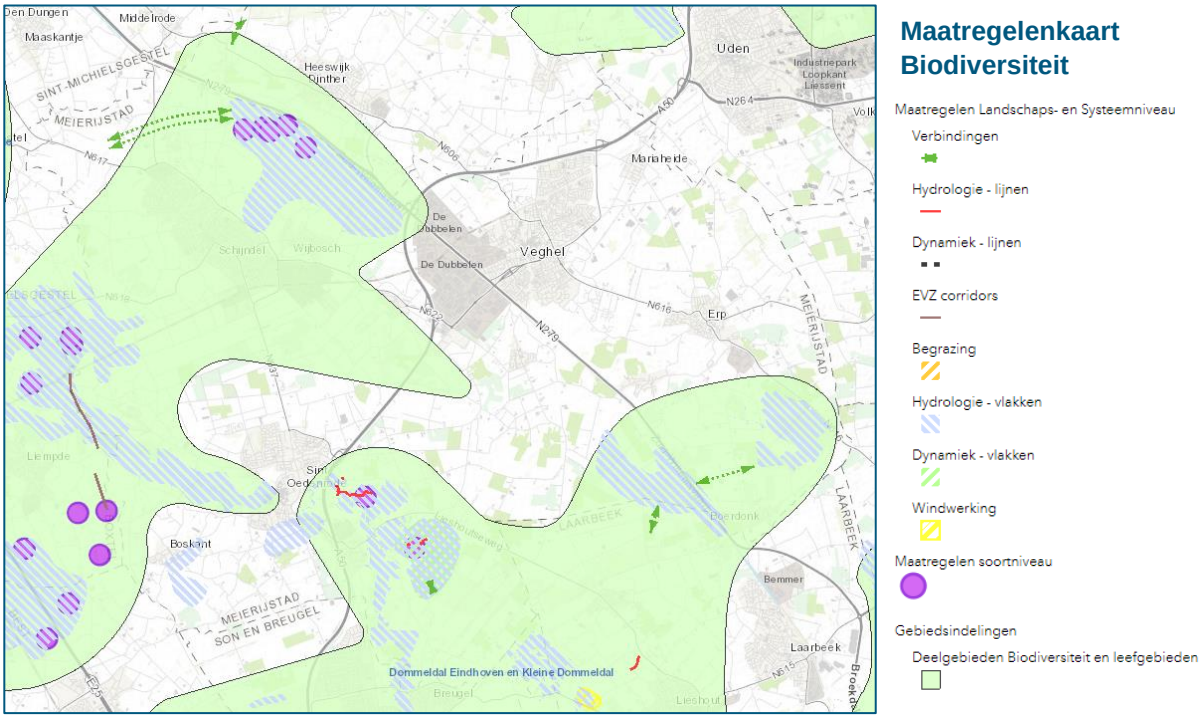
Provinciaal beleid

De Provincie Noord-Brabant heeft een wettelijke opgave om beschermde soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te behouden. Het beleid van de provincie Noord-Brabant is vooral gericht op het behouden en verbeteren van de kwaliteit van biodiversiteit en leefgebieden.

Er zijn zes verschillende soorten leefgebieden aangewezen voor planten en dieren in Noord-Brabant [Provincie Noord-Brabant, 2024b]. Per gebied zijn maatregelen opgesteld om de kwaliteit van het gebied te verbeteren. De zes gebieden zijn:

1. Beekdalen
2. Zandgronden
3. Stad en dorp
4. Agrarisch landschap
5. Rivieren en voormalige zeearmen
6. Laagveenzoom

In de gemeente Meierijstad zijn de gebieden beekdalen, zandgronden, stad & dorp en agrarisch landschap te vinden. Voor elk gebied is een leefgebiedsplan opgesteld met maatregelen voor verbetering van de biodiversiteit. Dit is uitgewerkt in een maatregelenkaart (zie Figuur 8.6).

Figuur 8.6 Maatregelenkaart Biodiversiteit en Leefgebieden van de provincie Noord-Brabant [Provincie Noord-Brabant, 2024b]

In Meierijstad zijn een aantal maatregelen nodig volgens de kaart. Het gaat om hydrologische maatregelen, landschappelijke verbindingen, ecologische verbindingszones en maatregelen op soortniveau.

Gemeentelijk beleid
In 2022 heeft de gemeente Meierijstad het biodiversiteitsbeleid 2022-2030 vastgesteld. Het beleid is een concretisering van de duurzaamheidsvisie. Het beleid bevat 6 speerpunten om de biodiversiteit te versterken [Gemeente Meierijstad, 2022]. Per speerpunt zijn er uitgangspunten voor de uitwerking geformuleerd:

1. Behoud, verbetering en beheer van gemeentelijk groen
   - Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Leidraad Inrichting Openbare Ruimte
   - Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Groenbeleidsplan
   - Uitbreiden van de Groene Kaart
   - Maatregelen treffen voor specifieke zeldzame soorten
2. Versterken groenblauw netwerk
   - Kleinschalige landschapselementen behouden en verbinden
   - Natuurlijke oevers aanleggen
   - Faunavoorzieningen aanleggen
   - Biodiversiteit opnemen in bodem- en waterbeleid
3. Natuurinclusief bouwen
   - Natuurinclusief bouwen en inrichten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
   - Natuurinclusieve maatregelen bij bestaand gemeentelijk vastgoed
4. Natuurinclusieve landbouw
   - Stimuleren van ecosysteemdiensten
   - Biodiversiteit stimuleren op pachtgronden
   - Ondersteunen stap naar natuurinclusieve landbouw
5. Duurzame en klimaatadaptieve maatregelen
   - Biodiversiteit opnemen als thema binnen de Energietransitie
   - Kennis vergroten over biodiversiteit binnen klimaatadaptieve maatregelen
   - Aandacht vergroten voor biodiversiteit bij duurzame maatregelen
   - Stimuleren van natuurlijke klimaatadaptieve maatregelen
6. Vergroenen particulier terrein
   - Inwoners stimuleren om hun tuin biodivers te vergroenen
   - In gesprek blijven met inwoners
   - Biodiversiteit bevorderen op bedrijventerreinen
   - Private initiatieven tot natuurontwikkeling ondersteunen

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat er enerzijds autonome ontwikkelingen zijn die voor een vermindering van de soortendiversiteit zorgen (zoals klimaatverandering). Anderzijds nemen de provincie en de gemeente Meierijstad maatregelen om de biodiversiteit te verbeteren.

8.3.4 Doorkijk 2040

Na 2030 is het de verwachting dat een gelijkblijvende of een verslechterende trend plaatsvindt. Nationaal neemt de biodiversiteit al decennia af. Bij een groeiende bevolking zal de druk op biodiversiteit groter worden. De vraag is of beleid (landelijk, provinciaal, gemeentelijk) de druk kan verlichten. Dit zal afhankelijk zijn van de invulling van toekomstig beleid.

9 Landschap en cultureel erfgoed

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘landschap en cultureel erfgoed’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Landschappelijke waarden	Kwalitatief	Kwalitatief
Archeologie en cultuurhistorische waarden	Kwalitatief	Kwalitatief

9.1 Landschappelijke waarden

9.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

9.1.2 Huidige situatie

Van oudsher bestond het gebied dat nu de gemeente Meierijstad vormt, wiens naam ontleend is aan de Meierij van ’s-Hertogenbosch, uit een divers pallet aan landschappen. Heide, bos, moeras en veengebieden op licht glooiende zandgronden. Vanaf de middeleeuwen is het land meer en meer gecultiveerd wat leidde tot een grotendeels agrarisch landschap.
Vanaf de 18de eeuw kwam daar ook nog het typische populierenlandschap bij. Dit ontstond vanwege het zogenaamde voorpootrecht, wat wil zeggen dat mensen aan de openbare weg voor hun percelen bomen mochten planten. Hieruit groeide vanaf halverwege 19de eeuw een klompen- en luciferindustrie die onder andere sterk aanwezig was in Veghel en Schijndel en later ook in Sint-Oedenrode.
Meer recentelijk zijn initiatieven gestart om een deel hiervan weer te restaureren. Wat wel bleef voortbestaan in met name de omgeving van Sint-Oedenrode is de boomteelt. Daarnaast bleef het grotendeels agrarische landschap in stand en dus bleef ook het belang van de agrarische sector overeind. Dit komt het sterkst tot uiting rondom Veghel waar een aantal grote bedrijven uit de agro-food en -feed (diervoeder) sector gevestigd zijn [grondstoffenatlas, 2024c].

De gemeente kent nu vier landschapstypen. Dit zijn de beekdalen (Dommel, Aa en Leijgraaf), de oude ontginningen, de nieuwe ontginningen en de stuifzandduinen.

9.1.3 Autonome ontwikkeling

De ‘druk’ op het landschap wordt naar verwachting steeds groter; het landschap en biodiversiteit verandert onder andere door klimaatverandering, de landbouw is in transitie en er is een tekort aan woningen, waardoor de behoefte aan verstedelijking stijgt. Mede door de ontwikkelingen in de landbouw staat de provincie Noord-Brabant, net als andere provincies in Nederland, voor grote opgaven op het gebied van water, bodem, natuur, biodiversiteit, stikstof, fijnstof, broeikasgassen, gezondheid en ruimtelijke ordening. Intensivering van de landbouwprocessen zorgt ervoor dat onder andere verzuring, vermesting, verdroging en verandering van de landschappelijke waarden ontstaat [Provincie Noord-Brabant, 2022b].

De nadruk van de gemeentelijke natuur en landschapsvisie ligt op het behouden en versterken van de bossen en beekdalen en het aanleggen van verbindingszones door de relatief open

ontginningslandschappen om de beekdalen en bossen met elkaar te verbinden om daarmee zones te creëren waarlangs flora en fauna zich kan verplaatsen.

Steeds vaker ontvangt de gemeente initiatieven voor bijvoorbeeld het bouwen van woningen, het aanleggen van bossen in plaats van voedselbossen, et cetera. Ook wil de provincie Noord-Brabant 13.000 hectare aan bos aanleggen. Door de steeds hoger wordende recreatieve druk van mensen, vraagt het behouden van deze kwaliteiten extra aandacht. Zo zal een goede balans gevonden moeten worden om zowel de biodiversiteit te vergroten, de aanwezige natuur- en landschapswaarden te behouden en te versterken, als ook ruimte te zoeken voor verdere verstedelijking (wonen en werken), rekening houdend met de diversiteit aan belangen die spelen in het buitengebied. Zo ontvangt de gemeente steeds vaker initiatieven voor het aanleggen van bossen in plaats van voedselbossen. Ook wil de provincie Noord-Brabant 13.000 hectare aan bos aanleggen.

9.2 Archeologie en cultuurhistorische waarden

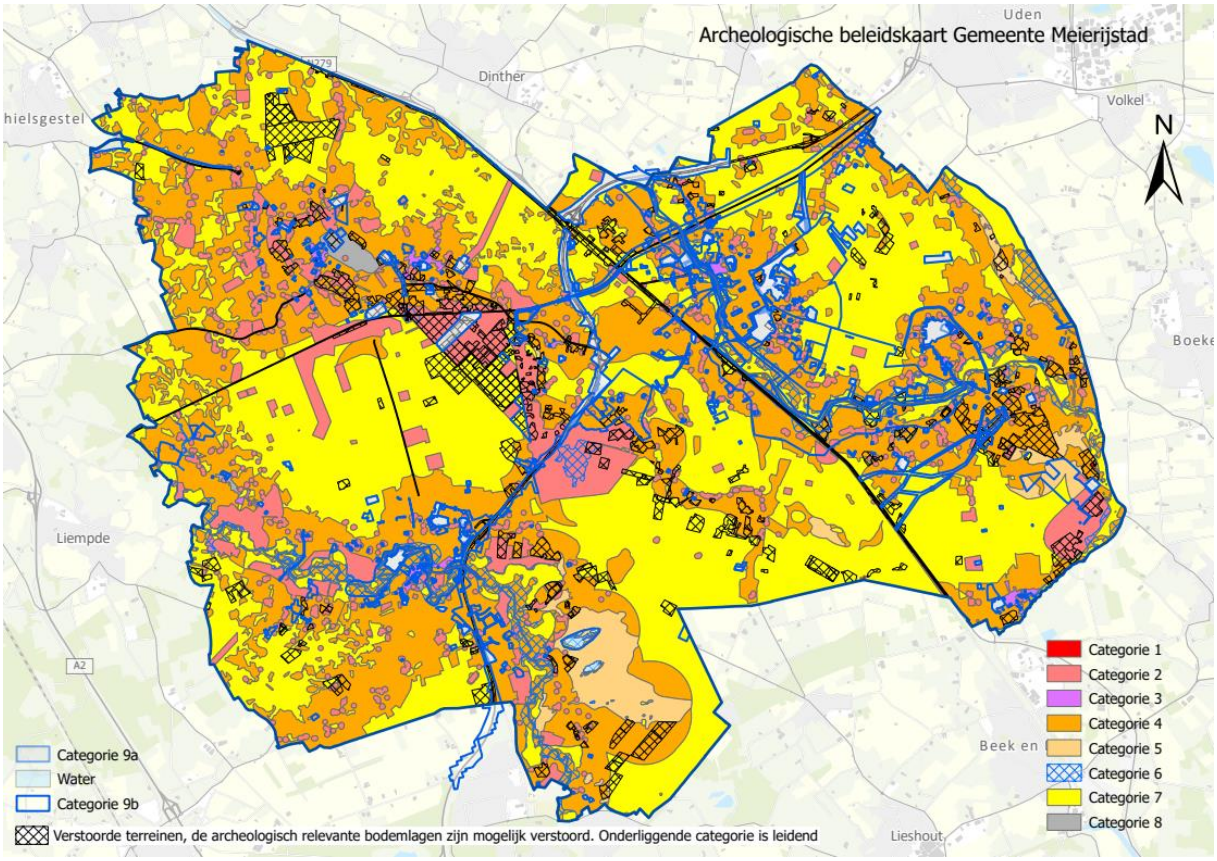
9.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

9.2.2 Huidige situatie

De Provincie Noord-Brabant ziet haar erfgoed als een belangrijk deel van haar identiteit. Het gaat hierbij om erfgoed met een belangrijke regionale identiteit en hangt samen met het ruimtelijk belang. Dit is ook vastgelegd in de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening, zodat het erfgoed altijd een plek krijgt in ruimtelijke beslissingen. De gemeente Meierijstad kent 125 rijksmonumenten, drie archeologische rijksmonumenten, bijna 300 gemeentelijke monumenten, vier beschermde dorpsgezichten en ruim 850 beeldbepalende en cultuurhistorisch waardevolle objecten [Gemeente Meierijstad, 2020].

Archeologische waarden
Archeologische waarden betreft sporen die de mens achter heeft gelaten in de bodem en het landschap. Archeologische en aardkundige waarden worden beschermd via bestemmingsplannen, provinciale verordeningen, dan wel via de Omgevingswet. Hieronder is de archeologische beleidskaart van de gemeente te zien.

Figuur 9.1: Archeologische beleidskaart [Gemeente Meierijstad, 2022b]

Toelichting categorieën bij Figuur 9.1

- Categorie 1; deze categorie betreft de drie archeologische rijksmonument die de gemeente rijk is. De RCE heeft besloten dat de hier aanwezige vindplaats van dermate belang is, dat het tot een rijksmonument is benoemd. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) is het bevoegd gezag voor dit gebied.
- Categorie 2; deze categorie bestaat uit de zones met een hoge verwachting op militaire relicten, de AMK-terreinen, een bufferzone rond alle bekende relevante historische elementen, zoals historische erven, kerken, kloosters, etc. Tot slot zijn de terreinen die op de bestaande separate kaarten zijn weer gegeven als terrein van archeologische waarde maar die geen AMK-status hebben tot deze categorie gerekend.
- Categorie 3; deze categorie bestaat uit de historische dorpskernen van St. Oedenrode, Veghel, Schijndel, Olland, Nijnsel, Boerdonk, Erp, Eerde, Lieseind en Wijbosch en zijn gebaseerd op de Eerste Kadastrale Kaarten van rond 1830.
- Categorie 4; deze categorie bestaat uit de (geïntegreerde) gebieden waaraan op basis van de verschillende modellen een verwachting is toegekend op het voorkomen van archeologische resten zoals weergegeven op alle vier inventarisatiekaarten.
- Categorie 5; deze categorie bestaat uit gebieden met eenzelfde verwachting als de gebieden van categorie 4, maar dan afgedekt met een in dikte variërend pakket stuifzand.
- Categorie 6; deze categorie bestaat uit gebieden waaraan een verwachting is toegekend op het voorkomen van bijzondere natte context resten zoals weergegeven op de inventarisatiekaarten.
- Categorie 7; deze categorie bestaat uit (de geïntegreerde) gebieden waaraan op basis van de verschillende modellen geen archeologische verwachting is toegekend op de vier inventarisatiekaarten.
- Categorie 8; deze categorie betreft de gebieden met een vooralsnog onbekende verwachting, aangezien de bodem op de geraadpleegde bodemkaarten ter plaatse niet is gekarteerd.
- Categorie 9a; deze categorie bestaat uit reeds onderzochte en geheel vrijgegeven gebieden.
- Categorie 9b; deze categorie bestaat uit reeds onderzochte gebieden die niet of slechts ten dele zijn vrijgegeven.

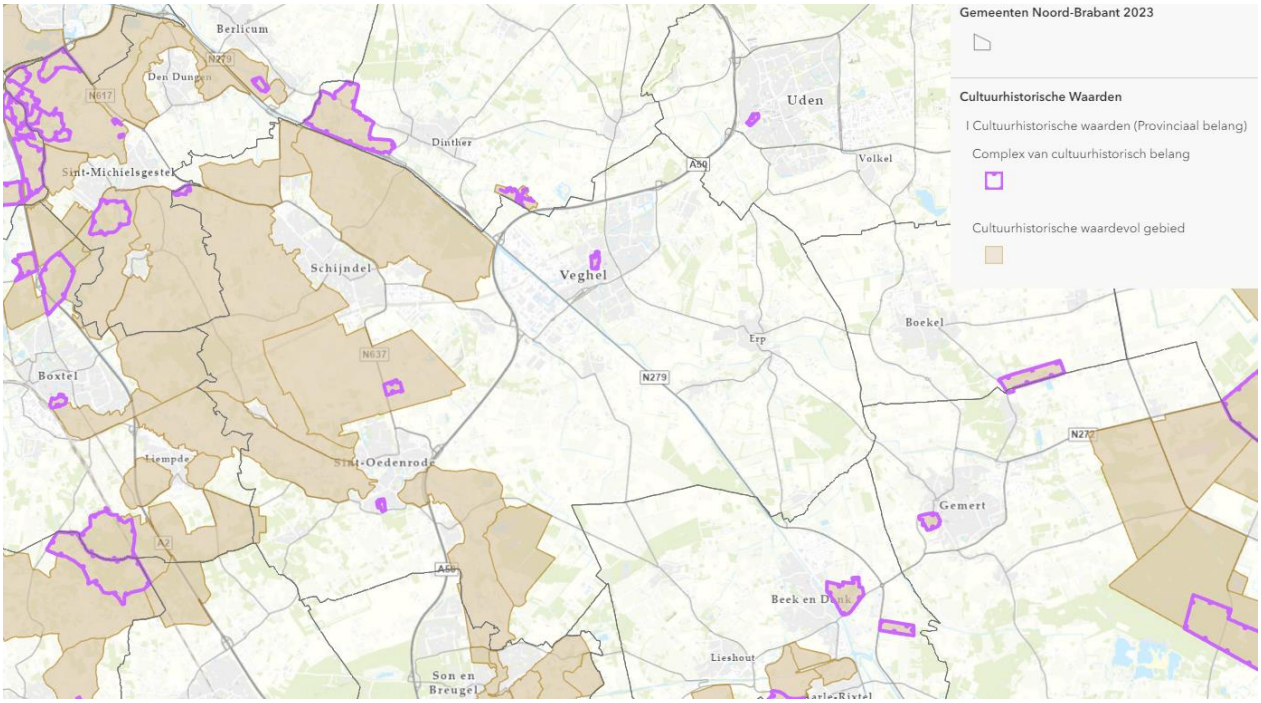
Cultuurhistorische waarden

Cultuurhistorische elementen en structuren zijn belangrijke aspecten van stad en landschap. Ze dragen bij aan de herkenbaarheid, ze vormen oriëntatiepunten en ze zorgen ervoor dat bewoners en bezoekers zich met een stad, dorp of streek kunnen identificeren.

De gemeente heeft de cultuurhistorische waarden op kaart gezet[17]. Op de gemeentelijke kaart met cultuurhistorische waarden is onderscheid gemaakt in verschillende categorieën, waaronder monumenten, maar ook beeldbepalende historische panden, religieuze objecten, maar ook gebieden, zoals de stuifzandwal of akkerwal, steilrand, kanalen en overige historische groenstructuur.

Ook door de provincie Noord-Brabant is een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld. Deze is weergegeven in Figuur 9.2. Vooral aan de westzijde van de gemeente zijn gebieden en complexen van cultuurhistorisch belang te vinden. Het gaat bijvoorbeeld om De Geelders en Gemonde, de Schijndelse en Rooijsche Heide, Wijboschbroek, het Vresselsbos en Dommeldal, maar ook om gebouwen, zoals kasteel Henkenshage in Sint-Oedenrode.

[17] *De gemeentelijke cultuurhistorische kaart is niet in dit document toegevoegd, omdat de kaart veel data bevat en het beste te raadplegen is via de weblink naar de interactieve kaart. Cultuur Historische Waardenkaart.*

Figuur 9.2: Cultuurhistorische waarden [Provincie Noord-Brabant, 2024c]

Beschermde stadsgezichten

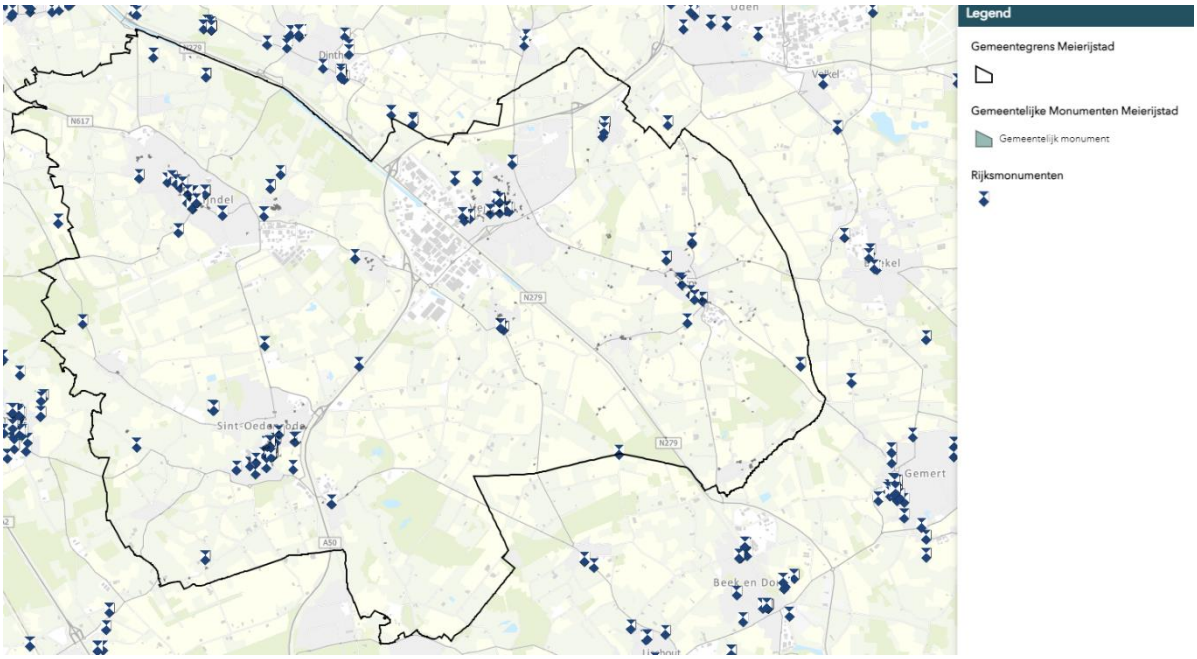
Het gebied rondom de Markt van Sint-Oedenrode is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Veghel kent eveneens een aantal beschermde dorpsgezichten. De historische bebouwing in deze gebieden heeft een groot maatschappelijk en cultuurhistorisch belang. De historische bebouwing is de drager van de identiteit van de dorpen (gemeente Meierijstad). De gemeente Meijerijstad kent 5 beschermde gezichten:

- Gemeentelijk beschermd dorpsgezicht Knoptoren - Historisch centrum Sint-Oedenrode
- Gemeentelijk beschermd dorpsgezicht Markt e.o. Sint-Oedenrode
- Historisch Centrumgebied - Veghel
- Historisch Centrumgebied - Schijndel
- Historisch Centrumgebied – Erp

In Figuur 9.4 is te zien op welke locaties een welstandsbeoordeling nodig is voor bouwprojecten. In de aanduiding ‘Overige gebieden/objecten’ geldt alleen voor nieuwbouw een welstandsbeoordeling.

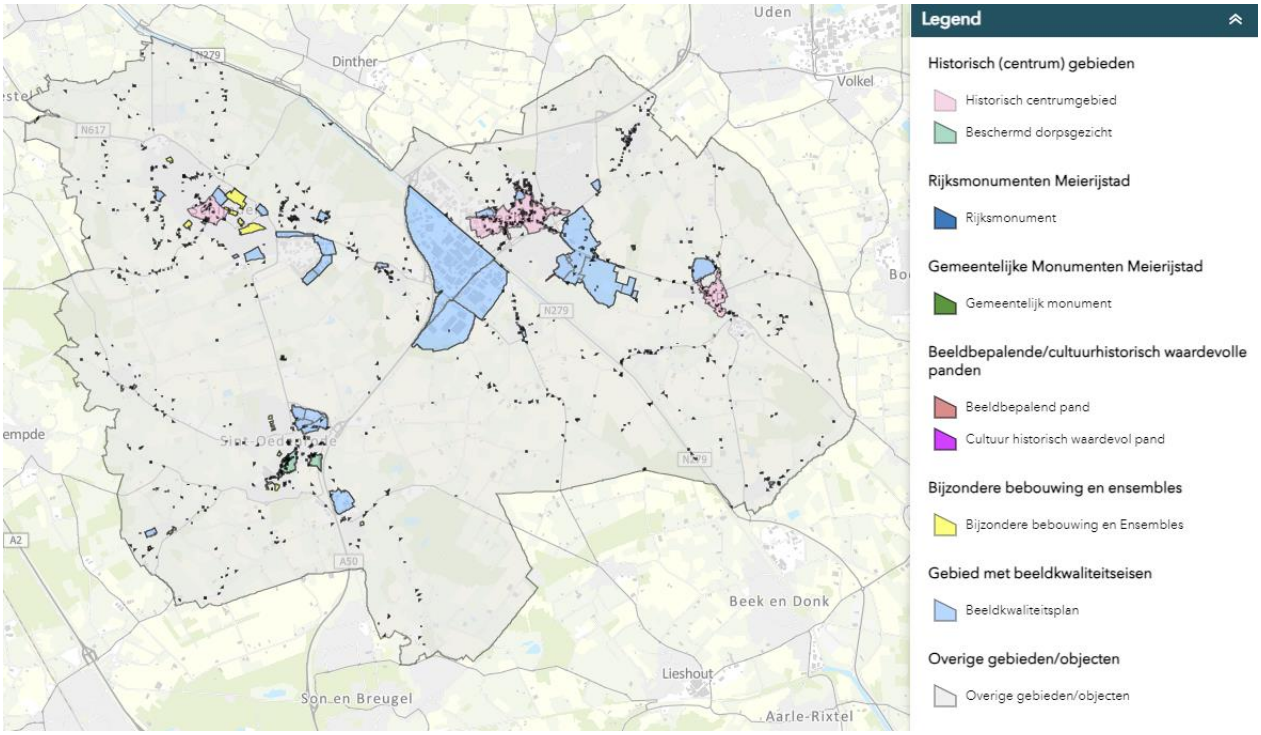
Monumenten en welstand

Er zijn meerdere gemeentelijke en rijksmonumenten in de gemeente Meierijstad. Op de kaart op de volgende pagina zijn de monumenten op kaart weergegeven. De monumenten betreffen voornamelijk boerderijen, oude molens en kerken.

Figuur 9.3: Monumenten in de gemeente [Gemeente Meierijstad, z.d.]

De gemeente Meierijstad stelde in 2018 de welstandsnota op. Op de onderstaande kaart is de welstandsnota ‘samen de zorg voor omgevingskwaliteit’ weergegeven. Bij nieuwbouw in deze gebieden zal altijd een welstandsbeoordeling plaatsvinden.

Figuur 9.4: Welstandskaart [Gemeente Meierijstad, 2018b]

9.2.3 Autonome ontwikkeling

Cultuurhistorische waarden dienen in principe behouden te blijven. Door toenemende bevolkingsgroei en ruimtevraag is het de verwachting dat cultuurhistorisch erfgoed (waaronder beschermde rijks- en gemeentemonumenten) onder druk komen te staan. Daarnaast heeft verduurzaming van de leefomgeving zoals onder andere ruimtelijke inpassing van de energietransitie gevolgen voor cultuurhistorische waarden. Zo kan de zichtbaarheid van bovengrondse cultuurhistorische waarden worden aangetast. Door verwachte toekomstige ontwikkelingen zoals inbreiding zal de druk in de ondergrond toenemen. Ondanks de bescherming van archeologische waarden kan dit leiden tot verstoring van archeologische waarden en zal dit leiden tot meer archeologische opgravingen.

Gemeentelijk beleid
In 2018 is een Erfgoedverordening voor Meierijstad vastgesteld waarmee het gebouwde en archeologische erfgoed wordt beschermd. Tevens is in de verordening de inschakeling van de monumentencommissie geregeld. Deze commissie adviseert onder meer over omgevingsvergunningen voor wijzigingen van rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.

Voor rijks- en gemeentelijke monumenten zijn de beoordelingscriteria ook van toepassing. Daarnaast vormt bij deze panden de redengevende beschrijving (waarin de monumentale en cultuurhistorische waarden van het beschermde pand omschreven staan) het uitgangspunt voor de beoordeling en advisering van wijzigingsaanvragen (gemeente Meierijstad). De gemeente heeft een erfgoedvisie 2020 – 2030 opgesteld, waarin de gemeente inzet op:

- De basis op orde brengen en houden
- Ontwikkelen: erfgoed en ruimte
- Het toegankelijk en beleefbaar maken van erfgoed
- Inspiratie en richting bieden aan maatschappelijke opgaven
- Kennisontwikkeling en overdracht
- Samenwerken: erfgoed verankeren in de samenleving

10 Klimaat

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘klimaat’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Broeikasgassen (mitigatie)		=
Hittestress (adaptatie)		↘
Droogte (adaptatie)		↘
Hemelwateroverlast (adaptatie)		↘

10.1 Broeikasgassen

10.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Broeikasgassen	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Uitstoot CO_2 • Uitstoot methaan • Uitstoot lachgas • F-gassen
Beschikbare referentiewaarden	Wettelijke doelstelling op basis van de Klimaatwet (2030 55% reductie broeikasgassen, 2050 95% reductie t.o.v. waarden 1990).
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De reductie van uitstoot van CO_2 in Meierijstad is in lijn met doelen uit de Klimaatwet en er is geen risico op niet behalen doelstelling.
Oranje	De reductie van uitstoot van CO_2 in Meierijstad is rond het niveau van de doelen uit de Klimaatwet, maar er is een risico op niet behalen van de doelen.
Rood	De reductie van de uitstoot van CO_2 in Meierijstad blijft achter bij de doelen uit de Klimaatwet.

10.1.2 Huidige situatie

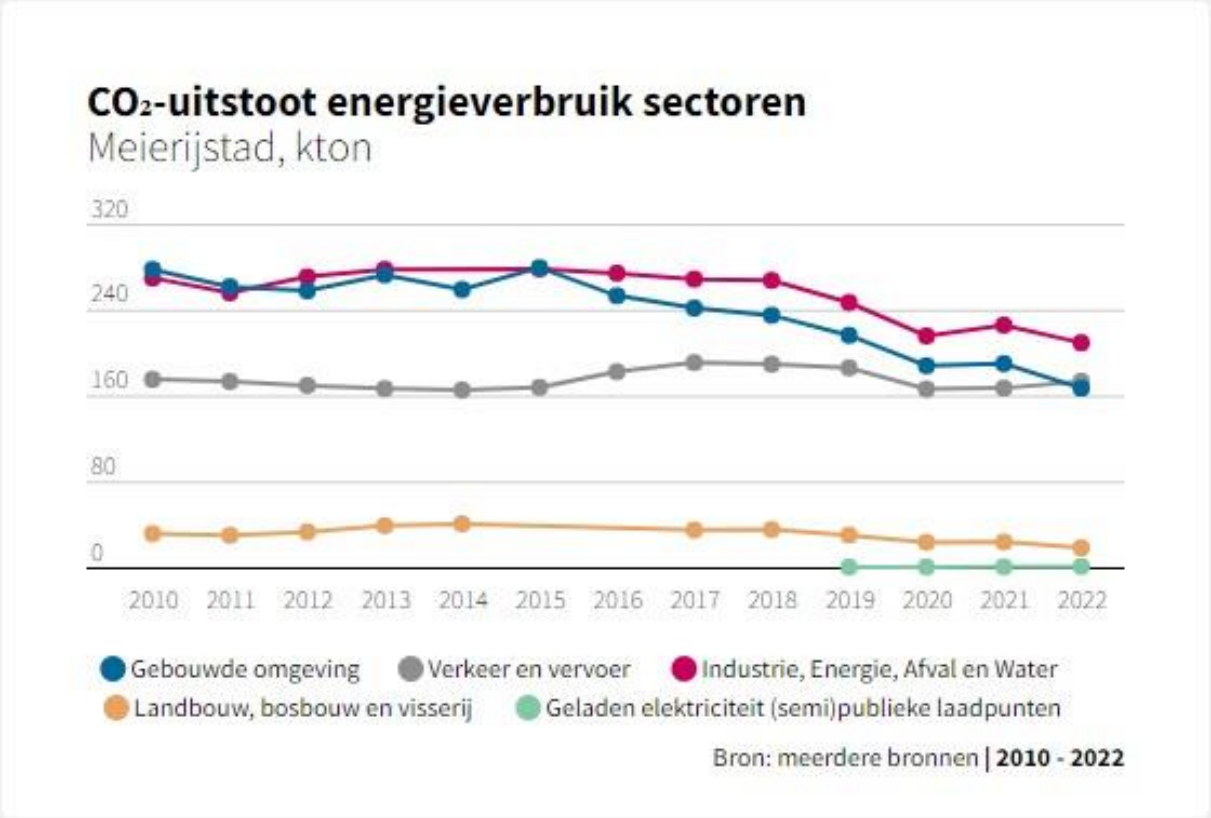
De groei van de wereldbevolking en -economie leidt zonder ingrijpen ook tot een groei in de uitstoot van broeikasgassen. Om verandering van het klimaat en opwarming van de aarde te beperken heeft de Nederlandse overheid in 2019 de Klimaatwet geïntroduceerd. In de Klimaatwet is opgenomen dat in 2030 een reductie in broeikasgassen van 55% ten opzichte van de 1990 waarden gerealiseerd moet zijn om in 2050 een reductie van 95% ten opzichte van de 1990 waarden te bewerkstelligen [Overheid.nl, 2022].

In 2022 was de totale uitstoot van broeikasgassen (CO2, methaan, lachgas en fluorhoudende gassen) in Nederland 31% lager dan in 1990. Het aandeel CO2 in de totale uitstoot van broeikasgassen is gestegen van 74% in 1990 naar 85% in 2010 en gedaald naar 83% in 2022. De uitstoot van de andere broeikasgassen (methaan, lachgas en fluorhoudende gassen) is 56% lager ten opzichte van 1990 [CBS, 2024b]

In 2015 won Urgenda de klimaatzaak tegen de Nederlandse Staat. Het vonnis luidde dat de uitstoot van broeikasgassen in 2020 en daarna, ten minste 25% lager moet zijn dan in 1990. Sinds 2020 is het Urgenda-doel alleen in het jaar 2021 niet gehaald (afname van 24,8% ten opzichte van 1990). De afgelopen jaren zijn de energieprijzen gestegen door de geopolitieke situatie in de wereld. Door hogere gasprijzen werd er

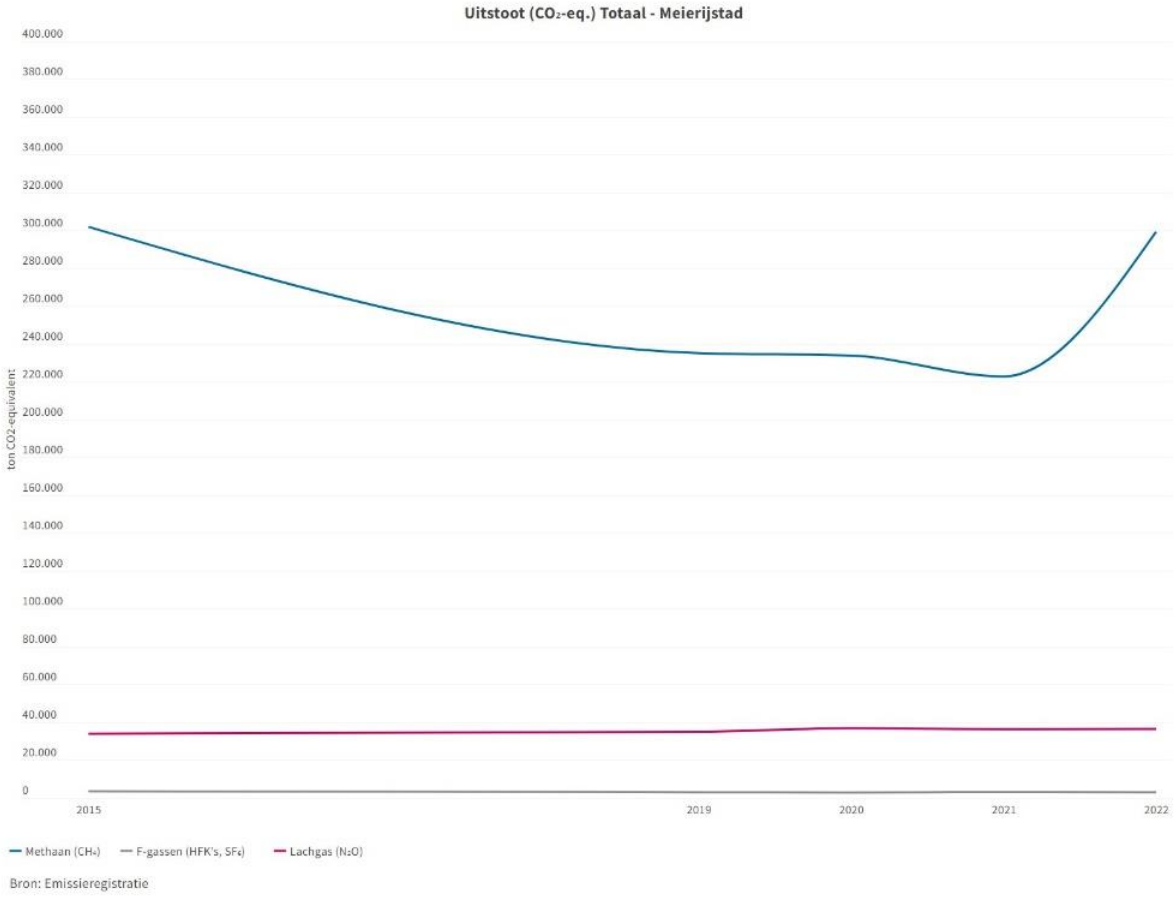
in 2022 fors bezuinigd op het gebruik van aardgas, wat tot een afname van 30,5% leidde ten opzichte van 1990. Ook in 2023 is het Urgenda-doel gehaald met een afname van 34% [CBS, 2024b].

Figuur 10.1 geeft de totale CO2-uitstoot weer binnen de gemeente Meierijstad volgens de Regionale klimaatmonitor van de Rijksoverheid. Uit het figuur kan afgeleid worden dat in 2022 het grootste aandeel CO2 uitgestoten wordt door de industrie, gevolgd door de gebouwde omgeving. In de periode 2010-2020 is de totale CO2-uitstoot in de gemeente Meierijstad afgenomen van 752,7 kton naar 592,5 kton, dit staat gelijk aan een afname van ongeveer 22% [Regionale klimaatmonitor, 2024a].

Figuur 10.1: CO2-uitstoot per sector [Regionale Klimaatmonitor, 2024a]

Figuur 10.2 geeft de uitstoot van overige broeikasgassen (methaan, lachgas en F-gassen) in de gemeente Meierijstad weer. Uit de grafiek kan afgeleid worden dat over de periode 2015-2022 de uitstoot van alle overige broeikasgassen gelijk is gebleven. De uitstoot van methaan nam af, maar nam vervolgens in 2022 weer toe. In de provincie Noord-Brabant hetzelfde beeld te zien, maar in mindere mate. De totale cijfers over Nederland laten een afname van 8,7% in de uitstoot van methaan zien. Ook de uitstaat van lachgas en f-gassen nemen af. Daarmee is de vermindering in uitstoot in broeikasgassen in Meierijstad slechter dan de vermindering in de provincie Noord-Brabant en gemiddeld genomen in heel Nederland [Regionale klimaatmonitor, 2024a].

Figuur 10.2: Uitstoot van methaan, f-gassen en lachgas [Regionale Klimaatmonitor, 2024a]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, omdat de gemeente ten opzichte van 2010 een CO2-reductie heeft behaald van 22%. Het is aannemelijk dat de gemeente daarmee de doelstelling van 25% CO2-reductie ten opzichte van het jaar 1990 wel heeft behaald. Dit is echter een inschatting, omdat er geen gegevens beschikbaar zijn van voor het jaar 2010.

10.1.3 Autonome ontwikkeling

Zolang het aandeel energie uit fossiele bronnen en het energiegebruik niet substantieel afneemt, zal ook de uitstoot van broeikasgassen niet substantieel afnemen. Rijksbeleid is een emissiereductiedoel (CO2) van 55% in 2030 ten opzichte van 1990, wat verankerd is in een Klimaatwet. Dit is in lijn met 95% emissiereductie in 2050 en is passend bij het realiseren van de doelstelling uit het Parijsakkoord om de temperatuurstijging te beperken tot ruim onder de 2 graden. In de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2022 wordt geconcludeerd dat als wordt gekeken naar concreet en uitgewerkt beleid de vermindering in uitstoot van broeikasgassen blijft steken op 39% tot 50% in 2030 [NOS, 2022a].

Autonoom zijn er ontwikkelingen die van invloed zijn op de energiebehoefte in Nederland. Zo vragen technologische ontwikkelingen en datacenters om energie. De verandering van het klimaat zorgt voor warmere zomers waarbij het hebben van een airconditioning steeds normaler wordt. Daartegenover staat dat er meer aandacht is voor duurzamere bronnen van energie, bijvoorbeeld waterstof (indien duurzaam

geproduceerd) en kernenergie. Verder is het aannemelijk dat de elektrificatie van het verkeer verder toeneemt.

Provinciaal beleid
De provincie heeft de ambitie om in 2050 voor 100% duurzame energie te gebruiken, grotendeels afkomstig uit Brabant. Ook wil de provincie de CO2 uitstoot met 90% verminderen ten opzichte van 1990. Dat betekent een groener, schoner en duurzamer Brabant. De strategische lijnen heeft de provincie uitgezet in de Energieagenda 2019 – 2030. Deze strategische lijnen helpen om binnen de 5 transitiepaden Elektriciteit, Industrie, Gebouwde omgeving, Landbouw en Mobiliteit focus aan te brengen in de activiteiten die de provincie doen. Bij de energieagenda stelde de provincie een uitvoeringsprogramma op tot en met het jaar 2023.

Gemeentelijk beleid
Voor de gemeente Meierijstad is energiebesparing de basis: energie die we niet gebruiken, hoeven we ook niet op te wekken. De gemeente wil in 2030 11% en in 2050 21% minder energie gebruiken. Het energieverbruik dat overblijft in 2050 moet dan helemaal uit duurzame bronnen komen. Bovendien wil de gemeente in 2025, 20% van haar energie duurzaam opwekken. De gemeente heeft deze doelen vastgelegd in het beleidskader duurzame energie tot 2030.

Op de industrie na wordt de meeste CO2 uitgestoten in de gebouwde omgeving. In de Transitievisie Warmte van 2021 omschrijft de gemeente met welke technieken de gebouwde omgeving aardgasvrij kan worden gemaakt. Het grootste gedeelte van de gemeente zal in de toekomst overgaan op een individuele oplossing (zoals een warmtepop). In de kernen zijn er kansen voor een collectieve oplossing (warmtenet).

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. Ondanks dat er geen actief beleid is vanuit de gemeente om de broeikasgassen nog verder te verminderen zijn er wel autonome ontwikkelingen die naar verwachting leiden tot een afname van de uitstoot van broeikasgassen. Aandachtspunt is het naar beneden brengen van de CO_2-uitstoot in de gebouwde omgeving.

10.1.4 Doorkijk 2040

Het behalen van de doelen zoals verankerd in de Klimaatwet zullen ook na 2030 een opgave vormen in de gemeente Meierijstad. Het daadwerkelijk behalen van de doelstelling van 2040 is afhankelijk van de concrete beleidsinvulling na 2030.

10.2 Hittestress

10.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Hittestress	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Stedelijk hitte eiland effect (UHI-score) • Nachtelijke hittestress • Schaduw langs fiets – en wandelpaden
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van het stedelijk hitte eiland effect en de knelpunten als gevolg van hittestress
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Bijna overal binnen de bebouwde kom ligt het stedelijk hitte eiland effect tussen de 0°C en 1°C. Er is geen sprake van nachtelijke hittestress
Oranje	Binnen de bebouwde kom ligt het stedelijk hitte eiland effect tussen de 1°C en 2°C. Er is sprake van nachtelijke hittestress (maximaal een week)
Rood	Binnen de bebouwde kom ligt het stedelijk hitte eiland effect boven de 2°C. Er is sprake van nachtelijke hittestress (meer dan een week)

10.2.2 Huidige situatie

De kans op een zomerse dag en een hittegolf is vergeleken met het begin van de vorige eeuw sterk vergroot. Door de klimaatverandering zullen hete zomers en hittegolven (zoals die van de afgelopen zomers) frequenter voorkomen. Met het toenemen van het aantal zomerse dagen en hittegolven (met hoge nachtelijke temperaturen) neemt ook de kans toe op hittestress in bebouwd gebied. Daarnaast draagt het percentage verhard oppervlak bij aan hittestress in bebouwd gebied.

Hittestress
Hittestress kan effect hebben op beweegbare infrastructuur, zoals bruggen die niet meer opengaan. Daarnaast kan het de kans op legionella vergroten, doordat waterleidingen te heet worden. Voor de mate van hittestress wordt gekeken naar de verhouding verharding in relatie tot aanwezigheid van groen en water. Groen en water kunnen een verkoelend effect hebben en zorgen voor verdampingskoeling. Onder groen worden bomen, struiken en lage vegetatie zoals gras verstaan. Bij veel verharding is er minder verdamping door planten, waardoor het warmer kan worden. Door de aanwezigheid van gebouwen koelt het ’s nachts ook minder snel af; de warmte blijft tussen gebouwen hangen. In landelijke gebieden kan hitte effecten hebben op de biodiversiteit, infrastructuur, waterleidingen en toename van blauwalg en verwarming van koelwater.

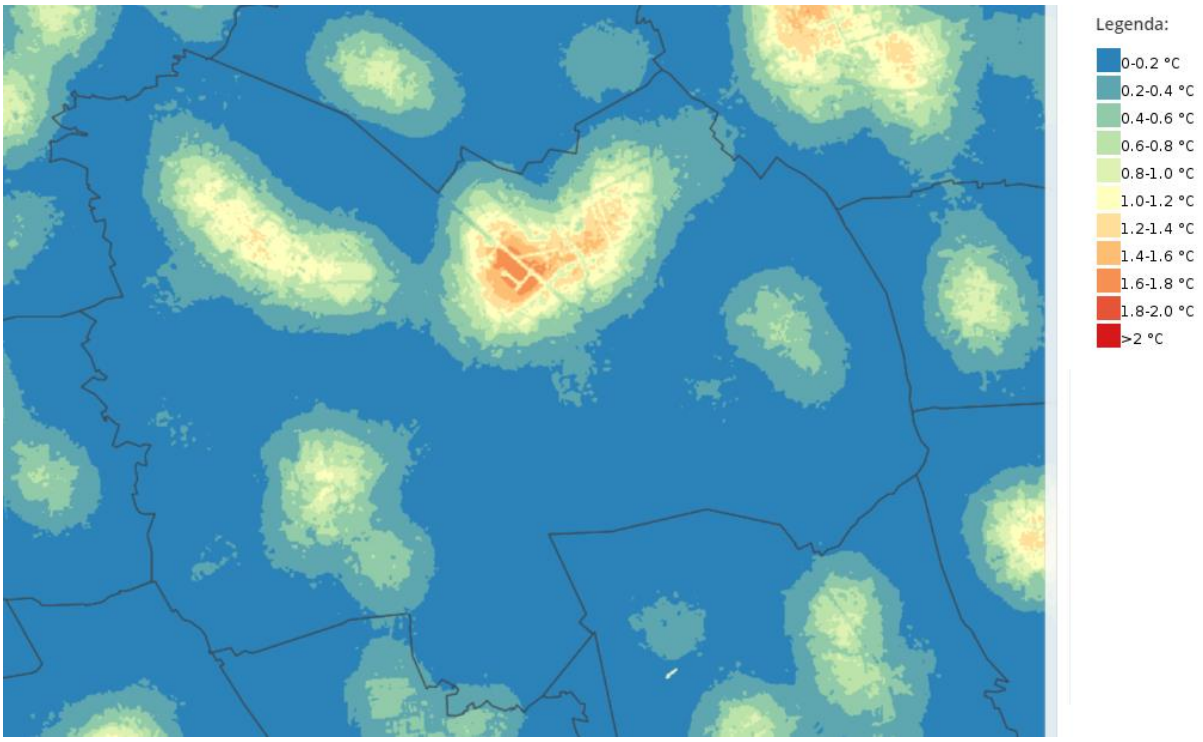
Hittestress is verbonden aan de ervaren gevoelstemperatuur, wat afhankelijk is van de luchtvochtigheid, windsnelheid, temperatuur van de aangevoerde lucht, warmte- en zonnestraling en antropogene warmte. Hittestress is persoonsgebonden. De oppervlaktetemperatuur en luchttemperatuur zijn meetbaar, maar de gevoelstemperatuur is per persoon anders. Dit geldt ook voor de mate waarin mensen bestand zijn tegen uv-straling en luchtvochtigheid. In onderstaande tabel is de ervaring en fysiologisch stressniveau per gevoelstemperatuur opgenomen. Hieruit is af te leiden dat bij temperaturen boven de 35ºC mensen grote tot extreme hittestress ervaren.

Tabel 10.1: Ervaren van hittestress

Gevoelstemperatuur (ºC)	Ervaring	Fysiologisch stressniveau
18-26	Comfortabel	Geen stress
26-29	Beetje warm	Lichte hittestress
29-35	Warm	Matige hittestress
35-41	Heet	Grote hittestress
>41	Zeer heet	Extreme hittestress

Figuur 10.3 laat het stedelijk hitte-eiland effect (UHI) zien, het temperatuurverschil tussen bebouwde gebieden het landelijk gebied. Hogere temperaturen zijn het gevolg van het ontwerp en de inrichting van de gebouwde gebieden. De temperatuur die gebruikt is, is de etmaalgemiddelde temperatuur. Hierin is het effect van hoge temperaturen overdag en s 'nachts gecombineerd. Boven de 21,5 ºC etmaalgemiddeld is er sprake van een sterk verhoogde hittestress en hitte-gerelateerde gezondheidsrisico's. In de figuur is de temperatuur boven de drempel van 21,5 ºC te zien. In Meierijstad varieert de temperatuur van 0,2 ºC tot ongeveer 1,8 ºC. Hogere temperatuur zijn vooral te zien in bebouwd gebied, in het buitengebied is voldoende groen aanwezig waardoor het stedelijk hitte-eiland effect daar beperkt blijft.

Volgens de gemeente Meierijstad is de invloed van het industrieterreinen als hitte-eiland aan de zuidwestkant van Veghel door de heersende winden in de woonwijken goed waarneembaar: door de opgewarmde industrieterreinen stijgt de temperatuur in de woonwijken met zeker vijf graden extra.

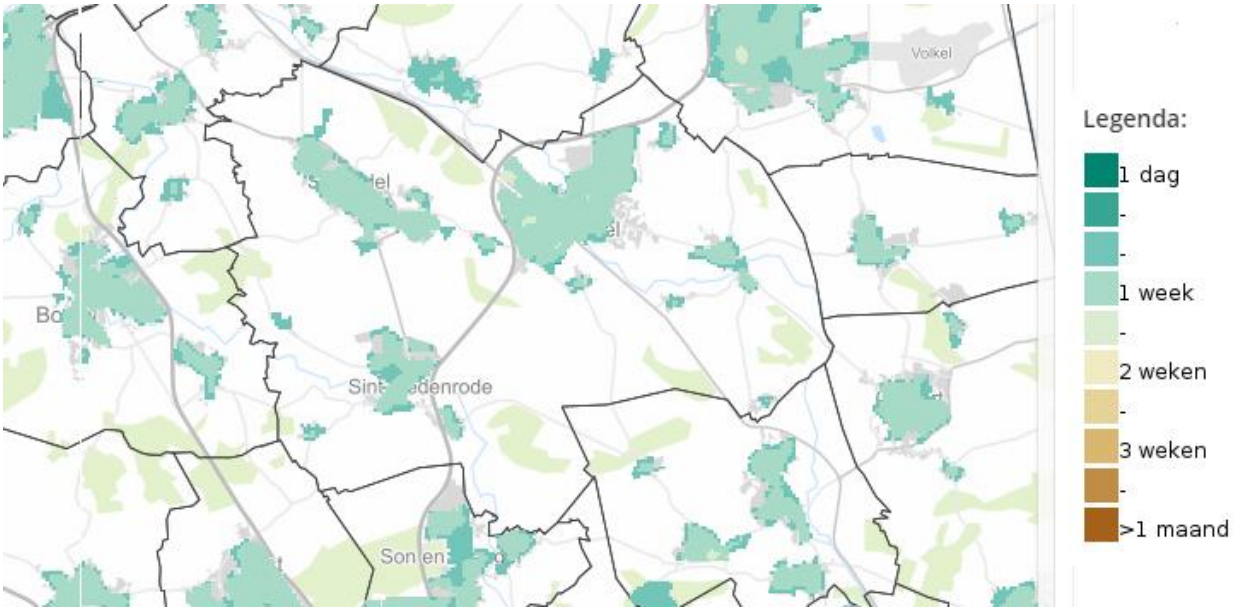
Figuur 10.3: Stedelijk hitte-eiland effect UHI [Atlas Natuurlijk Kapitaal, 2017]

Nachtelijke hittestress

In onderstaande Figuur 10.4 is het aantal warme nachten per jaar te zien, dit laat zien hoe vaak er per jaar sprake is van nachtelijke hittestress. Er is nachtelijke hittestress als de temperatuur gedurende de nacht niet onder de 20 ºC uitkomt. Deze nachten zijn verspreid over meerdere hittegolven in een gemiddeld jaar.

Tijdens warme nachten koelt een gebied minder sterk af waardoor het niet alleen in de nachten warmer is maar ook gedurende de dag vaak te warm is.

Buiten de bebouwde kom komen warme nachten maar sporadisch voor. Gemiddeld genomen over 30 jaar gaat het om 0 tot 1 nacht per jaar. In de bebouwde kom is dit anders, hier loopt het aantal warme nachten op tot ongeveer 1 week per jaar.

Figuur 10.4: Nachtelijke hittestress [Wageningen Environmental Research, 2016]

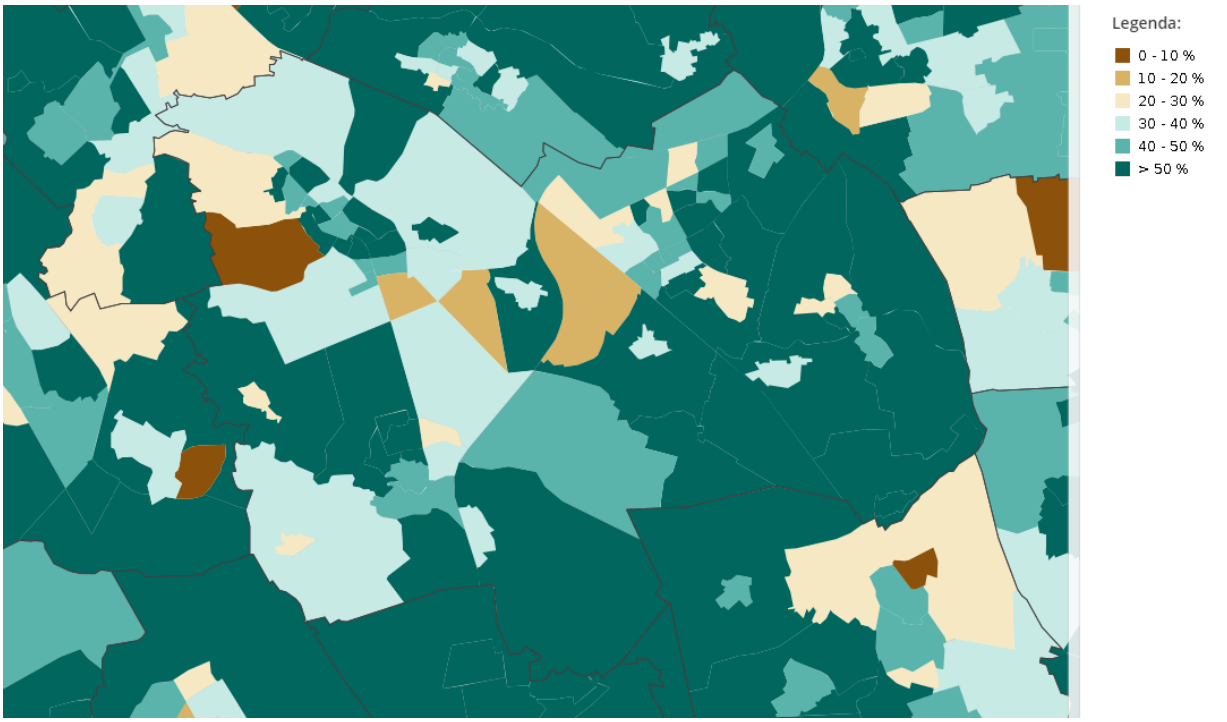
Schaduw

Tijdens hete perioden stijgt de gevoelstemperatuur in de buitenruimte, maar niet overal evenveel. In de schaduw blijft het 10 tot 15 graden koeler. Daardoor is het creëren van schaduw een effectieve maatregel om de buitenruimte aangenaam te houden. Vooral op plekken waar mensen verblijven en bewegen, is schaduw fijn [op basis van tekst uit de Klimaateffectatlas].

In de gemeente Meierijstad is op de meeste plekken sprake van 30 á >50% schaduw langs wandel – en fietspaden. Op een aantal plekken, is sprake van minder dan 20% schaduw langs wandel – en fietspaden.

Volgens de gemeente wordt in de gemeente Meierijstad op dit moment gemiddeld ongeveer 15,5% van het oppervlakte voorzien van schaduw door boomkronen [informatie afkomstig van gemeente intern overleg]. Dat is de helft van de landelijke streefwaarde. Op bedrijventerreinen is de opgave het grootst[18].

[18] *Sommige gemeenten hanteren de 3-30-300 regel. Dat houdt het volgende in: dicht bij elke woning, school of werkplek staan minimaal 3 volwassen bomen. 30-regel: elke buurt heeft minstens 30% boomkronen en daardoor schaduw. En dat zorgt voor een koelere buurt. 300-regel: vanuit iedere woning, school of werkplek is er binnen 300 meter een parkje waar je kunnen verblijven en recreëren. De gemeente Arnhem past deze regel toe.*

Figuur 10.5: Percentage schaduw langs wandel - en fietspaden [Cobra Groeninzicht, 2024]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat het stedelijk hitte eiland effect op enkele plekken binnen de bebouwde kom tussen de 1°C en 2°C ligt en omdat er sprake is van nachtelijke hittestress van maximaal een week.

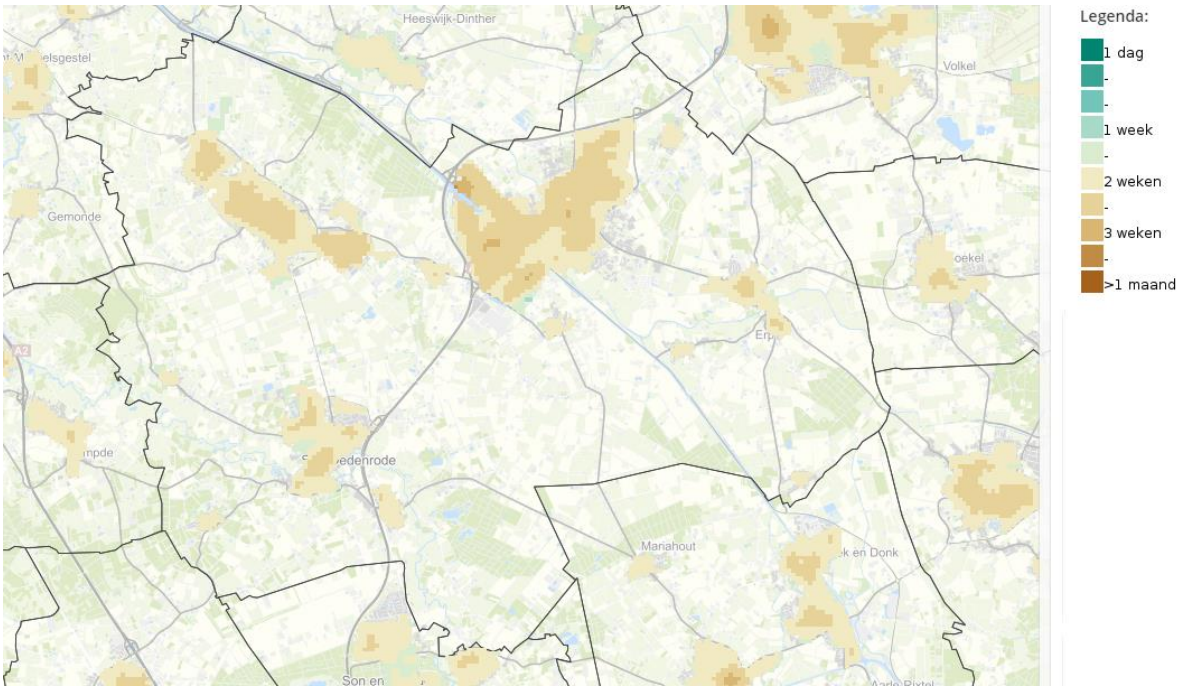
10.2.3 Autonome ontwikkeling

Volgens de KNMI's 14-klimaatscenario's worden de zomers rond 2050 1 tot 2,3 °C warmer ten opzichte van de periode 1981-2010. Door de klimaatsverandering komen hete zomers en hittegolven (zoals die van 2018) frequenter voor. Dit zal negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid van de mens en de arbeidsproductiviteit. Volgens klimaatscenario’s in de klimaateffectatlas, zie Figuur 10.6, zal de nachtelijke hittestress tot aan 2050 van langere duur zijn (langer dan 3 weken).

Provinciaal beleid
De provincie stelde de visie klimaatadaptatie op. Deze visie is een uitwerking van de hoofdopgave 'Brabant Klimaatproof' uit de Toekomstvisie 'De kwaliteit van Brabant - visie op de Brabantse leefomgeving'. De visie is overigens voornamelijk gericht op water en droogte en in mindere mate op hitte. Een verdere uitwerking van de watervraagstukken vindt plaats in het Regionaal Programma Water en Bodem 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g].

Gemeentelijk beleid
De gemeente stelde het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023 – 2026 op. Daarin zijn de volgende doelen vastgelegd die relevant zijn voor het thema ‘hittestress’: 1) 25% meer groen in 2030 en 2) Klimaatbestendig in 2050. De gemeente noemt in het programma een aantal acties, zoals het opstellen van beleid, het opzetten van een klimaatbestendig project op een bedrijventerrein en het meenemen van klimaatadaptatie in bestaande projecten.

Ook wil de gemeente bestaande bomen in hittestress gebieden extra gaan beschermen vanwege hun waarde als bron van koelte en wil de gemeente extra bomen aanplanten in hittestress gebieden. De gemeente heeft in beeld gebracht in welke gebieden kans is op hittestress.

Figuur 10.6: Nachtelijke hittestress klimaatscenario 'hoog' [Wageningen Environmental Research, 2016]

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. De gemeente heeft bestaand beleid gericht op het verminderen van hittestress door actief in te zetten op het vergroten van groen binnen de gemeente. Het is echter onzeker of dat voldoende gaat zijn om de duur van nachtelijke hittestress in de toekomst te verkleinen.

10.2.4 Doorkijk 2040

De verwachting is dat de gevolgen van klimaatverandering (onder andere warmere zomers) na 2030 verder doorzetten. Mensen zullen naar verwachting vaker last hebben van de warmte en ook zal de duur van nachtelijke hittestress toenemen [Wageningen Environmental Research, 2016].

10.3 Droogte

10.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Droogte	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG) • Droogtegevoeligheid • Risico droogtestress
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van GLG en de droogtegevoeligheid van grondwaterafhankelijke natuur
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Nergens of bijna nergens in de gemeente is sprake van droogtegevoeligheid van de natuur, de GLG ligt nergens of bijna nergens in de gemeente te diep (onder de 1,5 meter) onder maaiveld.
Oranje	Op enkele plekken in de gemeente is sprake van zeer grote droogtegevoeligheid van de natuur, de GLG ligt op enkele plekken in de gemeente te diep (onder de 1,5 meter) onder maaiveld.
Rood	Overal of bijna overal in de gemeente is sprake van zeer grote droogtegevoeligheid van de natuur, de GLG ligt overal of bijna overal in de gemeente te diep (onder de 1,5 meter) onder maaiveld.

10.3.2 Huidige situatie

De afgelopen jaren worden gekenmerkt door grote droogte. In de zomers zal Nederland als gevolg van klimaatverandering vaker te maken krijgen met droogte. Zoet water wordt dan schaarser door zoute kwel en een grotere watervraag. Als in droogteperiodes grondwater wordt onttrokken kan droogtestress ontstaan.

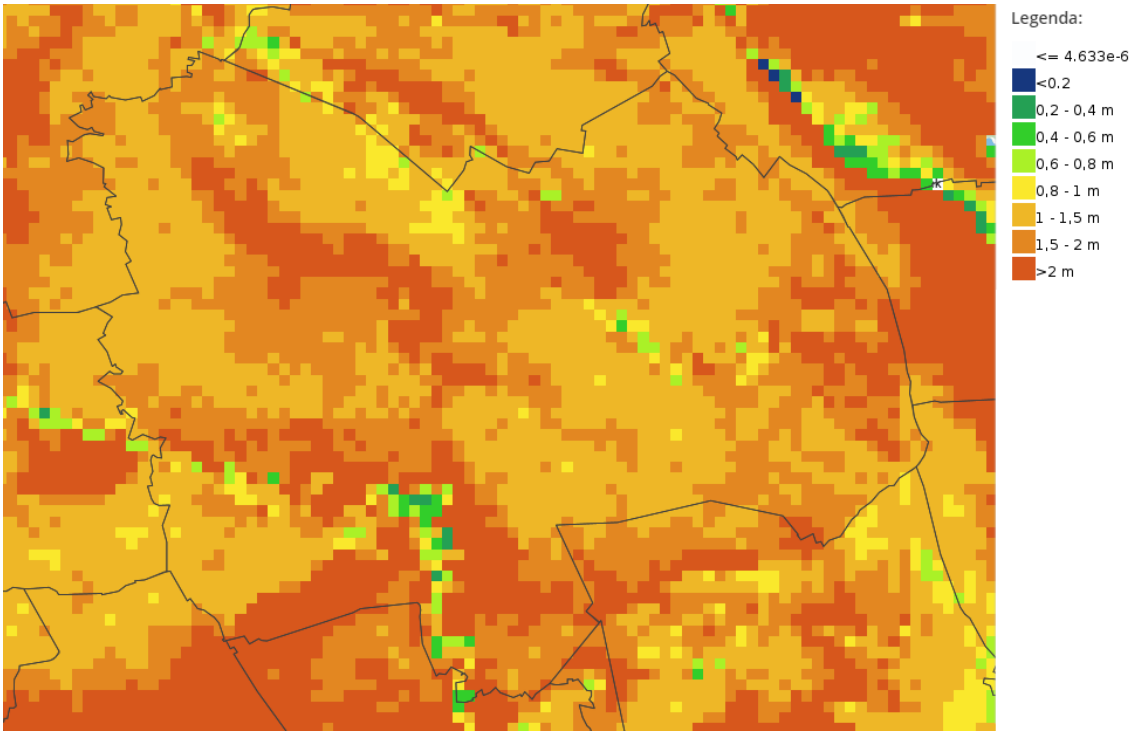
Droogtestress komt voor wanneer de bodem zover uitdroogt dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Dit kan onder andere ontstaan door het cumulatieve neerslagtekort. Het kan met name voorkomen in bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Op zware kleigrond kan ook droogtestress ontstaan. Droogtestress kan negatieve gevolgen hebben voor de gewasopbrengst in de landbouw, de natuur, bodemdaling en de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater.
Volgens de gemeente, heeft de gemeente al droogteschade ondervonden in het openbaar groen binnen de bebouwde omgeving, vanwege de droge zomers van 2018, 2019, voorjaar 2020 en 2022.

Droogte wordt beoordeeld aan de hand van de omvang van gebieden met droogtestress. Dit betreft gebieden buiten de bebouwde kom waar sprake is van grasland [KWR water, 2017]. In onderstaande Figuur 10.7 is de gemiddeld laagste grondwaterstand onder maaiveld (GLG) te zien. Dit is de gemiddelde grondwaterstand gemeten over een periode van 8 jaar, er kunnen dus jaarlijks veranderingen in zitten.

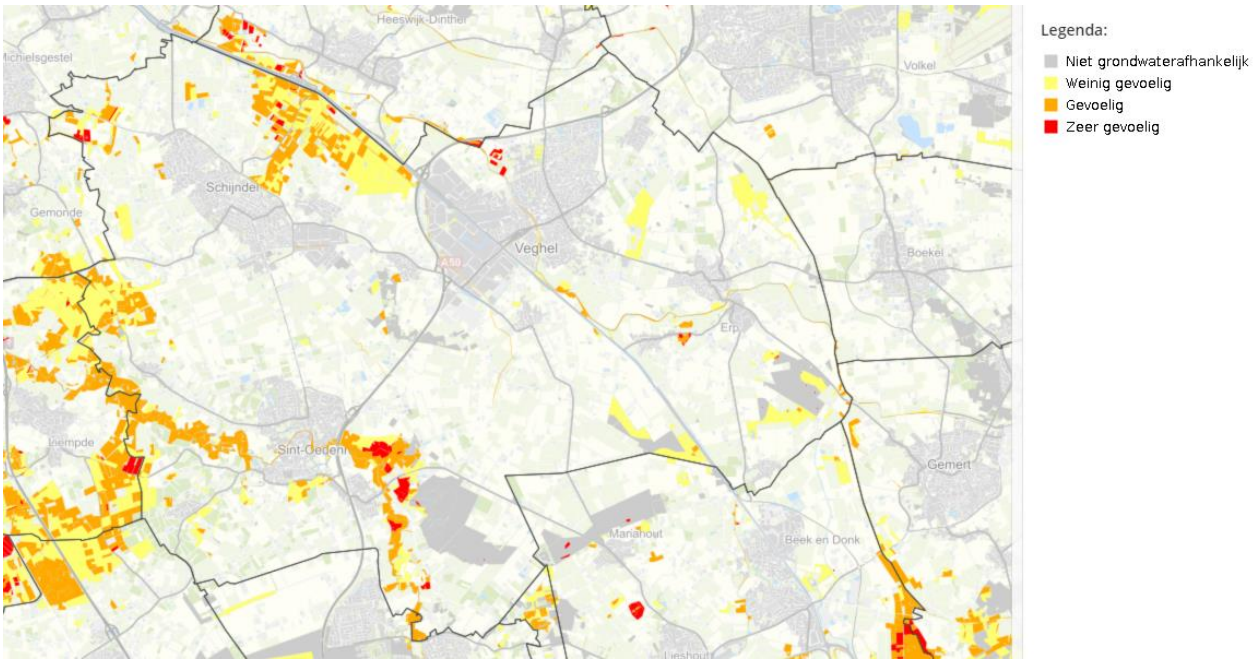
Uit de figuur blijkt dat in vrijwel de gehele gemeente de grondwaterstand gemiddeld tussen de 1 en 2 meter Zoals in het onderdeel ‘grondwater’ genoemd, is er, wanneer er sprake is van een grondwaterstand onder de 1,5 meter, risico op het droogvallen van paalfunderingen. Voornamelijk in de omgeving van de kernen Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel is sprake van een grondwaterstand rond de 2 meter onder maaiveld.

Droogtegevoeligheid
Droogtegevoeligheid is de mate waarin er risico is dat de vegetatie onvoldoende bodemvocht en grondwater tot beschikking heeft en is te zien in Figuur 10.8. Dit wordt bepaald door de ligging van het grondwaterstand en het bodemtype. Hoe lager de grondwaterstand hoe groter de droogtegevoeligheid. Droogtegevoeligheid is geclassificeerd in de mate waarin vegetatie in staat is grondwater door capillaire werking van de bodem te benutten voor verdamping.

In de met geel aangegeven gebieden is het vochttekort minimaal omdat op deze gronden nog vocht vanuit het grondwater kan opstijgen naar de wortelzone. In de met rood aangegeven gebieden is het vochttekort maximaal; er is dan geen benutting van grondwater meer mogelijk. De vegetatie is dan volledig afhankelijk van neerslag of beregening en dus zeer droogtegevoelig. Droogtegevoeligheid speelt in Meierijstad met name in het noorden en zuiden. Op enkele plekken, voornamelijk bij Sint-Oedenrode, is de bodem zeer droogtegevoelig.

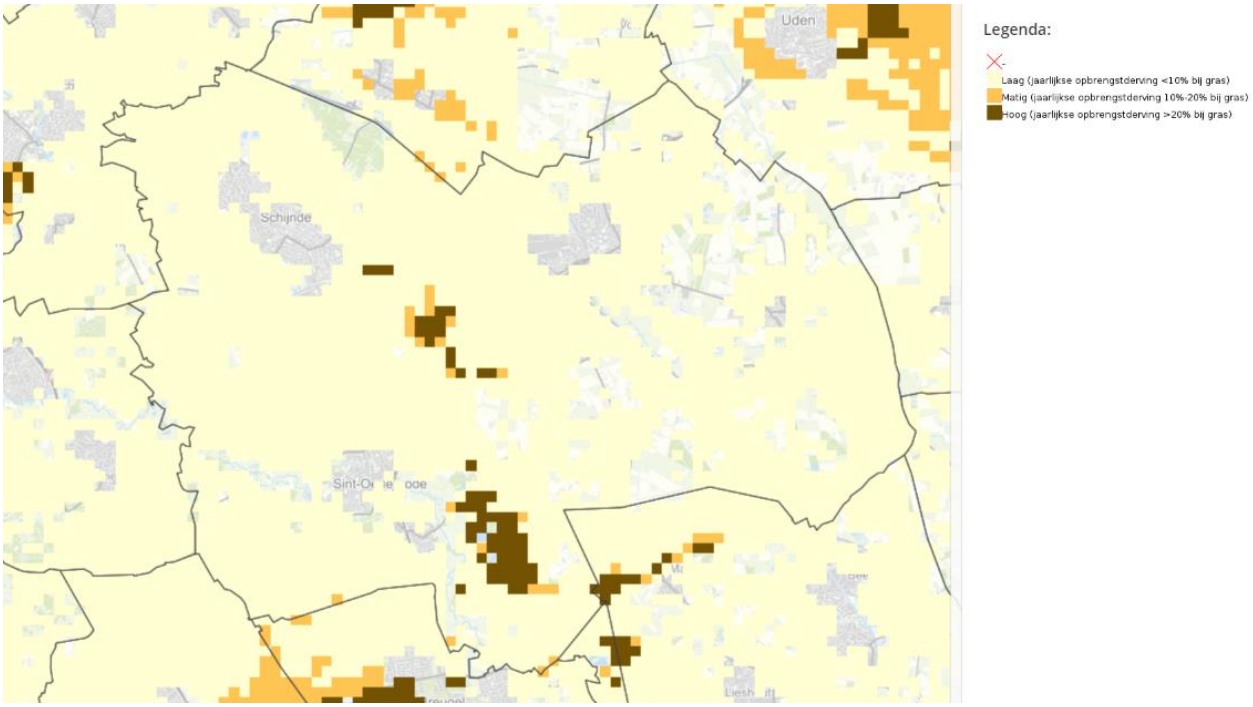
Figuur 10.7: Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG) [Nationaal Water Model, 2019]

Figuur 10.8: Droogtegevoeligheidskaart [KWR & FWE, 2021]

Risico op droogtestress

In de zomer kan de bodem zo ver uitdrogen, dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Ze ondervinden dan droogtestress. Eerst sluit een plant zijn huidmondjes om waterverlies via verdamping te voorkomen, maar uiteindelijk kan hij geheel of gedeeltelijk afsterven. Figuur 10.9 laat zien wat de kans op droogtestress in de gemeente Meierijstad is. De kans op droogtestress is in de gemeente over het algemeen laag. Op enkele plekken is de kans op droogtestress hoog.

Figuur 10.9: Kans op droogtestress huidige situatie [KWR Water, 2017]

Droogtestress komt vooral voor op bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Op zware kleigrond (vooral komklei) ontstaat echter ook makkelijk droogtestress.

In de landbouw leidt droogtestress tot een afname van de gewasopbrengst. Gewassen die slecht tegen droogte kunnen zijn bijvoorbeeld groenten, aardappelen en bieten. Boeren zullen opbrengstderving proberen te voorkomen door hun gewassen te beregenen of water toe te voegen via ondergrondse irrigatie [tekst uit de Klimaateffectatlas].

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de gemiddelde grondwaterstand (GLG) in de gemeente veelal onder de -1,5m-mv ligt. Verdroging is daardoor een risico. Daarnaast is er in de gemeente op enkele plekken sprake van droogtestress en droogtegevoelige natuur.

10.3.3 Autonome ontwikkeling

Autonoom worden de gevolgen van klimaatverandering steeds meer voelbaar. Droge periodes (met weinig neerslag) zullen doorgaans steeds langer en frequenter worden. Wanneer langdurige droogte optreedt bij droogtegevoelige grondwaterafhankelijke natuur dan veroorzaakt dit natuurschade. Soorten die afhankelijk zijn van ondiep grondwater zullen verdwijnen en droogteresistente soorten zullen hiervoor in de plaats gaan groeien.

Volgens de gemeente ontstaat in de toekomst vooral een probleem met betrekking tot droogte in gebieden waar dekzanden zijn. De zandgronden houden vanwege hun eigenschappen weinig water vast. Op veel plekken zit het grondwater in de zomer buiten het bereik van de wortels. Gevolg is verdroging waardoor boeren moeten beregenen en de natuur lijdt.

De kwetsbaarheid van de zandgronden met een dunne humusrijke toplaag en een lage grondwaterstand in de zomer kan worden verlaagd, maar dat vergt een structurele aanpak waarbij het doel is om de watercapaciteit van de bodem te vergroten door vergroting van het % humus en/of de humusrijke toplaag waardoor de bovengrond meer water kan vasthouden en kan naleveren in een droge periode. Planten zijn op dit soort plekken geheel afhankelijk van hangwater.

Periodiek hoge grondwaterstanden versterken de kwetsbaarheid van de natuur: veel planten houden niet van grote wisselingen van grondwaterstanden. Zolang boeren mogen beregenen is er voor hen nog weinig aan de hand, zodra er onttrekkingsverboden komen hebben ze een groot probleem.

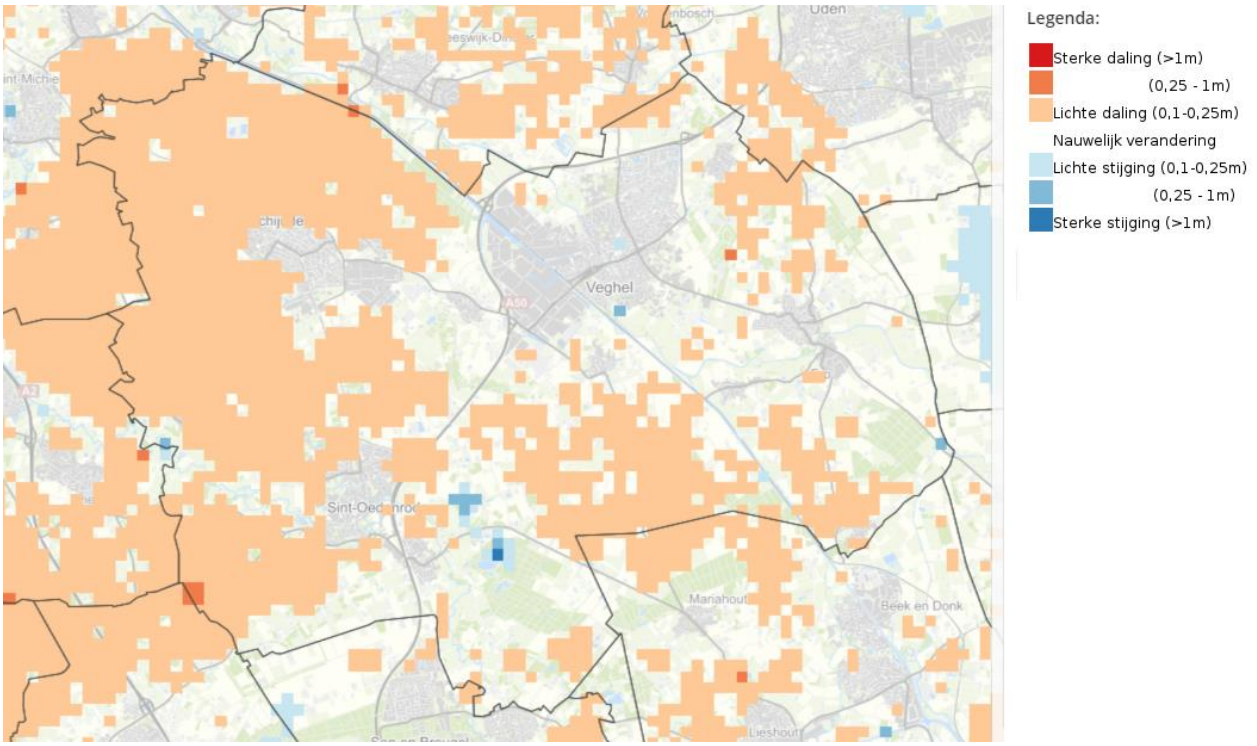
Sturen in grondwaterstanden is lastig. In de winter wil je water kwijt en in de zomer wil je zoveel mogelijk water vasthouden. Dat is in de praktijk een lastige opgave, daarom is de bodemkwaliteit belangrijk. Door de hogere temperaturen zal de verdamping van water door de aanwezige vegetatie alleen maar verder toenemen waardoor er in de zomer sneller een onbalans zal optreden.

Plekken met een hoog leemgehalte en/of een laag Brabantse leem in de ondiepte ondergrond zijn kwetsbaar voor langdurige regenval. Dit bodemtype heeft een lage doorlatendheid waardoor er snel stagnatie optreedt. Dit soort bodems vinden we vooral in het westen van Meierijstad. Het oosten is meestal leemarm dekzand met een leemlaag van meer dan drie meter diep.

In natuurgebieden met relatief hoge grondwaterstand is verdroging een grote bedreiging voor de aanwezige planten die vaak niet droogtetolerant zijn en soms ook afhankelijk van kwel. Verdroging zorgt ook voor de oxidatie van organische stof waardoor er meer voedingsstoffen beschikbaar komen en er verruiging optreedt als gevolg. Hierdoor verdwijnen ook de planten die van nature groeien op voedselarme plekken. Groot probleem dus voor de biodiversiteit [bovenstaande tekst is opgesteld door de gemeente Meierijstad].

Volgens de klimaatscenario’s zal het neerslagtekort mogelijk met 30% toenemen in het jaar 2050, met name op hoge zandgronden. Zoals genoemd zijn zandgronden gevoeliger voor droogte dan andere grondsoorten, omdat ze minder goed vocht vasthouden. Op basis van het hoge klimaatscenario zal de GLG naar verwachting licht dalen, met zo’n 0,1 – 0,25 meter. Dit is in Figuur 10.10 te zien.

Op enkele locaties is sprake van een stijging van de GLG, dit komt door aanvulling van de grondwaterstand in de winter dat groter is dan de verdamping in de zomer. Op de meeste locaties, voornamelijk in het westelijke deel van de gemeente, zal de GLG in de toekomst dalen.

Figuur 10.10: Stijging of daling Gemiddelde Laagste Grondwaterstand klimaatscenario hoog [Nationaal Watermodel, 2019]

Provinciaal beleid

De provincie stelde de visie klimaatadaptatie op [Provincie Noord-Brabant, 2020a]. Deze visie is een uitwerking van de hoofdopgave 'Brabant Klimaatproof' uit de Toekomstvisie 'De kwaliteit van Brabant - visie op de Brabantse leefomgeving'. Een verdere uitwerking van de watervraagstukken vindt plaats in het Regionaal Programma Water en Bodem 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g]. Samenvatting van de uitgangspunten:

- Klimaatadaptatie is als vanzelfsprekend een vast onderdeel van de provinciale opgaven en geborgd in de provinciale programma's
- De provincie gaat uit van een klimaatbestendig en robuust watersysteem. Daarbij hanteren ze de vijf principes: niet meer gebruiken dan is aangevuld, in hogere gebieden water infiltreren, lagere gebieden zijn natter, het systeem kan omgaan met extremen, de waterkwaliteit is op orde.
- De provincie maakt, op basis van een klimaatbestendig en robuust watersysteem, de overgang naar een nieuwe systematiek voor wateroverlast extreme buien.
- De provincie kiest ervoor om voorrang te geven aan de robuustheid van het watersysteem en niet aan individuele belangen
- De provincie werkt via een gebiedsgerichte en samenhangende aanpak. Via de gebiedsgerichte aanpak zet de provincie de middelen in samenhang en waar mogelijk gebundeld in.

Waterschappen en overheden in Noord-Brabant sloten een grondwaterconvenant en droogteagenda [Waterschap Aa en Maas et al., 2021] met elkaar. Gewenste effect van dit convenant is dat (regen)water in hoger gelegen gebieden niet wordt afgevoerd, maar zoveel als het kan wordt vastgehouden en geïnfiltreerd naar het grondwater, waardoor grondwaterstanden structureel hoger zijn en kwelstromen zich herstellen. In 2027 moet de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand ten opzichte van 2002 10 centimeter hoger liggen in de lagere, peilgestuurde delen van Noord-Brabant, tot zeker 35 centimeter op de hoger gelegen infiltratiegebieden.

Gemeentelijk beleid
De gemeente stelde het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023 – 2026 op [gemeente Meierijstad, 2023]. Daarin zijn de volgende doelen vastgelegd die relevant zijn voor het thema ‘droogte’: 1) 11. Bodem- en waterkwaliteit gelijk of beter in 2030 en 2) Klimaatbestendig in 2050. De gemeente noemt in het programma een aantal acties, zoals het opstellen van beleid en diverse afkoppel- en waterbergingsprojecten.

Er is inmiddels een routekaart klimaatadaptatie beschikbaar die als eerste activiteit voorziet in 'het voeren van een interne risicodialoog'. Deze dialoog dient namelijk te bepalen voor welk risiconiveau de gemeente bereid is in de openbare ruimte te financieren om te voorkomen dat er schadegeld dient te worden uitgekeerd.

In het Programma Water en Riolering [Gemeente Meierijstad, 2022] beschrijft de gemeente dat de gemeente volgens de Waterwet een zorgplicht heeft met betrekking tot grondwater. ‘’De zorgplicht heeft het karakter van een inspanningsverplichting. Dat wil zeggen dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied, maar alleen een regierol vervult.’’

De gemeente geeft hierin aan dat zij, om invulling te geven aan de grondwaterzorgplicht’ richt op het zorgen dat grondwater de bescherming van een gebied niet structureel belemmert. Ook faciliteert zij bij grondwaterproblemen. Alleen in bepaalde gevallen neemt de gemeente maatregelen. Echter, noemt de gemeente geen concrete maatregelen om droogte te voorkomen. De gemeente werkt aan een ondiep grondwatermeetnet om gegevens over grondwater beter bij te kunnen houden.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. Als gevolg van klimaatverandering zal er een groter watertekort ontstaat gedurende droge en warme zomers. Bestaand beleid anticipeert naar verwachting onvoldoende op steeds vaker voorkomende watertekorten.

10.3.4 Doorkijk 2040

Richting 2040 zullen lange droge periodes en de gevolgen van droogte verder toenemen. De mate van deze gevolgen zijn deels afhankelijk van toekomstige beleidsinvulling.

10.4 Hemelwateroverlast

10.4.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Wateroverlast door hemelwater	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Maximale waterdiepte bij een bui van eens per 100 jaar • Percentage verharding
Beschikbare referentiewaarden	Expert judgement op basis van waterdiepte bij een bui en percentage verharding
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Nergens of vrijwel nergens is sprake van water op straat na een extreme bui en het percentage verhard oppervlak in de bebouwde omgeving van de gemeente is overwegend minder dan 40%.
Oranje	Op een aantal plekken is sprake van water op straat na een extreme bui en het percentage verhard oppervlak in de bebouwde omgeving van de gemeente ligt overwegend tussen de 40% en 70%.
Rood	Op veel plekken is sprake van water op straat na een extreme bui en het percentage verhard oppervlak in de bebouwde omgeving van de gemeente is overwegend groter dan 70%.

10.4.2 Huidige situatie

Wateroverlast kan ontstaan als gevolg van hevige regenbuien en als gevolg van een overstroming. Wanneer er gekeken wordt naar wateroverlast als gevolg van hevige regenbuien kan dit ontstaan door een beperkte afvoer van regenwater op verharde oppervlakten door onvoldoende waterberging en/of beperkte capaciteit van het rioolsysteem. In situaties van hevige regenval kan dit grote economische schade tot gevolg hebben.

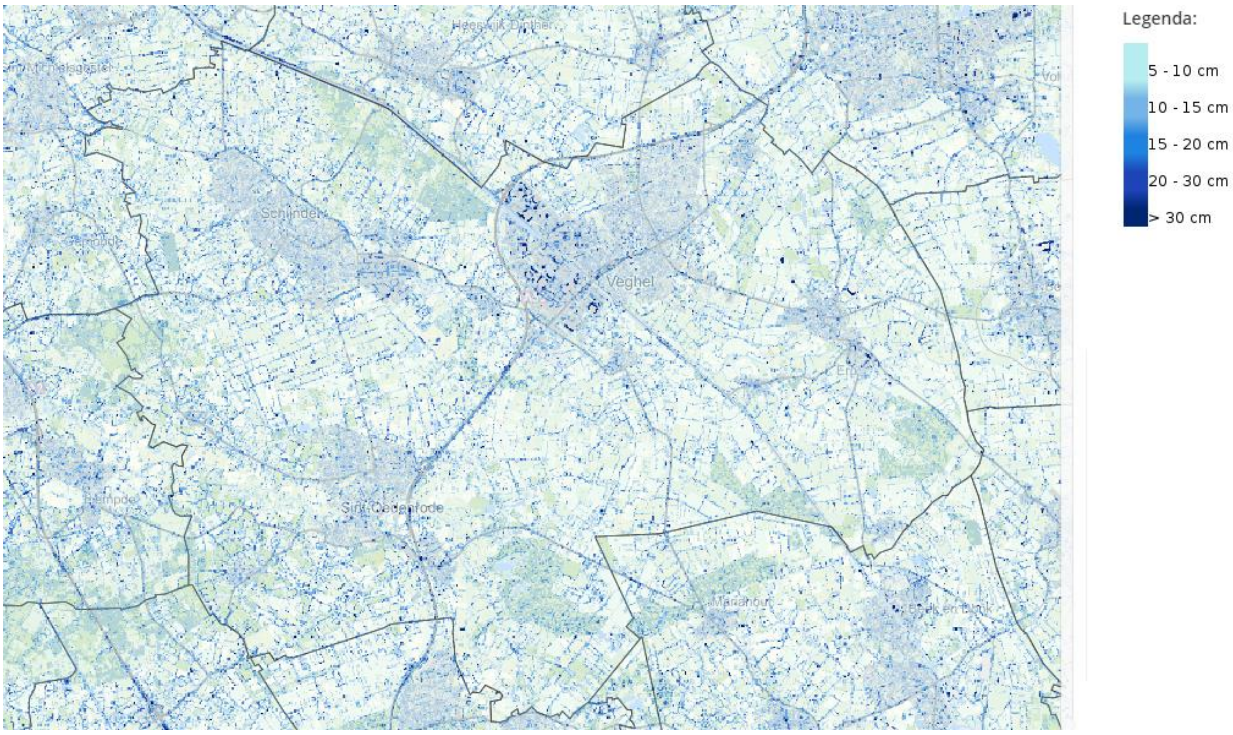
De effecten van wateroverlast worden bekeken aan de hand van de mate van verharding in een gebied in relatie tot de hoeveelheid neerslag [Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2019]. Extreme weersomstandigheden komen steeds vaker voor. De piekneerslag is de laatste jaren toegenomen. Na het jaar 2000 treedt er 15% vaker piekneerslag op dan voor het jaar 2000. Een toename van de piekneerslag vergroot de kans op wateroverlast met name in dichtbebouwde gebieden, met bijbehorende schade [Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2019].

In Figuur 10.11 is de waterdiepte te zien na een bui van 70 millimeter die eens in de 100 jaar voorkomt. Op de kaart staan talloze diepdonkere stippen, verspreid over het gehele grondgebied van de gemeente. Het meeste water blijft staan in en rondom de kernen, zoals Veghel. In de situatie met een grote waterdiepte is de kans groter dat er schade optreedt als gevolg van water dat (over de stoepen) gebouwen instroomt, of dat er vervuild water op straat blijft staan, waardoor regenwater zicht mengt met water dat terugkomt uit het riool. Dit kan ziektes veroorzaken. Daarnaast kan de wateroverlast ervoor zorgen dat wegen onbegaanbaar worden.

Verharding
De afgelopen jaren is het verharde oppervlakte in Nederland toegenomen. Zowel het oppervlaktewatersysteem als het rioolwatersysteem is niet voldoende meegegroeid om de pieken in het water voldoende op te vangen. Het rioolsysteem wordt voor 70 jaar aangelegd en is aangepast op een bui die eens in de vijf jaar voor komt qua omvang en duur.

Door de toename van de hoeveelheid hemelwater is extra belasting op het rioolsysteem ontstaan, waardoor de frequentie van overstorten op het oppervlaktewatersysteem is toegenomen. De grenzen van het huidige watersysteem zijn bijna bereikt; ‘het bakje zit vol’. Naast het rioolsysteem worden de zuiveringsinstallaties ook zwaarder belast door de pieken in het water. Rioolwater kan daardoor bij hevige neerslag ongezuiverd op het oppervlaktewater geloosd worden, met negatieve gevolgen voor waterkwaliteit.

In Figuur 10.12 is het percentage verharding in de gemeente Meierijstad te zien. Hieruit blijkt dat met name de kernen sterk verhard zijn (grotendeels boven de 70% verharding). Verharding zorgt ervoor dat water minder snel kan infiltreren in de bodem.

Figuur 10.11: Waterdiepte na een hevige bui (70mm/ 2 uur) [Deltares, 2018]

Figuur 10.12: Percentage verharding (grijs) in de gemeente Meierijstad [Cobra Groeninzicht, 2021]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, omdat er op veel plekken in de gemeente water op straat blijft staan na een extreme bui die eens per 100 jaar voorkomt. Het percentage verharding in de bebouwde kom is relatief hoog met overwegend meer dan 70% in Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode.

10.4.3 Autonome ontwikkeling

Door klimaatverandering (en temperatuurstijging) zal de intensiteit en de frequentie van hoosbuien verder gaan toenemen [STOWA, 2018]. De gemeente heeft een zorgplicht voor de opvang en afvoer van hemelwater. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de verwerking van hemelwater, voor zover dit niet op particulier terrein kan worden verwerkt.

Provinciaal beleid
De provincie stelde de visie klimaatadaptatie op [Provincie Noord-Brabant, 2020a]. Deze visie is een uitwerking van de hoofdopgave 'Brabant Klimaatproof' uit de Toekomstvisie 'De kwaliteit van Brabant - visie op de Brabantse leefomgeving'. Een verdere uitwerking van de watervraagstukken vindt plaats in het Regionaal Programma Water en Bodem 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g]. Samenvatting van de uitgangspunten:

- Klimaatadaptatie is als vanzelfsprekend een vast onderdeel van de provinciale opgaven en geborgd in de provinciale programma's
- De provincie gaat uit van een klimaatbestendig en robuust watersysteem. Daarbij hanteren ze de vijf principes: niet meer gebruiken dan is aangevuld, in hogere gebieden water infiltreren, lagere gebieden zijn natter, het systeem kan omgaan met extremen, de waterkwaliteit is op orde.
- De provincie maakt, op basis van een klimaatbestendig en robuust watersysteem, de overgang naar een nieuwe systematiek voor wateroverlast extreme buien.
- De provincie kiest ervoor om voorrang te geven aan de robuustheid van het watersysteem en niet aan individuele belangen
- De provincie werkt via een gebiedsgerichte en samenhangende aanpak. Via de gebiedsgerichte aanpak zet de provincie de middelen in samenhang en waar mogelijk gebundeld in.

De provincie geeft richting aan ‘water en bodem sturend’ in haar Regionaal Water en Bodem Programma 2022 – 2027 [Provincie Noord-Brabant, 2022g]. Doel van het RWP 2022-2027 is: een klimaatadaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit (de verscheidenheid aan leven in een bepaald gebied) erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie. De principes zijn:

1. De watervoorraad in balans
2. Elke druppel telt
3. Niet alles kan overal
4. Brabant is in staat extreme weerssituaties op te vangen
5. Bescherming van water - en bodemkwaliteit
6. Gebruikers zijn maximaal verantwoordelijk
7. Circulair denken en doen

Gemeentelijk beleid
Volgens het Programma Water en Riolering [Gemeente Meierijstad, 2022] van de gemeente Meierijstad neemt de gemeente een afkoppelboek op in het Handboek inrichting van de openbare ruimte (HIOR). Hierin komen tastbare voorbeelden van hoe in Meierijstad wordt omgegaan met afkoppelen van hemelwater en welke voorzieningen hiervoor worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn wadi's / bovengrondse berging en

opslag, infiltratieriolen, waterberging onder de weg, infiltratiekelders en waterberging in oppervlaktewater (vijvers / grachten). De gemeente neemt standaarden uit het Overleg Standaarden Klimaatadaptatie (OSKA) daar waar dat kan, zoveel mogelijk mee. De gemeente houdt hierbij voor de openbare ruimte de volgende voorkeursvolgorde aan:

1. Water zoveel mogelijk vasthouden waar het valt
2. Infiltreren, als het voldoet aan de volgende voorwaarden en de ledigingstijd maximaal 24 uur is:
    a. Bodemtype: zand (met minimale bijmenging van leem)
    b. Infiltratiecapaciteit (k-waarde) van tenminste 0,5 m¹ / dag
    c. Gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) ligt minimaal 0,2 m¹ beneden bodem infiltratievoorziening
3. Afvoeren naar oppervlaktewater of elders waar het verwerkt kan worden

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood, met een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. Het is onzeker of de gemeente met huidig beleid voldoende anticipeert op verwachte toename van extreme buien in de toekomst.

10.4.4 Doorkijk 2040

De verwachting is dat de gevolgen van klimaatverandering ook na 2030 doorzetten en kunnen zorgen voor wateroverlast. De mate waarin de gemeente anticipeert op deze gevolgen is afhankelijk van op te stellen gemeentelijk beleid.

11 Duurzaamheid

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘duurzaamheid’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Grondstoffen en circulariteit	Kwalitatief	Kwalitatief
Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		=
Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		=
Energiezuinige woningen (mitigatie)		=

11.1 Grondstoffen en circulariteit

11.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

11.1.2 Huidige situatie

In een circulaire economie staan gesloten kringlopen centraal en wordt ernaar gestreefd dat grondstoffen, onderdelen en producten zo min mogelijk hun waarde verliezen. Een circulaire economie gaat over het aanzienlijk efficiënter inzetten van alle beschikbare grondstoffen in de economie. Het gaat dan over zowel abiotische (niet levende/groeiende) grondstoffen (mineralen, metalen en fossiele grondstoffen) als biogrondstoffen (levend/groeiend, bijvoorbeeld biomassa en voedsel). De circulaire economie draagt bij aan meerdere doelen, zoals het tegengaan van klimaatverandering, het verlies van biodiversiteit door onder andere stikstofneerslag en een plasticsoep in oceanen, en het verminderen van leveringsrisico’s [Hanemeijer et al, 2021].

De vraag naar producten en grondstoffen neemt wereldwijd toe. Om de impact hiervan op het klimaat en milieu te verkleinen en schaarste te voorkomen, werkt Nederland aan een volledig circulaire economie in 2050. Het kabinet heef de ambitie om het primaire abiotische grondstoffengebruik in 2030 te halveren – een tussendoel op weg naar een volledig circulaire economie in 2050. De gemeente Meierijstad heeft als doel om in 2050 geen (rest)afval en verspilling meer te hebben. Alle materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen. Met de huidige trends en het huidige ingezette beleid wordt die halvering in Nederland overigens niet bereikt.

In de Integrale Circulaire Economie Rapportage 2021 [Planbureau van de Leefomgeving, 2021] wordt geconstateerd dat diverse trends in het Nederlandse grondstoffengebruik niet de goede kant opgaan. Efficiënter gebruik van grondstoffen is toegenomen, maar dit heeft niet geleid tot een sterke vermindering van het grondstoffengebruik. Het totale grondstoffengebruik van Nederland is sinds 2010 nauwelijks veranderd. Ook is voor de Nederlandse consumptie steeds meer land nodig in de productieketen. Daarnaast wordt er sinds 2014 weer meer afval gestort en worden zes van de zeven gestelde overkoepelende nationale doelen voor afval naar verwachting niet gehaald. Ook zijn de leveringsrisico’s voor de Nederlandse economie toegenomen. Bedrijven in de maakindustrie lopen de grootste leveringsrisico’s vanwege de afhankelijkheid van zeldzame aardmetalen, kobalt, wolfraam, tantaal, tin en indium. Deze kritieke metalen

worden bijvoorbeeld toegepast in machines, onderdelen en voor transportmiddelen, elektronica, en zijn belangrijk voor de energietransitie [Hanemeijer et al, 2021].

Voor Nederland als geheel geldt dat de meeste innovatieve circulaire bedrijven en circulaire projecten vooral technologisch van aard zijn en gericht op recycling. Er is minder aandacht voor innovaties die het grondstoffengebruik radicaal kunnen veranderen. De economie functioneert zodoende nog grotendeels volgens de principes van een lineaire economie [Hanemeijer et al, 2021].

Grondstoffensysteem
Jaarlijks vinden zo'n 3,8 miljoen ton grondstoffen hun weg door het systeem van Meierijstad. Van deze 3,8 miljoen ton bestaat zo'n 260.000 ton oftewel 7% uit primaire productie, welke volledig in de agro-sector plaatsvindt. Daarnaast worden zo'n 2,5 miljoen ton grondstoffen (oftewel bijna 66%) in de secundaire productiesector in Meierijstad omgezet in secundaire grondstoffen, halffabricaten of producten. De overige plus minus 27%, oftewel ruim 1 miljoen ton wordt jaarlijks toegepast of verbruikt in de gemeente Meierijstad zelf.
Enerzijds in de vorm van bouwstoffen voor woningen, utiliteitsgebouwen en infrastructuur en consumptiegoederen en anderzijds als vrijkomende afvalstoffen. Het overgrote deel van deze 1 miljoen toen zal voor langere tijd in het grondstoffenecosysteem blijven. Denk aan woningen en infra, maar ook aan consumptiegoederen die niet meteen verbruikt worden. Dit vormt samen een urban mine die op langere termijn ook weer benut kan gaan worden als bron van nieuwe grondstoffen [Gemeente Meierijstad, 2024c].

Huishoudelijk afval
In de gemeente Meierijstad werd in 2021 een totaal van 491,8 kilogram huishoudelijk afval per inwoner ingezameld [CBS, 2023g]. Dit ligt net iets lager dan het gemiddelde van weinig stedelijke gemeenten (496 kilogram) en hoger dan gemiddeld in Nederland (457 kilogram). Het aantal kilogram afval per inwoners steeg in de gemeente Meierijstad ten opzichte van het jaar 2017. In 2020 lag het aantal hoger, namelijk op 496 kilogram per inwoner. De doelstelling voor huishoudelijk afval in 2020, zoals opgenomen in het Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2012, was 250 kilogram. Deze doelstelling is in de gemeente Meierijstad niet gehaald.

Afvalscheiding
Het doel voor afvalscheiding was om in 2020 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner te bereiken. Landelijk is dit doel niet gehaald. Gemiddeld wordt ongeveer 60% van het afval gescheiden. De gemeente Meierijstad haalt dit doel wel; in 2021 werd ongeveer 81% van het totaal aan fijn en grof huishoudelijk afval gescheiden [Rijkswaterstaat, 2023].

Hergebruik
13 procent van de grondstoffen die in 2020 ingezet werden in de Nederlandse economie bestond uit hergebruikte materialen [CBS, 2023h]. Dit percentage is vrijwel hetzelfde als in 2014. Wat betreft hergebruik is de circulariteit van de economie nauwelijks toegenomen. Dat blijkt uit de nieuwste cijfers van het CBS over grondstoffengebruik, die een onderdeel vormen van de Integrale Circulaire Economie Rapportage [Planbureau van de Leefomgeving, 2021]. Het is niet bekend wat het percentage hergebruik in de gemeente Meierijstad is, maar mogelijk volgt dit eenzelfde trend als landelijk.

11.1.3 Autonome ontwikkeling

Zonder aanvullend beleid neemt de druk op natuur en milieu vanwege het grondstoffengebruik de komende decennia verder toe. Met name door een verdere toename van de wereldbevolking alsook de consumptie per wereldburger wordt verwacht dat in 2060 het gebruik van grondstoffen zal zijn verdubbeld ten opzichte van 2017 [Hanemeijer et al, 2021].

In de Nationale Toekomstvisie (NOVI) stelt de Rijksoverheid als doel om in 2050 geheel circulair te zijn. Het tussendoel is om in 2030 primaire abiotische grondstofgebruik (mineralen, metalen en fossiele grondstoffen) te halveren. Dit is moeilijk om te monitoren omdat er een circulaire economie niet in één getal te vangen is [Planbureau voor de Leefomgeving, 2020].

In het nationale beleid is tot nu toe vooral ingezet op de vorming van een brede coalitie met partijen in de samenleving en op facilitering van circulaire initiatieven, bijvoorbeeld door kennisontwikkeling te bevorderen en partijen samen te brengen op basis van vrijwillige afspraken zoals het Betonakkoord en het Plastic Pact. Dat past bij de startfase van het circulaire-economiebeleid. Maar vrijwilligheid en vrijblijvendheid in de aanpak zijn uiteindelijk ontoereikend voor de stevige ambitie van het kabinet om in 2050 te zijn overgeschakeld naar een volledig circulaire economie [Hanemeijer et al, 2021].

Gemeentelijk beleid
De gemeente Meierijstad heeft de ambitie omarmt om stappen te zetten op het gebied van de grondstoffentransitie. De gemeente wil hierbij niet langer slechts controleur van afvalstoffen zijn, maar stappen maken binnen het nu nog vrijwel onontgonnen terrein van de circulaire economie. Met als doel het verbruik van primaire grondstoffen binnen de gemeente te reduceren. Dit in lijn met het beleid van de provincie en rijksoverheid en bovendien voortkomend uit noodzaak, omdat grondstoffenverbruik almaar toeneemt en grondstoffen schaarser worden [Gemeente Meierijstad, 2024].

De gemeente neemt een aantal concrete acties op het gebied van circulaire economie. Zo bouwt de gemeente sinds haar ontstaan in 2017 met lokale partners aan een zo lokaal mogelijke circulaire economie. Het daarvoor opgerichte Circulair Ambacht Collectief Meierijstad is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en alle zes kringloopwinkels, één repaircafé, de twee sociale werkbedrijven, onderwijsinstellingen en welzijnsorganisaties. Eind 2024 start de gemeente in een aantal wijken proeven op om op een andere manier afval in te zamelen.

11.2 Duurzame energieopwekking en warmtebronnen

11.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Duurzame energieopwekking en energiebesparing	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • % duurzaam opgewekte energie (warmte en elektriciteit) t.o.v. de klimaatdoelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs
Beschikbare referentiewaarden	Mate waarin het percentage duurzaam opgewekte energie in lijn is met de gestelde EU-doelen voor percentage duurzaam opgewerkt energie uit het klimaatakkoord van Parijs.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het aandeel duurzaam opgewekte energie voldoet aan de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs zoals opgesteld door de Europese Unie
Oranje	Het aandeel duurzaam opgewekte energie ligt rond het niveau van de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs van de Europese Unie, maar er is een risico op het niet halen van deze doelen
Rood	Het aandeel duurzaam opgewekte energie voldoet niet aan de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs zoals opgesteld door de Europese Unie

11.2.2 Huidige situatie

Bij het gebruik van fossiele brandstoffen komt CO_2 vrij. In grote hoeveelheden draagt dit gas bij aan het broeikaseffect. Het broeikaseffect zorgt voor een belangrijk deel van de opwarming van de aarde. Nu meer duidelijkheid bestaat over de eindigheid van fossiele brandstoffen en over de gevolgen voor het klimaat, wordt de noodzaak van hernieuwbare energie meer en in breder internationaal verband onderkend.

De Europese Unie heeft een doelstelling opgesteld voor al haar lidstaten om de negatieve effecten van klimaatverandering te beperken. Deze doelstelling omvat een percentage duurzaam opgewekte energie dat in het streefjaar behaald moet zijn. Voor elke lidstaat is dit een ander percentage afhankelijk van de fysieke omstandigheden in een land. In 2019 kwam 8,7% van alle gebruikte energie in Nederland uit duurzame bronnen. In 2030 moet dat 27% zijn en in 2050 100% [Rijksoverheid, 2009; Rijksoverheid, 2022b]. Duurzame energieopwekking draait om de productiekant van energie. Duurzame energieopwekking kan door installatie van zonnepanelen en windturbines en daarnaast door gebruik van geothermie en restwarmte. Dit laatste is niet per definitie duurzaam in productie maar hergebruik of benut hiervan kan gezien worden als duurzaam doordat het voorkomt dat andere bronnen gebruikt worden. Vrijwel elke gemeente stelt zich ten doel om het gebruik van hernieuwbare energie aanzienlijk te verhogen, tot in ieder geval de huidige landelijke doelstelling van 14% in 2020. De gemeente Meierijstad heeft als doel dat in 2025 20% van de energie duurzaam opgewekt is.

Het aandeel opgewekte hernieuwbare energie is een percentage van het totale energiegebruik, omvattende warmte en elektriciteit voor aangewezen locaties, inclusief meestook in centrales en exclusief warmtewinning uit buitenlucht, geothermie en zonneboilers. In Tabel 11.1 staat het aandeel opgewekte hernieuwbare energie, het gemiddelde percentage woningen met zonnepanelen en de gemiddelde score voor hernieuwbare energie in de gemeente Meierijstad ten opzichte van de provincie Noord-Brabant en Nederland opgenomen.

Tabel 11.1: Aandeel opgewekte energie van het totaal aan energieaanbod [Regionale Klimaatmonitor, 2022]

Indicator	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Het aandeel opgewekte hernieuwbare energie (2022)	11%	12,2%	14,8%
Het aandeel duurzame warmte (2022)	6,1%	8,4%	7,3%
Het gemiddelde percentage woningen met zonnepanelen (2022)	38%	29%	26%

Capaciteit elektriciteitsnetwerk
Duurzame energie moet ook terug geleverd worden aan het elektriciteitsnet, dit heet invoeding. Daarbij moet lokaal gestreefd worden naar een balans tussen vraag en aanbod van elektriciteit. Hiervoor is lokaal een energy hub nodig. De laatste tijd zijn er in heel Nederland capaciteitstekorten. In vrijwel geheel Nederland staat de transportcapaciteit van het elektriciteitsnetwerk op 'rood'. Dat betekent dat er wachtrijen zijn voor het afnemen van energie en dat energie niet zomaar terug geleverd kan worden. Ook in Meierijstad is er geen transportcapaciteit voor afname en teruglevering.

Grootschalige projecten (zonnevelden en grote bedrijfsdaken) kunnen op dit moment niet overal worden aangesloten. De gemeente Meierijstad heeft geen zeggenschap over het hoogspanningsnet, vergroting van de capaciteit is aan de netbeheerders. Dit is niet van de een op de andere dag geregeld en er gaan vaak jaren overheen voordat de capaciteit is uitgebreid [Netbeheer Nederland]. Niet alleen het hoogspanningsnet moet namelijk uitgebreid worden, maar vanwege de elektrificatie (warmtepompen, elektrisch laden) moet ook het laagspanningsnet in een groot deel van de wijken verzwaard worden.

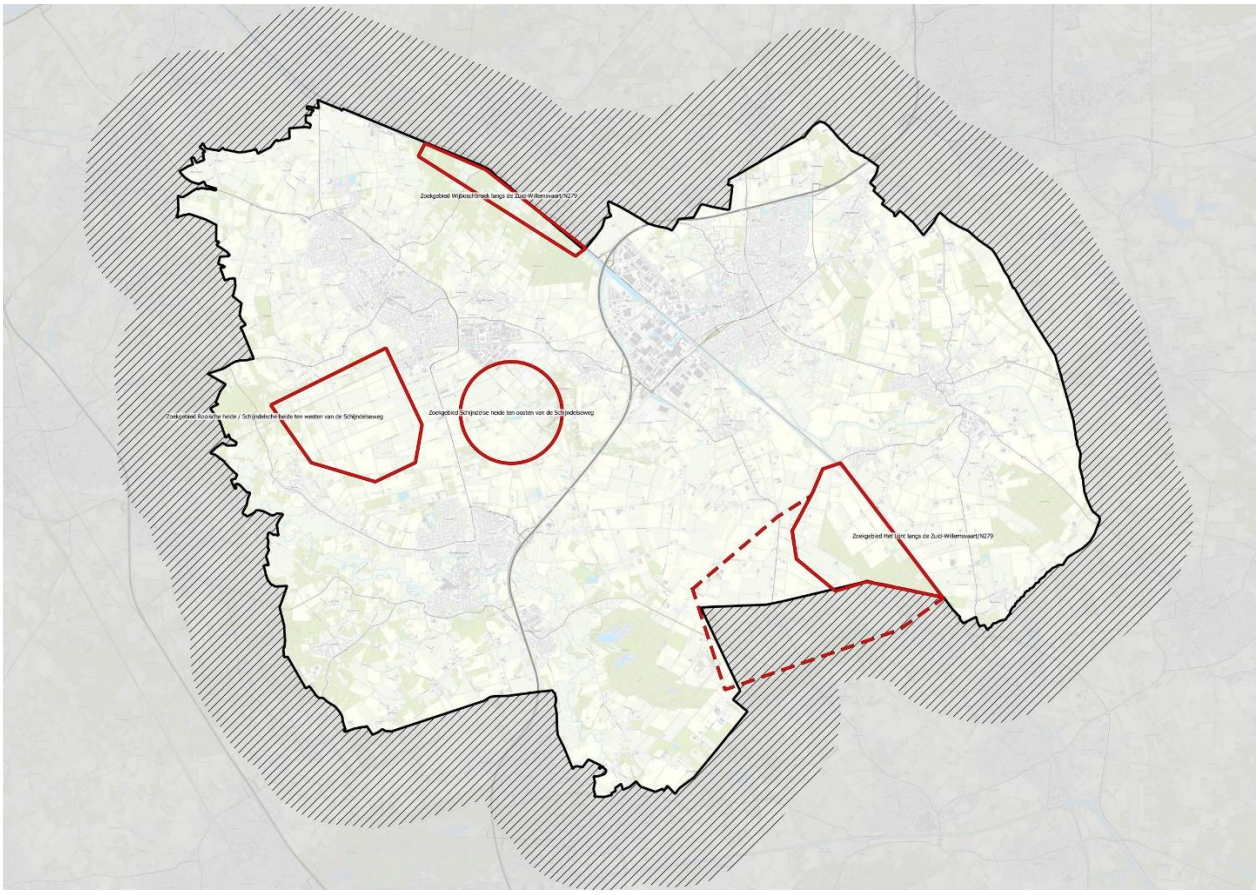
Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood', omdat het aandeel duurzaam opgewekte energie achterloopt op de doelen zoals opgesteld door de Europese Unie.

11.2.3 Autonome ontwikkeling

Regionaal beleid
Elke gemeente, provincie, waterschap en netbeheerder werkt in regionaal verband samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor besparing, de opwekking van duurzame elektriciteit en warmte en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De gemeente Meierijstad is onderdeel van de RES Noordoost Brabant. Hiervoor is in 2021 de RES 1.0 gepubliceerd, met daarin een verkenning naar ruimte voor zonne-energie, op daken of op land, en voor windturbines en de mogelijke en wenselijk verdeling van de energieproductie over windturbines en zonnepanelen.

Het uitgangspunt in de RES is dat er in 2030 maximaal 1,6 TWh aan duurzame opwek is gerealiseerd en 3,0 PJ opwek van duurzame warmte. Ook is het doel om 11% energiebesparing te realiseren. Op dit moment is het doel nog niet behaald. In de gemeente Meierijstad zijn meerdere zoekgebieden voor duurzame opwekking geformuleerd. Deze zoekgebieden moeten samen 0,28 TWh opbrengen. Het gaat om vier zoekgebieden (zie Figuur 11.1):

- Zoekgebied 1: Rooische heide / Schijndelsche heide ten westen van de Schijndelseweg
- Zoekgebied 2: Schijndelse heide ten oosten van de Schijndelseweg
- Zoekgebied 3: Wijboschbroek langs de Zuid-Willemsvaart/N279
- Zoekgebied 4: Het Lijnt langs de Zuid-Willemsvaart/N279

Figuur 11.1: Zoekgebieden windenergie Meierijstad (Kaart afkomstig van Gemeente Meierijstad[19])

Gemeentelijk beleid
De gemeente Meierijstad heeft een beleidskader over duurzame energie [Gemeente Meierijstad, 2023b]. Dit beleidskader bevat uitgangspunten voor het opwekken van zonne-energie. Voor windenergie worden nog actuele (on)mogelijkheden aangegeven. In het beleidskader heeft de gemeente het beleid voor zonneparken herijkt en zet de gemeente in op uitbreiding van het energienet en innovatieve snelle oplossingen voor opwerk – en afnameschaarste.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. De provincie en gemeente hebben beleid opgesteld met kaders voor de ontwikkeling van zonne-energie en windenergie. Het is onzeker of de gemeente met dit beleid een voldoende ‘inhaalslag’ zal maken, ook omdat concreet uitvoeringsbeleid nog ontbreekt.

11.2.4 Doorkijk 2040

Het is te verwachten dat na 2030 de inzet op duurzame energieopwekking doorzet. In hoeverre dat op termijn leidt tot het behalen van Europese doelen is afhankelijk van de exacte beleidsinzet en de inzet van de markt en lokaal eigendom na 2030 en van de capaciteit en mogelijkheden van de energie-infrastructuur en de mate waarin dat waar nodig uitgebreid wordt.

[19] *Een nadere toelichting op de gemeentelijke zoekgebieden is te vinden via: Zoekgebieden - Duurzaamheid*

11.3 Energiebehoefte en besparing

11.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Energiebehoefte en besparing	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • % reductie energieverbruik energievraag ten opzichte van EU-doelstelling
Beschikbare referentiewaarden	Mate waarin de reductie van het energieverbruik in lijn is met het gestelde EU-doel
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De reductie van het energieverbruik voldoet aan de doelen zoals opgesteld door de Europese Unie
Oranje	De reductie van het energieverbruik ligt rond het niveau van de doelen van de Europese Unie, maar er is een risico op het niet halen van deze doelen
Rood	De reductie van het energieverbruik voldoet niet aan de doelen zoals opgesteld door de Europese Unie

11.3.2 Huidige situatie

Nederland wil in 2030 samen met andere Europese landen 11,7% minder energie verbruiken. Binnen de Europese Unie hebben landen hierover afspraken gemaakt. Hoe minder energie er nodig is, hoe minder er geproduceerd hoeft te worden. Dat scheelt productie-, transport- en importkosten. Bovendien maakt dit Nederland minder afhankelijk van andere landen voor fossiele brandstoffen en spaart dit het klimaat.

In 2018 lag het totale energieverbruik binnen de gebouwde omgeving, verkeerd en vervoer, industrie en landbouw in Meierijstad op 9955 TJ. In 2022 op 8780 TJ. Dat is een totale besparing van ongeveer 12%. In Tabel 11.2 is te zien dat het energieverbruik binnen alle sectoren en op alle schaalniveaus de afgelopen jaren is gedaald.

Tabel 11.2: Energieverbruik in TJ per sector 2018 - 2022 (Regionale Klimaatmonitor op basis van CBS-gegevens), inclusief de procentuele besparing in energieverbruik in 2022 ten opzichte van 2018. Het energieverbruik in TJ is een samenvoeging van elektriciteit en warmte.

	Gebouwde omgeving			Verkeer en vervoer (incl. auto(snel)wegen, excl. elektr. verkeer)			Industrie, Energie, Afval, Water (excl. gasverbr. Energievoorziening)			Landbouw, bosbouw en visserij (aardgas en elektr.)		
	Gemeente	Prov.	NL	Gemeente	Prov.	NL	Gemeente	Prov.	NL	Gemeente	Prov.	NL
2018	3.108	96.622	651.510	2.895	83.617	490.792	3.521	69.049	557.474	431	20.211	157.326
2019	3.067	94.426	638.564	2.889	83.483	488.836	3.345	65.204	526.994	398	21.496	156.723
2020	2.979	92.040	624.563	2.480	70.398	427.477	3.296	64.394	542.380	348	22.105	150.880
2021	2.984	92.945	635.276	2.470	70.655	428.318	3.412	63.850	537.832	349	20.067	152.855
2022	2.735	85.043	582.827	2.467	70.239	423.127	3.303	58.616	438.409	275	13.945	107.808
%	-13%	-12%	-11%	-15%	-16%	-14%	-7%	-16%	-22%	-37%	-32%	-32%

In de actieagenda energiebesparing van de gemeente Meierijstad wordt beschreven dat de gemeente het besparingsdoel binnen de gebouwde omgeving, sector ‘woningen’ niet wordt behaald. Het energieverbruik in woningen was in 2021 zelfs gestegen ten opzichte van 2017. Dit komt door een toename van het elektriciteitsgebruik (+3,9%). Opvallend is dat het voor temperatuur gecorrigeerde gasgebruik in woningen na een daling weer is toegenomen. In de categorieën commerciële en publieke dienstverlening worden de gemeentelijke doelen wel ruim behaald.

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, omdat in nagenoeg alle sectoren (behalve de industrie) de reductie van het energieverbruik in lijn ligt met de besparingsdoelstellingen van de Europese Unie.

11.3.3 Autonome ontwikkeling

De overheid neemt al verschillende maatregelen om energiebesparing aantrekkelijk te maken. Zo is het mogelijk om gebruik te maken van subsidieregelingen en gelden er energiebesparingsplichten informatieplichten en een onderzoeksplicht. Deze plichten gelden voornamelijk voor bedrijven en maatschappelijke instellingen. Ook verstrekt de gemeente Meierijstad subsidies en leningen en kunnen bewoners advies vragen over het verduurzamen van hun woning bij energiecoaches en het energieloket.

Gemeentelijk beleid
De gemeente heeft een Actieplan Energiebesparing [Gemeente Meierijstad, 2023b]. De gemeente heeft hierin een aantal principes beschreven:

- We richten ons nu op de gebouwde omgeving, omdat onze impact daar het grootst is.
- We focussen ons hierbij op de woningen omdat hier de meeste energie wordt gebruikt binnen de gebouwde omgeving. Bovendien is het energiegebruik in de woningen de afgelopen jaren gestegen, terwijl we juist een besparing willen.
- We hebben ook aandacht voor de commerciële en publieke dienstverlening.
- Daarnaast focussen we eerst op inwoners die minder te investeren hebben, voortbordurend op onze aanpak energiearmoede. Ons einddoel is uiteindelijk dat isolatie en verduurzaming betaalbaar en haalbaar is voor iedereen.
- We werken op basis van de behoeften van inwoners, bedrijven en andere gebouweigenaren. Naast faciliteren en verleiden gaan we ook begeleiden en ontzorgen.’
- We werken stapsgewijs, actiegericht en kerngericht. Voor dit laatste sluiten we aan bij de op te stellen wijkuitvoeringsplannen voor De Bunders (Laren en Donken) of Oranjewijk/Dorsveld.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat zowel de rijksoverheid als gemeente blijft inzetten op het besparen van energie.

11.3.4 Doorkijk 2040

Na 2030 zal de huidige vraag naar elektriciteit enerzijds toenemen, als gevolg van bevolkingsgroei. Anderzijds zal er een daling plaatsvinden door energiebesparing en inzet van nieuwe technieken.

11.4 Energiezuinige woningen

11.4.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Duurzame woningen	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Gemiddeld energielabel woningen
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van het percentage woningen met een groen energielabel (energielabel C of hoger) ten opzichte van het provinciale gemiddelde
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het percentage woningen met een groen energielabel is hoger dan het provinciale gemiddelde.
Oranje	Het percentage woningen met een groen energielabel is gelijk aan het provinciale gemiddelde.
Rood	Het percentage woningen met een groen energielabel is lager dan het provinciale gemiddelde.

11.4.2 Huidige situatie

Sinds 2008 is een energielabel verplicht bij oplevering, verkoop en verhuur van een woning. Het energielabel heeft als doel om eigenaren van woningen of gebouwen bewust te maken van de hoeveelheid energie die ze verbruiken. Per 1 januari 2021 is het energielabel en de methode hoe het label bepaald wordt veranderd, in lijn met de herziening van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen. Er is geen wetgeving die woningeigenaren verplicht om hun huis te verduurzamen. Wel zijn er subsidies beschikbaar vanuit het Rijk voor het verhogen van het energielabel vanuit het Nationaal Isolatieprogramma.

In de Tabel 11.3 is te lezen dat de gemeente Meierijstad heeft ruim 82% van de woningen een groen energielabel (dat betekent dat het energielabel C of hoger is). Dit is hoger dan in de provincie Noord-Brabant, waar 79% van de woningen een groen energielabel heeft en ook hoger dan in Nederland. In de gemeente Meierijstad is het percentage woningen met zonnepanelen hoger dan in de provincie Noord-Brabant (zie Figuur 11.2). Deze is voor de gemeente Meierijstad 38% en in de provincie Noord-Brabant 29%.

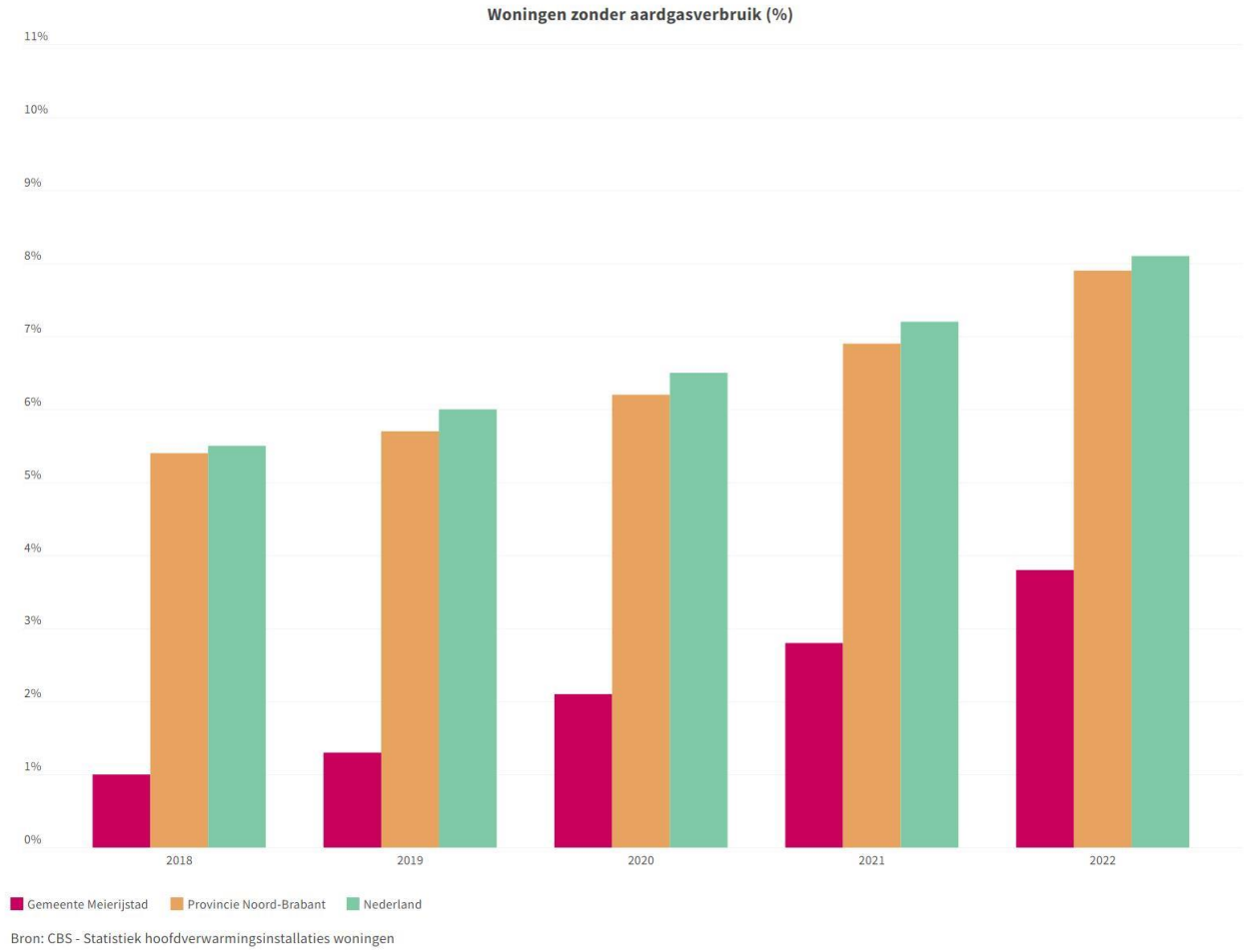
Tabel 11.3: Percentage gelabelde woningen met geldig energielabel, tweede kwartaal 2024 [Regionale Klimaatmonitor, 2024b]

Label	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
G	2,7	2,7	3,8
F	2,7	3,2	3,8
E	4,4	5,4	6,0
D	7,3	9,5	10,0
C	26,8	25,2	24,3
B	17,3	17,3	16,2
A t/m A++++	38,7	36,7	35,8

Aardgasvrije woningen

In de gemeente Meierijstad had slechts 1% van de gebouwen geen aardgasverbruik meer in 2018. In de provincie Noord-Brabant lag dit totaal op 5,4% en in Nederland op 5,5%. Ook in 2022 waren in de gemeente Meierijstad minder woningen aangesloten op aardgas dan in de provincie en in Nederland. 3,8% van de woningen in Meierijstad hadden in 2022 geen aardgasverbruik, 7,9% in de provincie en 8,1% in Nederland [Regionale Klimaatmonitor, 2024b].

Het aantal aardgasvrije woningen ligt niet geheel binnen de invloed van de gemeente. Een reden dat er in de gemeente minder aardgasvrije woningen zijn dan provinciaal en landelijk is omdat er in de gemeente Meierijstad geen grootschalige warmtenetten zijn gerealiseerd. Met een warmtenet is het mogelijk om in één keer een groter gebied aan te sluiten op een warmtenet. De woningen zijn dan aardgasvrij.

Figuur 11.2 Aantal woningen zonder aardgasverbruik.

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’. Het aantal groene energielabels ligt hoger dan in de provincie Noord-Brabant.

11.4.3 Autonome ontwikkeling

Landelijk beleid
Het doel van het Nationaal Isolatieprogramma 2022 is om 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot en met 2030. De nadruk ligt daarbij op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (label E, F en G). Hiervoor stelt het Rijk vier miljard euro beschikbaar. Via lokaal beleid worden koopwoningen, in samenwerking met de gemeente, geïsoleerd [Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022].

Gemeentelijk beleid
De gemeente heeft een Actieplan Energiebesparing [Gemeente Meierijstad, 2023b]. De gemeente heeft hierin een aantal principes beschreven:

- We richten ons nu op de gebouwde omgeving, omdat onze impact daar het grootst is.
- We focussen ons hierbij op de woningen omdat hier de meeste energie wordt gebruikt binnen de gebouwde omgeving. Bovendien is het energiegebruik in de woningen de afgelopen jaren gestegen, terwijl we juist een besparing willen.
- We hebben ook aandacht voor de commerciële en publieke dienstverlening.
- Daarnaast focussen we eerst op inwoners die minder te investeren hebben, voortbordurend op onze aanpak energiearmoede. Ons einddoel is uiteindelijk dat isolatie en verduurzaming betaalbaar en haalbaar is voor iedereen.
- We werken op basis van de behoeften van inwoners, bedrijven en andere gebouweigenaren. Naast faciliteren en verleiden gaan we ook begeleiden en ontzorgen.
- We werken stapsgewijs, actiegericht en kerngericht. Voor dit laatste sluiten we aan bij de op te stellen wijkuitvoeringsplannen voor De Bunders (Laren en Donken) of Oranjewijk/Dorsveld.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, gelijk aan de huidige situatie. Dit omdat het Rijk en de gemeente met haar beleid inzet op het verder besparen van energie, isoleren en aardgasvrij maken van woningen en daarvoor subsidies beschikbaar stelt.

11.4.4 Doorkijk 2040

De verwachting is dat de trend na 2030 zich doorzet richting 2040, waardoor er mogelijk een verdere verbetering binnen het kwaliteitsniveau plaatsvindt. Dit is wel afhankelijk van de concrete beleidsinvulling na 2030.

12 Wonen

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘wonen’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Woningaanbod en -behoefte		↗

12.1 Woningaanbod en -behoefte

12.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

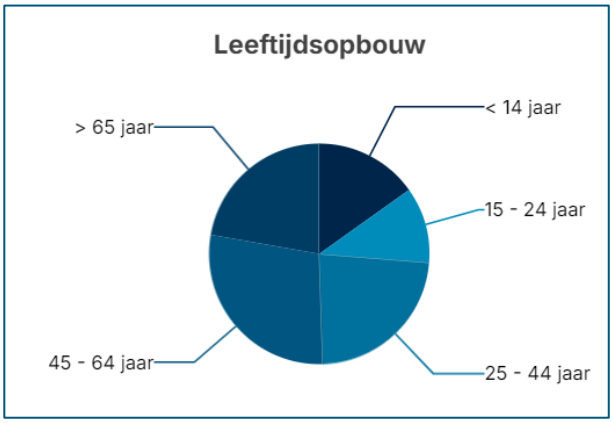
Woningaanbod en -behoefte	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Vraag vs. aanbod op de woningmarkt
Beschikbare referentiewaarden	Vraag en aanbod op basis van woningmarkonderzoek
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het aanbod is voor alle prijssegmenten in balans met de behoefte
Oranje	De behoefte overstijgt voor één of meerdere prijssegmenten het aanbod
Rood	De behoefte overstijgt voor vrijwel alle prijssegmenten het aanbod

12.1.2 Huidige situatie

In de gemeente Meierijstad wonen zo’n 84.000 mensen en er zijn in totaal zo’n 36.200 huishoudens. In Veghel wonen de meeste mensen; circa 34.500 inwoners. Na Veghel is Schijndel de grootste kern met zo’n 24.000 inwoners. In Sint-Oedenrode wonen zo’n 18.500 mensen en Erp heeft circa 7.300 inwoners [AlleCijfers.nl, 2024].

Leeftijdsopbouw

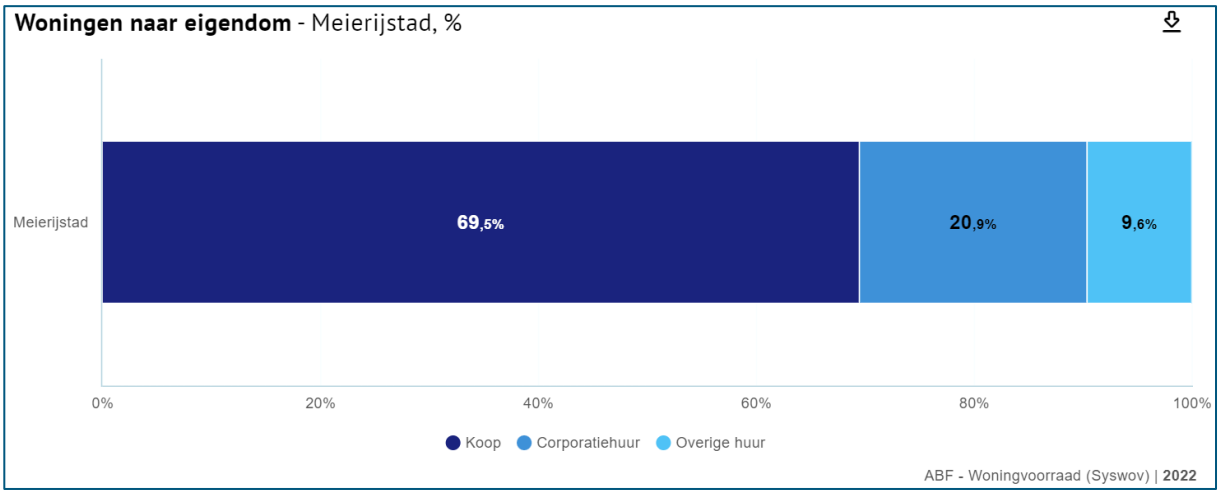
In Figuur 12.1 is de leeftijdsopbouw in de gemeente Meierijstad weergegeven. De helft van de inwoners is boven de 45 jaar oud. 23% van de inwoners is tussen de 25 en de 44 jaar. Kinderen tot 15 jaar oud maken 15% uit van het geheel en 11% van de inwoners zijn jongeren tussen 15 en 24.

Figuur 12.1: Leeftijdsopbouw in de gemeente Meierijstad

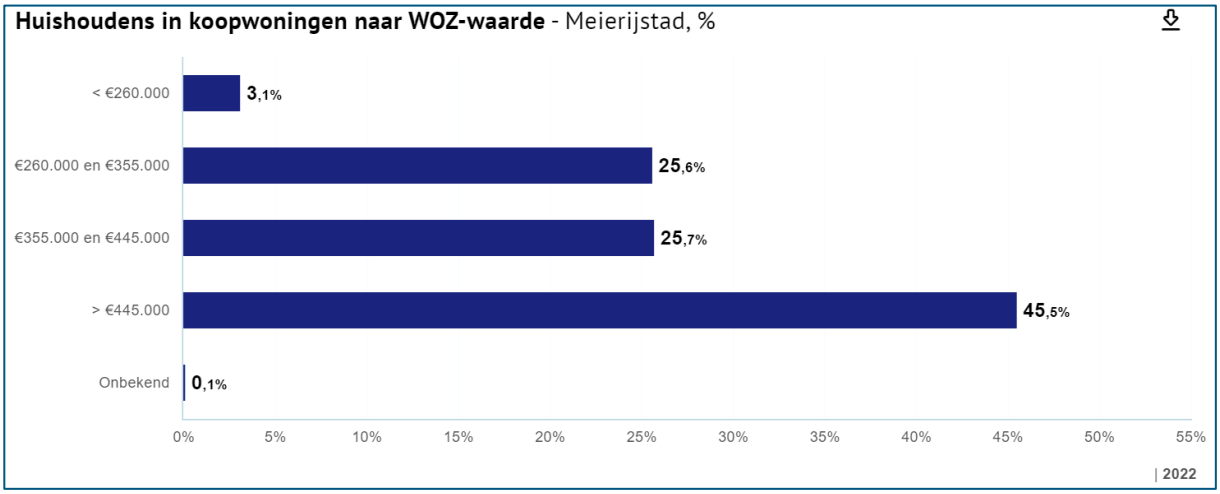
Bestaande woningvoorraad

Zo'n 70% van de woningen in Meierijstad is een koopwoning. Ongeveer 20% van de woningen in de gemeente is een sociale huurwoning, een kleine 10% is een particuliere huurwoning (zie Figuur 12.2).

Figuur 12.2: Woningen naar eigendom in percentages in de gemeente Meierijstad [Lokale Monitor Wonen, 2022]

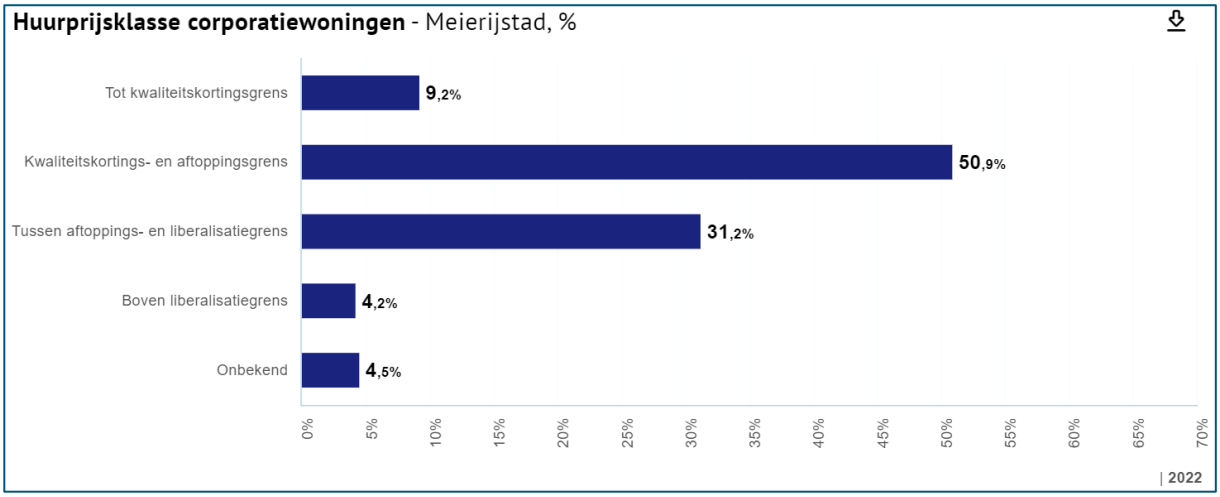
Bijna de helft van de koopvoorraad in de gemeente Meierijstad heeft een WOZ-waarde hoger dan € 445.000 (2022). Goedkope koopwoningen met een WOZ-waarde tot € 260.000 zijn er nauwelijks (3,1%). Een kwart van de woningen heeft een WOZ-waarde van € 260.000 tot € 355.000. Eveneens heeft een kwart van de woningen een WOZ-waarde van € 355.000 tot € 445.000 (zie Figuur 12.3).

Figuur 12.3: Huishoudens in koopwoningen naar WOZ-waarde in percentages in de gemeente Meierijstad [Lokale Monitor Wonen, 2022]

De helft van de sociale huurwoningen heeft een huur die tussen de kwaliteitskortingsgrens[20] en de aftoppingsgrens[21] ligt. Ongeveer één-derde van de corporatiewoningen heeft een huur die tussen aftoppingsgrens en de liberalisatiegrens[22]. 10% van de woningen heeft een huur onder de kwaliteitskortings-grens (zie Figuur 12.4).

[20] *€454,47 (prijspijl 2024)*
[21] *€650,43 voor 1 of 2 persoons huishouden, €697,07 voor huishoudens van meer dan 2 personen (prijspeil 2024)*
[22] *€879,66 (prijspijl 2024)*

Figuur 12.4: Huurprijsklasse van corporatiewoningen in percentages in de gemeente Meierijstad [Lokale Monitor Wonen, 2022]

Woningbehoefte

Gezinnen van middelbare leeftijd (35 tot 54 jaar) en oudere stellen (65-plus) zijn goed vertegenwoordigd in Meierijstad in vergelijking met de provincie als geheel. Jonge alleenstaanden zijn er maar heel weinig in de gemeente. Alleenstaanden tot 25 jaar maken 1% uit van alle huishoudens. Door een gering aantal jonge, kleine huishoudens blijft de behoefte aan 'starterswoningen' (klein en goedkoop) beperkt. Meierijstad is hiermee (meer nog dan bijvoorbeeld Uden) te typeren als een gezinsgemeente met beginnende vergrijzing. De doelgroep voor sociale huur (huishoudens met een inkomen tot € 40.024) maken 35% van alle huishoudens (dat is minder dan in Uden met 39%).

De huidige woningvoorraad past bij deze typering. 17% van de voorraad betreft appartementen, de rest zijn eengezinswoningen. Koopwoningen zijn over het algemeen ruim, 72% is groter dan 120 m^2, 89% is groter dan 100 m^2 [RIGO Research en Advies, 2021].

De behoefte overstijgt het aanbod in de sociale huursector en de goedkope koopwoningen (€273.000). In de sociale huursector zijn lange wachtlijsten [Gemeente Meierijstad, 2024e], waardoor inwoners in de knel kunnen komen. Ook voor goedkope koopwoningen is de behoefte groter dan het aanbod. Dit blijkt uit het feit dat starters langer bij in het ouderlijk huis bij hun ouders blijven wonen [Gemeente Meierijstad, 2023c].

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau 'oranje', omdat de behoefte op twee prijssegmenten het aanbod overstijgt. Dat is in de sociale huursector en bij goedkope koopwoningen (<€273.000).

12.1.3 Autonome ontwikkeling

Huishoudensprognose

De Provincie Noord-Brabant maakt regelmatig demografische prognoses voor (delen van) de provincie. De nieuwste demografische prognose komt uit november 2023. Deze prognose valt hoger uit dan een eerdere prognose uit 2021. In Tabel 12.1 is de prognose van 2023 weergegeven. Hieruit blijkt dat het aantal huishoudens in de periode 2021-2040 met circa 7.000 zal toenemen in de gemeente Meierijstad. In Veghel zal het aantal huishoudens het meeste toenemen, zowel in aantal als procentueel gezien.

Tabel 12.1: Ontwikkeling van het aantal huishoudens volgens de provinciale prognose 2023 [RIGO Research en Advies, 2021]

Gebied	Aantal huishoudens		
	2021	2040	2040 t.o.v. 2021
Erp	2.810	3.110	+300 (11%)
Schijndel	10.390	12.020	+1.630 (16%)
Sint-Oedenrode	7.760	9.070	+1.310 (17%)
Veghel	13.970	17.780	+3.810 (27%)
Gemeente Meierijstad	*34.930*	*41.980*	*+7.050*

Harde en zachte plancapaciteit

In de periode tot en met 2030 werkt de gemeente Meierijstad aan de realisatie van de huidige projecten. Er is in deze periode vooralsnog geen noodzaak om plannen toe te voegen, met uitzondering van Schijndel in verband met het wegvallen van een ontwikkellocatie (de zogenaamde Wvg-locatie). De plancapaciteit is weergegeven in Tabel 12.2. Dit zijn de woningbouwplannen waarvoor de procedures doorlopen zijn (hard), woningbouwplannen waarvoor de procedures nog niet gestart zijn (zacht) en locaties die in beeld zijn (potentieel). Als naast de harde plancapaciteit ook de zachte plancapaciteit en het potentieel gerealiseerd kan worden, dan kan de gemeente Meierijstad voldoen aan de totale huishoudensprognose voor 2040. Of de gemeente hiermee kan voldoen aan de variërende behoefte/prognose per kern is afhankelijk van de locatieinvulling van de woningbouwplannen. Als de gemeente de zachte plancapaciteit en het potentieel niet kan verzilveren is er een risico dat niet voorzien kan worden in de totale huishoudensprognose voor 2040.

Tabel 12.2: De plancapaciteit voor woningbouw vanaf 2024 in de gemeente Meierijstad (bron: gemeente Meierijstad)

Plancapaciteit Meierijstad vanaf 2024	Peildatum 26-09-2024
Hard	3.048
Zacht	2.570
Potentieel	1.712
Totale plancapaciteit	*7.330*

Deze plancapaciteit zal onder anderen ingevuld worden op de volgende locaties:

- *Veghels Buiten*
  Veghels Buiten is een woonlandschap, waar wonen in een landelijke groene omgeving centraal staat. In totaal worden er circa 2.200 woningen gebouwd, verspreid over verschillende buurten die worden ingepast in het landschap. De eerste 1.000 woningen zijn inmiddels gebouwd, de voorbereiding voor de ontwikkeling van het laatste deelgebied (Veghels Buiten Noordoost, maximaal 1.250 woningen) is op dit moment in volle gang.
- *Grote Braeck*
  Grote Braeck is een nieuwe woningbouwlocatie aan de zuidzijde van Schijndel tussen Plein, Langstraat en Venushoek. Er zullen ca 240 woningen gerealiseerd worden in diverse prijsklassen en categorieën (twee-kappers, rijwoningen, levensloopbestendige woningen (rug-aan-rug), appartementen en zelfbouwkavels).
- *Sint-Oedenrode woningbouwplannen*
  De gemeenteraad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met het Actieplan woningbouw “Bouwoffensief Meierijstad”. Het actieplan heeft de onder andere de ambitie om de realisatie van woningbouw in Sint-Oedenrode te versnellen voor tenminste 550 extra woningen. Een uitgangspunt in het actieplan voor de versnelling is: ‘woningen (waar volgens de prognoses behoefte aan is) in minder tijd realiseren; minimaal vijf jaar eerder dan 2040’.

Woonzorgvisie

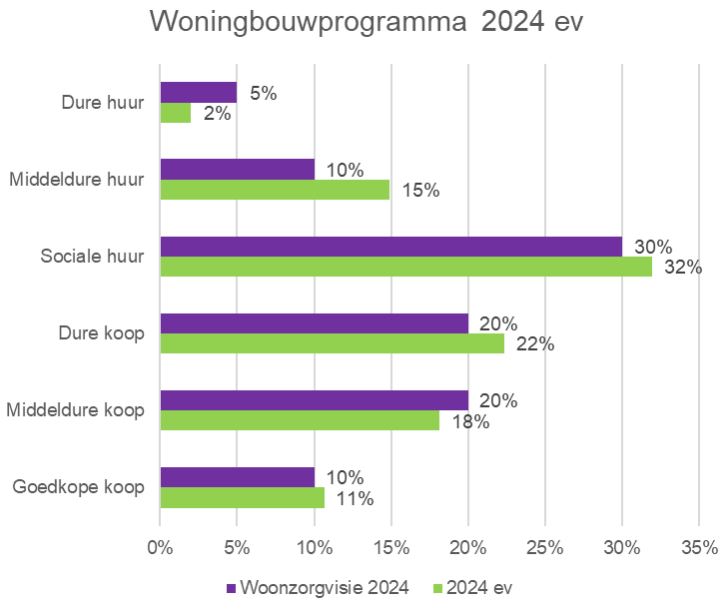
In 2024 heeft de gemeente Meierijstad de woonzorgvisie ‘thuis in Meierijstad, thuis in vitale wijken en dorpen’ vastgesteld. In deze visie presenteert de gemeente welke stappen ze gaat nemen op het gebied van wonen [Gemeente Meierijstad, 2024b].

1. Einde aan dak- en thuisloosheid
    a. Werken volgens het principe van ‘Wonen eerst’. Dat streeft ernaar om dak- en thuisloosheid voorgoed te beëindigen.
2. Jongeren
    a. Bouwen van sociale huurwoningen, goedkope en betaalbare koopwoningen.
    b. Verkennen hoe voorrang gegeven kan worden aan lokale jongeren.
    c. Invoeren van een Startersregeling in. Daarmee worden starters op de koopmarkt (voornamelijk jongeren) financieel ondersteund bij het kopen van een woning.
    d. Verkennen van de uitbreidingsmogelijkheden voor kamerbewoning, woningdelen en/of erfdelen, specifiek gericht op jongeren.
3. Integraal actieplan doorstroming
    a. Op gang krijgen van doorstroming op de woningmarkt en dan vooral van ouderen uit eengezinswoningen naar levensloopbestendige woningen met een integraal Actieplan Doorstroming.
4. Evenwichtige verdeling schaarse woningen
    a. Opstellen van een Huisvestingsverordening met een urgentieregeling. Daarin verkennen binnen de wettelijke mogelijkheden of en hoe voorrang verleend kan worden aan mensen met sociale of economische binding, relatieverbreking en jongeren.
    b. Afspraken maken met corporaties over de toewijzing van vrijkomende sociale huurwoningen aan de verschillende doelgroepen, waarbij we uitgaan van maximaal 30% aan aandachtsgroepen met voorrang.
    c. mogelijkheden om integraler (ketensamenwerking) te werken m.b.t. de overeenkomende opgaven van nieuwkomers (asielzoekers, statushouders en ontheemde Oekraïners).
5. Wonen, welzijn en zorg
    a. Nieuwbouwfocus enerzijds op het bevorderen van woningaanpassingen om ze geschikt te maken voor zelfstandig thuis wonen met zorg aan huis en anderzijds op toevoegen van (geclusterde) woonvormen die in het bijzonder geschikt zijn voor ouderen en bij voorkeur nabij voorzieningen liggen.
    b. In de buurt van zorglocaties werken aan gemengde wijken met een mix van doelgroepen: toetsen van initiatieven aan de kaders en opgaven van de Woonzorganalyse.
    c. Initiatieven in het buitengebied faciliteren op kleine schaal als daar een aantoonbare concrete behoefte aan is en zorg gegarandeerd kan worden voor de langere termijn.
    d. Uitvoeren van bredere prestatieafspraken tussen wonen, welzijns- en zorgpartijen (Pact Wonen, Welzijn en Zorg).
    e. Inzetten op drie lokale netwerkorganisaties gericht op Wonen, Welzijn en Zorg in Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel.
    f. Inzetten op versterking van de inloopvoorzieningen op wijk- en kernniveau.
6. Integrale aanpak nieuwkomers
    a. Meer ketensamenwerking te organiseren, waarbij huisvesting een belangrijk element is.
7. Wonen en werken in Meierijstad
    a. Verkennen van de mogelijkheden voor voorrangsregelingen vanwege economische binding.
    b. De starterslening ook beschikbaar stellen voor (toekomstig) werknemers in Meierijstad die hier nu nog niet wonen.
    c. Onderzoeken of het mogelijk is de samenwerking aan te gaan met ondernemers uit Meierijstad en omstreken over het huisvestingsvraagstuk van werknemers.

d. Zoveel mogelijk de in Meierijstad werkzame buitenlandse arbeidskrachten huisvesten.
e. Dragen bij aan actualisatie van het (bredere) beleid voor huisvesting van arbeidsmigranten.

8. Woonwagenstandplaatsen
   a. Verkennen van de uitbreidingsmogelijkheden op bestaande locaties en ontwikkeling van een beperkt aantal nieuwe kleinschalige locaties.
9. Mensen met onbegrepen gedrag
   a. Onderzoeken of tussentijds een, al dan niet tijdelijke, woonvoorziening kan worden gerealiseerd.

Woningbehoefte
Als de bovengenoemde uitgangspunten uit de woonzorgvisie, afgezet worden tegen de plancapaciteit tot 2040, dan blijkt dat de plancapaciteit kan voorzien in de segmenten die in de woonzorgvisie voorzien zijn. Ten opzichte van de huidige situatie neemt het aandeel sociale huur en goedkope koopwoningen toe. Dit zijn de twee segmenten waar in de huidige situatie de behoefte het aanbod overstijgt.

Figuur 12.5: Uitgangspunten uit de woonzorgvisie, afgezet tegen de plancapaciteit tot 2040 (bron: gemeente Meierijstad)

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verbeterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Ten opzichte van de huidige situatie neemt het aandeel sociale huur en goedkope koopwoningen toe. Dit zijn de segmenten waar in de huidige situatie de behoefte het aanbod overstijgt. Als naast de harde plancapaciteit ook de zachte plancapaciteit en het potentieel gerealiseerd kan worden, dan kan de gemeente Meierijstad voldoen aan de totale huishoudensprognose voor 2040. Als de gemeente de zachte plancapaciteit en het potentieel niet kan verzilveren is er een risico dat niet voorzien kan worden in de totale huishoudensprognose voor 2040.

12.1.4 Doorkijk 2040

Als de gemeente alle potentiële plancapaciteit kan benutten kan er tot 2040 voldaan worden aan de woningbouwbehoefte. De ontwikkeling na 2040 is afhankelijk van verder beleidsinvulling en planontwikkeling.

13 Economie

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘economie’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Werkgelegenheid		↘
Agrarische sector	Kwalitatief	Kwalitatief
Werklocaties en bedrijventerreinen		↘
Onderwijs en innovatie	Kwalitatief	Kwalitatief
Vrijetijdseconomie	Kwalitatief	Kwalitatief

13.1 Werkgelegenheid

13.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Werkgelegenheid	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Aantal banen • Netto arbeidsparticipatie
Beschikbare referentiewaarden	Aantal banen en netto arbeidsparticipatie ten opzichte van het provinciale gemiddelde
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het aantal banen en de netto arbeidsparticipatie zijn hoger dan provinciaal gemiddeld.
Oranje	Het aantal banen en de netto arbeidsparticipatie liggen rond het provinciaal gemiddelde.
Rood	Het aantal banen en de netto arbeidsparticipatie zijn lager dan provinciaal gemiddeld.

13.1.2 Huidige situatie

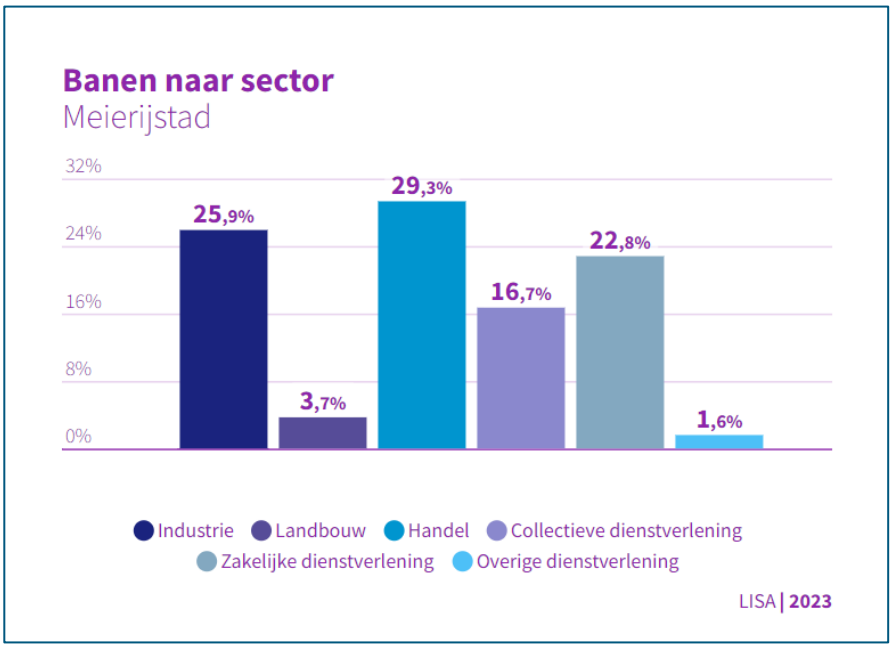
Aantal banen

In de gemeente Meierijstad zijn er 840,8 banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar. Dit is hoger dan het provinciale en landelijke gemiddelde zie Tabel 13.1.

Tabel 13.1 Aantal banen per 1.000 inwoners (15-74 jaar) in 2022 [CBS, 2023b]

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Aantal banen per 1.000 inwoners	840,8	725,1	714,7

De meeste banen in de gemeente Meierijstad zijn in handel (29,3%), industrie (25,9%) en zakelijke dienstverlening (22,8%) zoals te zien in Figuur 13.1. In Meierijstad is het aandeel banen in de industrie en handel een stuk hoger dan gemiddeld in de provincie en landelijk.

Figuur 13.1: Type banen naar sector in de gemeente Meierijstad [LISA, 2022]

Netto arbeidsparticipatie

De netto arbeidsparticipatie is het aandeel van de werkzame bevolking in de leeftijdscategorie van 15 tot 75 jaar. In de gemeente Meierijstad is de netto arbeidsparticipatie 75,2%. Dit is hoger dan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant en Nederland.

Tabel 13.2: Netto arbeidsparticipatie in % in 2023 [CBS, 2023c]

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Netto arbeidsparticipatie	75,2	73,8	73,1

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, omdat het aantal banen en de netto arbeidsparticipatie in Meierijstad hoger zijn dan provinciaal gemiddeld.

13.1.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends

De arbeidsmarkt is volop in beweging. Onder meer door digitalisering en robotisering veranderen functies van inhoud, andere verdwijnen en nieuwe ontstaan. De werkgelegenheid in Nederland blijft toenemen door een groeiende Nederlandse economie. Door factoren zoals vergrijzing en krimp van de bevolkingsgroei neemt het aantal werkzame mensen af en kunnen niet alle banen opgevuld worden. In meerdere sectoren zal de vraag naar personeel mogelijk gaan stijgen. Dit is afhankelijk van de groei van de economie.

Provinciaal beleid

De provincie Noord-Brabant heeft in mei 2024 het Beleidskader Wonen en Werken vastgesteld. Dit beleidskader verwoord waar de ontwikkeling van ‘sterke steden en vitale kernen’ rekening mee moet houden. In het beleidskader staat dat de provincie Noord-Brabant voornemens is om functiemenging toe te staan in gebieden waar dit vanuit milieu impact mogelijk zodat onder andere werkgelegenheid behouden kan blijven [Provincie Noord-Brabant, 2024c].

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘groen’, met een verslechterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Dit komt omdat verwacht wordt dat door vergrijzing en krimp van de bevolkingsgroei het aantal werkzame mensen afneemt. De gemeente heeft geen beleid om deze verslechterende trend te keren.

13.1.4 Doorkijk 2040

De verwachting is dat er door de snelle technologische veranderingen verschuivingen in het type werkgelegenheid plaatsvinden. Door vergrijzing zal het aantal werkende mensen afnemen en zal de vraag naar arbeidskrachten in bepaalde sectoren nog meer toenemen. Hoe de werkgelegenheid zich in Meierijstad ontwikkelt na 2030 is deels afhankelijk van het dan vigerende beleid.

13.2 Agrarische sector

13.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

13.2.2 Huidige situatie

Landbouw of agricultuur is het geheel van economische activiteiten waarbij de bodem wordt gebruikt voor de productie van planten en dieren, ten behoeve van de menselijke economie. Hoewel een scherpe indeling niet altijd gemaakt kan worden, deelt men de landbouw gewoonlijk op in akkerbouw, (niet-)grondgebonden veehouderij en tuinbouw. De laatste categorie wordt weer onderverdeeld in open grond tuinbouw en glastuinbouw. Onder landbouw valt ook agrarisch natuurbeheer: beheer waarbij rekening wordt gehouden met natuur en landschap en waarvoor een kostendekkende vergoeding wordt ontvangen.

In januari en februari 2024 heeft het ontwerp-Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) samen met het planMER ter inzage gelegen[23]. In het planMER zijn de effecten op het landelijk gebied beschreven door te kijken naar:

- Oppervlakte landbouw: grondoppervlakte landbouwgebruik, met onderscheid in type agrarische activiteit (grasland, groenvoedergewassen, akkerbouw, tuinbouw);
- Aantallen agrariërs: aantal agrarische bedrijven, met onderscheid in type agrarische activiteit (graasdieren, hokdieren, akkerbouw, tuinbouw);
- Verdienvermogen van agrariërs: gemiddelde inkomen voor agrarische bedrijven per onbetaalde arbeidsjaareenheid.

Voor de gemeente Meierijstad is naar dezelfde beoordelingsaspecten gekeken.

Areaal beschikbare landbouwgrond

In de gemeente Meierijstad was er in 2023 1.048.000 are aan cultuurgrond (grond dat gebruikt wordt voor de landbouw) (zie Tabel 13.3) [CBS, 2024c]. Cultuurgrond is grond die, blijvend dan wel tijdelijk, deel uitmaakt van het bedrijf, en in hoofdzaak bestemd is voor het voortbrengen van landbouwproducten, met inbegrip van braakland en (tijdelijk) grasland. Niet-cultuurgrond omvat blijvend bos, niet in gebruik zijnde cultuurgrond, snelgroeiend hout en overige gronden (onder andere bedrijfsgebouwen, erf, wegen, sloten en natuurterrein). Cultuurgrond is ongeveer 93% van de totale beschikbare grond (cultuurgrond plus niet-cultuurgrond) in de gemeente en ongeveer 56% van de totale oppervlakte van de gemeente.

Het grootste deel van de cultuurgrond wordt gebruikt voor gras en groenvoedergewassen. Het gaat om ongeveer 67%. 18% van de cultuurgrond wordt gebruikt voor akkerbouw en 15% voor tuinbouw, waarbij tuinbouw op grond het grootste deel beslaat.

Tabel 13.3: Oppervlakte grondgebruik en landbouw per sector in de gemeente Meierijstad tussen 2017 en 2023 [CBS, 2024c]

Oppervlakte (are)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Grondgebruik totaal	-	-	-	1.161.993	-	-	1.130.318
Cultuurgrond	1.092.261	1.078.718	1.081.750	1.091.714	1.090.764	1.075.499	1.048.061
Niet-cultuurgrond	-	-	-	70.279	-	-	82.257
Sector							
Akkerbouw	137.166	161.166	199.866	168.786	181.393	192.843	190.089

[23] *In september 2024 is het NPLG stilgelegd.*

Oppervlakte (are)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuinbouw open grond	148.014	144.958	133.406	148.431	153.221	147.311	147.454
Tuinbouw onder glas	4.376	4.037	4.207	4.544	4.507	6.721	6.419
Grasland en groen-voedergewassen	802.705	768.567	744.271	769.953	751.643	728.624	704.099

Tussen 2017 en 2023 zijn vooral de oppervlaktes voor tuinbouw onder glas en akkerbouw toegenomen, met respectievelijk 47% en 39%. De oppervlakte voor tuinbouw op open grond is iets afgenomen (-0,4%), terwijl de oppervlakte voor grasland en groenvoedergewassen meer is afgenomen (-12,3%). In totaal is de oppervlakte in gebruik door landbouw met 4% afgenomen in deze tijd. Provinciaal en landelijk is er een gelijke trend te zien, maar de oppervlaktes voor akkerbouw en tuinbouw onder glas groeien minder hard en de oppervlakte voor grasland en groenvoedergewassen neemt minder hard af.

Aantal agrarische bedrijven

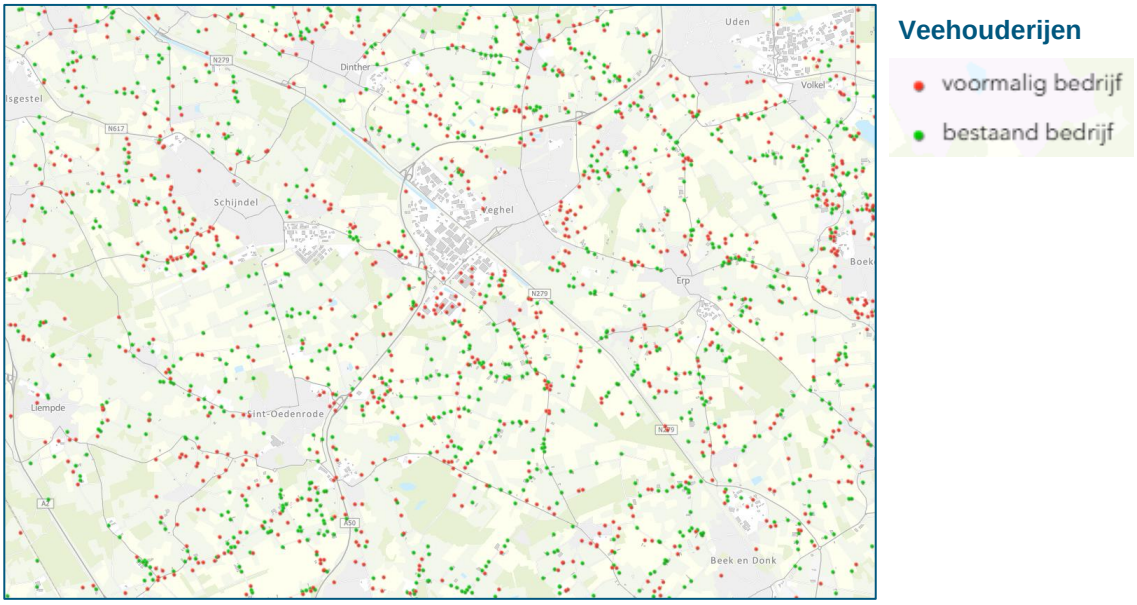
In 2023 waren er in de gemeente Meierijstad 472 landbouwbedrijven. Sommige bedrijven vallen onder meerdere sectoren, omdat ze meerdere activiteiten hebben. De meeste bedrijven zijn gericht op grasland en groenvoedergewassen (416) en akkerbouw (233). Er zijn meer bedrijven die zich bezighouden met tuinbouw op open grond (87) dan tuinbouw onder glas (19) en tuinbouw overig (paddenstoelenteelt, 6). Er zijn 260 bedrijven met graasdieren en 90 bedrijven met hokdieren.

Tabel 13.4: Aantal landbouwbedrijven en landbouwbedrijven per sector in de gemeente Meierijstad tussen 2017 en 2023 [CBS, 2024c]

Aantal (stuks)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Landbouwbedrijven totaal	554	543	530	516	508	482	472
Sector							
Akkerbouw	180	185	199	202	196	197	233
Tuinbouw open grond	105	103	96	90	93	85	87
Tuinbouw onder glas	22	20	19	21	22	22	19
Tuinbouw overig	9	9	8	9	9	8	6
Grasland en groen-voedergewassen	476	461	452	446	439	414	416
Graasdieren	310	307	297	285	285	224	260
Hokdieren	143	140	129	120	102	90	90

Er is een dalende trend te zien in het aantal landbouwbedrijven in de gemeente Meierijstad tussen 2017 en 2023. Het gaat om een afname van 15%. Dit is gelijk aan de provinciale en landelijke trend, hoewel de afname minder groot is. Alleen voor akkerbouw is er een groei te zien in het aantal bedrijven (29%). Deze groei is groter dan provinciaal en landelijk te zien is. Voor alle andere sectoren is er een daling te zien in het aantal bedrijven. Dit is het grootste voor bedrijven met hokdieren (-37%) en het aantal bedrijven onder overige tuinbouw (-25%).

In Figuur 13.2 is te zien waar de bestaande en voormalige veehouderijen gelokaliseerd zijn in en rondom de gemeente Meierijstad [Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2024].

Figuur 13.2: Veehouderijen in de gemeente Noord-Brabant, ingezoomd op de gemeente Meierijstad, in 2024 [Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2024]

Verdienvermogen agrarische bedrijven

In het planMER voor het NPLG is onderzoek gedaan naar het verdienvermogen van agrarische bedrijven. Hieruit kwam naar voren dat het gemiddelde inkomen in de agrarische sector tussen 2018 en 2022 €71.000 per onbetaald arbeidsjaar was. Er zat een groot verschil tussen de typen bedrijven, met groentebedrijven aan het bovenste uiterste met een gemiddelde van €289.000 per onbetaald arbeidsjaar en fruitbedrijven aan het onderste uiterste met een gemiddelde van €35.000 per onbetaald arbeidsjaar. Het gemiddelde inkomen van agrarische bedrijven laat een positieve trend zien [Royal HaskoningDHV, 2023].

Ten behoeve van het Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 heeft de provincie Noord-Brabant in 2021 onderzoek gedaan naar het verdienvermogen van agrariërs in de provincie. Dit is gedaan door middel van een verdiepingstafels met een expert landbouweconomie en deskundigen vanuit verschillende instanties (ZLTO, LIB, BAJK, Provincie Noord-Brabant, ABAB, Rabobank en Royal Agrifirm Group). Uit dit onderzoek blijkt dat er een groot verschil zit tussen het verdienvermogen van agrariërs, met name tussen de 20% best presterende bedrijven en de 20% slechtst presterende bedrijven. In 2020 was het inkomen van de 20% best presterende bedrijven boven de €78.000 per onbetaald arbeidsjaar en van de 20% slechtst presterende bedrijven onder de -€4.000 per onbetaald arbeidsjaar. Gemiddeld was het inkomen €54.000 per onbetaald arbeidsjaar. De verschillen tussen de bedrijven worden voor een groot gedeelte verklaard door ondernemerschap en vakmanschap, waarbij gemiddeld grotere schaalgrootte ook een beter inkomen betekent [Provincie Noord-Brabant, 2021b].

Beide onderzoeken kijken naar het verdienvermogen van agrariërs over Nederland verspreid. Er zijn geen gegevens over de agrariërs in de gemeente Meierijstad of de provincie Noord-Brabant beschikbaar.

13.2.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends

In de agrarische sector spelen een aantal landelijke trends:

- De verschillen in de prijsontwikkelingen tussen de verschillende markten zijn groot. Zo zijn slachtkoeien nog nooit zo duur geweest, maar zijn de prijzen van varkens, biggen en uien juist erg laag.

- Steeds meer boeren verkopen direct aan de klanten, en dat wordt ook steeds gemakkelijker. In 2020 waren 3.401 bedrijven actief in de directe verkoop in de korte keten. Er wordt vaker gekeken naar directe productverkoop als (extra) verdienmodel.
- De druk op synthetisch-chemische gewasbeschermingsmiddelen dwingt telers en toeleveranciers meer strategisch te kijken naar inzet van biodiversiteit, precisie, mechanisch, veredeling en groene middelen.
- Het aantal veehouderijen neemt af en de bestaande veehouderijen ondergaan een schaalvergroting.

Landelijk beleid

In Maart 2021 besloot de Europese Commissie dat het biologisch landbouw-areaal in Europa komende jaren moet groeien naar 25% in 2030. Het Rijk heeft aan deze gezamenlijke ambitie een eigen invulling gegeven met het het Actieplan groei biologische productie en consumptie, waarin de ambitie staat dat het biologisch landbouw-areaal in Nederland moet groeien naar 15% in 2030. Eind 2022 was er in Nederland voor 1,8 miljoen hectare aan landbouwoppervlak. 4,4% van deze oppervlakte werd gebruikt voor biologische landbouw (1.951 bedrijven). In het actieplan beschrijft de overheid acties om het doel van 15% te behalen [Rijksoverheid, 2022c].

Vanuit het Rijk en de provincies lopen er verschillende beëindigingsregelingen voor veehouderijen.[24] Bedrijven kunnen zich hier vrijwillig voor aanmelden. Als aan de vereisten voor de betreffende regeling voldaan wordt en het bedrijf met de overheid tot overeenstemming voor bedrijfsbeëindiging komt, dan ontvangt het bedrijf een financiële vergoeding. Op dit moment is niet bekend in hoeverre er in Meierijstad veehouderijen tot uiteindelijke overeenstemming met het Rijk en de provincie komen voor bedrijfsbeëindiging conform de huidige regelingen als Lbv en Lbv-plus.

Provinciaal beleid

De provincie Noord-Brabant heeft een Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 [Provincie Noord-Brabant, 2021b]. Dit beleidskader biedt een basis voor een consistente aanpak van de uitdagingen voor de landbouw en voedselketens en het landelijk gebied op het gebied van water, bodem, natuur, biodiversiteit, stikstof, fijnstof, broeikasgassen en gezondheid. De doelstellingen val het beleidskader zijn:

- *Meest duurzame landbouw- en voedselproductie*
  In Brabant vindt de meest duurzame landbouw- en voedselproductie plaats in Europa, mede doordat er sprake is van gesloten mineralenkringlopen (in plantaardige en dierlijke ketens), en zoveel mogelijk emissie-loze landbouw naar water, bodem en lucht en de klimaatdoelstellingen worden gerealiseerd. De voedselketens produceren gezond voedsel en landbouwbedrijven dragen bij aan een gezonde leefomgeving.
- *Economisch toonaangevend*
  Economisch toonaangevend in Europa doordat uitgaven in R&D-vestigingen in Brabant in uiteenlopende ketens continue gegroeid zijn (met ook enkele nieuwvestigingen), er in een vijfjaarsperiode ongeveer 100 innovatieve startups in de landbouw en voedselketens zijn ontstaan en alle ketens volledig digitaal zijn.
- *Natuur- en landschapsinclusieve landbouw*
  De natuur- en landschapsinclusieve landbouw is fors tot ontwikkeling gekomen door 500 natuurinclusieve boeren en 15% van het landbouwareaal wordt benut door biologische boeren (nu 2%). We willen daarmee werken aan vormen van regeneratieve landbouw.
- *Gemeenschapsinclusief*
  Gemeenschapsinclusief doordat producten uit korte ketens, ecologische diensten, energie, zorg en recreatie bijdragen aan een gezonde leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit.

[24] *Zie https://www.onslevendlandschap.nl/aanpak-piekbelasting/vrijwillig-beeindigen-bedrijf [geraadpleegd*

In het beleidskader wordt veel aandacht besteed aan het verdienvermogen van de agrarische sector. Onder de doelstelling Economische toonaangevend zijn twee van de doelen Duurzaam verdienvermogen voor diversiteit aan bedrijven en Verdienvermogen primaire sector. Onder de doelstelling Natuur- en landschapsinclusieve landbouw wordt gewerkt aan het structureel verdienvermogen van natuurinclusieve landbouw en ecosysteemdiensten.

Gemeentelijk beleid
De gemeente Meierijstad heeft geen beleid voor de agrarische sector.

13.3 Werklocaties en bedrijventerreinen

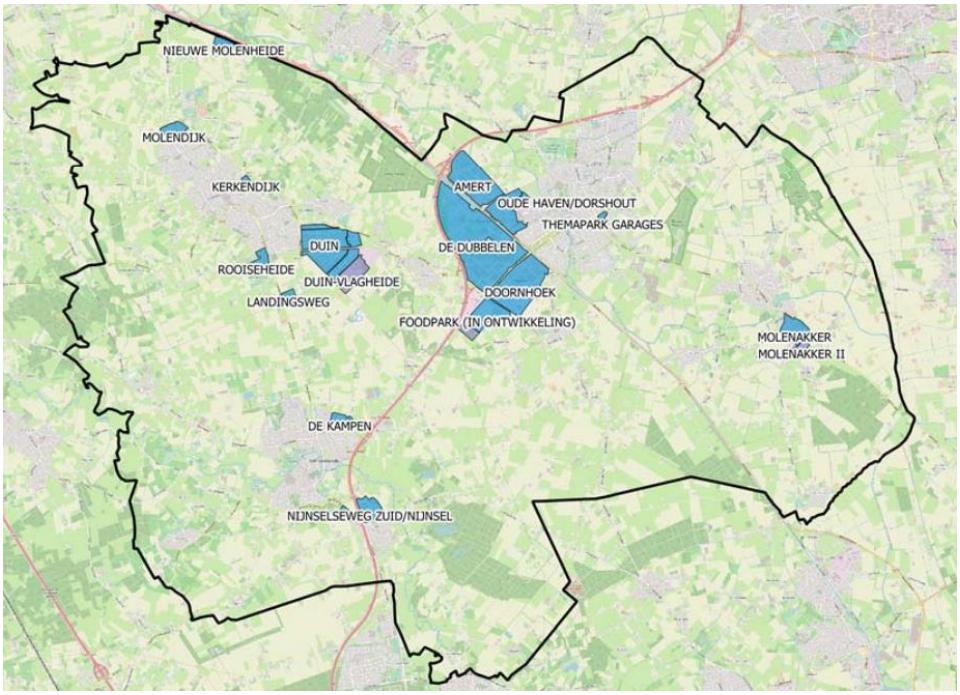
13.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Werklocaties en bedrijventerreinen	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Omvang en type werklocaties kantoren en bedrijventerreinen • Frictie tussen vraag en aanbod van werklocaties
Beschikbare referentiewaarden	Vraag en aanbod op basis van onderzoek Stec Groep
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Het aanbod kan voorzien in de marktvraag
Oranje	Het aanbod kan niet volledig voorzien in de marktvraag
Rood	Het aanbod kan helemaal niet voorzien in de marktvraag

13.3.2 Huidige situatie

De beschikbaarheid van bedrijventerreinen is de belangrijkste randvoorwaarde voor vestiging en uitbreiding van ondernemingen. Bedrijventerreinen bieden de ruimtelijke basis voor ontwikkeling en innovatie en spelen een belangrijke rol in het faciliteren van (groeiende) zelfstandigen en start-ups. Onderstaande stuk over werklocaties is gebaseerd op de bedrijventerreinenvisie Meierijstad uitgevoerd door Stec Groep [2019].

Gemeente Meierijstad heeft het grootste bedrijventerreinareaal van regio Noordoost-Brabant (bijna 550 hectare uitgeefbaar terrein – peildatum januari 2018) en speelt dus een belangrijke rol op regionaal niveau. De gemeente beschikt met De Dubbelen bovendien over het grootste bedrijventerrein van de regio (in omvang werkgelegenheid en netto uitgegeven areaal). De bedrijventerreinen bieden plaats aan ruim 22.000 arbeidsplaatsen bij meer dan 950 bedrijven in diverse sectoren. Daarmee huisvesten ze een groot deel van het lokale midden- en kleinbedrijf, maar ook grote, internationale en toonaangevende spelers. Denk daarbij aan Jumbo, Mars, Friesland Campina, Vanderlande en Sligro.

Figuur 13.3: Bedrijventerreinen in de gemeente Meierijstad

Omvang en type werklocaties

In onderstaande tabel is per bedrijventerrein aangegeven welk type bedrijvigheid aanwezig is en wat de omvang van het totale terrein is. De grootste sectoren in Meierijstad zijn industrie en handel.

Tabel 13.5: Type en omvang bedrijventerreinen in de gemeente Meierijstad [bron: gemeente]

Bedrijventerrein	Type	Omvang
De Amert	Logistiek, industrie, watergebonden	78,6 ha
De Dubbelen	Logistiek, industrie, watergebonden	244 ha
De Kampen	Regulier gemengd	8,6 ha
Doornhoek	Logistiek	95,8 ha
Duin	Regulier gemengd	44,2 ha Duin 1 29,2 ha Duin 2 6,5 ha Duin 3 Noord 18 ha Duin 3 Zuid 8,9 ha Duin 3 Oost
Foodpark	Logistiek, industrie	38,5 ha
Molenakker	Regulier gemengd	27,4 ha
Molendijk	Regulier gemengd	15,1 ha
Nieuwe Molenheide	Regulier gemengd	8,5 ha
Sint-Oedenrode - Nijnsel	Regulier gemengd	5,4 ha Nijnselseweg Zuid 22,2 ha Nijnsel
Oude Haven/Dorshout	Industrie, watergebonden	44,5 ha Oude Haven 5,3 ha Dorshout
Rooiseheide	Regulier gemengd	15,9 ha
Landingsweg	Solitaire perifere detailhandel (locatie De Wit)	5 ha

Aantal vestigingen

Het totaal aantal vestigingen van bedrijven steeg in Meierijstad in de periode 2009 tot en met 2017 met ruim 600, een toename van zo'n 10%. Op bedrijventerreinen zijn het aantal vestigingen met ongeveer 30 toegenomen, een groei van zo'n 3%. De groei vindt dus voornamelijk plaats buiten de bedrijventerreinen. Een deel van deze bedrijvigheid zal op termijn een stap kunnen zetten naar een bedrijventerrein. Sterke groeiers (vestigingen totaal) zijn: sector advisering, onderzoek, specialistische dienstverlening (+205 vestigingen, groei 28,3%), bouw (+120 vestigingen, groei 11,6%), gezondheids- en welzijnszorg (+115 vestigingen, groei 38,4%), informatie en communicatie (+75 vestigingen, groei 48,3%). Er is een forse afname in de groot- en detailhandel (-110 vestigingen, afname -8%).

Vraag versus aanbod.

De leegstand op bedrijventerreinen is laag (op/onder frictieniveau). Op lokaal niveau is of ontstaat (op korte termijn) een tekort. Met name voor doorgroei en uitbreiding van bestaande bedrijven is weinig plek.

Uitstraling bedrijventerreinen

Uit het onderzoek[25] blijkt dat de bedrijventerreinen over het geheel genomen bovengemiddeld scoren, vergeleken met andere bedrijventerreinen in de regio. De bedrijventerreinen in Meierijstad scoren sterk op ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid. Dit is onder meer te verklaren door de ligging en externe bereikbaarheid van de terreinen (afgezien van files tijdens de spits). De meeste terreinen zijn gelegen aan of op korte afstand van de snelweg (A50) en/of een N-weg. Daarnaast hebben de terreinen over het

[25] *'Functioneren en behoefte bedrijventerreinen Meierijstad', deelrapport 'marktgerichte en objectieve beoordeling bedrijventerreinen'*

algemeen een verzorgde uitstraling. Dit betekent dat de kwaliteit van de openbare ruimte (groen, infrastructuur, verlichting, et cetera) en private kavels voldoende is voor het type terrein.

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat het aanbod niet volledig kan voorzien in de marktvraag. Op lokaal niveau is of ontstaat (op korte termijn) een tekort. Met name voor doorgroei en uitbreiding van bestaande bedrijven is weinig plek.

13.3.3 Autonome ontwikkeling

Provinciale prognose
In 2018 heeft de provincie Noord-Brabant een prognose gemaakt over de uitbreidingsvraag van bedrijventerreinen tot en met 2030. Op basis van deze prognose blijkt dat in de periode tot en met 2030 er voor de gemeente Meierijstad een uitbreidingsvraag geraamd wordt van circa 25 tot 60 hectare. De kwantitatieve vraag per jaar bedraagt naar verwachting tussen circa 2 hectare (laag scenario) en 4,6 hectare (hoog scenario) [Stec Groep, 2022].

De nieuwste prognose tot 2040 ligt aanzienlijk hoger dan de prognose uit 2018. De belangrijkste redenen hiervoor zijn een veel gunstigere werkgelegenheidsprognose (EIB) en de versterkte ruimtelijke impact van transities als de energietransitie, circulaire economie en digitalisering. Tot en met 2040 is er voor de gemeente Meierijstad een uitbreidingsvraag geraamd van circa 63 (EIB laag) tot 77 (EIB hoog) hectare.

Tabel 13.6: Prognose uitbreidingsvraag van bedrijventerreinen in Meierijstad [bron: gemeente]

	Prognose 2018-2030		**Prognose 2024-2040**	
	Totaal	*Jaarlijks*	*Totaal*	*Jaarlijks*
Laag scenario (EIB)	25 ha	2 ha	63	3,9 ha
Hoog scenario (EIB)	60 ha	4,6 ha	77	4,8 ha

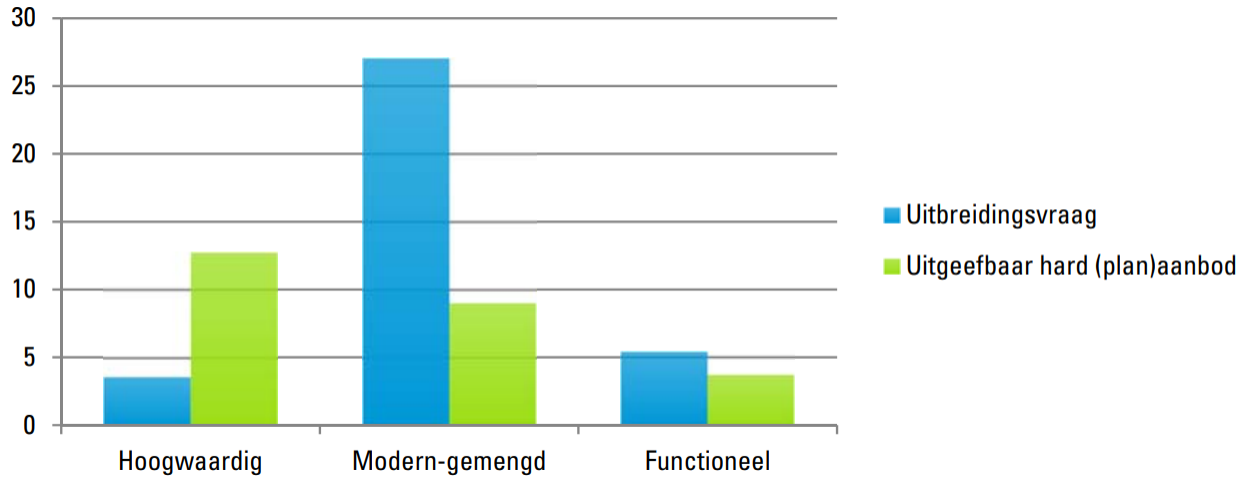
Planaanbod in de gemeente Meierijstad
Het harde planaanbod (2024) betreft 29,5 hectare. Dit is inclusief 22 hectare op foodpark die nog niet zijn uitgegeven. Aan de zuidkant van Veghel, gelegen aan de A50, ontwikkelt de gemeente Meierijstad een nieuw, 70 hectare groot uitgeefbaar bedrijventerrein; foodpark. Hier vinden bedrijven een vruchtbaar klimaat voor vernieuwing en samenwerking in de agrifood sector en logistiek. De eerste drie fasen (met een totale oppervlakte aan uitgeefbaar bedrijventerrein van ca. 51 ha) zijn inmiddels in ontwikkeling genomen en nagenoeg volledig verkocht. De vierde en laatste fase is momenteel in ontwikkeling.

Bij confrontatie van dit aanbod met de nieuwste prognose blijft er een resterende behoefte van 33 (EIB laag) en 47 (EIB hoog) hectare over. Indien foodpark niet uitgegeven kan worden komt hier een behoefte van 22 hectare bij. Op basis van bottom-up informatie (leadlijsten, lokale onderzoeken, Checklist Couleur Locale Factoren) wordt door STEC geconstateerd dat er sprake kan zijn van onderschatting van deze aantallen [bron: gemeente].

Vraag versus aanbod
Bij confrontatie van het harde aanbod met de provinciale vraagraming (volgens het middenscenario 2018: circa 36 hectare) dan blijkt dat vraag en aanbod in het segment modern-gemengd[26] niet met elkaar in evenwicht zijn. Aangezien de nieuwste prognose uit 2022 aanzienlijk hoger ligt dan de prognose uit 2018, is het aannemelijk dat deze disbalans groter is, dan weergegeven in de figuur.

[26] *Brede mix van bedrijfssectoren en activiteiten. Daarmee het gros van de bedrijfsruimtemarkt. De uitstraling van het terrein is gemiddeld tot goed, het vastgoed heeft duidelijk een functioneel karakter.*

Het uitgeefbaar areaal modern-gemengd bedrijventerrein bevindt zich (voornamelijk) in Veghel en heeft een minimale kavelgrootte van 1 hectare. Dit aanbod kan niet volledig voorzien in de marktvraag (bedrijven zoeken zowel kleine als grotere kavels). Er is géén of nauwelijks modern-gemengd aanbod beschikbaar voor de kerngebonden vraag uit Nijnsel, Sint-Oedenrode, Erp en Schijndel. Gezien de ruimtebehoefte, de leegstand die op/onder frictieniveau zit, het ruimtegebruik (passend bij het type gebruik) en de kwaliteit van de bestaande terreinen, is het logisch dat tenminste een deel van de ruimtebehoefte van bedrijven opgevangen wordt op nieuw uitgeefbaar areaal bedrijventerrein [Stec Groep, 2022].

Figuur 13.4: Confrontatie kwalitatieve vraag en (plan)aanbod bedrijventerreinen (2019 tot en met 2030) [Stec Groep, 2022]

De bedrijventerreinenmarkt is vooral een lokale markt. De ruimtevraag is voornamelijk afkomstig van nu al in Meierijstad gevestigde bedrijven, dit zijn lokale ondernemers (MKB), maar ook (inter)nationale spelers veelal actief in de handel en industrie. Er is ruimtevraag naar zowel lokaal aanbod (bij een kern als Sint-Oedenrode/Nijnsel) als aanbod voor grotere (inter)nationaal opererende bedrijven die op regionale schaal zoeken naar een vestigingslocatie (denk aan een gefaseerde doorontwikkeling Foodpark fase 2). Het food- en industrieprofiel van Meierijstad is sterk. Door in Veghel alleen ‘grotere’ kavels (> 0,5 ha) toe te voegen en in de lokale kernen bij een aangetoonde behoefte enkel kleine kavels te ontwikkelen kunnen bedrijven die de lokale schaal ontgroeien gestimuleerd worden om de stap te maken naar Veghel. Dit zorgt ervoor dat een deel van de ruimtevraag van kleinere bedrijven binnen de bestaande voorraad een plek kan vinden (herinvulling vastgoed). Hierdoor ontstaat schuifruimte, verwachten we. Eventueel na herstructurering. Dit is belangrijk voor de doorstroming op de bedrijventerreinenmarkt [Stec Groep, 2022].

Gemeentelijk beleid
Er bestaat een regionale afspraak dat gemeenten Meierijstad niet inzet op solitaire kantoorlocaties. Volgens autonoom beleid komen er dus geen kantoren bij.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een verslechterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Bij confrontatie van het harde aanbod met de provinciale vraagraming blijkt dat vraag en aanbod in het segment modern-gemengd niet met elkaar in evenwicht zijn. Het harde planaanbod is niet groot genoeg om te voorzien in de behoefte tot 2030 en 2040.

13.3.4 Doorkijk 2040

Hoe vraag en aanbod op bedrijventerreinen in Meierijstad zich na 2030 ontwikkelt is afhankelijk van de dan beschikbare harde en zachte plancapaciteit als onderdeel van het dan vigerende beleid van de gemeente.

13.4 Onderwijs en innovatie

13.4.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

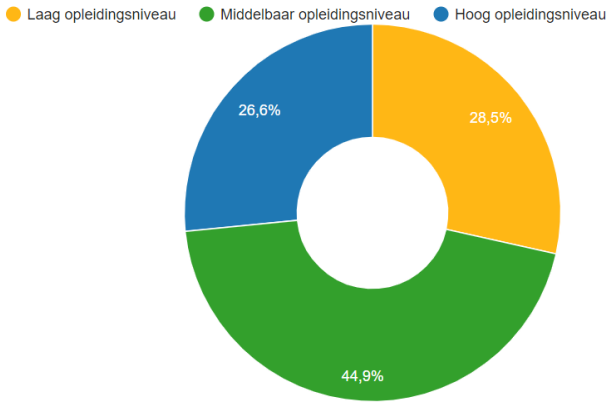
Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

13.4.2 Huidige situatie

Goed onderwijs is van belang voor de ontwikkeling van een mens. Van jongs af aan leren kinderen niet alleen vaardigheden als taal en rekenen, maar ook hoe onderdeel te zijn van de maatschappij. Onderwijs zorgt er ook voor dat een persoon mee kan doen op de arbeidsmarkt.

Opleidingsniveau inwoners

In Figuur 13.5 is het opleidingsniveau van inwoners in de gemeente Meierijstad weergegeven. Het grootste deel van de inwoners in middelbaar opgeleid[27] (44,9%). 28,5% is laag opgeleid[28] en 26,6% is hoog opgeleid[29]. Een kwart van de inwoners is dus afgestudeerd op HBO- of WO-niveau.

Figuur 13.5: Opleidingsniveau van inwoners in de gemeente Meierijstad

Aantal onderwijsinstellingen

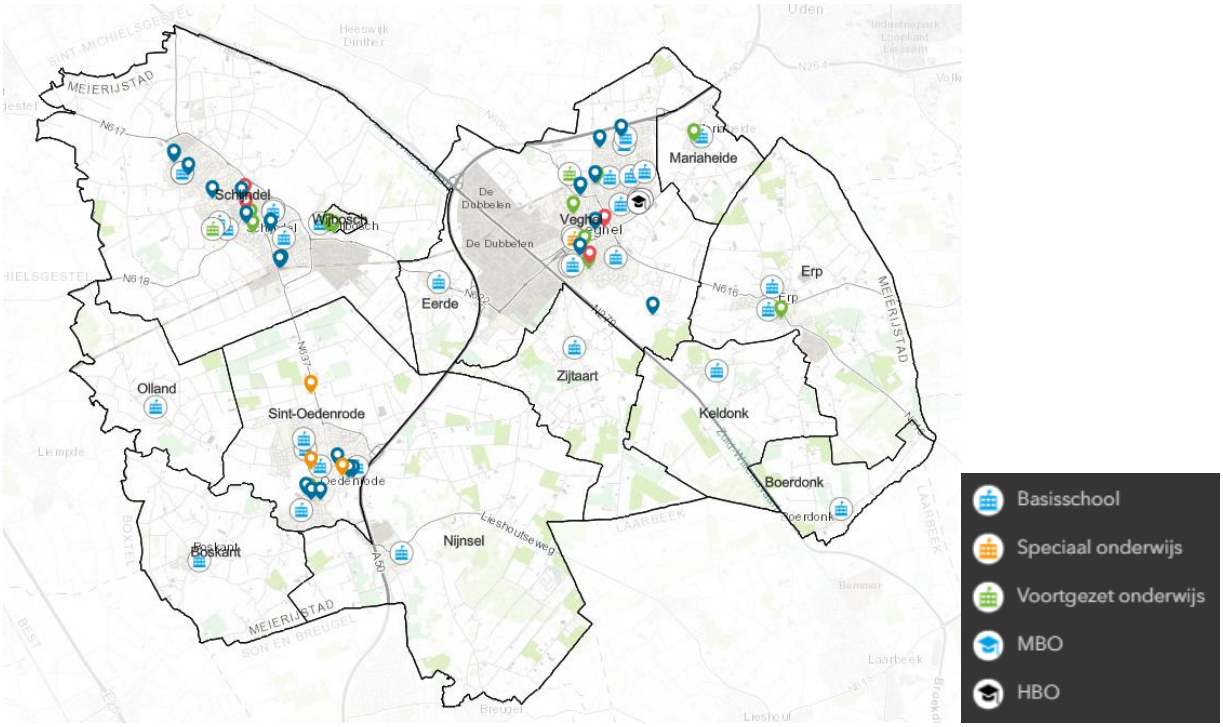
In de gemeente Meierijstad is de afstand tot kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en basisonderwijs ongeveer gelijk aan het provinciale en landelijke gemiddelde (zie Tabel 13.7). De afstand tot voortgezet onderwijs, zowel vmbo als vwo, ligt hoger dan het provinciale en landelijke gemiddelde.

Tabel 13.7: Afstand tot onderwijs in gemeente Meierijstad (in km, 2021) [CBS, 2021]

	Gemeente Meijerijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Kinderdagverblijf	0,7 km	0,7 km	0,7 km
Buitenschoolse opvang	0,8 km	0,7 km	0,8 km
Basisonderwijs	0,8 km	0,7 km	0,8 km
Voortgezet onderwijs	3,5 km	2,6 km	2,5 km
Vmbo	3,7 km	2,8 km	2,6 km
Havo/vwo	3,9 km	3,5 km	3,4 km

In elke kern is basisonderwijs aanwezig (zie Figuur 13.6). In de kernen Veghel en Schijndel is ook voortgezet onderwijs aanwezig. In de kern Veghel is een MBO en een HBO aanwezig. Ook speciaal onderwijs is alleen in de kern Veghel aanwezig.

[27] *Bovenbouw van HAVO of VWO, de basisberoepsopleiding (MBO2), de vakopleiding (MBO3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (MBO4)*
[28] *Basisonderwijs, het VMBO, de eerste 3 leerjaren van HAVO of VWO en de entreeopleiding, de voormalige assistentenopleiding (MBO1) of het praktijkonderwijs*
[29] *HBO of WO*

Figuur 13.6: Locaties onderwijs in de gemeente Meierijstad [Gemeente Meierijstad, 2024d]

Samenwerkingsvormen markt en onderwijs

De gemeente Meierijstad ligt tegen de Brainportregio/Metropoolregio Eindhoven (MRE) aan. In de Brainportregio (Eindhoven en 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant) werken bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen samen met de overheid aan een gunstiger ondernemersklimaat. Deze regio onderscheidt zich door een concentratie van toptechnologische bedrijven, kennisindustrie en hoogwaardige maakindustrie. De gemeente Meierijstad grenst aan vijf gemeenten van MRE en maakt deel uit van het *daily-urban-system* van de regio, wat onder meer blijkt uit de intensieve pendelbewegingen tussen beide gebieden.

13.4.3 Autonome ontwikkeling

Samenwerking tussen markt, overheid en onderwijsinstellingen

De gemeente Meierijstad hecht veel waarde een stevige samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (3O-samenwerking). Momenteel is de gemeente bezig met de realisatie van een hybride leer-werkfabriek The Chocolate Factory (TCF) in samenwerking met het onderwijs en bedrijfsleven. Het eerste deel, de hybride werkplaats, is al gerealiseerd. TCF gaat met ingang van 2025 geheel open. TCF wordt gezien om als een manier om jongeren vroeg kennis te laten maken met wat de gemeente te bieden heeft op het gebied van ondernemerschap. TCF staat centraal als vorm om leerlingen al ‘ontdekkingsgewijs’ te laten leren. Vanuit gemeentelijk perspectief neemt TCF een zeer belangrijke plaats in voor de 3O-samenwerking. Het belangrijk instrument tegen arbeidsschaarste is het wekken van belangstelling voor onder andere techniek, de foodindustrie, logistiek en dienstverlening. TCF is een plek voor invulling van een leven lang ontwikkelen, studenten laten werken aan maatschappelijke opgaves, en innovatief datagedreven onderhoud. Het is ook een plek om jong talent te behouden voor Meierijstad, een plek om jongeren met geen/lage opleiding werkervaring op te laten doen en een plek voor multi-disciplinair samenwerken tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Met ingang van 2019 werken de drie O’s samen in een projectstructuur, om de aandachtsgebieden onderwijs-economie-arbeidsmarkt aan elkaar te koppelen. Vanuit het onderwijs is daar het PO, VO, MBO

en HBO (Fontys) aangesloten. Vanuit de ondernemers neemt Platform Ondernemend Meierijstad (POM) (met 900 aangesloten bedrijven) deel. In het kader van de samenwerkingsafspraken tussen de gemeente Meierijstad en POM is op het gebied van talentontwikkeling en binden van talent een 3O-werkgroep opgericht die aan de slag gaat met visieontwikkeling en een gezamenlijk actieplan met concrete activiteiten. Het onderwijs, van PO tot en met MBO, is hierbij betrokken. De crux van de samenwerking is om het onderwijs nadrukkelijker op de werkvloer te krijgen en leerlingen al vroeg met de praktijk in aanraking te laten komen. Ook werkt de gemeente met het onderwijs samen om heel gericht leerlingen met vraagstukken van ondernemers aan te gaan en die samen op te lossen. Ook werkt de gemeente om startende ondernemers met duurzame concepten aan een podium te helpen.

De gemeente faciliteert de uitvoering van projecten die door (deelnemers van) de stuurgroep in gang worden gezet. Ze monitort de uitvoering van het project Sterk techniekonderwijs in Meierijstad en faciliteert ook Meierijstad on stage (VMBO) en Talentenfestival (MBO). De gemeente verbindt waar mogelijk bestaande initiatieven met het HBO en breidt daarmee de relatie van de gemeente met het HBO uit. Ook zet de gemeente in op een relatie met AVANS (HBO).

Met ingang van 2023 faciliteert de gemeente een studentennetwerk in Meierijstad. Het netwerk is initiatiefnemer van Bedrijfsloket Meierijstad en Rechtswinkel Meierijstad. Binnen deze initiatieven gaan de studenten als vrijwilliger aan de slag met vraagstukken van ondernemers en inwoners. De studenten maken laagdrempelig kennis met de bedrijven in Meierijstad wat later een kans op stageplaats of baan vergroot. Aan de andere kant kan het bedrijfsleven van Meierijstad slim inspelen op de aanwezigheid van studenten en daarmee op toekomstige werknemers.

Samenwerking met Brainport/MRE-regio

Bestuurlijk is vanuit Meierijstad de wens geuit om nadere samenwerking met MRE aan te gaan. De gemeente Meierijstad en MRE hebben zich op 3 juli 2024 positief uitgesproken over het aangaan van (bovenregionale) samenwerking. MRE en de gemeente Meierijstad zien in elkaar een sterke strategisch partner voor de nabije toekomst. Momenteel wordt deze samenwerking verder verkend en wordt er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De gemeente Meierijstad en MRE zien mogelijkheden (onder anderen) op het gebied van onderwijs.

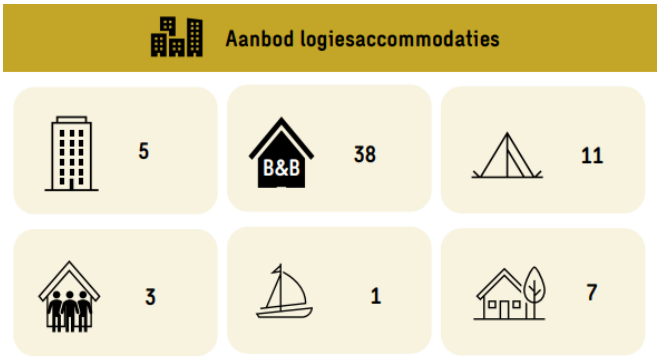
MRE en de gemeente gaan de mogelijkheid verkennen om een nieuwe toplocatie in of aan Meierijstad te realiseren voor zowel lokale bedrijven die uit hun jasje groeien als nieuwe bedrijven met een relatie tot het hightechmaakecosysteem van Brainport. Bij deze verkenning worden mogelijkheden voor onderwijsverbindingen (hybride leer-werkomgevingen op MBO-/HBO-/WO-niveau) expliciet meegenomen. Daarnaast onderzoeken MRE en de gemeente of de woningmarkt aansluit op de woningvoorraad, zodat verdringing tussen de verschillende doelgroepen en de verschillende (werk)gebieden wordt voorkomen en met name jongeren/studenten, kenniswerkers en de benodigde beroepsbevolking bij de bewust gekozen economische ontwikkelingen zich beter willen en kunnen vestigen in de gemeente Meierijstad.

13.5 Vrijetijdseconomie

Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen.

13.5.1 Huidige situatie

Overnachtingen
In 2019 zijn er in de gemeente Meierijstad 70.000 overnachtingen geweest in logies-accommodaties. In Figuur 13.7 is weergegeven hoeveel accommodaties er in de gemeente zijn. In Meierijstad zijn relatief veel B&B's.

Figuur 13.7: Aanbod van logiesaccommodaties in de gemeente Meierijstad [SWESO, 2023]

Vrijetijdsactiviteiten
In Meierijstad zijn veel verschillende soorten activiteiten. In Figuur 13.8 zijn de meest bezochten vrijetijdsvoorzieningen en evenementen weergegeven. De Noordkade is verreweg de meest bezochte voorziening met 1.2-1.5 miljoen bezoekers per jaar. De Noordkade is een industrieel complex in de Oude Haven van Veghel dat een herbestemming heeft gekregen als kunst en cultuurcluster. Het meest bezochte evenement in Meierijstad is Paaspop met 135.000 bezoekers per jaar. Daarnaast zijn de kwalitatieve parels opgesomd, zoals natuur- en landschapspark Vlagheide en natuurgebied 't Hurkske.

Figuur 13.8: Aansprekende voorzieningen en evenementen in de gemeente Meierijstad [SWESO, 2023]

Leefstijlen onderscheiden hoe verschillende typen mensen aankijken tegen vakantie en vrije tijd. Er zijn zeven leefstijlen te onderscheiden. Deze groepen zijn verschillend qua gedrag, waarden en behoeften met betrekking tot vakantie en vrije tijd. Hoewel iemand nooit helemaal tot één leefstijl behoort, is er meestal wel een dominante groep waar de waarden van een persoon het meest bij passen.

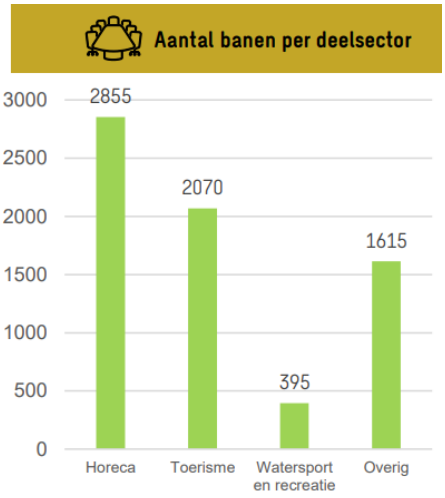
In Meierijstad zijn de meest voorkomende leefstijl voor vrijetijdsactiviteiten van inwoners de stijlzoeker en de rustzoeker. De stijlzoeker zijn mensen met een actieve en strevende levensstijl, wat ook duidelijk naar voren komt in hun vrije tijd en vakantie. Verwend worden en genieten van exclusiviteit past voor hen bij vakantie. Luxe en comfort is dan ook zeer belangrijk. En daarbij is het sociale aspect ook erg belangrijk. Dus liever zoveel mogelijk 'dezelfde soort mensen', op dezelfde golflengte om zich heen. De rustzoeker houdt recreatie graag letterlijk en figuurlijk dichtbij huis. Het hoeft allemaal niet zo gek voor de Rustzoekers.

Tabel 13.8: Dominante leefstijl voor vrijetijdsactiviteiten van inwoners [SWESO, 2023]

Leefstijl	Gemeente Meierijstad	Noordoost Brabant	Nederland
Avontuurzoeker	4,6%	7,4%	11,2%
Plezierzoeker	14,9%	15,8%	18,1%
Harmoniezoeker	13,8%	12,7%	12,0%
Verbindingzoeker	15,1%	14,4%	12,5%
Rustzoeker	17,5%	17,2%	17,2%
Inzichtzoeker	15,7%	14,5%	13,3%
Stijlzoeker	18,3%	17,8%	15,7%

Aantal banen per sector

In Figuur 13.9Figuur 13.9: Aantal banen binnen deelsectoren in de vrijetijdseconomie [SWECO, 2023] is weergegeven hoeveel banen er per deelsector in de vrijetijdseconomie zijn. De meeste banen zijn er in de horeca.

Figuur 13.9: Aantal banen binnen deelsectoren in de vrijetijdseconomie [SWECO, 2023]

13.5.2 Autonome ontwikkeling

Het aantal Duitse verblijfsgasten in Nederland zal in 2030 zo goed als verdubbelen van 5,2 miljoen in 2017 naar 10,3 miljoen in 2030, een toename van 97,4%. Ook de prognose voor de Belgische vakantiegangers is gunstig: een verwachte toename van 2,2 miljoen in 2017 naar 3,3 miljoen in 2030, ofwel plus 49,5%.

Voor Noordoost-Brabant wordt groei van Duitsers en Belgen in de praktijk door ondernemers waargenomen en toename zal eveneens fors zijn.

Door de Regio Noordoost-Brabant is een verkenning gedaan naar toeristisch-recreatieve samenwerking [SWECO, 2024]. In deze verkenning is de volgende doelstelling geformuleerd: ‘op een duurzame economische manier groeien in het aantal toeristisch-recreatieve banen, bestedingen nieuwe vrijetijdsvoorzieningen, die passen bij het DNA van de streek.’ Op basis van deze doelstelling zijn een aantal strategische keuzes gemaakt:

1. Het unieke plaatsgevoel van de streek benutten
2. Inzet op Brabantse waarden bourgondisch en gemoedelijk
3. Het hele gebied profiteert, zowel de kernen als het buitengebied
4. Actief naar elkaar doorverwijzen over gemeentegrenzen heen
5. De bezoeker is een homo ludens
6. Verblijftoerisme als hefboom voor dagtoeristische ontwikkeling
7. Verjongen en vernieuwen van het aanbod is nodig
8. Voor internationaal bezoek zijn België en Duitsland prioriteit

14 Mobiliteit

In onderstaande tabel is een samenvatting van de beoordelingen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen van de aspecten binnen het thema ‘mobiliteit’.

Beoordelingsaspect	Kwaliteitsniveau	
	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling
Autobereikbaarheid en doorstroming		=
Fiets- en wandelnetwerk		↗
Openbaar vervoer		↗
Duurzame mobiliteit		=

14.1 Autobereikbaarheid en doorstroming

14.1.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Bereikbaarheid en doorstroming	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Afstand van woningen tot hoofdwegen (gemiddelde) • Mate van doorstromingsknelpunten
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van afstand van woningen tot hoofdwegennet ten opzichte van het provinciale gemiddelde en expert judgement op basis van de doorstroming.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De afstand van woningen tot hoofdwegen is kleiner dan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant en er zijn geen knelpunten met betrekking tot de doorstroming.
Oranje	De afstand van woningen tot hoofdwegen ligt ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant en er zijn beperkt knelpunten met betrekking tot de doorstroming.
Rood	De afstand van woningen tot hoofdwegen is groter dan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant en er zijn meerdere knelpunten met betrekking tot de doorstroming.

14.1.2 Huidige situatie

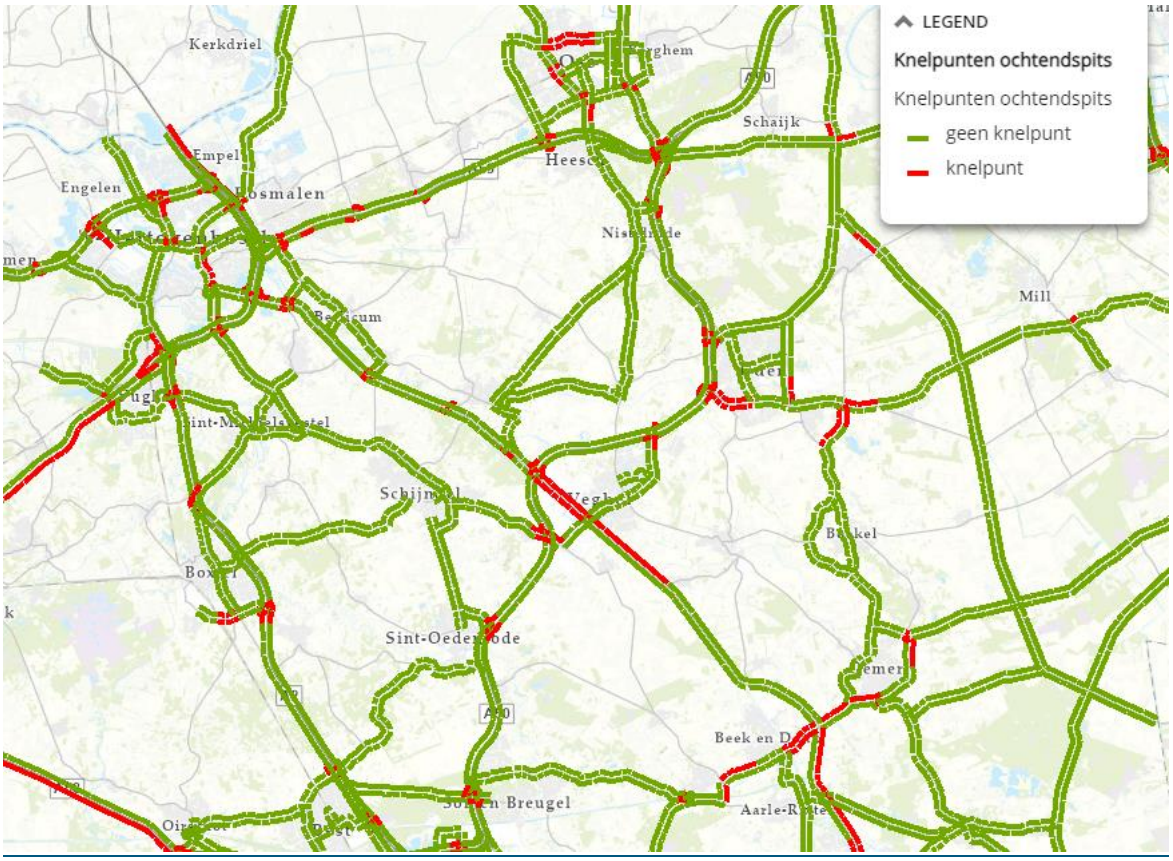
Afstand tot hoofdweg

De autobereikbaarheid is gedefinieerd als de afstand in kilometers tot een oprit van een provinciale of rijksweg (hoofdverkeersweg). In de gemeente Meierijstad is deze gemiddelde afstand 1,8 kilometer. Deze afstand is kleiner dan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant met 2,1 kilometer. Het rapportcijfer dat de gemeente Meierijstad krijgt voor de nabijheid van hoofdverkeerswegen is een 6. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde cijfer van de provincie Noord-Brabant. Het rapportcijfer is bepaald aan de hand van de landelijke gemiddelde afstand tot hoofdverkeerswegen (van 1,8 km). Deze afstand is als voldoende beoordeeld en scoort een 6 [CROW, 2023].

Tabel 14.1: Afstand tot hoofdverkeersweg [CROW, 2023]

	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant
Afstand tot oprit hoofdverkeersweg	**1,8**	2,1
Rapportcijfer nabijheid hoofdverkeerswegen	6	6,1

Mate van doorstroming van wegverkeer
Figuur 14.1 [Staat van de Mobiliteit Brabant, 2021] laat zien dat er in de gemeente Meierijstad vooral op de N279 af en toe knelpunten ontstaan in de ochtendspits. Datzelfde geldt voor de avondspits Ook bij Sint-Oedenrode is een knelpunt te zien.

Figuur 14.1: Knelpuntenkaart ochtendspits in Meierijstad [Staat van de Mobiliteit Brabant, 2021]

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, omdat de afstand tot het hoofdwegennet gemiddeld kleiner is dan in de provincie Noord-Brabant en Nederland, maar de doorstroming op de N279 bij Veghel vormt een knelpunt.

14.1.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
Er komen nog steeds elk jaar meer auto’s bij die vragen om een parkeerplaats. Steeds meer huishoudens hebben twee of meer auto’s. Ook het aantal bedrijfsauto’s dat in woonwijken geparkeerd wordt, neemt toe. De verkeersdruk en de parkeerdruk neemt naar verwachting in bepaalde gebieden toe. Daarnaast ontwikkeld de elektrische fiets zich tot een aantrekkelijk alternatief voor middellange afstanden. Een extra stimulans om vaker de fiets of e-bike te gebruiken is een toename van snelfietspaden. In het mobiliteitssysteem blijft de auto vooralsnog de meest gebruikte modaliteit.

Provinciaal beleid
De provincie heeft het beleidskader mobiliteit koers 2030 [Provincie Noord-Brabant, 2020] opgesteld. Hierin werkt de provincie aan de volgende ambities:

- Samenhangend mobiliteitssysteem
- Veilige mobiliteit
- Schone, stille en gezonde mobiliteit
- Mobiliteit voor iedereen
- Robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem

Zo wil de provincie onder ander inzetten op het realiseren van mobiliteitshubs, een inclusief mobiliteitssysteem en duurzame mobiliteit.

Gemeentelijk beleid
De voertuigverliesuren en -kilometers voor het gemotoriseerd verkeer nemen tussen 2015 en 2035 in de gemeente Meierijstad toe. De ontsluitingsstructuur zorgt richting de toekomst in onvoldoende mate voor een goede bereikbaarheid van het gebied. Er zijn aanvullende maatregelen nodig om de woongebieden en de bedrijventerreinen ook in de toekomst bereikbaar, veilig, leefbaar en gezond te houden. De gemeente Meierijstad zet in de mobiliteitsvisie [gemeente Meierijstad, 2021] in op drie hoofdambities, namelijk:
1. Bereikbaar Meierijstad “werken aan een economisch vitale stad”
2. Leefbaar Meierijstad “zorg dragen voor een prettige en veilige leefomgeving”
3. Duurzaam en gezond Meierijstad “transitie naar een duurzame, gezonde en slimme mobiliteit”

Er wordt ingezet op meerdere maatregelen om de hoofdambities te bereiken, zoals capaciteitsuitbreiding van de A50 om doorstroming te verbeteren, goede inrichting van de hoofdwegenstructuur voor een toekomstvaste bereikbaarheid, een Bus Rapid Transit systeem (een snelle bus service als alternatief voor de auto) en het optimaal benutten van mogelijkheden van de fiets. In de visie worden ook maatregelen benoemd voor een goede doorstroming van de N279.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, met een gelijkblijvende trend ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat de gemeente een aantal concrete maatregelen gaat nemen om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren, maar niet duidelijk is in hoeverre het beleid voldoende anticipeert op de verwachte toename aan verkeersbewegingen in de komende jaren.

14.1.4 Doorkijk 2040

Het is aannemelijk dat de verduurzamingstrend na 2030 doorzet en meer mensen gebruik maken van de (elektrische) fiets en het openbaar vervoer. In hoeverre het beleid na 2030 anticipeert op het ontmoedigen van autogebruik en het verbeteren van de infrastructuur ten behoeve van de bereikbaarheid, doorstroming, fietsen en openbaar vervoer is onduidelijk.

14.2 Fiets- en wandelnetwerk

14.2.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Fiets- en wandelnetwerk	
Status gebruikte informatie	Kwalitatief • Score fietsnetwerk • Ontbrekende schakels in netwerk (wandel en fiets)
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van score fietsnetwerk (Fietsersbond)ten opzichte van landelijk gemiddelde en expert judgement op basis van ontbrekende schakels in wandel – en fietsnetwerk.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De score van het fietsnetwerk ligt voor vrijwel alle indicatoren boven het landelijk gemiddelde en er zijn geen ontbrekende schakels in het fiets- en wandelnetwerk.
Oranje	De score van het fietsnetwerk ligt voor meerdere indicatoren onder het landelijke gemiddelde en er is in beperkte mate sprake van ontbrekende schakels in het fiets- of wandelnetwerk.
Rood	De score van het fietsnetwerk ligt voor nagenoeg alle indicatoren onder het landelijke gemiddelde en er is in grotere mate sprake van ontbrekende schakels in het fiets- en wandelnetwerk.

14.2.2 Huidige situatie

Fietsnetwerk

In 2020 is door de Fietsersbond een lijst gepresenteerd met daarin scores van het fietsklimaat in alle gemeenten in Nederland. Op basis van meerdere objectieve en subjectieve indicatoren is een score bepaald. Tabel 14.2 laat de score voor de gemeente Meierijstad zien.

Tabel 14.2: Fietsscores gemeente Meierijstad [Fietsersbond, 2020]

Indicator		Definitie indicator	Score	
			Gemeente Meierijstad	Nederland
Subjectief	8-80	Zegt iets over hoe het is om als kwetsbare fietser te fietsen in een gemeente (*8 tot 80-jarigen*)	3,5	3,6
	Beleving	Zegt iets over hoe fietsers het ervaren om in een gemeente te fietsen (*stressvol/ontspannen*)	3,3	3,5
	Onderhoud	Zegt iets over het onderhoud van de infrastructuur (*afwatering/kuilen in de weg/winteronderhoud/verwijdering van bladeren*)	3,4	3,5
	Netwerk	Zegt iets over de mate waarin het fietsnetwerk logisch gekozen is (*route makkelijk te vinden/omrijden*)	3,6	3,9
	Infrastructuur	Zegt iets over hoe de infrastructuur geregeld is (*is er voldoende comfortabele verharding/voldoende parkeerplekken van voldoende kwaliteit*)	3,3	3,5
Objectief	Omrijdfactor	Zegt iets over hoe ver er omgereden moet worden in kilometers ten opzichte van de hemelsbrede afstand (*hoe kleiner de afstand hoe hoger de score*)	1,8	2,4
	Rotondes	Zegt iets over hoe rotondes ontworpen zijn (*hebben fietsers voorrang op rotondes)*	5,0	4,0
	50 km/uur	Zegt iets over of een fietser op 50 km/uur wegen de weg deelt met een automobilist of dat er gescheiden fietspaden zijn	1,9	2,0
	Stedelijke dichtheid	Zegt iets over de dichtheid van een gemeente, hoe dichter hoe meer bestemmingen er op fietsafstand liggen	2,5	3,0
		Totaal	3,14	3,16

Uit de tabel kan afgeleid worden dat Meierijstad onder gemiddeld scoort. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde scoort Meierijstad 0,02 punt lager. Opvallend is dat de subjectieve indicatoren bijna allemaal lager scoren dan landelijk gemiddeld.

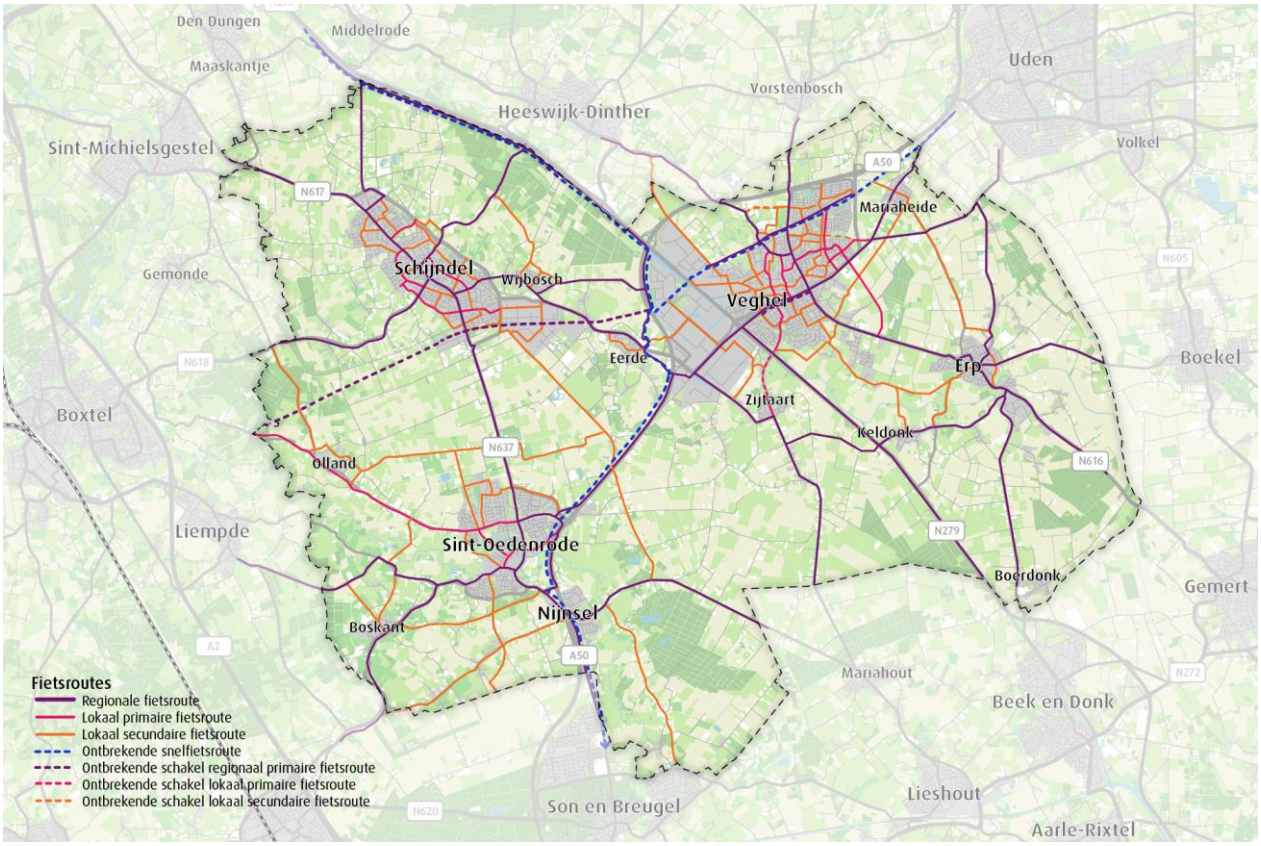
Fiets - en wandelnetwerk

In de mobiliteitsvisie [Gemeente Meierijstad, 2021] is het fietsnetwerk benoemt als een zwakte, al zijn de meeste plekken in de gemeente met de fiets goed bereikbaar. In de mobiliteitsvisie zijn een aantal ontbrekende schakels in het fietsnetwerk geïdentificeerd:

- Fietsroute Boxtel-Veghel langs Duits Lijntje
- Snelfietsroute Veghel-Sint-Oedenrode-Son-Eindhoven. Voor deze fietsroute geldt bovenal dat een kwaliteitsslag nodig is.

Andere ontbrekende schakels in de gemeente Meierijstad zijn:

- Middegaal-Vorstenbosscheweg langs PWA sportpark
- Zuidzijde Rembrandtlaan tussen Erpseweg en De Leest
- Fietsbrug Zuid-Willemsvaart en N279; Fietsroute tussen Zijtaart en Veghel langs Aa
- Fietsdoorsteek De Langedonk - Beverweide

Figuur 14.2: Fietsnetwerk gemeente Meierijstad [Gemeente Meierijstad, 2021]

Conclusie

De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, omdat de gemeente Meierijstad op bijna alle indicatoren uit het onderzoek van de Fietsbond slechter scoort dan het gemiddelde voor Nederland. De bereikbaarheid van voorzieningen met de fiets in de gemeente is goed, maar er zijn nog ontbrekende schakels.

14.2.3 Autonome ontwikkeling

De gemeente wil de mogelijkheden van de fiets volop benutten. Ook zet de gemeente in op het verbeteren van het wandelnetwerk. In de mobiliteitsvisie benoemt de gemeente een aantal speerpunten:

- Verbeteren fietsparkeren in de centra
- Goede, veilige, vergevingsgezinde en zo nodig verlichte fietspaden
- Verkeersveilige voetgangersoversteken
- Hoogwaardige halte voorzieningen (zoals: overdekte haltes, fietsenstallingen)
- Fietsstimulering

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘oranje’, een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat de gemeente inzet op het verbeteren van het fiets – en wandelnetwerk. Dit zal voornamelijk de subjectieve indicatoren, zoals beleving, van het onderzoek van de Fietsersbond positief beïnvloeden.

14.2.4 Doorkijk 2040

Verdergaande verbetering van het wandel – en fietsnetwerk is primair afhankelijk van concrete beleidsinzet na 2030.

14.3 Openbaar vervoer

14.3.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Openbaar vervoer	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Gemiddelde afstand van woning tot OV-station (bus, tram, trein, metro) • Score ontsluitingskwaliteit openbaar vervoer (PTAL-score).
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van de afstand tot treinstation ten opzichte van het landelijk gemiddelde en ontsluitingskwaliteit openbaar vervoer (PTAL-score) ten opzichte van de landelijke PTAL-score.
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	De gemiddelde afstand tot een treinstation en een andere OV-halte is kleiner dan het landelijk gemiddelde en de ontsluitingskwaliteit (PTAL-score) is beter dan gemiddeld genomen over Nederland.
Oranje	De gemiddelde afstand tot een treinstation en een andere OV-halte ligt rond het landelijk gemiddelde en de ontsluitingskwaliteit (PTAL-score) ligt rond het landelijke gemiddelde.
Rood	De gemiddelde afstand tot een treinstation en een andere OV-halte is groter dan het landelijk gemiddelde en de ontsluitingskwaliteit (PTAL-score) is slechter dan gemiddeld genomen over Nederland.

14.3.2 Huidige situatie

Afstand tot OV-station

In de gemeente Meierijstad is geen treinstation aanwezig. De gemiddelde afstand van woningen tot een treinstation is in de gemeente 13,9 kilometer. Deze afstand is groter dan gemiddeld in de provincie Noord-Brabant (10,5 kilometer), en hoger dan het landelijke gemiddelde (5,1 kilometer). De gemiddelde loop – en fietsafstand tot een of halte (geen trein) is ook hoger dan gemiddeld in Nederland.

Tabel 14.3: Gemiddelde afstand tot ov-stations [CROW, 2016]

Afstand tot	Gemeente Meierijstad	Provincie Noord-Brabant	Nederland
Treinstations (2022)	13,9	6,3	5,1
Belangrijk overstapstation (2022)	17,5	10,5	10,7
Afstand tot een ov-halte	0,6	-	0,4

Ontsluitingskwaliteit beschikbaarheid openbaar vervoer PTAL-score

De Public Transport Accessibility Level (PTAL) geeft een indicatie van de ontsluitingskwaliteit van het openbaar vervoer, middels een score. Dit wordt gedaan op basis van vier indicatoren:

- Looptijd naar een halte of fietstijd naar een station;
- Het aantal en soort modaliteiten;
- Frequentie van de modaliteiten;
- Betrouwbaarheid van de modaliteiten.

Een PTAL-score van tussen de 0-2,5 wordt gezien als slecht ontsloten. De Nederlandse gemeente met de hoogste PTAL-score is Amsterdam (15,66), terwijl het Nederlandse gemiddelde 7,57 is [CROW, 2021].
In onderstaande tabel staan de PTAL-scores voor de gemeente Meierijstad en gemiddelden voor de provincie Noord-Brabant en Nederland.

Tabel 14.4: PTAL-scores [CROW, 2021]

	Meierijstad	Noordoost-Brabant	Nederland
PTAL-score	3,73	5,04	7,57

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’. Zowel de afstand tot OV-haltes als de ontsluitingskwaliteit (PTAL-score) is groter/slechter dan het gemiddelde van Noord-Brabant en Nederland.

14.3.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
In het mobiliteitssysteem blijft de auto en de fiets vooralsnog de meest gebruikte modaliteit, de verwachting is dat dit zo blijft, al is de verwachting dat de modal split verandert en het openbaar vervoer en gebruik van deelmobiliteit procentueel gezien iets sterker toeneemt.

Provinciaal beleid
De Provincie Noord-Brabant heeft een beleidskader mobiliteit, koers 2030 opgesteld [Provincie Noord-Brabant, 2020]. In dit kader geeft de Provincie richting aan het mobiliteitssysteem van de toekomst via ambities en doelen. De Provincie wil het aantal ketenreizen verdubbelen, wat inhoudt dat mensen overstappen van het ene vervoermiddel op het andere, dus bijvoorbeeld fiets-trein of fiets-bus. Door beschikbare en betrouwbare real time reisinformatie tracht de provincie het openbaar vervoer aantrekkelijker te maken. Ook wil de provincie de kwaliteit van ketenreizen verbeteren door de snelheid en het comfort aan te pakken.

Gemeentelijk beleid
De voertuigverliesuren en -kilometers voor het gemotoriseerd verkeer nemen tussen 2015 en 2035 in de gemeente Meierijstad toe. De ontsluitingsstructuur zorgt richting de toekomst in onvoldoende mate voor een goede bereikbaarheid van het gebied. Er zijn aanvullende maatregelen nodig om de woongebieden en de bedrijventerreinen ook in de toekomst bereikbaar, veilig, leefbaar en gezond te houden. De gemeente Meierijstad zet in haar mobiliteitsvisie [gemeente Meierijstad, 2021] op drie hoofdambities, namelijk:

1. Bereikbaar Meierijstad “werken aan een economisch vitale stad”
2. Leefbaar Meierijstad “zorg dragen voor een prettige en veilige leefomgeving”
3. Duurzaam en gezond Meierijstad “transitie naar een duurzame, gezonde en slimme mobiliteit”

Er wordt ingezet op meerdere maatregelen om de hoofdambities te bereiken, zoals een Bus Rapid Transit systeem (een snelle bus service als alternatief voor de auto)

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, met een verbeterende trend ten opzichte van de huidige situatie. Dit omdat de provincie inzet op de realisatie van mobiliteitshubs, waardoor mensen aangemoedigd worden om met de auto of de fiets naar een hub te gaan, om vanaf daar het OV te pakken. Daarnaast zet de gemeente in op een Bus Rapid Transit Systeem. Hiermee vermindert overigens de afstand tot het OV niet.

14.3.4 Doorkijk 2040

Het is aannemelijk dat de verduurzamingstrend na 2030 doorzet en meer mensen gebruik maken van het openbaar vervoer. In hoeverre het beleid na 2030 ingaat op het verbeteren van de infrastructuur ten behoeve van openbaar vervoer is onduidelijk.

14.4 Duurzame mobiliteit

14.4.1 Indicatoren en kwaliteitsniveaus

Duurzame en slimme mobiliteit	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief • Aantal deelauto's per 100.000 inwoners • Aantal elektrische auto's • Aantal semi(publieke) laadpalen in de gemeente • Gebruik fiets (modal split fiets)
Beschikbare referentiewaarden	Benchmarking op basis van indicatoren (aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets)
Schaallat kwaliteitsniveaus	
Groen	Alle indicatoren (aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets) liggen hoger dan het provinciale gemiddelde
Oranje	Twee of drie indicatoren (aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets) liggen lager dan het provinciale gemiddelde
Rood	Alle indicatoren (aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets) liggen lager dan het provinciale gemiddelde.

14.4.2 Huidige situatie

Energieverbruik Verkeer en Vervoer

De klimaatmonitor stelt gegevens beschikbaar over het gemiddelde energieverbruik van Verkeer en Vervoer per inwoner. Hierin is omgerekend hoeveel energie er wordt verbruikt in het lokale verkeer en vervoer. In paragraaf 10.3 lieten we al zien dat het energieverbruik in de sector verkeer en vervoer in 2022 met 15% daalde ten opzichte van 2018. De daling ligt net iets lager dan in de provincie en net iets hoger dan landelijk.

De omslag naar duurzame en slimme mobiliteit is één van de transities die actueel is in de Nederlandse samenleving. De stikstofproblematiek vraagt om nieuwe en duurzame oplossingen. Eén van die oplossingen is de overstap naar duurzame en slimme mobiliteit. Dit kunnen verschillende vormen van mobiliteit zijn, zoals deelauto's of elektrische auto's. Het aantal deelauto's in de gemeente Meierijstad is in de periode 2017-2023 niet toegenomen. Het aantal staat nog altijd op 0 deelauto's per 100.000 inwoners. Het aantal deelauto's in Meierijstad ligt fors lager dan het provinciale gemiddelde van 6,0 deelauto's per 100.000 inwoners in 2017 en 22,4 deelauto's per 100.000 inwoners in 2023 [CROW, 2023b].

Naast de opkomst van deelauto's beginnen elektrische auto's een groter aandeel te krijgen in de mobiliteit. De dekkingsgraad geeft aan wat het percentage is van inwoners die op minder dan 400 meter afstand van een deelauto wonen. De best scorende gemeente in Nederland is de gemeente Amsterdam. Ruim 96% van de inwoners van de gemeente woont op minder dan 400 meter afstand van een deelauto. Het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant ligt op 21% [CROW, 2023b].

In de periode van 2020 tot 2023 steeg het totaal aantal elektrische personenauto's in de gemeente Meierijstad van 795 naar 2205. Ook de provincie Noord-Brabant en in Nederland is een stijging te zien. In 2023 was 3,4% van de autobezitters in de gemeente Meierijstad in het bezit van een elektrische auto. Dat aantal ligt lager dan het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant (5,7%) en in Nederland (5,3%) [Regionale Klimaatmonitor, RVO, 2023].

Elektrische auto's zijn afhankelijk van laadpalen. Sinds 2020 is er in de gemeente Meierijstad een geleidelijke stijging in het aantal publieke laadpalen van een aantal van 77 naar 353 in 2034 [Regionale klimaatmonitor, RVO, 2024]. Het aantal semipublieke laadpalen steeg van 133 in 2020 naar 263 in 2023

[Regionale Klimaatmonitor, RVO, 2023]. Ook in de provincie en in Nederland steeg het aantal publieke en semipublieke laadpalen. Het aantal laadpunten per 100.000 inwoners ligt in de gemeente Meierijstad op 756. In de provincie Noord-Brabant ligt het aantal op 797 en in Nederland op 815 [Regionale Klimaatmonitor, RVO, 2023].

Verplaatsingen met de fiets worden gezien als duurzame manier van transport en vallen daardoor onder duurzame mobiliteit [CE Delft, 2018].
Voor wat betreft de modal split van de fiets (aandeel verplaatsingen per fiets per dag als percentage van het totaal aantal verplaatsingen) kan gesteld worden dat de modal split in de gemeente Meierijstad op 23,1% lag in 2020. Dit ligt lager dan het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant van 25,5% en 27,8 in Nederland [CROW, Odin, 2023]. In de gemeente Meierijstad is er in 2020 een afname van de modal shift van de fiets te zien, net zoals in de provincie en in Nederland. De auto is in de gemeente, provincie en in het land de meest gebruikte vorm van transport. In Meierijstad maakte in 2020 ruim 45% van de bewoners gebruik van de auto voor dagelijkse verplaatsingen.

Conclusie
De huidige situatie is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, omdat de gemeente Meierijstad op de alle indicatoren slechter scoort dan het provinciale gemiddelde.

14.4.3 Autonome ontwikkeling

Algemene trends
De opkomst van nieuwe technologieën en verdergaande digitalisering heeft invloed op de mobiliteit. De opkomst van slimme, zelfrijdende voertuigen en het delen van vervoermiddelen zijn daar voorbeelden van. Tot 2030 is het de verwachting dat het aandeel auto’s die deels of geheel automatisch rijden nog niet zo groot is dat er substantiële veranderingen in het wegbeeld gaan optreden [De Zwarte Hond, Goudappel Coffeng, Tauw, Rebel, 2017].

In het voorjaar van 2020 werden in Nederland ruim 64.000 deelauto’s aangeboden. Dat is een flinke toename (26%) ten opzichte van 2019 [KiM, 2021]. De groei van autodelen manifesteert zich voornamelijk in de G4-steden. De verwachting is dat dit de komende jaren sterk door zal groeien. De mobiliteitseffecten van autodelen worden kleiner verondersteld dan het effect op ruimtegebruik (minderparkeerplaatsen nodig). Autodelers maken vaak minder gebruik van de auto, vaak zijn het ook mensen die anders geen auto zouden gebruiken. Mensen die veel autorijden zijn minder geneigd om te delen, omdat dat niet praktisch wordt bevonden [De Zwarte Hond, Goudappel Coffeng, Tauw, Rebel, 2017]. Voor personenvervoer zijn substantiële positieve effecten van nieuwe ontwikkelingen als zelfrijdende auto’s en autodelen op de bereikbaarheid in 2030 niet te verwachten. Het slimmer delen en combineren van ladingen kan in het goederenvervoer mogelijk nog wel winst opleveren, waardoor minder vrachtverkeer nodig is [De Zwarte Hond, Goudappel Coffeng, Tauw, Rebel, 2017].

Regionaal beleid
De gemeente Meierijstad vormt, samen met tien andere gemeenten en twee waterschappen, onderdeel van de regio Noordoost-Brabant. Overheden hebben in het klimaatakkoord afgesproken om een landsdekkend geheel van zogenaamde Regionale Mobiliteitsprogramma’s te ontwikkelen. Dit betekent dat elke regio verplicht is om een mobiliteitsprogramma op te stellen. Dit programma wordt als instrument gezien om op regionale schaal ‘’toekomstbestendige bereikbaarheidsoplossingen te realiseren die bijdragen aan de transitie naar een duurzaam en zorgeloos mobiliteitssysteem’’ [VNG, 2020].

In 2020 heeft de regio Noordoost-Brabant het Regionaal Mobiliteitsprogramma Noordoost-Brabant 2020-2023 vastgesteld. In dit programma zijn vijf hoofdopgaven geformuleerd die uitgewerkt zijn in vijf programma’s [Regio Noordoost Brabant, 2020]:

- Duurzame bereikbaarheid en robuuste netwerken
- Slimme en efficiënte mobiliteit
- Veilige mobiliteit
- Versterking vitale leefomgeving en klimaat
- Versterking vestigingsklimaat en verstedelijkingsstrategie

Gemeentelijk beleid
De gemeente Meierijstad heeft in haar mobiliteitsvisie [Gemeente Meierijstad, 2021] vastgesteld in te willen zetten op het verduurzamen van automobiliteit.

Conclusie
De autonome ontwikkeling is beoordeeld met kwaliteitsniveau ‘rood’, gelijk aan de huidige situatie. Dit omdat de gemeente als onderdeel van de Regio Noordoost Brabant werkt aan duurzame mobiliteit. Ook heeft de gemeente een eigen mobiliteitsvisie, waarin duurzame mobiliteit en onderwerp is. Er zijn daarin nog geen concrete maatregelen benoemd die ingezet worden om het aandeel duurzame mobiliteit te vergroten.

14.4.4 Doorkijk 2040

De verwachting is dat technologische ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit na 2030 verder door ontwikkelen, waardoor duurzame vormen van vervoer steeds vaker voor zullen komen. Het is daardoor aannemelijk dat het kwaliteitsniveau op het vlak van duurzame en slimme mobiliteit na 2030 verder verbetert.

Referentielijst

- AlleCijfers.nl [2024]. Alle wijken, buurten en woonplaatsen in de gemeente Meierijstad. Toegankelijk via: https://allecijfers.nl/gemeente-overzicht/meierijstad/
- Atlas Natuurlijk Kapitaal [2017]. Stedelijk Hitte Eiland Effect. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Bij12 [z.d.]. Natuurtypen. Toegankelijk via https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/
- Brabant in Zicht [z.d.]. Ecologische en chemische toestand van het water. Toegankelijk via: Water - Brabant InZicht
- Brabant in Zicht [2021]. Chemische toestand grondwater Zand-Maas. Toegankelijk via: https://www.brabantinzicht.nl/toestand-natuur-water-en-milieu/water/
- Brabant in Zicht [2022]. Veilig en gezond boven de grond; geur. Toegankelijk via: http://www.brabantinzicht.nl/toestand-natuur-water-en-milieu/milieu/
- Bussel, L.G.J. van, A. van Hinsberg [2024]. Verwachte effecten van voorgenomen natuur- en stikstofbronmaatregelen op de toestand van de natuur; Monitoring en evaluatie van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering. Planbureau voor de Leefomgeving.
- CBS [2021]. Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers. Toegankelijk via: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80305ned/table?fromstatweb
- CBS [2023a]. Kerncijfers over jeugdzorg. Toegankelijk via: https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85099NED/table
- CBS [2023b]. Banen per 1.000 inwoners. Toegankelijk via: https://www.waarstaatjegemeente.nl/viewer/?var=wi_banen_inw&keepworkspace=true&geoitem=gemeente_1948
- CBS [2023c]. Netto arbeidsparticipatie 2023. Toegankelijk via: https://www.waarstaatjegemeente.nl/viewer/
- CBS [2023d]. Bijstandsdichtsheid per gemeente. Toegankelijk via: https://www.cbs.nl/nl-nl/deelnemers-enquetes/decentrale-overheden/soc-zekerheid-overheid/bijstandsuitkeringenstatistiek--bus--
- CBS [2023e]. Veiligheidsmonitor. Toegankelijk via: StatLine - Veiligheidsmonitor; kerncijfers, regio
- CBS [2023f]. Landbouwbedrijven. Toegankelijk via: StatLine - Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente
- CBS [2023g]. Huishoudelijk afval per gemeente en per inwoner. Toegankelijk via: Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner | CBS
- CBS [2023h]. Circulariteit in Nederland. Toengankelijk via: Circulariteit Nederlandse economie nauwelijks toegenomen | CBS
- CBS [2024a]. Aantal verkeersdoden Nederland. Toegankelijk via: Hoeveel mensen komen om in het verkeer? | CBS
- CBS [2024b]. Hoe groot is onze broeikasgasuitstoot? Toegankelijk via: Hoe groot is onze broeikasgasuitstoot? | CBS
- CBS [2024c]. Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente. Toegankelijk via: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80781NED/table?fromstatweb
- CE Delft [2018]. Benchmark actieve, gezonde, duurzame mobiliteit gemeenten. Toegankelijk via: https://www.ce.nl/assets/upload/file/Rapporten/2018/4N74/CE_Delft_4N74_Benchmark_actieve_gezonde_duurzame_mobiliteit_gemeenten_DEF.pdf
- CLO [2022]. Biodiversiteit. Toegankelijk via: https://www.clo.nl/onderwerpen/biodiversiteit
- Cobra Groeninzicht [2024]. Percentage verharding (grijs) in de gemeente Meierijstad. Kaart toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Cobra Groeninzicht, 2024. Schaduw langs fiets – en wandelpaden. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas

- Companen [2023]. Monitor leefbaarheid en veiligheid. Toegankelijk via: https://www.companen.nl/downloads/1948.105/Monitor%20leefbaarheid%20en%20veiligheid%202023%20Meierijstad.pdf
- CROW [2021]. PTAL-score. Toegankelijk via: Jive - Bereikbaarheid - Meierijstad
- CROW [2023], op basis van CBS data. Afstand tot hoofdverkeersweg. Toegankelijk via: Jive - Gemiddelde afstand tot oprit hoofdverkeersweg - Meierijstad
- CROW [2023a], op basis van data Odin. Verplaatsingen. Toegankelijk via: Jive - Duurzaamheidsscore - Meierijstad
- CROW [2023b] op basis van data Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland. Deelauto's en elektrische voertuigen. Toegankelijk via: Jive - Mobiliteitsscore - Nederland
- Deltares; WenR; TNO [2024]. Bodemdaling 2020-2050. Toegankelijk via: https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/kaartviewer
- Deltares [2018]. Waterdiepte na een hevige bui. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- De Zwarte Hond, Goudappel Coffeng, Tauw, Rebel [2017]. MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag; Analyse en Oplossingsrichtingenfase, eindrapport, 21 juli 2017.
- Fietsersbond [2020]. Fietsgemeente 2022: Hoe scoort jouw gemeente? Toegankelijk via: https://www.fietsersbond.nl/fietsgemeente-2022/fietsgemeente-2022-hoe-scoort-jouw-gemeente/
- Gemeente Meierijstad [2020]. Erfgoedvisie 2020 - 2030. Toegankelijk via: Actieplan Uniek Sporten
- Gemeente Meierijstad [z.d.]. Cultuurhistorische waardenkaart. Toegankelijk via: Cultuur Historische Waardenkaart
- Gemeente Meierijstad. Zoekgebieden RES. Toegankelijk via: https://www.meierijstad.nl/duurzaamheid/Alle_onderwerpen/Opwekken_duurzame_elektriciteit/Windenergie/Zoekgebieden
- Gemeente Meierijstad [2018]. Welstandsnota. Toegankelijk via: Welstandsnota 2018 Meierijstad
- Gemeente Meierijstad [2018b]. Erfgoedverordening Meierijstad 2018. Toegankelijk via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR613141/1
- Gemeente Meierijstad [2018c]. Visie recreatie en toerisme Meierijstad. November 2018.
- Gemeente Meierijstad [2018d]. Sportnota Sportief in beweging naar 2030.
- Gemeente Meierijstad [2019]. Detailhandelvisie en het -beleid gemeente Meierijstad. Toegankelijk via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR628556#hoofdstuk_3
- Gemeente Meierijstad [2022]. Biodiversiteitsbeleid 2022-2030. Toegankelijk via: https://meierijstad.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/45ed0751-62a5-49ba-97fe-6fb1157ab5a1?documentId=444fe00d-89cb-4c4e-b232-d8e6e5a86d61&agendaItemId=79db0698-5aaa-409a-b9e3-0f636e0ed965
- Gemeente Meierijstad [2021]. Mobiliteitsvisie. Toegankelijk via: bijlage 1 de visie (4).pdf
- Gemeente Meierijstad [2022a]. Leefbaarheidsmonitor. Toegankelijk via: Leefbaarheidsmonitor - Gemeente Meierijstad
- Gemeente Meierijstad [2022b]. Archeologische beleidskaart. Toegankelijk via: Beleidskaart 2022
- Gemeente Meierijstad [2022c]. Programma Water en Riolering. Toegankelijk via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR613141/1https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR672107
- Gemeente Meierijstad [2023]. Uitvoeringsprogramma duurzaamheid Meierijstad 2023 – 2026. Toegankelijk via: file:///C:/Users/907759/Downloads/B11b%20Bijlage%201%20UP%20duurzaamheid%202023-2026%20definitief%20(3).pdf
- Gemeente Meierijstad [2023a]. Verordening geurhinder en veehouderij Veghels Buiten. Toegankelijk via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR703764?
- Gemeente Meierijstad [2023b]. Actieplan energiebesparing. Toegankelijk via: Oplegger Actieplan Energiebesparing (1).pdf

- Gemeente Meierijstad [2023c]. Woonwensenonderzoek 2023.
- Gemeente Meierijstaf [2023d]. Kunst & Cultuur kleuren Meierijstad. Nota 2024-2030.
- Gemeente Meierijstad [2024a]. Kaart buurt- en speelplaatsen. Toegankelijk via: https://meierijstad.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9146951a087a440ba72e4cc1a8d4d901
- Gemeente Meierijstad [2024b]. Woonzorgvisie 2024.
- Gemeente Meierijstad [2024c]. Grondstoffenatlas.
- Gemeente Meierijstad [2024d]. Meierijstad – Woonzorganalyse. Toegankelijk via: https://companen.maps.arcgis.com/apps/instant/sidebar/index.html?appid=71562f3903d1454bb3a3129ef0a4db61
- Gemeente Meierijstad [2024e]. Monitor Prestatieafspraken 2024.
- Gemeente Meierijstad [2024f]. Samen gezonder telt! Gezondheidsnota gemeente Meierijstad.
- Gezondheidsraad [2018]. Gezondheidswinst door schonere lucht. Toegankelijk via: https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/01/23/gezondheidswinst-door-schonere-lucht
- GGD [2019]. GGD team GMV (Gezondheid, Milieu en Veiligheid); Incidentie astma, hart- en vaatziekten, longkanker en vroegtijdige sterfte door PM10, PM2,5 en NO2. Toegankelijk via: https://brabantscan.nl/jive/
- GGD [2020]. Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Toegankelijk via: https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50083NED/table?ts=1700215133080
- GGD [2021]. GGD Kindmonitor 0 t/m 11 jarigen 2021. Toegankelijk via: https://brabantscan.nl/jive/
- GGD [2022]. GGD Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Toegankelijk via: https://brabantscan.nl/jive/
- Hanemeijer, A., M. Kishna, M. Kooke, H. Brink, J. Koch, A.G. Prins, T. Rood [2021]. Integrale Circulaire Economie Rapportage, PBL-publicatienummer 4124
- Informatiepunt Leefomgeving gebruikte tekst over grondwater. Toegankelijk via: Uitleg grondwater en de KRW | Informatiepunt Leefomgeving
- Informatiepunt Leefomgeving [2024]. Europese Raad geeft groen licht voor aanscherping luchtkwaliteitseisen. Toegankelijk via: https://iplo.nl/thema/lucht/nieuws-lucht/2024/europese-raad-geeft-groen-licht-aanscherping/
- Kaartbank provincie Noord-Brabant. GLG en GHG. Toegankelijk via: Kaartbank
- KiM [2021]. Deelauto- en deelfietsmobiliteit in Nederland. Toegankelijk via: https://www.kimnet.nl/binaries/kimnet/documenten/rapporten/2021/10/05/deelauto--en-deelfietsmobiliteit-in-nederland-ontwikkelingen-effecten-en-potentie/Deelauto-+en+deelfietsmobiliteit+in+Nederland-Ontwikkelingen%2C+effecten+en+potentie-pdfA.pdf
- KNMI [2011]. Kaartverhaal droogte. Toegankelijk via: http://www.klimaateffectatlas.nl/nl/kaartverhaal-droogte
- KWR water [2017]. Droogtestress. Toegankelijk via: https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/droogtestress
- KWR water en FWE [2021]. Droogtegevoeligheid grondwaterafhankelijke natuur. Toegankelijk via de Klimaateffectatlas: https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/kaartviewer
- Levend Landschap [2021]. Stikstofwet gaat in per 1 juli 2021. Toegankelijk via: https://www.onslevendlandschap.nl/actueel/nieuws/2021/06/18/stikstofwet-gaat-in-per-1-juli-2021#:~:text=Het%20kabinet%20legt%20met%20deze,kan%20rekenen%20op%20financi%C3%ABle%20ondersteuning.
- LISA [2022]. Banen naar sector. Toegankelijk via: https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/werk-en-inkomen
- Lokale Monitor Wonen [2022]. Waar staat je gemeente. Toegankelijk via: https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/lokale-monitor-wonen
- Meierij [2022]. Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

- Ministerie van Economische Zaken [2018]. Natura 2000-gebieden. Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- Ministerie van Binnenlandse Zaken [2019]. PlanMER Nationale Omgevingsvisie.
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat [2022]. Kamerbrief Water en Bodem sturend. Toegankelijk via: https://open.overheid.nl/documenten/ronl-c35e65eba0903d738ae26dab222462337b0d8de7/pdf
- Ministerie van Binnenlandse Zaken [2022]. Nationaal Isolatieprogramma. Toegankelijk via: https://open.overheid.nl/documenten/ronl-a5cd77601450cc785896d67a48b883fbcfc3cf4c/pdf
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat [2024a]. Activiteiten met gevaarlijke stoffen. Toegankelijk via de Atlas van de Leefomgeving: Kaarten | Atlas Leefomgeving
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat [2024b]. Aandachtsgebieden externe veiligheid. Toegankelijk via de Atlas van de Leefomgeving: Kaarten | Atlas Leefomgeving
- Nationaal Watermodel [2019]. Oppervlaktewatertekorten in droge zomers. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Nationaal Watermodel [2019a]. GLG en GHG in hoog klimaatscenario. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Nationale Databank Flora en Fauna [2017]. Kaarten, soortendiversiteit (Rode-lijstsoorten). Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- Natura 2000 [2022a]. Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Toegankelijk via: https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant/vlijmens-ven-moerputten-bossche-broek
- Natura 2000 [2022b]. Kampina en Oisterwijkse Vennen. Toegankelijk via: https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant/kampina-en-oisterwijkse-vennen/kampina-en-oisterwijkse-vennen-doelstelling
- Netbeheer Nederland [jaartal onbekend]. Toegankelijk via: Capaciteitskaart elektriciteitsnet
- NOS [2022]. 'Overgewicht, roken en drinken in drie jaar nauwelijks gedaald'. Toegankelijk via: https://nos.nl/artikel/2420676-overgewicht-roken-en-drinken-in-drie-jaar-nauwelijks-gedaald
- NOS [2022a]. Nieuw rapport: klimaatambities groot, maar met dit beleid onhaalbaar. Toegankelijk via: https://nos.nl/collectie/13871/artikel/2450657-nieuw-rapport-klimaatambities-groot-maar-met-dit-beleid-onhaalbaar
- ODZOB [jaartal onbekend]. Locatie zinkassen. Toegankelijk via: Zinkassenwegen
- ODZOB [2023]. Geur per buurt. Toegankelijk via: https://ggdbrabant.maps.arcgis.com/apps/instant/basic/index.html?appid=7e1d92a3109e4088a72a6b1f9a01c9a1&extent=5.37106539893773,51.5213858208853,5.6565556054994,51.6557026077897
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant [2024]. Veehouderijen in Noord-Brabant. Toegankelijk via: https://atlas.odzob.nl/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=cd6de37989e14517a80f1918f510cd49&page=Pagina-1
- Omroep Meierij [2020]. Meierijstad gaat meedoen aan Schone Lucht Akkoord; Extra aandacht voor houtstook en kwaliteitsmetingen. Toegankelijk via: https://www.omroepmeierij.nl/omroepmeierij/meierijstad-gaat-meedoen-aan-schone-lucht-akkoord
- Overheid.nl [2022]. Klimaatwet. Toegankelijk via: https://wetten.overheid.nl/BWBR0042394/2020-01-01
- Overheid.nl [2024a]. Beleidsregels geluid onder de Omgevingswet. Toegankelijk via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR713149/1
- Overheid.nl [2024b]. Luchthavenbesluit Volkel. Toegankelijk via: https://wetten.overheid.nl/BWBR0037075/2024-01-01
- Overheid.nl [2024c]. Luchthavenbesluit Eindhoven. Toegankelijk via: https://wetten.overheid.nl/BWBR0035646/2024-01-01#Bijlage8
- Planbureau voor de Leefomgeving [2020]. Balans van de Leefomgeving. Toegankelijk via: https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-balans-van-de-leefomgeving-2020-4165.pdf
- Planbureau van de Leefomgeving [2021]. Integrale Circulaire Economie Rapportage. Toegankelijk via: Integrale Circulaire Economie Rapportage 2021 | Planbureau voor de Leefomgeving

- Planbureau voor de Leefomgeving [2022]. Beëindigen van veehouderijen; lessen uit 25 jaar beëindigingsregelingen. Toegankelijk via: https://www.pbl.nl/publicaties/be%C3%ABindigen-van-veehouderijen
- Provincie Noord-Brabant [jaartal onbekend]. Locatie stortplaatsen. https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9b9851faebd04297b0c5ed386a72230a
- Provincie Noord-Brabant [2017a]. Beheerplan Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/@12701/natura-2000-beheerplan-vlijmens-ven/
- Provincie Noord-Brabant [2017b]. Beheerplan Kampina & Oisterwijkse Vennen. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/@12679/natura-2000-beheerplan-kampina/
- Provincie Noord-Brabant [2018]. Omgevingsvisie Noord-Brabant. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid/omgevingsvisie/
- Provincie Noord-Brabant [2020]. Beleidskader mobiliteit. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/verkeers-vervoersbeleid/beleidskader-mobiliteit/
- Provincie Noord-Brabant [2020a]. Visie klimaatadaptatie. Toegankelijk via: file:///C:/Users/907759/Downloads/visie_klimaatadaptatie%20(2).pdf
- Provincie Noord-Brabant [2021a]. Natuurnetwerk Brabant (NNB). Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natuurnetwerk-nederland-(voorheen-ehs)/natuurnetwerk-brabant-(nnb)
- Provincie Noord-Brabant [2021b]. Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030. Verdiepingstafel Verdienmodellen Agrarisch Ondernemer. *Diversiteit & voldoende inkomen voor een succesvolle landbouw & voedsel transitie in Brabant.*
- Provincie Noord-Brabant [2022a]. Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai 4e trache; EU-richtlijn Omgevingslawaai (nr. 2022/49/EG).
- Provincie Noord-Brabant [2022b]. Kaartbank. Toegankelijk via: https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b6414403ef5e4e9aa8875a7c366209c6
- Provincie Noord-Brabant [2022c]. Routekaart stalaanpassingen Noord-Brabant 2024.
- Provincie Noord-Brabant [2022d]. PlanMER bij het Beleidskader Landbouw en Voedsel Noord-Brabant. *Samenvatting en aanvulling, februari 2022.*
- Provincie Noord-Brabant [2022e]. Brabants Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030.
- Provincie Noord-Brabant [2022f]. Routekaart stalaanpassingen Noord-Brabant 2024.
- Provincie Noord-Brabant [2022g]. Regionaal Water – en Bodem Programma. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/water-bodem/waterbeleid-meetgegevens/regionaal-water-bodem-programma-rwp-2022/#:~:text=Het%20Regionaal%20Water%20en%20Bodem,looptijd%20tot%20en%20met%202027.
- Provincie Noord-Brabant [2023]. Regionale samenwerking SLA. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/milieu/luchtkwaliteit/regionale-samenwerking-sla/#:~:text=Het%20doel%20van%20het%20Schone,2030%20ten%20opzichte%20van%202016.
- Provincie Noord-Brabant [2023a]. Spoedlocaties verontreinigde bodem. Toegankelijk via: file:///C:/Users/907759/Downloads/lijst_spoedlocaties_2023%20(3).pdf
- Provincie Noord-Brabant [2023b]. Natuurdoelanalyses, toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof/natuurdoelanalyses
- Provincie Noord-Brabant [2024a]. Omgevingslawaai; Actieplan geluid 2024-2029. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/milieu/geluid/omgevingslawaai/#:~:text=Actieplan%202024%2D2029,geluidbelasting%20kaart%20(peiljaar%202022).
- Provincie Noord-Brabant [2024b]. Biodiversiteit en leefgebied. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-landschap/biodiversiteit/biodiversiteit-leefgebieden/
- Provincie Noord-Brabant [2024c]. Beleidskader Wonen en Werken, sterke steden en vitale kernen. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ontwikkeling/beleidskader-wonen-werken/

- Provincie Noord-Brabant [2024c]. Cultuurhistorische waardenkaart. Toegankelijk via: Cultuurhistorische Waardenkaart herziening 2024
- Provincie Noord-Brabant [2024d]. ODZOB Stappenplan. Toegankelijk via: stappenplan-provincie_2024_digitoegankelijk.pdf
- Provincie Noord-Brabant [2024e]. 95% versie van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (BOS) 2.0. 6 november 2024.
- Provincie Noord-Brabant [2025]. Omgevingsverordening Noord-Brabant. Toegankelijk via: https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NLIMRO9930TAMOvrNBrabantgc-1224
- Regio Noordoost Brabant [2020]. Regionaal Mobiliteitsprogramma Noordoost-Brabant 2020-2023.
- Regionale Klimaatmonitor [2022]. Energieverbruik. Toegankelijk via: Kerndataset - 2.1 Totaal energieverbruik - Meierijstad
- Regionale Klimaatmonitor [2023] op basis van data Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Aantal elektrische voertuigen. Toegankelijk via: Klimaatmonitor - Batterij-elektrische voertuigen (BEV) totaal, geregistreerd bij eigenaar - Nederland
- Regionale Klimaatmonitor [2024a]. Totaal emissies. Toegankelijk via: Kerndataset - 1.1 Totaal emissies - Meierijstad
- Regionale Klimaatmonitor [2024b]. Energielabels. Toegankelijk via: Kerndataset - 3.3 Resultaten gebouwde omgeving - Meierijstad
- RIGO Research en Advies [2021]. De ontwikkeling van de woningbehoefte in Meierijstad.
- Rijksoverheid [2009]. Nationaal actieplan voor energie uit hernieuwbare bronnen. Richtlijn 2009/28/EG. Toegankelijk via: blg-70239.pdf (officielebekendmakingen.nl)
- Rijksoverheid [2017]. Kaderrichtlijn Water; Hoe worden ecologische doelen bepaald? Toegankelijk via: https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/kaderrichtlijn-water/uitvoering/rijn-west/we/krw/ecologische-doelen-bepaald/
- Rijksoverheid [2020]. Schone Lucht Akkoord. Toegankelijk via: https://open.overheid.nl/documenten/ronl-ff5c8087-200a-4aa4-b76e-dac3b5c408fd/pdf
- Rijksoverheid [2022a]. Emissieregistratie ammoniak en stikstof. Toegankelijk via: https://data.emissieregistratie.nl/emissies/grafiek?s=uiJzcgSoy
- Rijksoverheid [2022b]. Duurzame energie. Toegankelijk via: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie
- Rijksoverheid [2022c]. Aanpak groei van aandeel biologische landbouw. Toegankelijk via: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/landbouw-en-tuinbouw/aanpak-groei-van-aandeel-biologische-landbouw
- Rijkswaterstaat [2023]. Afvalscheiding. Toegankelijk via: Afvalmonitor - Nieuw
- RIVM [2018a]. Advieswaarden omgevingsgeluid van de WHO. Toegankelijk via: https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-omgevingsgeluid/gezondheidseffecten-geluid/advieswaarden-who
- RIVM [2018b]. VTV-2018. Toegankelijk via: https://www.rivm.nl/volksgezondheid-toekomst-verkenning-vtv/vtv-2018
- RIVM [2020a]. Geluid van vliegverkeer (Lden). Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2020b]. Geluid in Nederland (Lden). Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2021a]. Geluid van wegverkeer (Lden). Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2021b]. Geluid van wegverkeer ’s nachts (Lnight). Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2021c]. Participatie. Toegankelijk via: https://www.loketgezondleven.nl/integraal-werken/succesfactoren/participatie

- RIVM [2022a]. Fijnstof (PM10) in 2022. Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2022b]. Fijnstof (PM2,5) in 2022. Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2022c]. Stikstofdioxide (NO2) in 2022. Toegankelijk via: https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten
- RIVM [2022d]. Beweegvriendelijke omgeving per gemeente. Toegankelijk via: https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beweegvriendelijkeomgeving
- RIVM [2022e]. Veehouderij: Gezondheidskundige advieswaarden. Toegankelijk via: https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-veehouderij/beoordeling-gezondheidsrisico-veehouderij-ggd/gezondheidskundige-advieswaarden
- RIVM [2023]. Opgaven voor volksgezondheid en zorg op weg naar 2050. Vooruitblik Volksgezondheid Toekomstverkenning 2024. Toegankelijk via: https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0408.pdf
- RIVM [2023a]. Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden 2023. Monitoring van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering. RIVM-rapport 2023-0239.
- RIVM [2024], Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit, toegankelijk via https://www.cimlk.nl/
- Royal HaskoningDHV [2023]. PlanMER Voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Toegankelijk via: https://open.overheid.nl/documenten/b19cf62c-21d5-4661-ba5b-a56938d8bcbe/file
- Sociaal Cultureel Planbureau [2018]. Rapportage Sport 2018. Toegankelijk via: https://www.scp.nl/publicaties/monitors/2018/12/12/rapportage-sport-2018
- Stec Groep [2019]. Bedrijventerreinenvisie Meierijstad. Toegankelijk via: https://www.wijzijnhier.nu/wp-content/uploads/2019/07/Bedrijventerreinenvisie-Meierijstad-DEF.pdf
- Stec Groep [2022]. Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/@12914/bedrijventerreinenprognose-provincie/
- STOWA [2018]. Droogte en hitte in de stad. Toegankelijk via: https://www.stowa.nl/deltafacts/zoetwatervoorziening/aanpassen-aan-klimaatverandering/droogte-en-hitte-de-stad
- SWOV [2021]. Aantal verkeersongevallen.
- SWESO [2023]. Kerngetallen recreatie en toerisme Gemeente Meierijstad, 2023.
- SWECO [2024]. Verkenning toeristisch-recreatieve samenwerking Noordoost-Brabant.
- Staat van de Mobiliteit Brabant [2021]. Toegankelijk via: Staat van Mobiliteit Brabant Openbaar - Mobiliteit - Dataportaal Brabant - Provincie Noord-Brabant
- Van den Bosch et al. [2016]. Development of an urban green space indicator and the public health rationale. Toegankelijk via: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26573907/
- VNG [2020]. Regionale Mobiliteitsprogramma's. Toegankelijk via: https://vng.nl/sites/default/files/2020-01/handreiking-1.0-regionale-mobiliteitsprogrammas.pdf
- Wageningen Environmental Research [2016]. Nachtelijke hittestress. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Wageningen Environmental Research, WEnR en TAUW, [2017]. Opwarming van oppervlaktewater in dagen. Toegankelijk via: Kaartviewer - Klimaateffectatlas
- Waterschap Aa en Maas, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap De Dommel, ZLTO, Brabants Landschap, Natuurmonumenten Staatsbosbeheer, Brabantse Milieufederatie, Provincie Noord-Brabant, Evides Waterbedrijf, Vereniging Industrie Water, BPG Vereniging Landelijk Brabant [2021]. Grondwaterconvenant. Toegankelijk via: https://www.brabant.nl/@13358/grondwaterconvenant-2021-2027/

A2 Specificatie beoordelingsaspecten

Thema	Beoordelingsaspecten	Gebruikte informatie	Gebruikte referentiewaarden
Omgeving	Geluidhinder	Kwantitatief • Geluidbelasting (wegverkeer, vliegverkeer en cumulatie) • Aantal geluidbelaste woningen langs provinciale wegen • Percentage volwassenen dat ernstige geluidhinder ondervindt	Wettelijk toegestane waarden voor geluid bij woningen volgens de Omgevingswet en WHO-advieswaarden.
	Luchtkwaliteit	Kwantitatief • Concentraties fijnstof (PM_{10} $PM_{2.5}$) en stikstofdioxide (NO_2) • Incidentie astma, hart- en vaatziekten, longkanker en vroegtijdige sterfte door luchtverontreiniging • Mate van bezorgdheid over de luchtkwaliteit	Wettelijke grenswaarden (rijksomgevingswaarden) Besluit kwaliteit leefomgeving en WHO-advieswaarden (PM_{10}, $PM_{2.5}$ en NO_2).
	Geurhinder	Kwantitatief • Achtergrondbelasting geur • Percentage geurgehinderden per bron	Geurhinderkaart veehouderijen getoetst aan de GGD-richtlijnen.
Veiligheid	Omgevingsveiligheid	Kwantitatief • Aantal kwetsbare objecten binnen plaatsgebonden risicocontour • Hoeveelheid bebouwing binnen brand- en explosieaandachtsgebied	Aanwezigheid van kwetsbare gebouwen binnen 10^{-6} per jaar PR-contour conform Bkl en aanwezigheid brand- en explosieaandachtsgebied conform Bkl.

	Sociale veiligheid	Kwantitatief
		• Sociale veiligheidsindex:
		  ○ Onveiligheidsgevoelens
		  ○ Ervaren van overlast
		  ○ Preventie
			Benchmarking sociale veiligheid (onveiligheidsgevoelens en ervaren van overlast) en beleving sociale onveiligheid ten opzichte van de provincie Noord-Brabant en geheel Nederland.

	Verkeersveiligheid	Kwantitatief • Aantal verkeersdoden per 100.000 inwoners • Aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners	Benchmarking aantal verkeersdoden en verkeersongevallen ten opzichte van het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant.
Welzijn	Beweegvriendelijke leefomgeving	Kwantitatief • Kernindicator beweegvriendelijke leefomgeving • Opinie buurtbewoners over sport- en speelvoorzieningen • Voldoende beweging en overgewicht	Landelijke benchmark op basis van kernindicator beweegvriendelijke omgeving van het RIVM en het percentage mensen met overgewicht ten opzichte van het streven in het Nationale Preventieakkoord.
	Maatschappelijke basisvoorzieningen	Kwantitatief • Gemiddelde afstand tot voorzieningen (horeca & winkels, culturele & recreatieve voorzieningen, gezondheidszorg) • Opinie buurtbewoners over nabijheid voorzieningen	Benchmarking op basis van de afstand tot maatschappelijke voorzieningen (horeca en winkels, culturele voorzieningen, gezondheidszorg en welzijn) ten opzichte van het provinciale gemiddelde.

Thema	Beoordelingsaspecten	Gebruikte informatie	Gebruikte referentiewaarden
	Maatschappelijke deelname	Kwantitatief/kwalitatief • Percentage volwassenen dat vrijwilligerswerk doet • Percentage volwassenen dat veel sociale cohesie ervaart • Percentage volwassenen dat eenzaamheid ervaart • Percentage volwassenen dat lid is van een (sport)vereniging of -club • Percentage mantelzorgers • Jeugdigen met jeugdhulp • Opinie buurtbewoners over aantal ontmoetingsplekken • Aantal uitkeringsgerechtigden	Benchmark van het percentage volwassenen dat vrijwilligerswerk doet, veel sociale cohesie ervaart, eenzaamheid ervaart, lid is van een (sport)vereniging of -club, mantelzorger is en het aantal jeugdigen met jeugdhulp in vergelijking met het landelijke gemiddelde.
Bodem en water	Bodem	Kwantitatief en kwalitatief • Bodemkwaliteit (omgevingsdienst) en bodemverontreiniging • Bodemdaling	Expert judgement op basis van bodemdaling, bodemkwaliteit en bodemverontreiniging.
	Grondwater	Kwantitatief en kwalitatief • Gemiddelde laagste en hoogste grondwaterstand (GLG/GHG) • Kwaliteit van het grondwater • Grondwaterbeschermingsgebieden	Expert judgement op basis van grondwaterstanden (GHG/GLG) en de kwaliteit van het grondwater (mate van kwel).
	Oppervlaktewater	Kwantitatief • Chemische toestand oppervlaktewater • Ecologische toestand of potentieel oppervlaktewater	De chemische en de ecologische toestand van wateren op basis van de KRW-doelstellingen voor 2027.
Natuur	Natura 2000-gebieden	Kwantitatief • Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 • Mate van overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW) stikstof Natura 2000 • Uitstoot NH_3 en NO_x van bronnen binnen Meierijstad	Expert judgement op basis van het behalen van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen en de overschrijding van de kritische depositiewaarde stikstof.
	Natuurnetwerk Brabant	Kwantitatief/kwalitatief • Staat van voltooiing van Natuurnetwerk Brabant	Expert judgement op basis van realisatie Natuurnetwerk Brabant.
	Biodiversiteit	Kwantitatief • Soortendiversiteit • Soortendiversiteit Rode lijstsoorten	Expert judgement op basis van soortendiversiteit.
Landschap en cultureel erfgoed	Landschappelijke waarden	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid landschappelijke waarden kan versterken of daar afbreuk aan doen.*	
	Archeologie en cultuurhistorische waarden	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid beschermde dorpsgezichten of en historische kernen kan versterken of daar afbreuk aan doen.*	
Klimaat	Broeikasgassen	Kwantitatief • Uitstoot CO_2 • Uitstoot methaan • Uitstoot lachgas • F-gassen	Wettelijke doelstelling op basis van de Klimaatwet (2030 55% reductie broeikasgassen, 2050 95% reductie t.o.v. waarden 1990).

Thema	Beoordelingsaspecten	Gebruikte informatie	Gebruikte referentiewaarden
	Hittestress	Kwantitatief • Stedelijk hitte eiland effect (UHI-score) • Nachtelijke hittestress • Schaduw langs fiets – en wandelpaden	Expert judgement op basis van het stedelijk hitte eiland effect en de knelpunten als gevolg van hittestress.
	Droogte	Kwantitatief • Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG) • Droogtegevoeligheid • Risico droogtestress	Expert judgement op basis van GLG en de droogtegevoeligheid van grondwaterafhankelijke natuur.
	Hemelwateroverlast	Kwantitatief • Maximale waterdiepte bij een bui van eens per 100 jaar • Percentage verharding	Expert judgement op basis van waterdiepte bij een bui en percentage verharding.
Duurzaamheid	Grondstoffen en circulariteit	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid van invloed is op gebruik van grondstoffen en mate van circulariteit.*	
	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen	Kwantitatief • % duurzaam opgewekte energie (warmte en elektriciteit) t.o.v. de klimaatdoelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs	Mate waarin het percentage duurzaam opgewekte energie in lijn is met de gestelde EU-doelen voor percentage duurzaam opgewerkt energie uit het klimaatakkoord van Parijs.
	Energiebehoefte en besparing	Kwantitatief • % reductie energieverbruik energievraag ten opzichte van EU-doelstelling	Mate waarin de reductie van het energieverbruik in lijn is met het gestelde EU-doel.
	Energiezuinige woningen	Kwantitatief • Gemiddeld energielabel woningen	Benchmarking op basis van het percentage woningen met een groen energielabel (energielabel C of hoger) ten opzichte van het provinciale gemiddelde.
Wonen	Woningaanbod en -behoefte	Kwantitatief • Vraag vs. aanbod op de woningmarkt	Vraag en aanbod op basis van woningmarkonderzoek.
Economie	Werkgelegenheid	Kwantitatief • Aantal banen • Netto arbeidsparticipatie	Aantal banen en netto arbeidsparticipatie ten opzichte van het provinciale gemiddelde.
	Agrarische sector	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid van invloed is op het verdienvermogen van agrarische bedrijven.*	
	Werklocaties en bedrijventerreinen	Kwantitatief • Omvang en type werklocaties kantoren en bedrijventerreinen • Frictie tussen vraag en aanbod van werklocaties	Vraag en aanbod op basis van onderzoek Stec Groep.
	Onderwijs	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid van invloed is op het aanbod van onderwijs en samenwerkingsverbanden bedrijfsleven, onderwijs en overheid.*	

Thema	Beoordelingsaspecten	Gebruikte informatie	Gebruikte referentiewaarden
	Vrijetijdseconomie	*Dit aspect is kwalitatief beschreven. Er is onvoldoende passende informatie beschikbaar om een kwaliteitsniveau toe te kennen. In de effectbeoordeling van de scenario's is primair gekeken in hoeverre nieuw beleid van invloed is op aanbod van vrijetijdsactiviteiten (cultureel, evenementen, en dergelijke).*	
Mobiliteit	Autobereikbaarheid en doorstroming	Kwantitatief • Afstand van woningen tot hoofdwegen (gemiddelde) • Mate van doorstromingsknelpunten	Benchmarking op basis van afstand van woningen tot hoofdwegennet ten opzichte van het provinciale gemiddelde en expert judgement op basis van de doorstroming.
	Fiets- en wandelnetwerk	Kwalitatief • Score fietsnetwerk • Ontbrekende schakels in netwerk (wandel en fiets)	Benchmarking op basis van score fietsnetwerk (Fietsersbond)ten opzichte van landelijk gemiddelde en expert judgement op basis van ontbrekende schakels in wandel – en fietsnetwerk.
	Openbaar vervoer	Kwantitatief • Gemiddelde afstand van woning tot OV-station (bus, tram, trein, metro) • Score ontsluitingskwaliteit openbaar vervoer (PTAL-score)	Benchmarking op basis van de afstand tot treinstation ten opzichte van het landelijk gemiddelde en ontsluitingskwaliteit openbaar vervoer (PTAL-score) ten opzichte van de landelijke PTAL-score.
	Duurzame mobiliteit	Kwantitatief • Aantal deelauto's per 100.000 inwoners • Aantal elektrische auto's • Aantal semi(publieke) laadpalen in de gemeente • Gebruik fiets (modal split fiets)	Benchmarking op basis van indicatoren (aantal deelauto's per 100.000 inwoners, aantal elektrische auto's per 1.000 inwoners, aantal (semi)publieke laadpalen en modal split fiets).

A3 Resultaten en onderbouwing scenariobeoordeling

OER Toekomstvisie gemeente Meierijstad
Effectbeoordeling scenario 1

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

MEIERIJSTAD

			Omgeving			Veiligheid			Welzijn			Bodem en water			Natuur			Landschap en cultureel erfgoed		Klimaat				Duurzaamheid				Wonen	Economie					Mobiliteit			
			Geluidshinder	Luchtkwaliteit	Gaurhinder	Omgevingsveiligheid	Sociale veiligheid	Verkeersveiligheid	Bewegingsvriendelijke leefomgeving	Maatschappelijke basisvoorzieningen	Maatschappelijke deelname	Bodemn	Grondwater	Oppervlaktewater	Natura 2000	Natuurnetwerk Brabant	Biodiversiteit	Landschappelijke waarden	Archeologie en cultuurhistorische waarden	Broeikasgassen (mitigatie)	Hittestress (adaptatie)	Droogte (adaptatie)	Hemelwateroverlast (adaptatie)	Grondstoffen en circulariteit	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Energiebesparing (mitigatie)	Energiezuinige woningen (mitigatie)	Woningaanbod en -behoefte	Werkgelegenheid	Agrarische sector	Werklocaties en bedrijventerreinen	Onderwijs	Vrijetijdseconomie	Autobereikbaarheid en doorstroming	Fiets- en wandelnetwerk	Openbaar vervoer	Duurzame mobiliteit
		Huidige situatie	=	↗	=	↗	=	=	=	↗	=	↘	↘	=	↗	↗	↗			=	↘	↘	=	=	=	=	=	↗	↘		↘			=	↗	↗	=
		Autonome ontwikkeling	=	↗	=	↗	=	=	=	↗	=	↘	↘	=	↗	↗	↗			=	↘	↘	=	=	=	=	=	↗	↘		↘			=	↗	↗	=
#	Thema	Beleidsuitspraak																																		
1	Wonen	Nieuwe woningen voor inwoners van nu en generaties van de toekomst, met: a) in eerste instantie inbreiding, d.m.v. woningsplitsing, compacter en hoger bouwen. In grote kernen inbreiding door transformatie van vrijgekomen locaties. b) in tweede instantie uitbreiding: in kleine kernen d.m.v. 'straatje-erbij'-principe, en op locaties waarbij het op basis van water en bodem passend is; in grote kernen meer groei, potentiële uitbreidingslocaties (vanuit bodem en water) benutten.	-	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0	n.v.t.	-	0	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	+	+	-	0	-	-	n.v.t.	-	-	0	0	1	-8
2	Groene ruimte	Investeren in groene openbare ruimtes, te gebruiken voor recreatie en ontspanning, met klimaatadaptieve functies (verkoelen omgeving, opvangen en vasthouden regenwater).	0	0	n.v.t.	n.v.t.	+	0	+	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	0	0	+	+	n.v.t.	0	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	5	-0,5
3	Basisvoorzieningen	Elke kern en wijk heeft een buurthuis en een basisschool.	0	0	n.v.t.	0	0	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	0	0
4	Activiteiten	Waar nodig faciliteren en ondersteuning door gemeente bij organiseren activiteiten en (kleinschalige) evenementen op gebied van sport en bewegen en kunst en cultuur in buurthuis of sportvereniging die draaien op een sterk vrijwilligersnetwerk.	0	0	n.v.t.	0	+	0	+	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	1,5	0
5	Nieuwe voorzieningen	Optimaliseren en toevoegen voorzieningen bij blijk aan behoefte en financiële rentabiliteit, passend bij demografische ontwikkeling van de kern.	0	0	n.v.t.	0	+	0	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	3	0
6	Ondersteunen inwoners	Actief stimuleren en ondersteunen van inwoners op gebied van bestaanszekerheid, fysieke en mentale gezondheid en goed functionerend gezin, vanuit buurthuizen en sociale teams en digitale producten en diensten.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,5	0
7	Fietsnetwerk	Optimaliseren fietsnetwerk, met meerdere snelfietsroutes (F50 Uden-Veghel, snelfietspaden tussen Veghel, Eindhoven, Den Bosch).	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	+	4,5	0
8	Duurzame mobiliteit	In elke kern komen verschillende vormen van duurzame mobiliteit samen (fiets, OV/bus, deelauto).	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	+	5	0
9	Landelijk gebied	Duurzame, natuurinclusieve land- en tuinbouw met ook landschaps- en natuurbeheer, aangepast aan beschikbaarheid (grond)water, energie en grondstoffen zonder deze uit te putten; bodemkwaliteit en watersysteem zijn leidend; verbreding naar andere functies (eigen energieproductie, benutten van reststromen, recreatie, horeca, opslag).	0	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	+	+	+	+	+	+	+	n.v.t.	+	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	0	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	8,5	-0,5
10	Innovatie	Ondernemers gebruiken nieuwe, schone energiebronnen en werken met nieuwe technieken om efficiënt (in ruimte) en meer circulair te zijn.	0	+	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	0
11	Bedrijventerreinen	Niet meer maar betere bedrijventerreinen, gericht op efficiënt ruimtegebruik met waar passend verticale bedrijfsuitbreiding; t.b.v. nieuwe bedrijven die bijdragen aan het bestaande ecosysteem; actieve ondersteuning van bedrijven met de overgang naar fossielvrije energiebronnen; vooral bestaande ondernemers die minder ruimteclaims leggen; kleinere bedrijven.	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	-	0	+	0	0	0	0	+	+	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2,5	-0,5
12	Onderwijs	Koppelen bedrijven en kennisinstellingen, onderwijs met praktijk combineren; gericht op bedrijfstakken waar al groot is: agrifood en maakindustrie; enkel blijven richten op onderwijskoppelingen die passen bij deze bedrijvigheid, zoals MBO in de technische sector.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	0
13	Natuurgebieden	Versterken natuurgebieden en beter beschermen landschappelijk erfgoed; natuurgebieden beter met elkaar verbinden door aanleg van nieuwe natuur, afronding van het Natuurnetwerk Brabant en door natuurinclusieve landbouw.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	0	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3,5	-1
14	Beekdalen	Beschermen en versterken beekdalen Aa, Dommel en Leijgraaf door ze meer ruimte te geven, nieuwe (woning)bouwontwikkelingen daar niet toegestaan; ruimte benutten voor waterberging, delen vrijhouden als overstromingsgebied.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	+	n.v.t.	+	+	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	-1
15	Gezondheid	Bij alle huidige en toekomstige ontwikkelingen zoveel mogelijk voldoen aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie op het gebied luchtkwaliteit en geluidshinder.																																					0	0
16	Sustainable development	In het handelen van de gemeente Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties verankeren via praktische initiatieven om voedselverspilling tegen te gaan, voor verantwoord watergebruik of een inclusieve arbeidsmarkt.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	0
17	Duurzame opwek	Gebruikmaken van eigen energiesystemen, verspreid over de gemeente opgewekt - bijvoorbeeld via zonneparken of windturbines (in combinatie met landbouw); samenwerking met lokale coöperaties, bestaande uit ondernemers, burgers of een combinatie daarvan, met maatwerk in het opwekken van energie en het verduurzamen van de leefomgeving.	-	+	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	+	-	-	-	-	++	n.v.t.	n.v.t.	0	-	++	+	n.v.t.	-	+	0	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	4,5	-4,5
		Totaal aantal +	1	2,5	1	0	1,5	0	3	1	3,5	1,5	2	1,5	2,5	1,5	2	2	0	3,5	0,5	2	0,5	1	2	3	0,5	0,5	3	0	0,5	1	0,5	1	1	0,5	1	48,5	48,5
		Totaal aantal -	-1	-0,5	0	-0,5	0	0	-0,5	0	0	0	0	0	-0,5	-0,5	-0,5	-1,5	-1	-0,5	-0,5	0	-0,5	-1	-1	-0,5	0	-1	-0,5	-1,5	-1	-0,5	0	-0,5	-0,5	0	0	-16	-16

++
+
-
- -
0
n.v.t.

* In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine geografische omvang, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
1	Wonen	Nieuwe woningen voor inwoners van nu en generaties van de toekomst, met: a) in eerste instantie inbreiding, d.m.v. woningsplitsing, compacter en hoger bouwen. In grote kernen inbreiding door transformatie van vrijgekomen locaties. b) in tweede instantie uitbreiding: in kleine kernen d.m.v. 'straatje-erbij'-principe, en op locaties waarbij het op basis van water en bodem passend is; in grote kernen meer groei, potentiële uitbreidingslocaties (vanuit bodem en water) benutten.	Geluidhinder				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners.		
			Luchtkwaliteit				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners.		
			Geurhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege beperkte uitbreiding direct om kernen heen	
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege beperkte uitbreiding direct om kernen heen	
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Beweegvriendelijke leefomgeving				Inbreiding van woningen kan ten koste gaan van bestaande locaties voor sport, spelen en groen		
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Enerzijds komen woningen met inbreiding dichterbij voorzieningen, maar met uitbreiding mogelijk juist verder weg	
			Maatschappelijke deelname					Toename van inwoners kan enerzijds anonimiseren, maar anderzijds ook meer mogelijkheid bieden voor sociale cohesie	
			Bodem					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op bodem	
			Grondwater					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op grondwater	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Door extra verkeersbewegingen is er risico op stikstofdepositie in natura2000 gebied		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	In de bouwfase wel letten op mogelijke aanwezigheid van soorten in gebouwen (bijvoorbeeld vleermuizen)
			Landschappelijke waarden				Hoogbouw kan ervoor zorgen dat de beleving van het landschap anders wordt (negatiever wordt)		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				De kernen bestaan grotendeels uit beschermd en historisch gebied. Er is een risico op aantasting van deze gebieden door uitbreiding en inbreiding		
			Broeikasgassen (mitigatie)				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners.		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Hittestress (adaptatie)				Negatief, vanwege gering risico op toename hittestress door verharding		
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)				Negatief, vanwege gering risico op toename overlast door verharding		
			Grondstoffen en circulariteit				Negatief effect indien het te gebruiken bouwmateriaal niet circulair is. Gering, omdat er locaties worden getransformeerd en hergebruikt		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de woningbouw beperkt is, zal het effect op zoeklocaties voor duurzame energie beperkt zijn	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Vraag naar energie neemt toe en waarschijnlijk ook de vraag naar elektriciteit en warmte. Heeft effect op netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)				Het aandeel energiezuinige woningen gaat gering omhoog, doordat nieuwbouw een goed energielabel zal hebben		
			Woningaanbod en -behoefte		Het aantal woningen gaat omhoog				Er wordt niets gezegd over het type woningen. Niet duidelijk of het woningaanbod aan zal sluiten op de behoefte
			Werkgelegenheid				Er komen meer werkende mensen bij, maar mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aantal werkplekken gelijk blijft/ onvoldoende is		
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat uitbreiding beperkt zal zijn het effect op verdienvermogen beperkt zijn	
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Inbreiding van woningen kan ten koste gaan van bestaande locaties voor bedrijven		
			Onderwijs				Er komen meer mensen die onderwijs nodig hebben bij, mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aanbod onderwijs gelijk blijft/onvoldoende is		
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Gering toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk				Gering toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		
			Openbaar vervoer					Door inbreiding gaan bepaalde inwoners dichterbij ov wonen, maar door uitbreiding gaan bepaalde inwoners misschien juist verder bij ov vandaan wonen	
			Duurzame mobiliteit					Geen of verwaarloosbare effecten. Scenario voorziet niet in duurzame mobiliteit	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
2	Groene ruimte	Investeren in groene openbare ruimtes, te gebruiken voor recreatie en ontspanning, met klimaatadaptieve functies (verkoelen omgeving, opvangen en vasthouden regenwater).	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbare effecten, recreatie heeft geen groot effect op geluid	
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbare effecten, er worden geen vervuilende functies weggenomen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid		Toevoegen van groene ruimte creëert meer ruimte voor mensen om samen te komen, wat positief is voor het veiligheidsgevoel				
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbaar effect, er komen geen grote nieuwe functies bij die voor veel meer verkeer zorgen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op een beweegvriendelijke leefomgeving door het toevoegen van recreatiemgelijkheden				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Toevoegen van groene ruimte creëert meer ruimte voor mensen om samen te komen (omtmoetingsplekken en verhoogde sociale cohesie)				
			Bodem		Door meer groen gaat de kwaliteit van de bodem vooruit				
			Grondwater		Door meer groen kan water beter doorsijpelen				
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbare effecten, er worden geen vervuilende functies weggenomen	
			Natuurnetwerk Brabant					Het toevoegen van groene ruimte heeft niet per se een positief dan wel negatief effect op de afronding van het Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit		Meer groen biedt meer verblijfsplaatsen voor soorten.				
			Landschappelijke waarden		Meer groen zorgt voor een positieve beleving van het landschap				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Het effect op historische kernen is afhankelijk van de invulling van het groen in de openbare ruimte	
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten, er worden geen vervuilende functies weggenomen	
			Hittestress (adaptatie)		Het toevoegen van meer groen zorgt voor een klimaatadaptievere omgeving met meer schaduw en vermindering van het stedelijk hitteeffect				
			Droogte (adaptatie)		Hoe meer groen, hoe betere water kan worden opgevangen en doorsijpelt				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Het toevoegen van groen zorgt ervoor dat water beter weg kan sijpelen en niet aan het oppervlakte blijft				
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Woningaanbod en -behoefte				Ruimte voor groen gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
3	Basisvoorzieningen	Elke kern en wijk heeft een buurthuis en een basisschool.	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen geluidstoename, want geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen verslechtering van de luchtkwaliteit, want geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen nieuwe kwetsbare objecten in aandachtsgebieden, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: niet meer saamhorigheid, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen potentie dat mensen meer gaan wandelen of fietsen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Geen extra voorzieningen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Maatschappelijke deelname					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: niet meer maatschappelijke deelname, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, dus geen extra stikstofuitstoot, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, dus geen extra CO2-uitstoot, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra banen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra scholen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra fietsers en wandelaars, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
4	Activiteiten	Waar nodig ondersteuning door gemeente bij organiseren activiteiten op gebied van sport en bewegen en kunst en cultuur in buurthuis of sportvereniging.	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer geluidhinder - zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer luchtvervuiling - zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Geurhinder						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen nieuwe kwetsbare objecten in aandachtsgebieden, want het gaat om evenementen op bestaande locaties	
			Sociale veiligheid		Kans op meer saamhorigheid en sociale controle, want de gemeente help bij het organiseren van kleinschalige evenementen op buurtniveau				
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op vermindering van mensen met overgewicht door organiseren van kleinschalige evenementen op buurtniveau				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Geen extra voorzieningen, want het gaat om evenementen bij bestaande buurthuizen en sportverenigingen	
			Maatschappelijke deelname		Kans op meer vrijwilligers en sociale cohesie, want de gemeente help bij het organiseren van kleinschalige evenementen op buurtniveau				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer stikstofuitstoot - zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer CO2-uitstoot - zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om evenementen op bestaande locaties	
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om evenementen op bestaande locaties	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van fietsers en wandelaars zal beperkt zijn, omdat het gaat om kleinschalige evenementen op buurtniveau	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
5	Nieuwe voorzieningen	Optimaliseren en toevoegen voorzieningen bij blijk aan behoefte en financiële rentabiliteit, passend bij demografische ontwikkeling van de kern.	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer geluidhinder - zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer luchtvervuiling - zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege beperkte uitbreiding van voorzieningen	
			Sociale veiligheid		Kans op meer saamhorigheid en sociale controle, want er worden voorzieningen geoptimaliseerd en toegvoegd				
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwe voorzieningen beperkt zijn, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans voor verbetering van de beweegvriendelijke leefomgeving, omdat de afstand tot voorzieningen afneemt met nieuwe voorzieningen				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans door toevoegen van nieuwe voorzieningen naar behoefte				
			Maatschappelijke deelname		Kans voor vebeteren van sociale cohesie en toevoeging van ontmoetingsplekken door toevoegen en optimaliseren van voorzieningen				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer ;stikstofuitstoot - zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer - en daarmee meer CO2-uitstoot - zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de uitbreiding van voorzieningen beperkt is, zal het grondstofgebruik ook beperkt zijn	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op meer banen door toevoeging van voorzieningen				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs		Kans op meer aanbod van onderwijs voor toevoeging van maatschappelijke voorzieningen zoals scholen				
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van verkeer zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: de toename van fietsers en wandelaars zal beperkt zijn, omdat het gaat om toevoeging van voorzieningen op buurtniveau	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
6	Ondersteunen inwoners	Actief stimuleren en ondersteunen van inwoners op gebied van bestaanszekerheid, fysieke en mentale gezondheid en goed functionerend	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
		gezin, vanuit buurthuizen en sociale teams en digitale producten en diensten.	Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op vermindering van mensen met overgewicht door ondersteunen van inwoners bij fysieke gezondheid				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Geen extra voorzieningen, want het gaat om ondersteuning van inwoners vanuit bestaande buurthuizen en digitale diensten	
			Maatschappelijke deelname		Kans op verminderen van mensen die eenzaamheid ervaren door ondersteunen van inwoners bij mentale gezondheid en kans op verminderen van aantal uitkeringsgerechtigden door ondersteunen van inwoners bij bestaanszekerheid				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op verhogen van de netto arbeidsparticipatie, door ondersteunen van inwoners bij bestaanszekerheid				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
7	Fietsnetwerk	Optimaliseren fietsnetwerk, met meerdere snelfietsroutes (F50 Uden-Veghel, snelfietspaden tussen Veghel, Eindhoven, Den Bosch).	Geluidhinder		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder geluidsoverlast van auto's				
			Luchtkwaliteit		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling door auto's				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Aanleg van snelfietsroutes zorgen niet voor minder ongevallen op knelpunten	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op toename van mensen die voldoende beweegt, door meer gebruik van de fiets				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Fietsroutes kunnen een barrierewerking hebben op het leefgebied van soorten, maar dit zal geen significant effect hebben op de soortendiversiteit	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect, er komt verhard oppervlak bij, maar in geringe mate	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door toename van de modal shift fiets, neemt de vraag naar brandstoffen en elektriciteit voor auto's af				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door toename van de modal shift fiets neemt het aantal auto's op de weg af. Dit versoepelt de doorstroming van autoverkeer				
			Fiets- en wandelnetwerk		Door te investeren in het fietsnetwerk, neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit		De modal shift fiets neemt toe				
8	Duurzame mobiliteit	In elke kern komen verschillende vormen van duurzame mobiliteit samen (fiets, OV/bus, deelauto).	Geluidhinder		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van stillere voertuigen en meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto. Overlast van geluid door auto's neemt af				

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Luchtkwaliteit		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van schonere voertuigen en meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto. Overlast van luchtvervuiling door auto's neemt af				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Inzet op duurzame mobiliteit verbeterd niet per see de verkeersveiligheid, daarvoor moeten aanvullende maatregelen genomen worden	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op toename van mensen die voldoende beweegt, door meer gebruik van de fiets				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Investeren in het fietsnetwerk en duurzame mobiliteit draagt positief bij aan de modal shift fiets, ov en deelmobiliteit. Hoe meer mensen deze mobilteitsvormen pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van schonere voertuigen en zorgt ervoor dat het aantal voertuigen afneemt (meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto). Overlast van luchtvervuiling door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Het opzetten van mobiliteitshubs kan worden gecombineerd met een energiehub. Echter, dit is geen onderdeel van de beleidsuitspraak	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door toename van duurzame mobiliteit gaat de vraag naar fossiele brandstoffen naar beneden. De vraag naar elektriciteit gaat echter omhoog. Maar met toename van gebruik van OV en fiets gaat de algehele vraag naar energie naar beneden				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door toename van de modal shift fiets, deelauto en ov neemt het aantal auto's op de weg af. Dit versoepelt de doorstroming van autoverkeer				
			Fiets- en wandelnetwerk		Kans op betere beleving van het fietsnetwerk door samenkomen van verschilende vormen van mobiliteit				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit		Door te investeren in openbaarvervoer en hubs, neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe				
			Duurzame mobiliteit		Door te investeren in duurzame mobiliteit neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe				
9	Landelijk gebied	Duurzame, natuurinclusieve land- en tuinbouw met ook landschaps- en natuurbeheer, aangepast aan beschikbaarheid (grond)water, energie en grondstoffen zonder deze uit te putten; bodemkwaliteit en watersysteen zijn leidend; verbreding naar andere functies (eigen energieproductie, benutten van reststromen, recreatie, horeca, opslag).	Geluidhinder					Verwaarloosbaar effect, geen grote toe of afname van autoverkeer	
			Luchtkwaliteit		Duurzame land en tuinbouw biedt kans op minder intensieve landbouw en daardoor minder uitstoot van fijnstoffen				
			Geurhinder		Biedt een kans voor vermindering van geurhinder door de aanname van veehouderij				
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Mogelijk geringe toename van recreatie, maar verwaarloosbaar	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Biedt mogelijk kansen voor toename voorzieningen in het buitengebied				
			Maatschappelijke deelname		Functieverbreding heeft mogelijk positief effect op sociale cohesie in het buitengebied				
			Bodem		Minder mest zorgt voor minder verzuring van de bodem				
			Grondwater		Minder mest zorgt voor minder verzuring van het grondwater				
			Oppervlaktewater		Minder mest zorgt voor minder verzuring van oppervlaktewater				
			Natura 2000		Kans op extensivering en verduurzaming van landbouw zorgt voor minder stikstofdepositie in natura2000				
			Natuurnetwerk Brabant		Kans op voltooiing van NNB door natuurinclusieve landbouw				
			Biodiversiteit		Kans op vergroting van soortendiversiteit door natuurinclusieve landbouw				
			Landschappelijke waarden		Mogelijke kans om de landschappelijke waarden te versterken en bestaande waarden beter zichtbaar/tot uiting				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Duurzame land en tuinbouw biedt kans op minder intensieve landbouw en daardoor minder uitstoot van CO2				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Droogte (adaptatie)		Watersysteem is leidend, dus kans op positief effect				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit		Kans op positief effect door benutten van reststromen				
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Kans op toename duurzame energieopwekking door ruimte voor eigen energieproductie				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Kans op afname energiebehoefte in de landbouw door verduurzaming				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Omslag naar soort werk in het buitengebied heeft niet direct impact op het aantal banen	
			Agrarische sector				Duurzame, natuurinclusieve landbouw is opgevat als extensivering van landbouw met verlies aan verdienvermogen, waarbij het de vraag is of de functieverbreding voldoende zijn om het verlies aan verdienvermogen op te vangen		
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie		Mogelijk kansen voor B&B's				
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
10	Innovatie	Ondernemers gebruiken nieuwe, schone energiebronnen en werken met nieuwe technieken om efficiënt (in ruimte) en meer circulair te zijn.	Geluidhinder					Innovatie leidt niet per se tot een positief dan wel negatief effect op geluidhinder	
			Luchtkwaliteit		Gebruik van schone energie zorgt voor verbetering van de luchtkwaliteit				
			Geurhinder		Kans op afname van geurhinder door bedrijven door nieuwe technieken				
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Gebruik van schone energie zorgt voor minder stikstofdepositie				
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden					Opwekking van energie kan een negatieve impact hebben op de landschappelijke kwaliteit. Echter wordt uit de beleidsuitspraak niet duidelijk of er ook sprake is van opwekking	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Gebruik van schone energie zorgt voor vermindering van uitstoot				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Grondstoffen en circulariteit		Ondernemers verbeteren de circulariteit van bedrijfsvoering				
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Kans op toename van duurzame energieopwekking als schone energie binnen de gemeente opgewekt zal worden, maar dit maakt geen onderdeel uit van de uitspraak	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Efficiëntie zorgt voor afname van energiegebruik				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Voor innovatie is opgeleid personeel nodig, maar ander personeel wordt mogelijk overbodig	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen					Innovatie heeft geen directe invloed op vraag en aanbod van werklocaties	
			Onderwijs					Innovatie biedt mogelijk een koppelkans tussen werken en leren, maar geen directe aanleiding tot meer samenwerking	
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
11	Bedrijventerreinen	Niet meer maar betere bedrijventerreinen, gericht op efficiënt ruimtegebruik met waar passend verticale bedrijfsuitbreiding; t.b.v. nieuwe bedrijven die bijdragen aan het bestaande ecosysteem; actieve ondersteuning van bedrijven met de overgang naar fossielvrije energiebronnen; vooral bestaande ondernemers die minder ruimteclaims leggen; kleinere bedrijven.	Geluidhinder					Komen geen bedrijven bij, dus verwaarloosbaar effect	
			Luchtkwaliteit					Komen geen bedrijven bij, dus verwaarloosbaar effect	
			Geurhinder					Komen geen bedrijven bij, dus verwaarloosbaar effect	
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Komen geen bedrijven bij, dus verwaarloosbaar effect wat betreft stikstofdepositie	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden				Hoogbouw kan ervoor zorgen dat de beleving van het landschap anders wordt (negatiever wordt)		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Bedrijven liggen niet in de buurt van beschermde stadsgezichten en waardevolle gebieden, dus effect verwaarloosbaar	
			Broeikasgassen (mitigatie)		Afname van broeikasgassen				
			Hittestress (adaptatie)					Verwaarloosbaar, omdat er niet wordt uitgebreid	
			Droogte (adaptatie)					Verwaarloosbaar, omdat er niet wordt uitgebreid	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Verwaarloosbaar, omdat er niet wordt uitgebreid	
			Grondstoffen en circulariteit					Verwaarloosbaar, omdat er niet wordt uitgebreid. Circulariteit komt niet aan de orde	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Aanname dat de ondersteuning van bedrijven in het verduurzamen leidt tot meer opwekking van duurzame energie op het bedrijventerrein (bijvoorbeeld op dak)				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Aanname dat de ondersteuning van bedrijven in het verduurzamen leidt tot inzet om energie op het bedrijventerrein te besparen in relatie tot verduurzamen				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Efficiënter ruimtegebruik biedt mogelijk een kans voor meer werkgelegenheid, omdat er ruimte wordt geboden aan meer mensen op hetzelfde oppervlakte				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen		Efficënter ruimtegebruik leidt er mogelijk toe dat het aantal bedrijven op het bestaande terrein kan worden uitgebreid				
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Vanwege efficiënter ruimtegebruik mogelijk wel meer werknemers, maar gemeentebreed gezien heeft het verwaarloosbaar effect op de doorstroming	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
12	Onderwijs	Koppelen bedrijven en kennisinstellingen, onderwijs met praktijk combineren; gericht op bedrijfstakken waar al groot is: agrifood en maakindustrie; enkel blijven richten op onderwijskoppelingen die passen bij deze bedrijvigheid, zoals MBO in de technische sector.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op meer banen en vergroten arbeidsparticipatie bij doorstroming van studenten				
			Agrarische sector						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Er komen meer werkende mensen bij, maar mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aantal werkplekken gelijk blijft/ onvoldoende is		
			Onderwijs		Kans op betere samenwerkingsverbanden tussen bedrijfsleven en onderwijs				
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
13	Natuurgebieden	Versterken natuurgebieden en beter beschermen landschappelijk erfgoed; natuurgebieden beter met elkaar verbinden door aanleg van nieuwe natuur, afronding van het Natuurnetwerk Brabant en door natuurinclusieve landbouw.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Natuurinclusieve landbouw is beoordeeld onder uitspraak 9
			Geurhinder						Natuurinclusieve landbouw is beoordeeld onder uitspraak 9
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem		Meer groen verbetert de kwaliteit van de bodem				
			Grondwater		Meer groen verbetert de grondwaterstand				
			Oppervlaktewater		Kans op filtering van water door nieuwe natuur				
			Natura 2000					N2000 ligt buiten de gemeente, dus geen effect	Natuurinclusieve landbouw is beoordeeld onder uitspraak 9
			Natuurnetwerk Brabant		Kans omdat ingezet wordt op voltooiing van NNB				
			Biodiversiteit		Kans door uitbreiding van natuur. Kan poitief zijn voor aanwezige soorten				
			Landschappelijke waarden		Betere bescherming van landschap leidt tot versterking van landschappelijke waarden				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)		Meer groen zorgt voor verbetering van de grondwaterstand				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)				Zoekgebieden RES conflicteren mogelijk met locaties natuurnetwerk Brabant		
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector				Verdienvermogen gaat mogelijk naar beneden door natuurinclusieve landbouw		
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
14	Beekdalen	Beschermen en versterken beekdalen Aa, Dommel en Leijgraaf door ze meer ruimte te geven, nieuwe (woning)bouwontwikkelingen daar niet toegestaan; ruimte benutten voor waterberging, delen vrijhouden als overstromingsgebied.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Naar verwachting verwaarloosbare effecten. Ruimte voor rivieren kan elders uitdrogen, maar juist ook kansen bieden	
			Grondwater		Ruimte voor waterberging biedt mogelijkheden water op te slaan				
			Oppervlaktewater		Kans op verbetering van waterkwaliteit bij beekdalen				
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant		Kans op voltooiing NNB door ruimte te geven aan beekdalen naar NNB nog niet af is				
			Biodiversiteit		Kans op toename van soortendiversiteit door neuwe natte natuur				
			Landschappelijke waarden		Herstellen van de beekdalen biedt mogelijk een kans voor versterken van de landschappelijke kwaliteit				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)		Ruimte voor waterberging biedt de kans gebieden in de zomerperiode te voorzien van water				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector				Ruimte voor beekdalen gaat ten koste van agrarisch gebied		
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
15	Gezondheid	Bij alle huidige en toekomstige ontwikkelingen zoveel mogelijk voldoen aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie op het gebied luchtkwaliteit en geluidshinder.	Geluidhinder						Ambitie
			Luchtkwaliteit						Ambitie
			Geurhinder						Ambitie
			Omgevingsveiligheid						Ambitie
			Sociale veiligheid						Ambitie
			Verkeersveiligheid						Ambitie
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Ambitie
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Ambitie
			Maatschappelijke deelname						Ambitie
			Bodem						Ambitie
			Grondwater						Ambitie
			Oppervlaktewater						Ambitie
			Natura 2000						Ambitie
			Natuurnetwerk Brabant						Ambitie

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Biodiversiteit						Ambitie
			Landschappelijke waarden						Ambitie
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Ambitie
			Broeikasgassen (mitigatie)						Ambitie
			Hittestress (adaptatie)						Ambitie
			Droogte (adaptatie)						Ambitie
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Ambitie
			Grondstoffen en circulariteit						Ambitie
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Ambitie
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Ambitie
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Ambitie
			Woningaanbod en -behoefte						Ambitie
			Werkgelegenheid						Ambitie
			Agrarische sector						Ambitie
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Ambitie
			Onderwijs						Ambitie
			Vrijetijdseconomie						Ambitie
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Ambitie
			Fiets- en wandelnetwerk						Ambitie
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Ambitie
			Duurzame mobiliteit						Ambitie
16	Sustainable development	In het handelen van de gemeente Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties verankeren via praktische initiatieven om voedselverspilling tegen te gaan, voor verantwoord watergebruik of een inclusieve arbeidsmarkt.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Inclusieve arbeidsmarkt zorgt voor een betering van de toegang tot maatschappelijke voorzieningen en daarmee de maatschappelijke deelname				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Door inclusieve arbeidsmarkt wordt het aantal potentiële werkenden vergroot				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
17	Duurzame opwek	Gebruikmaken van eigen energiesystemen, verspreid over de	Geluidhinder				Opwekking van energie kan leiden tot overlast van geluid		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
		gemeente opgewekt - bijvoorbeeld via zonneparken of windturbines (in combinatie met landbouw); samenwerking met lokale coöperaties, bestaande uit ondernemers, burgers of een combinatie daarvan, met maatwerk in het opwekken van energie en het verduurzamen van de leefomgeving.	Luchtkwaliteit		Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Opwekking van energie gaat gepaard met risicocontouren		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Voor lokale opwekking van energie zijn coöperaties nodig. Opzetten van coöperaties kan de sociale cohesie ten goede komen				
			Bodem					Verwaarloosbaar effect op bodemdaling en bodemverontreiniging	Vanuit het principe van water en bodem sturend kunnen droge en niet kwalitatief goede bodems worden gebruikt voor opwekking van energie
			Grondwater					Verwaarloosbaar effect op de grondwaterstanden	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot				
			Natuurnetwerk Brabant				Ruimte voor duurzame energie gaat mogelijk ten kosten van (voltooiiing) van NNB		
			Biodiversiteit				Opwekking van duurzame energie zorgt voor aanvaringsrisico's soorten/vogels		
			Landschappelijke waarden				Opwekking van duurzame energie wordt over het algemeen beschouwd als horizonvervuiling en kan daarmee een negatieve impact hebben op de landschappelijke waarden		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				Opwekking van energie (op dak) kan invloed hebben op beschermde dorpsgezichten		
			Broeikasgassen (mitigatie)	Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot					
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Opwekking van energie zorgt voor verharding, waardoor water minder goed kan doorsijpelen. Echter is het effect gering	
			Grondstoffen en circulariteit				Voor opwekking van energie zijn schaarse materialen nodig		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Aandeel duurzame energie neemt toe					
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Met lokale opwekking kan worden voorzien in eigen energievoorziening				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte				Ruimte voor opwekking gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Werkgelegenheid		Opwekking van energie kan zorgen voor toename van banen in de energiesector				
			Agrarische sector					Opwekking van energie gaat enerzijds ten koste van agrarisch gebied, maar kan anderzijds zorgen voor een koppelkans	
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Ruimte voor opwekking gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Onderwijs						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 1 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Als het aanbod in duurzame energie wordt vergroot, nemen de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit toe (denk aan laadpalen aan huis), maar het aandeel laadpalen zelf neemt niet toe	

OER Toekomstvisie gemeente Meierijstad
Effectbeoordeling scenario 2

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

MEIERIJSTAD

			Omgeving			Veiligheid			Welzijn			Bodem en water			Natuur			Landschap en cultureel erfgoed		Klimaat				Duurzaamheid				Wonen	Economie					Mobiliteit			
			Geluidshinder	Luchtkwaliteit	Geurhinder	Omgevingsveiligheid	Sociale veiligheid	Verkeersveiligheid	Bewegingsvriendelijke leefomgeving	Maatschappelijke basisvoorzieningen	Maatschappelijke deelname	Bodem	Grondwater	Oppervlaktewater	Natura 2000	Natuurnetwerk Brabant	Biodiversiteit	Landschappelijke waarden	Archeologie en cultuurhistorische waarden	Broeikasgassen (mitigatie)	Hittestress (adaptatie)	Droogte (adaptatie)	Hemelwateroverlast (adaptatie)	Grondstoffen en circulariteit	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Energiebesparing (mitigatie)	Energiezuinige woningen (mitigatie)	Woningaanbod en -behoefte	Werkgelegenheid	Agrarische sector	Werklocaties en bedrijventerreinen	Onderwijs	Vrijetijdseconomie	Autobereikbaarheid en doorstroming	Fiets- en wandelnetwerk	Openbaar vervoer	Duurzame mobiliteit	
		Huidige situatie																																			
		Autonome ontwikkeling	↗	=	↗	=	=	=	=	↗	=	↘	↘	=	↗	↗	↗	=	=	=	↘	↘	↘	↘	=	=	=	↗	↘	=	↘	=	=	=	↗	↗	=	
#	Thema	Beleidsuitspraak																																			
1	Wonen	Forse groei in woningen: tweemaal de woningbouwprognose die in 2024 voor 2040 was vastgesteld; voor eigen inwoners en van buitenaf; in- en uitbreiding in alle kernen, passend bij grootte en aard van de kern; grootste groei in grotere kernen Veghel (grootste groei, hoogbouw, i.c.m. met openbare plekken om te werken en te ontmoeten, levendig woonmilieu), Schijndel (minder hoogbouw, passend bij schaal karakter kern), Sint-Oedenrode (minder inbreiding, uitbreiding met extra woonwijk aan rand kern), vooral door inbreiding, sterke transformatie van de centrumgebieden met hoogbouw.	--	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	n.v.t.	-	-	-	--	--	-	--	-	--	--	-	--	++	++	-	-	-	-	0	--	-	-	0	2	-18,5
2	Winkels	In grote kernen: a) minder winkeloppervlak in kern, t.b.v. inbreiding woningbouw.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	0	0	0	0	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	3,5	-0,5
3	Groen straatbeeld	In grote kernen: b) groen toevoegen in straatbeeld (bomen en waterelementen) en groene daken.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	0	0	+	+	0	0	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	5	-0,5
4	Voorzieningen toevoegen	In grote kernen: c) toevoegen grootstedelijke voorzieningen, nieuwe sportcentra, horecagelegenheden. d) ontwikkeling multifunctionele accommodaties met breed aanbod aan sport en bewegen en kunst en cultuur: e) In Veghel multifunctionele accomodaties ontwikkelen waar ook HBO onderwijs gevolgd kan worden op het terrein van techniek en zorg; polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	-	-	n.v.t.	-	0	-	+	+	+	0	0	n.v.t.	-	0	0	-	-	-	-	0	-	-	n.v.t.	-	n.v.t.	-	+	-	-	+	+	-	-	-	n.v.t.	3	-9
5	Dorpse identiteit	In kleine kernen groei ('straatje-erbij', uitbreiden bestaande wijk) met behoud van dorpse identiteit, zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen en identiteitskenmerken; toevoegen groen.	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0	0	n.v.t.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	0	+	0	0	0	0	-	-	0	0	0,5	-2
6	Basisvoorzieningen	Elke kern en woonwijk heeft een buurthuis en een basisschool.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	0	0
7	Inburgering	Ontwikkelen integraal inburgeringsprogramma voor nieuwe inwoners, gericht op wonen, welzijn en werk.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,5	0
8	Evenementen	Ruimte bieden aan nieuwe festivals en evenementen.	-	-	n.v.t.	-	-	-	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	0	-	-	n.v.t.	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	-	-	n.v.t.	n.v.t.	2	-6,5
9	A50	Realiseren nieuwe op-/afrit A50.	-	-	n.v.t.	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	0	n.v.t.	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	0,5	-4
10	N279	Omlegging N279 bij Veghel.	0	0	n.v.t.	0	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	0	-	0	0	n.v.t.	0	0	0	0	-	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	0,5	-1
11	Infrastructuur	Ondersteunende infrastructuur, zoals een aantal provinciale wegen en de rondwegen rond Sint-Oedenrode en Schijndel is voltooid.	-	-	n.v.t.	0	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-	n.v.t.	-	0	-	-	0	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	0,5	-5,5
12	OV-netwerk	Intensiveren OV-network naar regio, busverbindingen versterken; Bus Rapid Transit (BRT, snelle busverbinding) wordt actief gebruikt om snel tussen de kernen en regionaal te verplaatsen; voorbereidingen voor de realisatie van een lightrail-verbinding richting Eindhoven en in de toekomst Den Bosch zijn recent gestart.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	++	n.v.t.	4,5	0
13	Wandel- en fietsnetwerk	Optimaliseren wandel- en fietsnetwerken.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	+	4,5	0
14	Duurzame mobiliteit	Creëren lokale en regionale mobiliteitshubs, met deelmobiliteit, voorzieningen, overstap OV en parkeervoorzieningen aan rand van centra; o.a. regionale hub langs A50 bij Sint-Oedenrode, waar BRT-lijnen vanuit Eindhoven, Den Bosch en Oss samenkomen.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	++	++	6	0
15	Landelijk gebied	Landelijk gebied																																			0	0
16	Duurzame opwek	Verdeeld over gemeente realiseren van grote centrale energiehubs met opwek (wind, zon), opslag, conversie en aansluiting op waterstof leidingnetwerk (Delta Rhine Corridor).	-	+	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	0	-	-	-	-	++	n.v.t.	n.v.t.	0	-	++	+	n.v.t.	-	+	0	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	4	-4,5
17	Duurzame opwek bedrijven	Realiseren fossielvrij bedrijventerrein, met innovatieve oplossingen voor energieproductie en -opslagcombinaties met bedrijvigheid door zon-op-dak, kleine windturbines op bedrijventerreinen, en restwarmte uitwisselen tussen bedrijven en met woonwijken.	-	+	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	0	0	-	0	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	0	-	+	+	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	2,5	-2
18	Bedrijventerreinen	Uitbreiding ruimte voor bedrijvigheid in agrifood en maakindustrie en nieuwe bedrijvigheid uit Brainport-ecosysteem; nieuwe beginnende bedrijven in landelijk gebied nabij bedrijventerreinen; nieuwe bedrijvigheid zoveel mogelijk bij elkaar zetten voor uitwisseling, restwarmte, elektriciteit; nabij bedrijventerreinen grootschalige huisvesting voor internationale werknemers; meer en intensievere bedrijvigheid in het havengebied van Veghel aan de Zuid-Willemsvaart, waardoor beter gebruikt wordt gemaakt van het watertransport.	-	-	-	-	-	-	0	-	n.v.t.	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	+	-	+	0	+	-	+	0	n.v.t.	-	-	-	0	2	-11,5
19	Innovatie	Bestaande bedrijventerreinen zijn geoptimaliseerd, en groener, circulair en fossielvrij gemaakt.	-	+	+	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	0	0	0	0	n.v.t.	+	+	0	+	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	5,5	-1
20	Onderwijs	Ontwikkeling onderwijscampus met MBO en HBO; koppelen bedrijven aan onderwijs, connectie met kennis- en onderwijsinstellingen Brainport en regio Noordoost-Brabant.	-	-	n.v.t.	-	0	0	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-	-	n.v.t.	-	n.v.t.	-	+	0	-	++	n.v.t.	-	-	-	n.v.t.	1,5	-7,5
		Totaal aantal +	2	3,5	0,5	0	0	1	2,5	1	3	0,5	0,5	0	2	0	0,5	0,5	0	4	1	0,5	1	0,5	2,5	3,5	1,5	1,5	3,5	0	1	1,5	1	3,5	1,5	2	2	49,5	49,5
		Totaal aantal -	-5,5	-3,5	-1	-4,5	-1,5	-3	-0,5	-0,5	-0,5	-1,5	-1,5	-0,5	-3,5	-2	-3	-4	-2	-3,5	-2,5	-0,5	-2,5	-6	-0,5	-4,5	0	-2	-1	-1,5	-2	-0,5	0	-3,5	-3	-2	0	-74	-74

++
+
-
- -
0
n.v.t.

* In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine geografische omvang, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
1	Wonen	Forse groei in woningen: tweemaal de woningbouwprognose die in 2024 voor 2040 was vastgesteld; voor eigen inwoners en van buitenaf; in- en uitbreiding in alle kernen, passend bij grootte en aard van de kern; grootste groei in grotere kernen Veghel (grootste groei, hoogbouw, i.c.m. met openbare plekken om te werken en te ontmoeten, levendig woonmilieu), Schijndel (minder hoogbouw, passend bij schaal karakter kern), Sint-Oedenrode (minder inbreiding, uitbreiding met extra woonwijk aan rand kern), vooral door inbreiding, sterke transformatie van de centrumgebieden met hoogbouw.	Geluidhinder			Negatief vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners. Geluid van motoren wordt mogelijk minder door elektrische voertuigen, maar geluid door banden niet.			
			Luchtkwaliteit				Negatief vanwege toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners, maar er wordt wel verwacht dat er autonoom schonere voertuigen bijkomen		
			Geurhinder				Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat er meer uitbreiding voorzien is en deze mogelijk meer richting agrarisch gebied komen te liggen. Daardoor risico op geurhinder		
			Omgevingsveiligheid				Risico op effecten omgevingsveiligheid vanwege beperkte uitbreiding direct om kernen heen		
			Sociale veiligheid				Er komen meer inwoners bij, wat mogelijk ook zorgt dat het gevoel van onveiligheid toeneemt.		
			Verkeersveiligheid				Er komen meer inwoners bij, wat mogelijk ook effect heeft op het aantal verkeersbewegingen, dat toeneemt, en daarmee verkeersveiligheid		
			Beweegvriendelijke leefomgeving				Inbreiding en uitbreiding van woningen kan ten koste gaan van bestaande locaties voor sport, spelen en groen		
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Door inbreiding in de kernen komen woningen dichter bij voorzieningen te liggen en door uitbreiding komen woningen juist verder van bestaande voorzieningen af te liggen	
			Maatschappelijke deelname				Groei kan zorgen voor meer anonimiteit, wat de sociale cohesie ten koste kan gaan		
			Bodem				Risico op bodemdaling en verontreiniging door nieuwe woningen		
			Grondwater				Risico op verlaging van grondwaterstand door toename verharding		
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Meer stikstofuitstoot, waardoor risico is op natura2000, maar natura2000 ligt op relatief grote afstand		
			Natuurnetwerk Brabant				Risico dat de uitbreidingslocaties knellen met de afronding van het nnb langs de kernen		
			Biodiversiteit				Uitbreiding van wijken kan een risico zijn voor aanwezig soorten		
			Landschappelijke waarden			Meierijstad komt er anders uit te zien, wat ten koste kan gaan van de landschappelijke beleving			

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Archeologie en cultuurhistorische waarden			De kernen bestaan grotendeels uit beschermd en historisch gebied. Er is een risico op aantasting van deze gebieden door uitbreiding en inbreiding			
			Broeikasgassen (mitigatie)				Woningen zullen al aardgasvrij worden gebouwd. Wel is er nog uitstoot te verwachten in het verkeer		
			Hittestress (adaptatie)			Negatief, vanwege risico op toename hittestress door verharding			
			Droogte (adaptatie)				Risico op meer droogte door meer verharding		
			Hemelwateroverlast (adaptatie)			Negatief, vanwege risico op toename overlast door verharding			
			Grondstoffen en circulariteit			Negatief effect indien het te gebruiken bouwmateriaal niet circulair is.			
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)				Vormt mogelijk een risico voor zoeklocaties voor duurzame energie door nieuwbouw		
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)			Vraag naar energie neemt toe en waarschijnlijk ook de vraag naar elektriciteit en warmte. Heeft effect op netcongestie			
			Energiezuinige woningen (mitigatie)	Kans op grote toename energiezuinige woningen door nieuwbouw					
			Woningaanbod en -behoefte	Het aantal woningen gaat fors omhoog					
			Werkgelegenheid				Er komen meer werkende mensen bij, maar mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aantal werkplekken gelijk blijft/ onvoldoende is		
			Agrarische sector				Er gaat mogelijk agrarische areaal verloren, dat betekent mogelijk ook teruggang van verdienvermogen in de agrarische sector		
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Uitbreiding van woningen kan ten koste gaan van bestaande locaties voor bedrijven		
			Onderwijs				Er komen meer mensen bij die onderwijs nodig hebben, maar mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aantal onderwijs gelijk blijft/ onvoldoende is		
			Vrijetijdseconomie					Geen of verwaarloosbare effecten	
			Autobereikbaarheid en doorstroming			Toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming			
			Fiets- en wandelnetwerk				Toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Openbaar vervoer				Door inbreiding gaan bepaalde inwoners dichterbij ov wonen, maar door uitbreiding gaan meer inwoners misschien juist verder bij ov vandaan wonen. Ook aandachtspunt of ov nog kan voorzien in de behoefte		
			Duurzame mobiliteit					Geen of verwaarloosbare effecten. Scenario voorziet niet in duurzame mobiliteit	
2	Winkels	In grote kernen: a) minder winkeloppervlak in kern, t.b.v. inbreiding woningbouw.	Geluidhinder		Kans op minder geluidhinder door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				
			Luchtkwaliteit		Kans op minder luchtvervuiling door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat vrijgekomen locaties opgevult worden met woningbouw. Geen sprake van verloedering	
			Verkeersveiligheid		Kans op minder verkeersongelukken door minder verkeersbewegingen van en naar centrumgebieden, door afname van winkeloppervlak				
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Geen of verwaarloosbaar effect, want afname winkeloppervlak betekend niet dat de voorzieningen compleet verdwijnen	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Geen of verwaarloosbaar effect, want afname winkeloppervlak gaat niet ten ten koste van maatschappelijke basisvoorzieningen	
			Maatschappelijke deelname					Geen of verwaarloosbaar effect, want afname winkeloppervlak betekend niet dat de ontmoetingsplekken compleet verdwijnen	
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Kans op minder stikstofuitstoot door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen of verwaarloosbaar effect door afname winkeloppervlak. Effect van inbreiding woningen op cultuurhistorische waarden is gescoort onder uitspraak wonen	
			Broeikasgassen (mitigatie)		Kans op minder CO2-uitstoot door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect want door afname winkeloppervlak komt er in principe geen groene ruimte bij	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect want door afname winkeloppervlak komt er in principe geen groene ruimte bij	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect want door afname winkeloppervlak komt er in principe geen groene ruimte bij	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbaar effect, want er komen grondstoffen vrij maar daar gebeurd in principe niks mee	Meekoppelkans voor hergebruik van grondstoffen
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Kans op afname van energiebehoefte door afname van winkeloppervlak				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid				Risico op afname van het aantal banen door afname van winkeloppervlak		
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Kans op plaatselijke betere doorstroming door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				
			Fiets- en wandelnetwerk		Kans op betere beleving van het fietsnetwerk door minder verkeersbewegingen, door afname van winkeloppervlak				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
3	Groen straatbeeld	In grote kernen: b) groen toevoegen in straatbeeld (bomen en waterelementen) en groene daken.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit					Er moet substantieel meer groen toegevoegd worden, wil dit een positief effect hebben op de luchtkwaliteit	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Meer groen zorgt ervoor dat er meer plekken zijn om te verblijven en spelen				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Meer groen zorgt ervoor dat er meer plekken zijn om te verblijven en spelen en waar mensen samenkomen				
			Bodem		Meer groen verbeterd de kwaliteit van de bodem				
			Grondwater		Meer groen zorgt voor verbetering grondwaterstand, doordat water beter kan wegsijpelen				
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen sigificant effect	
			Natuurnetwerk Brabant					Meer groen zorgt niet per se voor afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit		M eer groen trekt soorten aan				

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden		Groene ruimte wordt over het algemeen als positief beschouwd voor de beleving en landschappelijke kwaliteit van het gebied				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Meer groen heeft niet per se een positief dan wel negatief effect op archeologie en cultuurhistorie	
			Broeikasgassen (mitigatie)					Er moet substantieel meer groen toegevoegd worden, wil dit een positief effect hebben op de luchtkwaliteit	
			Hittestress (adaptatie)		Meer groen zorgt voor meer schaduw, wat het stedelijk hitteeffect kan verminderen				
			Droogte (adaptatie)		Meer groen zorgt voor verbetering grondwaterstand, doordat water beter kan wegsijpelen. Voorkomt droogte				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Meer groen zorgt ervoor dat water makkelijker weg kan sijpelen				
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte				Ruimte voor groen gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk		Kans op betere beleving van het fietsnetwerk door groen langs routes				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
4	Voorzieningen toevoegen	In grote kernen: c) toevoegen grootstedelijke voorzieningen, nieuwe sportcentra, horecagelegenheden. d) ontwikkeling multifunctionele accommodaties met breed aanbod aan sport en bewegen en kunst en cultuur. e) In Veghel multifunctionele accomodaties ontwikkelen waar ook HBO onderwijs gevolgd kan worden op het terrein van techniek en zorg; polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Geluidhinder				Risico op een negatief effect door toename voorzieningen		
			Luchtkwaliteit				Risico op negatief effect door toename voorzieningen		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op effecten omgevingsveiligheid vanwege uitbreiding van het aantal sociale functies		
			Sociale veiligheid					Verwaarloosbare effecten	
			Verkeersveiligheid				Er komen meer bezoekers bij, wat mogelijk ook effect heeft op het aantal verkeersbewegingen, dat toeneemt, en daarmee verkeersveiligheid		
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Er komen meer voorzieningen in de buurt bij				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Er komen meer voorzieningen in de buurt bij				
			Maatschappelijke deelname		Er komen meer voorzieningen in de buurt bij				
			Bodem					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op bodem	
			Grondwater					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op grondwater	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Meer stikstofuitstoot door verkeersaantrekkende werking waardoor risico is op natura2000, maar natura2000 ligt op relatief grote afstand		
			Natuurnetwerk Brabant					Risico waarschijnlijk verwaarloosbaar	
			Biodiversiteit					Risico waarschijnlijk verwaarloosbaar	
			Landschappelijke waarden				Risico dat landschappelijke waarden worden aangetast door grootstedelijke bezoekerscentra		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				Risico dat archeologie en cultuurhistorie worden aangetast door grootstedelijke bezoekerscentra		
			Broeikasgassen (mitigatie)				Mogelijk meer uitstoot door verkeersaantrekkende werking. Nieuwe gebouwen zijn overigens wel aardgasvrij		
			Hittestress (adaptatie)				Negatief, vanwege geringe toename verharding		
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten, zal geen aanzienlijk effect hebben op gemeentebrede droogtestress	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)				Negatief, vanwege geringe toename verharding		
			Grondstoffen en circulariteit				Negatief effect indien het te gebruiken bouwmateriaal niet circulair is		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Vraag naar energie neemt toe en waarschijnlijk ook de vraag naar elektriciteit en warmte. Heeft effect op netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte				Kan conflicteren met harde en zachte plannen in Veghel en Sint Oedenrode		
			Werkgelegenheid		Levert meer banen op in de vrijetijdssector en sport				
			Agrarische sector				Kan conflicteren met ruimtegebruik argarische sector		
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Kan conflicteren met ruimtegebruik bedrijven		
			Onderwijs		Er komen kennisinstellingen bij, wat een positief effect heeft op onderwijs				
			Vrijetijdseconomie		Er komen kennisinstellingen bij, wat een positief effect heeft op onderwijs				
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Mogelijk risico vanwege verkeersaantrekkende werking		
			Fiets- en wandelnetwerk				Fietsaantrekkende werking, heeft mogelijk impact op de bereikbaarheid en behoefte aan fietsvoorzieningen		
			Openbaar vervoer				Behoefte aan openbaar vervoer neemt toe, maar in prinicpe verandert het ov-netwerk niet		
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
5	Dorpse identiteit	In kleine kernen groei (‘straatje-erbij’, uitbreiden bestaande wijk) met behoud van dorpse identiteit, zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen en identiteitskenmerken; toevoegen groen.	Geluidhinder					Door 'straatje erbij' neemt het aantal inwoners licht toe en waarschijnlijk het aantal voertuigen ook, wat kan zorgen voor geluidsoverlast	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Luchtkwaliteit					Door 'straatje erbij' neemt het aantal inwoners licht toe en waarschijnlijk het aantal voertuigen ook, wat kan zorgen voor een verminderde luchtkwaliteit. Echter zal de toename gering zijn en het effect verwaarloosbaar	
			Geurhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat er meer uitbreiding voorzien is en deze mogelijk meer richting agrarisch gebied komen te liggen. Daardoor risico op geurhinder	
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Doordat het aantal inwoners en voertuigen licht toeneemt, kan dit ook invloed hebben op de verkeersveiligheid	
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Een 'straatje erbij' heeft geen positief dan wel negatief effect op de beweegvriendelijke leefomgeving. Wel kan het zo zijn dat, door straatje erbij, de beschikbare ruimte voor basisvoorzieningen ten behoeve van beweegvriendelijkheid niet wordt benut	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Een 'straatje erbij' heeft geen positief dan wel negatief effect op de beweegvriendelijke leefomgeving. Wel kan het zo zijn dat, door straatje erbij, de beschikbare ruimte voor basisvoorzieningen niet wordt benut	
			Maatschappelijke deelname					Groei kan zorgen voor meer anonimiteit, wat de sociale cohesie ten koste kan gaan. Echter is dit effect in het geval van 'straatje erbij' waarschijnlijk beperkt	
			Bodem					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op bodem	
			Grondwater					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op grondwater	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Door 'straatje erbij' neemt het aantal inwoners licht toe en waarschijnlijk het aantal voertuigen ook, wat kan zorgen voor meer stikstofdepositie. Echter zal de toename gering zijn en het effect verwaarloosbaar	
			Natuurnetwerk Brabant					Straatje erbij heeft niet per se een positief dan wel negatief effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit					Met straatje erbij neemt de mogelijkheid van ontwikkeling van groen af, wat effect kan hebben op de biodiversiteit. Aan de andere kant wordt er ook meer groen gerealiseerd	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden					De gemeente wil 'straatje erbij' realiseren zonder impact op landschappelijke waarden. Het effect zal niet negatief zijn, maar wellicht ook niet positief	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					De kernen bestaan grotendeels uit beschermd en historisch gebied. Er is een risico op aantasting van deze gebieden door inbreiding, maar zal beperkt zijn bij 'straatje erbij'	
			Broeikasgassen (mitigatie)					Door 'straatje erbij' neemt het aantal inwoners licht toe en waarschijnlijk het aantal voertuigen ook, wat kan zorgen voor een verminderde luchtkwaliteit. Echter zal de toename gering zijn en het effect verwaarloosbaar	
			Hittestress (adaptatie)					Door verharding neemt de kans op hittestress toe. Echter zal dit effect gering zijn, zeker omdat de gemeente wil inzetten op meer groen	
			Droogte (adaptatie)					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten mbt droogte	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Door verharding neemt de kans op wateroverlast toe. Echter zal dit effect gering zijn	
			Grondstoffen en circulariteit				Voor straatje erbij zijn materialen nodig. Het is niet duidelijk of dit circulaire materialen zullen zijn.		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Op de plekken waar een 'straatje erbij' wordt gerealiseerd is geen ruimte meer voor opwekking van energie. Wel is er een koppelkans tussen bijvoorbeeld daken en zon op dak, maar het effect is naar verwachting verwaarloosbaar	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Door straatje erbij zal de energievraag stijgen. Vooral de vraag naar elektriciteit en warmte		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)					Nieuwe woningen zijn duurzaam, waardoor het aandeel duurzame woningen iets omhoog gaat, maar wel beperkt	
			Woningaanbod en -behoefte		Het aanbod in woningen stijgt				
			Werkgelegenheid					Er komen meer werkende mensen bij, maar mogelijk een risico op een negatief effect wanneer het aantal werkplekken gelijk blijft/ onvoldoende is, maar naar verwachting zal het effect gering zijn	
			Agrarische sector					Er gaat naar verwachting geen agrarisch areaal verloren, vanwege inbreiding	
			Werklocaties en bedrijventerreinen					Door straatje erbij kunnen er op deze plaatsen geen bedrijven gerealiseerd worden, maar het effect is gering	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Onderwijs					Er komen meer mensen bij die onderwijs nodig hebben, maar mogelijk een risico op een gering negatief effect wanneer het aantal onderwijs gelijk blijft/ onvoldoende is	
			Vrijetijdseconomie					Geen of verwaarloosbare effecten. Als je ruimte geeft aan woningen, gaat dat mogelijk ten koste van locaties die worden gebruikt voor vrijetijdsbesteding, maar het effect is gering	
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Gering toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk				Gering toename van aantal inwoners en aantal verkeersbewegingen heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit					Door inbreiding gaan bepaalde inwoners dichterbij ov wonen. De gemiddelde afstand tot ov daalt licht	
			Duurzame mobiliteit					Geen of verwaarloosbare effecten. Scenario voorziet niet in duurzame mobiliteit	
6	Basisvoorzieningen	Elke kern en woonwijk heeft een buurthuis en een basisschool.	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen geluidstoename, want geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen verslechtering van de luchtkwaliteit, want geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen nieuwe kwetsbare objecten in aandachtsgebieden, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: niet meer saamhorigheid, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeer, omdat het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen potentie dat mensen meer gaan wandelen of fietsen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Maatschappelijke basisvoorzieningen					Geen extra voorzieningen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Maatschappelijke deelname					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: niet meer maatschappelijke deelname, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, dus geen extra stikstofuitstoot, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, dus geen extra CO2-uitstoot, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra gebouwen/verharding, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra banen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra scholen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra verkeersbewegingen, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten: geen extra fietsers en wandelaars, want het gaat om openblijven van bestaande buurthuizen en scholen	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
7	Inburgering	Ontwikkelen integraal inburgeringsprogramma voor nieuwe inwoners, gericht op wonen, welzijn en werk.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op afname van inwoners met overgewicht, door ondersteuning bij welzijn				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Kans op meer sociale cohesie en minder eenzaamheid door ondersteuning inburgering				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op meer arbeidsparticipatie door ondersteuning met werk bij inburgering				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
8	Evenementen	Ruimte bieden aan nieuwe festivals en evenementen.	Geluidhinder				Risico op meer geluidhinder door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Luchtkwaliteit				Risico op meer luchtvervuiling door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico dat nieuwe kwetsbare objecten (evenementenlocaties) binnen aandachtsgebieden komen te liggen		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Sociale veiligheid				Risico op toename onveiligheidsgevoel door meer bezoekers van buiten de gemeente die in mindere mate sociale controle ervaren		
			Verkeersveiligheid				Risico op meer verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen (ook van mensen die niet bekend zijn in buurt) waardoor de kans op ongelukken toeneemt		
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op toename culturele basisvoorzieningen				
			Maatschappelijke deelname		Kans op ervaren van meer sociale cohesie door evenementen in de buurt				
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op meer stikstofuitstoot door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbaar effect, want nieuwe evenementlocaties zullen geen impact hebben op voltooiing van het NNB	
			Biodiversiteit				Risico op afname soortendiversiteit bij nieuwe festivallocaties		
			Landschappelijke waarden				Risico afbreuk van landschappelijke waarden door ruimte te maken voor nieuwe festivals in het buitengebied		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op meer CO2-uitstoot door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect, want nieuwe evenementlocaties zullen geen impact hebben op verhardingspercentage	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect, want nieuwe evenementlocaties zullen geen impact hebben op verhardingspercentage	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect, want nieuwe evenementlocaties zullen geen impact hebben op verhardingspercentage	
			Grondstoffen en circulariteit				Risico op gebruik meer grondstoffen bij festivalactiviteiten		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Risico op meer energiebehoefte door festivalactiviteiten		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op meer banen bij organisatie nieuwe evenementen				

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, want niewe evementlocaties zullen geen grote impact hebben op verdienvermogen	Kans voor agrariers om mee te liften bij functieverbreding
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie		Kans op toename vrijetijdsactiviteiten voor mensen van binnen en buiten de gemeente				
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Risico voor bereikbaarheid door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Fiets- en wandelnetwerk				Risico voor fiets- en wandelnetwerk door toename verkeersbewegingen van en naar nieuwe evenementen		
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
9	A50	Realiseren nieuwe op-/afrit A50.	Geluidhinder				Risico op meer geluidhinder door verkeersaantrekkende werking nieuwe op/afrit		
			Luchtkwaliteit				Risico op meer luchtvervuiling door verkeersaantrekkende werking nieuwe op/afrit		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op nieuwe aandachtsgebieden en risicocontouren door transport van gevaarlijke stoffen over nieuwe op/afrit		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongelukken door meer verkeer		
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Grondwater					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op toename stikstofuitstoot door meer verkeer		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Landschappelijke waarden					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op meer broeikasgassen door verkeersaantrekkende werking nieuwe op/afrit		
			Hittestress (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Droogte (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Grondstoffen en circulariteit				Grondstoffen nodig voor ontwikkeling van op/afrit		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Risico op toename energiebehoefte door meer verkeer		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Kans op verbetering bereikbaarheid en doorstroming door nieuwe op/afrit				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Verwaarloosbaar effect op de modal split of gebruik van deelauto's	
10	N279	Omlegging N279 bij Veghel.	Geluidhinder					Verplaatsing van verkeer, dus verplaatsing van geluidhinder	
			Luchtkwaliteit					Verplaatsing van verkeer, dus verplaatsing van luchtvervuiling	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid					Verplaatsing van transport van gevaarlijke stoffen dus verplaatsing van aandachtsgebieden en risicocontouren	
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Verplaatsing van verkeer, dus verplaatsing van onveilige situaties	
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Grondwater					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Verplaatsing van verkeer, dus verplaatsing van luchtvervuiling	
			Natuurnetwerk Brabant				Risico voor voltooiing van NNB als N279 bij restopgaves komt		
			Biodiversiteit					Verplaatsing van weg, dus toename soortendiversiteit waar de N279 was en afname waar de N279 komt	
			Landschappelijke waarden					Verplaatsing van weg, dus toename van landschappelijke waarde waas de N279 was en afname waar de N279 komt	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Verplaatsing van verkeer, dus verplaatsing van uitstoot broeikasgassen	
			Hittestress (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Droogte (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Grondstoffen en circulariteit				Grondstoffen nodig voor ontwikkeling van nieuwe N279		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)					Verplaating van weg, dus geen toe of afname van verkeer	
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Kans op verbetering bereikbaarheid en doorstroming door nieuwe N279				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Verwaarloosbaar effect op de modal split of gebruik van deelauto's	
11	Infrastructuur	Ondersteunende infrastructuur, zoals een aantal provinciale wegen en de rondwegen rond Sint-Oedenrode en Schijndel zijn voltooid.	Geluidhinder				Risico op meer geluidhinder door verkeersaantrekkende werking van nieuwe infrastructuur		
			Luchtkwaliteit				Risico op meer luchtvervuiling door verkeersaantrekkende werking van nieuwe infrastructuur		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid					Geen vervoer van gevaarlijke stoffen over benoemde wegen	
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongelukken door meer verkeer		
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem				Risico op toename bodemdaling en verontreiniging door groter aandeel nieuwe wegen		
			Grondwater				Risico op verlaging grondwaterstand door groter aandeel nieuwe wegen		
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op toename stikstofuitstoot door meer verkeer		
			Natuurnetwerk Brabant					Nieuwe wegen hebben geen invloed op voltooiing NNB	
			Biodiversiteit				Risico afname soortendiversiteit door nieuwe wegen		
			Landschappelijke waarden				Risico op afbreuk van het landschap door nieuwe wegen		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					geen significant effect op historische dorpskernen	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op meer broeikasgassen door verkeersaantrekkende werking nieuwe wegen		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Hittestress (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Droogte (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Verwaarloosbaar risico omdat het ruimtelijk gaat om een kleine ontwikkeling	
			Grondstoffen en circulariteit				Grondstoffen nodig voor ontwikkeling van nieuwe wegen		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Risico op toename energiebehoefte door meer verkeer		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Kans op verbetering bereikbaarheid en doorstroming door nieuwe wegen				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Verwaarloosbaar effect op de modal split of gebruik van deelauto's	
12	OV-netwerk	Intensiveren OV-netwerk naar regio, busverbindingen versterken; Bus Rapid Transit (BRT, snelle busverbinding) wordt actief gebruikt om snel tussen de kernen en regionaal te verplaatsen; voorbereidingen voor de realisatie van een lightrail-verbinding richting Eindhoven en in de toekomst Den Bosch zijn recent gestart.	Geluidhinder		Een verbeterd ov-netwerk kan ervoor zorgen dat meer mensen met de bus reizen en minder met de auto. Overlast van de auto neemt dan af				
			Luchtkwaliteit		Een toename van ov-gebruik zorgt voor een afname van gebruik van auto's. Overlast van luchtvervuiling door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Kans op verbetering verkeersveilgheid door meer gebruik OV				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Investeren in ov draagt positief bij aan de modal shift ov. Hoe meer mensen deze mobilteitsvormen pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Natuurnetwerk Brabant					Ov heeft niet per se een negatief dan wel positief effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit					Ov heeft niet per se een direct negatief dan wel positief effect op biodiversiteit. Op de lange termijn kan het effect wel degelijk positief zijn	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden					Ob heeft niet per se een negatief dan wel positief effect op de landschappelijke waarden	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Een toename van ov-gebruik zorgt voor een afname van gebruik van auto's. Overlast van luchtvervuiling door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Realiseren van het ov-netwerk heeft niet per se een ruimtebeslag en zorgt daarmee niet per se voor verharding	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door toename van ov-gebruik gaat de vraag naar fossiele brandstoffen naar beneden.				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door toename van ov-gebruik gaat het aantal voertuigen op de weg omlaag, wat de bereikbaarheid kan verbeteren				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit	Gebruik van ov gaat omhoog door het netwerk te verbeteren					
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
13	Wandel- en fietsnetwerk	Optimaliseren wandel- en fietsnetwerken.	Geluidhinder		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder geluidsoverlast van auto's				
			Luchtkwaliteit		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling door auto's				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					verwaarloosbaar effect	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op meer mensen met een gezonde leefstijl				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Natura 2000		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Natuurnetwerk Brabant					Fietsen heeft niet per se een negatief dan wel positief effect op de afronding van het Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit					Fietsen heeft niet per se direct een negatief dan wel positief effect op de biodiversiteit. Op de lange termijn kan het wel degelijk een positief effect hebben	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Investeren in het fietsnetwerk draagt positief bij aan de modal shift fiets. Hoe meer mensen de fiets pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Realiseren van infrastructuur gaat ten koste van groene ruimte. Verharding zorgt ervoor dat water minder goed kan doorsijpelen. Echter is het effect naar verwachting gering	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door toename van de modal shift fiets, neemt de vraag naar brandstoffen en elektriciteit voor auto's af				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door toename van de modal shift fiets neemt het aantal auto's op de weg af. Dit versoepelt de doorstroming van autoverkeer				
			Fiets- en wandelnetwerk	Door te investeren in het fietsnetwerk, neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe					
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit	De modal shift fiets neemt toe					
14	Duurzame mobiliteit	Creëren lokale en regionale mobiliteitshubs, met deelmobiliteit, voorzieningen, overstap OV en parkeervoorzieningen aan rand van centra; o.a. regionale hub langs A50 bij Sint-Oedenrode, waar BRT-lijnen vanuit Eindhoven, Den Bosch en Oss samenkomen.	Geluidhinder		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van stillere voertuigen en zorgt ervoor dat het aantal voertuigen afneemt (meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto). Overlast van geluid door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Luchtkwaliteit		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van schonere voertuigen en zorgt ervoor dat het aantal voertuigen afneemt (meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto). Overlast van luchtvervuiling door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Kans op verbetering verkeersveiligheid omdat meer mensen met het OV gaan				
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op verbetering van gezonde leefstijl				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000		Investeren in het fietsnetwerk en duurzame mobiliteit draagt positief bij aan de modal shift fiets, ov en deelmobiliteit. Hoe meer mensen deze mobilteitsvormen pakken en hoe minder de auto, hoe minder luchtvervuiling/stikstof door auto's				
			Natuurnetwerk Brabant					Duurzame mobilieit heeft niet per se een negatief dan wel positief effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit					Duurzame mobilieit heeft niet per se een direct negatief dan wel positief effect op biodiversiteit. Op de lange termijn kan het effect wel degelijk positief zijn	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Een toename van duurzame mobilteit zorgt voor een toename van schonere voertuigen en zorgt ervoor dat het aantal voertuigen afneemt (meer mensen gebruiken ov, fiets en deelauto). Overlast van luchtvervuiling door auto's op fossiele brandstoffen neemt af				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Realiseren van hubs gaat ten koste van groene ruimte. Verharding zorgt ervoor dat water minder goed kan doorsijpelen. Echter is het effect naar verwachting gering	
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Energieopwekking gaat omhoog om te voorzien in duurzame mobiliteit. Het opzetten van mobiliteitshubs kan worden gecombineerd met een energiehub. Echter wordt dit niet specifiek genoemd in de beleidsuitspraak	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door toename van duurzame mobiliteit gaat de vraag naar fossiele brandstoffen naar beneden. De vraag naar elektriciteit gaat echter omhoog. Maar met toename van gebruik van OV en fiets gaat de algehele vraag naar energie naar beneden				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door toename van de modal shift fiets, deelauto en ov neemt het aantal auto's op de weg af. Dit versoepelt de doorstroming van autoverkeer				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit	Door te investeren in openbaarvervoer en hubs, neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe					
			Duurzame mobiliteit	Door te investeren in duurzame mobiliteit neemt de kwaliteit en kwantiteit van het netwerk toe					
15	Landelijk gebied	Landelijk gebied	Geluidhinder						
			Luchtkwaliteit						
			Geurhinder						
			Omgevingsveiligheid						
			Sociale veiligheid						
			Verkeersveiligheid						
			Beweegvriendelijke leefomgeving						
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						
			Maatschappelijke deelname						
			Bodem						
			Grondwater						
			Oppervlaktewater						
			Natura 2000						
			Natuurnetwerk Brabant						
			Biodiversiteit						
			Landschappelijke waarden						
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						
			Broeikasgassen (mitigatie)						
			Hittestress (adaptatie)						
			Droogte (adaptatie)						
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Grondstoffen en circulariteit						
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						
			Woningaanbod en -behoefte						
			Werkgelegenheid						
			Agrarische sector						
			Werklocaties en bedrijventerreinen						
			Onderwijs						
			Vrijetijdseconomie						
			Autobereikbaarheid en doorstroming						
			Fiets- en wandelnetwerk						
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						
			Duurzame mobiliteit						
16	Duurzame opwek	Verdeeld over gemeente realiseren van grote centrale energiehubs met opwek (wind, zon), opslag, conversie en aansluiting op waterstof leidingnetwerk (Delta Rhine Corridor).	Geluidhinder				Opwekking van energie kan leiden tot overlast van geluid		
			Luchtkwaliteit		Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Opwekking van energie gaat gepaard met risicocontouren		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Voor lokale opwekking van energie zijn coöperaties nodig. Opzetten van coöperaties kan de sociale cohesie ten goede komen				
			Bodem					Verwaarloosbaar effect op bodemdaling en bodemverontreiniging	Vanuit het principe van water en bodem sturend kunnen droge en niet kwalitatief goede bodems worden gebruikt voor opwekking van energie
			Grondwater					Verwaarloosbaar effect op de grondwaterstanden	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld)	
			Natuurnetwerk Brabant				Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld). Het heeft mogelijk een effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant, wanneer ruimte conflicteert		
			Biodiversiteit				Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld)		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden				Opwekking van duurzame energie wordt over het algemeen beschouwd als horizonvervuiling en kan daarmee een negatieve impact hebben op de landschappelijke waarden		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				Opwekking van energie kan invloed hebben op beschermde dorpsgezichten		
			Broeikasgassen (mitigatie)	Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot					
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Opwekking van energie zorgt voor verharding, waardoor water minder goed kan doorsijpelen. Echter is het effect gering	
			Grondstoffen en circulariteit				Voor opwekking van energie zijn schaarse materialen nodig		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Aandeel duurzame energie neemt toe					
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Met lokale opwekking kan worden voorzien in eigen energievoorziening				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte				Ruimte voor opwekking gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Werkgelegenheid		Opwekking van energie kan zorgen voor toename van banen in de energiesector				
			Agrarische sector					Opwekking van energie gaat enerzijds ten koste van agrarisch gebied, maar kan anderzijds zorgen voor een koppelkans	
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Ruimte voor opwekking gaat ten koste van ruimte voor harde en zachte plancapaciteit		
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Als het aanbod in duurzame energie wordt vergroot, nemen de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit toe (denk aan laadpalen aan huis), maar het aandeel laadpalen zelf neemt niet toe	
17	Duurzame opwek bedrijven	Realiseren fossielvrij bedrijventerrein, met innovatieve oplossingen voor energieproductie en -opslagcombinaties met bedrijvigheid door zon-op-dak, kleine windturbines op bedrijventerreinen, en restwarmte uitwisselen tussen bedrijven en met woonwijken.	Geluidhinder				Opwekking van energie kan leiden tot overlast van geluid		
			Luchtkwaliteit		Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Opwekking van energie gaat gepaard met risicocontouren		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Verwaarloosbaar effect op bodemdaling en bodemverontreiniging	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Grondwater					Verwaarloosbaar effect op de grondwaterstanden	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld)	
			Natuurnetwerk Brabant					Opwekking van duurzame energie bij bedrijven heeft niet per se een positief dan wel negatief effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit				Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld)		
			Landschappelijke waarden					Verwaarloosbaar effect, omdat het om bedrijventerreinen gaat	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Opwekking van energie zorgt voor verharding, waardoor water minder goed kan doorsijpelen. Echter is het effect gering	
			Grondstoffen en circulariteit				Voor opwekking van energie zijn schaarse materialen nodig		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Aandeel duurzame energie neemt toe				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Met lokale opwekking kan worden voorzien in eigen energievoorziening				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Opwekking van energie kan zorgen voor toename van banen in de energiesector.				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen					Opwekking van energie gaat enerzijds ten koste van ruimte voor werklocaties, maar kan anderzijds zorgen voor een koppelkans. En zorgt voor leveringszekerheid	
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit					Als het aanbod in duurzame energie wordt vergroot, nemen de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit toe (denk aan laadpalen aan huis), maar het aandeel laadpalen zelf neemt niet toe	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
18	Bedrijventerreinen	Uitbreiding ruimte voor bedrijvigheid in agrifood en maakindustrie en nieuwe bedrijvigheid uit Brainport-ecosysteem; nieuwe beginnende bedrijven in landelijk gebied nabij bedrijventerreinen; nieuwe bedrijvigheid zoveel mogelijk bij elkaar zetten voor uitwisseling, restwarmte, elektriciteit; nabij bedrijventerreinen grootschalige huisvesting voor internationale werknemers; meer en intensievere bedrijvigheid in het havengebied van Veghel aan de Zuid-Willemsvaart, waardoor beter gebruikt wordt gemaakt van het watertransport.	Geluidhinder			Negatief vanwege toename verkeersbewegingen door meer bedrijvigheid op verschillende plekken in de gemeente.			Geluid van motoren wordt mogelijk minder door elektrische voertuigen, maar geluid door banden niet
			Luchtkwaliteit				Negatief vanwege toename verkeersbewegingen door meer bedrijvigheid, maar er wordt wel verwacht dat er autonoom schonere voertuigen bijkomen		
			Geurhinder				Door uitbreiding bedrijvigheid risico op toename van geurhinder door bedrijfsactiviteiten		
			Omgevingsveiligheid				Risico op omgevingsveiligheidsrisico's door meer watertransport en huisvesting nabij bedrijventerreinen		
			Sociale veiligheid				Door uitbreiding van bedrijvigheid en nieuwe woningen nabij bedrijventerreinen neemt mogelijk ook gevoel van onveiligheid toe		
			Verkeersveiligheid				Negatief vanwege toename verkeersbewegingen door meer bedrijvigheid (o.a. zwaar verkeer), waardoor mogelijk het aantal ongevallen toeneemt		
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Geen of verwaarloosbare effecten, want uitbreiding van bedrijventerrein bij bestaande terreinen ligt niet in de buurt van bestaande sport en speellocaties.	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen				Met uitbreiding van bedrijventerreinen en huisvesting voor werknemers, neemt de druk op voorzieningen toe		
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem				Risico op bodemverontreiniging, afhankelijk van type activiteiten		
			Grondwater				Verharding kan ervoor zorgen dat water minder goed wegsijpelt, wat invloed heeft op het grondwater		
			Oppervlaktewater				Risico op lozing oppervlaktewater, wat de kwaliteit van het oppervlaktewater vermindert		
			Natura 2000				Risico op meer verkeersbewegingen door nieuwe bedrijvigheid, waardoor meer stikstofuitstoot, waardoor risico is op natura2000, maar natura2000 ligt op relatief grote afstand		
			Natuurnetwerk Brabant				Risico dat de uitbreiding van bedrijvigheid knelt met de afronding van het nnb		
			Biodiversiteit				Uitbreiding van bedrijvigheid kan een risico zijn voor aanwezig soorten		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden				Risico voor beleving van het landschap, door uitbreiding van bedrijvigheid. In beperkte mate, want uitbreiding is bij bestaande bedrijventerreinen		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen of verwaarloosbaar effect want uitbreiding is niet voorzien nabij de kernen	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename CO2 uitstoot door toename verkeersbewegingen, door nieuwe bedrijvigheid en huisvesting		
			Hittestress (adaptatie)			Negatief, vanwege risico op toename hittestress door verharding			
			Droogte (adaptatie)				Verharding kan ervoor zorgen dat water minder goed wegsijpelt, wat invloed heeft op het grondwater en droogte		
			Hemelwateroverlast (adaptatie)			Negatief, vanwege risico op toename overlast door verharding			
			Grondstoffen en circulariteit				Risico omdat er voor nieuwe bedrijvigheid grondstoffen nodig zijn		Uitwisseling tussen bedrijven kan kansen bieden voor circulaire bedrijvigheid. Uitspraak is te algemeen om hier een kans toe te kennen
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Kans op duurzame warmtebronnen door gebruik restwarmte				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Vraag naar energie neemt toe door nieuwe bedrijvigheid en huisvesting. Klein risico want er wordt wel ingezet op uitwisseling van elektriciteit		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte					Het aantal woningen voor internationale werknemers gaat omhoog, maar de behoefte aan woningen neemt ook toe door uitbreiding van bedrijvigheid	
			Werkgelegenheid	Grote kans voor de werkgelegenheid want het aantal banen neemt fors toe					
			Agrarische sector				Er gaat mogelijk agrarische areaal verloren door vestiging van nieuwe beginnende bedrijven in landelijk gebied nabij bedrijventerreinen, dat betekent mogelijk teruggang van verdienvermogen in de agrarische sector		
			Werklocaties en bedrijventerreinen	Grote kans voor dat voldaan kan worden aan de behoefte door uitbreiding van bedrijventerreinen					
			Onderwijs					Geen of verwaarloosbare effecten, want nieuwe bedrijvigheid voegt per definitie niks toe aan onderwijs	
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming			Uitbreiding van bedrijvigheid en daarmee het aantal verkeersbewegingen, heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming			

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Fiets- en wandelnetwerk				Uitbreiding van bedrijvigheid en daarmee aantal verkeersbewegingen heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit				Risico dat ov niet kan voorzien in de behoefte		
			Duurzame mobiliteit					Geen of verwaarloosbare effecten. Scenario voorziet niet in duurzame mobiliteit	
19	Innovatie	Bestaande bedrijventerreinen zijn geoptimaliseerd, en groener, circulair en fossielvrij gemaakt.	Geluidhinder				Opwekking van energie kan leiden tot overlast van geluid		
			Luchtkwaliteit	Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot					
			Geurhinder		Opwekking van duurzame energie zorgt voor vermindering van fossiele brandstoffen, waardoor ook geuroverlast van fossiele brandstoffen kan verminderen				
			Omgevingsveiligheid				Opwekking van energie gaat gepaard met risicocontouren		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Voor lokale opwekking van energie zijn coöperaties nodig. Opzetten van coöperaties kan de sociale cohesie ten goede komen				
			Bodem					Hoe meer groen wordt ontwikkeld, hoe beter voor de bodem. Omdat het over een klein gebied gaat is het effect verwaarloosbaar	
			Grondwater					Hoe meer groen wordt ontwikkeld, hoe beter voor grondwater. Omdat het over een klein gebied gaat is het effect verwaarloosbaar	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld)	
			Natuurnetwerk Brabant					Opwekking van duurzame energie bij bedrijven heeft niet per se een positief dan wel negatief effect op de afronding van Natuurnetwerk Brabant	
			Biodiversiteit					Opwekking van duurzame energie vermindert enerzijds de uitstoot, maar kan anderzijds zorgen voor aanvaringsrisico's soorten (windmolens en vogels bijvoorbeeld). Meer groen zorgt er anderzijds voor dat het aantal soorten juist weer kan toenemen	

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden				Opwekking van duurzame energie wordt over het algemeen beschouwd als horizonvervuiling en kan daarmee een negatieve impact hebben op de landschappelijke waarden		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				Opwekking van energie kan invloed hebben op beschermde dorpsgezichten		
			Broeikasgassen (mitigatie)	Opwekking van energie zorgt voor verminder van uitstoot					
			Hittestress (adaptatie)	Door meer groen te creëeren ontstaat meer schaduw en vermindert het stedelijk hitte-eiland effect					
			Droogte (adaptatie)					Hoe meer groen wordt ontwikkeld, hoe beter voor grondwater en voorkomen droogte. Omdat het over een klein gebied gaat is het effect verwaarloosbaar	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Door meer groen te realiseren kan water beter wegsijpelen, wat overlast vermindert. Opwekking van energie kost anderzijds wel ruimte en kan ook zorgen voor verharding				
			Grondstoffen en circulariteit	Circulaire bedrijventerreinen verbeteren de circulariteit					
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Aandeel duurzame energie neemt toe					
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Opwekking van energie kan zorgen voor toename van banen in de energiesector. Echter is de omvang onduidelijk	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen					Opwekking van energie gaat enerzijds ten koste van ruimte voor werklocaties, maar kan anderzijds zorgen voor een koppelkans. En zorgt voor leveringszekerheid	
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit		Als het aanbod in duurzame energie wordt vergroot, nemen de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit toe (denk aan laadpalen aan bedrijf)				
20	Onderwijs	Ontwikkeling onderwijscampus met MBO en HBO; koppelen bedrijven aan onderwijs, connectie met kennis- en onderwijsinstellingen Brainport en regio Noordoost-Brabant.	Geluidhinder				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door ontwikkeling campus		
			Luchtkwaliteit				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door ontwikkeling campus		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename kwetsbare objecten (nieuwe campus) in aandachtsgebieden		

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de campus los staat van bestaande gebieden	
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de toename van verkeer gering zal zijn	
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing, de basisvoorziening onderwijs valt onder het aspect onderwijs
			Maatschappelijke deelname					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, de effecten op sociale cohesie beperken zich tot de campus en reiken niet verder dan dat	
			Bodem					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op bodem	
			Grondwater					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op grondwater	
			Oppervlaktewater					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op grondwater	
			Natura 2000				Door extra verkeersbewgingen is er risico op stikstofdepositie in natura2000 gebied		
			Natuurnetwerk Brabant					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op NNB	
			Biodiversiteit					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op biodiversiteit	
			Landschappelijke waarden				Uitbreiding met campusgebouwen kan ervoor zorgen dat de beleving van het landschap anders wordt (negatiever wordt)		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten archeologie of cultuurhistorie	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door ontwikkeling campus		
			Hittestress (adaptatie)				Negatief, vanwege gering risico op toename hittestress door verharding		
			Droogte (adaptatie)					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op droogte	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)				Negatief, vanwege gering risico op toename overlast door verharding		
			Grondstoffen en circulariteit				Risico omdat er voor een nieuwe campus grondstoffen nodig zijn		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Vraag naar energie neemt toe en waarschijnlijk ook de vraag naar elektriciteit en warmte. Heeft effect op netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling scenario 2 - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Thema	Beleidsuitspraak	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Woningaanbod en -behoefte				Meer behoefte aan woningen daar aantrekken van studenten van buiten de gemeente		
			Werkgelegenheid		Kans op meer banen en arbeidsparticipatie door samenwerking markt en onderwijs				
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat uitbreiding beperkt zal zijn en het effet op oppervlakte landbouw daarmee beperkt	
			Werklocaties en bedrijventerreinen				Risico op toename vraag bedrijfslocaties (o.a. uitbreiding van bestaande bedrijven) door betere samenwerking met onderwijs		
			Onderwijs	Kans op beter koppeling tussen markt en onderwijs en meer aanbod onderwijs door ontwikkeling campus					
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Gering toename van aantal verkeersbewegingen door ontwikkeling campus heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk				Gering toename van aantal verkeersbewegingen door ontwikkeling campus heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit				Druk op OV neemt toe door toename aantal studenten door nieuwe campus		
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

A4 Scores scenariobeoordeling per beoordelingsaspect

Toekomstvisie Meierijstad 2040 - Scenario 2
effectbeoordeling per beoordelingsaspect
Risico's
Kansen
-6
-4
-2
0
2
4
6
Geluidhinder
Luchtkwaliteit
Geurhinder
Omgevingsveiligheid
Sociale veiligheid
Verkeersveiligheid
Beweegvriendelijke leefomgeving
Maatschappelijke basisvoorzieningen
Maatschappelijke deelname
Bodem
Grondwater
Oppervlaktewater
Natura 2000
Natuurnetwerk Brabant
Biodiversiteit
Landschappelijke waarden
Archeologie en cultuurhistorische waarden
Broeikasgassen (mitigatie)
Hittestress (adaptatie)
Droogte (adaptatie)
Hemelwateroverlast (adaptatie)
Grondstoffen en circulariteit
Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)
Energiebehoefte en besparing (mitigatie)
Energiezuinige woningen (mitigatie)
Woningaanbod en -behoefte
Werkgelegenheid
Agrarische sector
Werklocaties en bedrijventerreinen
Onderwijs
Vrijetijdseconomie
Autobereikbaarheid en doorstroming
Fiets- en wandelnetwerk
Openbaar vervoer
Duurzame mobiliteit

A5 Presentatie scenariobeoordeling

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

Toekomstvisie Meierijstad 2040

OER - Resultaten scenariobeoordeling

17 december 2024

Het OER

- Brengt in beeld:
  - Hoe staat de leefomgeving in Meierijstad er voor?
  - Wat verandert nieuw beleid in de Toekomstvisie daaraan?
- Hulpmiddel om de Toekomstvisie te voeden en aan te scherpen
- Beslisinformatie bij besluitvorming ➔ wettelijke plicht om milieubelang volwaardig mee te wegen

Het OER

➔ Te doorlopen stappen:

1. Opstellen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)
2. Opstellen Foto van de leefomgeving (huidige situatie, autonome ontwikkeling)
3. Beoordelen scenario’s (kansen op positieve effecten, risico’s op negatieve effecten)
4. Beoordelen voorkeursscenario (idem; gericht op nieuw beleid in Toekomstvisie)
5. Opstellen OER, passende beoordeling Natura 2000
6. Publicatie en toetsing OER door Commissie mer

Het OER

➔ Vertrekpunt: Foto van de leefomgeving

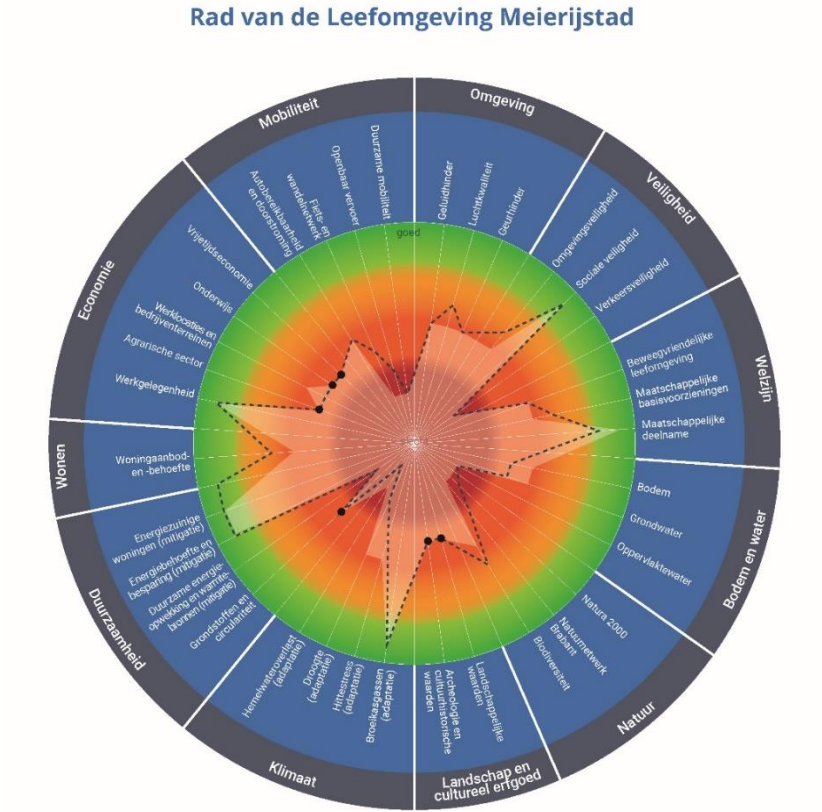
- Hoe staat de leefomgeving ervoor?
  - Wat is in orde?
  - Waar zijn er problemen?
- Nu en in de toekomst (2030-2040)
- Referentiesituatie waar effecten van Toekomstvisie tegen afgezet worden
- Aan de hand van beoordelingkader met beoordelingsaspecten:
  - Aansluitend op thema's/ambities Toekomstvisie
  - 'Standaard' voor OER
  - Afgestemd met vakspecialisten/aanspreekpunten gemeente

Foto van de leefomgeving

➔ Systematiek

- Per aspect een kwaliteitsniveau toekennen, gemeentebreed representatief
- Kwaliteitsniveau gerelateerd aan:
  1. Wettelijke normen
  2. Beleidsnormen/-doelstellingen
  3. Advieswaarden instituten (bijv. GGD, WHO)
  4. Vraag versus aanbod (vanuit maatschappij of markt)
  5. Benchmark t.o.v. provinciale/landelijke gemiddelden
  6. Expert-judgement
- Gebaseerd op:
  1. Kwantitatieve informatie
  2. Kwalitatieve informatie
  3. Expert-judgement

Rad van de leefomgeving

Legenda:

- Huidige situatie
- Autonome ontwikkeling 2030
- Overwegend geen sprake van problemen/knelpunten
- Wisselend beeld / aandachtspunt
- Overwegend sprake van problemen/knelpunten
- Aspect is kwalitatief ingevuld

2030:

- Groen: 6 van 35 (17%)
- Oranje: 15 van 35 (43%)
- Rood: 8 van 35 (23%)
- Kwalitatief: 6 van 35 (17%)

Royal HaskoningDHV

Foto van de leefomgeving

➔ Aandachtspunten voor Toekomstvisie:

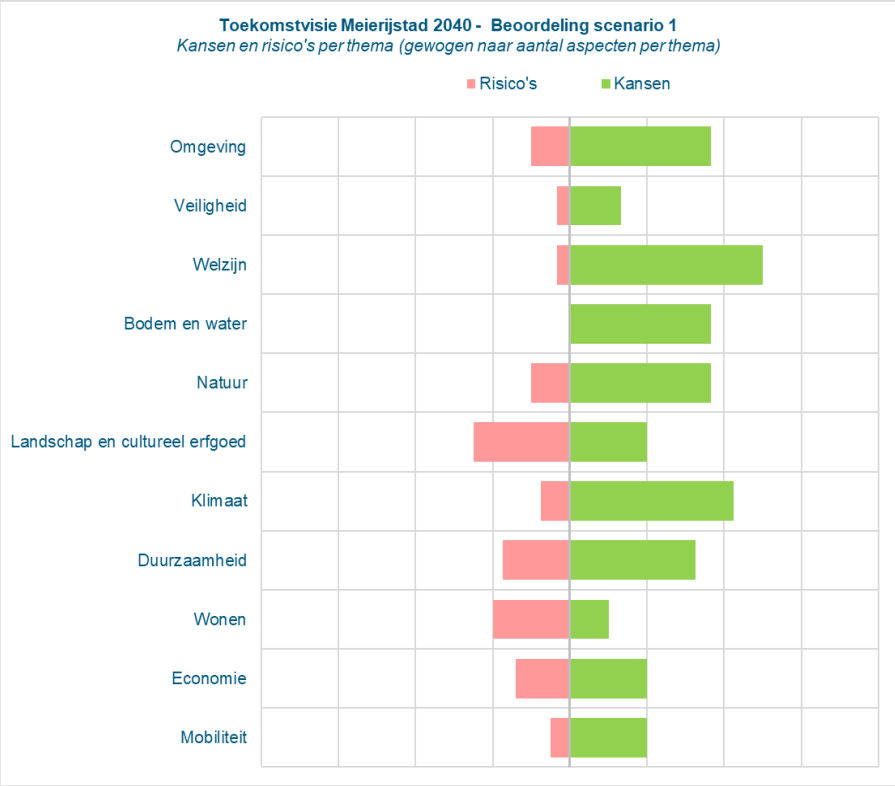
	Rood	**Oranje**
↘	Droogte, hemelwateroverlast	Beweegvriendelijke leefomgeving, bodem, grondwater, hittestress, werklocaties en bedrijventerreinen
=	Verkeersveiligheid, oppervlakte-water, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, duurzame mobiliteit	Geluidhinder, geurhinder, maat-schappelijkebasisvoorzieningen, bodem, autobereikbaarheid en doorstroming
↗	Natura 2000, openbaar vervoer	

Scenariobeoordeling

- 2 scenario’s
- Selectie ‘be-mer-bare’ uitspraken per scenario:
  - voldoende concrete onderdelen
  - nieuw ten opzichte van autonome ontwikkeling
- Uitspraken confronteren met beoordelingsaspecten OER, per aspect scoren, gemeentebreed (kwalitatieve beoordeling, expert-judgement):

++	Kans op positief effect
+	Geringe kans op positief effect
0	Geen of verwaarloosbaar effect
-	Gering risico op negatief effect
--	Risico op negatief effect
+/-	Zowel kans als risico, afhankelijk van invulling
n.v.t.	Uitspraak heeft geen invloed op beoordelingsaspect

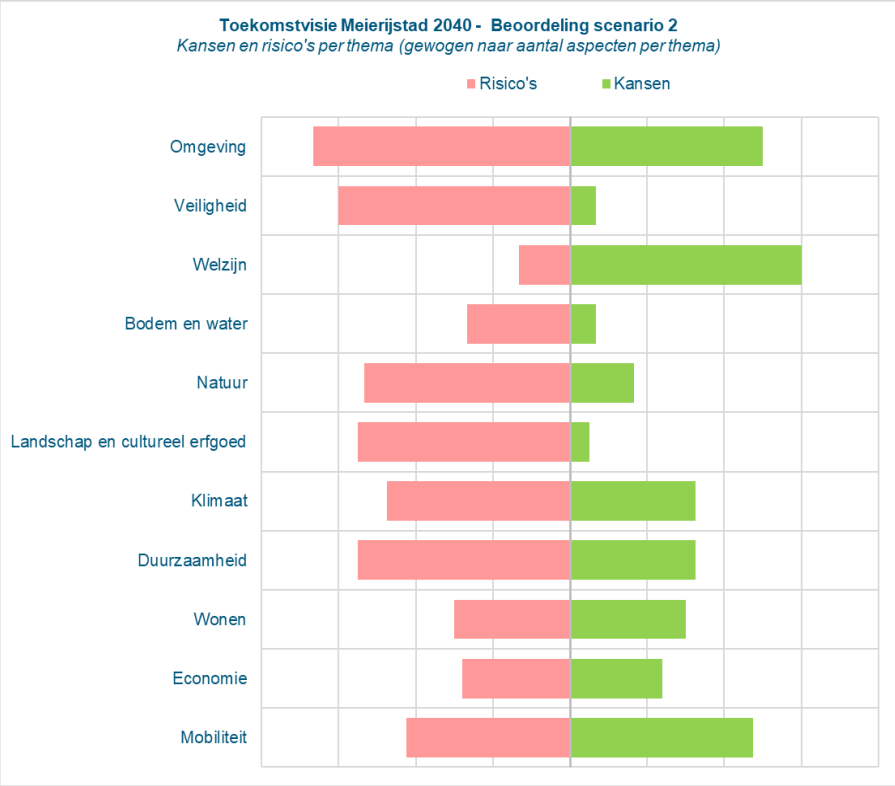
Scenariobeoordeling

➔ **Scenario 1**:

- Vooral kansen op positieve effecten
- Meeste kansen bij welzijn, klimaat, omgeving, bodem en water, natuur
- Overwegend risico's bij wonen (conflicterende ruimteclaims), ook relatief veel risico's bij landschap en cultureel erfgoed
- Let op aspecten die autonoom al problematisch of risicovol zijn: droogte, hemelwateroverlast, verkeersveiligheid, oppervlaktewater, duurzame energieopwekking en warmtebronnen, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit; meer nodig om 'uit het rood' te komen dan waar scenario 1 in voorziet

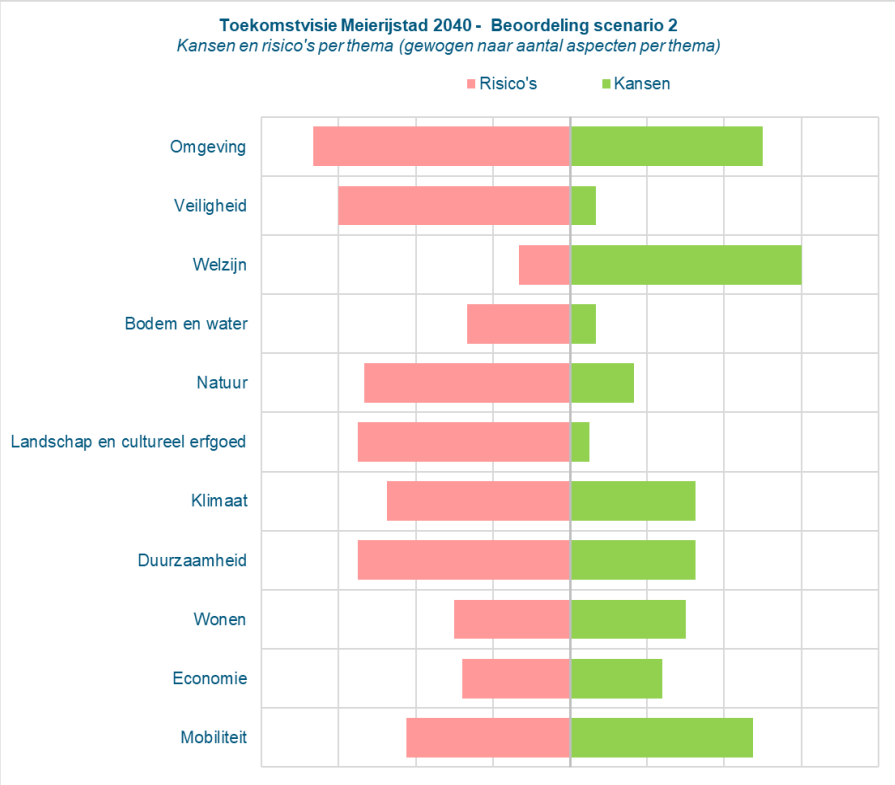
Scenariobeoordeling

➔ Scenario 2:

- Meer risico's op negatieve effecten dan kansen op positieve effecten
- Overwegend risico's: veiligheid, landschap en cultureel erfgoed, natuur, bodem en water, duurzaamheid, klimaat, omgeving
- Risico's vooral vanwege negatieve gevolgen van verstedelijking:
  - bebouwing en effecten daarvan op hittestress, hemelwateroverlast, grondstoffen, energie
  - meer verkeer en effecten daarvan op geluidhinder, luchtkwaliteit, verkeersveiligheid
- Ook: conflicterende ruimteclaims (wonen/energie/groen/economie)

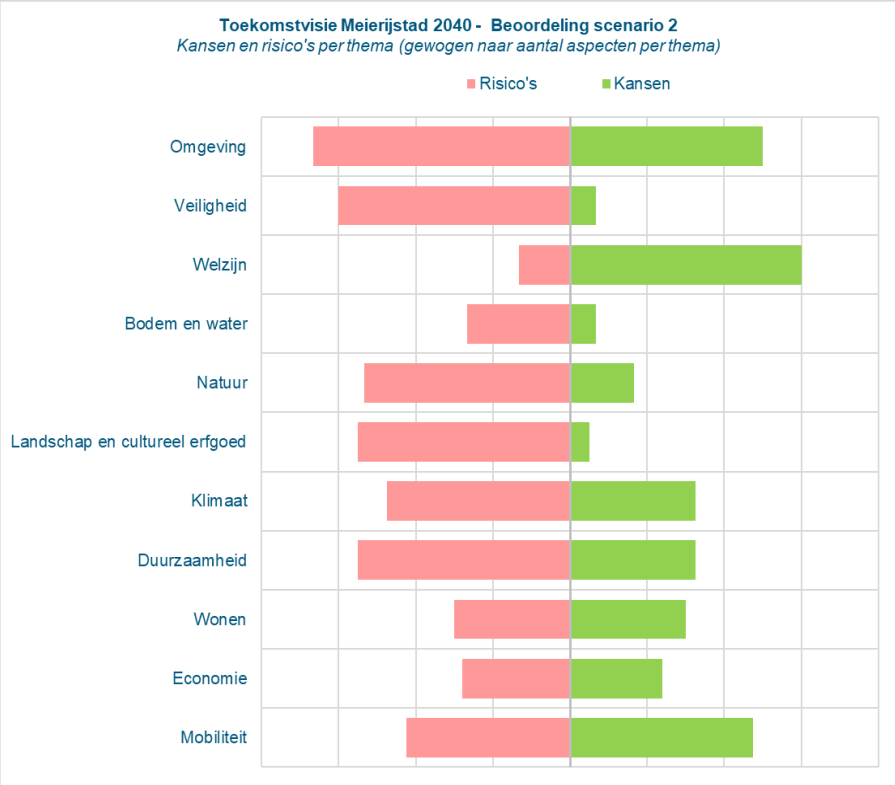
Scenariobeoordeling

➔ Scenario 2:

- Risico op negatieve trends bij aspecten die autonoom al problematisch of risicovol zijn: hemelwateroverlast, bodem, grondwater, hittestress, verkeersveiligheid
- Overige aandachtspunten: geluidhinder, luchtkwaliteit, omgevingsveiligheid, biodiversiteit, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, grondstoffen en circulariteit, energiebehoefte en besparing, agrarische sector

Scenariobeoordeling

➔ Scenario 2:

- Let op aspecten die autonoom al problematisch of risicovol zijn (opper-vlaktewater, droogte, duurzame energie-opwekking en warmtebronnen, openbaar vervoer, duurzame mobiliteit); meer nodig om ‘uit het rood’ te komen dan waar scenario 2 in voorziet

Scenariobeoordeling

➔ Om mee te geven voor invulling voorkeursscenario:

- Maak locatiekeuzes waarbij risico's op negatieve effecten vermindert of weggenomen worden, bijv. m.b.t. geluidshinder (woningen i.r.t. drukke wegen), omgevingsveiligheid (woningen i.r.t. risicocontouren en aandachtsgebieden) en landschappelijke waarden.
- Neem specifieke randvoorwaarden op om risico's op negatieve effecten te verminderen of weg te nemen, bijv. klimaatadaptieve en circulaire (woning)bouw, klimaatadaptieve-biodiverse inrichting openbare ruimte bij inbreiding en uitbreiding, begrenzing verkeers-aantrekkende werking d.m.v. daarop gerichte parkeernormen en deelauto-voorzieningen; geef aan hoe rekening gehouden wordt met benodigde fysieke ruimte voor deze randvoorwaarden.
- Beoogde schaalsprong scenario 2: lijkt dermate fors dat het de vraag is of dat zodanig in te passen is dat risico's op verslechtering voldoende weggenomen kunnen worden (bijv. hittestress, hemelwateroverlast, landschappelijke waarden, grondstoffen en circulariteit, energiebehoefte)

Vervolg OER

- Effectbeoordeling voorkeursscenario, passende beoordeling Natura 2000 (feb ‘25)
- Afronden OER (feb/mrt ‘25)
- Publiceren OER (mrt ‘25)

Royal HaskoningDHV

A6 Resultaten en onderbouwing beoordeling voorkeursscenario

OER Toekomstvisie gemeente Meierijstad
Effectbeoordeling VKV

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

MEIERIJSTAD

			Omgeving			Veiligheid			Welzijn			Bodem en water			Natuur			Landschap en cultureel erfgoed		Klimaat				Duurzaamheid				Wonen	Economie					Mobiliteit			
			Geluidshinder	Luchtkwaliteit	Geurhinder	Omgevingsveiligheid	Sociale veiligheid	Verkeersveiligheid	Bevoegdheidelijke leefomgeving	Maatschappelijke basisvoorzieningen	Maatschappelijke deelname	Bodem	Grondwater	Oppervlaktewater	Natura 2000	Natuurnetwerk Brabant	Biodiversiteit	Landschappelijke waarden	Archeologie en cultuurhistorische waarden	Broeikasgassen (mitigatie)	Hittestress (adaptatie)	Droogte (adaptatie)	Hemelwaterovervloed (adaptatie)	Grondstoffen en circulariteit	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Energiebesparing (mitigatie)	Energiezuinige woningen (mitigatie)	Woningaanbod en -behoefte	Werkgelegenheid	Agrarische sector	Werklocaties en bedrijventerreinen	Detailhandel	Vrijetijdseconomie	Autobereikbaarheid en doorstroming	Fiets- en wandelnetwerk	Openbaar vervoer	Duurzame mobiliteit
		Huidige situatie																																		
		Autonome ontwikkeling	=	↗	=	↗	=	=	=	↗	↘	↘	↘	=	↗	↗	↗			=	↘	=	=		=		=	↗	↘		↘			=	↗	↗	=
#	Uitspraak	Locatie en omvang																																		
	Ontwikkelingen																																			
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Transitie naar gemengd gebied, woon- en leefomgeving met voorzieningen op gebied van cultuur, food, en leisure.	-	-	n.v.t.	-	+	-	+	+	+	0	0	0	-	n.v.t.	0	n.v.t.	0	-	0	0	0	-	0	-	+	+	0	n.v.t.	-	n.v.t.	+	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3,5	-5
2	Stedelijke inbreiding Veghel	Groei en transformatie van Veghel door op gerichte plekken 'de hoogte in' te gaan. De oude dorpskern richt zich meer op landschappelijke kwaliteit.	-	-	-	-	0	-	+	+	0	0	-	0	-	0	0	+	0	-	0	0	0	-	0	-	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2,5	-5,5
3	Stedelijke inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Groei met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit, extra woningen passend bij schaal karakter van kern; combinatie van transformatie en inbreiding: meer woningen, wat minder (leegstaand) winkeloppervlak, meer groen in het straatbeeld.	-	-	-	-	+	-	+	+	0	0	-	0	-	0	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2,5	-5,5
4	Stedelijke in- en uitbreiding kleine kernen	Nieuwe woningen door straatje-erbij, uitbreiden van bestaande wijk of transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen; toevoegen van groen en ruimte voor fietser en wandelaar.	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	+	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	+	n.v.t.	n.v.t.	1,5	-7,5
5	Stedelijke uitbreiding Sint Oedenrode	Nieuwe woonwijk aan de rand van de kern	-	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	-	0	-	0	0	0	-	0	-	+	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	-7,5
6	Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	Kernen	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	-1
7	Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Havenkwartier en bedrijventerreinen	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	0	0	0	0	n.v.t	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	-1
8	Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	Noordkade Veghel	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	0	0	-	0	0	0	0	0	0	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	-2
9	In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis. In Veghel heeft elke wijk een actief gemeenschapshuis.	Kernen	0	0	n.v.t.	-	+	0	+	+	+	0	0	0	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	0	n.v.t.	n.v.t.	3	-1,5
10	Nieuwe multifunctionele accomodaties, horecagelegenheden en een poliklinïek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Veghel (kern)	-	-	n.v.t.	-	0	-	+	+	+	0	0	0	-	0	0	0	0	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	-4,5
11	Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Wijken en kernen	0	0	n.v.t.	-	+	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	-1,5
12	Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte	Vooralsnog wordt landelijk beleid gevolgd: rookverbod op schoolpleinen, soms op terrassen en evenenementen. Mogelijke uitbreiding in toekomst.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0,5	0
13	Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	Havengebied Veghel, Zuid-Willemsvaart. Zwaardere vaarklasse aan te nemen als randvoorwaardelijk, rijk is daar bevoegd gezag voor.	-	-	-	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	0	-	-	n.v.t.	-	0	n.v.t.	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	-6,5
14	Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	Veghel	-	-	n.v.t.	-	0	-	n.v.t.	n.v.t.	0	0	0	0	-	0	0	0	0	-	0	0	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	-	-	-	n.v.t.	1	-5,5
15	Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	Veghel	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	0	0	0	0	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	4	0
16	Verbeteren verkeersafwikkeling (vrachtautoverkeer	Veghel: Rembrandtlaan-Corridor	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	-0,5
17	Aanleg Noordelijke Randweg	Veghel	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	n.v.t.	-	-	-	-	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	2,5	-2,5
18	Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	Kleinere kernen	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	++	4	0
19	Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	Centra en randen van kernen	+	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,5	0
20	Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterbergingen	Aa, Dommel en Leijgraaf	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0	+	0	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2	0
21	Versterken en uitbreiden natuurgebieden	Wijbosch Broek, Diependaal, Lieseind, de Geelders en Gemonde, Schijndelse en Rooijsche heide, het Dommeldal tussen Sint-Oedenrode en Boxtel, het Dommeldal bij Breugel en het Vresselse Bos.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	0	+	++	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4,5	0
22	Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's	Kernen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	n.v.t.	0	n.v.t.	+	0	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	0
23	Instellen verkeersluwe zones.	Kernen Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	2,5	-0,5
24	Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van veilige en goed verlichten fietspaden.	Kernen	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	n.v.t.	n.v.t.	3	0
25	Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten	Kernen	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	++	++	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	3	0
26	Bestaande werklocaties optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	Bestaande werklocaties	0	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	+	+	0	n.v.t.	0	0	n.v.t.	++	+	+	+	++	0	+	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	5,5	0
	Ontwikkelprincipes																																						0	0
1	Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en –adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen.	Volledig scala aan openbare ruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	- -	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4	-1
2	Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	Alle nieuwe woningbouwontwikkelingen	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,5	0
3	Ontwikkelrichtingen landelijk gebied	Primaire agrarische gronden: waar landbouw belangrijkste landschappelijke en economische drager blijft; hoogtechnologisch, kringloop, combinaties duurzame energie. Tussengebied agrarisch en natuur: omslag naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, waterberging, functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie). Tussengebied agrarisch en kernen: omslag van landbouw naar andere functies (wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur, kleinschalige bedrijvigheid, stoppende agrariërs gefaciliteerd in omslag naar bijv. recreatie, zorgboerderij).	0	+	+	0	+	0	+	+	+	+	+	- -	0	+	+	0	n.v.t.	+	n.v.t.	+	+	+	+	+	n.v.t.	+	0	0	n.v.t.	n.v.t.	+	n.v.t.	0	n.v.t.	n.v.t.	9	-1
	Totaal aantal +		3,5	4,5	1	0	3	3,5	3,5	3,5	3,5	2	2,5	2	0	2	2,5	1	0	4,5	1,5	3	2,5	1,5	1	5	4	3,5	3,5	0	0,5	2	2	2,5	1,5	0,5	1,5	78,5	64
	Totaal aantal -		-4	-4	-2,5	-4,5	0	-4	-1	-1	0	-0,5	-1	-1,5	-5	-1,5	-2	-1,5	-0,5	-4	0	0	0	-5	0	-5,5	0	0	0	0	-0,5	0	0	-4,5	-0,5	-0,5	0	-60	-59

++
+ Kan op positief in geringe mate
-
- -
0

n.v.t.

* In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine geografische omvang, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Transitie naar gemengd gebied, woon- en leefomgeving met voorzieningen op gebied van cultuur, food, en leisure.	Geluidhinder				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners en functies		
			Luchtkwaliteit				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door geringe toename aantal inwoners en functies		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Kwetsbare objecten (woningen, leisure) worden geplaatst in de buurt van brand - en explosieaandachtsgebied		
			Sociale veiligheid		Draagt bij aan verminderen van veiligheidsgevoelens door versterking sociale controle				
			Verkeersveiligheid				Door komst woningen, scholen neemt de verkeersaantrekkende werking toe en ook de kans op ongevallen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Nabijheid van voorzieningen stijgt				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Nabijheid van voorzieningen stijgt				
			Maatschappelijke deelname		Nabijheid van ontmoetingsplekken stijgt, opinie over maatschappelijke deelname kan positiever worden				
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwbouw beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de nieuwbouw beperkt is, zullen ook de effecten op biodiversiteit beperkt zijn	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Het gebied valt binnen historisch centrumgebied. De plannen voor het gebied kunnen de bestaande inrichting beïnvloeden. Het effect is overigens niet per se positief of negatief, maar hangt af van de inpassing. De gebiedsontwikkeling kan ook een kans bieden.	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Broeikasgassen (mitigatie)				Zolang de energievoorziening niet energieneutraal is, risico op toename uitstoot CO2.Ook door verkeersaantrekkende werking kan CO2 uitstoot omhoog gaan. Er zijn ambitieuitsprake/ontwikkelprincipes voor woningen die kansen bieden op een positief effect		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast bij de ontwikkeling	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding, wat een negatief effect heeft op droogte, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe 1 en 2 voor inrichtingseisen goed worden toegepast bij de ontwikkeling	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding, wat een negatief effect heeft op hemelwateroverlast, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe 1 en 2 voor inrichtingseisen goed worden toegepast bij de ontwikkeling	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwbouw		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Aandeel energiezuinige woningen gaat omhoog				
			Woningaanbod en -behoefte		Positief, omdat er woningen bij komen. De mate hangt af van nadere invulling van omvang woningaanbod en woningtype				
			Werkgelegenheid					Enerzijds gaan er misschien banen verloren, omdat het bestaande bedrijventerrein wordt herontwikkeld. Tegelijkertijd kunnen er ook banen terugkomen. Daarom per saldo geen effect	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen				risico op afname van locaties voor bedrijven		
			Onderwijs		Er komt een onderwijslocatie/ beroepscampus bij.				
			Vrijetijdseconomie		Aanbod in de vrijetijdseconomie stijgt				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Toename van aantal inwoners en bezoekers en aantal verkeersbewegingen heeft impact op de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
2	Stedelijke inbreiding Veghel	Groei en transformatie van Veghel door op gerichte plekken 'de hoogte in' te gaan. De oude dorpskern richt zich meer op landschappelijke kwaliteit.	Geluidhinder				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door groei en transformatie van Veghel		
			Luchtkwaliteit				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door groei en transformatie van Veghel		
			Geurhinder				Risico op toename aantal ernstig geurgehinderden door stedelijke inbreiding in Veghel op plekken waar nu al sprake is van geurhinder (bijvoorbeeld Veghel-noord)		
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal kwetsbare objecten (woningen) in brand - en explosieaandachtsgebied (van A50 en buisleiding) door stedelijke inbreiding		
			Sociale veiligheid					Geen direct effect. Het effect op sociale veiligheid is afhankelijk van invulling van de stedelijke inbreiding	
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongevallen door meer verkeersbewegingen door nieuwe woningen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op afname afstand tot (sport- en speel)voorzieningen door inbreiding in buurten waar het voorzieningenniveau al op peil is.				In Veghel Centrum worden de speelvoorzieningen als onvoldoende ervaren, maar hier staat landschappelijke kwaliteit centraal, dus hier zal geen grootschalige groei plaatsvinden
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op afname afstand tot voorzieningen door inbreiding in buurten waar het voorzieningenniveau al op peil is.				
			Maatschappelijke deelname					Geen direct effect. Het effect op maatschappelijke deelname/ontmoetingsplekken is afhankelijk van invulling van de stedelijke inbreiding	
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater				Risico door inbreiding in boringsvrije zone van waterwingebied. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijke impact op het grondwater.		
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij inbreiding	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen effect door inbreiding. In bestaand bebouwd gebied Veghel bevindt zich geen bestaand of nog te voltooien NNB	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, in de hoogte inbreiden zal geen significant effect hebben op de soortendiversiteit	
			Landschappelijke waarden		Kans op versterking van landschappelijke waarden in de oude dorpskern				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen effect, in de kern bevinden zich historische waarden, maar hier wordt rekening mee gehouden	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename broeikasgassen door toename verkeersbewegingen door inbreiding. De woningen zijn energieneutraal, dus deze zorgen niet voor een toename		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwbouw		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Aandeel energiezuinige woningen gaat omhoog				
			Woningaanbod en -behoefte		Positief, omdat er woningen bij komen. De mate hangt af van nadere invulling van omvang woningaanbod en woningtype				
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Toename van aantal inwoners en daarmee het aantal verkeersbewegingen, dit vormt een risico voor de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
3	Stedelijke inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Groei met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit, extra woningen passend bij schaal karakter van kern; combinatie van transformatie en inbreiding: meer woningen, wat minder (leegstaand) winkeloppervlak, meer groen in het straatbeeld.	Geluidhinder				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door groei (inbreiding en transformatie) in Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp		
			Luchtkwaliteit				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door groei (inbreiding en transformatie) in Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp		
			Geurhinder				Risico op toename aantal ernstig geurgehinderden door inbreiding op plekken waar nu al sprake is van geurhinder (bijvoorbeeld Veghel-noord)		
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal kwetsbare objecten (woningen) in brand - en explosieaandachtsgebied door inbreiding		
			Sociale veiligheid		Kans op verminderen onveiligheidsgevoelens door vermindering van leegstaande winkels				
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongevallen door meer verkeersbewegingen door nieuwe woningen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op afname afstand tot (sport- en speel)voorzieningen door inbreiding in buurten waar het voorzieningenniveau al op peil is.				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op afname afstand tot voorzieningen door inbreiding in buurten waar het voorzieningenniveau al op peil is.				
			Maatschappelijke deelname					Geen direct effect. Het effect op maatschappelijke deelname/ontmoetingsplekken is afhankelijk van invulling van de inbreiding	
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater				Risico door inbreiding in boringsvrije zone van waterwingebied. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijke impact op het grondwater.		

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij inbreiding	
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen effect door inbreiding. In bestaand bebouwd gebied van Schijndel, Sint-Oedenrode en Erp bevindt zich geen bestaand of nog te voltooien NNB	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, inbreiden zal geen significant effect hebben op de soortendiversiteit	
			Landschappelijke waarden					Geen effect door behoud van identiteit en inbreiding passend bij karakter	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen effect door behoud van identiteit en inbreiding passend bij karakter	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename broeikasgassen door toename verkeersbewegingen door inbreiding. De woningen zijn energieneutraal, dus deze zorgen niet voor een toename		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen aan het straatbeeld	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen aan het straatbeeld	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door inbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen aan het straatbeeld	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwbouw		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Aandeel energiezuinige woningen gaat omhoog				
			Woningaanbod en -behoefte		Positief, omdat er woningen bij komen. De mate hangt af van nadere invulling van omvang woningaanbod en woningtype				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Toename van aantal inwoners en daarmee het aantal verkeersbewegingen, dit vormt een risico voor de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
4	Stedelijke in- en uitbreiding kleine kernen	Nieuwe woningen door straatje-erbij, uitbreiden van bestaande wijk of transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen; toevoegen van groen en ruimte voor fietser en wandelaar.	Geluidhinder				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door uitbreiding en transformatie in kleine kernen		
			Luchtkwaliteit				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door uitbreiding en transformatie in kleine kernen		
			Geurhinder				Risico op toename aantal ernstig geurgehinderden door inbreiding op plekken waar nu sprake is van veel geurhinder (Nijnsel, Boskant, Olland)		
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal kwetsbare objecten (woningen) in brand - en explosieaandachtsgebied door uitbreiding		
			Sociale veiligheid					Geen direct effect. Het effect op sociale veiligheid is afhankelijk van invulling van de uitbreiding en transformatie	
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongevallen door meer verkeersbewegingen door nieuwe woningen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving				Risico op toename afstand tot voorzieningen door uitbreiding en transformatie van buurten waar het voorzieningenniveau niet op peil is		
			Maatschappelijke basisvoorzieningen				Risico op toename afstand tot voorzieningen door uitbreiding en transformatie van buurten waar het voorzieningenniveau niet op peil is		
			Maatschappelijke deelname					Geen direct effect. Het effect op maatschappelijke deelname/ontmoetingsplekken is afhankelijk van invulling van de uitbreiding en transformatie	
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater					Enerzijds risico op verder zakken grondwaterstand door uitbreiding, anderzijds zijn er inrichtingseisen op gebied van groen en water	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij inbreiding	
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant				Risco op afname NNB door uitbreiding van kleine kernen		
			Biodiversiteit				Risico op afname soortendiversiteit door uitbreiding van kleine kernen		
			Landschappelijke waarden				Risico op afbreuk van landschappelijke waarden door uitbreiding van kleine kernen		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen effect, omdat specifiek aandacht is voor bestaande cultuurhistorische elementen	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename broeikasgassen door toename verkeersbewegingen door inbreiding. De woningen zijn energieneutraal, dus deze zorgen niet voor een toename		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn door toevoegen van groen	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwbouw		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Aandeel energiezuinige woningen gaat omhoog				
			Woningaanbod en -behoefte		Positief, omdat er woningen bij komen. De mate hangt af van nadere invulling van omvang woningaanbod en woningtype				
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, vanwege ontwikkelprincipe landelijk gebied wat niet voorziet in wezelijk andere omvang van de landbouw	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Toename van aantal inwoners en daarmee het aantal verkeersbewegingen, dit vormt een risico voor de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk		Kans voor verbetering van fiets- en wandelnetwerk door ruimte te bieden hiervoor				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
5	Stedelijke uitbreiding Sint Oedenrode	Nieuwe woonwijk aan de rand van de kern	Geluidhinder				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door uitbreiding aan de rand van Sint-Oedenrode		
			Luchtkwaliteit				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door toename aantal inwoners door uitbreiding aan de rand van Sint-Oedenrode		
			Geurhinder				Risico op toename aantal ernstig geurgehinderden door uitbreiding bij Sint-Oedenrode waar nu sprake is van geurhinder		
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal kwetsbare objecten (woningen) in brand - en explosieaandachtsgebied door uitbreiding		
			Sociale veiligheid					Geen direct effect. Het effect op sociale veiligheid is afhankelijk van invulling van de uitbreiding	
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongevallen door meer verkeersbewegingen door nieuwe woningen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving				Risico op toename afstand tot voorzieningen door uitbreiding met een nieuwe buurt waar het voorzieningenniveau niet op peil is		
			Maatschappelijke basisvoorzieningen				Risico op toename afstand tot voorzieningen door uitbreiding met een nieuwe buurt waar het voorzieningenniveau niet op peil is		
			Maatschappelijke deelname					Geen direct effect. Het effect op maatschappelijke deelname/ontmoetingsplekken is afhankelijk van invulling van de uitbreiding en transformatie	
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater					Enerzijds risico op verder zakken grondwaterstand door uitbreiding, anderzijds zijn er inrichtingseisen op gebied van groen en water	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij uitbreiding	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant				Risco op afname NNB door uitbreiding bij Sint-Oedenrode		
			Biodiversiteit				Risico op afname soortendiversiteit door uitbreiding bij Sint-Oedenrode		
			Landschappelijke waarden				Risico op afbreuk van landschappelijke waarden door uitbreiding bij Sint-Oedenrode		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen effect op historische kern	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename broeikasgassen door toename verkeersbewegingen door inbreiding. De woningen zijn energieneutraal, dus deze zorgen niet voor een toename		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door uitbreiding, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwbouw. Netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Aandeel energiezuinige woningen gaat omhoog				
			Woningaanbod en -behoefte		Positief, omdat er woningen bij komen. De mate hangt af van nadere invulling van omvang woningaanbod en woningtype				
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, vanwege ontwikkelprincipe landelijk gebied wat niet voorziet in wezelijk andere omvang van de landbouw	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Toename van aantal inwoners en daarmee het aantal verkeersbewegingen, dit vormt een risico voor de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
6	Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	Kernen	Geluidhinder					Geen significante toename van verkeersbewegingen door kleinschalige woonvormen	
			Luchtkwaliteit					Geen significante toename van verkeersbewegingen door kleinschalige woonvormen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename van zeer kwetsbare objecten in aandachtsgebieden of gebieden met een PR10 contour		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Geen significante toename van verkeersbewegingen door kleinschalige woonvormen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Kans voor minder eenzaamheid door ruimte bieden voor kwetsbare inwoners				
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten, vanwege kleinschalige woonvormen	
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten, vanwege kleinschalige woonvormen	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbaar effect op soortendiversiteit, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Landschappelijke waarden					Geen of verwaarloosbaar effect op landschappelijke waarden, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen of verwaarloosbaar effect op historisch centrum, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op broeikasgassen, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hittestress, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op droogte, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hemelwateroverlast, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbaar effect op grondstoffengebruik, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, energieneutrale nieuwe woningen zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op daken van desbetreffende woningen, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op energiebehoefte, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Energiezuinige woningen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op energiezuinige woningen, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Woningaanbod en -behoefte		Kans op toename woon-zorgconcepten met ruimte voor kwetsbare inwoners				
			Werkgelegenheid					Geen of verwaarloosbaar effect omdat het gaat om efficiente zorg en geen intensieve zorg	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbaar effect op doorstroming, omdat het gaat om kleinschalige woonvormen	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
7	Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Havenkwartier en bedrijventerreinen	Geluidhinder					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door creatieve broedplaatsen	
			Luchtkwaliteit					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door creatieve broedplaatsen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename van zeer kwetsbare objecten in aandachtsgebieden of gebieden met een PR10 contour		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door creatieve broedplaatsen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname		Meer creatieve broedplaatsen vergroot te kans dat mensen mee kunnen doen aan nieuwe bedrijven				
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbaar effect op soortendiversiteit, omdat het gaat enkele creatieve broedplaatsn	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op broeikasgassen, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hitte-eiland, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op droogte door bv verharding, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hemelwateroverlast door bv verharding, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbaar effect op circulariteit en materiaalgebruik, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op opwekking, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen. Vraag naar energie neemt wel toe, maar betekent niet direct dat opwekking van energie zal stijgen	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op energievraag, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Er komen meer banen bij door de creatieve broedplaatsen				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbaar effect op doorstroming, omdat het gaat om enkele broedplaatsen	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
8	Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	Noordkade Veghel	Geluidhinder					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen en overlast door hotels	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Luchtkwaliteit					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door komst hotels	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename van zeer kwetsbare objecten in aandachtsgebieden of gebieden met een PR10 contour		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbaar effect op soortendiversiteit, omdat het gaat om enkele hotels	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden				Noordkade valt onder historische binnenstad. Komst van nieuwe hotels tast de historische waarde wellicht aan		
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op broeikasgassen, omdat het gaat om enkele hotels	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hitte-eiland, omdat het gaat om enkele hotels	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op droogte door bv verharding, omdat het gaat om enkele hotels	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op hemelwateroverlast door bv verharding, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbaar effect op circulariteit en materiaalgebruik, omdat het gaat om enkele hotels	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op opwekking, omdat het gaat om enkele hotels. Vraag naar energie neemt wel toe, maar betekent niet direct dat opwekking van energie zal stijgen	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect op energievraag, omdat het gaat om enkele creatieve broedplaatsen	
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Banen in de hotelsector neemt toe				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie		Er komt meer aanbod in de vrijetijdssector				
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen of verwaarloosbaar effect op doorstroming, omdat het gaat om enkele hotels	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
9	In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis.	Kernen	Geluidhinder					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Luchtkwaliteit					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op meer kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden door nieuwe voorzieningen		
			Sociale veiligheid		Kans op afname onveiligheidsgevoeld door nieuwe voorzieningen				
			Verkeersveiligheid					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op kleinere afstand tot voorzieningen door nieuwe voorzieningen				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op kleinere afstand tot voorzieningen door nieuwe voorzieningen				
			Maatschappelijke deelname		Kans op toename van inwoners dat lid is van een vereniging (gemeenschapshuis) en vermindering van eenzaamheid door actieve gemeenschapshuizen in Veghel				
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondstoffen en circulariteit					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Risico op toename energiebehoefte door nieuwe voorzieningen		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op toename werkgelegenheid door nieuwe voorzieningen				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs		Kans op meer scholen				
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen sigificante toename van verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen, het gaat vooral om lokale voorzieningen	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
10	Nieuwe multifunctionele accomodaties, horecagelegenheden en een polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Veghel (kern)	Geluidhinder				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen		
			Luchtkwaliteit				Risico vanwege toename verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal zeer kwetsbare objecten (zorg) in brand - en explosieaandachtsgebied		
			Sociale veiligheid					Geen direct effect. Het effect op sociale veiligheid is afhankelijk van invulling rondom voorzieningen/accomodaties	
			Verkeersveiligheid				Risico op meer ongevallen door meer verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen		
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op afname afstand tot voorzieningen door nieuwe voorzieningen				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op afname afstand tot voorzieningen door nieuwe verschillende soorten voorzieningen				
			Maatschappelijke deelname		Kans op nieuwe ontmoetingsplekken bij multifunctionele accomodaties of horecagelegenheden				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater					Enerzijds risico op verder zakken grondwaterstand door uitbreiding, anderzijds zijn er inrichtingseisen op gebied van groen en water	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij uitbreiding	
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat nieuwe voorzieningen in de bestaande kern van Veghel komen	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat nieuwe voorzieningen in de bestaande kern van Veghel komen	
			Landschappelijke waarden					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat nieuwe voorzieningen in de bestaande kern van Veghel komen	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen of verwaarloosbaar effect op historische kern, want horecagelegenheden passen bij het karakter van de kern	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Risico op toename broeikasgassen door toename verkeersbewegingen door nieuwe voorzieningen en nieuwe gebouwen die CO2 uitstoten		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe voorzieningen, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe voorzieningen, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe voorzieningen, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwe voorzieningen. Netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op extra banen door nieuwe voorzieningen				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs		Kans op toename onderwijsaanbod door nieuwe multifunctionele accomodaties				
			Vrijetijdseconomie		Kans op meer aanbod van vrijetijdsactiviteiten in de vorm van horecagelegenheden				
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Nieuwe voorzieningen en daarmee meer verkeersbewegingen, dit vormt een risico voor de bereikbaarheid en doorstroming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
11	Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Wijken en kernen	Geluidhinder					Verwaarloosbaar effect, omdat er sprake is van beperkte toename van verkeersbewegingen, omdat het gaat om optimaliseren van bestaande voorzieningen en eventueel toevoegen van locale voorzieningen in de burt van de gebruiker	
			Luchtkwaliteit					Verwaarloosbaar effect, omdat er sprake is van beperkte toename van verkeersbewegingen, omdat het gaat om optimaliseren van bestaande voorzieningen en eventueel toevoegen van locale voorzieningen in de burt van de gebruiker	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename aantal zeer kwetsbare objecten (zorg) in brand - en explosieaandachtsgebied als er nieuwe voorzieningen bij komen		
			Sociale veiligheid		Kans op afname overlast en toename veiligheidsgevoel door versterken van gemeenschapshuizen				
			Verkeersveiligheid					Verwaarloosbaar effect, omdat er sprake is van beperkte toename van verkeersbewegingen, omdat het gaat om optimaliseren van bestaande voorzieningen en eventueel toevoegen van locale voorzieningen in de burt van de gebruiker	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op afname afstand tot voorzieningen door nieuwe/geoptimaliseerde voorzieningen				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op afname afstand tot voorzieningen door nieuwe voorzieningen				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Maatschappelijke deelname		Kans op nieuwe ontmoetingsplekken bij versterking van gemeenschapshuizen				
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Grondwater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat de ontwikkeling beperkt is, zullen ook de effecten beperkt zijn	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij uitbreiding	
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Landschappelijke waarden					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Broeikasgassen (mitigatie)					Verwaarloosbaar effect, omdat er sprake is van beperkte toename van verkeersbewegingen, omdat het gaat om optimaliseren van bestaande voorzieningen en eventueel toevoegen van locale voorzieningen in de burt van de gebruiker	
			Hittestress (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Droogte (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Geen of verwaarloosbare effecten, omdat het gaat om bestaande voorzieningen en enkele nieuwe voorzieningen op bestaande locaties	
			Grondstoffen en circulariteit				Nieuwe ontwikkelingen kosten grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn. De gemeente heeft hier geen inrichtingseisen op geformuleerd		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				De vraag naar elektriciteit en warmte zal stijgen door nieuwe voorzieningen. Netcongestie		

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op extra banen door nieuwe voorzieningen				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs		Kans op toename onderwijsaanbod afhankelijk van de behoefte				
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Verwaarloosbaar effect, omdat er sprake is van beperkte toename van verkeersbewegingen, omdat het gaat om optimaliseren van bestaande voorzieningen en eventueel toevoegen van locale voorzieningen in de burt van de gebruiker	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
12	Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte	Vooralsnog wordt landelijk beleid gevolgd: rookverbod op schoolpleinen, soms op terrassen en evenenementen. Mogelijke uitbreiding in toekomst.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid		Kans op afname van stankoverlast door rookvrije ruimte				
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000						Niet van toepassing
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
13	Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	Havengebied Veghel, Zuid-Willemsvaart. Zwaardere vaarklasse aan te nemen als randvoorwaardelijk, rijk is daar bevoegd gezag voor.	Geluidhinder				Risico op toename van (vracht)verkeer		
			Luchtkwaliteit				Grotere boten stoten meer fijnstoffen uit, daarom een kans op een negatief effect. Ook meer emissie door toename bedrijvigheid		

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Geurhinder				Kans op extra uitstoot van geur, bijvoorbeeld door komst nieuwe bedrijven, maar ook boten		
			Omgevingsveiligheid				Kan van invloed zijn op de PR-contour van brand - en explosie aandachtsgebieden		
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid				Er kan sprake zijn van een toename van vrachtverkeer. Daarom een kans op een negatief effect		
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem				Risico op verontreiniging van de bodem door bedrijfsactiviteit		
			Grondwater					Enerzijds risico op verder zakken grondwaterstand door uitbreiding, anderzijds zijn er inrichtingseisen op gebied van groen en water	
			Oppervlaktewater				Risico dat er stoffen worden geloosd/terecht komen in het water en in de KRW-wateren		
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit				Risico op een negatief effect voor watergebonden soorten		
			Landschappelijke waarden					Verwaarloosbaar, omdat het al industrieel gebied is	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Verwaarloosbaar, omdat het al industrieel gebied is	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Uitstoot van CO2 kan toenemen door meer scheepvaart en meer bedrijvigheid		
			Hittestress (adaptatie)					Het is al bestaand verhard gebied. Wanneer ontwikkeleisen zo goed mogelijk worden toegepast kan het effect worden geminimaliseerd	
			Droogte (adaptatie)					Het is al bestaand verhard gebied. Wanneer ontwikkeleisen (water en bodem sturend) zo goed mogelijk worden toegepast kan het effect worden geminimaliseerd	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Het is al bestaand verhard gebied. Wanneer ontwikkeleisen (water en bodem sturend) zo goed mogelijk worden toegepast kan het effect worden geminimaliseerd	
			Grondstoffen en circulariteit				Er zijn grondstoffen nodig voor nieuwe industrie en scheepvaart. Daarom kans op een negatief effect		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Energievraag neemt toe daar uitbreiding bedrijvigheid. Netcongestie		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Werkgelegenheid		Door vestiging van nieuwe bedrijven, neemt werkgelegenheid mogelijk toe				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen		Intensivering en vestiging meer bedrijven kan leiden tot een positief effect				
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Verkeersaantrekkende werking, wat mogelijk een negatief effect heeft op doorstromming		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
14	Toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	Veghel	Geluidhinder				Risico op geringe toename verkeersbewegingen door toevoegen MBO-instelling		
			Luchtkwaliteit				Risico op geringe toename verkeersbewegingen door toevoegen MBO-instelling		
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid				Risico op toename kwetsbare objecten (school) in aandachtsgebieden		
			Sociale veiligheid					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, omdat het gaat om een bestaande schoolocatie	
			Verkeersveiligheid				Risico op geringe toename verkeersbewegingen door toevoegen MBO-instelling, waaronder veel tieners die op de fiets komen. Dit kan zorgen voor onveilige situaties		
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing, de basisvoorziening onderwijs valt onder het aspect onderwijs
			Maatschappelijke deelname					Geen of verwaarloosbare effecten, het toevoegen van een MBO-instelling heeft niet direct impact op bijvoorbeeld sociale cohesie of eenzaamheid	
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten, vanwege het ontwikkelprincipe water en bodem sturend	
			Grondwater					Enerzijds risico op verder zakken grondwaterstand door uitbreiding, anderzijds zijn er inrichtingseisen op gebied van groen en water	
			Oppervlaktewater					Geen of verwaarloosbare effecten te verwachten door inrichtingsprincipes zoals aanleg van gescheiden riolering bij uitbreiding	
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op NNB	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Biodiversiteit					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten op soortendiversiteit	
			Landschappelijke waarden					Geen op verwaarloosbaar effect, omdat de nieuwe instelling op een bestaande locatie wordt toegevoegd	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden					Door beperkte uitbreiding geen of verwaarloosbare effecten te verwachten archeologie of cultuurhistorie	
			Broeikasgassen (mitigatie)				Negatief vanwege geringe toename verkeersbewegingen door ontwikkeling nieuwe MBO-instelling		
			Hittestress (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe MBO-instelling, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Droogte (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe MBO-instelling, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Enerzijds komt er verharding bij door nieuwe MBO-instelling, maar anderzijds kan er een positief effect zijn als het ontwikkelprincipe voor inrichtingseisen goed worden toegepast	
			Grondstoffen en circulariteit				Risico omdat er voor een nieuwe school grondstoffen nodig zijn		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)				Vraag naar energie neemt toe		
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid		Kans op meer banen in het onderwijs en meer arbeidsparticipatie door goede scholing				
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						
			Onderwijs		Kans op meer onderwijsaanbod				
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Risico op geringe toename verkeersbewegingen door toevoegen MBO-instelling		
			Fiets- en wandelnetwerk				Gering toename van aantal fietsbewegingen door ontwikkeling MBO heeft geringe impact op de beleving van fietspaden, omdat het fietsnetwerk mogelijk meer belast wordt		
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit				Druk op OV neemt toe door toename aantal studenten door nieuw MBO		
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
15	Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	Veghel	Geluidhinder		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee ook geluidsoverlast van auto's,				
			Luchtkwaliteit		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee verbetering van de luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en toename van verkeersveiligheid				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee ook uitstoot van broeikasgassen				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door inzet van ov, kan de vraag naar energie dalen				Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en verbetering van doorstroming				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit		Kwaliteit van het openbaar vervoer zal verbeteren				
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
16	Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	Veghel: Rembrandtlaan-Corridor	Geluidhinder		Verbetering van de verkeersafwikkeling maakt doorstroming vrachtverkeer efficiënter en vermindert mogelijk geluidsoverlast				
			Luchtkwaliteit		Verbetering van de verkeersafwikkeling maakt doorstroming vrachtverkeer efficiënter en verbetert mogelijk de luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Verbetering van de verkeersafwikkeling maakt doorstroming vrachtverkeer efficiënter en verbetert mogelijk de verkeersveiligheid				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Verbetering van de verkeersafwikkeling maakt doorstroming vrachtverkeer efficiënter en vermindert mogelijk uitstoot van broeikasgassen				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Door efficiëntie kan de vraag naar energie dalen				Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Verbetering van de ov-verbinding kan leiden tot een afname van autogebruik en verbetering van doorstroming				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit		Kwaliteit van het openbaar vervoer zal verbeteren				
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
17	Aanleg Noordelijke Randweg	Veghel	Geluidhinder		Er is een kans dat geluidshinder minder wordt als de randweg aangelegd wordt in een gebied waar minder bebouwing/bewoning plaatsvindt.				
			Luchtkwaliteit		Luchtkwaliteit ter plekke van de binnenstad (waar de meeste mensen verblijven) kan de blootstelling aan fijnstoffen verminderen				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Kans op minder ongelukken en betere doorstroming				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Bodem					Bodem kan verontreinigd raken bij aanleg van de weg, maar de ontwikkeling is beperkt, dus de effecten zullen ook beperkt zijn.	
			Grondwater					Aanleg weg kan een effect hebben op de grondwaterstand door verharding, maar de ontwikkeling is beperkt, dus de effecten zullen ook beperkt zijn.	
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000				Risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.		
			Natuurnetwerk Brabant				Er is nnb in nabijheid van het noorden van Veghel. Risico op doorsnijding van het nnb. Daadwerkelijk effect hangt af van de beoogde locatie		
			Biodiversiteit				Risico op aantasting van natuur. Daadwerkelijk effect hangt af van beoogde locatie		
			Landschappelijke waarden				Risico op afbreuk van landschappelijke waarden aan de noordzijde van Veghel. Daadwerkelijk effect hangt af van beoogde locatie		
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Aanleg randweg kan verkeersaantrekkende werking hebben + kan het aantal af te leggen kilometers verhogen, waardoor aantal voertuigen met CO2 uitstoot kan toenemen. Overigens is het verschil ten opzichte van huidige situatie naar verwachting minimaal	
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)					Verwaarloosbaar effect op gemeentelijk niveau	
			Grondstoffen en circulariteit				Aanleg van een weg vraagt grondstoffen die vaak nog niet circulair zijn		
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector					Aanleg van een weg kan ertoe leiden dat agrarische gronden verloren gaan, maar gemeentebreed heeft het weinig effect	
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Kans op positief effect voor de bereikbaarheid				
			Fiets- en wandelnetwerk		Kans dat de fietsbereikbaarheid en veiligheid van het centrum verbeterd				
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
18	Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	Kleinere kernen	Geluidhinder		Realiseren van deelmobiliteit en hubs kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee ook geluidsoverlast van auto's				
			Luchtkwaliteit		Realiseren van deelmobiliteit en hubs kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee verbetering van luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Realiseren van deelmobiliteit en hubs kan leiden tot een afname van het aantal auto's en autogebruik, wat de verkeersveiligheid verbetert				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Realiseren van deelmobiliteit en hubs kan leiden tot een afname van autogebruik en daarmee vermindering van uitstoot				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit					Bij toename gebruik deelmobiliteit en ov, daalt de behoefte aan auto's, wat minder grondstoffen vraagt. Maar het effect is verwaarloosbaar	
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Bij afname autogebruik daalt de behoefte naar energie				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door afname autogebruik door toename gebruik ov, verbetert de doorstroming				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit	Deelmobiliteit draagt direct bij aan duurzame mobiliteit					
19	Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	Centra en randen van kernen	Geluidhinder		Realiseren van parkeermaatregelen kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook geluidsoverlast van auto's				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Luchtkwaliteit					Realiseren van parkeermaatregelen kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook verbetering van de luchtkwaliteit	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Realiseren van parkeermaatregelen kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee de verkeersveiligheid (in het centrum) verbeteren				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Realiseren van parkeermaatregelen kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook vermindering van CO2-uitstoot	
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)					Bij afname autogebruik daalt de behoefte naar energie, maar effect is verwaarloosbaar	
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming		Door afname autogebruik (in het centrum) verbetert de doorstroming (in het centrum)				
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
20	Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging	Aa, Dommel en Leijgraaf	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Naar verwachting verwaarloosbare effecten, omdat het geen effect heeft op bodemverontreinigingen	
			Grondwater					Ruimte geven aan water kan de grondwatrstand (elders) beïnvloeden, maar het effect zal verwaarloosbaar zijn	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Oppervlaktewater		Er is een kans dat de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt versterkt door verbetering van de kwaliteit van de beekdalen				
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant		Kans op verdere voltooiing van NNB door ruimte te geven aan beekdalen, waar restopgave deels ligt				
			Biodiversiteit					Er wordt ruimte gegeven aan water. Dit kan de biodiversiteit versterken, maar ook ten koste gaan van bestaande biodiversiteit. Hangt af van de concrete uitwerking	
			Landschappelijke waarden					Landschappelijke waarden kunnen worden versterkt, maar bestaande waarden kunnen ook worden aangetast. Hangt af van de concrete uitwerking	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)		Er wordt ruimte gegeven aan waterberging				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Er wordt ruimte gegeven aan waterberging				
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, vanwege ontwikkelprincipe landelijk gebied wat niet voorziet in wezelijk andere omvang van de landbouw	
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
21	Versterken en uitbreiden natuurgebieden	Wijbosch Broek, Diependaal, Lieseind, de Geelders en Gemonde, Schijndelse en Rooijsche heide, het Dommeldal tussen Sint-Oedenrode en Boxtel, het Dommeldal bij Breugel en het Vresselse Bos.	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder		Kans op afname geurhinder door minder agrarische actviiteiten				
			Omgevingsveiligheid						niet van toepassing
			Sociale veiligheid						niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						niet van toepassing
			Bodem		Bodem klinkt minder in door komst natuur. Kans op een positief effect				
			Grondwater		Water kan doorsijpelen in de grond door komst natuur				
			Oppervlaktewater		Kan het ecologisch en chemisch potentieel van de Dommel vergroten				
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant		Kans voor bijdrage aan de restopgave nnb				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Biodiversiteit	Natuur levert een positief effect op voor biodiversiteit					
			Landschappelijke waarden		Kans op landschappelijke waarden te versterken				
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)		Versterken van droogtegevoelige natuur				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, vanwege ontwikkelprincipe landelijk gebied wat niet voorziet in wezelijk andere omvang van de landbouw	
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
22	Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's	Kernen	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit		Meer groen en water kan een aantrekkende werking hebben op soorten				
			Landschappelijke waarden					Meer groen kan de landschappelijke kwaliteit versterken, maar hangt af van de concrete uitwerking	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)		Meer groen en minder verharding zorgt voor verminderen van het stedelijk hitte-eiland				
			Droogte (adaptatie)		Door meer groen blijft water beter hangen				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Door meer groen kan water wegsijpelen in de bodem				
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
23	Instellen verkeersluwe zones.	Kernen Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Geluidhinder		Realiseren van verkeersluwe zones kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook geluidsoverlast van auto's (in het centrum)				
			Luchtkwaliteit		Realiseren van verkeersluwe zones kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook verbetering van de luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Realiseren van autoluwe zones kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee de verkeersveiligheid (in het centrum) verbeteren				
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Realiseren van verkeersluwe zones kan leiden tot een afname van autogebruik (in het centrum) en daarmee ook vermindering van CO2-uitstoot				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Bij afname autogebruik daalt de behoefte naar energie, maar effect is verwaarloosbaar				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming				Verkeersdoorstroming kan op andere plekken toenemen als het centrum autoluw wordt		
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
24	Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van fietspaden.	Kernen	Geluidhinder		Verminderen van snelheid zorgt voor iets minder geluidsoverlast door auto's. Toename gebruik van fietspaden ook				
			Luchtkwaliteit		Indien aanleg van fietspaden leidt tot afname autogebruik, dan verbetert dat de luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid		Afname van snelheid zorgt voor verbetering van de verkeersveiligheid				
			Beweegvriendelijke leefomgeving					Meer fietsgebruik zorgt voor meer bewegingsmogelijkheden	
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Toename gebruik fiets zorgt voor afname uitstoot broeikasgassen				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Bij afname autogebruik daalt de behoefte naar energie				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming					Door afname autogebruik (in het centrum) verbetert de doorstroming (in het centrum). Echter kunnen verkeersdrempels de verkeersdoorstroming juist belemmeren	
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
25	Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten	Kernen	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit		Door zuinige woningen, neemt de uitstoot af, wat zorgt voor verbetering luchtkwaliteit				
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Biodiversiteit						Niet van toepassing
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Door zuinige woningen, neemt de uitstoot af				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)	Door zuinige woningen neemt de energiebehoefte af					
			Energiezuinige woningen (mitigatie)	Maatregelen zorgen direct voor energiezuinige woningen					
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
26	Bestaande werklocaties optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	Bestaande werklocaties	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat er geen bedrijvigheid bij komt of weg gaat	
			Luchtkwaliteit		Kans op verbetering luchtkwaliteit door fossielvrij worden van bedrijven, waardoor ze minder stikstofdioxide en fijnstof gaan uitstoten				
			Geurhinder					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat er in Meierijstad nu weinig sprake is van geurhinder door bedrijven/industrie zal het niet beter worden en in ieder geval ook niet slechter worden	
			Omgevingsveiligheid					Geen effect, de risicocontour of aandachtsgebieden zullen niet veranderen door verduurzaming van bestaande bedrijven	
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem					Geen of verwaarloosbare effect, verduurzaming van bedrijven zal geen direct effect hebben op bodemkwaliteit	
			Grondwater		Kans op verhogen grondwaterstand door vergoenen van bedrijventerreinen				
			Oppervlaktewater		Kans op verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit door verduurzaming van productieprocessen en vergroenen van bedrijventerreinen bereiken minder verontreinigingen het oppervlaktewater				
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat op bedrijventerreinen de soortendiversiteit al beperkt is	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Landschappelijke waarden					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de wezelijke uitstraling van bedrijventerreinen niet veel zal veranderen	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)	Grote kans op afname broeikasgassen door fossielvrije bedrijvigheid. De industrie is in de huidige situatie de grootste bron van CO2 uitstoot					
			Hittestress (adaptatie)		Kans op afname hittestress op bedrijventerreinen waar het hitte-eiland-effect in de huidige situatie groot is, door vergroenen van terreinen				
			Droogte (adaptatie)		Kans op verhogen grondwaterstand door vergoenen van bedrijventerreinen				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Kans op afname hemelwateroverlast op bedrijventerreinen die in de huidige situaties grotendeels verhard zijn, door vergroenen van terreinen				
			Grondstoffen en circulariteit	Grote kans op meer circulair grondstoffengebruik. De industrie gebruikt in de huidige situatie veel grondstoffen					
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)					Geen direct effect, fossielvrij zou mogelijk gemaakt kunnen worden door duurzame opmekking op de (bedrijfs)locatie, maar dit is niet een vast gegeven	
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Kans op afname energiebehoefte, omdat fossielvrij de weg naar fossielvrij gepaard gaat met energiebesprende maatregelen aan de voorkant				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat er geen bedrijvigheid bij komt of weggaat, hooguit een verschuiving van benodigde discipline	
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat er geen bedrijvigheid bij komt of weggaat, hooguit een verschuiving van benodigde discipline	
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
1	Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en – adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden	Volledig scala aan openbare ruimte	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit						Niet van toepassing
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
	hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen.		Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem		Kans op minder bodemdaling bij nieuwe ontwikkelingen door bodem en water sturend				
			Grondwater		Kans op verhoging van de grondwaterstand bij nieuwe ontwikkelingen door bodem en water sturend				
			Oppervlaktewater		Kans op verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit door toepassen van gescheiden riolering en klimaatadaptieve maatregelen				
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant		Kans op versterken van NNB door bij nieuwe ontwikkelingen de biodiversiteit te verbeteren				
			Biodiversiteit		Kans door bij nieuwe ontwikkelingen in te zetten op verbetering van biodiversiteit				
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Hittestress (adaptatie)		Kans voor verminderen van hittestress door toepassen van klimaatadaptieve maatregelen				
			Droogte (adaptatie)		Kans voor verminderen van droogte door toepassen van klimaatadaptieve maatregelen				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Kans voor verminderen van hemelwateroverlast door toepassen van klimaatadaptieve maatregelen				
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)						Niet van toepassing
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
2	Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	Alle nieuwe woningbouwontwikkelingen	Geluidhinder						Niet van toepassing
			Luchtkwaliteit					Geen of verwaarloosbaar effect, het energieneutraal opleveren van (enkel) nieuwbouwwoningen heeft geen significant effect op het verbeteren van de luchtkwalteit	
			Geurhinder						Niet van toepassing
			Omgevingsveiligheid						Niet van toepassing
			Sociale veiligheid						Niet van toepassing
			Verkeersveiligheid						Niet van toepassing
			Beweegvriendelijke leefomgeving						Niet van toepassing
			Maatschappelijke basisvoorzieningen						Niet van toepassing
			Maatschappelijke deelname						Niet van toepassing
			Bodem						Niet van toepassing
			Grondwater						Niet van toepassing

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Oppervlaktewater						Niet van toepassing
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect, het energieneutraal opleveren van (enkel) nieuwbouwwoningen heeft geen significant effect op gemeentebreed vermindering van stikstofuitstoot	
			Natuurnetwerk Brabant						Niet van toepassing
			Biodiversiteit					Geen of verwaarloosbaar effect, het energieneutraal opleveren van (enkel) nieuwbouwwoningen heeft geen significant effect op soortendiversiteit	
			Landschappelijke waarden						Niet van toepassing
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat het enkel gaat over het energieneutraal opleveren van nieuwbouwwoningen is er geen sprake van een verbetering van de huidige uitstoot	
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)						Niet van toepassing
			Hemelwateroverlast (adaptatie)						Niet van toepassing
			Grondstoffen en circulariteit						Niet van toepassing
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Kans op toename van duurzame opgewekte energie, omdat nieuwbouwwoningen energieneutraal worden en daardoor hun eigen energie op zullen wekken				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Kans op afname energiebehoefte door nieuwe woningen netneutraal te maken				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)		Kans op toename van het aantal energiezuinige woningen				
			Woningaanbod en -behoefte						Niet van toepassing
			Werkgelegenheid						Niet van toepassing
			Agrarische sector						Niet van toepassing
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie						Niet van toepassing
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk						Niet van toepassing
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing
3	Ontwikkelrichtingen landelijk gebied	Primaire agrarische gronden: waar landbouw belangrijkste landschappelijke en economische drager blijft; hoogtechnologisch, kringloop, combinaties duurzame energie. Tussengebied agrarisch en natuur: omslag naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, waterberging, functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie), Tussengebied agrarisch en kernen: omslag van landbouw naar andere functies (wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur, kleinschalige bedrijvigheid, stoppende agrariërs gefaciliteerd in omslag naar bijv. recreatie, zorgboerderij).	Geluidhinder					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de aard van de activiteiten in het buitengebied niet wezenlijk zullen veranderen	
			Luchtkwaliteit		Kans op verbetering van de luchtkwaliteit door toepassing van natuurinclusieve landbouw, waarvoor minder/geen mest gebruikt wordt				
			Geurhinder		Kans op vermindering van geurhinder door toepassing van natuurinclusieve landbouw, waarvoor minder/geen mest gebruikt wordt				
			Omgevingsveiligheid					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de aard van de activiteiten in het buitengebied niet wezenlijk zullen veranderen	

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Sociale veiligheid		Kans op verbetering van het veiligheidsgevoel in het tussengebied agrarisch en kernen door de menging van functies				
			Verkeersveiligheid					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de aard van de activiteiten in het buitengebied niet wezenlijk zullen veranderen	
			Beweegvriendelijke leefomgeving		Kans op verbeteren van de beweegvriendelijke leefomgeving door toevoeging van recreatie				
			Maatschappelijke basisvoorzieningen		Kans op toename van aantal voorzieningen door omslag naar andere functies				
			Maatschappelijke deelname		Kans op toename van aantal ontmoetingsplekken in het buitengebied door omslag naar andere functies				
			Bodem		Kans op verbetering van de bodemkwaliteit door toepassing van natuurinclusieve landbouw				
			Grondwater		Kans op verhoging van de grondwaterstand door meer waterberging in het tussengebied agrarisch en natuur				
			Oppervlaktewater		Kans op verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit door toepassing van natuurinclusieve landbouw, waarvoor minder/geen mest gebruikt wordt				
			Natura 2000					Geen of verwaarloosbaar effect	
			Natuurnetwerk Brabant		Kans op bijdrage aan voltooien van NNB met het tussengebied agrarisch en natuur				
			Biodiversiteit		Kans op toename van de soortendiversiteit door natuurinclusieve landbouw				
			Landschappelijke waarden					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de aard van de activiteiten in het buitengebied niet wezenlijk zullen veranderen	
			Archeologie en cultuurhistorische waarden						Niet van toepassing
			Broeikasgassen (mitigatie)		Kans op verminderen van uitstoot van broeikasgassen door toepassing van natuurinclusieve landbouw, waarvoor minder/geen mest gebruikt wordt				
			Hittestress (adaptatie)						Niet van toepassing
			Droogte (adaptatie)		Kans op verhoging van de grondwaterstand door meer waterberging in het tussengebied agrarisch en natuur				
			Hemelwateroverlast (adaptatie)		Kans op minder hemelwateroverlast door ruimte voor waterberging				
			Grondstoffen en circulariteit		Kans op verminderen van grondstoffengebruik door hoogtechnologische oplossingen en sluiten van de kringloop				

Onderbouwing effectbeoordeling VKA - OER Toekomstvisie Meierijstad

	Uitspraak	Locatie en omvang	Beoordelingsaspect	++	+	- -	-	0	Opmerkingen
			Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)		Kans op meer duurzame energieopwekking door combinaties met duurzame energie op primaire agrarische gronden				
			Energiebehoefte en besparing (mitigatie)		Kans op afname van energiebehoefte door hoogtechnologische oplossingen				
			Energiezuinige woningen (mitigatie)						Niet van toepassing
			Woningaanbod en -behoefte		Kans op meer woningen door omslag naar andere functies zoals wonen in het tussengebied agrarisch en kernen				
			Werkgelegenheid					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat de aard van de activiteiten in het buitengebied niet wezenlijk zullen veranderen	
			Agrarische sector					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat het verdienvermogen van agrariers niet wezenlijk zal veranderen	
			Werklocaties en bedrijventerreinen						Niet van toepassing
			Onderwijs						Niet van toepassing
			Vrijetijdseconomie		Kans op toename van het aantal activiteiten in het buitengebied				
			Autobereikbaarheid en doorstroming						Niet van toepassing
			Fiets- en wandelnetwerk					Geen of verwaarloosbaar effect, omdat er geen nieuwe routes bijkomen	
			Openbaar vervoer en deelmobiliteit						Niet van toepassing
			Duurzame mobiliteit						Niet van toepassing

A7 Passende beoordeling Natura 2000

RAPPORT

Passende beoordeling Natura 2000

Bij de Toekomstvisie Meierijstad

Klant: Gemeente Meierijstad

Referentie: BJ9389-PB-RP-03
Status: Definitief/01
Datum: 13 maart 2025

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Water & Maritime

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
Email: info@rhdhv.com
Website: royalhaskoningdhv.com

Titel document:	Passende beoordeling Natura 2000
Ondertitel:	Bij de Toekomstvisie Meierijstad
Referentie:	BJ9389-PB-RP-03
Uw kenmerk	
Status:	Definitief/01
Datum:	13 maart 2025
Projectnaam:	BJ9389
Projectnummer:	BJ9389

Classificatie
Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

Samenvatting **1**

1 Aanleiding **3**

2 Aanpak en doel Passende Beoordeling **4**

2.1 Wettelijk kader 4

2.2 Passende beoordeling voor een Toekomstvisie 5

3 Situatie Natura 2000-gebieden **6**

3.1 Huidige situatie 6

3.2 Autonome situatie 12

4 Te toetsen beleidsopgaven **13**

4.1 Beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes 13

4.2 Autonome ruimtelijke ontwikkelingen 15

5 Beoordeling beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes **17**

5.1 Beoordelingskader 17

5.2 Invloed van beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes op Natura 2000 17

6 Cumulatie **11**

7 Conclusie **1**

Geraadpleegde bronnen **1**

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen **3**

Samenvatting

In deze Passende Beoordeling worden mogelijke significant (negatieve) effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes uit de Toekomstvisie Meierijstad beoordeeld.

Enkele beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes van de Toekomstvisie kunnen een risico hebben op significant negatieve effecten binnen Natura 2000-gebieden. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen (zie Tabel 0-1). Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk binnen Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling kunnen negatief effecten voorkomen of gemitigeerd worden.

Actuele situatie met betrekking tot stikstof en Natura 2000 is dat toepassing van mitigerende maatregelen beperkingen op kan leveren op het vlak van de additionaliteitsvereiste. Het is de verantwoordelijkheid van het Rijk en de provincies om de wettelijke stikstofdoelen te halen door inzet van passende maatregelen ten behoeve van Natura 2000-gebieden. De Rechtbank Den Haag heeft het Rijk onder last van een dwangsom van € 10 miljoen opgelegd dat uiterlijk in 2030 50% van stikstofgevoelige natuur onder de betreffende grenswaarde gebracht moet worden.[1] Het behalen van die doelen met inzet van passende maatregelen moet ook de weg effenen om bij nieuwe ontwikkelingen mitigerende maatregelen in zetten, waarbij voldaan wordt aan de additionaliteitsvereiste. Verwacht mag worden dat Rijk en provincies hun wettelijke verplichtingen invullen, zodat nieuwe ontwikkelingen waar de Toekomstvisie in voorziet op termijn wettelijk inpasbaar gemaakt kunnen worden – ook met mitigerende maatregelen, als dat nodig blijkt te zijn. Bij uitwerking in vervolgbeleid zal dat nader beoordeeld moeten worden en getoetst aan vereisten in de Omgevingswet.

Tabel 0-1: Beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes uit de Toekomstvisie met een risico op een significant negatief effect.

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eind-beoordeling

1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Klein risico op recreatiedruk en groot risico op stikstofdepositie	Recreatiedruk:
			• Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen:
			  ○ groen binnen gebiedsontwikkeling;
			  ○ wandel- en fietsroutes binnen gemeente;
			  ○ met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen.
			Stikstofdepositie:
			• Meenemen in planvorming:
			  ○ OV-verbinding;
			  ○ fietspadennetwerk;
			  ○ laadpalen;
			  ○ beperking parkeerplaatsen.
			• Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel.
			• Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.
				(Significant) negatief effect is te voorkomen

2 t/m 6	Stedelijke in-/uitbreiding	Klein risico op recreatiedruk en groot risico op stikstofdepositie	Recreatiedruk: • Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen:	(Significant) negatief effect is te voorkomen

[1] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Rechtbank-beveelt-Nederlandse-Staat-wettelijk-stikstofdoel-2030-te-halen.aspx

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eind-beoordeling
			○ groen binnen of dicht bij de woningbouwlocaties; ○ wandel- en fietsroutes binnen gemeente; ○ met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen. Stikstofdepositie: • Meenemen in planvorming: ○ OV-verbinding; ○ fietspadennetwerk; ○ laadpalen; ○ beperking parkeerplaatsen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	
7 t/m 10 en 15	Nieuwe voorzieningen	Stikstofdepositie	• Meenemen in planvorming: ○ OV-verbinding met andere gemeentes; ○ Fietspadennetwerk tussen voorzieningen en nieuwbouw; ○ laadpalen; ○ beperking parkeerplaatsen rondom voorzieningen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	
14	Watergebonden bedrijvigheid	Stikstofdepositie	• Gebruik van emissieloos materieel voor de op- en overslag van goederen. • Faciliteer laadpunten voor elektrische binnenvaartschepen ('docking stations') of 'Zero Emission Services' waarbij de levering van verwisselbare energiecontainers mogelijk wordt gemaakt. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voorkomen
17, 18 en 19	Verkeer	Stikstofdepositie	• Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. • Onderzoek de mogelijkheid om in samenwerking met de toename van de watergebonden bedrijvigheid in de haven van Veghel faciliteiten voor elektrisch vrachtvervoer te verzorgen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voorkomen

1 Aanleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. De gemeente Meierijstad moet als lokale overheid de Omgevingswet implementeren. De Omgevingswet voegt 26 wetten over de fysieke leefomgeving samen tot één wet. Het is verplicht voor gemeenten om als onderdeel van de nieuwe Omgevingswet een Toekomstvisie op te stellen en die door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Met de Toekomstvisie Meierijstad beschrijft de gemeente de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving op de lange termijn. In de Toekomstvisie worden op hoofdlijnen strategische keuzes gemaakt over de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en over de onderliggende nader uit te werken (uitvoerings-)instrumenten in de vorm van gebiedsuitwerkingen, programma's en het omgevingsplan. Met de strategische keuzes wordt ingespeeld op de trends en ontwikkelingen die op de gemeente Meierijstad afkomen.

Omdat het op voorhand niet is uitgesloten dat het nieuwe beleid in de Toekomstvisie een (significant) negatief effect veroorzaakt op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden is een passende beoordeling opgesteld. Deze is onderdeel van het omgevingseffectrapport (OER) behorend bij de Toekomstvisie.

2 Aanpak en doel Passende Beoordeling

2.1 Wettelijk kader

De bescherming van Natura 2000-gebieden volgt uit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. De bescherming van Natura 2000 is per 1 januari 2024 in de Omgevingswet en Bal (Besluit activiteit leefomgeving) geregeld. Het realiseren van een project of activiteit, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, moet vanuit de specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6) beoordeeld worden in hoeverre deze activiteit verslechterend of significant verstorend gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden.

Uitgaande van de instandhoudingsdoelstellingen dient nagegaan te worden of sprake is van conflicten met het duurzaam behalen van geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en zo ja, of de wezenlijke kenmerken en waarden van een Natura 2000-gebied in het geding zijn waardoor significant negatieve gevolgen niet uitgesloten kunnen worden. Hierbij is ook zogenoemde externe werking van belang. Dat wil zeggen dat ook beschouwd moet worden in hoeverre effecten veroorzaakt door activiteiten buiten Natura 2000-gebieden negatieve effecten hebben op binnen deze gebieden geldende instandhoudingsdoelstellingen.

Indien significant negatieve effecten op voorhand niet kunnen worden uitgesloten is een Passende beoordeling vereist (artikel 16.53c, Omgevingswet). In de Passende beoordeling wordt de best beschikbare wetenschappelijke kennis gebruikt om in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen na te gaan welke effecten aan de orde zijn. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van het voorgenomen programma (mogelijk) niet gehaald worden, kan sprake zijn van significant negatieve gevolgen. In dat geval moeten mitigerende maatregelen worden opgenomen.

Er is sprake van significante gevolgen als de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied worden aangetast in het licht van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen door menselijk handelen, een plan of een project (mogelijk) niet gehaald worden, is mogelijk sprake van significant negatieve gevolgen. Aantasting van instandhoudingsdoelen kan, bijvoorbeeld, door direct verlies aan areaal of van populatieomvang alsook via afname in kwaliteit. In hoeverre dit significant is, is afhankelijke van verschillende factoren (zie Leidraad bepaling significantie, 2010). Dit betreft bijvoorbeeld:

- De afname in areaal van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat;
- De afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie;

Bij de beoordeling van verslechtering spelen factoren als kwaliteit, abiotische randvoorwaarden en overige kenmerken van functies en structuren een rol. Hierbij speelt ook de veerkracht van het gebied een rol, waarbij het effect kan worden opgevangen in de natuurlijke fluctuaties. De effectbeoordeling vergt maatwerk op grond van ecologische inzichten.

2.2 Passende beoordeling voor een Toekomstvisie

Een Toekomstvisie (Omgevingsvisie) is vaak nog niet concreet uitgewerkt waardoor effecten ook nog niet gedetailleerd in beeld gebracht kunnen worden. Het doel van de passende beoordeling voor een Toekomstvisie betreft daarmee vooral een risicoanalyse en is gericht op het kwalitatief in beeld brengen:

- Van de risico's op het optreden van (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van het nieuwe beleid in de Toekomstvisie van de gemeente Meierijstad, en;
- Met welke maatregelen geconstateerde risico's voorkomen of beperkt kunnen worden. Dit zijn aandachtspunten die meegenomen moeten worden bij de verdere uitwerking van het beleid.

De passende beoordeling vindt plaats op hoofdlijnen, passend bij het detailniveau van de Toekomstvisie en sluit aan op de beoordeelde beleidskeuzes in het OER.

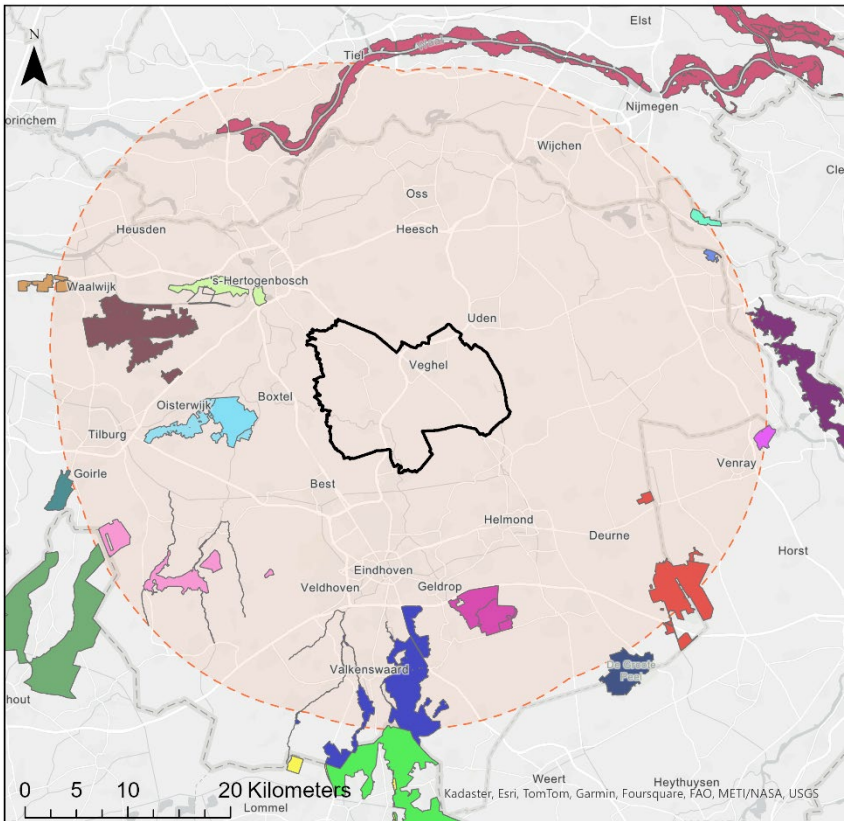
3 Situatie Natura 2000-gebieden

3.1 Huidige situatie

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. De Europese afspraken zijn in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Voor de Natura 2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze, waar, wanneer de (Europese) 'instandhoudingsdoelstellingen' gehaald gaan worden. Ook zijn beheerplannen het uitgangspunt en toetsingskader voor handhaving en vergunningverlening. De instandhoudingsdoelstellingen van de twee dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen. Hieronder wordt voor de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden meer in detail gekeken naar de huidige situatie, de gevoeligheden, de knelpunten en de autonome situatie.

3.1.1 Ligging Natura 2000-gebieden

Binnen een straal van 25 kilometer van de gemeente Meierijstad ligt een aantal Natura 2000-gebieden (zie Figuur 3-1). De twee Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek liggen binnen tien kilometer van de grens van de gemeente Meierijstad. Binnen 25 kilometer van de gemeentegrens (rekengrens AERIUS) liggen nog eens zestien Natura 2000-gebieden.

25-kilometer buffer gemeentegrens Meierijstad
Gemeentegrens Meierijstad
Natura 2000-gebieden binnen 10 km van gemeente Meierijstad
Kampina & Oisterwijkse Vennen
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek
Natura 2000-gebieden tussen 10 en 25 km van gemeente Meierijstad
Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout
Boschhuizerbergen
Deurnsche Peel & Mariapeel
Groote Peel
Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Wateringen
Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof
Kempenland-West
Langstraat
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
Maasduinen
Oeffeltermeent
Regte Heide & Riels Laag
Rijntakken
Sint Jansberg
Strabrechtse Heide & Beuven

Figuur 3-1: Ligging van de Natura 2000-gebieden rondom de gemeente Meierijstad (zwarte lijn)

3.1.2 Kampina & Oisterwijkse Vennen

Het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen bedraagt 2.278 hectare en is aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. Het gebied is op ongeveer 6,5 kilometer ten westen van de gemeente Meierijstad gelegen. Het gebied bestaat uit twee delen: de Kampina in het oosten en de Oisterwijkse Vennen in het westen. Deze gebieden samen vormen een voorbeeld van het Brabantse dekzandlandschap met U-vormige paraboolduinen, bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. De Kampina is een restant van het half natuurlijke Kempense heidelandschap en bestaat uit droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderende rivier, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming voor en in het zuiden van het gebied liggen dopheidevelden. De beek de Beerze kan in het gebied vrij meanderen en in het stroomdal staan hoge populieren, elzenbroek, vochtige heide met gagelstruweel en blauwgraslanden. De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting. Deze zijn ontstaan door de dominerende windrichting van de laatste ijstijd. De vennen in het gebied zijn doorstroomvennen, geïsoleerde zure vennen en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn voornamelijk ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hier weer open water ontstaan. In het gebied zijn al in 1950 de eerste herstelmaatregelen in de vennen uitgevoerd.

In het beheerplan en de natuurdoelanalyse van het gebied wordt beschreven dat de kwaliteit, trend en het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen sterk wisselend is (Arcadis, 2023c; Provincie Noord-Brabant, 2017a). Van verschillende habitattypen is de trend onbekend door het ontbreken van gegevens. De habitattypen zandverstuivingen (H2330), zeer zwakgebufferde vennen (H3110), vochtige heiden (H4010A), actieve hoogvenen (heidevennetjes; H7110B), galigaanmoerassen (H7210), oude eikenbossen (H9190) en vochtige alluviale bossen (H91E0C) hebben allemaal een stabiele trend. Voor de habitattypen zwakgebufferde vennen (H3130), droge heiden (H4030), pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150) geldt dat de trend positief is. Wel kennen deze habitattypen knelpunten zoals stikstofdepositie of zijn de gebieden met deze habitattypen te klein om optimaal te functioneren. Alleen voor het habitattype blauwgraslanden (H6410) is de trend negatief. Het oppervlak van dit habitattype neemt af door bosopslag. Verder zijn enkele knelpunten verzuring en stikstofdepositie en is de omvang van de gebieden met dit habitattype te gering om goed te kunnen functioneren. Algemene knelpunten voor de habitattypen van dit Natura 2000-gebied worden later in deze paragraaf toegelicht.

Voor de Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de trend van de gestreepte waterroofkever (H1082), kamsalamander (H1166) en drijvende waterweegbree (H1831) stabiel is. Voor de drijvende waterweegbree is deze zelfs mogelijk ook licht toenemend. Voor de gevlekte witsnuitlibel, kleine modderkruiper en rivierdonderpad is de trend onbekend.

Voor de dodaars (A004) en roodborsttapuit (A276), die zijn aangewezen als broedvogels, geldt dat de trend negatief en licht negatief is. Voor beide soorten geldt dat de exacte oorzaken voor deze negatieve trend onbekend zijn. Mogelijk zijn stikstofdepositie, schoningsprojecten, aanwezigheid van ganzen, zonnebaars en hondsvis knelpunten voor de soorten. De taigarietgans (A701) is in het gebied als niet-broedvogel kent ook een negatieve trend. Het leefgebied is naar alle waarschijnlijkheid op orde maar de populatie is beperkt door het uitblijven van strenge winters.

Knelpunten Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen

In de Natuurdoelanalyse van Kampina & Oisterwijkse Vennen worden de belangrijkste knelpunten genoemd waardoor naar verwachting de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten niet gehaald worden (Arcadis, 2023c). Deze knelpunten zijn hieronder weergegeven:

- Verdroging, verzuring en vermesting: Veel habitattypen in het gebied hebben te maken met verdroging als gevolg van ontwatering. Door de verdroging treedt er in het veen mineralisatie op

waardoor meer nutriënten beschikbaar zijn voor de vegetatie. Dit heeft als gevolg dat soorten die meer baadt hebben bij veel nutriënten gaan overheersen. Verder leidt de verdroging ook tot verzuring van de bodem doordat zwak gebufferd grondwater minder goed de wortelzone bereikt.

- Recreatie: Het gebied zijn veel recreanten aanwezig. Dit heeft verschillende effecten zoals verstoring van dieren en groeiplaatsen van planten. Hierdoor kunnen deze soorten onder druk komen te staan.
- Stikstofdepositie: Veel habitattypen in het gebied hebben te maken met een overbelasting van stikstofdepositie. Zo heeft al het oppervlak van de habitattypen zandverstuivingen (H2330), zeer zwak gebufferde vennen (H3110) en zwakgebufferde vennen (H3130) te maken met een sterke overbelasting. De stikstofdepositie leidt net zoals verdroging tot verzuring en vermesting waardoor successie versneld wordt.

3.1.3 Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is een gebied van 897 hectare groot en is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Het gebied is op ongeveer 5,5 kilometer ten westen van de gemeente Meierijstad gelegen. Het Natura 2000-gebied is gelegen ten zuidwesten van ’s-Hertogenbosch en gaat hier van beekdal van de Dommel over in een laagveengebied. Doordat het gebied in deze overgangszone ligt zijn in het gebied base minnende water-, moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied met kranswiervegetaties in de aanwezige sloten. De Moerputten is een natuurreservaat dat voor een groot gedeelte bestaat uit blauwgrasland en elzenbroekbos. Bossche Broek is een moerassig gebieden gelegen in de benedenloop van de Dommel.

In het beheerplan en de natuurdoelanalyse van het gebied wordt informatie gegeven over de kwaliteit, trend en het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (Arcadis, 2023a; Provincie Noord-Brabant, 2017b). De kwaliteit, trend en het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen is wisselend. Deels hebben de habitattypen een goede kwaliteit, deels is dit matig of onbekend. Voor sommige habitattypen geldt dat de instandhoudingsdoelstellingen worden behaald, maar er zijn ook habitattypen waarvoor het perspectief niet gunstig of onbekend is.

Het gebied bestaat voor een groot deel uit het habitattype blauwgraslanden (H6410). De trend van dit habitattype lijkt positief door een toename van het oppervlakte van het habitattype. Echter scoren de enkele eisen van het habitattype zoals het hooibeheer en de toevoer van basenrijk water negatief. Verder komt in het gebied het habitattype glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A) voor welke een onbekende trend kent. Het habitattype komt niet overal in het gebied vlakdekkend voor en het is onbekend of deze in het gehele gebied jaarlijks gehooid wordt waardoor het niet geheel voldoet aan de door de gestelde eisen. Voor de habitattypen kranswierwateren (H3140), meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150), heischrale graslanden (H6230), ruigten en zomen (moerasspirea, H6430A) en overgangs- en trilvenen (trilvenen, H7140A) geldt dat de trend onbekend is. Met uitzondering van kranswierwateren geldt dat de omvang van al deze habitattypen te gering om goed te kunnen functioneren.

Voor bittervoorn, kleine modderkruiper en kamsalamander geldt dat de trend niet bekend is. Voor deze soorten zijn echter wel knelpunten die een goede trend voor deze soorten in de weg staan. Echter zijn de vereisten voor kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper tegenstrijdig aan elkaar. Zo hebben verschillende watergangen in het plangebied een slikkige bodem wat een vereiste is voor het voorkomen van de grote modderkruiper terwijl de bittervoorn en kleine modderkuiper meer een voorkeur hebben voor een zandige en harde bodem. Om deze reden is de trend van de grote modderkruiper dan ook positief. Voor het donker pimpernelblauwtje geldt dat, ondanks dat de soort geherintroduceerd is in 2008, deze niet meer in het gebied voorkomt doordat door verkeerd beheer de bermen tijdens de kwetsbare periode van de soort weden gemaaid. De drijvende waterweegbree is ook zo goed als verdwenen uit het Natura 2000-

gebied en wordt slechts incidenteel in een kwelsloot aangetroffen. Voor het pimpernelblauwtje geldt dat na een slechte trend de soort sinds 2020 weer een verbetering laat zien.

Knelpunten Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek
In de Natuurdoelanalyse van Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek worden de belangrijkste knelpunten genoemd waardoor de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en -soorten niet gehaald worden (Arcadis, 2023a). Deze knelpunten zijn hieronder beschreven:

- Hydrologische systemen: Voor verschillende habitattypen is aanvoer van basenrijk kwel en/of grondwater, buffering door grondwater en/of beekwater noodzakelijk. Echter is dit in de huidige situatie nagenoeg afwezig. Daarbij zakt het grondwater in de zomer te snel weg en is er te weinig kwel in de wortelzone.
- Beheer: In het gebied wordt geen of te weinig beheer uitgevoerd dat noodzakelijk is voor de instandhouding van verschillende habitattypen en soorten in het gebied. Zo dient er voor het habitattype kranswierwateren en de habitatsoorten bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper en drijvende waterweegbree gefaseerd beheer in tijd en ruimte uitgevoerd te worden.
- Ontbreken geschikt habitat: Voor de kamsalamander geldt dat maar één poel in het gebied is voor de soort. Dit komt doordat in de andere wateren in het gebied vis aanwezig is en/of het water te troebel is om als voortplantingswater gebruikt te worden.
- Exoten: In verschillende wateren die geschikt zijn voor drijvende waterweegbree is de invasieve exoot watercrassula aanwezig waardoor de drijvende waterweegbree wordt verdrongen.
- Stikstofdepositie: In het gebied is sprake van een te hoge stikstofdepositie terwijl de habitattypen in het gebied afhankelijk zijn van relatief schrale omstandigheden. Dit heeft als gevolg dat de verzuring in het gebied wordt versterkt en leidt tot vermesting. Om deze reden wordt successie versneld waardoor gemakkelijker afbreekbaar plantaardig materiaal (zoals grassen) gaan domineren.
- Recreatie: De laatste jaren is de recreatiedruk toegenomen. Als gevolg hiervan worden verschillende habitattypen in het gebied illegaal betreden door recreanten en fietsers. Wel worden maatregelen genomen om recreatiedruk te verminderen.
- Ontbreken gegevens: Het ontbreekt op verschillende gebieden aan gegevens. Hierdoor is van verschillende habitattypen en -soorten onbekend wat de trend is.

3.1.4 Natura 2000-gebieden 10 tot 25 kilometer van gemeentegrens Meierijstad

Tussen 10 en 25 kilometer van de gemeente Meierijstad liggen dertien Nederlandse Natura 2000-gebieden. Effecten door het beleid in de Toekomstvisie van de gemeente Meierijstad zullen door de grotere afstand met name als gevolg van stikstofdepositie zijn. Onderstaand is de stikstofgevoeligheid van de dertien Nederlandse Natura 2000-gebieden beschreven die binnen 25 kilometer van de gemeentegrens van Meierijstad liggen.

Boschhuizerbergen
De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied en betreft een Natura 2000-gebied dat is aangewezen voor vijf stikstofgevoelig habitattypen waar de KDW momenteel (deels) wordt overschreden. Bijna het gehele areaal van de stikstofgevoelige natuur van het Witterveld kent momenteel een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, 2023).

Deurnsche Peel & Mariapeel
De Deurnsche Peel & Mariapeel zijn de restanten van het oerlandschap van een levend hoogveen en is een Natura 2000-gebied dat is aangewezen voor drie habitattypen, twee habitatrichtlijnsoorten en zeven (niet-)broedvogels. Alle habitattypen zijn stikstofgevoelig en kennen momenteel een overbelasting van de KDW, daarnaast is hetzelfde het geval voor het leefgebied Zuur ven dat dient als leefgebied voor de

broedvogel dodaars (AERIUS Monitor, 2023; Arcadis, 2023d). Iets meer dan de helft van het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel ligt binnen de 25-kilometer contour van de gemeente Meierijstad.

Groote Peel
Ook de Groote Peel is een restant van het oerlandschap van levend hoogveen. Het gebied is nu aangewezen voor twee habitattypen en negen (niet-)broedvogels. Beide habitattypen en het stikstofgevoelige leefgebied kennen momenteel een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, 2023). De 25-kilometer contour vanaf de gemeente Meierijstad raakt de noordwestelijke zijde van de Groote Peel, maar het areaal binnen deze contour is beperkt.

Kempenland-West
Het heide- en vennengebied van Kempenland is aangewezen voor dertien habitattypen en twee habitatrichtlijnsoorten. Momenteel vindt er op alle stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden overbelasting van de KDW op (een deel van) het areaal plaats (AERIUS Monitor, 2023).

Langstraat
Langstraat is een ontgonnen laagveenvlakte en is aangewezen voor tien habitattypen en twee habitatrichtlijnsoorten. Momenteel vindt op bijna het gehele areaal van stikstofgevoelige habitattypen overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023). De 25-kilometer contour vanaf de gemeente Meierijstad raakt de oostelijke zijde van Langstraat, waarmee ongeveer de helft van het areaal van het Natura 2000-gebied binnen deze contour valt.

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux
Het dekzandlandschap Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux is aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. Het gebied is behoorlijk groot en valt niet geheel binnen de 25-kilometer contour van de gemeente Meierijstad. Op bijna het gehele areaal met stikstofgevoelige habitattypen vindt momenteel overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023).

Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
Het grote stuifzandgebied is aangewezen voor negen habitattypen en twee Habitatrichtlijnsoorten. Het overgrote deel van de stikstofgevoelige habitattypen en het leefgebied kent momenteel een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, 2023).

Maasduinen
Het terrassenlandschap van de Maasduinen is aangewezen voor zestien habitattypen, zes Habitatrichtlijnsoorten en acht broedvogels. De 25-kilometer contour vanaf de gemeente Meierijstad raakt de noordwestelijke zijde van de Maasduinen, maar het areaal binnen deze contour is zeer beperkt. Op het kleine stukje areaal dat wel binnen de 25-kilometer contour valt, vindt momenteel een overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023).

Oeffelter Meent
De Oeffelter Meent is gelegen op een grofzandige oeverwal van een vroegere rivierloop in de uiterwaard van de Maas. Vanuit de Habitatrichtlijn zijn twee habitattypen aangewezen en drie Habitatrichtlijnsoorten. Op ongeveer een kwart van het areaal van de stikstofgevoelige habitattypen van Oeffelter Meent vindt overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023).

Regte Heide & Riels Laag
De Regte Heide en Riels Laag bestaat uit beekdalen en een licht golvend dekzandlandschap. Het gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied met acht habitattypen. De 25-kilometer contour vanaf de gemeente Meierijstad raakt de noordoostelijke zijde van de Regte Heide & Riels Laag, maar het areaal binnen deze

contour is zeer beperkt. Op het kleine stukje areaal dat wel binnen de 25-kilometer contour valt, vindt momenteel een overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023).

Rijntakken
Rijntakken is een groot Natura 2000-gebied opgedeeld in vier deelgebieden: Uiterwaarden IJssel; Uiterwaarden Neder-Rijn; Gelderse Poort; Uiterwaarden Waal. Van het grote Natura 2000-gebied valt slechts een deel van deelgebied Uiterwaarden Waal binnen de 25-kilometer contour van de gemeente Meierijstad. Binnen de contour van de gemeente Meierijstad kent een klein deel van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden een overbelasting van de KDW (AERIUS Monitor, 2023).

Sint Jansberg
De stuwwal Sint Jansberg is aangewezen voor vijf habitattypen en twee Habitatrichtlijnsoorten. Ongeveer de helft van het Natura 2000-gebied Sint Jansberg ligt binnen de 25-kilometer contour van de gemeente Meierijstad. Binnen de contour van de gemeente Meierijstad vindt momenteel op bijna het volledige areaal van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden overbelasting plaats van de KDW (AERIUS Monitor, 2023).

Strabrechtse Heide & Beuven
De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied is aangewezen voor tien habitattypen, twee Habitatrichtlijnsoorten en drie (niet-)broedvogels. Op een klein deel van het areaal van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden vindt momenteel geen overbelasting van de KDW plaats (AERIUS Monitor, 2023).

3.1.5 Natura 2000-gebieden in België

De gemeente Meierijstad bevindt zich op ongeveer 24 kilometer van de Belgische grens. Binnen 25 kilometer van de grens van de gemeente Meierijstad liggen drie Belgische Natura 2000-gebieden (European Environment Agency, 2019). Tabel 3-1 vat de afstand tot de gemeentegrens en de soorten en/of habitattypen van de Belgische Natura 2000-gebieden samen.

Tabel 3-1: Belgische Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van de grens van de gemeente Meierijstad

Naam gebied	Afstand tot gemeentegrens Meierijstad	Aangewezen voor
Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout	24 km	18 vogelrichtlijnsoorten die broeden, overwinteren of permanent voorkomen
Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Wateringen	24 km	14 habitattypen en 8 habitatrichtlijnsoorten
Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof	24 km	9 vogelrichtlijnsoorten die broeden, overwinteren of permanent voorkomen

Net als voor de Nederlandse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden tussen tien en 25 kilometer van de grens van de gemeente Meierijstad, is voor de Belgische Natura 2000-gebieden met name stikstofdepositie een mogelijk risico op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Van de drie gebieden is alleen *Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse Heide, Warmbeek en Wateringen* aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. De andere twee gebieden bevatten mogelijk wel stikstofgevoelig leefgebied voor de soorten die daar voorkomen.

3.2 Autonome situatie

In 2023 is voor elk Natura 2000-gebied een Natuurdoelanalyse (NDA) opgesteld. De NDA's beschrijven of de instandhoudingsdoelstellingen gehaald worden als de maatregelen die voorzien zijn worden uitgevoerd. De NDA geeft een voorzet voor knelpunten en maatregelen die moeten worden aangepakt indien verwacht wordt dat de doelen niet worden gehaald. De belangrijkste knelpunten van de Natura 2000-gebieden dicht bij de gemeente Meierijstad zijn hierboven (0 en 3.1.3) per gebied toegelicht.

Voor alle habitattypen van het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen geldt dat de eindbeoordeling van de NDA is 'nee, tenzij'. De NDA van Kampina & Oisterwijkse Vennen geeft aan dat verslechtering van de habitattypen niet is uitgesloten. Naast gevolgen van stikstofdepositie gaat het ook om maatregelen om de recreatiedruk beter/anders te verdelen. Voor drie habitattypen geldt zelfs dat verslechtering al is geconstateerd (H3130 Zwakgebufferde vennen, H9120 Beuken-eikenbossen met hulst en H91D0* Hoogveenbossen). Het huidige maatregelenpakket zorgt voor onvoldoende effect om de doelen alsnog te behalen. Aanvullende maatregelen zijn dus noodzakelijk.

Van de zeven habitattypen van het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek zijn zes habitattype in de NDA beoordeeld met de eindconclusie 'nee, tenzij'. Voor vier van deze habitattypen kan verslechtering niet worden uitgesloten omdat er een gebrek is aan voldoende kennis. Voor de overige twee habitattypen met eindconclusie 'nee, tenzij' (H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden en H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea)) is het duidelijk dat verslechtering al heeft plaatsgevonden. Enkel voor H6410 Blauwgraslanden wordt verwacht dat de instandhoudingsdoelstelling behaald zal worden met aanvullende, effectieve bron- en/of herstelmaatregelen.

Ook voor alle andere Natura 2000-gebieden in de omgeving (binnen 25-kilometer) van de gemeente Meierijstad geldt dat er sprake is van één of meerdere stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden met een overschrijding van de KDW. Voor alle Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van de gemeente Meierijstad geldt dat is aangetoond, of niet kan worden uitgesloten dat de overmaat aan stikstofdepositie verslechtering van (een deel van) de habitattypen en/of leefgebieden tot gevolg heeft.

4 Te toetsen beleidsopgaven

4.1 Beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes

In deze Passende Beoordeling zijn de voor het OER relevante beleidsonderdelen uit het voorkeursscenario opgenomen. Daarbij is onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- Ontwikkelingen: uitspraken over concrete ontwikkelingen, waarvan locatie en omvang op hoofdlijnen bekend is; te beoordelen in deze Passende Beoordeling.
- Ontwikkelprincipes: uitspraken over te hanteren nieuwe principes bij nieuwe ontwikkelingen zoals benoemd bij 'beleidsuitspraken'; te beoordelen in deze Passende Beoordeling
- Ambities: uitspraken over wat de gemeente wil ontwikkelen en ruimte aan wil geven. De beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes zijn een uitwerking van de ambities. In deze Passende Beoordeling worden de ambities niet opnieuw beoordeeld omdat de invulling van de ambities al wordt getoetst bij de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes.

Tabel 4-1 omvat het totaal aan nieuwe beleidsuitspraken en de ontwikkelprincipes die onderdeel zijn van het beleid zoals dat nu beoogd is om opgenomen te worden in de Toekomstvisie van de gemeente Meierijstad. Deze beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes beschrijven dus nieuw beleid dat richting moet geven aan concrete ruimtelijke ontwikkelingen die in de toekomst plaats gaan vinden. Onderstaand overzicht komt overeen met de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes die in de OER zijn opgenomen en beoordeeld.

Tabel 4-1: Beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes Toekomstvisie gemeente Meierijstad

Beleidsuitspraken/ontwikkelprincipes	Locatie en omvang
Beleidsuitspraken	
Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Transitie naar gemengd gebied, woon- en leefomgeving met voorzieningen op gebied van cultuur, food, en *leisure*.
Stedelijke inbreiding Veghel	Op gerichte plekken 'de hoogte in', oude dorpskern in teken van landschappelijke kwaliteit.
Stedelijk inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Groei met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit, extra woningen passend bij schaal en karakter van kern; combinatie van transformatie en inbreiding: meer woningen, wat minder (leegstaand) winkeloppervlak, meer groen in het straatbeeld.
Stedelijk inbreiding kleine kernen	Nieuwe woningen door 'straatje-erbij'-principe, uitbreiden van bestaande wijk of transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen; toevoegen van groen en ruimte voor fietser en wandelaar.
Stedelijke uitbreiding Sint-Oedenrode	Nieuwe woonwijk aan de rand van de kern.
Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	Kernen
Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Havenkwartier en bedrijventerreinen Veghel.
Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	Noordkade Veghel (Havenkwartier).
In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis.	Kernen
Nieuwe multifunctionele accommodaties, horecagelegenheden en polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Veghel (kern)

Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Wijken en kernen
In elke wijk een actief gemeenschapshuis.	Veghel
Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte.	Vooralsnog wordt landelijk beleid gevolgd: rookverbod op schoolpleinen, soms op terrassen en evenementen. Mogelijke uitbreiding in toekomst.
Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	Havengebied Veghel, Zuid-Willemsvaart.
Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	*Veghel*
Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	*Veghel*
Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	*Veghel: Rembrandtlaan-Corridor*
Aanleg Noordelijke Randweg	Veghel *Ligging wordt niet de Toekomstvisie benoemd. Effectbeoordeling in dit OER gebaseerd op ligging aan noordzijde Veghel waarbij het door bestaand open, minder bebouwd gebied gaat.*
Capaciteitsvergroting Noordelijke Randweg Sint-Oedenrode	*Sint-Oedenrode*
Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	*Kleinere kernen*
Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	*Centra en randen van kernen*
Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging	*Aa, Dommel en Leijgraaf*
Versterken en uitbreiden natuurgebieden	*Wijbosch Broek, Diependaal, Lieseind, de Geelders en Gemonde, Schijndelse en Rooijsche heide, het Dommeldal tussen Sint-Oedenrode en Boxtel, het Dommeldal bij Breugel en het Vresselse Bos.*
Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's	*Kernen*
Instellen verkeersluwe zones.	*Kernen Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp*
Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van fietspaden.	*Kernen*
Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten en	*Kernen*
Bestaande werklocaties (bedrijventerrein, kantoren) optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	*Bestaande werklocaties*
Ontwikkelprincipes	
Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en – adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen.	*Volledig scala aan openbare ruimte*
Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	*Alle nieuwe woningbouwontwikkelingen*

Ontwikkelrichtingen landelijk gebied[2]	Primaire agrarische gronden: deel van landelijk gebied waar landbouw de belangrijkste landschappelijke en economische drager is gebleven. Inzet op koploper zijn op gebied van duurzaamheid en innovatie: nieuwe vormen van hoogtechnologische landbouw, innovatieve kringlooplandbouw, combinaties op gebied van duurzame energie. Verstedelijking alleen in bebouwingslinten, bijvoorbeeld op plekken waar agrariërs zijn gestopt en stallen zijn gesloopt. Tussengebied agrarisch en natuur: omslag naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, waterberging, functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie), verstedelijking in bebouwingslinten waar agrarische activiteiten zijn gestopt en stallen gesloopt. Tussengebied agrarisch en kernen: omslag van landbouw naar andere functies (wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur, kleinschalige bedrijvigheid, stoppende agrariërs gefaciliteerd in omslag naar bijv. recreatie, zorgboerderij). *Zie kaart aan het eind van deze notitie.*

4.2 Autonome ruimtelijke ontwikkelingen

Op dit moment vinden er ook ruimtelijke ontwikkelingen plaats in de gemeente. Enkele fysiek ruimtelijke ingrepen zijn relevant om mee te nemen omdat het onderdeel uitmaakt van de autonome ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn onderdeel van de referentiesituatie van het OER. Omdat de referentiesituatie van de passende beoordeling bestaat uit de huidige situatie moeten deze ontwikkelingen wel betrokken worden in de passende beoordeling.

Wonen

In de periode tot en met 2030 werkt de gemeente Meierijstad aan de realisatie van een behoorlijk groot aantal huidige projecten. Er is in deze periode vooralsnog geen noodzaak om plannen toe te voegen, met uitzondering van Schijndel in verband met het wegvallen van een ontwikkellocatie (de zogenaamde Wvg-locatie). De plancapaciteit is weergegeven in Tabel 4-2. Dit zijn de woningbouwplannen waarvoor de procedures doorlopen zijn (hard), woningbouwplannen waarvoor de procedures nog niet gestart zijn (zacht) en locaties die in beeld zijn (potentieel).

Tabel 4-2: De plancapaciteit voor woningbouw vanaf 2024 in de gemeente Meierijstad (bron: gemeente Meierijstad)

Plancapaciteit Meierijstad vanaf 2024	Peildatum 26-09-2024
Hard	3.048
Zacht	2.570
Potentieel	1.712
Totale plancapaciteit	*7.330*

Deze plancapaciteit zal onder anderen ingevuld worden op de volgende locaties:

- *Veghels Buiten*
  Veghels Buiten is een woonlandschap, waar wonen in een landelijke groene omgeving centraal staat. In totaal worden er ongeveer 2.200 woningen gebouwd, verspreid over verschillende buurten die worden ingepast in het landschap. De eerste 1.000 woningen zijn inmiddels gebouwd, de

[2] *Het gaat hier om richtingen die leidend zijn voor het accommoderen van autonome ontwikkelingen en het toekomstig toestaan van uitbreiding van bestaande activiteiten/bestemmingen en het toestaan van nieuwe activiteiten/bestemmingen in het landelijk gebied. Gezien de beschrijving in de toekomstvisie zijn deze ontwikkelprincipes niet opgevat als zijnde het inzetten op een algehele herschikking van het landelijk gebied of een wezenlijk andere omvang van de landbouw en natuur in het landelijk gebied.*

voorbereiding voor de ontwikkeling van het laatste deelgebied (Veghels Buiten Noordoost, maximaal 1.250 woningen) is op dit moment in volle gang.

- *Grote Braeck*
  Grote Braeck is een nieuwe woningbouwlocatie aan de zuidzijde van Schijndel tussen Plein, Langstraat en Venushoek. Er zullen ca 240 woningen gerealiseerd worden in diverse prijsklassen en categorieën (twee-kappers, rijwoningen, levensloopbestendige woningen (rug-aan-rug), appartementen en zelfbouwkavels).
- *Sint-Oedenrode woningbouwplannen*
  De gemeenteraad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met het Actieplan woningbouw “Bouwoffensief Meierijstad”. Het actieplan heeft de onder andere de ambitie om de realisatie van woningbouw in Sint-Oedenrode te versnellen voor tenminste 550 extra woningen. Een uitgangspunt in het actieplan voor de versnelling is: ‘woningen (waar volgens de prognoses behoefte aan is) in minder tijd realiseren; minimaal vijf jaar eerder dan 2040’.

Er is zachte en potentiële plancapaciteit voor 4.282 woningen, waarvan de procedures nog moeten starten. Deze ontwikkelingen zijn nog niet eerder beoordeeld en worden daarom meegenomen in de passende beoordeling. Van de harde plancapaciteit (3.048 woningen) zijn de procedures al wel afgerond en worden daarom niet nogmaals beoordeeld in deze passende beoordeling.

Bedrijventerrein Foodpark Veghel
Aan de zuidkant van Veghel, gelegen aan de A50, ontwikkelt de gemeente Meierijstad een nieuw, 70 hectare groot uitgeefbaar bedrijventerrein. De eerste drie fasen (met een totale oppervlakte aan uitgeefbaar bedrijventerrein van ongeveer 51 ha) zijn inmiddels in ontwikkeling genomen en nagenoeg volledig verkocht. De vierde en laatste fase is momenteel in ontwikkeling. Ook voor deze ontwikkeling geldt dat de procedures al zijn afgerond en mogelijk effecten worden daarom niet beoordeeld in deze Passende Beoordeling.

5 Beoordeling beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes

5.1 Beoordelingskader

In deze Passende Beoordeling zijn op een vergelijkbaar detailniveau als in de effectbeoordeling van de Toekomstvisie de nieuwe beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes van de gemeente Meierijstad kwalitatief beoordeeld op mogelijke risico's op (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden[3]. Deze risico's zijn aandachtspunten waar bij de verdere uitwerking van het beleid rekening mee gehouden moet worden. Op deze manier kan voorkomen worden dat (significant) negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden daadwerkelijk optreden. In Tabel 5-1 is het beoordelingskader van deze passende beoordeling opgenomen.

Tabel 5-1: Beoordelingskader passende beoordeling.

Risico op een significant negatief effect	
	Zonder meer uitvoerbaar, geen risico op significant negatieve effecten.
	Zonder meer uitvoerbaar, geen risico op significant negatieve effecten, mits aan relatief eenvoudige randvoorwaarden voldaan wordt.
	Klein risico op significant effect. Uitvoerbaarheid niet onmogelijk maar opgave voor mitigerende maatregelen in vervolgbesluiten om significant negatieve effecten te kunnen uitsluiten.
	Groot risico op significant negatieve effecten. Uitvoerbaarheid twijfelachtig, grote/complexe opgave voor mitigerende/compenserende maatregelen.

5.2 Invloed van beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes op Natura 2000

In Tabel 5-2 is een samenvatting opgenomen van de gevolgen van de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes op de Natura 2000-gebieden rondom gemeente Meierijstad. Eveneens is aangegeven hoe groot het risico is op een significant negatief effect en welke aandachtspunten er zijn bij de verdere uitwerking van het beleid om deze negatieve effecten te voorkomen. In de tabel is per beleidsuitspraak eerst een risico op negatieve effecten beoordeeld zonder mitigerende maatregelen, waarna een eindbeoordeling is gegeven waarbij eventuele mitigerende maatregelen worden genoemd. Hiermee wordt het effect van de mitigerende maatregelen inzichtelijk gemaakt. In de paragrafen na de tabel worden de beleidsuitspraken met mogelijke negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden nader toegelicht. Ook worden de ontwikkelprincipes elk toegelicht. De effectbeschrijving van de beleidsuitspraken waarvan negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten worden in de tabel kort toegelicht. Voor de navolgbaarheid zijn de beleidsuitspraken genummerd en hebben de ontwikkelprincipes een letter gekregen.

[3] *Anders dan de effectbeoordeling van de Toekomstvisie, richt deze Passende Beoordeling zich specifiek op mogelijk significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden als gevolg van de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes. De Passende Beoordeling toetst de uitvoerbaarheid van de beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes in het kader van de Omgevingswet (onderdeel Natura 2000).*

Tabel 5.2: Beoordeling beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes Toekomstvisie gemeente Meierijstad

Nr	Beleidsuitspraak/ ontwikkelprincipe	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
BELEIDSUITSPRAKEN					
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Invloed op de **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van de gebiedsontwikkeling is te verwachten als gevolg van een toename van het aantal bewoners en hiermee een toename van stikstofdepositie door verkeersbewegingen en een toename van de recreatiedruk.	Ja, klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	*Recreatiedruk:* Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen (groen binnen gebiedsontwikkeling, wandel- en fietsroutes binnen gemeente, met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen). *Stikstofdepositie:* Meenemen in planvorming (OV-verbinding, fietspadennetwerk, laadpalen, beperking parkeerplaatsen). Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	Significant) negatief effect is te voor-komen.
2	Stedelijke inbreiding Veghel	Invloed op de **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van nieuwe woningen te verwachten als gevolg van een toename van het aantal bewoners en hiermee een toename van stikstofdepositie door verkeersbewegingen en een toename van de recreatiedruk.	Ja, klein risico op significant negatief effect door een toename van recreatiedruk, maar een groot risico op een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	*Recreatiedruk:* Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen (groen binnen of dicht bij de woningbouwlocaties, wandel- en fietsroutes binnen gemeente, met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen). *Stikstofdepositie:* Meenemen in planvorming (OV-verbinding, fietspadennetwerk, laadpalen, beperking parkeerplaatsen). Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen.
3	Stedelijk inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp				
4	Stedelijk inbreiding kleine kernen				
5	Stedelijke uitbreiding Sint-Oedenrode				
6	Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.				
7	Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Invloed op **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van de gemeente	Ja, groot risico op significant negatief effect door een permanente	*Stikstofdepositie:* Meenemen in planvorming (OV-verbinding andere gemeentes,	(Significant) negatief effect is te voor-komen.
8	Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.				

Nr	Beleidsuitspraak/ ontwikkelprincipe	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
9	In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis.	Meierijstad te verwachten als gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen en hiermee een toename van stikstofdepositie.	toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	fietspadennetwerk voorzieningen en nieuwbouw, laadpalen, beperking parkeerplaatsen rondom voorzieningen). Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	
10	Nieuwe multifunctionele accommodaties, horecagelegenheden en polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.				
11	Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
12	In elke wijk een actief gemeenschapshuis.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
13	Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
14	Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan de Zuid-Willemsvaart.	Invloed op de **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van de gemeente Meierijstad te verwachten als gevolg van de toename van passerende schepen en schepen die gebruik maken van de faciliteiten in de haven en hiermee een toename van stikstofdepositie.	Ja, groot risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	*Stikstofdepositie:* Gebruik van emissieloos materieel voor de op- en overslag van goederen. Faciliteer laadpunten voor elektrische binnenvaartschepen ('docking stations') of 'Zero Emission Services' waarbij de levering van verwisselbare energiecontainers mogelijk wordt gemaakt. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen.
15	Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	Invloed op de **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van de gemeente Meierijstad te verwachten als gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen en hiermee een toename van stikstofdepositie.	Ja, groot risico op significant negatief effect door een permanente toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	*Stikstofdepositie:* Meenemen in planvorming (OV-verbinding andere gemeentes, fietspadennetwerk voorzieningen en nieuwbouw, laadpalen, beperking parkeerplaatsen rondom voorzieningen). Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen.

Nr	Beleidsuitspraak/ ontwikkelprincipe	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
16	Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
17	Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	Invloed op de **omliggende (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden** van de gemeente Meierijstad te verwachten als gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen en hiermee een toename van stikstofdepositie.	Ja, groot risico op significant negatief effect door een toename van stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.	*Stikstofdepositie:* Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. Onderzoek de mogelijkheid om in samenwerking met de toename van de watergebonden bedrijvigheid in de haven van Veghel faciliteiten voor elektrisch vrachtvervoer te verzorgen. Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen.
18	Aanleg Noordelijke Randweg				
19	Capaciteitsvergroting Noordelijke Randweg Sint-Oedenrode				
20	Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten. Het stimuleren van emissieloze mobiliteit leidt niet tot een toename van de milieudruk en kan zelfs in potentie leiden tot een afname van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
21	Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.				
22	Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging				
23	Versterken en uitbreiden natuurgebieden	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten. Het uitbreiden en verbinden van lokale natuur kan gunstig zijn voor het verlagen van de recreatiedruk op Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Meierijstad. Ook kan de uitbreiding van plaatselijke natuur leiden tot waardevolle verbindingen tussen Natura 2000-gebieden.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
24	Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi's				
25	Instellen verkeersluwe zones.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
26	Instellen snelheid remmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van fietspaden.				

Nr	Beleidsuitspraak/ ontwikkelprincipe	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
27	Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten en	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
28	Bestaande werklocaties (bedrijventerrein, kantoren) optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
ONTWIKKELPRINCIPES					
A	Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en –adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
B	Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten
C	Ontwikkelrichtingen landelijk gebied.	Geen toename milieudruk op **omliggende Natura 2000-gebieden** te verwachten. Het beleid zorgt niet voor veranderingen in de agrarische bedrijven in het landelijk gebied die momenteel zorgen voor milieudruk op Natura 2000-gebieden.	Geen risico op negatieve effecten.	Niet van toepassing.	Significant negatieve effecten zijn uitgesloten

5.2.1 Beleidsuitspraak 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel

Beleidsuitspraak

De gebiedsontwikkeling in het Havenkwartier in Veghel gaat plaatsvinden in een voormalig fabriekspand aan de zuidzijde van de kade. Vaststaat dat het fabriekspand zeer binnenkort uit bedrijf zal gaan waarna het tijdelijk verhuurd wordt aan o.a. Stichting Industrieel Erfgoed Meierij (SIEMei) om te voorkomen dat er ongewenste activiteiten plaats zullen vinden (Kliknieuws Stadskrant Veghel, 2025). De omgeving van het fabriekspand wordt daarna (volgens de beleidsuitspraak) omgevormd naar een gemengd gebied met woon- en leefomgeving en voorzieningen op gebied van cultuur, food, en leisure.

Effectbeoordeling

Vaststaat dat de fabriek zal stoppen en daarna mogelijk op kleine schaal bewoond zal worden. De gebiedsontwikkeling biedt zicht op een veel groter aantal bewoners van de vastgestelde tijdelijke situatie. Daardoor is er ten tijde van de gebiedsontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie sprake van een toename van het aantal bewoners en een toename van het aantal recreanten in de omgeving. Ook zal het aantal verkeersbewegingen toenemen.

Het Havenkwartier Veghel ligt op ongeveer zeventien kilometer van de grens van het Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Bijna de gehele Natura 2000-gebieden liggen binnen de 25-kilometer grens van de gebiedsontwikkeling. Op 22 kilometer afstand van de gebiedsontwikkeling ligt de grens van het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. Deze drie Natura 2000-gebieden zijn aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen waar in de huidige situatie sprake is van een overbelasting. De NDA's van deze gebieden beschrijven daarnaast dat stikstofdepositie één van de belangrijkste knelpunten is voor deze gebieden om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen (Arcadis, 2023a, 2023b, 2023c). Het is aannemelijk dat de stikstofdepositie op ten minste deze drie dichtbijgelegen Natura 2000-gebieden permanent zal toenemen als gevolg van de toename in verkeersbewegingen. Daarnaast is er mogelijk ook sprake van een toename van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase van de gebiedsontwikkeling.

Het is niet uitgesloten dat bewoners van de nieuwe woningen in de omliggende Natura 2000-gebieden gaan recreëren. Een aantal lokale natuurgebieden zoals het Wijboschbroek en het Vresselse Bos zonder Natura 2000-status ligt dichter bij het Havenkwartier dan de Natura 2000-gebieden en zullen naar alle waarschijnlijkheid eerder gebruikt worden voor het 'rondje met de hond'. De afstand van de gebiedsontwikkeling tot omliggende Natura 2000-gebieden is relatief groot (> 17 km). Ook is het aantal woningen binnen de gebiedsontwikkeling beperkt (ontwikkeling omvat ook food, leisure en andere voorzieningen). De Natura 2000-gebieden zullen daardoor een beperkte recreatieve functie vervullen voor de bewoners van de gebiedsontwikkeling. Het ligt daarom in de lijn der verwachting dat het aantal recreanten binnen omliggende Natura 2000-gebieden slechts beperkt toeneemt. Ervan uitgaande dat het verder om regulier recreatief gebruik gaat, op bestaande wegen en paden, is er geen risico op significant negatieve gevolgen. Het grootste knelpunt wordt namelijk gevormd door illegaal recreatief gebruik, wat leidt tot vertrapping van habitattypen en verstoring van typische soorten (Arcadis, 2023b, 2023c). Er zijn wel mitigerende maatregelen voorhanden om de recreatiedruk in omliggende Natura 2000-gebieden te beperken. Deze zijn hieronder beschreven.

Een toename van stikstofdepositie als gevolg van de toename van het aantal verkeersbewegingen door de nieuwe woningen en voorzieningen zal waarschijnlijk een toename van milieudruk op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg hebben. Daarnaast zijn er tijdelijke effecten door stikstofdepositie te verwachten in de aanlegfase. De depositietoename zal naar verwachting niet heel groot zijn omdat het om een beperkt aantal nieuwe woningen en voorzieningen zal gaan, met een beperkte verkeersaantrekkende werking.

Met de huidige kennis van de vergunningsmogelijkheden in de provincie Noord-Brabant zijn permanente toenames van stikstofdepositie in geen van de gevallen vergunbaar. Op dit moment is de situatie rondom stikstof zodanig dat projecten met een permanente toename niet uitvoerbaar zijn. In vervolgbesluiten is het van groot belang aandacht te besteden aan het voorkomen van een permanente toename van stikstofdepositie door voldoende mitigerende maatregelen te nemen. In de looptijd van de Toekomstvisie kunnen het stikstofbeleid en de vergunningsmogelijkheden weer veranderen. Gezien de huidige situatie rondom de vergunbaarheid van permanente toenames van stikstofdepositie en de stikstofgevoeligheid van omliggende Natura 2000-gebieden zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten uit te kunnen sluiten en de beleidsuitspraak uitvoerbaar te maken.

Wanneer de exacte invulling van het Havenkwartier beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van het voornemen te berekenen en beoordelen.

Mitigerende maatregelen
Als uit vervolgonderzoek blijkt dat significant negatieve gevolgen door een toename van stikstofdepositie en/of recreatiedruk binnen Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kan worden, dient dit gemitigeerd te worden. Onderstaande maatregelen geven hiervoor een aantal opties.

Wanneer blijkt dat het aantal woningen dermate groot is waardoor een toename van recreatiedruk niet kan worden uitgesloten, zijn maatregelen nodig:

- Recreanten stimuleren gebruik te maken van parken, stedelijke uitloopgebieden en/of het landelijk gebied binnen de gemeente en door de recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied te verlagen:
    - Binnen de gebiedsontwikkeling ruimte bieden voor ‘het rondje met de hond’.
    - Wandel- en fietsroutes binnen de gemeente aanleggen, uitbreiden en promoten.
    - Zonering binnen het Natura 2000-gebied toepassen waardoor recreanten niet de meest kwetsbare habitattypen verstoren. Dit is een voorstel dat al in de NDA is opgenomen.

Beperking van stikstofdepositie als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van de woningbouw moet al meegenomen worden in de planvormingsfase van de gebiedsontwikkeling. Door de bewoners van de nieuwe woningen in het Havenkwartier te stimuleren gebruik te maken van emissieloze mobiliteit zoals elektrisch (openbaar) vervoer, de fiets en elektrische auto’s:

- De aanleg van de Bus Rapid Transit langs de Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg biedt mogelijkheden voor een OV-verbinding op loopafstand van het Havenkwartier.
- Inzetten op het aanleggen en uitbreiden van het fietspadennetwerk.
- Het faciliteren van voldoende laadpalen voor elektrische auto’s.
- Het aantal parkeerplaatsen in het Havenkwartier beperken.

Stikstofdepositie kan tijdens de aanlegfase zo veel mogelijk worden beperkt door gebruik te maken van elektrisch materieel.

Mochten de maatregelen binnen het plangebied onvoldoende zijn om een toename van stikstofdepositie weg te nemen, dan zijn er in potentie voldoende externe stikstofbronnen, zoals bijvoorbeeld agrarische bedrijven, in de omgeving aanwezig waarmee een depositietoename gesaldeerd kan worden. Een voorbeeld hiervan zijn de agrarische bedrijven in het gebied tussen Sint-Oedenrode en Schijndel gelegen tussen het Havenkwartier en de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Het Ontwikkelprincipe C: ontwikkelrichtingen landelijk gebied (5.2.8) zet niet in op actieve transformatie van het landelijk gebied, maar stuurt waar mogelijk de autonome ontwikkeling. Agrariërs met actieve stikstofrechten die stoppen bieden volgens het ontwikkelprincipe mogelijk wel kansen voor externe saldering voor gebiedsontwikkelingen als het Havenkwartier. Bij het uitvoeren van externe

saldering is het additionaliteitsbeginsel wel een aandachtspunt. Hierbij moet aangetoond worden dat er sprake is van een blijvende dalende trend van stikstofdepositie (mag er extern gesaldeerd worden met een bedrijf voor HR art 6 lid 1 of is dit eigenlijk nodig als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel HR art 6 lid 1 en lid 2).

Deze mitigerende maatregelen zijn aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het beleid in vervolgprogramma's, -plannen en –besluiten.

5.2.2 Beleidsuitspraak 2 t/m 6: stedelijke in-/uitbreiding

Beleidsuitspraken
Gebaseerd op de beleidsuitspraken zijn er binnen de gemeente Meierijstad een aantal locaties waar gericht wordt op stedelijke in-/uitbreiding. Ook zijn er een aantal woningbouwprojecten gepland, deze zijn beschreven bij de autonome ruimtelijke ontwikkeling (4.2) en worden hieronder in de effectbeoordeling meegenomen.

Dit betreft de stedelijke inbreiding in Veghel waar op gerichte plekken ‘de hoogte in’ wordt gebouwd, maar de oude dorpskern in teken blijft staan van landschappelijke kwaliteit. Ook vindt er stedelijk inbreiding plaats in Schijndel, Sint-Oedenrode en Erp. Hier is sprake van groei voorzien met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit. De extra woningen passen bij de schaal en het karakter van elke kern. In Schijndel, Sint-Oedenrode en Erp is sprake van een combinatie van transformatie en inbreiding waardoor meer woningen worden gerealiseerd, leegstaand winkeloppervlak wordt gevuld en meer groen in het straatbeeld komt.

Stedelijk inbreiding in de kleine kernen vindt op kleinere schaal plaats. Nieuwe woningen worden hier toegevoegd door ‘straatje-erbij’-principe, het uitbreiden van een bestaande wijk of de transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen. Ook wordt er groen en ruimte toegevoegd voor fietser en wandelaar. Voor het leveren van efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners worden in de kernen nieuwe kleinschalige woonvormen ontwikkeld. In Sint-Oedenrode is stedelijke uitbreiding voorzien door een nieuwe woonwijk aan de rand van de kern.

Effectbeoordeling
Recreatiedruk
Met het toenemen van het aantal woningen, neemt ook het aantal recreanten toe. Over het algemeen geldt dat hoe dichter de woningbouw bij Natura 2000-gebied ligt, hoe aannemelijker het is dat het aantal recreanten hier zal toenemen. De nieuwe woningen zijn gepland in Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp en de kleine kernen. De woningbouw in de kleine kernen is dermate beperkt dat de toename van het aantal bewoners geen significant effect zal hebben op de recreatiedruk.

De Natura 2000-gebieden ten westen van de gemeente Meierijstad (Kampina & Oisterwijkse Vennen, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen) liggen het dichtst bij de gemeentegrens. De locaties waar woningbouw is voorzien aan de westzijde van de gemeente (Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode) ligt op minstens elf kilometer van deze Natura 2000-gebieden. De gebieden zijn momenteel vrij toegankelijk voor recreanten, maar ervaren ook negatieve gevolgen door het grote aantal recreanten dat gebruikt maakt van deze gebieden (Arcadis, 2023a, 2023b, 2023c). Voor zowel Kampina & Oisterwijkse Vennen, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en Loonse als Drunense Duinen & Leemkuilen wordt recreatie als een van de knelpunten benoemd in de NDA.

Aan de oostzijde van de gemeente Meierijstad is woningbouw gepland in Erp. De stedelijke inbreiding die is voorzien in Erp ligt op minstens negentien kilometer tot de Natura 2000-gebieden aan de oostzijde van de gemeente Meierijstad. Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel ligt het dichtst bij Erp, het

beheerplan en de NDA beschrijven dat recreatie een drukfactor kan zijn voor de vogels die in dit gebied voorkomen (Arcadis, 2023d; Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2017).

Er is een ruime beschikbaarheid aan alternatieve recreatieve natuurgebieden zonder Natura 2000-status dicht bij de geplande nieuwbouw (denk aan het Wijboschbroek tussen Veghel en Schijndel, het Vresselsbos en het Dommeldal bij Sint-Oedenrode). Deze natuurgebieden worden momenteel ook ingezet voor recreatie (Staatsbosbeheer). Gezien de afstand van de locaties waar woningbouw is voorzien in Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode en Erp tot de Natura 2000-gebieden (tenminste 11 kilometer) en de beperkte recreatieve functie die deze gebieden daardoor zullen vervullen voor de bewoners van de locaties waar woningbouw is voorzien in Meierijstad, is er slechts een klein risico op significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden. Mitigerende maatregelen worden wel voorgesteld.

Stikstofdepositie
De toename van het aantal bewoners als gevolg van de woningbouw zal zorgen voor een toename van het aantal verkeersbewegingen. Ervan uitgaande dat de woningen zonder gasaansluiting worden gerealiseerd (zie 5.2.7 Ontwikkelprincipe B: eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen), leidt de toename in verkeersbewegingen mogelijk tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Een aantal dichtbijgelegen Natura 2000-gebieden, zoals Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is erg gevoelig voor stikstofdepositie. Stikstofdepositie is een van de belangrijkste knelpunten waardoor de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen in deze gebieden niet gehaald worden (Arcadis, 2023b, 2023c).

De toename van het aantal woningen zorgt voor een toename van het aantal verkeersbewegingen en dit leidt tot een toename van stikstofdepositie en daarmee is er een groot risico op significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden dichtbij: Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Daarnaast is er ook sprake van een toename van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase van de woningen. In mindere mate geldt dit ook voor Natura 2000-gebieden op grotere afstand als Boschhuizerbergen, Deurnsche Peel & Mariapeel en Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. In deze gebieden is ook sprake van een overbelasting en ook hier is stikstofdepositie één van de knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelen in deze gebieden. Gezien de huidige situatie rondom de vergunbaarheid van permanente toenames van stikstofdepositie (zie paragraaf 5.2.1 onder effectbeoordeling) en de stikstofgevoeligheid van omliggende Natura 2000-gebieden zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten uit te kunnen sluiten en de beleidsuitspraak uitvoerbaar te maken.

Wanneer de schaal en de bijbehorende toename in verkeersbewegingen van de woningbouw beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van het voornemen te beoordelen.

Autonome ontwikkeling
De autonome ruimtelijke ontwikkeling (zie paragraaf 4.2) voorziet ook in een toename van het aantal woningen waardoor recreatiedruk en het aantal verkeersbewegingen zal toenemen. De locatie van deze woningen is niet exact in beeld. Aannemelijk is echter dat de woningbouw in de autonome ruimtelijke ontwikkeling verspreid over de gemeente plaatsvindt waarbij de afstanden tot de dichtbij zijnde Natura 2000-gebieden vergelijkbaar zijn met de woningbouwlocaties die beschreven zijn in de beleidsuitspraken. Er is sprake van een klein risico op significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door een toename van recreatie. Daarnaast is er sprake van een risico op significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door een toename van stikstofdepositie. De mitigerende maatregelen die hieronder genoemd worden gaan dus ook op voor de woningbouw opgenomen in de autonome ruimtelijke ontwikkeling.

Mitigerende maatregelen
Als uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie en/of recreatiedruk binnen Natura 2000-gebieden, dient dit gemitigeerd te worden. De mitigerende maatregelen die in paragraaf 5.2.1 Beleidsuitspraak 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel genoemd worden gelden ook voor deze beleidsuitspraak. Hieronder worden nog enkele gebiedsspecifieke aandachtspunten genoemd.

Potentie voor extern salderen voor de stedelijke in-/uitbreiding ligt bijvoorbeeld bij de agrarische bedrijven in het gebied gelegen tussen Sint-Oedenrode en Schijndel tussen de voorziene woningbouw in Veghel en de Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. In het gebied tussen Gemert en Erp is mogelijk saldering voor ontwikkelingen in Erp die depositie op Deurnsche Peel & Mariapeel veroorzaken mogelijk. Het additionaliteitsbeginsel blijft hierbij relevant. Een aantal ontwikkelingen (met name de stedelijke uitbreiding) zal mogelijk plaatsvinden op gebieden waar momenteel een agrarische functie plaatsvindt. Met de transformatie van agrarische functie naar de woningen, vindt mogelijk een depositieafname plaats binnen het project.

5.2.3 Beleidsuitspraak 7 t/m 10 en 15: nieuwe voorzieningen

Beleidsuitspraken
Een aantal beleidsuitspraken richt zich op het verbeteren en/of uitbreiden van de voorzieningen van de gemeente Meierijstad.

In het Havenkwartier en de bedrijventerreinen in Veghel komt ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen. Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten worden gerealiseerd binnen het Havenkwartier op de Noordkade in Veghel. In elke kern of in de nabijheid van de kern komt een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis. Welke kernen deze voorzieningen nu nog niet hebben, is niet in beeld. In de kern van Veghel worden nieuwe multifunctionele accommodaties, horecagelegenheden en polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen gerealiseerd. Als laatste wordt een beroepsonderwijscampus ontwikkeld met een MBO-instelling met MBO 5-niveau op het terrein van zorg en techniek. Mogelijk worden er nieuwe gebouwen gebouwd (of verbouwd) ten behoeve van deze voorzieningen.

Effectbeoordeling
Hoeveel voorzieningen en waar deze voorzieningen precies moeten komen, is nog niet bekend. Deze Passende Beoordeling richt zich in dit geval op de maximale mogelijkheden binnen de beleidsuitspraken. De toename van voorzieningen kan mogelijk leiden tot een toename van verkeersbewegingen. De grote van de toename aan verkeersbewegingen is afhankelijk van het aantal voorzieningen. Naar verwachting zal een beperkte verkeerstoename vrij snel opgaan in het heersende verkeersbeeld. Daarnaast zijn er tijdelijke effecten door stikstofdepositie te verwachten in de aanlegfase van de voorzieningen. De nabijgelegen Natura 2000-gebieden Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek kennen echter nu al stikstof gerelateerde knelpunten (Arcadis, 2023a, 2023c). Er is daardoor ook de mogelijkheid dat het aantal verkeersbewegingen tot een depositietoename leidt op deze en mogelijk verder gelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De toename van stikstofdepositie door een toename van verkeersbewegingen beoordeeld als een risico op significant negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden. Gezien de huidige situatie rondom de vergunbaarheid van permanente toenames van stikstofdepositie (zie paragraaf 5.2.1 onder effectbeoordeling) en de stikstofgevoeligheid van omliggende Natura 2000-gebieden zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten uit te kunnen sluiten en de beleidsuitspraak uitvoerbaar te maken.

Wanneer de schaal en de bijbehorende toename in verkeersbewegingen van de voorzieningen beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van het voornemen te beoordelen.

Mitigerende maatregelen
Als uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dient dit gemitigeerd te worden. Het extern salderen zoals genoemd in paragraaf 5.2.1 Beleidsuitspraak 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel geldt ook voor deze beleidsuitspraak, maar er worden in onderstaande toelichting nog enkele gebiedsspecifieke aandachtspunten voor het extern salderen en het gebruik van emissieloze mobiliteit genoemd.

Mogelijk trekt het MBO beroepscentrum gebruikers aan van buiten de gemeente. Met name de aanleg van de Bus Rapid Transit biedt mogelijkheden voor een OV-verbinding tussen Veghel en andere gemeentes. Door een goede verbinding tussen het beroepscentrum en andere gemeentes te verzorgen wordt een goede bereikbaarheid gerealiseerd en stikstofdepositie beperkt. Ook het inzetten op het aanleggen en uitbreiden van het fietspadennetwerk is voor deze beleidsuitspraak van groot belang. Denk hierbij aan een goede fietsverbinding tussen de voorzieningen en de nieuwe woningen (5.2.2 Beleidsuitspraak 2 t/m 6: stedelijke in-/uitbreiding).

Ook voor extern salderen van de ontwikkelingen van voorzieningen zijn in potentie voldoende agrarische bedrijven aanwezig. Een voorbeeld hiervan zijn de agrarische bedrijven in het gebied tussen Sint-Oedenrode en Schijndel en de bedrijven in het gebied tussen Gemert en Erp. De keuze voor deze bedrijven is afhankelijk van de locatie van de nieuwe voorzieningen en de berekende depositie. Het additionaliteitsbeginsel blijft hierbij relevant.

5.2.4 Beleidsuitspraak 14: watergebonden bedrijvigheid

Beleidsuitspraak
Deze beleidsuitspraak beschrijft dat er meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid is voorzien in de gemeente Meierijstad. De watergebonden bedrijvigheid moet ruimte vinden in het havengebied van Veghel en aan de Zuid-Willemsvaart.

Momenteel betreft de haven van Veghel een goed bereikbare haven voor de binnenvaart aan de Zuid-Willemsvaart. In 2014 is de haven verbreedt en verdiept waardoor het mogelijk werd voor grotere binnenvaartschepen om de haven te bereiken. De Zuid-Willemsvaart is een belangrijke verbinding tussen Maastricht en Den Bosch. De beleidsuitspraak beschrijft een verdere uitbreiding van de watergebonden bedrijvigheid in de haven van Veghel en langs het gehele traject van de Zuid-Willemsvaart binnen de gemeente Meierijstad.

Effectbeoordeling
Welke watergebonden bedrijvigheid plaats zal vinden in het havengebied van Veghel en aan de Zuid-Willemsvaart is nog onduidelijk. Deze Passende Beoordeling richt in dit geval op de maximale mogelijkheden van de beleidsuitspraak, waardoor intensivering van watergebonden bedrijvigheid zal zorgen voor een toename van het aantal binnenvaartschepen dat de haven van Veghel bezoekt. Daarnaast is het aannemelijk dat er met een toename van het aantal schepen ook een toename van het aantal te laden en lossen schepen plaatsvindt. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden (minstens 15 kilometer van zowel Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek) zijn directe negatieve effecten zoals verstoring door geluid en licht door de intensivering van watergebonden bedrijvigheid niet aan de orde.

Aannemelijk is dat stikstofdepositie zal toenemen als gevolg van de toename van passerende schepen en schepen die gebruik maken van de faciliteiten in de haven en elders langs de Zuid-Willemsvaart. De effecten van een toename van stikstofdepositie kunnen ver reiken. Op ongeveer vijftien kilometer afstand van de

haven van Veghel liggen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen waarvan bekend is dat stikstofdepositie ook daadwerkelijk een knelpunt vormt (Kampina & Oisterwijkse Vennen en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek). Emissie van scheepvaart (waaronder binnenvaartschepen) zorgde in 2021 voor 3,5% van de totale stikstofuitstoot (AERIUS Monitor, 2023). In acht genomen dat scheepvaart 16% van de stikstofuitstoot betreft afgezien van de depositie afkomstig van de grootste bronnen landbouw en het buitenland, is dit geen onbelangrijke bron van stikstofdepositie. Bij grote aantallen binnenvaartschepen is er een groot risico op significante negatieve effecten door een toename van stikstofdepositie. Mogelijk zijn er daarom ook Natura 2000-gebieden verderop waar een toename van stikstofdepositie leidt tot significante negatieve effecten. Gezien de huidige situatie rondom de vergunbaarheid van permanente toenames van stikstofdepositie (zie paragraaf 5.2.1 onder effectbeoordeling) en de stikstofgevoeligheid van omliggende Natura 2000-gebieden zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten uit te kunnen sluiten en de beleidsuitspraak uitvoerbaar te maken.

Wanneer de schaal en de bijbehorende toename in watergebonden bedrijvigheid beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van het voornemen te beoordelen.

Mitigerende maatregelen
Als uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dient dit gemitigeerd te worden. Het extern salderen zoals genoemd in paragraaf 5.2.1 Beleidsuitspraak 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel geldt ook voor deze beleidsuitspraak, maar er worden in onderstaande toelichting nog enkele gebiedsspecifieke aandachtspunten genoemd. Daarnaast zijn er nog specifieke maatregelen mogelijk:

- Gebruik van emissieloos materieel voor de op- en overslag van goederen.
- Faciliteer laadpunten voor elektrische binnenvaartschepen (‘docking stations’) of ‘Zero Emission Services’ waarbij de levering van verwisselbare energiecontainers mogelijk wordt gemaakt.

Potentie voor extern salderen voor de watergebonden bedrijvigheid ligt bijvoorbeeld bij agrarische bedrijven in het gebied tussen Sint-Oedenrode en Schijndel en de bedrijven in het gebied tussen Gemert en Erp. Het effect van de intensivering en uitbreiding van de haven van Veghel is waarschijnlijk behoorlijk groot en zowel aan de oost- als westzijde van Veghel liggen Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer. Mogelijk zijn daarom meerdere salderingsbronnen op verschillende locaties nodig. Het additionaliteitsbeginsel blijft hierbij relevant.

5.2.5 Beleidsuitspraak 17, 18 en 19: verkeer

Beleidsuitspraken
Een drietal beleidsuitspraken richt zich op het verbeteren van de bereikbaarheid van de gemeente over de weg.

In Veghel wordt ingezet op het verbeteren van de verkeersafwikkeling van (vracht-) autoverkeer bij de Rembrandtlaan-Corridor. Daarnaast wordt een noordelijke randweg in Veghel aangelegd. De ligging van deze randweg is nog niet duidelijk. In Sint-Oedenrode wordt de capaciteit van de huidige noordelijke randweg vergroot.

Effectbeoordeling
De vergroting van de capaciteit van de huidige noordelijke randweg in Sint-Oedenrode, de verbetering van de verkeersafwikkeling en de aanleg van de randweg in Veghel, maakt dat het aantal verkeersbewegingen mogelijk zal toenemen door een verkeersaantrekkende werking en verplaatsing van wegverkeer naar de

randen van de kernen. De toename en verschuiving van verkeersbewegingen leidt mogelijk tot een toename van stikstofdepositie ter hoogte van omliggende Natura 2000-gebieden.

Het effect van de verkeersafwikkeling van (vracht-)autoverkeer bij de Rembrandtlaan-Corridor zorgt waarschijnlijk vooral voor een plaatselijke toename van stikstofdepositie doordat deze relatief kleine ingreep vooral lokaal zorgt voor een verkeersaantrekkende werking. De aanleg/verbetering van de randwegen heeft echter invloed op een groter gebied waardoor de stikstofdepositie toename zeer waarschijnlijk ook verder reikt en mogelijk meerdere Natura 2000-gebieden (ook verderop) bereikt.

De aanleg van de noordelijke randweg in Veghel en de capaciteitsvergroting van de noordelijke randweg in Sint-Oedenrode zorgt ervoor dat er een groot risico is dat een verkeerstoename leidt tot een toename van stikstofdepositie en daarmee tot significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Bij het aanleggen van de noordelijke randweg in Veghel zal het verkeer naar verwachting ook meer gebruik maken van de verbindingsweg N279. Deze weg loopt in noordwestelijke richting naar Den Bosch. Het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek zal waarschijnlijk het meest beïnvloed worden door het aanleggen van de noordelijke randweg in Veghel. De capaciteitsvergroting van de Noordelijke Randweg in Sint-Oedenrode heeft mogelijk tot gevolg dat meer verkeersbewegingen ontstaan op de A50 en de Ollandseweg richting Boxtel. De Ollandseweg leidt vanaf Sint-Oedenrode recht naar Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen waardoor naar verwachting de grootste toename van stikstofdepositie op dit Natura 2000-gebied zal plaatsvinden. Voor beide randwegen geldt daarnaast dat er tijdelijke effecten door stikstofdepositie te verwachten zijn in de aanlegfase van het wegennet.

De milieudruk als gevolg van een toename van stikstofdepositie neemt toe op omliggende Natura 2000-gebieden. Gezien de huidige situatie rondom de vergunbaarheid van permanente toenames van stikstofdepositie (zie paragraaf 5.2.1 onder effectbeoordeling) en de stikstofgevoeligheid van omliggende Natura 2000-gebieden zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten uit te kunnen sluiten en de beleidsuitspraak uitvoerbaar te maken.

Wanneer de schaal en de bijbehorende toename in verkeersbewegingen beter in zicht is, is nader onderzoek nodig om de effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden binnen 25 kilometer van het voornemen te beoordelen.

Mitigerende maatregelen
Als uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dient dit gemitigeerd te worden. Het extern salderen zoals genoemd in paragraaf 5.2.1 Beleidsuitspraak 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel geldt ook voor deze beleidsuitspraak, maar er worden in onderstaande toelichting nog enkele gebiedsspecifieke aandachtspunten genoemd. Daarnaast is er nog een specifieke maatregel mogelijk:

- Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. Onderzoek de mogelijkheid om in samenwerking met de toename van de watergebonden bedrijvigheid in de haven van Veghel (5.2.4 Beleidsuitspraak 14: watergebonden bedrijvigheid) faciliteiten voor elektrisch vrachtvervoer te verzorgen.

Potentie voor extern salderen voor de investering in het wegennet ligt bijvoorbeeld bij bedrijven in het agrarische gebied tussen Heeswijk Dinther en Veghel. Ook rondom Sint-Oedenrode zijn in potentie voldoende salderingsbronnen aanwezig in de vorm van agrarische bedrijven, bijvoorbeeld de bedrijven direct ten noorden van Sint-Oedenrode. Het additionaliteitsbeginsel blijft hierbij relevant.

5.2.6 Ontwikkelprincipe A: nieuwe ontwikkelingen

Ontwikkelprincipe
Bij nieuwe ontwikkelingen in de openbare ruimte zijn water en bodem sturend. Daarnaast moet de ontwikkeling bijdragen aan klimaatmitigatie en -adaptatie en verbetering van biodiversiteit door middel van inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid. Anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater is hiervan een voorbeeld. Ook is een andere inrichting van de openbare ruimte met wadi's, waterbergingen en biodiverse bermen een voorbeeld van de toepassing van dit ontwikkelprincipe in de openbare ruimte.

Effectbeoordeling
Het toepassen van dit ontwikkelprincipe voor ontwikkelingen in de openbare ruimte zorgt niet voor een verhoging van de milieudruk op omliggende Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van dit ontwikkelprincipe zijn uitgesloten. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

5.2.7 Ontwikkelprincipe B: eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen

Ontwikkelprincipe
Dit ontwikkelprincipe beschrijft dat de eerder beschreven beleidsuitspraken met betrekking tot nieuwe woningen (5.2.2 Beleidsuitspraak 2 t/m 6: stedelijke in-/uitbreiding) energie- en netneutraal worden uitgevoerd.

Effectbeoordeling
Het energie- en netneutraal bouwen van woningen in de gemeente Meierijstad resulteert niet in de toename van de milieudruk op omliggende Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van dit ontwikkelprincipe zijn uitgesloten. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

5.2.8 Ontwikkelprincipe C: ontwikkelrichtingen landelijk gebied

Ontwikkelprincipe
Het landelijk gebied kan ingedeeld worden in drie categorieën:

1. Primaire agrarische gronden.
   Dit is het deel van landelijk gebied waar landbouw de belangrijkste landschappelijke en economische drager is gebleven. De inzet is om koploper te zijn op gebied van duurzaamheid en innovatie met nieuwe vormen van hoogtechnologische landbouw, innovatieve kringlooplandbouw en combinaties op gebied van duurzame energie. Verstedelijking binnen deze primaire agrarische gronden vindt alleen plaats in de bebouwingslinten, bijvoorbeeld op plekken waar agrariërs zijn gestopt en stallen zijn gesloopt.
2. Tussengebied agrarisch en natuur.
   In dit gebied vindt de omslag plaats naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, de focus op waterberging en functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie). De verstedelijking binnen deze zone vindt plaats in bebouwingslinten waar agrarische activiteiten zijn gestopt en stallen gesloopt.
3. Tussengebied agrarisch en kernen.
   In dit gebied vindt de omslag plaats van landbouw naar andere functies zoals wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur en kleinschalige bedrijvigheid. Agrariërs die stoppen worden gefaciliteerd in de omslag naar bijvoorbeeld recreatie of een zorgboerderij.

Dit ontwikkelprincipe gaat om ontwikkelrichtingen die leidend zijn voor het sturen van autonome ontwikkelingen in het landelijk gebied. Dit ontwikkelprincipe zet niet in op een algehele herschikking van het landelijk gebied of een wezenlijk andere omvang van de landbouw en natuur in het landelijk gebied.

Effectbeoordeling
Vanuit het ontwikkelprincipe landelijk gebied zijn er geen grote veranderingen voorzien. De impact van de veranderingen die wel voorzien zijn en de milieudruk op Natura 2000-gebieden kunnen verlagen (o.a. kringlooplandbouw), is grotendeels afhankelijk van het aantal agrariërs dat vanuit de autonome ontwikkeling zal stoppen.

De milieudruk zal op omliggende Natura 2000-gebieden niet toenemen en mogelijk iets afnemen. Een afname van de milieudruk zal bijdragen aan een minder grote overbelasting van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden, maar leidt niet direct tot positieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

6 Cumulatie

Ontwikkelingen die kunnen leiden tot permanente gevolgen als gevolg van extra stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden kunnen elkaar in negatieve zin versterken en hebben het grootste risico om samen tot een significant negatief effect te leiden. Het gaat dan om de volgende beleidsuitspraken:

- 1: gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel
- 2 t/m 6: stedelijke in-/uitbreiding
- 7 t/m 10 en 15: nieuwe voorzieningen
- 14: watergebonden bedrijvigheid
- 17, 18 en 19: verkeer

Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet er integrale aandacht zijn voor ontwikkelingen die elkaar in negatieve en positieve zin versterken. Door deze integrale aanpak is door middel van interne saldering de kans op significant negatieve gevolgen door stikstofdepositie te verkleinen. Kortom, door een goede integrale aanpak en afweging, die door de Omgevingswet en de Toekomstvisie juist gestimuleerd wordt is er aandacht voor cumulatieve effecten en kan dit voorkomen worden door de juiste uitwerking van het nieuwe beleid.

De ontwikkelprincipes vormen een goed startpunt om de beleidsuitspraken om te vormen in concreet ruimtelijk beleid zonder de milieudruk op omliggende Natura 2000-gebieden te vergroten. De ontwikkelprincipes beschrijven de nieuwe principes die gehanteerd worden bij nieuwe ontwikkelingen zoals benoemd in de beleidsuitspraken. Voor bijvoorbeeld de realisatie van nieuwbouwwoningen wordt de milieudruk beperkt door de uitgangspunten die in Ontwikkelprincipe B: eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen (5.2.7) zijn opgenomen. De milieudruk wordt echter ook gevormd door factoren die niet in de ontwikkelprincipes aan bod komen. De ontwikkelprincipes kunnen dus helpen om milieudruk te voorkomen, maar sluiten negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet geheel uit.

Bij de uitwerking van beleidsuitspraken waar met het huidig voorgestelde beleid de milieudruk zal toenemen, is nog een extra stap nodig om negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden uit te kunnen sluiten. Een voorbeeld hiervan is de geplande stedelijke in-/uitbreiding en de behoefte aan een toename van het aantal voorzieningen. Door deze opgaven aan elkaar te koppelen ontstaat er meer ruimte om mitigerende maatregelen (waaronder emissieloze mobiliteit) op grotere schaal toe te passen en dus een groter effect te realiseren. Ditzelfde geldt voor de beleidsuitspraak gericht op de intensivering van watergebonden bedrijvigheid en de verbetering van het wegennet. Mogelijk zijn hier kansen om te voorzien in voorzieningen voor elektrisch vrachtverkeer. De ruimtelijke ontwikkelingen behorende bij de beleidsuitspraken moeten worden uitgewerkt met aandacht voor het beperken van de milieudruk in de vorm van recreatiedruk en/of emissies.

7 Conclusie

Enkele beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes van de Toekomstvisie kunnen een risico hebben op significant negatieve effecten binnen Natura 2000-gebieden. Deze zijn in Tabel 7-1 opgenomen. Bij de verdere uitwerking van het nieuwe beleid moet integraal aandacht zijn voor ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verhoogde milieudruk op Natura 2000-gebieden. Door een integrale aanpak en de projectscope van een ontwikkeling zo in te steken dat ook maatregelen om stikstofdepositie te verminderen worden betrokken bij de ontwikkeling kunnen negatief effecten voorkomen of gemitigeerd worden.

Actuele situatie met betrekking tot stikstof en Natura 2000 is dat toepassing van mitigerende maatregelen beperkingen op kan leveren op het vlak van de additionaliteitsvereiste. Het is de verantwoordelijkheid van het Rijk en de provincies om de wettelijke stikstofdoelen te halen door inzet van passende maatregelen ten behoeve van Natura 2000-gebieden. De Rechtbank Den Haag heeft het Rijk onder last van een dwangsom van € 10 miljoen opgelegd dat uiterlijk in 2030 50% van stikstofgevoelige natuur onder de betreffende grenswaarde gebracht moet worden.[4] Het behalen van die doelen met inzet van passende maatregelen moet ook de weg effenen om bij nieuwe ontwikkelingen mitigerende maatregelen in zetten, waarbij voldaan wordt aan de additionaliteitsvereiste. Verwacht mag worden dat Rijk en provincies hun wettelijke verplichtingen invullen, zodat nieuwe ontwikkelingen waar de Toekomstvisie in voorziet op termijn wettelijk inpasbaar gemaakt kunnen worden – ook met mitigerende maatregelen, als dat nodig blijkt te zijn. Bij uitwerking in vervolgbeleid zal dat nader beoordeeld moeten worden en getoetst aan vereisten in de Omgevingswet.

Tabel 7-1: Beleidsuitspraken en ontwikkelprincipes uit de Toekomstvisie met een risico op een significant negatief effect

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000			Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Kampina & Oisterwijkse Vennen	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	>16km gelegen Natura 2000-gebieden		
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Recreatiedruk	Recreatiedruk	Recreatiedruk	• Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen: o groen binnen gebiedsontwikkeling; o wandel- en fietsroutes binnen gemeente; o met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen.	(Significant) negatief effect is te voor-komen
		Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	• Meenemen in planvorming: o OV-verbinding; o fietspadennetwerk; o laadpalen;	(Significant) negatief effect is te voor-komen

[4] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Rechtbank-beveelt-Nederlandse-Staat-wettelijk-stikstofdoel-2030-te-halen.aspx

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000			Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Kampina & Oisterwijkse Vennen	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	>16km gelegen Natura 2000-gebieden		
					○ beperking parkeerplaatsen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	
2 t/m 6	Stedelijke in-/uitbreiding	Recreatiedruk	Recreatiedruk	Recreatiedruk	• Recreëren buiten Natura 2000-gebied en/of effect van recreatiedruk binnen het Natura 2000-gebied verlagen: ○ groen binnen of dicht bij de woningbouwlocaties; ○ wandel- en fietsroutes binnen gemeente; ○ met beheerder zonering binnen en/of langs het Natura 2000-gebied toepassen.	(Significant) negatief effect is te voor-komen
		Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	• Meenemen in planvorming: ○ OV-verbinding; ○ fietspadennetwerk; ○ laadpalen; ○ beperking parkeerplaatsen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen
7 t/m 10 en 15	Nieuwe voorzieningen	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	• Meenemen in planvorming: ○ OV-verbinding met andere gemeentes; ○ Fietspadennetwerk tussen voorzieningen en nieuwbouw; ○ laadpalen; ○ beperking parkeerplaatsen rondom voorzieningen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen

Beleidsuitspraak		Risico's op negatief effect Natura 2000			Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		Kampina & Oisterwijkse Vennen	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	>16km gelegen Natura 2000-gebieden		
14	Watergebonden bedrijvigheid	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	• Gebruik van emissieloos materieel voor de op- en overslag van goederen. • Faciliteer laadpunten voor elektrische binnenvaartschepen ('docking stations') of 'Zero Emission Services' waarbij de levering van verwisselbare energiecontainers mogelijk wordt gemaakt. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen
17, 18 en 19	Verkeer	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	Stikstofdepositie	• Faciliteer openbare laadpunten voor elektrische vrachtauto's met snelladers. • Onderzoek de mogelijkheid om in samenwerking met de toename van de watergebonden bedrijvigheid in de haven van Veghel faciliteiten voor elektrisch vrachtvervoer te verzorgen. • Tijdens aanleg inzetten elektrisch materieel. • Potentie voor extern salderen, let op: additionaliteitsbeginsel.	(Significant) negatief effect is te voor-komen.

Geraadpleegde bronnen

AERIUS Monitor. (2023). *Natura 2000-gebieden* (Versie 2023) [Dataset]. https://monitor.aerius.nl/gebieden.html

Arcadis. (2023a). *Natuurdoelanalyse 131 Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen Provincie Noord-Brabant*. https://www.brabant.nl/@11083/natuurdoelanalyse-loonse-drunense-duinen/

Arcadis. (2023b). *Natuurdoelanalyse 132 Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek Provincie Noord-Brabant*. https://www.brabant.nl/publish/pages/8241/natuurdoelanalyse_vlijmens_ven_moerputten_amp_bossche_broek.pdf

Arcadis. (2023c). *Natuurdoelanalyse 133 Kampina & Oisterwijkse Vennen Provincie Noord-Brabant*. https://www.brabant.nl/publish/pages/8242/natuurdoelanalyse_kampina_amp_oisterwijkse_vennen.pdf

Arcadis. (2023d). *Natuurdoelanalyse 139 Deurnsche Peel & Mariapeel Provincie Noord-Brabant*. https://www.brabant.nl/publish/pages/8244/natuurdoelanalyse_deurnsche_peel_amp_mariapeel.pdf

European Environment Agency. (2019). *Natura 2000 Viewer*. Natura 2000 Network Viewers. https://natura2000.eea.europa.eu/#data_s=id%3AdataSource_7-Layman_sites_2246%3A2660

Kliknieuws Stadskrant Veghel. (2025, januari 22). *Veevoederfabriek op Zuidkade maakt plaats voor woningen: 'Havenkwartier wordt een hippe woonwijk'*. https://www.kliknieuwsveghel.nl/nieuws/wonen/232044/veevoederfabriek-op-de-zuidkade-maakt-plaats-voor-woningbouw-

Provincie Noord-Brabant. (2017a). *Natura 2000 Beheerplan Kampina & Oisterwijkse Vennen*. https://www.brabant.nl/publish/pages/8242/natuurdoelanalyse_kampina_amp_oisterwijkse_vennen.pdf

Provincie Noord-Brabant. (2017b). *Natura 2000 Beheerplan Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek*. https://www.brabant.nl/publish/pages/9826/natura_2000_beheerplan_vlijmens_ven_moerputten_amp_bossche_broek.pdf

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2017). *Natura 2000 Beheerplan Deurnsche Peel & Mariapeel (139 & 140)*. https://www.brabant.nl/publish/pages/9800/beheerplan_groote_peel_deurnsche_peel_en_mariapeel.pdf

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 0-1: De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen.

Code	Naam	Subtype	Oppervlakte/omvang leefgebied	Kwaliteit/kwaliteit leefgebied	Populatie/aantal broedparen
Habitattypen					
H2310	Stuifzandheiden met struikhei		>	>	
H2330	Zandverstuivingen		>	>	
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen		>	>	
H3130	Zwakgebufferde vennen		>	>	
H3160	Zure vennen		= (<)	>	
H4010A	Vochtige heiden	hogere zandgronden	>	>	
H4030	Droge heiden		>	>	
H6410	Blauwgraslanden		=	>	
H7110B*	Actieve hoogvenen	heideveentjes	>	>	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	=	
H7210*	Galigaanmoerassen		=	>	
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst		=	=	
H9190	Oude eikenbossen		=	>	
H91D0*	Hoogveenbossen		=	=	
H91E0C*	Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	=	>	
Habitatrichtlijnsoorten					
H1042	Gevlekte witsnuitlibel		>	>	>
H1082	Gestreepte waterroofkever		>	>	>
H1149	Kleine modderkruiper		=	=	=
H1163	Beek/Rivierdonderpad		=	=	=
H1166	Kamsalamander		>	>	>
H1831	Drijvende waterweegbree		>	>	>

Broedvogels					
A004	Dodaars		=	=	30
A276	Roodborsttapuit		=	=	35
Niet-broedvogels					
A701	Taigarietgans		=	=	100

Tabel 0-2: De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek.

Code	Naam	Subtype	Oppervlakte/omvang leefgebied	Kwaliteit/kwaliteit leefgebied	Populatie
Habitattypen					
H3140	Kranswierwateren		>	>	
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		=	=	
H6230*	Heischrale graslanden		=	=	
H6410	Blauwgraslanden		>	>	
H6430A	Ruigten en zomen	moerasspirea	=	=	
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	glanshaver	>	>	
H7140A	Overgangs- en trilvenen	trilvenen	=	=	
Habitatrichtlijnsoorten					
H1059	Pimpernelblauwtje		>	>	>
H1061	Donker pimpernelblauwtje		>	>	>
H1134	Bittervoorn		=	=	=
H1145	Grote modderkruiper		>	>	>
H1149	Kleine modderkruiper		=	=	=
H1166	Kamsalamander		=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree		=	=	=

A8 Resultaten en onderbouwing botsproeven

Botsproeven OER Meierijstad

	Ontwikkelingen		Ontwikkelingen																										Ontwikkel-principes			Totaal +	Totaal -
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	1	2	3		
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	Transitie naar gemengd gebied, woon- en leefomgeving met voorzieningen op gebied van cultuur, food, en leisure.		0	n.v.t	n.v.t	n.v.t	0	+	+/-	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	0	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-	n.v.t	n.v.t	+	+	+	+	n.v.t	+	+	n.v.t	10	-2
2	Stedelijke inbreiding Veghel	Groei en transformatie van Veghel door op gerichte plekken ‘de hoogte in’ te gaan. De oude dorpskern richt zich meer op landschappelijke kwaliteit.			n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	+	+	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	-	n.v.t	+/-	+	+	+	n.v.t	+	+	n.v.t	12	-2
3	Stedelijke inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	Groei met behoud van ruimtelijke en sociale identiteit, extra woningen passend bij schaal karakter van kern; combinatie van transformatie en inbreiding: meer woningen, wat minder (leegstaand) winkeloppervlak, meer groen in het straatbeeld.				n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-	n.v.t	+/-	+	+	+	n.v.t	+	+	n.v.t	9	-2
4	Stedelijke in- en uitbreiding kleine kernen	Nieuwe woningen door straatje-erbij, uitbreiden van bestaande wijk of transformatie van bestaande locaties zonder afbreuk aan cultuurhistorische elementen; toevoegen van groen en ruimte voor fietser en wandelaar.					n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	-	+/-	n.v.t	+	+	n.v.t	+	+	+	10	-2
5	Stedelijke uitbreiding Sint Oedenrode	Nieuwe woonwijk aan de rand van de kern						+	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-	n.v.t	+	+	+	+	n.v.t	+	+	+/-	10	-2
6	Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	Kernen							n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	+	n.v.t	+	+	n.v.t	12	0
7	Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	Havenkwartier en bedrijventerreinen								+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	0	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	4	0
8	Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	Noordkade Veghel									n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+/-	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	5	-2
9	In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis. In Veghel heeft elke wijk een actief gemeenschapshuis.	Kernen										+	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	+/-	+	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	12	-1
10	Nieuwe multifunctionele accomodaties, horecagelegenheden en een polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	Veghel (kern)											+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-	n.v.t	n.v.t	+/-	-	+	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	8	-3
11	Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	Wijken en kernen												n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	+/-	+	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	13	-1
12	Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte	Vooralsnog wordt landelijk beleid gevolgd: rookverbod op schoolpleinen, soms op terrassen en evenenementen. Mogelijke uitbreiding in toekomst.													n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	0	0
13	Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	Havengebied Veghel, Zuid-Willemsvaart. Zwaardere vaarklasse aan te nemen als randvoorwaardelijk, rijk is daar bevoegd gezag voor.														n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	+	n.v.t	n.v.t	3	0
14	Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	Veghel															+	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	6	0
15	Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	Veghel																n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	0	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	10	0
16	Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	Veghel: Rembrandtlaan-Corridor																	+	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	2	0
17	Aanleg Noordelijke Randweg	Veghel																		n.v.t	+	-	n.v.t	+	+	+	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	0	6	-1
18	Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	Kleinere kernen																			n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	5	0
19	Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	Centra en randen van kernen																				n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	3	-2
20	Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging	Aa, Dommel en Leijgraaf																					+	+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	4	-4
21	Versterken en uitbreiden natuurgebieden	Wijbosch Broek, Diependaal, Lieseind, de Geelders en Gemonde, Schijndelse en Rooijsche heide, het Dommeldal tussen Sint-Oedenrode en Boxtel, het Dommeldal bij Breugel en het Vresselse Bos.																						+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	n.v.t	+	4	-1
22	Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi’s	Kernen																							n.v.t	n.v.t	n.v.t	+	+	n.v.t	n.v.t	17	-5
23	Instellen verkeersluwe zones	Kernen Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp																								+	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	8	-3
24	Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van veilige en goed verlichten fietspaden.	Kernen																									n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	13	0
25	Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten	Kernen																										+	+	n.v.t	n.v.t	12	0
26	Bestaande werklocaties optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	Bestaande werklocaties																											+	n.v.t	n.v.t	5	0
	Ontwikkelprincipes																																
1	Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en –adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door toepassing van groene daken, hangende tuinen, gescheiden rioleringen en opvang van eigen regenwater, andere inrichting van de openbare ruimte met wadi’s, waterbergingen en biodiverse bermen.	Volledig scala aan openbare ruimte																												+	+	21	0
2	Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	Alle nieuwe woningbouwontwikkelingen																													+	8	0
3	Ontwikkelrichtingen landelijk gebied	Primaire agrarische gronden: waar landbouw belangrijkste landschappelijke en economische drager blijft; hoogtechnologisch, kringloop, combinaties duurzame energie. Tussengebied agrarisch en natuur: omslag naar natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, waterberging, functiemenging met nieuwe verdienmodellen (o.a. recreatie), Tussengebied agrarisch en kernen: omslag van landbouw naar andere functies (wonen, werken, recreatie, waterberging, natuur, kleinschalige bedrijvigheid, stoppende agrariërs gefaciliteerd in omslag naar bijv. recreatie, zorgboerderij).																															6	-1
																																238	-34

Legenda

+	Kans op onderlingen versterking
-	Risico op afbreuk
+/-	Zowel kans als risico
0	Geen/verwaarloosbaar effect
n.v.t	Geen relatie

Onderbouwing botsproeven OER Omgevingsvisie Meierijstad

Beleidsuitspraak			+	-	+/-	0	n.v.t.	Opmerkingen
1	Gebiedsontwikkeling Havenkwartier Veghel	2				De ontwikkelingen kunnen naast elkaar bestaan		
		3					Niet van toepassing	
		4					Niet van toepassing	
		5					Niet van toepassing	
		6				Ruimte havengebied is gereserveerd voor andere ontwikkelingen dan voor woonvormen		
		7	Ontwikkeling van het havenkwartier biedt kansen voor creatieve broedplaatsen					
		8			Enerzijds een kans voor realisatie gemengd gebied en anderzijds kan het conflicterend zijn qua ruimte; er zijn meerdere ontwikkelingen in het gebied gepland			
		9					Niet van toepassing	
		10					Niet van toepassing	
		11	Ontwikkeling havenkwartier biedt een kans om voorzieningen toe te voegen en te optimaliseren					
		12					Niet van toepassing	
		13				De plannen zijn naast elkaar gelegen, maar lijken elkaar niet te raken		
		14					Niet van toepassing	
		15	Havenkwartier is mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19		Risico op verkeersdruk in het havenkwartier door weren van auto's uit het centrum				
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Ontwikkeling havenkwartier biedt kansen voor toevoegen van groen en blauw in de ruimte					
		23	Ontwikkeling havenkwartier biedt kans om er meteen een verkeersluwe zone van te maken					
		24	Ontwikkeling havenkwartier kan kans bieden om meteen fietspaden aan te leggen en verkeersdrempels					

		25	Ontwikkeling havenwartier biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Ontwikkeling havenkwartier biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Ontwikkeling havenwartier biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		3					Niet van toepassing	
2	Stedelijke inbreiding Veghel	3					Niet van toepassing	
		4					Niet van toepassing	
		5					Niet van toepassing	
		6	Inbreiding biedt kans voor opzetten woonvormen zorg, bijvoorbeeld seniorenwoningen					
		7					Niet van toepassing	
		8					Niet van toepassing	
		9	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		10	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		11	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15	De herinrichting kan ervoor zorgen dat ov beter bereikbaar is in relatie tot inbreiding					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18						
		19	Parkeren buiten het centrum geeft ruimte voor het verbeteren van de landschappelijke kwaliteit in de kernen					
		20		Kan een risico zijn, omdat bescherming beekdal conflicteerd met gewenste inbreiding				
		21					Niet van toepassing	
		22			Inbreiding kan een kans bieden om juist ook groen te realiseren, maar zou in ruimtevraag kunnen conflicteren			
		23	Inbreiding biedt kans om er meteen een verkeersluwe zone van te maken					

		24	Inbreiding biedt kan kans bieden om meteen fietspaden aan te leggen en verkeersdrempels					
		25	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Inbreiding biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		3					Niet van toepassing	
3	Stedelijke inbreiding Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp	4					Niet van toepassing	
		5					Niet van toepassing	
		6	Inbreiding biedt kans voor opzetten woonvormen zorg, bijvoorbeeld seniorenwoningen					
		7					Niet van toepassing	
		8					Niet van toepassing	
		9	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		10					Niet van toepassing	
		11	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20		Kan een risico zijn, omdat bescherming beekdal conflicteerd met gewenste inbreiding				
		21					Niet van toepassing	
		22			Inbreiding kan een kans bieden om juist ook groen te realiseren, maar zou in ruimtevraag kunnen conflicteren			
		23	Inbreiding biedt kans om er meteen een verkeersluwe zone van te maken					
		24	Inbreiding biedt kan kans bieden om meteen fietspaden aan te leggen en verkeersdrempels					

		25	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Inbreiding biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		3					Niet van toepassing	
4	Stedelijke in- en uitbreiding kleine kernen	5					Niet van toepassing	
		6	Inbreiding biedt kans voor opzetten woonvormen zorg, bijvoorbeeld seniorenwoningen					
		7					Niet van toepassing	
		8					Niet van toepassing	
		9	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		10					Niet van toepassing	
		11	Inbreiding biedt kansen om ook voorzieningen te plaatsen					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18	Inbreiding kan kansen bieden voor meteen ontwikkelen hub					
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21		Uitbreiding kan ten koste gaan van ruimte voor natuurgebieden en ontwikkeling				
		22			Inbreiding kan een kans bieden om juist ook groen te realiseren, maar zou in ruimtevraag kunnen conflicteren			
		23					Niet van toepassing	
		24	Inbreiding biedt kan kans bieden om meteen fietspaden aan te leggen en verkeersdrempels					
		25	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	

		1	Inbreiding biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Inbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		3	Biedt kans voor omslag naar wonen in het agrarisch tussengebied					
5	Stedelijke uitbreiding Sint Oedenrode	6	Uitbreiding biedt kansen voor ontwikkeling woonvormen					
		7					Niet van toepassing	
		8					Niet van toepassing	
		9	uitbreiding biedt kansen voor ontwikkeling voorzieningen					
		10					Niet van toepassing	
		11	uitbreiding biedt kansen voor ontwikkeling voorzieningen					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20		Risico dat uitbreiding ten koste gaat van ruimte voor de beekdalen				
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans voor toevoegen van groen en blauw aan de kernen					
		23	Nieuwe wijk kan meteen verkeersluw worden gemaakt					
		24	Nieuwe wijk biedt kansen om meteen verkeersdrempels en fietspaden aan te leggen					
		25	Uitbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Uitbreiding biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Uitbreiding biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					

		3			Biedt kans voor omslag naar wonen in het agrarisch tussengebied, maar kan ook een risico zijn, omdat je afbreuk doet aan het karakter van het agrarisch gebied			
6	Ontwikkeling nieuwe kleinschalige woonvormen, met ruimte voor efficiënte zorg en behoeften van (kwetsbare) inwoners.	7					Niet van toepassing	
		8					Niet van toepassing	
		9	Kans op versterking door plaatsen van nieuwe woonzorgvormen bij gemeenschapshuizen					
		10					Niet van toepassing	
		11	Kans op versterking door plaatsen van nieuwe woonzorgvormen bij voorzieningen					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18	Kans op versterking, omdat op en overstandvoorzieningen passender kunnen zijn voor mensen met een zorgvraag					
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans voor toevoegen van groene daken bij nieuwe woningen					
		23					Niet van toepassing	
		24	Kans op versterking voor veiligheid door toepassen van snelheidsremmende maatregelen bij zorgwoningen					
		25	Nieuwe woonvormen biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Nieuwe woonvormen biedt kans voor toepassing water en bodem sturend en groen-blauwe maatregelen					
		2	Nieuwe woonvormen biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		3					Niet van toepassing	

7	Ruimte voor nieuwe creatieve broedplaatsen.	8	Kans op versterking als zakelijke hotelgasten gebruik kunnen maken van creatieve broedplaatsen in het havenkwartier voor kennisuitwisseling					
		9					Niet van toepassing	
		10					Niet van toepassing	
		11					Niet van toepassing	
		12					Niet van toepassing	
		13				Creatieve broedplaatsen hoeft de ontwikkeling van het havengebied niet in de weg te zitten		
		14					Niet van toepassing	
		15	Nieuwe creatieve broedplaatsen zijn mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26	Kans op versterking van circulaire en fossielvrije bedrijvigheid door aanwezigheid creatieve broedplaatsen					
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
8	Nieuwe hotels, gericht op internationale (zakelijke) verblijfsgasten.	9					Niet van toepassing	
		10					Niet van toepassing	
		11					Niet van toepassing	
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15	Nieuwe hotels zijn mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans voor toevoegen van groene daken bij nieuwe hotels					
		23					Niet van toepassing	

		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans voor toevoegen van groen-blauw bij nieuwe hotels					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
9	In elke kern of in de nabijheid een basisschool, sportvereniging of gemeenschapshuis. In Veghel heeft elke wijk een acties gemeenschapshuis.	10	Kans op versterking, door multifunctionele accomodaties kunnen alle kernen de juiste voorzieningen krijgen/behouden					
		11	Versterking van voorzieningen kan er voor zorgen dat iedere kern de juiste voorzieningen krijgt/behoudt					
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij schoolpleinen en sportplekken					
		23			Kans op verbetering van de veiligheid bij toepassing van verkeersluwe zones bij scholen, sportplekken en gemeenschapshuizen, maar daardoor mogelijk niet voor iedereen toegankelijk			
		24	Kans op versterking voor veiligheid door toepassen van snelheidsremmende maatregelen bij scholen, sportplekken en gemeenschapshuizen					
		25	Kans op versterking door verbetering van isolatie in scholen en gemeenschapshuizen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij schoolpleinen en sportplekken					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
		11	Kans op versterking, omdat multimodale accomodaties kunnen helpen met het versterken van voorzieningen					

10	Nieuwe multifunctionele accomodaties, horecagelegenheden en een polikliniek voor medisch consult en kleine behandelingen.	12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15	Nieuwe voorzieningen zijn mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19		Risico op afbreuk doordat voorzieningen minder toegankelijk zijn als deze in een gebied komen met betaald parkeren				
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22			Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe voorzieningen, maar ook een conflicterende ruimteclaim door twee nieuwe ontwikkelingen die mogelijk niet beide passen			
		23		Risico op afbreuk doordat voorzieningen minder toegankelijk zijn als deze in autoluwe gebieden komen				
		24	Kans op versterking voor veiligheid door toepassen van snelheidsremmende maatregelen bij zorgwoningen					
		25	Nieuwe voorzieningen biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe voorzieningen					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
		12					Niet van toepassing	
		13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij voorzieningen					

11	Versterken van voorzieningen in wijk- en gemeenschapshuizen. Een aantal voorzieningen is geoptimaliseerd en toegevoegd, passend bij de demografische ontwikkeling van de kern.	23			Kans op verbetering van de veiligheid bij toepassing van verkeersluwe zones bij scholen, sportplekken en gemeenschapshuizen, maar daardoor mogelijk niet voor iedereen toegankelijk			
		24	Kans op versterking voor veiligheid door toepassen van snelheidsremmende maatregelen bij voorzieningen					
		25	Nieuwe voorzieningen biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in gebouwen toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe voorzieningen					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
12	Iedereen groeit op in een rookvrije openbare ruimte	13					Niet van toepassing	
		14					Niet van toepassing	
		15					Niet van toepassing	
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
13	Meer en intensievere watergebonden bedrijvigheid havengebied van Veghel en aan Zuid-Willemsvaart.	14					Niet van toepassing	
		15	Nieuwe bedrijvigheid zijn mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18					Niet van toepassing	
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26	Kans op nieuwe bedrijvigheid meteen fossielvrij en circulair te maken					

		1	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe bedrijvigheid					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
14	Ontwikkelen beroepsonderwijscampus met toevoegen MBO-instelling op het terrein van zorg en techniek, met MBO 5-niveau.	15	Nieuwe MBO-instelling is mogelijk beter bereikbaar met OV door BRT					
		16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18	Nieuwe MBO-instelling is mogelijk beter bereikbaar met mobiliteitshubs					
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe MBO-instelling					
		23					Niet van toepassing	
		24	Kans op versterking door meer veilige fietspaden kunnen scholieren veilig naar de nieuwe campus					
		25	Nieuwe MBO-instelling biedt een kans om meteen energiezuinige maatregelen in het gebouw toe te passen					
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking door toevoegen van groen-blauw bij nieuwe campus					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
15	Route Corridor-Rembrandtlaan-Udenseweg herinrichten voor Bus Rapid Transit.	16					Niet van toepassing	
		17					Niet van toepassing	
		18	Kans op versterking van de OV-kwaliteit door aansluiting van BRT met hubs					
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans voor toevoeging van bomen bij herinrichting weg					
		23					Niet van toepassing	
		24				Verkeersremmende maatregelen en BRT kunnen naast elkaar bestaan		
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans voor toevoeging van bomen/groen bij herinrichting weg					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	

16	Verbeteren verkeersafwikkeling (vracht)autoverkeer	17	Kans op versterking van verkeersafwikkeling door aanleg noordelijke randweg					
		18					Niet van toepassing	
		19	Kans op versterking, betere verkeersafwikkeling kan bereikbaarheid van parkeerplekken rondom het					
		20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
17	Aanleg Noordelijke Randweg	18					Niet van toepassing	Niet van toepassing
		19	Kans op versterking, randweg kan bereikbaarheid van parkeerplekken rondom het centrum verbeteren					
		20		Risico dat de nieuwe randweg ten koste gaat van ruimte voor de beekdalen				
		21					Niet van toepassing	
		22	Kans op versterking, aanleg van de randweg biedt kansen om meteen bomen/groen toe te voegen					
		23	Kans op versterking, randweg biedt alternatieve route bij instellen van verkeersluwe zones					
		24	Kans om gelijk snelheidsremmende maatregelen te nemen bij aanleg van de nieuwe randweg om de veiligheid te garanderen				Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking, aanleg van de randweg biedt kansen om meteen bomen/groen/gescheiden riolering toe te voegen					
		2					Niet van toepassing	
		3				Geen direct effect, de nieuwe randweg doet geen afbreuk aan het tussengebied agrarisch en kernen		
		19					Niet van toepassing	
		20					Niet van toepassing	

18	Realiseren lokale hubs voor deelmobiliteit en voorzieningen voor op- en overstappen op meerdere vormen van OV.	21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24	Kans op versterking, de aanleg van nieuwe/veilige fietspaden maakt hubs mogelijk beter bereikbaar (modal-split)					
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
19	Invoeren parkeermaatregelen als betaald parkeren in centra en parkeren aan de randen.	20					Niet van toepassing	
		21					Niet van toepassing	
		22					Niet van toepassing	
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
20	Beschermen en versterken beekdalen, met ruimte voor overstroming en waterberging	21	Kans op versterking/uitbreiding van natuurgebieden door meer ruimte te bieden voor beekdalen (natte natuur)					
		22	Kans op versterking door toevoegen van groen langs de beekdalen in de kernen					
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1	Kans op versterking, door bijdrage aan klimaatadaptatie door beekdalen meer ruimte te geven					
		2					Niet van toepassing	
		3	Kans op versterking, meer ruimte voor waterberging in de tussengebieden, waar de beekdalen onder vallen					
21	Versterken en uitbreiden natuurgebieden	22	Kans op versterking, door meer groen in de kernen worden natuurgebieden mogelijk beter verbonden met elkaar en daarmee versterkt					
		23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	

		1	Kans op versterking door verbetering van de biodiversiteit					
		2					Niet van toepassing	
		3	Kans op versterking door inzet op natuurinclusieve landbouw rondom natuurgebieden					
22	Toevoegen bomen en waterelementen, groene daken, sloten, wadi’s	23					Niet van toepassing	
		24					Niet van toepassing	
		25					Niet van toepassing	
		26	Kans op versterking door mogelijkheid tot toevoegen van meer groen/blauw bij optimaliseren en groener inrichten van					
		1	Kans op versterking, toevoegen van groen en blauw draagt bij een klimaatadaptatie en mitigatie					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
23	Instellen verkeersluwe zones.	24	Kans op versterking, door het instellen van verkeersluwe zones is er ruimte voor meer veilige fietspaden					
		25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
24	Instellen snelheidsremmende maatregelen, zoals verkeersdrempels; aanleg van veilige en goed verlichten fietspaden.	25					Niet van toepassing	
		26					Niet van toepassing	
		1					Niet van toepassing	
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
25	Installeren energiezuinige LED-verlichting, verbeteren isolatie in gebouwen en huizen, gebruik van slimme thermostaten	26	Kans op versterking, het isoleren van bedrijfsgebouwen helpt bij het fossielvrij maken					
		1	Kans op versterking, groene daken hebben een isolerende werking					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	
26	Bestaande werklocaties optimaliseren, groener, circulair en fossielvrij maken.	1	Kans op versterking, vergroenen van werklocaties helpt bij klimaatadapatie en mitigatie					
		2					Niet van toepassing	
		3					Niet van toepassing	

1	Bij nieuwe ontwikkelingen: water en bodem sturend, bijdragen aan klimaatmitigatie en – adaptatie, verbetering biodiversiteit d.m.v. inrichtingseisen op gebied van groen, water en duurzaamheid; zoals anders bouwen door	2	Kans op versterking, groene daken hebben een isolerende werking					
		3	Kans op versterking door water en bodem sturend bij ontwikkelingen in het buitengebied, dit versterkt oa de tussengebieden natuur					
2	Eis van energie- en netneutraal bij nieuwbouw woningen.	3	Kans om bij de omslag naar nieuwe functies (waaronder wonen) in het tussengebied kern energie- en netneutraal toe te passen					

A9 Effectscores doelbereik

OER Toekomstvisie gemeente Meierijstad
Doelbereik VKA

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

MEIERIJSTAD

			Omgeving			Veiligheid			Welzijn			Bodem en water			Natuur			Landschap en cultureel erfgoed		Klimaat				Duurzaamheid				Wonen	Economie					Mobiliteit				
			Geluidhinder	Luchtkwaliteit	Geurhinder	Omgevingsveiligheid	Sociale veiligheid	Verkeersveiligheid	Beweegvriendelijke leefomgeving	Maatschappelijke basisvoorzieningen	Maatschappelijke deelname	Bodem	Grondwater	Oppervlaktewater	Natura 2000	Natuurnetwerk Brabant	Biodiversiteit	Landschappelijke waarden	Archeologie en cultuurhistorische waarden	Broeikasgassen (mitigatie)	Hittestress (adaptatie)	Droogte (adaptatie)	Hemelwateroverlast (adaptatie)	Grondstoffen en circulariteit	Duurzame energieopwekking en warmtebronnen (mitigatie)	Energiebesparing (mitigatie)	Energiezuinige woningen (mitigatie)	Woningaanbod en -behoefte	Werkgelegenheid	Agrarische sector	Werklocaties en bedrijventerreinen	Onderwijs	Vrijetijdseconomie	Autobereikbaarheid en doorstroming	Fiets- en wandelnetwerk	Openbaar vervoer	Duurzame mobiliteit	
		Huidige situatie																																			
		Autonome ontwikkeling	=	↗	=	↗	=	=	=	↗	↘	↘	↘	=	↗	↗	↗			=	↘	↘	=		=	=	=	↗	↘		↘			=	↗	↗	=	
#	Ambitie	Toelichting																																			
	Ambities																																				
1	Betaalbaar wonen voor iedereen: verstedelijking en dorpse gemoedelijkheid gaan hand in hand	Ambitie: Meierijstad heeft in 2040 een passend en betaalbaar woningaanbod voor iedere doelgroep. De kernen hebben hun eigen identiteit en de basisvoorzieningen in alle kernen zijn op peil.								3,5																			3,5									7
										-1																			0									-1
2	Inclusieve samenleving, iedereen doet mee: de Meierijstadse samenleving voelt zich verbonden en kijkt naar elkaar om	Ambitie: In 2040 kan iedereen meedoen in het dagelijks leven ongeacht beperking, religie, gender, geaardheid of afkomst. Zo voelt iedereen zich thuis in Meierijstad. Werk of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Voor kwetsbare inwoners is er laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning.								3,5	3,5																			3,5									10,5
										-1	0																			0									-1
3	Zorgtransitie: de zorg is toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief.	Ambitie: In 2040 werken we preventief en hebben we ondersteuning op een betaalbare en efficiënte wijze dicht bij inwoners georganiseerd. De zorg is toegankelijk, betaalbaar en van een kwalitatief hoog niveau.							3,5	3,5																												7
									-1	-1																												-2
4	(circulaire) economie: sterk en samen duurzaam ondernemen in Meierijstad	Ambitie: Een relatief hoge werkgelegenheid, een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en een goed sociaal voorzieningenniveau vormen een prima uitgangspositie voor een brede welvaart in Meierijstad. Dit willen wij richting 2040 vasthouden en versterken. In 2040 zijn we op koers om in lijn met de afspraken van Parijs een circulaire leef- en werkomgeving (hergebruik van grondstoffen, mate van restafval) in Meierijstad te hebben in 2050.								3,5															1,5	1				3,5	0	0,5						10
										-1														-5	0				0	0	-0,5						-6,5
5	Kennis en talent aantrekken en behouden: Een leven lang ontwikkelen	Ambitie: We willen gelijke kansen voor alle kinderen via doorlopende ontwikkellijnen van kinderopvang naar de basisschool en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. In 2040 is laaggeletterdheid verder teruggedrongen. Er is een intensievere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp, net als een stevige samenwerking tussen Onderwijs-Overheid-Ondernemers tot stand gekomen.									3,5																						2						5,5
											0																					0						0
6	Mobiliteitstransitie: beter bereikbaar via weg en water en een boost voor de fiets en het OV	Ambitie: Meierijstad is in 2040 duurzaam bereikbaar voor wonen, werken en leven. We zijn zowel lokaal als regionaal goed verbonden. De potenties voor fiets en openbaar vervoer worden optimaal benut. De verkeersveiligheid, het fietsgebruik, en de verduurzaming van automobiliteit zijn verbeterd, zodat de leefbaarheid wordt vergroot. We stimuleren de mobiliteitstransitie.						3,5																										2,5	1,5	0,5	1,5	9,5
								-4																										-4,5	-0,5	-0,5	0	-9,5
7	Energiesysteem van de toekomst: een hoogwaardige en robuuste energievoorziening	Ambitie: In 2040 zijn we op koers met de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem (opwek, opslag en infrastructuur) om in lijn met de afspraken van Parijs een CO2-neutrale, leef- en werkomgeving in Meierijstad te hebben in 2050. Dit betekent in elk geval dat in 2030 het doel van 49% CO2 reductie via de sectoren Gebouwde Omgeving en Elektriciteit is behaald, zoals afgesproken in de RES.																			4,5					1												5,5
																					-4				0												-4
8	Agrarische sector: ruimte voor een vitaal en agrarisch buitengebied	Ambitie: In 2040 hebben we een toekomstbestendige agrarische sector in Meierijstad die op een duurzame manier een bijdrage levert aan de voedselproductie.																													0						0
																													0								0
9	Gezonde en veilige leefomgeving: een sterk groen raamwerk voor ontmoeten en het bevorderen van gezondheid	Ambitie: De leefomgeving is gezond door gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering. We bevorderen gezondheid door een leefomgeving die in 2040 meer uitnodigt om te bewegen. Belemmeringen die mensen ervaren om gezond te kunnen leven nemen we waar mogelijk weg. De bodem- en waterkwaliteit zijn in 2040 verbeterd. We werken toe naar de WHO- advieswaarden voor luchtkwaliteit en geluid, en gaan verantwoord om met risico's voor de omgevingsveiligheid.	3,5	4,5	1	0	3	3,5	3,5				2	2,5	2							1,5													1,5			28,5
			-4	-4	-2,5	-6,5	0	-4	-1				-0,5	-1	-1,5							0												-0,5			-25,5
10	Klimaatadaptatie en biodiversiteit: verbonden en klimaatadaptief	In 2040 zijn we op koers om een klimaatbestendige leef- en werkomgeving te creëren. Het landgebruik is in 2040 beter bestand tegen de opwarming van de aarde en is water robuust en klimaatbestendig ingericht. De landschappelijke kwaliteiten worden gekoesterd en de biodiversiteit is in 2040 niet verder afgenomen, en op onderdelen verbeterd.													0	2	2,5	1		4,5	1,5	3	2,5															17
															-8	-1,5	-2	-1,5		-4	0	0	0														-17
11	Democratische transitie: bestuurlijk leiderschap in verbinding met de gemeenschap	Meierijstad is een bestuurskrachtige gemeente. De gemeente biedt dienstverlening dicht bij de inwoners, waarover zij meer dan tevreden zijn. Het bestuur neemt een passende rol in de maatschappelijke opgaven van Meierijstad en durft toekomstgerichte keuzes te maken. De relatie met de inwoners, ondernemers en organisaties in Meierijstad is er één van wederzijds vertrouwen. Waar er ruimte is voor inbreng, hanteren we inwoner- en overheidsparticipatie. Daarmee geven we inwoners een stem.																																				0
																																					0
		Totaal aantal +	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	100,5
		Totaal aantal -	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	#VERW!	-66,5

++
+ Kan op positief in geringe mate
-
- -
0
n.v.t.

* In geringe mate vanwege afhankelijkheid van derden, kleine geografische omvang, kleine effectomvang en/of betreft deel van beoordelingsaspect

A10 Zoneringskaart voorkeursscenario

Toekomstvisie zonering

- Primaire agrarische gronden
- Primaire natuurgebieden
- Tussengebieden tussen agrarisch en natuur
- Kernen
- Tussengebieden tussen agrarisch en kernen